. Lotz Károly
festő

M.D.K.

Méltatás.

Véritas Katalin: A magyar népies festészet, 1978.

22 l.

MDK

Lotz Károly festő
1833–1904

I. { „Határ" (olaj)
„Kornélia" (olaj) } Déri Múzeumban.

II. { „Női akt"
Nemzeti Múzeum Képcsarnoka, Egyetemi Könyvtár és Operaház mennyezete. (fresco)

I. Déri Múzeum Debrecen. Verető a képtárhoz. Bp 1952. 5. lap.

II. Déri Múzeum Képtára Debrecen, 1954. 12. lap

Ltsz.

HDK

Lotz Károly festő

1833 (Hessen-Homburg) – 1904.

Pesten, majd Bécsben (Rahl-nál) tanult. (Freskók.)
Itthon tájképeket, 1860-tól freskókat fest. (Vigadó)
"A gyermek Cornélia" } Déri Múzeum (Debr.)
"Gulyaitatás" }

Déri Múzeum Képtára, Debrecen, 1949. – 11-12. lap

11-12

M. D. K.

LOTZ Károly festő

A Mintarajzistolában 1882-ben tanítványa volt Iványi Grünwald Béla

Réti István: A vagyhányai művészlelep Bp. 1954. 92., 94., 212. l.

MDK

Lotz Károly

Magyar Studio I. 33 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Mirza
Kornélia arcképe
olaj

Lyka Károly: Nagy magyar mesterek.
Bp. 1957.

MDK

Lotz Károly

fstő 1833–1904

Operaház mennyezetképe

Operaház és Nemzeti Galéria

előcsarnokának falképei

Pécsi Dóm, Mátyás templom,

Tud. Akadémia falképei

Dombi: Mův. tört

3/6

MDK

Lotz Károly festő

Operaház freskói

Képzőművészeti ankét a Műcsarnokban Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.6.sz.191.l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

298.) Apotheozis. (Freskó)

299.) Mennyezetkép

300.) Vázlat a Szent István freskóhoz.
(Budai kir. palota.)

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke. 19 l
Budapest, 1952.

MDK

Lotz Károly

Ménes, olaj
Női arckép, olaj

Magyarorsz. művészeti csop.-jainak hiv. tárgymutatója. St.-Louisi kiáll. 1904.
1.
4o

képpel

MDK

Lotz Károly

A zene muzsája

Mücs. kiáll. Évk. KMT. 1928. 72 l.

MDK

Lotz Károly

Bacháns nő, olaj

Szent György Céh I. árverési kat. 1910. ápr. 7 l.

Lotz Károly festő

M.I.K.

Összesítő freskói emlitve:

A Magyar Képzőművészek Egyesületének Emlék-
irata. Bp. 1901 13

Lotz Károly festő M.D.V.

Lótanulmány	jelenve	szénrajz	30 × 39.5 cm
Tanulmány	"	"	39.5 × 50 "
Engedjétek hozzám a gyermekeket	"	ceruza	25.5 × 19
Mitológiai jelenet	"	"	28 × 23
Táj tehenekkel és kecskékkel		szénr.	24 × 31

Engedy Lukács és neje hagyatéka. Bp 1923, 25

Lotz Károly festő M.O.K.

Olan kurcsok jelenve		aqu.	26 × 36
Kati	"	nézz.	29.5 × 40
Szamár és kutyafej	"	"	29.5 × 40
Hattyu	"	"	29.5 × 40
Két kutyatahulmány		cenzura	40 × 29.5

Engedy Lukács és neje hagyatéka. Bp. 1923, 26

MDK

H.Lovass Piroska

Fák alatt

KMTárs 1938. őszi kiáll. 28 l.

MDK

Lotz Károly

M. Nemz. Reneszánsz Társ. 2. aukc. 1921.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904

Falfestmény-vázlat, kréta

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 27 l.

MDK

Lotz Károly

Muzsa, kréta

Mezei út, vizf.

Szépműv. Muz. uj szerzemények. 1946.

Lotz Károly

Muzsa ./repr/

Maksay László: A müalkotás születése 1966. Bp.
Képmelléklet

Lotz Károly

~~Stra~~ síremlékéhez Strobl Alajos vázlatot kérvitett Párkák ciminel (1910. Bronz. O. Sz. M. tul. ltsz.: 53. 188. – Kiállitva.)
1884-ben mellszobrát mintásta Strobl. (~~[illegible]~~ Gipsz. 57 cm. O. Sz. M. tul. ltsz.: 2323.

Ferenczy István, Izsó Miklós, Strobl Alajos emlékkiállitás. Kat. összeáll.: Soós Gyula. Bp. 1956. 16 l., 4 t.

15. l.

M.D.K.

Lotz Károly festő

1833-1904

Táj gémeskuttal, repr.

Szépművészeti Múzeum 1906-1956, Bp. 1956. 211.kép

258.1.

M.D.K.

Lotz Károly festő

1833-1904
Muzsa, repr.

Lotz Kornélia arcképe, repr.

Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956.

245-246.kép
259.l.

Lotz károly

„Felelíné Munkácsy Flóra" mint fonó magyar nő", olaj, 24x24 cm.-

Magyar színész portrék 2. Cennek Mihály: Festmények, rajzok, dombor-művek a XIX. század. Budapest, 1966. katalógus, 30 l.

Lotz Károly, festő

MDK

Menekülés a vihar elől c. képe
a 100 forintos bankjegyet ékeníti.

t.j.: Metrette Nagy ... 3.

ESTI HÍRLAP, Bp., 1968 aug. 1

M.D.K.

Lotz Károly, festő

„... az akadémikus eklekticizmus és a neorenesszánsz irányában működött."

Perneczky, Géza: Geschichte der ungarischen bildenden Kunst

Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/.

Bp. 1966. 363 l. 26 t. 295. old.

Lotz károly

stílusa eklektikus és neo-renaissance egyben

Holóa Zoltán:
La vie culturelle en Hongrie,
Budapest, 1966

282 l

Lotz Károly

művei a Magyar Nemzeti Galéria
őrzi

Holón Zoltán: La vie culturelle
en Hongrie, Budapest, 1966.

3341

Lotz Károly

(folyt.)

Vázlat az egyházi kúria, jelenleg Magyar Nemzeti Galéria mennyezetfreskójához. A Bölcsesség allegóriája. temp., 380×405 mm. Ltsz.: L.b. 1954-5460.

Vázlat az egyházi tér. palota mennyezetfreskójához. temp., 313×454 mm. 1905-909 Ltsz.: u.a. A Béke csoportja. Tanulmány a Festészet alakjához. vörös és fehér kréta, 317×440 mm. LTsz.: 1905-772.

Magyar rajz és akvarell. A XIX. és XX. század. A rat. bev. Oelmacher Anna. Bp. 1959

27.

Lotz Károly (1833–1904)

Tájrép gémeskúttal „L.K." arv. 194×307 mm. ltr.: 1915–138

Hidas erdei úton „Lotz K." arv. 223×325 mm. ltr.: 1954–5200

Kornélia profilból „August 30. 1894." arv. 205×104 mm. ltr.: 1905–197

Amor és Psyché. Vázlat. vörös és ~~[illegible]~~ fehér kréta, 452×306 mm. ltr.: 1905–725

folyt.

Reprod.: Lotz Kornélia arcképe.

Magyar rajz és akvarell. A XIX. és a XX. század. A rot. bev. Ochmacher Anna.

27

Bp. 1959

Lotz Károly festő M.N.K.

Müve a Szépmüvészeti Muzeum háboru utáni gyarapodás között.

lo mü

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 185.l.

Lotz Károly festő

/1833-1904/

Vizfestménye a Szépművészeti Muzeum m tszetgyüjtemény(
kerülté

A Szépművészeti Muzeum 19o6-1956, Bp. 1956. 162.1.

M.D.K.

Lotz Károly festő

Kiállitás müveiből a Szépmüvészeti Muzeumban 1933-ban

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 161.l.

Lotz Károly festő M.D.A.

Az 1896-1906-os szerzeményezés során került müve
a Szépmüvészeti Muzeum gyüjteményébe

Fürdő nő

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 166.1.

Lotz Károly festő M.D.K.

Müve a Szépmüvészeti Muzeum modern magyar képtára
1913-as átrendezésekor kerül bemutatásra

müveiből egyézs sorozat

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 170.l.

Lotz Károly festő M.D.K.

Kiállitás müveiből a Szépmüvészeti Muzeum rendezésében a

1954

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1966, 4p. 1956. 185.1.

Lotz Károly festő M.D.K.

Tagja volt a Szépművészeti Muzeum tervpályázata zsűrijének, 1898-99.

A Szépművészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956, 50.l.

M.D.K.

Lotz Károly festő

A Szépmüvészeti Muzeum renaissance udvarának dekorativ diszitését eredetileg neki kelltt volna készitenі. 1904-ben történt elhunytával Schickedanz és Herzog vállalta a munkát

Freskó-vázlatai a muzeum grafikai osztályán.

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956. 54.1.

Lotz Károly

a barokk falfestés stílusát újította fel. Ő hérnitette az Opera mennyezetének freskóját.

Artner Tivadar: Évezredek művlszete. Bp. 1965.
Gondolat k., 605 l., ill.

386. l.

Lotz Károly

A Bölcsesség allegóriája. Vázlat az Országháza tanácstermének falképéhez. (repr.)

Artner Tivadar: Évezredek müvészete. Bp. 1965.
Gondolat k., 605 l., ill.

389. l.

Lotz Karolz +

l

Off München 1905

90-l-

Szerb Tamás Lotz

Hilszit nozsvérz 29

Szalai Jenő Budapest

és szárazon tisztít

Lotz Karol

l.

1882. bécsi neuretk.
mův. kiáll. Gal.

135. l.

215. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
749 / 1943 szám.
Ek.: ... X. ... 29. n.

216. l.
Szeppel

rgy: Dr. Lux Géza müegyetemi adjunkt
utiszámlájának kiegyenlitése.

v á n y .

Fejezet: XVIII.
Tudományos célok támogatása.

589. számu csekkszámla terhére azonnal
egyetemi adjunktus részére /: Budapest,
Müemlékek Országos Bizottsága:/ a vi-
céljából a helyszinre történt hivata-
felmerült utiköltségeinek és napidi-

Lotz Karoly

l.

Római neuzeth
kiáll. kat. 1911
53, 54, 55,
56. l.

végzi
Tanulmány~~ozza a talmudot~~ait.

gy nehéz bordóteritővel letakart asztal-
~~öreg~~ rabbi ~~ül~~, ~~kik~~ Körülöt az egymás-
atkoznak, a jobbról látható pedig olvassa a
forrását ~~olvassa~~, mi közben könyök-
ta meg. Öltözetök: sapka, talesz, bo-
ő. Jelzése alól jobbra: „ED. FRANKFORT".

elt. sz. 4464. -- Értéke 600 K. --
1912 márczius 9-én (621-913). --
e (1381-913). -- ~~Átvétetett 1913~~
elentetett 1914 márczius 30-án

60

Lotz Károly

cikk róla a Magyar
Kőrélet - c. lapban

A Hét - ben.

Világ. 1913. máj. 18.
(Lotz Kornélia. Láto-
gatása mester lá-
nyainál)

~~Budapesti Hírlap~~

Budapest 1913. máj. 18.
(Pusztuló Lotz freskó.)

rtja, hogy az oly vá,
n szép eredményre
tt ásatások körüli
kedések, melyek
nösen a római ré,
t terén egy új, jövő
ezésekben gazdag,
álható korszak kez,
ek tekinthetők:
ényeik s eddigi
ásukban történel,

Lotz Károly

Molnár Sándor:

Lotz Károly. Gépelt kézirat h. és é. n.
MOB Kvt. 3636. sz.

Lotz egyházi festé-
szetét tárgyalja.

Esetleg felhasználni

Kronologiai sorrend-
ben sorolja fel mű-
veit.

agyobb számu szerszá-
ok, targonczák, kosarak
t. beszerzése s a t. több
löbe kerültek, az ásatá-
k tényleg csak szept.
mber hó 20-án vették
ezdetöket.

Az ekkor nagyobb e-
vel megindított ásatá-
k által föltárt falak,
an. Torma Károly azon-

Lotz Karól

ród

Várady Baranya

I. 468. l.

Lotz Karoly

Lara oku

Balogh Jenő

Berzeviczy Albert
emlékezete.
Bp. 1938. 35. l.

Fenntivot Berze-
viczy emlékbe-
zéde emlékre-

„ÚJ HIREK
Szerkesztősége és kiadóhivatala
SOMBOR
Pavla Kneževića ul. 3 — Telefon : 207.

ÉS KIADÓHIVATALA
ZOMBOR

Nagys.

Europa Könyv és Lapterjesztö válalat RT.

BUDAPEST

Rothermere -u.12 III.

Lotz Károly

vrád
z

Biró József

Europa festészete
Bp. é. n. 93. l.

ÉRSEKÚJVÁR

Irodalmi malomba falazott 2 római sírkő
két feliratt 1827-ből.

Érsekújvár. VV 1859, 528.

Lotz Károly

ród
s

Velicsjezsuiták

I. 14. l.

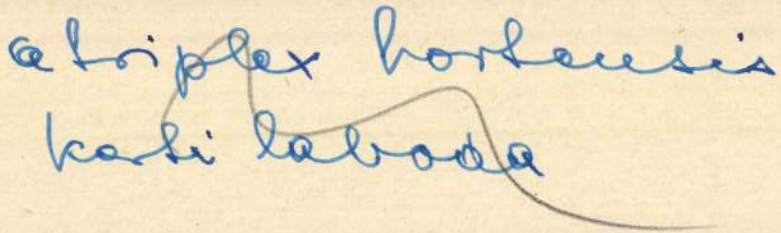
atriplex hortensis
kali labrada

Lotz Károly

cród
z

Nagy Magyrép
II. r. 106. l (A
pestvárosi Vigadó.)

IRODALOM

Régi olasz mesterek kiáll. katal. 1937. 65. o.

JEGYZET

Lotz Károly

Vén halász c. festménye, fametszetben reprod.

Magyar Kép

I. r. 125. l.

HELYSÉG

VÁRMEGYE

Oroszország

ŐRZÉSI HELYISÉG

Muzeum

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

KOR

IX.

MÉRET

TÁRGY

fémdiszek magyar sirból

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

FÉNYKÉP, RAJZ

Mérték — Maass						Pénzösszeg — Summe			
folyó laufend.		négyszög Quadrat		köb Kubik		egyes einzeln		összesen zusammen	
M.	C.	M.	C.	M.	C.	kor.	fill.	kor.	fill.

Folyó szám Laufende Nr.	Tárgy — Gegenstand
	áthozatal
34.	Uj Sedétszék a lépcsőzet felé, letőtéglákkal fedve 3·10 × 2·40 =
35.	Egy uj ablak a toronyban, egyik felső része kőfaragó által ujonnan helyreállitva? | Kőfaragó munka!!
	Ezen számlám, fizettetett
	1907. Aug. 25-én
	Sept. 7-én
	Sept. 21-én
	October 21-én
	Szarazvam 1907 Septem
	Látta IX. 25.

Lotz Károly

Lad
2

Bar Ébtak

304. l.

il Társaság az elmult évben öt köny-

könyve" jelzőjével; ezek a követke-

ban megjelent "A Halál Himnuszát"

Lotz Károly

rod.

Gerevich Pasteiner

13. l. 14. l.

Tekintetes

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK!

B U D A P E S T . IX.

Hőgyes Endre u. 10 szám.

Lotz Károly

rőd

Leff Ung

32. l. 33. l.

(arckeppel) 34. l.

képpel.

Virág Benedek kéziratai

VI. 145.

Lotz Károly

ired.

Petr Samtida

13. l.

60. l. képpel

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyuláné

úrnőnek

Budapest

Lászlómajor u. 16

Lotz Károly

mina
ced

Szekely Bertalan

wód

Budai Krónika
1943. febr. 3.
(A megszépített
Mátyás-templom.)

mw.

J. 27.

8°

Thieme

U. Ulrich

Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler
von der Antike bis zur Gegenwart

Unter Mitwirkung von 300 Fachgelehrten des In- und Auslandes
herausgegeben von — und Dr. Felix Becker

I. Aa – Antonio de Miraguel — I. – XII. + 1. — 600 ll. — Leipzig
W. Engelmann
1907

II. Antonio da Monza – Barsan — 1-600 ll. u.o., 1908

Lotz Károly

U. 1853

Vas. Ujs.

1913. 768. l.

vegyes

G. 21

1 köt 8=

Kubinyi
Miklós, ifj.

Árva vára.

Történelmi tanulmány

I–III + 1.–178. l.
4 kötta.

Lotz Károly

falkepei a váci
utcai uj városháza
közgyűlési termé
karettás mennyezetén
(az igazságosság, ipar-
és kereskedelem
allegoriái.)

Thirring Bpest.
61-l

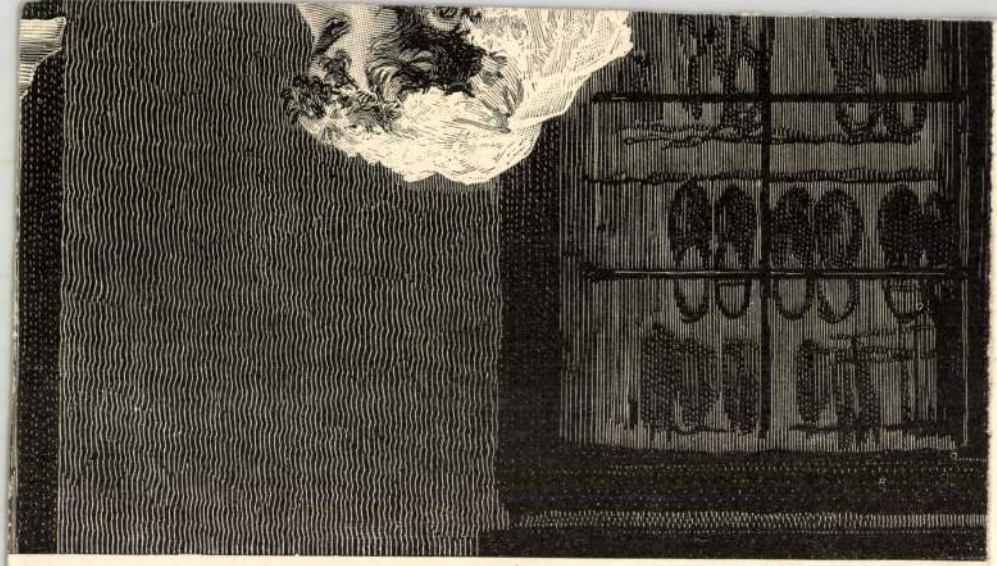

Lotz Károly

l

Kévy Petőfi-ház

57. l tobbnör

57. l

58. l

A vall. és közokt. m. miniszternek
a budapesti IX. ker. állampénztárh

A tövisi r. kath. temp
célzó munkálatok költségeire ötve
utasitom az állampénztárt, hogy e

még a párisi kiállítás előtt érdemes műveket vásárolna s így a művészeknek módot nyujtana a kiállításra szánt műveiknek folytatására, esetleg befejezésére.

Az »Egyesület« az öttagu bizottság eljárásának az eredményéről tett jelentést tudomásul vette.

Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás II. (képzőművészeti) csoportbizottságának tagjai.

E lap második számában, az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításról közölt cikkely kiegészítésül, alább adjuk a kiállítás II. (képzőművészeti) csoportbizottsága tagjainak a névsorát:

Ambrozovics Dezső dr., az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat titkára.

Andrássy Tivadar gróf, v. b. t. t. az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat elnöke.

Benczur Gyula, festőművész.

Benkő Kálmán, az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatója.

Cain Georges, artiste peintre, directeur du musée carnavalat III. Paris.

Chandey Georges, membre du comité superieur de beaux arts de l'exposition de 1900. Paris.

Czigler Győző, műépitész.

Doby Jenő, iparművészeti iskolai tanár.

Fadrusz János, szobrász.

Feszty Árpád, festőművész.

Fittler Kamill, műépitész, az iparművészeti iskola igazgatója.

Györgyi Kálmán, iparrajziskolai tanár.

Hauszmann Alajos, műépitész.

Jendrassik Jenő, festőművész.

Kauser József, műépitész.

Komlóssy Ferenc, kanonok.

Margittay Tihamér, festőművész.

Morelli Gusztáv, iparművészeti iskolai tanár.

Nadler Róbert, festőművész.

Ney Béla, miniszteri tanácsos.

Pap Henrik, festőművész, iparművészeti iskolai tanár.

Quittner Zsigmond, műépitész.

Ráth György, főrendiházi tag.

Róna József, szobrász.

Schulek Frigyes, műépitész.

Steindl Imre, műépitész.

Strobl Alajos, szobrász.

Szmrecsányi Miklós dr., vallás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsos.

Szegedi Maszák Hugó, a Magyar Távirati iroda igazgatója.

Teleki Sándor gróf, orsz. képviselő.

Telepy Károly, festőművész.

Ullmann Gyula, műépitész.

Vágó Pál, festőművész.

Zala György, szobrász.

A „Magyar Képzőművészek Egyesülete“ rendkivüli közgyülése.

Mikor pár esztendővel ezelőtt a *Magyar Képzőművészek Egyesülete* megalakult, társulatunk is szíves örömmel üdvözölte a művészek friss tömörülését, mert benne a magyar művészet egészséges fejlődésének hathatós tényezőjét és a művészek összhangzatos együttműködésének ujabb tűzhelyét látta.

Azóta az *Egyesület* jórészben meg is felelt a hozzáfűzött várakozásoknak abban a tekintetben, hogy minden kinálkozó alkalmat fölhasznált arra, hogy szavát a művészek érdekében fölemelje és a művészi élet olykor széthúzó elemeit a maga kebelében egyesítse.

Emellett azonban kezdettől fogva volt a *Magyar Képzőművészek Egyesületé*-nek egy nagy fogyatékossága is, az, hogy a műépitészeket nem fogadta be tagjai sorába. Emiatt több ízben voltak kisebb-nagyobb surlódásai társulatunkkal is, mely bármennyire méltányolta is az *Egyesület* működését, arra még sem volt hajlandó, hogy bizonyos fontosabb, elvi jelentőségü kérdésekben az *Egyesületet*, melynek kebeléből a műépitészek ki vannak zárva, a magyar képzőművészek összeségének képviseletére jogosultnak és hivatottnak elismerje.

Úgylátszik ez a körülmény indította az *Egyesület* vezérlő embereit arra, hogy a fönnebb jelzett fogyatékosság orvoslásának lehető módozatait megfontolás tárgyává tegyék és az egyesületi alapszabályoknak olyan értelemben leendő módosítását javasolják, hogy az *Egyesület* tagjai sorába műépitészek is meghivassanak.

Mint már a *Műcsarnok* 3-ik számában megírtuk, az *Egyesület* április 30-ikára hivta volt össze azt a rendkivüli közgyülést, amelynek napirendjére az egyesületi alapszabályoknak a műépitészek befogadása következtében szükségessé vált módosítása volt kitűzve.

Akkor a tagok nem jöttek össze határozatképes számban s így a rendkivüli közgyülést május 14-ikén tartották meg, amelyen kimondották, hogy a »Magyar Képzőművészek Egyesületé«-nek ezentúl az alapszabályokban megállapított föltételek mellett műépitészek is tagjai lehetnek s a módosított alapszabályok szövegezését — nehány stiláris javitást leszámítva — változatlanul és egyhangulag elfogadták.

A hosszuranyúlt közgyűlést, melyet 14-ikén fölfüggesztettek, május 17-én folytatták, amikor az *Egyesület* módosított »*Ügyrend*«-jét tárgyalták.

Vásárlások a tavaszi tárlaton.

(Folytatás.)

35. Jansen Willebrod Hendrik: »Csatorna Amsterdamban«, vevője Giergl Kálmán.

36. Moucha Alfonz: »Dekorativ panneau-tervezet (I.)«, vevője Herczeg Ferenc.

37. Moucha Alfonz: »Dekorativ panneau-tervezet (II.)«, vevője Herczeg Ferenc.

38. Telepy Károly: »Boszorkánykő vára«, (az ismétlő kiállításból), vevője Türsch Nándor nyerő társulati tag.

39. Boemm Rita: »Magdolna«, vevője Orosdi Fülöp.

40. Fábián Béla: »Bonus est«, vevője Orosdi Fülöp.

41. Telepy Károly: »Téli táj«, vevője Fekete József.

42. Háry Gyula: »A Duna az Esküternél«, vevője Hauszmann Alajos.

43. Mendlik Oszkár: »Tengerpart Raguza mellett«, vevője Todorescu Gyula.

Művészeti hírek.

— **Izabella kir. hercegnő és a Lotz-album bizottság** Gróf *Batthyány* Lajosné, a Lotz-album bizottság elnöknője, mint értesülünk, már eleget tett a bizottság alakuló ülésén fölmerült egyhangu óhajtásnak és közölte *Izabella* királyi hercegasszonynyal a bizottság megalakulását, egyúttal fölkérve őt arra is, hogy úgy mint annak idején a Lotz-ünnep, úgy most a Lotz-album védnökségét is magára vállalni kegyeskedjék. Mint előre látható volt, a királyi hercegasszony, aki mindenben résztvesz ahol a szép, a nemes és a jó kultuszáról van szó, kész örömmel teljesítette a bizottságnak az elnöknő által tolmácsolt kérését, a védnöknői tisztet ujból elvállalta s egyben azt is kijelentette, hogy tőle telhetőleg mindent el fog követni a nagyszabásu vállalkozás sikerének előmozdítására. Ez a hír úgy a bizottság tagjai közt, mint művészi körökben általánosan örömteljes visszhangot keltett, amelynek első eredménye az, hogy — mint halljuk — a Lotz-album kiadása, melynek érdekében a bizottság már egész lelkesedéssel az akció terére lépett, máris *teljesen biztositva van.*

—

— **A tavaszi nemzetközi kiállitást** a megnyitás napjától, április 15-étől kezdve bezárólag május 16-ig összesen *15214-en* látogatták.

—

— **Iskolák a tavaszi tárlaton.** A székesfővárosi iskolák tanuló ifjúsága köréből eddig körülbelül *ezerhatszázan* tekintették meg tanáraik vezetése mellett a tavaszi nemzetközi kiállítást. Lehangoló és föltünő jelenségnek tartjuk, hogy ugyanannyi idő, vagyis négy hét alatt a Verescsagin-kiállítást több mint *hatezren*, tehát négyszer annyian nézték meg. Kár pedig olyan színt adni a dolognak, mintha már a tanuló ifjúság, illetve a tanárikar is csak a külföldi művészet iránt érdeklődnék, ami eléggé szomoru jellemvonása a mi közönségünknek. Társulatunkat az iskoláknak nyujtott kedvezmény engedélyezésekor az az intenció vezérelte, hogy a tanuló ifjúságnak módot nyujtson *első sorban* a magyar művészet mai fejlettségének megismerésére és tanulmányozására.

—

— **Társulatunk vásárlása a Nemzeti Múzeumnak.** Az *Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat* művásárló bizottsága május hó 12-ikén ülést tartott a társulat által a Nemzeti Muzeumi képtár gyarapítására eszközlendő 2000 forintos vásárlás ügyében. Az ülésen, melyen *Andrássy* Tivadar gróf elnökölt, jelenvoltak: *Berzeviczy* Albert, *Karlowszky* Bertalan, *Kammerer* Ernő, *Harkányi* Frigyes báró és *Szinnyei Merse* Pál bizottsági tagok, továbbá *Szalay* Imre min. tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója, és két magyar művész egy-egy művének a megvásárlása iránt egyhangu javaslatot terjesztettek az igazgatóság elé, mely a javaslatot a magáévá tevén, ebben az értelemben tett jelentést a vallás- és közoktatásügyi miniszternek.

—

— **Vitás kérdés.** Budapest székesfővárosnak van egy jutalomösszege, amelyet évenkint egy-egy művésznek kell kiadnia. Az illetékes bizottság a jutalomra pályázatot szokott kiírni, melynek az alapján ebben az évben is többen versenyeztek a jutalomért. A birálóbizottság kebelében, mely még március 25-én tartotta ülését, nézeteltérés merült föl aziránt, vajjon a jutalom ösztöndíjnak vagy díjnak minősittessék-e, s a küzdelem az első fölfogás javára dőlt el. Miután azonban a pályázati föltételek világosan kimondják, hogy a dij *kész művészek megjutalmazására* van szánva s így a pályázóknak olyan művészeknek kell lenniök, akik hivatottságuknak már kétségtelen tanujelét adták, a pályázók közül többen tiltakoztak a a birálóbizottságnak a pályázati föltételekbe ütköző határozata ellen. A vitás kérdést a főváros törvényhatósága lesz hivatva eldönteni, mely mint halljuk, legközelebb tartandó ülésén fogja az ügyet tárgyalni. Művészkörökben érdeklődéssel néznek a döntés elé.

—

— **A tíz szobor ügye.** A miniszterelnöknél a mult napokban tartott értekezlet úgy nagyjában már megállapította a király által a fővárosnak fölajánlott tíz szobor helyét. A miniszterelnökség már azon föltételek iránt is megállapodásra jutott, amelyek mellett azokra a szobrokra pályázatot hirdet. A terv az, hogy öt éven keresztül, évente két-két szoborra irják ki a pályázatot. Művészkörökben úgy tudják, hogy a két első szobormüre *Szent Gellért* püspök

Műcsarnok
1898.

Lotz Károly

l.

Egyházm. Lap

1882. 69. l.

. ker. kir. járásbíróság.

Tatai
kir. albiró.

MDK

Lotz Károly

Szerb megszállás alatt... Magyar Szó, 1943. dec. 31.
4 l.

MDK

Mesterek a Főiskolán. Főv. Képt. XLVII. kiáll. 1950. ápr.

MDK

Lotz Károly

Pihenő bachansnő, festm.

Budapesti Hirlap, 1934. nov. 4. 2o l.

MDK

Lotz

Rabinovszky: A Mücs. őszi tárlata. Nyugat, 1929.
5o3 l.

Lotz Károly festőművész

Lotz Károly.

Új Ember, 1954. aug. 8. 32. sz. 3. old.

Lotz Károly
festő

H.D.K.

Petőfi válogatott költeményei"
" illusztrációi.

Nagy Lászlóné: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 152 l.

Lotz Károly
festő

"Az igéret" című költemény illusztrációja.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952. 152 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

„Janus vitéz" illusztrációja

Nagy Lajos: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 150 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Petőfi Sándor költeményei -t Lotz rajzai díszítik.

Nagy Lsusza: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 152 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Petőfi költeményeinek illusztrátora.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk
M.M.M. Évkönyve 1952, 152 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Petőfi költeményeinek illusztrátora

Wagyursza: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 152 l.

Lotz Károly festő

Magyar Nemzet XI. 1955 dec. 23. 5.
okt. 12. 5

Lotz Károly
festő

M.D.K.

A faluban utcza hosszat
Kard és láncz
Szilaj Pista
} illusztrációi

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk
M.M.M. Évkönyve 1952, 153 l.

M.D.K.

Lotz-Marastoni:

Petőfi halála

Repro

M.M.M. Évkönyve 1952. XVI. Képtábla.

H. D. K.

LOTZ Károly festő

1890 körül a mintarajziskolába Kosztá József tanárjó.

Tombor Ilona: A fiatal Kosztá József 106. oldvért. 1953. 1-2. sz.

M.D.K.

Lotz Károly:

János vitér. Patakpárti jelenet

Repro.

M.M.M. Évkönyve, 1952, XXXVIII. Képtábla

M.P.K.

Lotz Károly:

Jairus vitéz tengerre szállása.

Repro.

M.M.M. Évkönyve 1952, XXXVIII. Képtábla.

M.D.K.

Lotz Károly:

Jacios vitér bricsuja

Repro.

M.M.M. Évkönyve 1952, XXXVIII. Képtábla

MDK

Lotz Károly

Ülő akt, festm.
Fürdőző nők, "
Nő a patak partján,"
Kettős akt, "

Helikon 3. kiáll. 1922. ápr. 14 1.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

A Nemzeti Museum freskói (1867-1874) Than Mórral.

Berkovits Ilona: A magyar munkásmozgalom metszete és Than Mór
M.M.M. Évkönyve 1952, 74 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

A budai Várbazár falképei (1878-1879) Than Mórral.

Berkovits Ilona: A magyar munkásnapfár metszete és Than Mór
M.M.M. Évkönyve 1952, 74 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Petőfi illusztrációi.

Nagy Lsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 145 l.

MDK

Lotz Károly
Angyalok, olaj

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov.
18 1.

MDK

Lotz Károly
festőművész

Tehetséget a Habsburgház és az arisztokrácia szolgálatára pazarolta

Pogány Ö. Gábor: A haladó és reakciós erők harcának tükrözése a XIX. századi magyar festészetben.

MMM Évkönyve 1951. 46. l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Az Operaház falképei (1882-1884) Than Mórral

Berkovits Ilona: A magyar munkásnaptár metszete
és Than Mór
M.N.M. Évkönyve 1952, 741.

Lotz Károly
festő

M.D.K

A Vigadó freskók (1863-1879) Than Mórral

Berkovits Ilona: A magyar munkásnaptár metszete és Than Mór.

M.M.M. Évkönyve, 1952, 74 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

A Keleti pályaudvar freskói (1883-1884) Than Mórral

Berkovits Ilona: A magyar munkásmozgalom ábrázolása és Than Mór.
M.M.M. Évkönyve 1952. 74 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

A markóntcai gimnázium nagy vásznai (1875-1876)
Than közreműködésével.

Beskovits Ilona: A magyar munkásnaptár metszete és
Than Mór.

M.M.M. Évkönyve 1952, 74 l.

Lotz Károly festő

Miss - Ligeti Lanitványa

Fejős J.: A Nemz. Kép csarnok Alapító Egy. története
Művészettörténeti Értesítő 1957 VI évf. 1 n.
43, 44, l.

Lotz Károly, 1833-1904

Fáma, olaj
Női akt, olaj
Daphnis és Chloe, olaj
Venus amorettekkel, akv.
Ámor és Psyche, akv.
A tragikus muzsa, akv.
A tánc, olaj

Magyar Nemzeti Renaszánsz Társ. IV. aukciója. Bp. 1923. 6 l.

Lotz Károly
Akácos, akv.

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 19 1.

Lotz Károly

Édes anyja arckéée, vizf.
Lotz Hermann arcképe, "
Édes anyja arckéée, ceruza
Sógora arcképe, "

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Mus. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. 13 1.

Lotz Károly
Ülő akt, festm.
Fürdőző nők, "
Nő a patak partján, festm.
Kettős akt, "

Helikon III. kiállitása. 1922. ápr. 5, 14 l.

Lotz Károly

Tájkép, akv.

Lovasok, olaj

Műterem II. csoportkiállítás. 1935.

Lotz Károly

keleti p.u. freskóit restaurálják

Szodalmi Hírlap 1955 VI évf. 53 sz. dec. 31. 8 l.

Lotz Károly

Boldizsár I: Tihanyi varázslat

Irodalmi Ujság 1955 II ért 29 n. júl. 16, 5 l.

LOTZ Károly

NN: A heleti pályandrar...

Művelt Nép 1955 II évf 41. h. okt. 9. 8. l.

Lotz Károly, 1833-1904.

Gyermekek, olaj

Magyar Nemzeti Renaissance Zárv. IV. akciója, Bp.
1923. 7 l.

Lotz Károly, 1883-1904.

Alkony, olaj

Fővy. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 13 l.

Lotz Károly, 1833-1904.

Ülő nő, vör.kréta
Női szent," "
A kánai menyegző, gouache
Odysseus Alkinous királynál, olaj
Homeros, olaj
Hektor bucsuja, olaj
Ülő pásztorfiu, cer.
Álló női akt, vör.kréta
Ülő női akt, cer.

N. Szal. III. aukc. 1924. 9.1.

Lotz
Hektor bucsuja

N. Szal. III. aukc. 1924. ~~X~~. VII. tábla

Lotz
Akt

Alkotás Művészház. III. Modern grafika. Bp.1923.

4 l.

a.

veszi körül, melynek erőditési jellegét
lőrések nagyrésze még ma is megvan.
ett bejárón át lehet a templomot megkö-
egy gotikus körteszelvényes keretü
nem mátrdagos helyen van meghatónyza
~~elárulja~~ a fal épitési idejét, ~~mert~~
~~élemény szerint a kapu a kőfalban mádód-~~
leg a templom nyugati bejárója volt.
sarnokot épitettek a nyugati homlokzat
kör falba. ~~A kérdést nem lehet eldönteni~~
~~is~~ XV. századi. nem látszik.
XVIII. századi előcsarnokkal és magas
ferdesiku lépcsős gyám emelkedik ki,
es vékony tornyot, mely kétemeletes

Lotz Károly 1833-19o4

Kerti jelenet, vizf.

Álló nő, kréta

Mü- és Régiségkereskedelmi Váll.IX.Művészeti
aukció. Bp. 1948. 14 l.

Lotz Károly, 1833-1904
Önarckép

Önarckép-kiállitás. 1948. jan.

Lotz Károly, 1833-1904

Tájkép, vizf.
Női tanulmány, olaj
Ménes, olaj
Tanulmányok, szén
Kánai menyegző, gouache

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2.rendk. sz.
43 1.

Lotz Károly festő M.D.K.

Esti hangulat vászon 50 × 64

Akttanulmány jelenve kréta 16.5 × 14

Női akt "

A Remény allegoriája vászon 90 × 59

A gémeskutnál aqu. 15 × 17.5

Ámor és Psyche karton 32.5 × 31.5

illusztr. XXXIII. tábla

Enyedy Lukács és (neje) Nagyatéka. Bp. 1923

26

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Az ifjú Lotz Károlynál lehetett látni olyan jegyzeket, amelyek Rákolynál sem volmaínak idegenek.

Szyka Károly: Nagy magyar mesterek. Bp. 1957.
54 l.

M.D.L.

Dear Professor
Sir,

(I am sorry that I cannot write English,
but I am not sufficiently familiar with it.

Yours sincerely: Prof. Dr. [illegible]

2 M L

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Székely Bertalan Lotzot barátjának tartotta és igen becsülte.

Lyka Károly: Nagy magyar mesterek. Bp. 1957

44 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

A Nemzeti Múzeum falfestője, az Operaház menyezetképeit 1884-ben fejezte be.

Lyka Károly: Nagy magyar művészek. Bp 1957.

38l.

Lotz Károly
festő

A budai várak, az Igazságügyi Palota, a régi Műcsarnok, mennyezetet, a Keleti pályaudvar, a Tudományos Akadémia, az Egyetemi Könyvtár, az Országház, az Új Városháza freskóit festményei díszítették.

Lyka Károly: Nagy magyar mesterek, Bp. 1957.

39 l.

MDK

Lotz Károly

Arató férfi feje
Allegorikus kép "Ipar"
" " "Hajózás"

Müvészi Interieurök rt. I. auk. 1917, márc.
3 1.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904

Hazatérő nyáj
Bacchanál, vizf,
A kocsiut, "
Putto-tanulmányok, cer.
Krisztus Szt.Péterrel és Szt.Pállal
Bacchus diadala

Ernst Nus. 55. aukc. 1937. 21 1.

MDK

Lotz Károly festőművész
a palota nagy frekóképét festette

Hauszmann Alajos: A bpesti igazságügyi palota.
Épitő Ipar, 1897, XXXI.k. II. füzet

Lotz

3523. *Lotz Cornélia.*

Térden alólig látható, terreasseon ül és kissé jobbrafordult. Jobb kezével támaszkodik és ölében nyugtatott baljában kinyilt fehér rózsát tart. Kontyba tűzött haja, szemöldöke és szeme barna. Fülbevalója ékköves, mélyen kivágott ruhája fehér, csipkekendője fodros, a korlátra vetett nagykendője rojtos. A háttérben a szabadba nyerünk kilátást, a hol jobbról díszedény van virágokkal. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól balra: »*f. Lotz K.*«.

Vászon, méretei 110·3 : 110·3 cm. — Lelt. sz. 3523. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 15000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905: V. 136. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III

487 (3523)
629 (305)

III : 487

vétel
1905

Lotz.

3522. *Mária a gyermek Jézussal és k. szt. Jánossal (Befejezetlen).*

Mária erdős vidék előterében ül, balrafordult, kissé előre hajlik és mindkét kezével a gyermek Jézust tartja, ki a térdreereszkedett keresztelő szent János felé nyúl. Mögötte jobbról kiterjesztett szárnyú lebegő angyal figyeli meg a gyermekeket. Mária fehér fátyolkendőt, kék palástot és meggyszínű magas ruhát visel. Jézus meztelen és bal lábát felhúzta. János pedig bal kezével a nádkeresztet tartja és teveszőr ruháját vállravetetten hordja. Közelében bárány áll. Balról a hegyes háttérben város épületei bontakoznak ki. Az égbolt derült. Jelzése a kép hátán két sorban: »*Cornusé. Lotz K.*«.

Vászon, méretei 91 : 140 cm. — Lelt. sz. 3522. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 2000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : I. 18. Mária Jézussal és ker. Jánossal (Tempera).

III

487 (3522)
625 (305).

III : 487.

Vétel 1905

Lotz

3521. *Lotz Cornélia.*

Egész alak, támlásszéken ül és szembe néz. Ölben nyugtatott jobb kezében legyezőt tart és balját fodrokkal diszített fehér szoknyájának alján nyugtatja. Haját kontyba tűzte, szemöldöke és szeme barna. Fülbevalója hosszukás gyöngyszem. Keresztbe vetett lábait kék kelmével bevont párnára tette. Mélyen kivágott ruháját a derékon öv szorítja. A fehér és fekete kövekkel kirakott teremben, balról a földön, két fehér rózsa fekszik. A háttérben csatornázott oszlopok látszanak.

Fa, méretei 160:86 cm. — Lelt. sz. 3521. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907: XII. tcz. szerint 8000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905: IX. 239. Lotz Cornélia (Olajfestmény).

III

486 (3521)
629 (305).

III : 486

vétel
1905

Lotz

3519. *Bacchansnő.*

Hátrafordultan, bottal és egész alakban ábrázolt nő, a ki jobb lábával a sziklára térdel, míg könyöklő jobb kezével, a melylyel sárga és fehér lepedőjét is leszorítja, fejét támasztotta meg. Haja fekete, fejdísze leveles venyige. A háttért

Vászon, méretei 69·8 : 51·8 cm. — Lelt. sz. 3510. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 5000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : V. 133. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III

485 (3579)
29 (305).

3510-hez

III : 485.

Vétel
1905

Lotz

3517. *Fürdő után.*

E kép fürdőből kilépett hölgyet ábrázol, ki a kezeiben lévő lepedővel hátát törölgeti, miközben bal lábára nehezedik. Kibontott hosszú haja, szemöldöke és szeme barna. A háttérben balról székre tett sötét színű ruha van. Jelzése alól jobbra: »*Lotz*«.

Vászon, méretei 96 : 40·5 cm. — Lelt. sz. 3517. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 10000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : I. 10. Fürdő után (Olajfestmény). — Másolta 1910-ben Vertán Endréné.

III

485 (3577)

628 (305)

III : 485

Kolozsvár
Vétel
1905

Lotz

3518. *Szieszta.*

Élvezőjé egy sárga kelmével bevont pamlagon fejjel balra fekvő hölgy, ki mind a két kezét feje fölé tette és a ki mélyen alszik. Jobb lábát összehúzta és teljesen ruhátlan. Kibontott hosszú haja és szemöldöke barna. Fehér lepelje, a melynek vége jobb karjára csavarodott, a földre lóg. Jelzése fölül jobbra: »*Lotz K.*«.

Vászon, méretei 76·8 : 25 cm. — Lelt. sz. 3518. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 800 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905: XI. 292. Szieszta (Olajfestmény). — Másolta 1910-ben Elischer Hilda, Hranitzky Ilona és Kramberger Valéria.

III

485 (3578)
629 (3[illegible])
(305)

III : 485.

Vétel
1905

Lotz.

3516. *Lotz Cornélia arczképe.*

Térdig látható, kissé balrafordult, de vissza néz. Kezeivel az ölében fekvő szalmakalapot és selyemesernyőt tartja. Kontyba tűzött haja, szemöldöke és szeme barna. A nyakába vetett aranylánczon medaillont visel és keblére kinyilt rózsát tűzött. Puffasztott ujjú magas ruháját derekán széles öv szorítja és a bal vállán levő szalagot csokorra kötötte. Jelzése alól jobbra: »*f. Lotz.*«.

Vászon, méretei 97·5 : 71·3 cm.—Lelt. sz. 3516. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 5000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : V. 134. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III

484 (3516)

628 (305).

III : 484.

Kolozsvár vétel 1905

Lotz

3515. *Lotz Ilona arczképe.*

Térdig, balrafordultan ülve és csaknem egész arczélben van ábrázolva. Bal kezét térdén nyugtatja. Haját kontyba tűzötten viseli, szemöldöke barna, szeme szürke. Kivágott ruhája fekete, gallérja és kézelője fodros. Fülbevalója ékköves.

Fa, méretei 99 : 47·3 cm. — Lelt. sz. 3515. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 2000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : III. 61. L. I. arczképe (Olajfestmény).

III

484

III

484 (3515)

628 (305)

Vétel

1905

III.

734 (3289).
816 (44).

1906.

3289. Lotz Károly:

3289. A Tavasz és Nyár.

Körülök a Tavasz balra néző és ülve ábrázolt allegorikus nő bal kezével, ki az ölében lévő virágokból kivett rózsát magasra tartja, a mely után a jobbra fordultan térdelő göndör hajú gyermek nyúl, mig társnője: a Nyár, a ki háttal ül, felső testével bal kezére nehezedik és jobbjában sarlót tart a ki kivét kiséretében gyermek van czipel. Előttük a párkányon virágok fekszenek.

Ez meztelen. utóbbinak

Szénrajz, mér. 160:90 cm.
Vétetett Barsy Adolftól az 1905:XII.30-án kelt 106724 sz. leirat alapján 600 Kán (4-906).

1905

197

Sz. n. 183-906.

Lotz.

3513. *Sándor Babus arczképe.*

Mellig, balrafordultan és arczélben van ugyan ábrázolva, de szembe néz. Szőke haját kontyba tűzötten viseli, szemöldöke barna, szeme kék. Fehér ruhája kivágott.

Vászon, méretei 58·5 : 50 cm. — Lelt. sz. 3513. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én

III
483 (3513),
628 (3051).

erdő képezi a fák lombjai közt áttetsző felhős égbolttal. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Vászon, méretei 95·7 : 41 cm. — Lelt. sz. 3519. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 3000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : I. 4. Bacchansnő (Olajfestmény).

3519-hez

III (483

vétel
1905

Lotz.

3512. *Sándor Babus.*

Derékig, balrafordultan és arczélben van ábrázolva. Kibontott szőke haja vállaira omlik, szeme kék. Sötét színű ruhája fodros. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Vászon, méretei 68·3 : 40·3 cm. — Lelt. sz. 3512. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1500 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : III. 50. Sándor Babus (Olajfestmény).

III, 483 (3572), 628 (3057).

III : 483

Vétel 1905

Lotz.

3534. *Az Olympus.*

E kerek vázlaton a felhőkön uralkodó Apolló állva, kezeiben lanttal és lobogó palásttal az Istenek társaságában van ábrázolva. Balról a Múzsák helyezkedtek el festői hullámvonalakban és lengő draperiák közt, míg jobbról Zeus és neje foglalnak helyet, de nem mint főistenek, hanem mint hallgatók. A többi részen pedig: Pluto birodalma, Bacchus és kísérete, Poseidon csoportja és Venus környezete nyert elhelyezést. Apolló társaságában jobbról Aurora, alól a Horák-, Zeusében: jobbról Pallas Athenae, Ares és Hebe, alól Hermes és Hephaistos, balról Niké, Ganymed, Gäa, Demeter és Rhea-, Pluto birodalmában: középütt, az Álom és az Alvás közt, balról az Eumenidák és a Persephonét elrabló Plutó, jobbról a Párkák és alól Artemis-, Venus csoportjában pedig: jobbról a grácziák, balról Ámor és Psyche ismerhetők fel. Jelzése a kép hátán három sorban: »*Cornélia tulajdona Lotz K.*«.

III

491 (3534)
629 (3055)

Vászon, átmérői 134 : 134 cm. — Lelt. sz. 3534. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 5000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905: I. 8. Az Opera menyezetének színvázlata.

Bécs 1905

III : 491

Lotz

3514. *Lotz Cornélia arczképe.*

Csaknem derékig, jobbrafordultan és arczélben van ábrázolva. Felső testével jobb karjára nehezedik. Kontyba tűzött haja szemöldöke és szeme barna, fülbevalója ékköves. Kivágott ruháját csipkefodor diszíti, prémes felöltőjét karjaira eresztetten hordja. Jelzése félmagasságban balról: »*Lotz K.*«.

Tojásdad alakú lemezpapir, méretei 69·5 : 48·8 cm. — Lelt. sz. 3514. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII tcz. szerint 8000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóvahagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : V. 140. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III

484 (3514)
628 (305)

III : 484.

Vétel
1905

Lotz

3533. *Lotz Cornélia.*

Egész alak, jobbrafordultan áll, szembe néz. Egymásra tett kezeiben csipkefodorral diszített fehér uszályos ruhájának alját és piros rózsákkal diszített szalmakalapját tartja. A háttér hegyes vidék virágzó fákkal. Fölborzalt haja, szemöldöke és szeme barna. Fülbevalója aranykarika. Jelzése alól balra: »*Lotz K.*«.

Vászon, méretei 185 : 63·5 cm. — Lelt. sz. 3533. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907: XII. tcz. szerint 6000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29930 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905: IX. 240. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III

491 (3533).
629 (3[illegible]).
(305)

III : 491

Vétel
1905

Lotz

3532. *Lotz Ilona.*

Egész alak, kissé jobbrafordultan áll, de szembe néz. Jobb kezével körülcsavart kékesszürke lepeljét fogja, baljával pedig kibontott haját szorítja magához. Szemöldöke és szeme barna. Fehér pongyoláját a jobb vállon ékköves broche tartja.

Előtte, jobbról a földön, egy piros és két fehér rózsa fekszik. Ez utóbbiak egyike teljesen, másika pedig félig nyilt ki. A háttérben lombos bozót látszik. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Vászon, méretei 187·5 : 65 cm. — Lelt. sz. 3532. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 6000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : IX. 238. Lotz I. arczképe (Olajfestmény).

III

490 (3532)

629 (305).

III : 490

Vétel 1905

Lotz

3531. *Lotz Cornélia.*

Egész alak, jobbrafordultan ül, de balra néz. Jobbját ölében, balját pedig a mintázott szőnyegkelmével bevont pamlag karfáján nyugtatja. Fodorral diszített gyászruhát visel, melyet derekán széles szalaggal kötött meg. Elől bodrozott haját kontybatűzötten hordja, szemöldöke és szeme barna. Mögötte a háttérben faragott aranykeretü tükör van. A földre, a hol nyitott könyv hever, szőnyeget terítettek.

Vászon, méretei 163·8 : 80·3 cm. — Lelt. sz. 3531. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 10000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : V. 144. Lotz Cornélia arczképe. (Olajfestmény).

III

490 (35-31)
629 (305)

III : 490

Vétel
1905

Lotz

3529. *Lotz Cornélia arczképe.*

Térden alólig van ábrázolva, kissé balrafordult és arczélben látható. Leeresztett jobb kezében virágcsokor van, balját pedig a szék karfájára vetett felöltőn nyugtatja. Elől bodrozott és kontyba tűzött haja, szemöldöke és szeme barna. Fülbevalója aranykarika. Derekát láncz szorítja. Csipkével diszített, kivágott és puffasztott ujjú ruhája halvány rózsaszín. Jelzése alól jobbra: »*f. Lotz K.*«.

III
489 (3529)
Kg (305).

Fa, méretei 120 : 62·3 cm. — Lelt. sz. 3529. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 szvsz. engedély és az 1907: XII. tcz. szerint 10000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905: V. 145. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III : 489

Vétel
1905

Lotz.

3530. *Jacobey Lotz Viktor gyermekkorában.*

Egész alak, kissé jobbradülten áll és szembe néz. Leeresztett jobb kezében ostort tart, balját pedig csípőjére támasztotta. Haja és szemöldöke barna, szeme kék. Szürke kabátot, félig nyitott magas mellényt, bő nadrágot és lovaglócsizmát hord. Mögötte balról szalmakalap van csatos szalaggal, a háttérben pedig bozótok és fák látszanak. Ez utóbbiak közűl az egyiknek törzse jobbra hajlik. Jelzése alól jobbra: »*f. Lotz K.*«.

Vászon, méretei 127·6 : 181·8 cm. — Lelt. sz. 3530. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 3000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : III. 66. Lotz V. gyermekkori arczképe (Olajfestmény).

III.
490 (3530)
629 (3055).

III : 490.

Vétel
1905.

Lotz

3528. *Fürdő után*

E kép egy nőt ábrázol, a ki a háttérbeli fürdőkádból jött ki, teljesen meztelen, fejét kissé jobbra hajtja s felemelt kezeiben lévő lepedővel hátát törülgeti. Kibontott haja és szemöldöke barna. Testével jobb lábára nehezedik és bal lábával épen lépni készül. Fölül balra ablak köti le figyelmünket. A vászon hátán ugyanez a nő körrajzban szemlélhető.

Vászon, méretei 192 : 68·5 cm. — Lelt. sz. 3528. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1200 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : V. folyosó 148. Fürdő után (Tempera).

III

489 (3528)

629 (3055).

III : 489

Arad vétel 1905

Lotz

3527. *Lotz Cornélia.*

Térdig látható, jobbrafordultan ül, de szembe néz. Kezeivel az asztalra támaszkodik, a hová prémes kék felöltőjét tette. Jobbjában legyezőt tart, balján karpereczet visel. Kontyba tűzött haja, szemöldöke és szeme barna. Fülbevalója ékköves. Mélyen kivágott halványsárga ruháját csipke szegélyezi és derekát az öv felett aranyláncz szorítja. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Lemezpapir, méretei 97·3 : 69·4 cm. — Lelt. sz. 3527. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 6000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905: V. 137. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III.

489 (3527)

629 (305).

III : 489

vétel 1905

Lotz

3526. *Múzsa lanttal.*

Kissé jobbrafordultan ábrázolt allegorikus nő, ki piros lepeljén ül, testével jobb kezére nehezedik és baljával a keresztbe vetett bal lábára támasztott lantot tartja, melynek húrjait egy csintalan szőke gyermek pengeti. Kibontott sötétbarna haját aranykarika és babér diszíti, testét pedig a csípőtől kezdve fehér kendő takarja. A szárnyas Ámor jobb lábával térdel és jobb kezében nyilat tart. A háttér égboltja felhőzött. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*« és a kép hátán két sorban: »*Cornélia leányának festette Lotz K.*«

Vászon, méretei 110·5 : 86·4 cm. — Lelt. sz. 3526. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 10000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : I. 17. Muzsa lanttal (Olajfestmény)

III

488 (3526)
629 (305).

III : 488

Vétel
Marosvásárhely
1905

Lotz

3525. ~~Lotz Károlyné sz.~~ *Ónody Anna arczképe.*

Térden alólig látható, balrafordultan áll, de szembe néz. Kezeit egymáson nyugtatja. Középütt elválasztott, kontyba tűzött és elől göndör haja meg szemöldöke barna, szeme szürke. Fülbevalója ékköves. Kivágott ujj nélküli fekete ruháját elől gombok diszítik. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Vászon, méretei 138·5 : 98 cm. — Lelt. sz. 3525. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 2000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905: X. 264. Lotz Károlyné arczképe (Olajfestmény).

III

488 (3525)

620 (305).

III : 488

vétel 1905

Lotz.

3524. *Lotz Ilona arczképe.*

Egész alak, kissé jobbrafordultan ül, de szembe néz. Jobb kezével ruhájának alját fogja, baljával pedig az ölében fekvő két thearózsát tartja. Középütt elválasztott és vállaira omló haja és szemöldöke barna, szeme szürke. Kivágott ruháját a vállakon fehér szalagcsokrok diszitik, hegyes sarkú selyemczipője fehér. Mellette jobbról kék felöltő fekszik.

A háttérben, a korláton innen, nehéz brokátfüggöny lóg. Jelzése alól jobbra: »*f. Lotz.*«

Vászon, méretei 168·7 : 75·4 cm. — Lelt. sz. 3524. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 4000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : IX. 228. L. I. arczképe (Olajfestmény).

III.

487 (3524)
625 (3055).

III : 487

Vétel
1905

Lotz

3506. *Schändl Pál arczképe.*

Mellig látható, kissé balrafordult, szembe néz. Rövid haja, szemöldöke és bajusza ősz, szakálla leberetvált. Öltözete: zöld házisapka, körülcsavart fekete nyakkendő, rozsdabarna magas mellény és egyelejű sötétbarna kabát.

Vászon, méretei 50·7 : 39·2 cm. — Lelt. sz. 3506. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905). az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XI. 299. A művész nagybátyjának arczképe (Olajfestmény).

III

III : 481

Vétel 1905

Lotz.

3507. *Lotz Cornélia arczképe.*

Derékig van ábrázolva és szembe néz. Kontyba fogott és tűvel átszúrt haja, szemöldöke és szeme barna. Ékköves fülbevalót és nyaklánczán hosszúkás gyöngyszemet visel. Csipkével szegélyezett és mélyen kivágott ruhájának derekát, a melynek betéte világoskék selyem, két sor gomb disziti. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Fa, méretei 64·7 : 47·5 cm. — Lelt. sz. 3507. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 5000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : V. 141. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III.
481 (3507)
628 (3505).

III : 481

Vétel
1905

Lotz

3508. *Lotz Cornélia arczképe.*

Térdig látható, jobbrafordultan ül, szembe néz. Kezeit ölében nyugtatja és baljában gyöngyvirágot tart. Középütt elválasztott és símára lefésült sötétbarna hajának lelógó fonatában szalag van, szemöldöke és szeme barna. Fülbevalója hosszúkás ékkő, szűk ujjú magas ruhájának fehér dereka pettyezett, lenge szoknyája fölött rózsaszínű tunikát hord. Az ülőke áthuzata mintázott szőnyegkelme.

Fa, méretei 99·5 : 43·5 cm. — Lelt. sz. 3508. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 3000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : V. 146. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III

482 (3508)

628 (305)

III : 482

Vétel 1905

bpesti városház

Lot 3

3509. *A Habsburg-terem menyezete.*

Az egyik oldalon középütt I. Ferencz József királynak és Erzsébet királynénak allegorikus alakoktól tartott medaillonképe előtt, a mely fölött Amorettek lebegnek szent István koronájával, Hungária mutatja be hódolatát; jobbról Mars vonul háborúba; balról pedig a Béke áldásai szemlélhetők. A másik oldalon a Történelem trónol a Festészet, a Szobrászat és az Építészet csoportjai közt.

Homorú vázlat papiroson, méretei 86 : 124·5 cm. — Lelt. sz. 3509. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 600 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. L. az 1905 április 4-iki jegyzék I : c – 754, illetőleg az 1905 évi sz. n. 934 tételét (248–905).

III

482 (3509)

628 (6085)

III : 482

vétel
1905

3708. Lotz Károly.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 deczember 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

Czigánycsalád

Öt tagból áll, dombos vidéken telepedett le és főzéssel van elfoglalva. A bográcsot a piros fej- és vállkendős asszony, a ki előrehajoltan áll és aprít, a kisebbik leány, a ki szembenézve ül és a félig meztelen, de hátrafordultan fekvő férfi veszi körül. Ez utóbbi hallgatja a pázsítos domb tetején elhelyezkedett nagyobb leányt, kinek baljában pipa van. Kissé idább fiúcska ül háttal és balról a kút vályújából pejló iszik. A sík háttérben gémes kút bontakozik ki. A magasban két csoport madár röpül. Az égbolt felhőzött.

Vászon, méretei 55 : 68 cm. — Lelt. sz. 3708. — Vétetett 1908 febr. 28-án Rétei Sándor Saroltától 360 K-án (324-908). — Elszámoltatott 1908 április 27-én (730–908). — Az elszámolást jóváhagyta az 1911 márczius 11-iki 11525–910 sz. leirat (911–911).

III

502 (3708)
629 (305).

III : 502

Vét. 1908

3205. Lotz Károly.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 deczember 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

Zivatar a pusztán.

A kissé dombos, de belvizes pusztai területen jobbról közeledik. Előle egy balrafordultan repülő vén gólya és egy lóháton vágtató csikós menekül. Az előtérben, a sásos víz mögé, a melyen túl gémes kút látszik, széles út kanyarodik, a mely a tanya felé vezet. A balról gomolygó felhők széleit a nap sugarai világítják meg. Az égbolt elsötétedett részén pedig villám czikázik. Jelzése alól jobbra: »*fest. Lotz K.*«

Vászon, méretei 96 : 159 cm. — Lelt. sz. 3205. — Vétetett az 1906 január 14-iki 1103 sz. leirat szerint özv. Felekyné, sz. Munkácsy Flórától 4000 K-án. (80–906). — Elszámoltatott 1906 június 5-én (786–906). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

III
420 (3205)
627 (305).

III : 420

Vét.
1906

Lotz.

3504. *Legelő lovak.*

Sík vidék előterében láthatók. Közülök négy világos- és egy sötétpej, egy pedig szürke. Reájok csikós vigyáz, a ki botjára támaszkodva áll és kalapot meg szűrt visel. Mögötte fehér kutya kullog. Az égbolt könnyen felhőzött. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Fa, méretei 24·5 : 44·3 cm. — Lelt. sz. 3504. — Vétetett az 1905 márc. us 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1000 K ... (458–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XI. 297. Legelő lovak (Olajfestmény).

III

480 (3504),
628 (3505).

III : 480

Vétel
1905

Lotz

3505. *Női tanulmányfej.*

Vállig, balrafordultan, szembe nézve és tojásdad medaillonban van ábrázolva. Elől levágott szőke hajának fonatait koszorú alakjában tűzte fel, szemöldöke barna, szeme szürke Fekete csikos magas bordó-ruhájának gallérja fodros.

Vászon, méretei 39·7 : 36·6 cm. — Lelt. sz. 3505. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 400 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : X. 266. Tanulmányfej (Olajfestmény).

III

III : 481.

481 (3505)
628 (305).

Arad
vétel
1905

1320. Lotz Károly.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 deczember 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

Novotny János festő.

Derékig látható, balrafordult és szembe néz. Homlokába is lógó haja szőke, szemöldöke barna, szeme kék, bajusza kicsiny, arcza pedig leberetvált. Öltözete: ing lehajtott gallérral és vállon átvetett kávébarna köpeny. A háttérben jobbról zöld draperia lóg. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.* 1867.«.

Vászon, méretei 78·5 : 65·5 cm. — Lelt. sz. 1320. — Értéke 400 K. — Dr. Weczerzik Károly ajándéka 1909 julius 6-án (1308–909). — Az adomány elfogadtatott 1912 január 5-én (121–912). — Bejelentetett 1912 márczius 24-én (624–912).

900. Lotz Károly.

Sz. Hessenhomburgban 1833 deczember 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

Zimay László.

Mellig, jobbrafordultan, de szembe nézve van ábrázolva. Középütt elválasztott haja és körszakálla rövid, kis bajusza kipödrött, szemöldöke sötétbarna, szeme barna. Ingének gallérja lehajtott, begombolt kávébarna kabátja szegett, nyakkendője fekete. Jelzése jobbról félmagasságban: »*f. Lotz K.*«.

Vászon, méretei 63·5 : 50·5 cm. — Lelt. sz. 900. — Értéke 500 K. — Zimai László családjának ajándéka 1900 július 12-én (383–900). — Bejelentetett 1901 augusztus 3-án (432–901).

3861. Lotz Károly.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 december 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

Önarczkép.

Mellig látható, kissé balrafordult, szembe néz. Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és körszakálla barna. Házi sapkája piros, ingének gallérja álló, kabátja fekete, felöltője pedig szürke. A kép hátán allegorikus á›rázolás tervezete szemlélhető. Jelzése a bal vállon: »LOTZ K.«.

Lemezpapir, méretei 40·8 : 29·5 cm. — Lelt. sz. 3861. — Vétetett az 1908 november 5-iki 123151 sz. engedély értelmében 1600 K-án (1812–908). — Elszámoltatott 1909 május 22-én (892–909). — Az elszámolást jóváhagyta az 1911 márczius 11-iki 11526–910 szvsz. határozat (912–911).

III : 535

Vét. 1908

Lotz

3535. *Az Okosság, Igazság, Ipar és Kereskedelem.*

Ezen négyes képcsoportban, balról jobbra haladva, bolthajtásos fülkében látjuk: a trónoló Okosságot, ki fölemelt jobbjában szövétneket lobogtat és baljával a gyermek által hozott könyvekre támaszkodik; az Igazságot, ki jobbját a palloson nyugtatja és baljában mérleget tart; az Ipart, a ki jobbját a csípőjére támasztott kalapács nyelén pihenteti, míg baljával guzsalyt tartó gyermeket karol át és a Kereskedelmet, a ki málhacsomagokon áll és a Szerencse istennőjét nyalábolta fel. Az utóbbi egy, a többi pedig két-két mellékalakkal van ábrázolva.

Fa, méretei 31·5 : 23·6, 31·5 : 23·4, 31·5 : 23·6 és 31·5 : 23·5 cm. — Lelt. sz. 3535. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XII. 356. Az Okosság, Igazság, Munka, Kereskedelem (Olajvázlat).

III

III : 492

Vétel 1905

Lotz.

3511. *Lotz Cornélia arczképe.*

Derékig, balrafordultan és arczélben van ábrázolva. Haját kontybatűzötten viseli, szemöldöke és szeme barna. Kivágott ujj nélküli ruháját fodrok diszítik. Fülbevalója ékköves. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Vászon, méretei 68·5 : 55·7 cm. — Lelt. sz. 3511. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 5000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : V. 147. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III

483 (3571)
628 (305).

III : 483

Vétel
1905

Lotz K.

2164. *Nő képe.*

Derékig látható, kissé balrafordult, jobbra néz. Balján, melylyel a jobb vállára vetett zöld kendőt fogja, kettős piros gyöngyfüzért visel. Bordó ruhája lecsúszott úgy, hogy melle látható. Középütt elválasztott haja és szemöldöke fekete, szeme barna. Fülbevalója ékköves.

Vászon, méretei 68·3 : 55·3 cm. — Lelt. sz. 2164. — Értéke 600 K. — Perlaky Kálmán hagyománya 1901 július 1-én (350–902).

299 III (2164) 623 (305)

III 299

Hag.

Hag. 1901
Perlaky

Lotz K

2163. *Múzsa.*

A szerelmi és menyegzői dalok múzsája balrafordultan ülő és arczélben látható barna nő, vállra omló hajjal és babérkoszorúval. Jobb kezét a feltámasztott hat húros lanton nyugtatja, balját pedig lógatja. Fehér ruhája lecsúszott úgy, hogy bal melle fedetlen. Hátratett jobb lábát kissé felhúzta. Térdit sötét kendő takarja. Mögötte a szék támláján a kissé előrehajló és sugdosó Ámor áll íjjal bal kezében. Az előtérben, jobbról a földön, több fehér rózsa és a háttérben balról babér tűnik szemünkbe. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Vászon, méretei 144·7 : 95 cm. — Lelt. sz. 2163. — Értéke 4500 K. — Perlaky Kálmán hagyománya 1901 július 1-én (350–902).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Szépművészeti Múzeumban. 1906: IV. 12. — 1907: IV. 12. — 1908: IV. 12. — 1910: IV. 12.

Jegyzet. Másolta 1907-ben Jendrassik Jenő, 1909-ben Fodor Ilona, 1910-ben Budai Sándor és Porter Paula.

III. 298 (2163) 625 (305).

III : 298

Hagy

Hagy. 1901. Perlaky

Lotz K

2162. *Legelő lovak.*

Elől egy balrafordult szürke ló legel. Mögötte pedig egy sötét és egy világos pejcsikó van. Közülök ez utóbbi eszik és csöngőt hord. A középtérben balról gazda rakosgatja a lekaszált szénát, míg jobbról tanyai épület köti le figyelmünket a körülötte lévő boglyákkal, gémes kúttal és a padlás ajtajához támasztott lajtorjával. A háttér dombos vidék. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra: »*f. Lotz K.*«.

Lemezpapir, méretei 39·4 : 52·5 cm. — Lelt. sz. 2162. — Értéke 1500 K. — Perlaky Kálmán hagyománya 1901 július 1-én (350–902).

III
298 (2162)
62 (305).

III : 298

Hag

Hag. 1901.
Perlaky

Lotz K

2161. *Heverő Bacchansnő (Tanulmány).*

Földre terített fehér ruhán, fejjel balra fekszik és szembe néz. Jobb kezét, melyet karkötő díszít, feje alá tette, balját pedig afölött tartja. Kibontott haja barna. Lábait összehúzta. Thyrsos-botját csokorra kötött szalaggal ékesítette. Melette kézi dob hever. A háttérben szőlőlugas látszik. E kép hátán két legelő ló és egy csikó van ábrázolva. Jelzése itt: »*Lotz K.*«.

Fa, méretei 10·6 : 22·9 cm. — Lelt. sz. 2161. — Értéke 300 K. — Perlaky Kálmán hagyománya 1901 július 1-én (350–902).

III.
298 (2161)
627 (305)

III : 298

Hagy.

Hagy. 1901.
Perlaky

Lotz K

2160. *Fürdő nő (Tanulmány).*

Egy meztelen teremtés, a ki az előtérbeli patak partján, hátrafordultan, de fejjel jobbra fekszik, miközben visszatekint. Kibontott haja szőke, jobb lábát összehúzta, baljával szeméhez nyúl, jobb kezét pedig felemelten tartja. A háttérben hegyek látszanak.

Fa, méretei 10·5 : 23 cm. — Lelt. sz. 2160. — Értéke 300 K. — Perlaky Kálmán hagyománya 1901 július 1-én (350–902).

II
298 (2160).
627 (305).

II : 298

Hagy

Hagy. 1901.
Perlaky

Lotz K.

2165. *Pihenő táncosnő.*

Lepedővel letakart tigrisbőrön és jobbradülten fekszik. Teljesen meztelen. Felemelt bal kezében a lepel végét tartja. Haja és szemöldöke barna, fülbevalója ékköves és bal karján karéket visel. Mellette sárga szalaggal diszített thyrsosbotot, piros meg fehér rózsát és kézi dobot látunk. A földön pedig, a virágoknál, felborult díszedények hevernek. A háttérben, a piros függönyön túl, lombok kötik le figyelmünket. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Fa, méretei 66 : 53·4 cm. — Lelt. sz. 2165. — Értéke 2000 K. — Perlaky Kálmán hagyománya 1901 július 1-én (350–902).

III.
299 (2165)
627 (305).

III : 299

Hag

Hag. 1901.
Perlaky

3487. *Árgyrus távozása.*

Középütt balralfordultan áll, a tollas föveget és piros palástot viselő Árgyrus, a ki koronás atyjától és anyjától búcsút vesz. Balról Akléton alattvalói csoportosulnak a palota előtt, melynek lépcsőjénél tarka kutya figyel. Jobbról pedig a kísérő szolga a királyfi lándzsáját, pajzsát meg kardját és egy lovász a rendelkezésére bocsátott két paripát tartja. Jelzése a kép hátán három sorban: »*Cornélia leányomé Lotz K.*«

Vászon, méretei 32 : 126·8 cm. — Lelt. sz. 3487. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 500 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XII. 382. Árgyrus és Tündér Ilona (Olajvázlat).

Lv 3 K

2166. *Tájkép*

A nap nyugta utáni világításban ábrázolt sík vidék előterében patak van bolthajtásos kőhíddal, melyen balról szénás szekér halad át négyes ökörfogattal és tetején béressel. A vízben sás tükröződik vissza. Az égbolt felhőzött.

Fa, méretei 65·5 : 40·2 cm. — Lelt. sz. 2166. — Értéke 500 K. — Perlaky Kálmán hagyománya 1901 július 1-én (350–902).

III
299 (2166)
627 (305).

III : 299

Hagy.

Hagy. 1901.
Marosvásárhely
Perlaky

Lotz.

3493. *Lotz Cornélia gyermekkorában.*

Mellig látható, szembe néz. Rövid haja, szemöldöke és szeme barna. Csipkegalléros magas szürke ruháját fodor diszíti.

Vászon, méretei 44·3 : 37 cm. — Lelt. sz. 3493. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754—907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : IV. 116. L. C. gyermekkori arczképe (Olajfestmény).

III.

477 (3493)

628 (305).

III : 477

Vétel 1905

3477—3479. Lotz Károly.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 deczember 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

3477. *Trónoló Múzsa.*

Ragyogó szemű nő, kőpadon ül és fejét balra fordítva az ég felé tekint. Jobb kezét a falon nyugtatja, könyöklő baljával pedig a térdére támasztott lantot tartja. Mögötte szőke hajú Amorette lebeg, a ki jobbjával fölfelé mutat, míg bal kezét kinyujtotta. Ujj nélküli ruhája a vállakon csomóra van kötve és térdét bő lepel takarja. A háttérben délszaki növények vannak.

Vászon, méretei 140·7 : 90 cm. — Lelt. sz. 3477. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. értelmében 1500 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1895 : V. (folyosó) 149. Trónuson ülő Múzsa.

III
471 (3477)
627 (305)

III : 471

Detel
1905

Lotz.

3478. *Dianna és Aktaeon.*

Az erdő előterében csörgedező patak innenső partján hátrafordultan áll a kibontott szőke hajú Dianna, ki jobbra néz és a kit két szolgálója fehér lepellel igyekszik a háttérből közeledő Aktaeon kiváncsi tekintete elől elrejteni. Balról a megzavart társnők képeznek csoportot, kik tarka, lila, piros és fehér kendővel takarták el magukat. A forrás vizében még egy Nympha fürdik.

Vászon, méretei 93·2 : 148·5 cm. — Lelt. sz. 3478. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 2000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1895 : XI. 319. Diana nimfáival.

III.

471 (3478)
627 (305).

III : 471

vétel
1905

Lotz.

3479. *Lotz Cornélia arczképe.*

Térdig látható és balrafordultan áll. Bal kezével jobbjának csuklóját fogja. Széles karimájú kalapja tollas, szemöldöke és szeme barna, fülbevalója ékköves. Kivágott ruhájának gallérja csipkéből való és ujjai hasítottak. Balról, az asztalra tett ruhán, legyező fekszik. A háttérben, a terrasse korlátján és oszlopán túl, a szabadba nyerünk kilátást, hol az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra: »*Lotz K.*«.

Vászon, méretei 109·7 : 79·5 cm. — Lelt. sz. 3479. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 10000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1895 : V. 143. Lotz Cornélia arczképe.

III

472 (34 79).
627 (305).

III : 472

Vétel
1905

3481—3487. Lotz Károly.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 deczember 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

I. A Magyar Tudományos Akadémia falfestményei.

3481. *Szent István, Kálmán és Nagy Lajos kora (Vázlat).*

Középütt díszes trónuson áll szent István, ki balját ég felé emeli és jobbjával intelmeit nyujtja Imre fiának. Körülötte szent Gellért, Walter és Henrik pannonhalmi magisterek, Hartwick püspök, egy szerzetes az apostoli kettős kereszttel és az udvar népe képez csoportot. Elől pedig a keresztelő medenczéhez ódon kőtábla van támasztva. Balról Kálmán király lép az igazságszolgáltatás jelvényeihez, jobbjával megragadja a törvénykönyvet és baljával parancsoló mozdulatot tesz, mire a lépcsős emelvény alján leborult félmeztelen nőt, a kit boszorkánysággal vádoltak, bilincseitől megszabadítják és a régi rend hívei kétségbeesésükben hegedűjöket és kardjukat törik ketté. A háttérben a temesvári Pelbart, szent Margit és Rogerius válik ki. Jobbról Nagy Lajos király a pécsi egyetemi palotának terveit vizsgálja. Előtte a lépcsőn ülő agg férfi a Néphagyományt képviseli, kinek szavait a névtelen jegyző (az agg főpap) és a régi krónikások (spalatói Tamás és Thuróczy) hallgatják. Kissé idább két szerzetes lépked kezökben pásztorbottal. A középtérben szent László szobra köti le figyelmünket. A háttért pedig a nagyváradi dóm foglalja el.

Papiros vászonra vonva, méretei 66·5 : 162 cm. — Lelt. sz. 3481. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 600 K-án (213—905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XII. 368. Szent István és kora. (Olajvázlat).

III
472 (3481)
627 (305)
III : 472
Vétel 1905

Lotz.

Vétel

II. A Nemzeti Múzeum falfestményei.

3482. *A magyarok bejövetele (I).*

Balról egy lépcsőzetes sziklán látjuk a jobbrafordultan elhelyezkedett ősz táltost, ki a Volga partján nomád életet élő magyaroknak Attila mondáját regéli. Középütt az új honba vonulók részint szekéren, a mely elé ökröket fogtak, részint gyalog haladnak, míg odább Előd vezért harczosok veszik körül, a kiknek az őrvezető az irányt mutatja. Jobbról pedig a gondolatokba merült agg Árpádot a vérszerződés megkötésében résztvevők környezik.

Vászon, méretei 31·6 : 192·6 cm. — Lelt. sz. 3482. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. leirat és az 1907 : XII. tcz. szerint 600 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754—907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Tanulmány a Nemz. Múzeum lépcsőházának egyik frieséhez. — Lotz, 1905 : XII. 384. Magyarok bejövetele (Olajvázlat).

III. 473

473 (3482).
627 (3057).

Vétel
1905

2159—2166. Lotz Károly.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 december 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

2159. *Fésülködő leány.*

Térdig van ábrázolva és piros bársony-pamlagon ül. Kissé balrafordult és mindkét kezével középütt elválasztott haját igazítja. Szeme és szemöldöke barna, csipőjéig mezetelen és térdét, a fehér lepel fölött, zöld kendő takarja. Jelzése jobbról félmagasságban: »LOTZ K.«.

Vászon, méretei 107·8 : 63·2 cm. — Lelt. sz. 2159. — Értéke 3500 K. — Perlaky Kálmán hagyománya 1901 július 1-én (350–902).

III.
298 (2159)
627 (305).

III: 298

Hagy. 1901.
Perlaky K.

hagy.

Lotz.

3495. *Kapisztrán János.*

Jobbról áll, balrafordult és kezeit széttárva hirdeti az előtte térdelő és álló férfiaknak és nőknek a keresztes háborút. Mögötte szerzetestársát látjuk, kinél fehér lobogó van piros kereszttel. A háttérben épületek emelkednek.

Vászon, méretei 35 : 69 cm. — Lelt. sz. 3495. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XII. 377. Kapisztrán kereszteseket gyűjt (Olajfestmény).

III.

478 (3495)

628 (305)

III : 478

vétel

1905

3494—3495. Lotz Károly.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 deczember 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

A ferenczvárosi templom falfestményei.

3494. *Hunyadi János halála.*

A szemközt lévő oltár előtti hordszéken betegen fekszik a fejjel balra hanyatlott Hunyadi János, kit az előtte álló szerzetes: Kapisztrán János, megáldoztat. Balról egy térdelő hölgy, Erzsébet és több előkelő vitéz két fiával: Mátyással és Jánossal, képez csoportot, míg jobbról a segédkező pap ereszkedett térdre. Jelzése a vakrámán: »*Cornélia leányom tulajdona, Lotz K.*«.

Vászon, méretei 34·5 : 69 cm. — Lelt. sz. 3494. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XII. 374. Hunyadi János halála (Olajvázlat).

III

477 (3494)
628 (305)

III : 477

Vétel
1905

Lotz

3492. *Lotz Cornélia arczképe.*

Mellig, kissé balrafordult, de vissza néz. Haját kontyba tűzötten viseli, szemöldöke és szeme barna. Ék-alakban kivágott ruháját csipke szegélyezi, karjaira leeresztett prémes köpenyege fekete. Fülbevalója ékköves aranykarika. Jelzése fölül jobbra: »*Lotz K.*«.

Vászon, méretei 59·7 : 44·5 cm. — Lelt. sz. 3492. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 5000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : V. 139. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III

476 (3492).
628 (805).

III : 476

Vétel
1905

Lotz.

3490. *Lotz Cornélia arczképe.*

Derékig, hátrafordultan ül és balra néz úgy, hogy arczélben látható. Haját kontyba tűzte, szemöldöke és szeme barna. Mélyen kivágott ruháját, melynek rövid ujjai puffasztottak, fodrok diszítik. Nyakát aranyláncz ékesíti, fülbevalója ékköves.

Vászon, méretei 65·7 : 52·6 cm. — Lelt. sz. 3490. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 5000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111—907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : V. 138. Lotz Cornélia arczképe (Olajfestmény).

III.

476 (3490)
628 (3905)

III : 476

vétel
1905

Lotz.

3491. *Mária a gyermek Jézussal.*

Felhőkön ül, kissé jobbra tekint és az ölében fejjel balra fekvő Jézust szemléli. Csillagkoszorútól körülvett fejét dicsfény ékesíti, fátyolja vállaira omlik, kivágott ruhája világos, vállravetett köpönyege térdeit is takarja. A háttérben a megnyilt felhők közt sugárkévék látszanak.

Vászon, méretei 54·2 : 34·7 cm. — Lelt. sz. 3491. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 200 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XI. 315. Madonna (Tempera).

III.

476 (3491)
628 305

III : 476.

Vétel
1905

3488—3493. Lotz Károly.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 deczember 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

3488. *Apolló a Muzsák körében.*

Jobbról trónol Apolló, ki bal kezében lantot tart és gyönyörködve szemléli az előtte tánczoló három grácziát. Balján három és trónján innen egy Múzsa látható. Az előbbiek közűl csakis Thalia ismerhető fel. Balról az Istennők közűl Euterpe és Erato körül, hárman vannak, kiknek egyike kézi dobot emelt magasra. Az égbolt könnyen felhőzött. Jelzése a vak rámán: »*Cornélia leányom tulajdona. Lotz K.*«.

Papiros, méretei 63 : 220 cm. — Lelt. sz. 3488. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 800 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XII. 371. Apolló a Muzsák körében (Olajfestmény).

III

475 (3488)

628 (305).

III : 475

Vétel 1905

Lotz

3489. *Lotz Károlyné.*

Derékig, kissé balrafordultan, de visszanézve tojásdad medaillonban van ábrázolva. Testével könyöklő jobb karjára nehezedik, a melyen bal kezét nyugtatja. Fekete szalaggal lekötött hajának fonata vállaira omlik, szemöldöke barna, szeme kék. Fülbevalója ékköves és brocheán egy férfifej látható. Csipkés főkötője és mintázott réklije fekete. A karjaira vetett nagykendő finom shawl. Jelzése jobbról félmagasságban: »*f. Lotz K.*«.

Vászon, méretei 78·7 : 66·2 cm. — Lelt. sz. 3489. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 3000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : III. 70. Lotz Károlyné arczképe (Olajfestmény).

III

475 (3489)

628 (305).

III : 475.

Vétel 1905

Lotz.

3483. *Magyarok bejövetele (II).*

Balról az ős hunok véres küzdelme van ábrázolva; középütt a sátor előtt trónoló és vezéreitől körülvett Attila fogadja a leigázottak hódolatát; jobbról pedig a pogány magyaroknak áldozatát szemléljük, a melynél, az oltáron innen, az áldozatul kiszemelt fehér ló mellett, a főpap áll tárt karokkal.

Vászon, méretei 31·5 : 199 cm. — Lelt. sz. 3483. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 600 K-án (312–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Tanulmány a Nemzeti Múzeum lépcsőháza egyik frieséhez. — Lotz, 1895 : XII. 385. Magyarok bejövetele (Olajvázlat).

III.

473 (3483)
627 (305).

III : 473

vétel
1905

Lotz.

3484. *A Bölcsészet.*

Középütt trónol és mint az összes tudományoknak magasabb szempontból való összefoglalása az Igazságra és az Önismeretre támaszkodik. Balról az orvosi, az általános természettani, a vegytani, a földtani, a csillagászati és a mennyiségtani, jobbról pedig a hittani, a jogi, a történelmi, a nyelvészeti és a régészeti tudomány képviselői alkotnak csoportot.

Vászon, méretei 46·7 : 131 cm. — Lelt. sz. 3484. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. értelmében 400 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Tanulmány a Nemzeti Múzeum boltozatának egyik alakjához. — Lotz, 1905 : XII. 373. A tudomány (Olajvázlat).

III
473 (3484)
627 (305).

III : 473

Vétel
1905

Lotz.

3485. *A Költészet.*

Középütt látható és kiterjesztett szárnyakkal van ábrázolva. Babérkoszorút visel, jobb kezét felemelte, könyöklő baljával lantot tart és lábainál figyelő szőke ifjú ül, a ki lúdtollal ír. Trónját a karfák elején a Grácziák ékesítik. Balról a Képzőművészeteknek, úgymint: a Festészetnek, a Szobrászatnak és az Építészetnek, jobbról pedig az előadó művészeteknek, vagyis: a Színészetnek, a Szónoklatnak, a Zenének és az Éneknek allegorikus alakjai veszik körül. Közülök a Építészet szolgálatában a Műipar áll.

Vászon, méretei 47 : 131·5 cm. — Lelt. sz. 3485. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. értelmében 500 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Tanulmány a Nemzeti Múzeum lépcsőházának boltozatához. — Lotz, 1905 : XII. 369. Költészet Múzsákkal (Olajvázlat).

III 474

III
474 (3485).
627 (305).

Vétel
1905

Lotz.

III. A Vigadó falfestményei.

3486. *Árgyrus és Tündér Ilona nász.*

Középütt trónol a királyfi és Tündér Ilona, a kik egymást átkarolták és a kiket rózsafüzért és szövétneket tartó Amorettek koszorúznak meg. A trónus körül a szülők, a násznépek, a művészek, az ünnepélyen szolgálatot tevők, az ajándékaikat felajánló hódolók és a tánczosok alkotnak csoportokat.

Vászon, méretei 32·2 : 126·5 cm. — Lelt. sz. 3486. — Véte-ett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. cz. szerint 500 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XII. 381. Argyrus és Tündér Ilona (Olajvázlat).

III.

474 (3486),
627 (3055).

III : 474

Vétel
1905

Lotz

3500. *Lotz Cornélia arczképe.*

Mellig balrafordultan, de szembe nézve és tojásdad medaillonban van ábrázolva. Vállaira omló haja, melyet elől levágott és szalaggal leszorított, szemöldöke és szeme barna. Magas ruhájának gallérja fodros.

Vászon, méretei 46 : 36·5 cm. — Lelt. sz. 3500. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1000 K-án (213–905) — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : IV. 124. L. Cornélia (Olajfestmény).

III

479 (3500)
628 (305).

III : 479

Vétel
1905

Lotz.

3499. *A Komédia.*

Felhőkön trónoló allegorikus ülő női alak, a ki keresztbe vetett lábakkal és kissé balrafordultan van ábrázolva. Jobb kezében, a melylyel bal lábát is fogja, botot tart, baljával pedig támaszkodik. Balról Amorette lebeg komikus álarczczal. Az égbolt felhőzött.

Vászon, méretei 43·7 : 31·7 cm. — Lelt. sz. 3499. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 200 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458-905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XI. 324. Allegoria (Olajfestmény).

III 479

Vétel 1905

Lotz:

3498. *Titanida.*

Egész alakban és állva ábrázolt lepkeszárnyú nő, ki jobb lábával gomolygó felhőkre lép, kezeit széttárja, fejét kissé jobbra hajtja és lefelé néz. Fejdíszét rózsakoszorú képezi, szőke haját a szél lobogtatja és fátyollepeljét jobb karjára vetette. Körülötte virágok díszlenek. A háttért erdő foglalja el. Az égbolt felhőzött.

Vászon, méretei 63·5 : 40 cm. — Lelt. sz. 3498. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 600 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : IV. 131. Titanida (Olajvázlat).

III : 479

III,
479 (3498)
628 (305).

Vétel
1905

Lotz

3497. *Lotz Cornélia arczképe.*

Derékig, szembe nézve és allegorikus fiúcskától tartott tojásdad keretben, melyet kagylók és gyümölcs-füzérek vesznek körül, van ábrázolva. Borzas fekete hajába piros virágot tűzött, szemöldöke és szeme barna. Fülbevalója ékköves, kivágott és fodrokkal diszített ruhájának kék dereka pedig elől fűzős és két gombsoros.

Fa, méretei 29·8 : 18·2 cm. — Lelt. sz. 3497. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 400 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : IV. 123. L. Cornélia, festett keretben (Olajfestmény).

III

478 (3497)
628 (305)

III : 478

Vétel
1905

3496—3535. Lotz Károly.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 deczember hó 16-án. † Budapesten 1904 október 13-án.

3496. *A zongoránál.*

Balról áll a zongora, a melyen egy fekete hajú hölgy játszik, kinek egy fehér pongyolás nő segédkezik. A lámpavilágításnál játszó közelében egy kézimunka kosár van. A hangjegyet forgatónak kibontott szőke haja vállaira omlik. A háttérben a falon aranykeretes kép lóg.

Vászon, méretei 36·2 : 30·6 cm. — Lelt. sz. 3496. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907: XII. tcz. szerint 500 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907)). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XI. 327. Zongoránál (Olajfestmény).

III

478 (3496)
628 (905)

III : 478

Vétel
1905

of s Temp.

324. 398

a mellyel ballábát is fogja,

~~3499 Lotz Károly:~~

3499. A Komédia.

Felhőkön trónoló ~~Thalia~~ allegorikus ülő női alak, a ki keresztbe vetett lábakkal ~~ül~~ és kissé balra fordul, ~~Jobb~~ Jobb kezében botot tart, baljával pedig támaszkodik. Balról Amorette lebeg komikus álarczczal. Az égbolt ~~könnyen~~ felhőzött.

Of. vászonra, mér. 43.7:31.7 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 200 K-án.

(213-905)

van átrázolva.

Vét. 20578-905

of.

123. 396

~~Lotz Károly:~~ 1905.

3407. Lotz Cornélia arczképe.

van ábrázolva.

Derékig, szembe néz~~ve~~ tojásdad keretben, melyet és allegorikus fiúcskatói tartott kagylók és gyümölcs-füzérek vesznek körül, Borzas hajába piros virágot tűzött, szemöldöke és szeme barna. Fülbevalója ékköves, kivágott és fodrokkal diszitett ruhájának dereka kék, elől füzős és két gombsoros.

Fa, méretei 29.8:18.2 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 400 K-án (213-905)

Vét. 20578-905

3496 ~~3535~~ Lotz Károly: 1905.

3496. A Zongoránál.

Balról ~~[illegible]~~ (zongora ~~[illegible]~~ a melyen ~~[illegible]~~ egy fekete hajú hölgy ~~[illegible]~~ játszik, kinek ~~[illegible]~~ egy fehér pongyolás ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~. A játszó ~~[illegible]~~ (kézimunka kosár van ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ kibontott szőke haja vállaira omlik. A háttérben a falon aranykeretes kép lóg.

Vászon, mér. 36.2:30.6 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 500 K-án.

(213-905)

Vét. 20578-905

Lotz

3520. Női arczkép.

Derékig látható, kissé jobbrafordult, szembe néz. Hátra fésült göndör haja és szemöldöke fekete, szeme barna. Fülbevalója ékköves; bő ujjú vörösbarna derekának, a melyen három gomb van, rövid nyaka csipkés és az ezt körülfutó fekete szalagot broche tartja össze, öve csatos.

Vászon, méretei 66 : 52·7 cm. — Lelt. sz. 3520. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 2000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : III. 48. Arczkép (Olajfestmény).

III
486 (3520)
629 (305).

III : 486.

vétel
1905

Lotz

3510. *Lotz Cornélia arczképe.*

Derékig, jobbrafordultan és arczélben van ábrázolva. Kontyba tűzött haja, szemöldöke és szeme barna. Fülbevalója ékköves. Kivágott ujj nélküli fehér ruháját fodrok diszítik, derekát pedig öv szorítja.

(789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : III. 56. Sándor Babus arczképe (Olajfestmény).

III
482 (3510)
628 (305)

Nem jó
L. 3519 nél

III : 482

Vétel

Arad
vétel
1905

Lotz.

3503. *Lotz Cornélia arczképe.*

Mellig látható, kissé jobbrafordult, szembe néz. Haját leeresztett fonatban hordja, szemöldöke és szeme barna. Fülbevalója ékköves, magas fehér ruhája fodros.

Fa, méretei 20 : 19·8 cm. — Lelt. sz. 3503. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30 iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : IV. 95. L. C. arczképe (Olajfestmény).

III.

480 (3503).
628 (3055).

III : 480

Vétel
1905

Lotz

3502. Álom.

Az előtérbeli pamlagon fejjel balra fekvő barna nő, a ki álmában lombos erdőben képzeli magát és mosolyog. Jobb kezét lógatja, balját pedig feje alá tette. Lenge ruhája testéről lecsúszott. Haja és szemöldöke barna. A háttért erdő foglalja el. Az égbolt kék.

Fa, méretei 31·5 : 50 cm. — Lelt. sz. 3502. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 500 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az e számolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : XI. 318. Álom (Olajfestmény).

III : 480

480 (3502).
628 (305).

Vétel 1905

(3.

Lotz.

3501. *Lotz Cornélia arczképe.*

Mellig látható, kissé balrafordult, szembe néz. Göndör haja, szemöldöke és szeme barna. Fejdísze fátyolkendő, ingválla bő ujjú, pruszlikja sötét színű.

Vászon, méretei 46·3 : 38·5 cm. — Lelt. sz. 3501. — Vétetett az 1905 márczius 7-iki 20578 sz. engedély és az 1907 : XII. tcz. szerint 1000 K-án (213–905). — Kifizettetett az 1905 május 9-iki 26861 (458–905), az 1906 január 25-iki 5203 (162–906) és az 1907 április 23-iki 29950 (754–907) sz. utalványok alapján. — Elszámoltatott 1905 július 2-án (582–905), 1906 június 5-én (789–906) és 1907 május 20-án (1111–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1905 november 30-iki 21515 (1035–905) és az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Jegyzet. Lotz, 1905 : IV. 128. L. C. arczképe (Temperavázlat).

41

480 (3501).

628 (305)

III : 480

Vétel 1905

of.

388

70.

~~3489 Lotz Károly:~~ van ábrázolva 1905.

3489. Lotz Károlyné.

Derékig, kissé balra fordulta de visszanézve tojásdad medaillonban. Fekete szalaggal lekötött hajának fonata vállaira omlik, szemöldöke barna, szeme kék. Fülbevalója ékköves és brocheban férfi fej látható. Csipkés fökötője és mintázott réklije fekete. A karjaira vetett nagykendő finom shawl. Testével könyöklő jobb karjára nehezedik, a melyen bal kezét nyugtatja. Jelzése jobbra félmagasságban: f. Lotz K.

Vászon, mér. 78.7:66.2 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 3000 K-án.

(213-905)

Vét 20578-905

of.

391

~~3492 Lotz Károly:~~ Karjaira leeresztett prémes 1905.

3492. Lotz Cornélia arczképe.

Mellig, kissé balra fordul, de vissza ~~jobbra~~ néz. Haját kontyba tüzötten viseli, szemöldöke és szeme barna. Ék-alakban kivágott ruháját csipke szegélyezi, ~~fekete~~ köpenye fekete. Fülbevalója aranykarika ékköves. Jelzése fölül jobbra: „Lotz K.“

Vászon, méretei 59.7: 44.5 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 5000 K-án (213-905)

Vét. 20578-905

of. ~~-3493.~~

3488 Lotz Károly. 1905.

Sz. Hessen Homburgban 1833 december 16-án. † Budapesten 1904 oktober 13-án.

3488. Appolló a muzsák körében.

A jobbról trónol, előtte Appolló, ki bal kezében lantot tart és gyönyörködve szemléli az három tánczoló grácziát. Balján három és trónján innen egy Múzsa látható. Az előbbiek közül csakis Thalia ismerhető fel. Balról az Istennők közül Euterpe és Erato körül, hárman vannak, kiknek egyike kézi dobot emelt magasra. Az égbolt könnyen felhőzött. Jelzése a vak rámán: »Cornélia leányom tulajdona Lotz K.«.

Papiros, méretei 63:220 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 800 K-án.

(213-905)

Vét. 20578-905

of. vállat

3487. ~~Lotz Károly:~~

Vigadó

382. 386

1905.

3487. Argirus ~~és Tündér Ilona.~~ Távozása.

Középütt, balra fordultan áll, a piros palástot ~~és~~ tollas ~~sisakot~~ fröget és viselő ~~hirályfi~~ Argyrus, a ki[illegible] koronás atyj[illegible] Balról Akléton [illegible] alattvalók[illegible] jobbról [illegible] a kiráfi lándzsáját, ~~és~~ paizsát meg kardját és egy ~~harozos~~ [illegible] ~~lovait~~ tartja. ~~a palota lépcsője előtt tarka kutya figyel~~. Jelzése a kép hátán három sorban[illegible]: Cornélia leányome Lotz K."

Vászon, méretei 32:126.8 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 500 K-án.

(213-905)

Nicsoportosulnak a palota előtt, melynek lépcsőjénél tarka kutya figyel.

Fától és anyjától búcsút vesz.

6

Nyugati fai kép

Vét. 20578-905

116. 392

3493 ~~Lotz Károly:~~ L Cornéliagalléria

Lotz Cornélia gyermekkorában.

Mellig látható, szembe néz. Rövid haja, szemöldöke és szeme barna. Magas szürke ruháját fodor disziti, ~~és a nyaknál csipkedísz van alkalmazva.~~

Vászon, mér. 44.3:37 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 1000 K-án. (213-905)

Vét. 20578-905

390

3491 ~~Lotz Károly:~~

1905.

3491. Mária a gyermek Jézussal.

~~A~~ Felhőkön ül, ~~Madonna~~ kissé jobbra tekint és az ölében ~~a~~ fejjel balra fekvő ~~gyermek~~ Jézust ~~tartja~~, ~~Fejét~~ ~~kissé jobbra tekinus, de gyermekét~~ szemléli. Csillagkoszorutól körülvett fejét dicsfény ékesiti, fátyolja vállaira omlik, ~~kissé~~ kivágott ruhája világos, vállravetett köpönyege ~~[illegible]~~ térdeit is takarja. A háttérben a megnyilt felhők közt sugárkévék látszanak.

Tempera, vászonra, mér. 54.2:34.7 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-ki 20578 sz. leirattal 200 K-án.

(213-905)

Vét. 20578-905

af. 3495 Lotz Károly: Ferenczy. 1905. 394

3495. Kapisztrán János.

Jobbról áll, ~~Kapisztrán János, ki~~ balra fordul és kezeit széttárva hirdeti az előtte térdelő és álló férfiaknak és nőknek a keresztes háborút. Mögötte szerzetestársát látjuk, kinél fehér lobogó van piros kereszttel. A háttérben épületek emelkednek.

Vászon, mér. 35:69 cm.

Vétetett az 1905:III. 7-iki 20578 sz. leirattal 1000 K-án.

(213-905)

Vét. 20578-905

Of. 3498 ~~Lotz Károly:~~ 1905.

3498. Titanida.

Egész alakban, állva és jobb lábával gomolygó felhőre lép, kezeit széttárja, kissé jobbra hátra és lefelé néz. Fejdiszét rózsakoszorú képezi, szőke haját a szél lobogtatja és fátyollepeljét jobb karjára vetette. Körülötte virágok diszlenek. Az égbolt felhőzött.

Vászon, mér. 63.5:40 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 600 K-án.
(213-905)

Vét. 20578-905

393

3494 Lotz Károly.

3494. Hunyady János halála.

A szemközt lévő oltár előtti ~~lehelt~~ hordszéken fekszik a balra hanyatlott Hunyady János, kit az előtte álló ~~szent~~ szerzetes megáldoztat. Balról egy térdelő hölgy és több elkelő vitézből képez csoportot, mig jobbról a segédkező ~~szerzetes~~ ereszkedett térdre.

Vászon, mér. 34.5:69 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 1000 K-án. (213-905).

Vét. 20578-905

M.D.K.

Lotz Károly, festő

emlékkiállitásának megrendezése Petrovics nevérez fürödik, aki „páratlan gonddal és semmi fáradságot nem kivélve gyűjtötte össze a rejtett értékeket...”

Balogh Jolán: Petrovics Elek /irásainak 6 oldalnyi bibliográfiájával/
Művészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf.2.sz.

132. old.

H Sz. Hessen-Homburgban 1833 december 16-án.
Budapesten 1904 október 13-án.

III

733 (3287).
816 (44).

1906.

3294

H 3287. Lotz Károly:

3287 Mars és Venus.

hadaknak

Körülöka balra fordult Istene jobb kezével a pamlagon fekvő, feléje hajló és őt átkaroló, de hátra fordult Venust szoritja magához, míg balját egyenes kardjának markolatán nyugtatja. Előtte tarajos sisak van, mögötte pedig jobbról kiterjesztett szárnyú és göndör hajú Amor ül. Mindannyian meztelenek. A háttérben balról virágokkal telt diszedényt látunk, de szemközt és jobbról mintázott draperia lóg. A félkörü lunettet széles szegély határolja, mely szembe néző fejtől megosztott ghirlandot ábrázol különféle helyzetben lévő gyermekekkel.

Szénrajz, mér. 125:240 cm.
Vétetett Barsy Adolf tól az 1905:XII.30-án kelt 106724 sz. leirat alapján 800 Kán (4-906).

1905

185

Sz. n. 181-906

III
734 (3288)
816 (44).

1906.

~~3288. Lotz Károly.~~

3288 A Bőség.

~~A~~ trónuson ülő ~~istennő~~ keresztbe vetett lábakkal és kezeiben gyümölcsökkel telt szaruval (cornu#copiae) van ábrázolva. Kissé jobbra néz, középütt elválasztott haját kontyba tüzötten viseli, ruhája pedig, a melyet derekán megkötött és a mely nyakánál sarkosan van kivágva, bő ujju.

Szénrajz, mér. 185:120 cm.

Vétetett Barsy Adolftól 1905. deczember 30-án kelt 106724 sz. leirat alapján 600 Kán (4-906)

196

1905

L. n. 182-906.

of. 93.

3481 — 3484.

Muz

lépcsőházának.

384.

381 a

~~Lotz Károly.~~

Sz. Hessen Homburgban 1833 december 16-án. † Budapesten 1904 oktober 13-án 1905.

A Nemz. Muzeum diszitményei.

3482. A magyarok bejövetele (T).

látjuk a ~~jobbra fordultan~~ jobbrafordultan el helyezkedett

Balról egy lépcsőzetes sziklán ~~[illegible]~~ ősz táltos, a Volga partján nomád életet élő magyarok ~~[illegible]~~ nak, ~~a kik részint állnak, részint pedig ülnek,~~ Atilla mondáját regéli, ~~[illegible]~~ Középütt az uj honba vonulók ~~[illegible]~~ részint szekéren, a mely elé ökröket fogtak, részint ~~[illegible]~~ gyalog, ~~[illegible]~~ halárnak mig odább. Előd vezért harczosok veszik körül, a kiknek az ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ az irányt mutatja. Jobbról pedig Árpádot a vérszerződésben résztvevők környezik.

Vászon, méretei 31.6:192.6 cm.

A Nemzeti Muzeum lépcsőházának egyik friese.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 600 K-án.

(213-905)

a gondolatokba merült agg

Ezaczim átteendő a 381-es lapra (Tördelő).

Vét 20578-905

of.

380

~~3479 Lotz Károly.~~ 1905.

3479. Lotz Cornélia arczképe.

Térdig látható és balra fordul tan áll, ~~de szembe néz~~. Bal kezével jobb jának ~~kezének~~ csuklóját fogja. Széles karimájú kalapja tollas, szemöldöke és szeme barna, fülbevalója ékköves. Kivágott ruhájának gallérja csipkéből való és ujjai hasitottak. Balról, az asztalra tett ruhán, legyező fekszik. A háttérben, a terrasse korlátján és oszlopán tul, a szabadba nyerünk kilátást, hol az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra: Lotz K.

Vászon, méretei 109.7:79.5 cm.

Vétetett az 1905:III. 7-iki 20578 sz. leirattal 10,000 K-án (213-905)

Vét. 20578-905

of.

379

~~3478. Lotz Károly:~~

1905.

3478. Dianna és Aktaeon.

Az erdő előterében csörgedező patak innenső partján hátrafordultan áll a kibontott szőke hajú Dianna, ki jobbra néz és a kit kíváncsi tekinte te elöl. két bölgalója, fehér lepellel igyekszenek a háttérből közeledő Aktaeon elől. Balról megzavarat odot tarsnoi képeznek csoportot, kik tarka, lila, piros és fehér kendővel takarták el magukat. A forrás vizében még egy Nympha fürdik.

Vászon, méretei 93.2:148.5 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 2000 K-án (213-905)

elrejteni

Vét 20578-905

of
Temp

3479

3477 Lotz Károly:

Köpadon ül és fejét

149.

378

1905.

~~9 és fölfelé mutató~~

3477. Trónoló Múzsa.

Ragyogó szemű nő, fordítva (az ég)

~~A köpadon ülő~~ ~~Költészet~~ balra ~~[illegible]~~ felé tekint, ~~[illegible]~~ Jobb kezét a falon nyugtatja, könyökló baljával pedig a térdére támasztott lantot tartja, ~~melynek hurjai felé~~ Mögötte ~~lebegő~~ szőke hajú Amorette ~~[illegible]~~ lebegszaki. Ujj nélküli ruhája a vállakon csomóra van kötve és térdét lepel takarja. A háttérben délszaki növények vannak.

Vászon, méretei 140.7:90 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 1500 K-án.

(213-905)

I jobbjával fölfelé mutat, míg bal kezét kinyújtotta.

Sz. Hessen-Homburgban 1833 december 16-án.
Bnda-Pesten 1904 oktober 13-án.

Vét 20578-905

of.

~~3485 Lotz Károly:~~ 1905.

3485. A Költészet.

= Középütt látható és kiterjesztett szárnyakkal van ábrázolva. Trónját a karfák elején a Grácziák ékesitik. Balról a Képzőmüvészeteknek, ugymint: a Festészetnek, a Szobrászatnak és az Épitészetnek, jobbrol pedig az előadó müvészeteknek, vagyis: a Szinészetnek, a Szónoklatnak, a Zenének és az Éneknek allegorikus alakjai veszik körül. Közülök az Épitészet szolgálatában a Müipar áll. = Babérkoszorúzott jobb kezét felemelte, könyöklő baljával lantot tart és lábainál figyelő szőke ifjú ül, a ki lúdtollal ír.

Vászon, méretei 47:131.5 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 500 K-án. (213-905)

A Nemzeti Muzeum lépcsőháza boltozatának eredeti cartonja.

Vét. 20578-905

Muz.

~~3484 Lotz Károly:~~ 1905.

3484. A ~~[illegible]~~ Bölcsépet.

Középütt trónol s mint az összes tudományoknak magasabb szempontból való összefoglalása ~~képen trónol, a Bölcsészet, ki~~ az Igazságra és az Önismeretre támaszkodik. Balról ~~[illegible]~~ az orvosi, az általános természettani, a vegytani, a földtani, a csillagászati és a mennyiségtani, jobbról pedig a hittani, a jogtudományi, a történelmi, a nyelvészeti és a régészeti tudomány képviselöi alkotnak csoportot.

Vászon, méretei 46.7:131 cm.

A Nemzeti Muzeum boltozatának egyik cartonja.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 400 K-án (213-905)

Vét. 20578-905

Of. Muz. áldozatul kipemelt 385. 382

~~3483 Lotz Károly:~~ 1905.

3483. Magyarok bejövetele (II).

Balról az ős hunok véres küzdelme van ábrázolva; középütt a sátor előtt trónoló és vezeréitól körülvett Atilla fogadja a leigázottak hódolatát ~~fogadja~~; jobbról pedig a pogány magyaroknak áldozatát szemléljük, a melynél, az oltáron innen, az fehér ló mellett, a fopap áll ~~ki~~tárt karokkal.

Vászon, méretei 31.5:199 cm.

A Nemzeti Muzeum lépcsőházának egyik fries-részlete.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 600 K-án.

(312-905)

Vét 20578-905

Vigadó.

385

381.

3486 – 3487 Lotz Károly. 1905.

Sz. Hessen Homburgban 1833 december 16-án. + Budapesten 1904 október 13-án.

A Vigadó falfestményei.

3486. Árgyrus és Tündér Ilona násza.

a nákznépek, a művészek,

Középütt trónol a királyfi és Tündér Ilona, a kik egymást átkarolva tartják és a ezket rózsafüzért és szövétneket tartó Amorettek koszoruznak meg. A trónus körül a [redacted] szülők, az ünnepélyen szolgalatot tevők, és a tánczolók alkotnak csoportokat.

Vászon, méretei 32.2:126.5 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 500 K-án (213-905)

12.

az ajándékaikat felajánló hódolók,

Keletifal kovépő réfe.

XII Vét 20578-905.

Temp.

389

138.

~~3490 Lotz Károly:~~ 1905.

3490. Lotz Cornélia arczképe.

Derékig, látható hátra fordul, ~~de visszatekint~~ tanül és balra néz úgy, hogy arcélben látható. Haját kontyba ~~büzötten~~ tűzte ~~viseli~~, szemöldöke és szeme barna. Mélyen kivágott ruháját, melynek rövid ujjai puffasztottak, fodrok diszitik. Nyakát aranyláncz ékesiti, ~~és~~ fülbevalója ékköves.

Vászon, méretei 65.7:52.6 cm.

Vétetett az 1905: III. 7-iki 20578 sz. leirattal 5000 K-án (213-905)

Vét. 20578-905.

MTSH

Lotz Károly, festő

Megkezdik Lotz Károly falképeinek helyreállítását.

– : Megkezdték a Mátyás-templom belső falképeinek restaurálását 6.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. aug. 13

Lotz Károly, festő MDK

Ybl Erwin hagyatéka a
székesfehérvári múzeumnak: Lotz-képek.

—: Röviden 6.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. aug. 24.

MDK

Lotz Károly

KMTárs. 1929. őszi kiáll. kat. 7.1.

Lotz Károly MDK

Cornélia

Cornélia legyezője

Gémeskut

Cornélia fehérben

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

MDK

Lotz Károly

Modern magyar festőművészek 138.1.

MDK

Schulek Frigyes, Lotz Károly és
Székely Bertalan

e hatalmas művészi triumvirátus, alkották a legpo
pompásabb katolikus templombelsőt: Mátyás Templom.
/A magyar felekezeti egyetértés csodálatos találkozása. Egyikük sem volt katolikus. A millenium dics
csőségére ünnepi keretet akartak komponálni a koronázás számára.

Kőszegi Lajos: Művészetünk világértékei. 37-5c.1.
Epest. 1935.
Kókai Lajos kiadása.

MDK.

Lotz Károly

A Nemzeti Galériában kiállitott müveiről

Északmagyarország 1965.márc.28.. lap -

MDK

Lotz Károly

Divald Akad. palotája. 46.1.

MDK

Lotz Károly

Gr. Almásy Teleki Éva első nyilvános aukciója.
Művészet 1939. 29. sz. 11o.l.

MDK

Lotz Károly

Az erélyesség. Az uj Országháza falfestményei. Repr.

Művészet 1902.

MDK

Lotz Károly

Restaurálták a pécsi székesegyház falfestményeit.
A Műgyüjtő. 1928. 1o. sz. 285.l.

Lotz Károly MDK

Rebeka, Ferencvárosi tpl.

Mária a szomoruak vigasztalója, Mátyás-tmpl.

Mária a bünösök reménysége, Mátyás-tpl.

Dávid Góliát fejével, Ferencvárosi tpl.

Mücsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Lotz Károly MDK

Zrinyi Miklós, Mátyás király és Pázmány Péter kora, falfestményterv

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállítás

Lotz Károly MDK

III.Callixtus pápa elrendeli a déli harangszót, Mátyás tpl.

Szent László temetének felvétele,Mátyás tpl.

Szent Márk evangélista, Lipótvárosi Bazilika

Szent Lukács evangélista, Lipótvárosi Bazilika

Mücsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Lotz Károly MDK

Hunyadi János halála, olf.

Árpádházi Szent Erzsébet, olf.

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Lotz Károly

Lotz Károly MDK

Mária keresztények segitsége, Mátyás-tpl.

Oltamazz minket minden veszedelemtől, Mátyás tpl.

Szent Máté evangélista, Lipótvárosi Bazilika

Szent László harca a kunnal, II-IV. Mátyás-tpl.

Miesarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Lotz Károly MDK

Szent István alamizsnát oszt

Négy jelenet boldog Margit életéből

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállitás

Lotz Károly MDK

Krisztus feltámadása, repr.

Műcsarnok 1930 Szent Imre emlékkiállítás

MDK

Lotz Károly

Művészet 1906. 226.l.

MDK

Lotz Károly

A pécsi székesegyház freskói. Vas. Ujs. 189o.
28. sz. 457.l.

Lotz Károly MDK

Krisztus éa Magdolna

Jairus leánya

Krisztus születése

Krisztus feltámadása

Mücsarnok 193o Szent Imre emlékkiállitás

MDK

M.D.K.

Lotz Károly

"Lotz Ilona" c. művét neves művészek "állították be", -mint a lap irja" az Operaház "Élő tárlatán".

Kozma Kornélia: "Alea jacta est..." c. Szinházi Magazin, Bp. 1940. jan. 28.. III. évf. 5. sz. 7-11. lap

Lotz Károly
festő

M.D.K.

A XIX. századi magyar pektura alakja.

Vihályi Gábor: Kissé hiányos kiállítás.
Élet és Irodalom, 1965. jun. 5 – 9 lap

MDK

Székely Bertalan és Lotz Károly

amit a pécsi székesegyház falfestményeiben nyu
tanak, egyenlő ranguvá teszi e helyet Rómának
Raffaelitől és Michelangelótól legjobban megszen-
telt pontjaival.

Kőszegi László: Művészetünk világértékei.
Bpest.1935. 37-5e.l.

Lotz Károly, festő MDK

A Divatcsarnok Lotz-termében a TIT ismeretterjesztő előadást rendez jún. 2-án „Lotz freskói és az épület története" címen.

— : Közlemények 11

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. jún. 2.

Lotz Károly, festő MDK

A Párizsi Áruház épületében lévő falképeit felújították.

— : Lotz és Fesztv képeket restaurálták

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. März. 26.

Lotz Károly, Jestő MDK

A Középiskolások nellemi vetélkedőjének egyik kérdése volt:
Kiknek a freskói díszítik a Mátyás-templom belsejét?
(Lotz Károly és Székely Bertalan)

Lánló: Hol volt az öt dzsámi? 3

ESTI HIRLAP bp. 1964. ápr. 18.

Lotz Károl

művei aukciós kiakítóson

M. 1930. XI. 30.

örgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.

:9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

. Ebben az esetben a kért könyvet pós-

'Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Lotz Károly

Festő

Heitler László: Művének, művek és műgyűjtők

Jelenkor 965 9 sz. 857 l.

d ő i v

ok művészetéről:

Milyen pályázatokon vett részt: . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

MDK

Lotz Károly

Flóra, vf.

Dinnyevásár, vf.

Akácos, o.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Művészeti Lexikon

o kereskedő volt, majd Machod pécsi
ányaitx 1865--67-kex között a mün-
tta tanulmányait

MDK

Lotz Károly festő, Pest

Magyar életkép, 1861
" " 1862
Huszárok, 1863
Huszár, 1862
Szürü, 1863
Alföldi életkép, 1855

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 280 művéről. Pesti Müegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat

MDK

Lotz Károly, festő, Pest

Takarmányozó huszárok, 1853
Dunamenti tájkép, 1854
Puszta lovaggal, 1855
Magyar tájkép, 1855
Állatok, 1855
Jelenet az Alföldről, 1857

Szatmári Gy: ~~Pestix Müegylet~~ Adatok 61 művész 28o művéről. Pesti Müegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat

MDK

Lotz Károly festő, Pest

Jelenet az Alföldről, 1857
Magyar életkép, 1858
Zivatar a pusztán, 1858
Ménes a pusztán, 186o
Magyar életkép, 186o
" " 1861

Szatmári Gy: ~~Pesti Müegylet~~ Adatok 61 művész 28o művéről. Pesti Müegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat

M.D.K.

Lotz Károly

Alktásai szerepelnek a Fővárosi Képtárban -Reformkor müvészete" cimmel- rendezett kiállitáson.

Berend Ilona: "Kiállitások" c.
Szinház, Bp. 1948. juli 13-19. IV. évf.
29. sz.

Lotz
Istvánnévén

Magyar Hét nürnbergben – képével szerepel.

Pesti Napló
1929 II. 24

Lotz
festőművész

Ernst-museum kiállításán képe szerepel.

Est. Kurir
1929 10 21

Lotz
Istvánmívész

Nürnbergi magyar képzőmüvészeti kiállítás –
képével szerepel –

Magyarság
1929 III. 6.

Lotz Károly
Istőrművész

A nürnbergi Magyar Hét képzőművészeti kiállításának katalógusa történelmi ünnepnyelő zárában szerepel. —

Nemzeti Múzeum

1929. 11. 26

Lotz Károly
Istörnüvész

A nürnbergi magyar két alkalmából Petrovics Elek, a Népművészeti Museum igazgatója a városi képtárban tartott – a magyar művészetről összeállitott előadásában ismertette művészetét. –

Nemzeti ujság
1929 II. 26

Lodz
Istőművész

Aukciós kiállítás - Ernst - muzeumban - képe szerepel. —

Az Est
1929 IV. 21

MDK

Lotz Károly

Magyar Művészet 1934. 2.sz. 59.l.

MDK

Lotz Károly

Lázár B. cikke, Művészet 1936. I. évf. 26-29.l.

MDK

Lotz Károly

Szinyei Társ. Magyar Művészet 1934. 2.sz.
59 l.

Lotz.

„A magyar Alföld a művészetben és a költészetben" c. aug. 20-án megnyíló vándorkiállításon a tárogató jellegzetes festménye bemutatásra kerül.

Viharsarok, 1951. Aug. 16.

Latr.

A vásárhelyi múzeumban megnyílt „Az Alföld képben és versben" c. képzőművészeti kiállításon az Alföldet tükröző festményeit mutatják be.

Vilmossarok, 1957. aug. 19.

Lotz Károly.

„A magjar katona a szabadságért"
c. képzőművészeti kiállításon metsze-
tei voltak láthatók, valamint
„Lenkei huszárok" c. festménye. (emlétve)

Kis Ujság, Budapest, 1951. Okt. 2.

Latz Károly.

A győri Múzeumban megnyílt XIX. és XX. századi magyar festőművészünk kiállításán művével szerepelt.

Győrmegyei Hírlap, 1957. május 5.

Lotz Károly, festő

MDK

Egy műve kerül árverésre.

(-k): Alva Novák cirkusz 2.

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. dec. 1.

MDK

Lotz Károly, festő

A Várpalota kiállításán látható Lotz műve, a Habsburg-terem mennyezetének festménytervé.

– : A budavári palota építéstörténete 6

Népszabadság, Bp. 1967. dec. 29.

MDK.

Lotz Károly

Kiállitási hir

Dunántuli Napló 1967 ápr.6.

Lotz Károly festő M.D.K.

Aszzaltársasága a XIX. sz. jelképező Virágbokor
vendéglőben jön össze / Székely, Lotz, Benszur/

Pssuth K.:ANyolcak festészete, Bp.1967. 17.1.

Lotz Károly

Mikula Ferenc
nobrán

Rózsa Ferenc
nobrán

Scholtz Róbert

Székely Bertalan

Lovász For III. Béla

257. l.

258 — 259. l.

Lotz Károly, festő

A Mátyás templom ban lévő

freskóit restaurálják.

— : Restaurálják a fóoltárt 8

ESTI HIRLAP Bp. 1968. szept. 20.

Lotz Károly, festő

---

17. kép. XIII. ének. "János vitéz visszavezeti a francia királylányt atyjához". Tus, toll, papir. 10+15.5 cm. A Pesti Napló Albumában. 78.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

6. kép. III. ének. "Janosi és a gazda". Tus, toll, papir. 10.8+15.2 cm. Ltsz. 143/1957. PIM. Marastoni József rézkarcában. Fekete repr. ~~73.o.~~ 72.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

5.kép. II. ének. "A szétszéledő nyaj". Tus, toll, papir. 10+15.5 cm. Ltsz. 142/1957. PIM. Marastoni József rézkarcában * Fekete repr. 72.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.c.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly,festő

4.kép.II.ének."A mostoha Janosi és Iluska".Tus,toll, papir.10.1+14.7 cm.Ltsz.141/1957.PIM.Marastoni József rézkarcában. Fekete repr. 71.o.

Vayerné Zibolen Agnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum évkönyve.Bpest. 1965/66 Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

Lotz Károly, festő

---

3. kép. I. ének. "Iluska és Jancsi a patak partján". Szé-
ia pia, fehér fedőfesték, papir. 8.4+11.4 cm. Ltsz. 140/195
1957. PIM. Fekete repr. 71.o. Marastoni József rézkarcában.

Vayerné Gibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a
"János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Budapest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

2. kép. I. ének. "Iluska mos a patakban." Szépia, fehér fedőfesték, papir. 8. i+11. 4. om. Ltsz. 139/1957. PIM. Marastoni József rézkarcában. Fekete repr. 70. o.

Vayerné Sibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65. o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum évkönyve. Spanat. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

11. kép. VII. ének. Jancsi felcsap huszárnak". Tus, toll, papir. Ltsz. 147/1957. PIM. Fekete repr. 75.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

19. kép. XV. ének. "János vitéz a tengerre száll". Tus, toll papir. 11.3+19.8 cm. Ltsz. 152/1957. PIM. Fekete repr. 79.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

18. kép. XIV. ének. "János vitéz elmeséli élettörténetét a francia király előtt." Tus, toll, papir. 12+17.8 cm. Ltsz. 151/1957.. PIM. Fekete repr. 78.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Budapest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

20. kép. XVI. ének. "János vitéz a tengeren". Tus, toll, papír. 10.5+17 cm. A Pesti Napló Albumában. Fekete repr. 79. o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65. o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

1923-ban a Pesti Napló Petőfi Albuma közli a "János vitézhez" készült IX, X, XII. és XVI. énekhez készült, az Ernst Múzeumban felbukkant 4 rajzát és még a "János vitéz visszavezeti a francia királylányt atyjához" és a "János vitéz a tengeren" c rajzokat is." o Lotz képről tudunk. 66.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

Az Ország Tükre" 1863 szept 1.-én "Képek Petőfi" János vitéz" óéhez" feliratal illusztrációk közlését kezdte meg. Lotz készitett 20 rajzot, de a lap csak 5 darabot közölt. 65.o.

Gayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

A "János vitéz"-hez készitett rajaiból a Petőfi Társaság a mestertől megszerezte a Marastoni rézmetszű által készitett 6 eredeti lapokat és még 11 újabb rajzot is. ~~68.o.~~ 65. old

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez".65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károy,festő

1922-ben az Ernst Múzeum leiró lajstroma a IX,X,XII és XVI énekhez készült rajzokat emliti.62-65 tétel. 65.o. A "János vitéz"-hez készült rajzok.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez".65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve.Bpest.1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

Lotz Károly, festő

Az Ernst Múzeum leiró lajstroma 1922-ben A "János vitézhez készült rajzaiból négyet emlit és "A fázó katonák hátukra veszik lovukat", valamint "A sereg vizet facsar a felhőkből" c. jeleneteket reprodukcióban is hozta. 66.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

Ybl Ervin 1938-ban irt művében megállapitja, hogy első képei életképeinek ha onmásai, magyar naturalista táj és életképfestészet első eredményei. A későbbiek Rahl és Schwind klasszicizáló, fomantikus hatását, készsxtan mutatják, bécsi éveiről tanúskodnak. 66.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

16. XII. ének. "János vitéz megmenti a francia királylányt". Tus, toll, papir. 11.5+19.5 cm. Ltsz. 150/1957. PIM. Első közlés. 69.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66

Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

15. XI. ének. "János vitéz felajánlja segitségét a francia királynak". Tus, toll, papir. 101+18.6 cm. Ltsz. 149/195 1957. PIM. Jelz.: j.l. Lotz K. Első közlés. 69.o.

Bayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66

Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

17. XIII. ének. János vitéz visszavezeti a francia királylányt atyjához". Tus, toll, papir. 10+15.5 cm. Jelz.: Lotz K./Adatok az Ernst Kat. alapján/. Reprodukció a Pesti Napló Petőfi Albumából. 69.o

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66

Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

8. IV. ének. "Jancsi és Iluska búcsúja". Tus, ecset, papir. 10.3+13.8 cm. Ltsz. 145/1957. PIM. Jelz.: j.l. L.K. Első közlés. 68.o.

Vayerné Sibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "Jónás vitézhez". 65.o.

- Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Egyet. 1965/66 Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

9. V.ének."Janosi bujdosása".Tus,toll,papir.~~xxxxx~~
12.1+15.7 cm.Ltsz.146/1957. PIM.Jelz.:j.l.Lotz K.
Első közlé . 68.o.

Vayerné Zibolen Agnes: Lotz Károly illusztrációi a
"János vitéshez". 65.o.

- Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve.Épont.1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

Lotz Károly,festő

---

10. VI.ének."Jancsi a zsiványtanyán".Tus,toll,papir. 11+16.7 cm.Ltsz.426/1957. PIM. Jelz.:1.Lotz K. Első közlés. 69.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve.Bpest.1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

Lotz Károly, festő

---

11. VII. ének. "A nagyi felcsap huszárnak". Tus, toll, papír. 11.2+17.1 cm. Ltsz. 147/1957. PIM. Jelz.: j.l. Lotz K. Első közlés. 69.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66 Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő
---

12. VIII. ének. "János vitéz a tatár fejedelem előtt". Tus, toll, papír. 10.9+16.8 cm. Ltsz. 148/1957. PIM. Jelz.: j.l. Lotz. K. Első közlés. 69.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly,festő

---

3. I.ének."Iluska és Jancsi a patak partján".Szépia, fehér fedőfesték,papir 8.4+11.4. cm.Ltsz.140/1957.PIM. Jelz.:j.l.Lotz K.Megjelent az "Ország Tükré"-ben,1863 II.évf.26.sz.Marastoni József rézkarcában. 68.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: LOtz károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve.Bpest.1965/66 Múzeumi Ismeretterjesztő Közkont.Bp.

Lotz Károly, festő

---

4. II. ének. "A mostoha, Jancsi és ~~xxxxxxxx~~ Iluska".
Tus, toll, papir. 10.1+14.7 cm. Ltsz. 141/1957. Jelzetlen.
Megjelent az "Ország Tükré"-ben, 186, II. évf. 27. sz.
Marastoni József rézkarcában. 68.o. P.I.M.

Vayerné Zibolen Ágnes: LOtz károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Közkont. Bp.

Lotz Károly, festő

---

5. II. ének. "A szétszéledő nyáj". Tus, toll, papir. 10+15.5 cm. Jelzetlen. Megjelent az "Ország tükré"-ben 1863, II. év. 28. z. Marastoni Ferenc rézkarcában. 68.o. P.I.M.

Vayerné Zibolen Ignác: Lotz károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Közkont. Bp.

Lotz Károly, festő

---

6. III. ének. Janc i é a gazda". Tus. toll, papir. 10.8+ 15.2 cm. Ltsz. 143/1957. PIM. Jelzetlen. Megjelent az "Ország Tükré"óben, 186 . II. évf. 29. sz. Marastoni József rézkarcában. 68.o.

Vayerné Zibolen gnes: LOtz károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Közkont. Bp.

Lotz Károly, festő

---

7. IV. ének. "Janosi és Iluska búcsúja". Tus, toll, papir. Ltsz. 144/1957. PIM. Jelz.: j.l.: Lotz K. Marastoni rézkarca elkészült, de az "Ország Tükré"-ben nem jelent meg. Az a Magy Nemz. Galériában. Megjelent Nagy Zsuzsa: "Petőfi illusztrációk c. cikkében. 68.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: LOtz károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Közkont. Bp.

Lotz Károly, festő

---

1. I. ének. "Tilinkózó juhászbojtár". Ceruza, hártyapapír. 8+14 cm. Ltsz. 398/1957. PIM. Jelz.: az alsó kartonon j.l. Lotz K. Első közlés. 68.o.

Vaverné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66

Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

~~Lotz~~ Lotz Károly, festő

---

2. I. ének "Iduska mos a patakban" Szépia, fehér fedőfestték, papir. 8.1+11.4 cm. Ltzs.: 179/1957. PIM. Leltár Jelz.: b.l. Lotz K. Megjelent először az Ország Tükrében. 1863 II. évf. 25. sz. Marastoni József rézkarcában, másodszor Nagy Zsuzsa "Petőfi illusztrációk" c. cikkében. 68. o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65. o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

12. kép. VIII. "János vitéz a tatár fejedelem előtt". Tus, toll, papir. 10,9+16.8 cm. Ltsz. 148/1957. Fekete Repr. PIM. 75.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez" 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66 Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

1. kép. IA. ének. "A fázó katonák hátukra veszik lovukat"
Tus, toll, papir. ~~xxxxx~~ "Pesti Napló Albumában. Fekete
repr. 76.o. 10×17 cm.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a
"János vitézhez" 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

14. kép. X. ének. "A sereg vizet facsar a felhőből". Tus, toll, papir. 10+16.5 cm. A Pesti Napló Albumában. Fekete repr. 76.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez" 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Budapest. 1965/66 Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

14. X. ének. "A sereg vizet facsar a felhőkből". Tus, toll papir. 10+16.5 cm. Jelz.: j.l. Lotz. K./Adatok az Ernst kat alapján./. Reprodukció a Pesti Napló Petőfi Albumából. 69.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66

Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

13. IX. ének. A fázó katonák hátukra veszik lovukat". Tus, toll, papir. 10+17 cm. Jelz.: j.l. Lotz K./Adatok az Ernst kat. alapján./. Reprodukció a Pesti Napló Petőfi Albumából. 69.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Budapest. 1965/66

Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk". A Magy. Művészettörténeti Munkaközösség Évkönyvében, 1952. három János vitéz"-hez készült rajzát közli. Az I. ének patakparti jelenetét, az eddig publikálatlan "János vitéz búcsúzik Iluskától" és "János vitéz tengerre száll" Petőfi Múzeumi rajzokat. 66.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66.
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

Petőfi illusztrációi: Kard és Láng"/magán tul./"Beforditam a konyhába";"Kinn aménes...";a feltehetően a "Bolond Istók"hoz készült lóra pattanó parasztlegény;a "Salgó";a "Szilaj Pista"és a János vitéz" rajzok múzeumban vannak.66.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve.Epest.1965/66.
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

Lotz Károly, festő

---

18. XIV. ének. "János vitéz elmeséli élettörténetét a francia király előtt". Tus, toll, papir. 12+17.8 cm. Ltsz. 151/1957. PIM. Jelzetlen. Első közlés. 69.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

19. AV. ének. "János vitéz a tengerre száll". Tus, toll, papir. 11. +19.8 cm. Ltsz.: 152/1957. PIM. jelzetlen. Megjelent először Nagy Zsuzsa: "Petőfi illustrációk" c. cikkében. 69.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66 Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

---

20. XVI. ének. János vitéz a tengeren. Tus, toll, papir. 10.5+17 cm. Jelzetlen./Adatok az Ernst kat. alapján/. Reprodukció a esti Napló Petőfi Albumából. 69.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66 Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

1. kép. 1. ének. "Tilinkózó juhászbojtár". Ceruza, hártyapapir. 8+14 cm. Ltsz. 398/1957. PIM. Fekete repr. 70.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly

„Elkonyult" (1870) olaj, 47,5 x 61 cm, az Országos Szépművészeti Múzeumban őrzött képét, színes táblán közli

A XIX század nagy magyar mesterei

Budapest, 1956.

MDK

Lotz Károly

Tanulmány a "Fürdő után" c.képhez, o.

Az Egri Képtár vezetője. Dobó I.Vármuz. 1966.

Lotz Károly

a „népszerű képírás"-tól távol távoltartotta magát, és nem festett ilyen tartalmú képeket

Lyka Károly: Kis könyv a művészetről, Budapest, 1964. 121 l.

MDK

Lotz Károly

neve előszóban említve

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I.Képt.
1966. okt.

-a- M. D. K.

LOTZ Károly festő

Bródy S. u. 4. sz. ház loggiaján falkeret:

„Bőség és Remény"

Ámor diadalszekere. Eris almája

„Anyaság" „Nagyapa öröme"

„Szerelem" „Fonó lány"

„Férfikor" „Tanuló ifjú"

Műemlékvédelem 1961. 1. sz.

 M. D. K

LOTZ Károly festő

Brody S. u. 4. sz. ház erősen sérült
általa festett falrepeit

1958-ban Móré Miklós és Perner
Istvan restaurálta

a megtalált kartonok alapján

operaház mennyezetrépei

Perchazy Károly: Képzőművészetek alkalmazása
a bpesti műemlék-bárólepületek 1958. évi rés-
tauralásának
Műemlékvédelem 1961. 1. sz. 46-47.

Lotz Károly

Zsigray J: a Sujá-
úti palota. Bp. 1957.

376-78, 525, 532,
534-38, 541-42. l.

MDK

Lotz Károly

A főváros Lotz-aranyérme. Ujság 1942. máj. 3.

I l k u Pál elvtársnak,
művelődésügyi miniszter.
B u d a p e s t.

A településfejlesztési F
a Műemlékjegyzéket az al
tani:

I. Felvétel a Műemlékjeg

1. Budapest, Csalogány u

M.D.K.

Lotz Károly

"Az Igazságügyi palota mennyezete" c. festmé-
nyének repr.-ját bemutatja a lap.

Magyar Salon, Bp. 1895. nov. hó. 24. kötet
351. lap

Lotz Károly

O.

Kabadalmi ügyek

1949. 276.

278.

Budapest 1931 III. 11. én.

Kedves titkár úr!

Bocsásson meg, hogy zavartam s most újból alkalmatlankodom, de meg-
[illegible] a dolgot, s úgy határoztam, hogy

Lotz Károly

Nyomtatás, of.
Löw Immánuel
tulájd.

Csárdajelenet,
u. a. tulájd

Beged 1917

P·A·X
ORA ET LABORA

†
PAX CHRISTI!

Igen Tisztelt
Nagyságos és Főtisztel.
Tanár Úr!

Már két év óta a vasmegyei Léka történetével
foglalkozom. Az ottani vár építési történetének
ügyében Varju Elemér Urhoz fordultam, de ő jelen-
tősebb adatokat nem tudott szolgáltatni, hanem
Nagyságodhoz utasított mint a Műemlékek orsz-
[illegible]

Lotz Karól

Cód
2
Keleti 1893

424, 425. l.
Keppel
426. l.
428. l.
443. l.

…tvar	cr.	
7 sr.	bőröd.	5 c
sr.	fehérnemű	1. c
"	hártart cikkek.	4 c
"	magkeresledő	3. c
"	olaj.	2. c
Tem.	urinabi	6. c

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.

Müvelt Nép 1954.V.16.8.old.

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.

Magyar Nemzet 1947.27.III.é.48.sz.4.o.
H i r.-

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.

XIX.századi magyar mesterek.

Szabad Nép 1948.okt.16.6.

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.
A magyar tájképfestészet

Szabad "ép 1948 IX.8.4.

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.

Magyar Nemzet 195o.jun.1.4.o.
Haladó hagyományok a magyar festészetben.-
/sz.-z./

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.

Magyar Nemzet 1946.II.9.II.é.31.
H i r.-

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.

Magyar Nemzet 1949.VI.12.5.old.
Riport.-

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festő

Uj Ember 1951.II.25.3.o.
Száz éves a bazilika.-

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.

Magyar Nemzet 1949.V.6.4.old.
Beszámoló.-

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.

Magyar Nemzet 1949.III.1.4.old.
Beszámoló.-

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festő

Szabad Müvészet 195o.IV.1-2.19-24.
PÖG.: Csók István.

Lotz Károly festő

Népszabadság 1957. 159.sz.VIi.7.
11.lap

Lotz Kávely festő

Béke és Szabadság (VI.) 34. n.
1955 aug. 24. 17 l.

Lotz Károly festő

Népszabadság
1957. 11.sz. jan. 13. 12.lap.

MÜVTÖRT DOK.

LOTZ KÁROLY
festő

Népakarat 1957.
238.sz.X.11.6.lap.

Lotz Károly

l.

Oelmacher Déri

1.1.l.

Alapítási év — *Gegründet:* 1577.
Telefon: 189-5-40.
Postafiók — *Postfach:* 242.
Postatakp. csekkszám — *Postscheck:*
Budapest: 37.473, 57.124,
Leipzig: 29.165, Paris: 160.010.

K.M
KÖ

BUCHHANDLUNG DER KÖNIGL.
LIBRAIRIE DE LA PRESSE DE L'U
BOOK-SHOP OF THE ROYAL HU

SZÁMLA

BÉLYEGMENTES
(11856/1879. P. M. sz. rendelet által megállapított személyes illeték-mentesség folytán.)

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos Herr

Budapest, 19.....
IV, Kossuth Lajos-u. 18.

1	Hermannstadt

Lotz Károly

Dezsi H Kör Kiáll. V.

Több Egyé kiállítva

2.14

Nagyteken

Tisztelettel van ne
falak helyreállítás
feltárási és biztosí
nagyméltóságú m. k
Minister ~~ér~~ 12634/
jul. 30 án és 13712/193
kiutalt 20.000.– i
30.000 pengő felhasz
át van szer

MDK

Lotz Károly festő

„Gulyaitatás a Pisánál" - Vánon (5. lap)
„Lotz Cornélia arcképe" - Vánon (6. lap)
„Prónoló múzsa" (Várlat) - Vánon (6. lap)
„Diana és Akteon" (Várlat) - Vánon (6. lap)
„Magyarok bejövetele (Várlat) - Vánon (6. lap)

Debrecen város nyilvános képtárának tárgymutatója

D. 1919. 5. l.

Lotz Károly MDK

Tanulmány a "Fürdő után" cimü képhez, olf.

Dobó István Muzeum, Eger 1964

M. D. K.

LOTZ Károly festő

et m. kir. operaház mennyezetének színvázlata. etc Olympus.

(Repr.)

Bookk. Tárgymut. Bp 1885. 59. l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

A Nemzeti Muzeum lépcsőháza Lotz freskóival
a 40-es években lett ékesítve

Dr. Lechner Jenő: Budapest műemlékei, Bp. 1924.
Dr. Lechner Jenő: Budapest műemlékei József nádor korától
a Főváros egyesítéséig. 1861.

Lotz Károly
festő MDK

A pesti ferences templom mennyezetképei:
Sz. Mária mennybemenetele /repr. 28.o. 15.kép/
Szt. István felajánlja a koronát /repr. 29.o. 16. kép/ mindkettő 1894-ben.
A feljegyzések szerint a Porciunkula és stigmatizáció képeket is ő"festette Krenner festő tanitványával" de a képen TardoséKrenner csak saját nevét tünteti fel.

Szabó Erzsébet: A pesti ferences templom
Bp. 1959. 29 és 30. o.

Lotz Károly festő M. D. K.

Vigadó, Nemzeti Muzeum é Akademia Thánnal együtt.
Pécsi szé Tesegyház, Esperti ht. István bazilika, ferencvárosi plébánia tyrlom Opera.

Czigler Ignác: Művelődéstörténet. Bp. 1902 197.

Lotz Kárnely festő M.D.K.

Az Akadémia nagytermében: St. István a kerentény vallást hirdeti c. freskója.

Czimer Kárnely: A művelődés és művészet története. Bp. 1897 175.

Lotz Károly MDK.

Kiállított képeinek említése.

(1833-1904).

Miskolcon 1943-ban képmű-
vészeti Múzeum kiállításán szereplő
képei:

1). Mészöly Géza arcképe. Olaj vászonra.
63×52.5 cm. Vétel 1922. Ltsz. 5841.

2). Akosság, Igazság, Szorgalom és Kereskedelem.
Olaj falemezre. 31.5×23.6 cm.
Vétel 1905. Ltsz. 3535.

3). Akt. Olaj falemezre. 27.5×49.5 cm.
Szemann Kálmán ajándéka 1941.
Ltsz. 8123.

Csánky Dénes: A magyar festészet mesterei.
(Kiáll. kat.) Miskolc 1943. 8. l. 15. l.

MDK

Lotz Károly

Győrött, 1943-ban Szépművr. Múzeum kiállításán kiállított képek:

„ Pitenő táncosnő. (repr.)

Olaj deszkára. 66-53. cm. Hagyaték 1901.

Ltsz. 2165.

Lotz Cornélia arcképe. Olaj lemez.

papiros. 69.5 × 48.8 cm. Vétel 1905.

Ltsz 3514.

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete.

(Kiáll. kat.) Győr 1943.

29-30. l.

repr. számozatlan képtáblán

Lotz Károly MDK.

szül. Homburg 1833 dec 13, megh.
Bp. 1904 okt 13. Atyja német eredetű volt.
Marastoni és Weber itthoni oktatása
után Bécsben Rahlhoz került, akinek
falidekoráló munkájában is segéd-
kezett. Itáliai letelepedése után népies
tárgyú képeket, a puszta életét festette
1883-tól a mintarajziskola, illetve
mesteriskola tanára volt.
Művészetének jellemzése
Csánky Dénes: Száz év magyar festészete.
(Kiáll. kat.) Győr 1943. 29.l.

MÜVTÖRT DOK.

LOTZ KÁROLY
festő

Népszabadság 1957.
243.sz.X.15.4.lap.

Lotz Károly

MDK

László Fülöp tanára volt.

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete.
(Kiáll. kat.) Győr 1943. 27. l.

Lotz Károly

MDK.

Lótz tanára volt.

Csánky Dénes: Száz év magyar festészete.
(Kiáll. kat.) Győr 1943. 19. l.

Lotz Károly

MDK

Akt és
leányáról festett arckép

Csánky Dénes: Száz év magyar festénete.
~~(Győr sz. b. v. kiállítósai)~~ Győr 1943. 11. l.
(Kiáll. kat.

MDK

Lotz Károly

For III. Béla 256 l.

MDK

Lotz Károly
lipótvárosi bazilika számára több képet festett
Velencében mozaikba rakják

kartonjai Velencében.
Magyar művészek [illegible]. Műcsarnok, 1898.
55 l.

MDK

Az uj Országház falfestményei. Mücsarnok, 1898.
55 l.

M. D. K.

LOTZ Károly festő

„Lótolvaj"
„A csárda előtt"
„Utcahosszat muzsikáltatom magamu"
„A betyár kedvese"
„Mulató legény"

végvári 1958. 287., 292., 298.

M.D.K.

LOTZ Károly festő

Operaház mennyezetképei

Mesteriskola vezetésére kap megbízást

„Alkony"

„A kovácsműhelyben"

Végvári 1958. 147., 155., 196., 229., 260.
283., 285., 287.

MDK

Lotz Károly

1864. „Az alföldi estalkony" c képét a KT-nak eladja.

MDK-A-I.-1/192.

Lotz Károly festő M.D.K.

1833 - 1904

Két tanulmány falfestménybeg.

neúzajzok

Faragó Ödön tanár művészi hagyatéka

Bp. 1935, 16

M.D.K.

Lata Mátrai Jestó

1833 - 1904

Kis tanulmány falfestményhez.

Nemzeti

Farapó Ödön Tanár minvéri kegyatélum

Dp. 1935, 16

Lotz Mátyás festő M.D.K.

A Dugonics szobor zsürijének tagja.

Faskas A. – Nagy S.: Dugonics-album. Szeged
1876 154

Carte Postale

Au Temps des Troglodytes

Grotte de Clamouse - Salle du Temple

1876 427

MDK

Lotz Károly festő

Farkas Zoltán:Munkácsy, az ember Csillag, 1954. VIII.évf.december. 2360.1.

MDK.

Lotz Károly

1863. „Ménes" c. képét a KT zsüriji albumlap-kiadásra ajánlja.

MDK-A-I.-1/156.

MDK.

Lotz Károly

1864. KT albumlapkiadásra „Zivatar a pusztán" c képe elfogadtatott

MDK-A-I-1/166.

MDK.

Lotz Károly

művét(?) a KT zrinije (1863. jún. 6) vendégmuhárt kiállítja.

MDK - A - I. - 1/149.

Lotz Károly

1863. „hénes ítatára" c képét a KT szürinji megvételre ajánlja.

MDK.

MDK-A-I.-1/137.

MDK

Lotz Károly

„Lóitatás" – c képét a londoni kiállításra bírálja

Barabás, Telepy, stb. (KT 1861/62. Évkönyv.)

MDK-A-I.-1/133.

MDK.

Lotz Károly

1863. „Zivatar a pusztán" c képét Marastoni József rajzolja köre. (Album számára)

MDK-A-I.-1/80.

MDK.

Loth Károly

„Életem a puszták" c. képe a KT albumában (1862) illusztrálva

MDK-A-I.-1/34.

MDK.

Lotz Károly

1862. Londoni kiállításra szánt „Lóitatás" c képét a KT bírálja több tag aláírásával.

MDK-A-I.-1/28.

MDK

Lotz Károly

illusztráció

Diszes zenemü ... Vas. Ujs. 188o. 51.sz. 84o l.

MDK

Lotz Károly

a csarnok freskói

Hauszmann Alajos: A budapesti igazságügyi palota. MMÉE Közl. 1897. 56-68 l.

MDK

Lotz Károly

Önarckép, olaj

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 6 l.

MDK

Lotz

falképe a szeminárium kápolnájában

Jajczay János: A 300 éves pesti szeminárium.
Vigilia, 1948. 369 l.

MDK

Lotz Károly /?/

Tanulmányfej, olaj

A Gyüjtő. 43. auk. 1921. márc. 1o l.

MDK

Lotz Károly

Rippl Rónai József Emlékezései. Bp. 1957.

127 l.

, 9 tengelyes, boltozott szobákkal.
lapotban.

MDK

Lotz Károly

Lyka K: Nagy m. művészek. Bp. 1957.

34-42 l. és képek

Hőgyész /Tolna/

Csicsói r.k.templom, homlokzat szós hajóval. Épült 1767-ben.

/Stippek József, 1945/

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

A pusztán, cer.
Csikósok, " és tollr.

Árverési Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.auk.
37 l.

Lotz Károly

Kacziány: Grimm Rezső. Művészet, 1912. 211-15 l.

MDK

Lotz Károly

Alkonyat, festm.

Bíró J: A marosvásárhelyi képtár. Magy. Művészet, 1937. 177-78 l.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Bacchus diadala, of.

Árverési Közl. 1938. febr. 2.rk.

2o 1.

Lotz Károly

M.D.K.

161.) Evangelista. Tempera

162.) Szent László ereklyéi a magyar királyt. 1893. Tempera.

163.) A Tudomány. 1875. Tempera

Budapest régen és most. Bp. 1923.

13 l.

Lotz Károly

M.D.K.

164) A Tudomány. 1887. Olajvázlat

165) A Művészet. 1875. Tempera

166) A Művészet. 1887. Olajvázlat

167) Budapest apotheosisa. 1888. Olajvázlat

Budapest régen és most. Bp. 1923. 13l.

Lotz Károly M.D.K.

168) Zenélő amorett. 1884. Olajvázlat

169) A Törvényalkotás allegorája. 1903. Temp.

170) Zenélő amorett. 1881. Olajvázlat.

171.) Magyarország apotheosisa. 1903. Tempera

Budapest régen és most. Bp. 1923.

13 l.

Lotz Károly

M. D. K.

173) Az Ipar és Közlekedés allegoriája 1884 Tempera

174) Mythologiai jelenet. 1870. Olajvázlat

175) Az Ipar és Közlekedés allegoriái. 1881. Olajvázlat

176) Mythologiai jelenet. 1870. Olajvázlat.

Budapest régen és most. Bp. 1923. 13l.

Lotz Károly

M.D.K.

177) A Ipar és Közlekedés allegoriája. 1884. Tempera

178) Mythologiai jelenet. 1870. Olajvászon.

179) Hektor búcsúzik családjától. 1876. Olajvászon

180) Mythologiai jelenet. 1870. Olajvászon.

Budapest régen és most. Bp. 1923.

1/1

Lotz Károly

M.D.K.

193) Kapisztrán János prédikációja 1874. Olajt.

195) Károlyi István gróf palotájának
Mennyezetkipe. Vázlat. Tempera

Budapest régen és most. Bp. 1923.

15 l.

Lotz Károly M.D.K.

191) Árgirus kivályfi története. 1863. Olajóárlat

192) Okosság, Igazság, Spar és Kereskedelem. "

193) Hunyadi János halála. 1874. "

Budapest végen és most. Bp. 1923. 15 l.

Lotz Károly
festő

Múzsa
Pozitív

M.D.K.

Lyka Károly: Nagymagyar mesterek. Bp. 1957.

34l.

Lotz Károly M.D.K.

150) Dávid. Tanulmány a ferencvárosi templom falképéhez. 1874. Olajvárlat.

151.) Szent István alamizsnát osztogat 1874. Olaj.

152.) Rebekka. 1874. Olajvárlat.

Budapest régen és most. Bp. 1923. 12 l.

Lotz Károly

M.D.K.

157) Evangelista. Tempera

159) Evangelista

160) Szent László megmerdi a magyar lovagot. Tempera 1893

Budapest régen és most. Bp. 1923.

12 l.

Lotz Károly

M.D.V.

181.) Odysseust a phaekok dézsihenyüléséről fölismerik. 1876. Olajvárlat.

182.) Várlat a királyi vár Habsburg-terminek. mennyeretképeher. 1903. Tempera.

183.) Homerost a görög nép ünnepli. 1876. Olajvárl.

Budapest végen és most. Bp. 1923.

14 l

Lotz Károly

185-186) A Művészetek és Tudományok. 1869. Olajfestm.

188) Magyarország kulturális élete. 1891 "

Budapest régen és most. Bp. 1923. 141.

Ldz Károly

Gulyaitatás

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat Szegeden rendezett kiállitás 1876, katalogusa

M.D.K.

Lotz Károly
festő

230) Madonna női alakja.
Olajfestmény

Budapest Székesfőváros Művészeti Tárgyainak Katalogusa
Bp. 1913.
33 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Életrajza

[illegible]a Károly: Nagy magyar mesterek. Bp. 1957.

34 l.

Lyka Károly.
festő

M.D.K.

Arató ünnep
Szüreti mulatság

Lyka Károly: Nagy magyar mesterek. Bp. 1957

36-l.

H.D.M.

Loth Károly
festő

A Virgadó falfestményeit készítette.

Lyka Károly: Nagy magyar mesterek. Bp. 1957

37 l.

MDK

Lotz Károly

Zongoránál, vázlat

Nagy Zoltán: A művészi vázlat jelentősége.
Műbarát-füzetek, Bp. 1940.

MDK

Lotz Károly

Az Agnus dei, repr. /pécsi szkesegyh.kápolnájából/

dr.Dénes Tibor:Árpádházi Szt.Erzsébet magy. ábrázolásainak.... Képzőművészet, 1931. 83-88 l.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

A három grácia, temp.

Fürdőző, gouache

A toilette, temp.

Almásy-Teleki I. aukc. 1939. szept. 9-1o 1.

Eger (Heves)

Almagyar-utca 16. Ház, egyemele
és lizénákkal. Ives kapu, eredet

/Eger V és MV. Bp. 1951, 2 1/

MDK

Lotz Károly

Az akad. dísztermének freskói. Fénymetszet

Képzőmüv. Társ. kiáll. Arad, 1889.

8 l.

MDK

Lotz Károly festőmüv.

Testvérek, festm.

Árv. Közl. 1941. márc. 2.rksz. 97. auk.
12 l.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Hazatérő nyáj, festm.

Bacchanál, vizf.

Kocsiut, "

Ernst Múz. 55. aukc. 1937. ápr. 1.

21

Lotz Károly festő M.D.K.

A rétegés alófestő módszert kedvelt.

Z. Gáts György: A festészet technológiája
Bp. 1954 89

Lotz Károly festő M.D.K.

Kül. 1834. Németországban. Bécsben Rahl-tól tanult. Pécsett a Corpus Christi és Jesus nive kápolnáját valamint az altenplom apoúsa két oldalképét festette.

Az ujjáalakitott pécsi nékseggbár.
Pécs 1891, 45

Mr. Louis Plato

No. 6

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Putto-tanulmányok, cer.

Krisztus Szt.Péterrel és Szt.Pállal, festm.

Bacchus diadala, festm.

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. ápr.

1.

21

Lotz Károly MDK

Lotz müveiben nem voltak meg a Csók Báthori Erzsébetében feltárt patológikus tartalmak.

Farkas Zoltán: Csók István. Bp. 1957. 15. l.

Lotz Károly

MDK

A Nemzeti Muzeum lépcsőházának freskói.

84.o.

Székely László /szerk/ : Budapesti zsebkalauz.
Bp. 1959.

Lotz Károly

MDK II

festő

festményei és mozaikja a Bazilikában.

90.o.

Székely László:/szerk/: Budapesti zsebkalauz.
Bp. 1959.

Lotz Károly

Mennyezetfreskói a Nemzeti Galériában.

69.o.

Székely László /szerk/ : Budapesti szabkalauz.
Bp. 1960.

Lotz Károly MDK

"z Uj Városháza üléstermének freskói

53.o.

Székely László/szerk /: Budapesti zsebkalauz.
Bp. 1959.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Bacchus diadala, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.

24 l.

Lotz Károly

freskói a Keleti Pályaudvar előcsarnokában.

112.o.

Székely László /szerk./: Budapesti emlékalbum.

[illegible]. 1959.

Lotz Károly

freskói a Népközt. utja 3. sz. lépcsőházában.

122.o.

Székely László /szerk/ : Budapesti szobrászat.

Bp. 1962.

Lotz Károly

-z Opera nézőtér mennyezet-freskói.

122.o.

Székely László /szerk/: Budapesti vasbkalauz.

Bp. 1969.

Lotz Károly

MDK

A Mátyás templom freskói.

159.o.

Székely László /szerk/ : Budapesti zsebkalauz.

Bp. 1959.

MDK

Lotz Károly festőművész

Számos képet festett családtagjairól. Tányának, Kornéliának majdnem minden váljára külön legyezőt festett. Kornélia fehér rokokó szobájának bútorait is telefestette amorettekkel. [redacted]

dr. Maksay László: A női szépség nagy magyar festője.
Nők Lapja, Bp. 1954. október 20. [7. l.]

MDK

Lotz Károly festőművész

Számos műve található Lotz Ilona, özvegy Sándor Ákosné lakásán. (A cikk többek között beszámol a lap munkatársának Lotz [redacted] Ilonánál tett látogatásáról. Lotz Ilona Lotz Károlyról beszél.)

dr. Maksay László: A női szépség nagy magyar festője.

Nők Lapja, Bp. 1954. október [redacted] 20. [7. l.]

MDK

Lotz Károly festőművész

Feleségét, Lotz Ilonát lefestette fehér báliruhában, arcuk mint táncosnőt, egyik olaszországi útján pedig mint madonnát. A madonna ölében ülő gyermek Lotz Ilona kislányának arcvonásait viseli.

dr. Maksay László: A női szépség nagy magyar festője.
Nők Lapja, Bp. 1954. október 20. [7. l.]

MDK

Lotz Károly festőművész

Egyik festménye Lotz Kornélia feketeruhás képe, amely aranyérmet nyert. Megfestette Kornéliát gitárral is, és nem egy mithológiai istennőjét és múzsáját az ő arcvonásaival látta el. Külföldi utazásaira is magával vitte.

dr. Maksay László: A női szépség nagy magyar festője.
Nők Lapja, Bp. 1954. október 20. [7. l.]

MDK

Lotz Károly festőművész

Első gyermekkori rajzai csikósokat, mének et ábrázoltak. A szabadságharc leverése után Pestről Bécsbe ment tanulmányi. Itt is főleg magyar népéletből vett jelenetek et és honvédeket festett. Majd visszatért Magyarországra.

dr. Maksay László: A női szépség nagy magyar festője.

[Nők Lapja, Bp. 1957. október 20. [7.l.]

MDK

Lotz Károly

(Megemlítve az Operaház freskóinak festői közül.)

Bodó Béla: Muzsikáló 70 év.

(Nők Lapja, Bp. 1954. szeptember 23. [10-11.l.]

MDK

Lotz Károly festőművész

1904. október 13-án halt meg. (A cikk a Fővárosi Képtárban rendezett emlékkiállítás alkalmából készült.)
(Két műve: Lotz Ilona arcképe; Lotz Kornélia fekete ruhában – repr.)

dr. Maksay László: A női szépség nagy magyar festője.
Nők Lapja, Bp. 1954. október 20. [7. l.]

MDK

Lotz Károly festőművész

1864-ben kapta meg Than Mórral közösen első nagy lakóházi megbízatását, a Vigadó falképeinek festését. Árgirus királyfi meséjének részleteit dolgozta fel. Ugyancsak Than Mórral közösen festette a Nemzeti Múzeum lépcsőházának magyar művelődéstörténeti témájú falképeit.

dr. Maksay László: A női szépség nagy magyar festője.

Nők Lapja, Bp. 1954. október 20. [7.l.]

MDK

Lotz Károly festőművész

A Tudományos Akadémia díszterme-
nek háromaszképein történelmünk egyes
nagy korszakait örökítette meg. A Má-
tyás-templom falán Szent László legen-
dáját dolgozta fel.

dr Matsay László: A női szépség
nagy magyar festője.
Nők Lapja, Bp. 1954. október 20. [7.l.]

MDK

Lotz Károly festőművész

A 80-as évektől művészete mindinkább a főúri és nagypolgári rétegeket szolgálta. A miléniumi Magyarország vezető körei elárasztották megrendeléseikkel. Népi életképek helyett ekkor mitológiai alakok jutottak előtérbe művészetében.

dr. Haksay László: A női szépség nagy magyar festője.
Nők Lapja, Bp. 1954. október 20. [7. l.]

MDK

Lotz Károly festőművész

A Keleti-pályaudvar és a Párizsi Áruház Lotz freskói alpusztultak. Időrendi még: az Operaház, a Terézvárosi Kaszinó, az Igazságügyi Palota, a mostani Munkásmozgalmi intézet, az Országház Kupolaterme, a Vár díszterme és még egy sor középület és főúri magánpalota menyezet- illetve falképei.

dr. Maksay Sándor: A női szépség nagy magyar festője.

[Nők Lapja, Bp. 1954. október 20. [7 l.]

MOL

Lotz Károly festőművész

A főiskolai tanári állásom kívül mindem lehetséges kitüntetéssel elhalmozták. Temetésekor a menet megállt az Andrássy-út mindem olyan palotája előtt, amelynek falait ő díszítette.

dr. Maksay Ferenc: A női szépség nagy magyar festője.
Nők Lapja, Bp. 1954. október 20. [7.l.]

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Kapisztrán János hirdeti a keresztes háborut, of.

Árv. Közl. 1939. szept. 4.rk.sz. 91.sz.

24 l.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Ámor és Psyche, festm.

Fürdő nő, temp.

Halászat és vadászat, festm.

Almásy-Teleki I. aukc. 1939. szept. 9-10 1.

Eger (Heves)

Almagyar-utca 18. Ticz-ház, föld
monogramm és 1771-es évszám.

/Eger V és MV. Bp. 1951, 2 1/

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Női képmás, of.

Bacchus diadala, of.

Árverési Kőzl. 1938. 6.rk.sz.

24 l.

Lotz Károly, [festő] MDK

Lechner Margit, özv. Zempléni Tivadarnak, a Képzőművészeti Főiskola volt tanárának özvegye,

Lotz Károly legsikerültebb portréjának modellje 83 éves korában elhunyt.

[illegible] : Vasárnap, 83 éves korában ...

Esti Hirlap, II. évf.158.sz. 1957. jul.9.kedd
2.oldal

Lotz Károly, festő MDk.

Ripp-Rónai József a Szovjet Írók Lapja 1919. május 22-i számában megjelent nyilatkozatában említette meg, hogy összes: Ripp-Rónai Gödön, értékes képgyűjteményét — benne Lotz műveit is! — a proletárdiktatúra művészi céljaira ajánlotta fel. (Részemnek)

Ripp-Rónai József: Az új társadalom nagy elöny

Népszava, Bp. 1959. márc. 21. 12. l.

Lotz Károly [festő]

MDK

Valami szóval ki nem mondható varázsa van a tág alföldi égboltnak, amely egyaránt megbabonázta a

az Itáliába szakadt Markó Károlyt,

az olypusiakról álmodó Lotz Károlyt,

a szenvedélyes escetü Munkácsyt, s

a Tátra aljáról jött Medgyánszky Lászlót is.

Artner Tivadar: Tárlat - Kisujszálláson.

Esti Hirlap, II.évf.198.sz. 1957.aug.25.vas.
2.oldal

Lotz Károly MDK

A Kossuth-mauzoleum pályázat biráló bizottságainak tagjai között emlitve.

Pályázati hirdetmény a Kossuth-mauzoleumra. Mücsarnok.1901.8.sz.139.l.

Lotz Károly festő M.O.K.

A pécsi altemplom apszisának néhány
képét festette. Az oltárszentség Zápolná
jának freskóit festette

Az ujjáalakitott pécsi székesegyház.
Pécs 1891 31, 38

Date Entered Part

M.D.A

Lotz Károly MDK

A Mátyás templom freskói.

Az északi mellékszentély falán : szt László élete és halála.

32.o.

Déli falon Mária litánia

Északi falon Mária képek.

Béla torony aljában Hunyady nándorfehérvári győzelme. 33.o.

- : A budai Vár. Bp. 1958. /Szerk.: Föv. Idegenforg. Hiv. /

Lotz Károly festő M.D.K.

1882 ben Thannal versenyben az ő terveit fogadják el az Operaházi freskók kivitelezésénél.

C. Wilhelmb Gizella: Than Mór – Emlékkiállítás. Bp. 1953. 4

M.D.K

Lotz Károly
festő

A „Ferencvárosi"-templom freskóit festette.

Budapest und Umgebung. Budapest. 44 l.

Lotz Károly festő M.D.K.

A vár rózsaszín malonjában „Mérnes" c. képe.

Alföldi tájat ábrázoló képe a kék malonban.

A Habsburg teremben freskói, középen Hun. Garia

Chateau Royal à Budapest. Pp. é.n. 8, 10,

Lotz Károly festő M.D.K.

Homburg 1833 dec. 13 – Bp. 1904 okt. 13.
Jóhon karastoni s Weber, Bécsben Rahl tanítványa. 1883 – a mintarajziskola, illetve a mesteriskola tanára volt.

„Pihenő táncosnő" olaj, fa 66 r 53 cm. (repr.)

„Lotz Cornélia arcképe" olaj, lemez, 69.5 r 48.8 cm.

Csánky Dénes: Kár ér magyar festészete. Győr 1943, 11, 29-30.

MDK

Lotz, Charles festő

Opera, Parlament és Town Hall dekorátora

Gachot, François: Modern Hungarian Painting

Hungarian Quarterly, 1936-I. 88.o

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Mennyezetvázlat

Birtokában 1958. Budapest.

17.l

MDK

Lotz Károly festőmüv.

Hauszmann A: A kir. vár belső kiképzése és iparm. felsz. MI. 1903.

178 l.

Lota Králův Čestlomův.

178 1.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Az Akadémia freskómiak mestere.

Budapest und Umgebung. Budapest. 31 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Lotz Ilona képmása
Tanulmány
Tájkép

Bizaukció 1957. Budapest.

20 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K

Az Igazságügyi palota freskóit készítette.

Budapest und Umgebung. Budapest. 331.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

A Szépművészeti Museumban található művei.

Budapest und Umgebung, Budapest. 9 lap.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Freskói ékesítik az Operaházat.

Budapest und Umgebung. Budapest. 37.l.

M.D.K

Lotz Károly
festő

A lipótvárosi Szent István templom mozaikképeinek kartonjait tervezte.

Budapest und Umgebung. Budapest. 351

Lotz

Vénus és Ámor, fest.
A muzsa, "
Fürdő nő, "

Könyves Kálmán kiváló mülapok jegyzéke. 45 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Nőstanulmányfej

Akadjegys. I terem, 13 sz. 8 l.

Lotz Károly
festő

M. D. k

Lotz Kornélia
olajf.

Arad jegyz. I. terem 1,3 l.

MDK

Lotz Károly

1945-ben megrongált freskói a pesti szemináriumban.

Vigilia, 1948. jun. XIII.évf. 6. sz. 369.l.- Jajczay János:A 300 éves pesti szeminárium. 367-69.l.

MDK

Lotz Károly festő (1833 – 1904)

Nyomtató lovak

Ökrös nekér

Ménes

Bényi L.: Az Alföld képben és versben. Békésesaba, kiállítás. Bp. 1952. 2, 5.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Fürdő után

Anadjegyz. I terem, 26 sz. 141.

Lotz Károly festőművész
Asztagolás.Olajf.
Képkiállitás Nyitrán, 1916

	P.
0'85/1'85 meretü	
kkal	297.-
astokkal	165.-
ö mesen	462.-

ber 16

[illegible]

münari főtanácsos.

Lotz Károly MDK

"Alkonyat"

296.o.

Aradi Nóra ism: Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. században. Bp. 1955.
Műv. Ért. 1955. IV évf. 2.sz. 295-297.o.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

"Jairus vitéz"

"Jairus vitéz tengerre szállása" (XV. fejezet)

Nagy Ismrsa: Petőfi illusztrációk.

Lotz Károly M.D.K.

festő

János vitéz (János vitéz a tatár fejedelem előtt VIII. f.)

János vitéz (János vitéz felajánlja segétséget a francia királynak XI. fejezet)

János vitéz (János vitéz megmenti a francia királylányt)

János vitéz (János vitéz elméseli élettörténetét a francia király előtt XIV. fejezet)

Nagy Csursa: Petőfi illusztrációk.

M.M.M. Évkönyve 1952, 161 l.

Lotz Károly M.D.K.

festő

János vitér (Jancsi és a garda III. fejeret)

János vitér (Jancsi és Iluska bácsuja IV. fejeret)

János vitér (Jancsi bujdosása V. fejeret)

János vitér (Jancsi a sziványtanyán VI. fejeret)

János vitér (Jancsi felcsap huszárnak VII. fejeret)

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.

M.M.M. Évkönyve 1952, 161 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Cigánybandával mulatozó parasztlegények
János vitér (Trlinkozó juhászbojtár
Patakparti jelenet
János vitér (Patakparti jelenet)
János vitér (A mostoha, Jancsi és Ilniska)

Nagy Lenzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 160 l.

Lutz Károly
festő

M.D.K.

Kard és lánc (ceruzarajz)

Nagy Lucza: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952. 159 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Befordultam a konyhába
Kint a mének
Az apostol
Lóra pattanó parasztlegény
Salgó

Nagy Imre: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952. 160 l.

Lotz Károly festő

Magyar Nemzet VIII. 1952 ápr. 25 - 5.

Lotz Károly M.D.K.

festő

Janos vitér és a gonosz mostoha.

Iluska mos a patakban.

Janos vitér és az elszéledt bárányok.

Janos vitér és a garda

(Lotz rajzai)

Nagy Csursa: Petőfi illusztrációk.

M.M.M. Évkönyve 1952. 161 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Janos vitér (IX. fejezet)
Janos vitér (X. fejezet)
Janos vitér (XIII. fejezet)
Janos vitér (XIV. fejezet)
A faluban utcahosszat.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 164 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

1867-ben jelenik meg kétkötetes Lotz illusztrált Petőfi kötet.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 140 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

„János vitéz" sorozata.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 142 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Petőfi - illusztrációi 1874-ben az Athenaeum kiadásában jelennek meg.

Nagy Lucca: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 140 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Petőfi illusztrációkat rajzolt

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 140 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

"Jairus városa" sorozata.

"

Nagy Lajos: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952. 144 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Petőfi és Lotz egyénisége az illusztrációknál összekapcsolódik.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 144 l.

M.D.K

Lotz Károly
festő

„Janos vitéz" illusztrációi.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 143 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Petőfi költeményeinek illusztrálóra.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Gyűjtőmunka 1952. 143 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Az Országház freskóival kapcsolatban".

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952. 143 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Petőfi illusztrációi.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952. 143 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Válogatott költemények
Költemények (1874) } illusztrátora.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952. 143 l.

MDK

Lotz Károly, freskók

ács-cs: Iparművészek restaurálják a parlament freskóit. Haladás 1949. okt. 2o.

MDK

Lotz Károly, Hessen-Homburg 1833-Bp.1904

Fürdő után, olaj

Arad város nyilv.képtárában elhelyezett festmények és rajzok jegyz. 14 l.

MDK

Lotz Károly, Hessen-Homburg 1833-Bp. 1904.

Női tanulmányfej, olaj

Arad város nyilv. képtárában elhelyezett festmények
és rajzok jegyzéke. 8 l.

MDK

Lotz Károly, Hessen-Homburg 1833-Bpest 1904.

Lotz Kornélia, olaj

Arad város nyilv. képtárában elhelyezett festmények
és rajzok jegyzéke. 3 l.

MDK

Lotz Károly

A Székesfőv. Képtár uj szerzeményei. Magy. Nemz. 1940. aug. 14. 6 l.

MDK

Lotz Károly

Kézdi Kovács László: A Műcsarnok kiállításai.
Évk. KMT. 1928, 59 l.

MDK

Lotz

Alföld, repr.
Ménes, "
[illegible]

Könyves Kálmán kiváló mülapok jegyzéke. 1912. 38 l.

MDK

Lotz

Nyári allegória, festm.

Könyves Kálmán kiváló műlapok jegyzéke. 46 l.

MDK

Lotz

Fürdő leányok, festm.
Ihlet, festm.

Könyves Kálmán kiváló mülapok jegyzéke.

MDK

Lotz Károly festő

Mursa. Bischitz Gy. gyüjt. repr. 22.
Fésülködő lány. Szépm. Mus. " 23.
Sappho. Salamon J. tul. " 24.
A nyár. Schiffer M. " " 25
Tülemüledal. Mauthner Z. " " 26.
Ámor és Psyche. Hegedüs L. " " 27

A magyar akt-kiállitás albuma. Önc áll:
Lyka-Majovszky-Petrovics. Bp. 1926. 6, 22-27,

Lotz Károly

Velencei nemzetk. kiáll. 19o5. 48 l.

Lotz Károly festőművész

Műcsarnok 1900. 19.sz. 269 l.

Letz Károly 1833-1904.
Fekvő női akt, olaj

Árverési csarnok, 1939. 18 1.

Egyházasdengeleg /Bojár/

megfelelően, lapos, egye
Vaskosságában az eg
sében és összhatásában a
lom épitészeti elgondolá
ugyanaz az épitész terve

Ládák: Egyházasdengeleg
faragott láda található.
fedele disztelen, profil
oldal közepén szélesebb
dik el mind

Lotz Károly
festő

M.D.K.

A ferencvárosi templom (1879-1881) falképei Than Mórral.

Berkovits Ilona: A magyar munkásnaptár metszete és Than Mór

M.M.M. Évkönyve 1952, 74 l.

M. D. K.

LOTZ Károly festő

Freskóle

Aradi Történet. 292. l.

M. D. R.

LOTZ Károly testő

Bp. ferencvárosi plébánia templom

oltár felett falkép: Szt. Erzsébet,

Szent István alamizsnaosztás közben

Hungadi - Kapisztrán

Ybl Ervin: Ybl Miklós 139., 212.,

M. D.K.

LOTZ Károly festő

Művért 1952

Wilhelmb Gizella: A Than-család a magyar festészetben 140. l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Gerszi Teréz: A magyar történelmi litográfia
M.M.M. Évkönyve 1952, 60 l.

Lotz

Faltestmények vannak a Bakács téri (Bp.) templomban

Budapesti Hirlap. 1937 X. 17.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

és Than Mór alkotásai diszítették az 1884-ben megnyitott Keleti pályaudvar pénztárihelyiségeinek boltozatait.

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp.1965. XX. évf. Jan. 15. sz.

60. old.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

és Than Mór Tündér Ilona és Argirus királyfi „néphistóriáját" ábrázoló festményei díszítették a Feszl-féle Vigadó széles díszlépcsőhárának falait.

Dr. Radnai Lóránt: A pesti Vigadó

ÉLET és TUDOMÁNY, Bp.1966. XXI évf. máj. 20 sz.

915-919. old.

Lotz Károly.

A póztatakarékpénztár febr.-i aukcióján egy képe szerepel.

Az Est, 1928. febr. 12.

Loh Károly

F. Ny. 19.2.

winkelmann fia /Ly.N.r.88/
Marastoni isk. 1852 Bécs. Szobrásznak indul. Hans Gasser szobrász magánisk. Rahlhoz megy, 1858 segédje a bécsi görögkel.tpl.freskónál. később is, 1864-ben hivja Rahl L.ot segiteni. /Ly.N.r.113.o./

Lotz Károly Munkái. F. M. 19. 2

1864 Thamal Rhal ajánlatára pesti v. jadó
dépositós pedró – falnaros a mennyezet alatt.
Ángyilás – Tündér Ilonie mere epizódjai (Ly. N. r. 182)
Arató ünnep. (Ly. N. r. 192.)
1858 Szüteli mulatsy
Sulykoló annonyak. A julián a falnágével
A belyói leánvere. Hazatérő julián
Mérnes a zivatarban. Zivatar a puntán. (Ly. N. r. 194-5)
1854 Sovak 1860 Mérna a puntán 1863 Sovak a puntán (v. 209)

Anyakvi sz.:.....

Név:.....

Lakcim:.....

Szaktárgyak:.....

Évfolyam:..... Vallás;..... Szül. év: .....

Szaktárgyain kivül tud.....

.....

Tanitást vállal: **helyben — vidéken.**

Kapott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

Megjegyzések: .....

M.D.K.

Lotz Károly, festő

freskói díszítették a Feszl féle Vigadó lépcsőházát, melyek az 1945-ös ostrom idején súlyosan megrongalódtak Megmentésük kétséges.

Dr. Raduai Loránt, válasz egy kérdésre

ÉÉLET és TUDOMÁNY, Bp.1966. XXI évf. febr. 4. sz.

209 old.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

c. Szerely Bertalan felfestményei a Mátyástemplom Schuler-féle helyreállítása idejéből, viszonylag épen, legalábbis rekonstruálhatóan megmaradtak. A restaurálási munka, az credeti hartonok alapján, 1965. őszétől kezdve folyik.

BUDAPEST, Bp.1966. IV.évf. 6. sz. 4. old.

Lotz Károly festö M.D.K.

Falképei a budapesti Mücsarnokban, restaurálá

ták

Budapesti hirek

Müemlékvédelem. 1965/4. 250. l.

Lotz Károly

Önarcképe, a magy. művészképmások kiállitásán a Szépmüv. Múz.-ban.

P.H. 931. V. 6.

Lotz Károly

"Önarckép"-e a magy. művészképmások kiállitásán
a Szépmüv.Múz.-ban.

M.931.V.6.

MDK

Lotz Károly

Alföldi tájkép, of.

Királyi vásárlások a Mücs. tárlatain. SzmKT 50-134.l.

MDK

Lotz Károly

Vénusz, of.

Meglepettek, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Lotz Károly

A visszhang, of.

Három fürdő nő, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. MTes.

MDK

Lotz Károly

Kompozició, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Lotz Károly

Kompozició, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. MUcs.

MDK

Lotz Károly

Alvó Psyche és Amor, of.

Fürdés előtt, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Lotz Károly

A zene muzsikája, of.

Odaliszk, of.

Ámor és Psyché, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Lotz Károly

Pihenő Vénusz, of.

Ámor és Psyché, of.

Bacchus diadala, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs. 23 l.

MDK

Lotz Károly

Fürdő nők, of.

Ámor és Psyché, of.

Muzsa, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs. 23 l.

MDK

Lotz Károly

Fésülködő leány, of.

Vénusz, of.

A nyár, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs. 23 l.

MDK

Lotz Károly

Álom, of.

Sappho,"

Psyche Ámorral, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs. 23 l.

MDK

Lotz Károly

Pihenés, of.

Ámor és Psyché, of.

Fülemüledal, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs. 23 l.

MDK

Lotz Károly

Női akt

Fiu-aktok

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Lotz Károly

Kettős akt

Női ant-tanulm.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Lotz Károly

Férfi akt

Akt-tanulmány

" " Ámor és Psycgé-hez

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Lotz Károly

Női akt

Kettős akt

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

Lotz Károly

MDK

~~Szécsdy Bertalan~~

Ámor és Psyche

Lipthay-palota falfestm. vázlat

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Lotz Károly

Béda, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Lotz Károly

Siesta, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Lotz Károly

Tanulmány a Lipthay-palota falfestményéhez, ov.

Női akt, o.v.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Lotz Károly

tanulm. a Lipthay-palota falfestményéhez, o.v.

Akt-Kiáll. 1925. dec. Mdcs.

MDK

Lotz Károly

Homeros ünneplése

Női akt, o.v.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Lotz Károly

Kompozició, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Lotz Károly

Szépm. Muz. Uj magyar képtárának kat. 1928.

MGK

Lotz Károly

olajfestmények:

Pihenő libapásztor leány

Lovak

Aratóünnep

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

MŰK

Lotz Károly

olajfestmények:

Hazatéró juhnyáj

Ménes

Alföldi tanya

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

MüK

Lotz Károly

olajfestmények:

Usztatás

Hajóvontatók

Incselkedés

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.

1927. jan.

MDK

Lotz Károly

olajfestmények:

Halász

Parasztudvar lovakkal

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

MDK

Lotz Károly

Kompozició, ofl.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MNK

Lotz Károly

olajfestmények:

Mosóasszonyok

Mulató legények

Itatás

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mlos.

1927. jan.

MDK

Lotz Károly

olajfestmények:

Cséplés

Ruhamosás

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

KDK

Lotz Károly

M. egyházműv. kiáll. M.Szal. 1941. II.

MDK

Lotz Károly

olajfestmények:

A juhász családja

Dinnyevásár

Udvarló juhász

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

MDK

Lotz Károly

olajfestmények:

Gémeskut

Fürdő nő

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

MDK

Lotz Károly

olajfestmények:

Ebéd

Furulyaszó

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.

1927. jan.

MDK

Lotz Károly

Wéber Ilona racképe, repr.

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

Lotz Károly

MDK

Szépm.Műm. Új magyar képtárának kat. 1928.

MDK

Lotz Károly

A patanál, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

Lotz Károly, festő MDk

Az Ybl-család hagyatékából
Lotz-művek is kerültek a
székesfehérvári múzeum Anlajdonába.

— : „Ritkabecsű örökséghez....." 6

ESTI HIRLAP, Dp. 1965. aug. 24.

Lotz Károly MDK

Odalysk, Drucker Géza tul.

Miccsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

M.D.K.

Lotz Károly

Ld. Radnay Oszkár: Retrospektiv kiállitás a Mücsarnokban c. cikk.

Panoráma. Bécs. 1927. jan. 3o. 5. sz. sztl. p.

Lotz Károly MDK

Női képmás Weisz Béla tul.

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

M.D.K.

Lotz Károly

Ld. Baráth Kálmán: Népélet a magyar festészetben c. cikk.

Panoráma. Bécs. 1928.aug.26. 35.sz. 12-13.p.

Lotz Károly MDK

Hazatérés

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

M.D.K.

Lotz Károly festö

Az Operaház freskói

Ybl Ervin: Ybl Miklós /1814-1964/ születésének 150. évfordulója
Magyar Nemzet 1964/3. 48-51. l.

Építőművészet

.K.D.K.

Lotz Károly (1833-1904)

Angyalok imája.
Szines tusrajz.

Fries.
Tusrajz.

Fries.
Tusrajz.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Lotz Károly

Kouba József tanára volt Székely Bertalannal együtt a budapesti képzőművészeti Akadémián (akkoba 1892-94-ig tanult Kouba). Hatással nem volt rá.

Ujl Erika: Kouba József (1860-). Magyar művészet. 1949. 16. évf. 2. sz. 57. l.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

Nartonjai alapján készült freskók diszítik az Egyetemi Könyvtár épület [Skalnitzky Antal tervei szerinti] kupoláját. Az egész épületet sok ismétléssel és sok idegen művész felsorolásával bőven ismerteti a lap.

Budapester Bauzeitung, Zeitschrift für Bauwesen,

Bp.1875. IV.évf. 41. sz.265-67.old.

Lotz Károly (1833-1904)

Dekorativ sorozat XII.
Oljf.Félkör alak vászon Ltsz:2036.Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Lotz Károly (1833-1904)

Dekorativ sorozat VII.
Oljf.Félkör alak vászon Ltsz:2031.

Dekorativ sorozat VIII.
Oljf.Félkör alak vászon Ltsz:2032.

Dekorativ sorozat IX.
Oljf.Félkör alak.vászon Ltsz:2033.Sign.

Dekorativ sorozat. XI.
Oljf.Félkör alak vászon Ltsz:2035.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDK

Lotz Károly „Jelző"

Jelenleg 11 műve van kiállítva.

Róna Gyula: A tíléves Nemzeti Galéria

Népszabadság, Bp. 1967. szept. 17.

MDK

Lotz Károly

Legelő lovak, o.

Sándor Babus arcképe, o.

Lotz Ilona arcképe, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

MDK

Lotz Károly

Titanida, o.

Kimédia, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

MDK

Lotz Károly

Lotz Kornélia arcképe, o.

Mária a gyermek Jézussal, o.

Zongoránál, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

Lotz

Karolyt 1887-ben, Benczúrt 1882-ben, Székely Bertalant 1905-ben nevezték ki mesteriskolai tanárrá, pedig Székely pedagógiai felkérnül tsége jobb volt, még ha az előbbiek „pompásabban is tudtak festeni."

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Maksay Sándor.) Bp. 1962. Képzőmův. Alap, Kiadóv. – 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) – Bev.: 31. l.

Lotz Károly

örökét (és epreshesti műtermét) meghagyva tanítkatta csak Székely Bertalan mesteriskolai fokon e kompozíciókést, 1905-től.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Maksay Sándor.) Bp. 1962. Képzőműv. Alap Kiadóv. – 214 l., 32 t (A művészettörténet forrásai.) – 200. l.

Lórántfy Antal

Nő a máglyán, gipsz

Szépműv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952

Lotz Károly

Ménes, o.

Léda, o.

Gulyaitatás a Tiszánál, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952.

Lotz Károly

Magyarok bejövetele II., o.

A bölcsészet, o.

Árgyus és Tündér Ilona násza, o.

Szépmüv. Muz. háborus vesztességeinek jegyzéke
Bp.1952.

Lotz Károly festő

M.N.K.

Műve a kiállításon

nagy Alföldi képe

Bényi László: XIX. századi magyar festészet kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában 184.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI II. Bp. 1960.

MDK

Lotz Károly
Muzsa lanttal, festm.

Művészeti Krónika, 1913. 6.sz. ~~15.~~ dec.15. 7 l.

MDK

Lotz Károly

Y. E: Uj szerzemények a Szépmüv. Muzeumban. B.H. 1934. jun. 17. 2o 1.

MDK

Lotz Károly

Magyar Studio I. 12, 13 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Méltatás.

Aradi Nóra: A magyar történeti festészet fejlődése, 7 l.

MDK

Lotz Károly

festményei a tihanyi apátsági templomban. /Istenbáránya.- Szentháromság./

Vigilia, 1955. ápr. XX. évf. 4. sz.- 177. l.- Pénzes Balduin: A kilenszázéves Tihany. 171-177.l.

MDK

Lotz Károly

önarcképe

Vigilia, 1948.márc. XIII.évf.3.sz.187.l.-Hayts Géza: Önarckép kiállitás, 187.88. l.

Lotz Károly
Venus Anadyome
Fiatal faun
Ménes
Női akt
Akttanulmány, vöröskréta
Levétel a keresztfáról, toll- és tussrajz
Imádkozó angyal

Ernst Múzeum gyűjteményei. XII. 22-24 l.

toszkán félpillérköteg, a külső sarkaknál negyedpil
lér. Két csehsüvegboltozat. A félpillérek közt pá
kány. A keskenyebb szentélyhez félpillérkötegekk
díszített homorú falrész vezet át, ezen ba
oldalt körszeletes ív, jobboldalt párkány. Az olda
falak kosáríves árkádnak kiképezve. Kosárív
diadalív toszkán félpilléreken, egyszakaszos cseh
süvegboltozatos szentély, félpillérköteg után fé
köríves zárás félkupolával, előtte széles hevede
A csehboltozatos sekrestyébe kőkeretes ajtó visz

Berendezés. Oltár. Szarkofágszerű kő
stipes. Tábernákulum ión oszlopokkal, fogas friz
zel, az oromzatban istenszem, mögötte félgöm
bránnyal. Az ajtón feszület: két imádó angya
Közepes munkák 1790 körül. Kép: Szt. Margi
vértanúsága. Tipológiailag érdekes, de erőse
megsötétedett kép másodrangú mestertől 1794-bő
Az általános Maulbertsch elnevezésnek semm
alapja. Köríves zárású, rozettadíszes keret.

Szószék. Harangalakú talp, tobozzal, kere
meanderekkel átfogott mellvéd, ezeken váza
A dombormű aranyozott: a hegyi beszéd
Drapériás, fűzéres, rozettás, kerek hangvető, rajt
Mózes a törvénytáblával. Jó munka. (Soproni ?

Keresztelő-kút. Nyolcoldalú talapzat é
láb, hólyagdíszes medence, a 18. század végéről
harangalakú fafedél Krisztus keresztelésének csc

Letz Károly
Mocsaras vidék
Halászó paraszt

Ernst Muzeum aukciói. XII. 22-24 l.

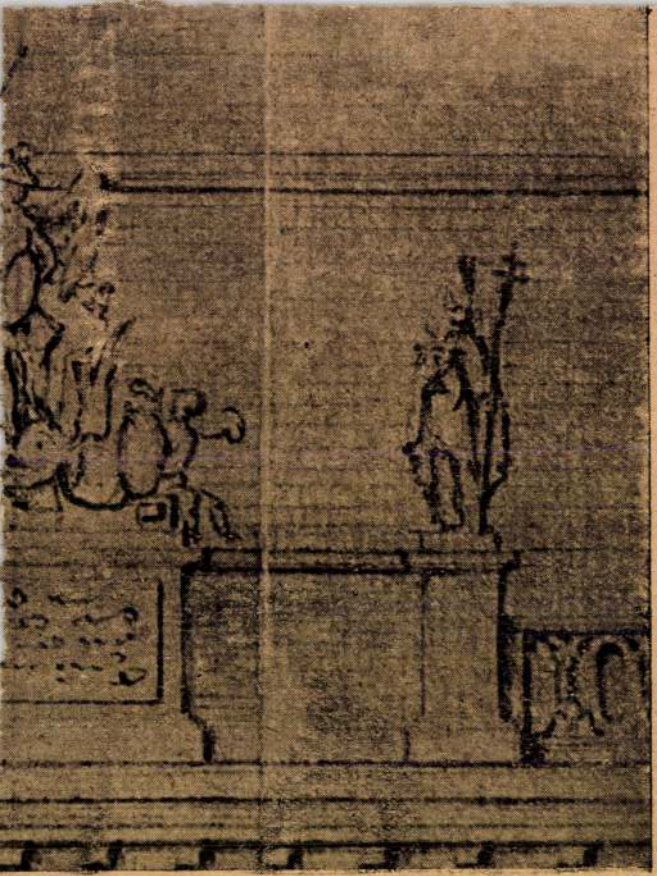

c tervezetéről a csornai prépostság újjáépítése számára

Lotz Károly
"Megy a juhász a szamáron"
A "Feltámadás" allegóriája
Hazatérés közelgő zivatar előtt
Szénásszekér
Éneklő angyal, szén
Fürdő nők
Bacchus két bacchánsnővel
Nyugvó bacchansnő, vizf.

Ernst Múzeum aukciói. XII. 22-24 l.

Lotz Károly /1833-1904/

Lovak

Tájkép

Allegórikus alak, szén

Pihenő nő, vizf.

Nő legyezővel, vizf.

Alvó nő, vizf.

Hazafelé

Ernst Museum aukciói. XII. 22-24 l.

Igen tisztelt Blébános Ur!

M D K

Lozt Károly

Gifka Péter: A Szépművészeti Muzeum grafikai osztályának uj szerzeményei. Magyar Nemzet 1955. okt. 12.

5 l.

M. D. K.

LOTZ Károly festő

Falkérek a Sirthaj-pokolában

Ybl Ervin: Ybl Miklós 136.,

MDK

Lotz
Emlékezések, festm.

Könyves Kálmán kiváló mülapok jegyzéka. 44 l.

Lotz Károly

Elek Artur: A magyar aktábrázolás száz esztéje.
Nyugat, 1925. 23-24.sz. 613 l.

M D K

Lotz Károly

Olasz leány, rajz, repr.

Kremmer Dezső dr.: Az első pesti festőiskola.
Vasárnapi Ujság 1914. 24. sz. 472-473. l. képpel

M D K

Lotz Károly

Juhász és menyecske a kutnál. ~~Jobb sarkában szignatura: Lotz K.~~ , olaj

Szent-György-Czéh XL. Aukc. A Gyüjtő. VII. évf. 7. sz. 1918 máj. 200 l.

Lotz Károly "festész"
Thán Mór " Nemzeti Muzeumban készitendő frasco-festményekért össz. 8ooo frt.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 26. számához. 1869. jun. 27. 357 l. Irodalom és müvészet. /Müvészek segélyezése./

MDK

Lotz Károly festő

Zivatar a puntán. Köre rajzolta harastoni József. upr.

Magy. Képz. Társ. albumlapja 1863

Album 1863 évre a Magy. Képz. Társ. tagjainak. Pest 1864

MDK

Lotz Kárely festő

kül: Hessen-Homburg 1834. Pesten Marastoninál tanult és Webernél, Bécsben Rahlnál.

Album 1863. évre a Magy. hégr. Társ. Tag jainak. Pest 1864. Sz.

M. D. K.

LOTZ Károly festő

Az Operaház falképei: Olympus, 1911.

Ybl Ervin: Ybl Miklós 77., 84., 87., 148.

MDK

Lotz Károly festő.

Kettős akt. Képmüv. Műcs. repr. 150.
Kettős akt. " " 151.
Akt tanulmány. " " 152.

A magyar aktkiállitás albuma. Önmeáll. Lyka-Majovszky-Petrovics. Bp. 1926 150-152.

Lotz Károly festő

MDK

Bacchus diadala.	Kovács N. tul.	szept:	28.
Kompozíció	Wolfner Gy.	"	29.
Sinor és Pyche.		"	30.
Fürdő nők	Fenyvessy K.	"	31.
Venus.	Schikaneder A.	"	32.
Pikenés.	Schiffer M.	"	33.
Venus.	Nekám L.	"	34.

1 magyar aktkiállítás albuma. Önmeáll. Lyra-Majovszky-Petrovics. Bp. 1926. 28-34, 162

Lotz Károly

Szerepel a magyar kiállításon a bécsi Künstlerhausban

Lipság 1937 III. 6

Lotz Károly

Több mint 18 művet metszett
a Műcsarnok akadémiáján

Magyarság 1925 XII. 5

Lotz Károly

Emlékét állítanak neki a negyedik nemzeti Emlékcsarnokban.

PH. 1930 X. 26.

Lotz Károly

Ernst Lajos gyűjteményének kiállításán szereplő művei.

VM. 1933 V. 3.

Loth Károly

Ernst Lajos gyűjteménynek kiállításán szerepelt művei

PH. 1953. V. 3

Lotz Károly
festő

M.D.4/1

Ivanyi-Grünwald Béla szakmai
felkészültséget vesiben Lotz Károlynál
a Mintarajzisholán szerezte meg.

Telepy Katalin: Szár éve született Ivanyi-Grünwald Béla
Művészet, 1967. julius – 28 lap.

Lotz Károly
festő

M.D.

A tihanyi templomot freskói
díszítik.

Barbonta Sándor: Tihanyi séta
Nők Lapja, 1967. aug. 12 - 10 kap

Lotz Károly

Ménes c. festménye a budai palota „császári öltözőszobájában" volt elhelyezve 1920 után, Mesterházy Jenő szerint.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

87. l.

LÓTZ Károly / 1833 – 1904

Ingovány. Olaj, vászon, 12 x 20 cm
J. n. MNG. ltr.: 2892 (425)

6. l.

Erdő a magyar festészetben. Sopron 1958. Kiállitás
Katalógust irta: Bodnár Éva

Lotz Károly

leghatalmasabb freskó já díszíti a Cúria (mai MNG) menyezetét.

Pestmegyei Hírlap, 1966. okt. 22. 5. o.

Lotz Károly

tanítványa Tardos-Krenner Viktor volt.

Pestmegyei Hírlap, 1966. aug. 4. csütörtök, 5. o.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Thannal készíti a Vigadó freskóit.

Berkovits Ilona: A magyar munkásmozgalom ábrázolása és Than Mór.

M.M.M. Évkönyve 1952, 71 l.

M.D.K.

LOTZ Károly festő

A vigadó étteremhez készült olajfestésű tondói

Művért. 1955. 1. sz.

Hell Imre- Seenger Erwin9 / Budapesti Történeti Muzeum műtárgygyarapodása a felszabadulástól 98.l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Than Mórral a Redoute lépcsőházainak megfestésére kap megbízatást.

Berkovits Ilona: A magyar munkásmozgalom metszete és Than Mór.

M.M.M. Évkönyve 1952, 74 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K

Berkovits Ilona: A magyar munkásnaptár Metszete
és Thom Mór

M.M.M. Évkönyve 1952, 74 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Megbízást nyert az Operaház mennyezetének festésére.

Berkovits Ilona: A magyar munkásmozgalom metszete és Than Mór.

M.M.M. Évkönyve 1952, 741.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Thannal közösen dolgozott a kiegyezés után.

Berkovits Ilona: A magyar munkásmozgalom története és Than kör.

M.M.M. Évkönyve 1952, 69 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K

Berkovits Ilona: A magyar munkásmozgalom metszete
és Thaiz kör

M.M.M. Évkönyve 1952, 69 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

„Petőfi halála"

Gerszi Terézia: A magyar történelmi litográfia
M.N.M. Évkönyve 1952, 62 l.

MDK

Lotz Károly
(1833-1904)
festő

Pogány Ö. Gábor: A haladó és reakciós erők harcának tükrözése a XIX. századi magyar festészetben.

MMM Évkönyve 1951. 45. l.

M. D. K.

LOTZ Károly festő

Bp. Várpalota Habsburg-terem

mennyezetfreskója Ferenc József és

Erzsébet apoteózisa

Ybl Buda 270, l. 274. l.

M.D.K.

LOTZ Károly festő

Művészet. 1955. 1. sz.

Harasztiné Takács Marianna: Az Országos Szépművészeti Múzeum uj szerzeményei 1945–1955. 86.l.

M.D.K.

LOTZ Károly

Rákospalotai híd (fotó)

Művért. 1955. 1. sz.

Holl Imre–Seenger Ervin: A Budapesti Történeti Múzeum műtárgygyarapodása a felszabadulástól

97,98.l.

M.D.K.

LOTZ Károly festő

Ménes

Ybl Buda 269, l,

M.D.K.

LOTZ Károly jeskő

1952)

Művért. Gerő László: Az építészet koraeklektikus stilusa

107.

M.D.K.

LOTZ Károly festő

Nemzeti múzeum falképek

Müvért. 1952.

Dercsényi Dezső: Magyar müemlékvédelem a felszabadulás után

152. l.

~~152.~~

Lotz Károly
festő

MDK

Pogány Ö. Gábor: A haladó és reakciós erők harcának tükrözése a XIX. századi magyar festészetben.

MMM Évkönyve 1951. 46 l.

M. D M

LOTZ Károly festő

művére 1955-1. ny.
Végvári Rozsa: Tíz év kiállításai 81. l.

Lotz Károly.
festőművész

MDK

Ybl Ervin monográfiája Lotz Károlyról

H. Zádor Anna: A Magyar Művészettudomány
Történetének Vázlata 1945-ig

MMM Évkönyve 1951. 37 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Lotz művészete magyar.

Bodnár Éva: Tornyai János
M.M.M. Évkönyve 1952, 200 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

A VI. és VII. kerületi Kör Kariatuak Lotz termében a mennyeret közepére Lotz Budapest allegoriáját festette.

Ybl Ervin: Pelsctuacher Gusztáv építészete
M.M.M. Évkönyve 1952, 185l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Tornyai barátja.

Bodnár Éva: Tornyai János
M.M.M. Évkönyve 1952, 201 l.

LOTZ Károly festő

M. D. K.

Ybl Buda 261, l.

M. D. K

LOTZ Károly festő

Balogh István : Debrecen. 65. l.

M. D. K.

LOTZ Károly festő

Bp. Országház, főlépcsőház falképei:
1, A törvényhozás apotheozisa } (10-11. kép)
2, Magyarország apotheozisa

Nagy Margit - Wellisch Judit: Az Országház
20., 22., 23., 42., 52., 60. f.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Jancsi a zsiványok között
Jancsi felcsap huszármak } képe.

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk
M.M.M. Évkönyve 1952, 144 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

A fázó katoniak hatukra veszik a lovukat
A sereg viset facsar a felhőkből
} képe

Nagy Zsuzsa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 144 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

A vörösvári Erdődy kastély valamint Károlyi Alajos palotájának freskóit festi.

Nagy Lucza: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 145 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Petőfi 1867, 1869-ben megjelent „Válogatott költemények" kiadványát Lotz rajzmelléklete díszíti.

Nagy Lajos: Petőfi illusztrációk
M.M.M. Évkönyve 1952, 145 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

A falubau utca hosszat
Szilaj Pista
Befordultam a konyhára
Kard és lánc

Ezen versekhez is készít rajzokat.

Nagy Lorsza: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952. 146 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

1867-ben a Nemzeti Múzeum freskó-váza-
tait festi.

Nagy Imre: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 145 l.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Szilaj Pista "témáját olajban is megfestette.

Nagy Iszusa: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 146 l.

Lotz Károly
festő

MDK

Marastoni akadémiáján tanult.

D. Szemző Piroska: Képzőművészetünk és a Pesti Hirlap 1841-1849

MMM Évkönyve 1951, 143 l.

M. D. K.

LOT 2 Károly festő

Aradi Pörtfest. 320-321 l

Lotz Károly
festő

MDK

Bíró Béla: Waldmüller beadványa a magyar országgyűlésben 1847-ben.

M.M.M. Évkönyve 1951, 124 l.

M. D. K.

LOTZ Károly Pesthő

Aradi Fortpest. 322. l

Lotz Károly
festő

MDK

Munkácsy Düsseldorfból levélben üdvözli

Levelek: Munkácsy Mihály – Telepy Károlyhoz

MMM Évkönyve 1951, 163 l.

Lotz Károly
fest.

MDK

Fehel Péter: Orlai Petrics Soma

MMM Évkönyve 1951, 150 l.

Dr. D K

LOTZ Károly Jenő

Szerem. 222. l.

M. D. K.

LOTZ Károly festő

1885 Operaházi plafonterv

Farkas Munkássz. 460, 463.

M. D. R.

LOTZ Károly festő

Farkas emlékkönyv. 464.

Lotz Károly festő

Magyar Nemzet VII. 1951 aug. 17. 3.

Lotz Károly festő

Magyar Nemzet VI. 1950 okt. 6. 5. l.
Végvári L.: Magyar grafika

Loth Károly festő

Magyar Nemzet VII. 1957 aug. 1. 4.

Lotz Károly festő

hagyaték Nemzet VIII. 1957 jan 21. 7

Képzőművészeti kiállítás Kentheljen

M. D. K

LOTZ Károly festő

Ybl Ervin. Ybl Miklós 23,

M. D. K.

LOTZ Károly Vesső

Bp. Károlyi Lajos-palotás (Puskin (Esterházy u.) előcsarnokának mennyezet- és volkejei (mitológia tárgyú és allegorikus)

Ybl Ervin: Ybl Miklós 40. l.

M. D. A.

LOTZ Károly festő

Ybl Ervin: Ybl Miklós 10.1

M. D. K.

LOTZ Károly festő

Aradi Történt. 289. l.

Lotz Károly festő

Magyar Nemzet X. 1954 szept. 12. 7
okt. 13. 4.

MDK

Lotz Károly
festő

Bodnár Éva: Adatok Tornyai János művészetéhez

MMM Évkönyve 1951, 195 l.

Lotz Károly festő

hagyaték Nemzeti X. 1954 jul. 14. 3.
jul. 23. 4.
jul. 25. 6.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

„Szilaj Pista" illusztrációja

Nagy Imre: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 149 l.

Lotz Károly festő

Magyar Nemzet X. 1954. márc. 31. 3.

M. D K.

LOTZ Károly festő

A vadi Tárlfest. 298. l

MDK

Lotz Károly
festő

1880 ban a várkertbarát sárkádsorában festő
iskolát nyitott Lotz.

Ybl Ervin: A budai várkertbarát

MMM Évkönyve 1951, 170l.

Lotz Károly festő

Élet és Irodalom I. 24. sz 1957
dec. 13 regi.

M. D. K.

LOTZ Károly festő

Aradi Tört fest. 301. l.

MDK

Lotz Károly
festő

Hajóvontatók
(Repr.)

MMM Évkönyve 1951, VI.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Patakparti jelenet
Szétszeledő nyáj
Bikesi
Jancsi bujdosása
} képei

Nagy Lajos: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952. 144 l.

Lotz Károly festőművész
Nagy Zoltán: Az alföldi tájkép
Puszták Népe, Hódmezővásárhely, 1947, jun.sz.

BUDAPEST

PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

1899.

Lotz Károly festőművész
Zongoránál
Műbarát kiállitása, 1940

4. *Szent püspökszerzetes, lánccal*
(Külső kép.)

Fa, tempera, egyenkint 149×55 cm. Két oltárszárny.
Az Ipolyi-gyüjteményből. — Aranyháttere új.

MAGYAR FESTŐ, 1500 körül

1. *Szent Bálint és Toulousi Szent Lajos* (44. kép)

2. *Szent György és Szent Sándor* (45. kép)

Lotz Károly
~~Cletz Oszkár~~ festőművész
Arckép
Magyar müvészet a párisi kiállitáson
Mücsarnok, Bpest, 1900 junius 17. 315 l.

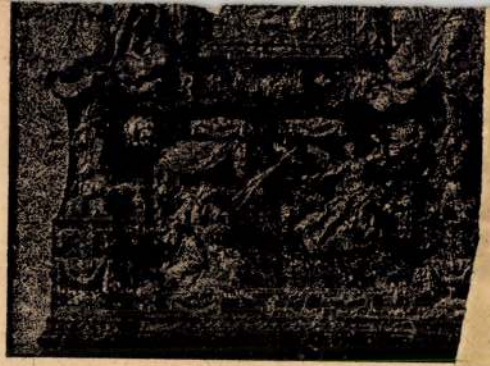

260. kép. *Pázmány Péter házioltár*

GYŰRŰ,
aranyozott ezüst, nyolcszögletű fejébe
kétoldalt két kéz.
Átm. 3 cm.
Magyar munka, 1600 körül.
A szentjobbi apáté volt.
Vétetett a műkereskedelemből, 193
Antal ajándéka.
Lepold Katalógus 66. sz.

KEHELY,
aranyozott réz, újabb cuppája aranyozott
Talpán bevésve: Ecclesiae de Somlio A
Mag. 23 cm.
Magyar munka, 1602.
Lepold kanonok tulajdona.

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.
kiállitás

Müvelt Nép 1954.okt.2o.1.o.

MÜVTÖRT;DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.

Béke és Szabadság 1954.
41.sz.okt.13.14.I.

MÜVTÖRT.DOK.

LOTZ KÁROLY festőm.

Magyar Nemzet 1947.XI.3.,III.éf.275.2.old.
Riport.-

M.D.K.

LOTZ

"Kiállitás" c. beszámoló a Szinház Szeme Füle' c. rovatban a XIX. és XX. század nagy festőinek önarcképeiből -Népmüvelési Központ általrendezett kiállitásról ir és felsorolja a művészek neveit.

Szinház, Bp. 1948. febr. 4-lo. IV. évf. 6. sz.

M.D.K

Lotz Károly festö

Zivatar a pusztán, / MNG/

Fürdö nö

Léda a hattyuval

Lyka: A müvészetek története, Bp. 1965. 218.l.

Lotz Károly

művei láthatók a Szovjetunió Képző-
művészeti Akadémiájának moszkvai
székházában, ápr. 4-én megnyílt
„Az Alföld festészete" c. kiállításon.

(Magyar Nemzet, 1967. IV. 6. 4. o. hasáb.)

Lotz Károly festö M.D.K

/ 1883 - 1904 /

Falfestö feladatokat kapott :

Vigadó,

Nemzeti Muzeum.

Tudományos Akadémia,

Operaház,

Lyka: A müvészetek története, Bp. 1965. 217.1.

Lotz Károly 1833-1904)

Két lő./Lótanulmány/
Oljf.25x40 vászon Ltsz:2801.

Folyóviz.
Vizf.31x22 papir Ltsz:2897.Sign.

Három lótanulmány.
Oljf. 13.5x27.5 vászon Ltsz:3203.

Venus tükörrel. I.
Temp.Oval 26x40 vászon Ltsz:2688.

A Fővárosi képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Lotz Károly (1833-1904)

Venus tükörrel.II.
Temp.ovál.26x40 vászon.Ltsz:2689.

Dekorativ sorozat I.
Oljf.Félkör alak.Ltsz:2035.Vászon.Sign.

Dekorativ sorozat IV.
Oljf.Félkör alak.vászon.Ltsz:2028.Sign.

Dekorativ sorozat V.
Oljf.Félkör a lak vászon.Ltsz:2029.Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

M.D.K.

Lotz Károly

A magyar müvészeket Benczur Gyula és Lotz Károly képviseli a Rómában kiadott "Caritá e lavoro" /Munka és könyörület/ c. jótékony célu albumban. Ebben "csaknem minden nemzet nagy müvésze"szerepel, irja a lap és bemutatja a müvész egyik festményét.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1897.
27. kötet. 450-480. lap

M.D.K.

Lotz Károly

"Az Igazság-/-ügyi/palota mennyezete" cimmel a lap bemutatja a müvész alkotásának repr.-ját.

Magyar Salon, Bp. 1897. jan. hó. 26. kötet 751. lap

Lotz Károly.

Ébner Lajos és Szélely Bertalan festette a 19. században a tihanyi apátság menyezetfreskóit

Géo-Charles: Egy francia költő jegyzetei a magyar művészetről. Magyar Művészet. 1949. 16. évf. 2. sz. 66. l.

Letz Károly (1833-1904)

Tájkép.
Vizf.15.5x24 papir.Ltsz:319.Sign.

Hunyadi János halála.
Oljf. 108.5x79.5 vászon Ltsz:821.Sign.

Csikós.
Oljf.20x10 fa Ltsz:2685.Sign.

Flóra.
Vizf.12x22.5 papir Ltsz:783.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Lotz Károly (1833-1904)

Dinnyevásár.
Olj f. 37x26.5 vászon. Ltsz: 5190. Sign.

Akácos.
Olj f. 38x23 karton. Ltsz: 2874.

Huszárló.
Olj f. 28x20 fa Ltsz: 2888. Sign.

Csacsi.
Olj f. 27x18 Ltsz: 2890. Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

18

Lotz Károly

A Lorettói Szápolna énekmelléz-mentélyét festette; továbbá a déli falon a kisérc. litánia-énekmelléz falon levő kisérc képet, a Béla torony aljában Hunyadi János nádorfehérvári győzelme.

33 r.

A Budai Vár, Főv. Idegenforgalmi Hivatal
Bp. 1058

Lotz

Széhely és Benczúr nemélyében az akadémikus festészet nagy kapacitású képviselőkkel rendelkezett (és Munkácsy hatása is nagy volt) – ezért nem tudott nálunk a szintiszta realizmus gyökeret verni.

Bernáth Aurél: A szocialista realizmus problémái. Magyar Művészet. 1949. 16. évf. 2. sz. 72. l.

Lotz Károly
festő

M.D.V.

1874-ben diszkiadást jelentettek meg Petőfi műveiről a költő 1845 évi archépével díszítve és 65 szöveg-képpel. A szöveghépeket készített a művész is.

P. Brestyánszky Ilona: Szárcsés az Athenaeum. Művészet, 1969. felmár – 14 lap.

MDK

Lotz Károly

Gulyaitatás a Tiszán c.kép repr.

Nemzeti Magazin 1934.okt.6.

MDK

Lotz Károly

kupola és szentélyfreskók

Bp.i Szt.István tpl befejezése. Épitő Ipar 21.sz.

1905. máj.21. 192. l.

MDK

Lotz Károly 1833-1904

Tanulmány, kr.

Ámor és Phsyché, kr.

" " "

Ernst Múz. M.Kisplaszt. és Graf. kiáll. 1954.
szept. 23.1.

534.

LOTZ KÁROLY EMLÉKE

1833—1904

Lotz Károly, festő

MDG

A Vigadóban lévő freskói
még restaurálásra várnak.

Békés Attila: Pornőnyeg a bálteremben 3

ESTI HIRLAP, 1966. febr. 19.

Lotz Károly
festőművész

— A Szépmüvészeti Muzeum ujabban ismét több értékes ajándékkal gazdagodott. *Pap* Ilona urnő elhalt bátyjának, báró *Pap* Gézának emlékére az elhunyt hagyatékából *Lotz* Károlynak nagy aktkompozicióját adta ajándékba, amely kiváló korai müve a mesternek és a *Lotz*-emlékkiállitáson feltünést keltett. *Egry* József festőművész baráti köre a művésznek ötvenedik születésnapja alkalmából egy becses ujabb festményét szerezte meg a Szépmüvészeti Muzeum részére. Dr. *Hegedüs* Gyula ügyvéd *Tornai* Gyulának, a művész ifjukorából származó igen sikerült két képét ajánlotta fel ajándékul, amelyek a művész szüleit ábrázolják. Beckói *Biró* Henrik imént kiállitott képgyüjteményének egyik legérdekesebb darabját, *Tornai* Jánosnak friss és szines „*Pirosruhás nő*“ cimü festményét, *Damkó* József szobrászmüvész *Réti* Istvánnak róla festett kitünő portréfestményét, *Csók* István, *Ferenczy* Károlynak egy szép rajzát, *Tamás* Henrik pedig *Derkovits* Gyulának egyik jellemző önarcképét ajándékozta a muzeumnak.

Lotz Károly
1934 XI.6

Magyar királyi álla

Iktató-szám..... 19..

.....osztály.

A beadvány { száma..... kelte ..... beérkezése .....

Tárgy:

.....db melléklet .....csomag .....súl

Lotz

Magyar Aquarellisták és Pastell-festők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban szerepelt.

Lotz

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban szerepelt.

NU. 929. IX. 1.

Lotz Károly

Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban szerepelt.

PH.929.X.6.

Lotz

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Mű-csarnokban szerepelt.

M. 929. X. 6.

Lotz

Műcsarnok őszi tárlatán szerepelt.
az akvarellisták körött.

Est 929. X. 6.

Lotz

Képzőművészeti Társulat őszi tárlatán a Műcsarnokban a Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán szerepelt.

PN. 929. X. 6.

Lotz

Mücsarnok őszi tárlatán a víz és pastell-festők között szerepelt.

NU. 929. X. 5.

Lotz Károly

festőművész

Postatakarékpénztár Árverési csarnokának
aukció kiállítása - képe szerepel.

Pesti Hirlap

1934 X.23

Lotz Károly
testőrművész

Férfiak Művének Klubja kiállítása – egy szeszkenőve szerepel. –

Pesti Hirlap
1934 X. 13

Lotz Károly
festőművész

ELŐSZÖR, MÁSODSZOR, SENKI TÖBBET...

A Postatakarékpénztár Lónyay-utcai palotájában pénteken délután tovább folytatták a kiváló és ismert mügyüjtő aukcióra adott értékeinek árverését. A második napon szintén megtöltötte az érdeklődők tömege a hatalmas *Mária Terézia*-termet, de a vásárlási kedv sokkal gyengébb volt, mint az első napon. A mügyüjtők és a régiségkereskedők érdeklődés nélkül mentek el *Lotz* Károly, *Munkácsy* Mihály, *Paál* László jelentős összegre értékelt remekmüvei mellett és csak kisebb áru festmények cseréltek gazdát. Magas árat ért el *Karlovszky* Bertalan *„Udvarlás"* cimü olajfestménye, amelyet 900 pengőért vásároltak meg. Igen kapósak voltak báró *Mednyánszky* László alkotásai, nagy versengés indult meg a *„Friss hó a Kárpátokban"* cimü müvért, amelyet *1100 pengőre* licitáltak.

Nagyobb érdeklődés nyilvánult meg a *népies textiliák* iránt, amelyeket az olcsó kikiáltási áron kapkodott szét az aukció közönsége. Az antik butorok közül néhány karosszék, egy spinét, könyvszekrény, velencei csillár kelt el. A *Péchy* Erzsi hagyatékából származó tárgyak közül egy velencei falitükörért és kályhaellenzőért 75, illetve 250 pengőt adtak.

Az árverést dr. *Kolozsváry* Miklós postaigazgató, az árverési csarnok főnökének jelenlétében *Dietrich* József és *Benesóczky* Elek vezették nagy hozzáértéssel.

A soronkivüli müvészeti aukciót szombaton délután folytatják. Sorra kerülnek többek között *Rippl-Rónay* József, *Rudnay* Gyula, *Spányi* Béla, *Székely* Bertalan, *Szinyey-Merse* Pál, *Szüle* Péter, *Vastagh* Géza, *Zichy* Mihály festményei, azonkivül szőnyegek, ezüst- és ékszer tárgyak.

Nemzeti Ujság
1934 X. 27

12

Ernst-Múzeum CXLIX.

Bálint Rezső
festőművész
kiállítása.

1934. X. 14–21.

Lotz Károly

Festőművész

Férfiak írók és művészek klubja kiállítása – képével szerepel. –

Pesti Hirlap

1934 XI. 10.

Lotz Károly

festőművész

Fiatal Művészek Klubja kiállítása – egy rennkuűve szerepel. –

Nemzeti ujság

1934 X. 13

Lotz

Műcsarnok őszi tárlatán a Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállításán szerepelt.

MH. 929. X. 6.

Lotz Károly MDK

Vihar a pusztán, 1961. repr.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a Festészetben

M.D.K.

Lotz

Alkotásait kiemeli Lázár Béla: "Tavaszi tárlat" c. beszámolójában, s mint irja, a mester további alkotásait várják a kiállitások.

Magyar Salon, Bp. 1899. május hó
321-352. lap

Lotz Károly (1833-1904)

Korai műveiu jellegzetes magyar tájak, majd Pest palotáit dekorálja.
Ő hérzítette az Operaház mennyezet-képet.
~~Atat~~

Kovács Irén. Sz.: Ki ez? Művészettörténeti társasjáték. Kártyaszövegek: Kontha Sándor. Bp. 1960. 2. kiad. 100 t. 1 mell. 23 l. /Homo ludens 2./

65-t.

Lotz Károly

Múzsa. (repr.)

Kovács Irén, Sz.: Kiez? Müveriettöstenetitársasjáték. Kártyanövegek: Kontha Sándor. Bp. 1960. 2. kiad. 100 t. 1 mell. 23 l. (Homo ludens 2.)

65. t.

Lotz

A Bir. Árulás 17. nagy Antóló-
ja. Bp. a Kiniszi -u. -ban

Pesturejei Kislap. 1967. dec.
Egy. Deszkovits, Aba-Novák.
Árverési Kiállítás.

MDK.

Lotz Károly

Kiállitási hiradás

Keletmagyarország 1966 okt.27.

MDK.

Lotz Károly

BÁV hir

Magyar Nemzet 1966 nov.6.

MDK

Lotz Károly (festőművész)

(Egy papirvászonra festett, mitológiai jelenetet ábrázoló olajvázlatát új vászonalapra helyezi át lakos lajos restaurátor.)

Szemes Piroska: Remekművek arvosai.

(Nők lapja, Bp. 1956. február 2. [10-11.l.]

Lotz Károly festő

M.D.

A pécsi Székesegyház freskóit festette

— : Művészeti jegyzetek
Dunántúli Napló, 1955. május 24. 4 lap

Lotz.

Az Ernst Museum 37-ik aukciós kiállításán egy festményem szerepel.

Pesti Hírlap, 1927. nov. 13.

Lotz Károly.

Az Ernst Museum aukciós kiállításán mint szerepel.

Az Est, 1927. márc. 13

Latz.

Az Ernst-múzeum aukciós kiállításán egy műre szerepel.

Az Est, 1927. nov. 13.

Lotz Károly festő

MDH

A rejtvényben szerepel.

– : Ismeri Budapestet? 6

ESTI HIRLAP

bp. 1966. jan. 25.

Lotz Károly

Szerepelt a „Derű a művészetben" c. kiállításon.

NU 1939. III. 25.

Lotz Károly

Önálló szereplés a varsói magyar kiállításon.

VM 1939. V. 2.

Lotz Károly

Művei szerepeltek a varsói magyar kiállításon

NM 1939. IV. 23.

Lóte Károly

Művei szerepeltek a krakkói magyar kiállításon.

Nu 1939. III. 22.

Lotz Károly

Művei szerepeltek a krakkói magyar kiállításon.

Vll 1939. IV. 12.

Lotz Károly

Alkotása szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H.931.X.16.

Lotz Károly

Műve szerepelt Almásy-Teleki Éva gyűjtő első aukcióján.

NM 1939. IX. 28.

Festészet

Az új Műcsarnok, Lotz

freskói.

M. T. 670/1898. és 664/1898.

1898. szept. 13. érk. Z.

Lotz Károly Jestő.

Kr. T. 640/1898.

1898. szept. 13.

Lotz Károly Jestő:

és 162/1898.

K. T. 1272/1897. és 1278/1897.

1897. szept. 22. és szept. 24.

és 1898. Febr. 14.

Lotz

A pesti Vigadóban, a lépcsőlőrban levő freskóit a tervező mérnöröknek meg kell tartani. (préférati előírás)

Bonta János, Vigadó-Koncerthús építése 1958/1959 (Kleny; Építőipari és Körlezedési Műszaki Egyet. tud. Körleme Jei,)

46.

M.D.K.

Lotz Károly

"Egy kitünő női arcképpel szerepel" "A Nemzeti Szalon kiállitásán", mint a "Hónapról-hónapra" c. rovat számol be a Tavaszi tárlatról.

Magyar Salon, Bp. 1902. ápr. hó, XXXVII. kötet 60. lap

Lotz Károly MDK

Zivatar a pusztán, olf.

Ménes a zivatarban, olf.

Parasztlakodalom, olf.

Betyár, olf.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Lotz Károly MDK

Ötös fogat, olf.

Lovak a Tiszában, olf.

Ökrösszekér, olf.

Alkony, olf.

Mucsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Lotz Károly MDK

Puszta táj gémeskuttal, olf.

Lovak, olf.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Lotz Károly

MDK

Hajóvontatók, repr.

Műcsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Lotz Károly MDK

Hajüvontatók, olf.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Lotz Károly, festő MDK

A Divat csarnok (volt Párizsi Áruház) Lotz Termének mennyezeti freskója egyike Lotz legkitünőbb alkotásainak. (Budapest apoteózisát ábrázolja.)

Pakots György: Vitrinek a Lotz Teremben 8

ESTI IRLAP, Gy. 1965. okt. 2.

Lotz Károly, festő MDSK

A Divatcsarnok (volt Párizsi Ámház)

Lotz Termében nemcsak Lotz, hanem Fenyő Árpád alkotások is vannak.

Pakots György: Vitrinek a Lotz Teremben 8.

ESTI HIRLAP, bp. 1965. okt. 2.

Lotz Károly

festőművész

Kiss Emil newyorki bankár gyüjteményében képével szerepel.

Egy fiatal nő arcképe

Pesti Hirlap 1930.VIII.5.

Lotz festő

Műcsarnokban a nagy magyar kiállításon neve szerepelt.

EK.932.H.21.

MDK

Lotz Károly

neve eml.

Tornyai em.kiáll. N.Csl.-Tornyai J.Muz.1961.

Lotz Károly

Aratóünnep

Alkonyat (Birkanyájat terelő juhásszal)

Ménes az itatónál

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H.933.XI.3.

Letz Károly

Ménes

Ménes a zivatarban

Zivatar a pusztán

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H.933.XI.3.

Letz Károly

Rauscher Lajos

Vámossyné Eleöd Karola

Lámné Hilberth Irén

Hencz Klára arcképe

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H.933.XI.3.

Lotz Károly

Mészöly Géza

Ilosvay Lajos

Trefort Ágoston képmásai

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H. 933. XI. 3.

Letz Károly

Zemplényi Tivadarné arcképe

Stróbl Alajosné "

c.művei szerepelnek a M9csarnok kiállitásán,
melyet születésének 1oo.évforduló ára rendezetek

P.H.933.XI.4.

Letz Károly

Hatvany Sándorné arcképe
Dr Ugron gáborné "
S. Letz Lola "

c.művei szerepelnek a M9csarnok kiállitásán,
melyet születésének loo.évforduló ára rendezetek

P.H.933.XI.4.

Lotz Károly

Kollekcióval nezeptel az aktkiállítások a Műsarnokban

Magyarság ~~1925~~ 1925 XI. 5

Lotz

Karapal az akkiállításona
műsarnokban

A Reggel 1925 XII. 7

Lotz

Szerepel az aktiválításban a
Műszaszokban

Magyarság 1925 XII. 4.

M.D.A.

Lotz Károly festő

a második Mesteriskola vezetője

Haulisch Lenke: Székely, Bp. 1964. 18. 1.

MDK

Lotz Károly, festő

fehérruhás Kornélia c. védett képe

24000 ft-át helt el az aukción.

d.k.: Győrött a Vöröshajú nő 6

ESTI HIRLAP 8 p. 1966. dec. 7.

ESTI HIRLAP 8 p. 1966. dec. 7.

Lotz Károly, festő M.D.K.

„A Rákos-patak hídja" c. festményét körli a szerző a kiscelli Múzeum kiállítási anyagából.

Csap Erzsébet: Budapest a képzőművészetben

BUDAPEST, Bp. 1967. V.évf. sz. old.

Lotz Károly

A New-Yorkból a Szumfáriáig" c. szemle - zova/ban megrovásán a könnv nerzőjét idézik „vánnyra/estett freskói" - L. K. - nek.

Podalom/šlémeti Košlerenjel, Bp. 1967, 116. l. Dévényi Ivánc.

Lotz

A József körút 2. sz. ház kapu aljánál
mennyezetén két freskót találtak,
amit valószínűleg Lotz készített

Nagyvaros. 1965 nov. 12

Lotz Károly

Több munka a szekesfehérvári muzeumba került Ybl Ervin hagyatékából

Népnava 1965. aug. 24

Lotz Károly

hátyós templomban lévő freskói most restaurálják

Négnava 1965 aug. ~~5~~ 13

1.)

M.D.K.

Lotz Károly, festő, 1833-1904

Magyar édesanyja 8 éves korában hozta haza az árva fiát Hamburgból. Marastoni iskolájában tanult, majd Weber Henriknél. 1852-ben Bécsbe ment. Rahlhoz, mint annak segégje. Az ő freskóin is dolgozott. Itthon magyar tájakat, népéletképeket festett. Lovaskompoziciók / Vihar a pusztán, Ménes, Lovak a Tiszában, Ménes a zivatarban, stb. Nemz. Galéria és más múzeumainkban. 502.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

, a zene,

~~A~~ 2.)

M.D.K.

Lotz Károly,festő,1833-1904

1864-ben Than mellett a Vigadó léposőházának képeit festi.Nagy siker/ Tündér Ilona tört./ Nemz.Múz.Léposőház bal frizei és mennyezetképei1867;a pécsi székesegyház falképeiből 1887-től,Az Operaház nézőterének mennyezete,1882,Az Akadémia dísztermének freskói,1888 a koronázó templom freskinak egy részel891;Országház és a Kuria falképei,1894-től. 502.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene, a színház és a film.Minerva.Bpest.1960

3.)

M.D.K.

Lotz Károly, festő, 1833-1904

Tábla képek, akaksaxkam aktos kompoziciók/Álom, Venus, Fürdő nők, Bacchánsnő, Amor és Psyche, stb./. Múzsaképek, allegóriák arcképek./A nyár allegóriája, Múzsa,, Lotz Ilona, Lotz Kornélia arcképei, stb./. Az akademizmust ha kellett átlépte. A XVIII. századi velencei festők szinkavargását átvette. Müvészete küzdelmek, problémák nélkül fejlődött. Derü, összhang, szinöröm, formai tökéletesség jellemzi. 502-503.old.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. Bpest. 1960

Lotz Károly

festőművész

Ernst Muzem LII.aukciója - képével szerepel.

Pesti Napló
1935.XI.17.

L. Lt.

festőművész

Ernst Muzeum aukció kiállitása - képével szerepel.

Magyarság
1935.XI.17.

Lotz Károly

festőművész

Ernst Muzeum 5?-ik aukciókiállitása - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.VI.17.

Lotz Károly

festőművész

Ernst Múzeum ötvenkettedik aukció kiállítása - képével szerepel.

Budapesti Hirlap
1935.XI.17.

Lotz Károly
Fürdő nő

Nyár

c.művei szerepelnek a M9csarnok kiállitásán,
melyet születésének 1oo.évforduló ára rendezetek

P.H.933.XI.4.

Letz Károly

Olymposz
Krisztus feltámadása
Mária mennybemenetele

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H.933.XI.4.

Lotz Károly

Művészetek
Tudományok
Nagy kartonok a Mátyás templom diszitéséhez

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H.933.XI.4.

Letz Károly

Árgirus királyfi és Tündér Ilona

Tinódi Lantos Sebestyén

Rózsát dobó nő

Budapest apotheozisa

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H. 933.XI.4.

Letz Károly

Vénusz és Ámor

Szent István, Könyves Kálmán, és Nagy lajos kora

Okosság, Igazság, Ipar és Kereskedelem

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállításán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H.933.XI.4.

Lotz Károly

Mámoros bacchánsnő

Páris almája

Hullám

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállításán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H. 933.XI.4.

Letz Károly
Felekyné Munkácsy Flóra, mint fenónő
Léda és a hattyú
Alvó bacchansnő

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H.933.XI.4.

Letz Károly

Kovácsnál

Nyomtató lovak

Mulató legény

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének loo. évfordulójára rendeztek

P.H. 933. XI. 4.

Lotz Károly

Halász
Sulykoló asszonyok
Libapásztorlány

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H. 933.XI.4.

Letz Károly

Lovak a Tászóában

Lófürösztés

Szüreti mulattság

c. művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán, melyet születésének 100. évfordulójára rendeztek

P.H.933.XI.3.

Lotz Károly

műve szerepelt a Fővárosi Képtár új szerzeményeinek kiállításán.

M. N. 1939. I. 21.

Lodz Kárdy festő.

Az Árverési Csarnok karácsonyi aukciójáu szerepelt.

M. 930. XII. 7.

Letz Károly

Múzsa

Alvó Vénusz

c.művei szerepelnek a Műcsarnok kiállitásán,
melyet születésének 100.évforduló ára rendeztek

P.H.933.XI.4.

Lotz Károly

Többféle Ámor és Psyche-kompozició
Álom
Cseresnyés Madonna

c.művei szerepelnek a MŰcsarnok kiállitásán,
melyet születésének 100.évforduló ára rendezetek

P.H.933.XI.4.

Lotz

Műcsarnok őszi tárlatán a Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán szerepel.

BH. 929. X. 6.

Lotz

Műcsarnokban a Magyar Vízfestők és Pasztell-festők Egyesületének jubileumi kiállításán vízfestménye szerepel.

MO-929. X.G.

Lotz

Magyar Akvarell és Pasztellfestők
Egyesületének kiállításán szerepelt

8 óu. 929. X. 6.

Lotz

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán a Műcsarnokban szerepelt.

Esti Kurir 929. IX. 18.

MDK

Lotz Károly festő

Restaurálják a pécsi székesegyház Corpus Christi kápolnájában lévő Lotz-freskókat.

Pécs:

—: Megfiatalítják a székesegyházat 3

ESTI HÍRLAP Bp., 1967. [illegible]. 6.

Lotz Károly

Az Ernst-museum retrospektív kiállításán szerepelt művei

MTL 1930. I. 5.

Loti Károly

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szerepeltek művei.

M. 1930 I. 5.

Loth Károly

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szerepelek művei.

Mo. 1930. I. 5.

Lotz Károly

Az Ernst-museum retrospektív kiállításán szerepeltek művei

EK 1930 I. 5.

Lotz Károly

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szereplő művei

P.V 1930. I.V.

Lotz Károly

P.H. 933. XI. 30.

— **A Lotz-kiállítás meghosszabbítása.** A Műcsarnokban a Lotz Károly-emlékkiállítás időtartamát december 26-ig bezárólag meghosszabbították. A téli kiállításra szánt műveket január 3-án, 4-én és 5-én kell beküldeni.

P.H. 933. XI. 30.

Lotz Károly

A Szépműv.Múz. tulajdonában levő rajzainak, tanulmányainak, akvarelljeinek és olajfestményeinek kiállitása.

B.H.933.IX.10.

Lotz Károly

Az Ernst-museum retrospektív kiállításán szerepeltek művei.

NU 1930. I. 8.

Lotz Károly

Az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szereplő művei.

PSC 1930. I. 5.

Lotz Károly

— **A Lotz-kiállitás utolsó hete.** A Mücsarnok nagysikerü Lotz Károly-emlékkiállitása hét heti nyitvatartás után *december 26-án* végleg bezárul. A kiállitás a hármas ünnepekben épugy, mint a hétköznapokon naponta fél 10-től 2 óráig tekinthető meg. Az ünnepekben az összes termek fütve vannak.

— **Kellér Dezső szerzői estje.** *Kellér* Dezső, a fiatal iró karácsony első napján, december

N.U.933.XII.21.

Lotz Károly

Századik születésnapja alkalmából megkoszorúzták Lotz siremlékét.

P.H.933.XII.17.

Lotz Károly

M. 933. XII. 3.

M. 933 XII. 3

* **Horthy Miklós kormányzó a Lotz-kiállításon.** *Horthy* Miklós kormányzó és felesége *Koós* Miklós alezredes, szárnysegéd kíséretében szombaton megtekintette a *Műcsarnok* karácsonyig meghosszabbított *Lotz* Károly emlékkiállítását, ahol *Nékám* Lajos dr., a Képzőművészeti Társulat alelnöke, *Hodossy* Gedeon dr. igazgató és *Petrovics* Elek dr., a Szépművészeti Muzeum igazgatója fogadta. A termekben *Petrovics* Elek kalauzolta a kormányzót és feleségét, akik élvezettel és gyönyörködéssel nézték a nagy mester válogatott alkotásait. Helyeslőleg vette tudomásul a kormányzó *Hódossy* igazgató bejelentését, amely szerint a társulat mozgalmat indított aziránt, hogy a mester hosszu időn át volt lakóhelyét, az Andrássy-ut 83. számu ház falát, emléktáblával jelöljék meg. A Műcsarnokból a kormányzó és felesége átment a *Szépművészeti Muzeumba*, ahol a műcsarnoki kiállitás kiegészitő része, az akvarellek, rajzok és freskótervek vannak külön termekben kiállitva. Itt *Hoffmann* Edith dr. igazgatónő kalauzolta a kormányzói párt.

Lotz Károly

— A kultuszminiszter meglátogatta a Lotz-emlékkiállítást. Dr. *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter vasárnap délelőtt tekintette meg a Műcsarnok nagysikerű *Lotz* Károly emlékkiállítását. A miniszter kíséretében volt báró dr. *Wlassics* Gyula h. államtitkár, a művészeti ügyosztály vezetője, dr. *Jalsoviczky* Károly min. tanácsos, az elnöki ügyosztály vezetője és dr. *Terbócz* Miklós, a miniszter titkára. A minisztert *Petrovics* Elek főigazgató kalauzolta. Távozásakor a kultuszminiszter elragadtatással nyilatkozott a halhatatlan magyar mester emlékkiállításáról, helyeselve annak karácsony másodnapjáig történt meghosszabbítását. A miniszter ezután *Bosznay* István festőművész-professzornak a Képzőművészeti Főiskolán rendezett kiállítását.

N.U. 933 XII.5

N.U.933.XII.5.

Lotz Károly

P.H. 933 XII 3

— **A kormányzó és felesége a Műcsarnokban és a Szépművészeti Muzeumban.** Horthy Miklós kormányzó és felesége *Koós Miklós* alezredes, szárnysegéd kíséretében szombaton délben megtekintette a Műcsarnok karácsonyig meghosszabbított Lotz Károly emlékkiállítását, ahol *Nékám Lajos*, a Képzőművészeti Társulat alelnöke, *Hódossy Gedeon* igazgató és *Petrovics Elek*, a Szépművészeti Muzeum igazgatója fogadta. A termekben Petrovics Elek, mint a kiállítás szervezője és rendezője vezette a kormányzót és feleségét, akik több mint egy órát töltöttek a kiállításon. A Műcsarnokból a kormányzó és felesége *Petrovics Elek* főigazgató kíséretében átment a Szépművészeti Muzeumba, ahol a műcsarnoki kiállítás kiegészítő része, az akvarellek, rajzok és freskótervek vannak különtermekben kiállítva. Itt dr. *Hoffmann Edith* igazgatóőr kalauzolta a kormányzót és feleségét.

P.H. 933. XII. 3.

Lotz

alkotásával is találkoznak a hagyatékban.

Magyar mesterek a gróf Eichy-hagyatékban.
G. K. 930. XI. 30.

Lotz Károly

egy rajzával szerepel ezen a kiállításon.
(gr. Zichy Béla kastélyára és másolat is.)

D.A.: Kiállítások. - Ernst-múzeum.
Magyarság. 930. XI. 30.

Lotz Károly

a pécs nagy magy: mesterek közül
való. Szerepel.

Az Ernst Museum aukciója.
N. U. 930. XI. 30.

Liebe Leonie

es freut mich, dass Du Dich [illegible] Deine
Karte. Herzlichst

Dein [illegible]

M. St. 376: R. 3...

Lotz

festőművész

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hetvenéves fennállását ünneplő, a Műcsarnokban rendezett kiállítás alkalmából megemlékezik a magyar művészet nagyjáról.-

Magyarország
1930.XII.21.

Lotz

Műcsarnok kiállításán: "Nyolcvan eszlendő magyar képzőművészek" neve szerepelt.

PH. 932. II. 20.

Lotz

Műcsarnok kiállításán: "A magyar művészet 1850-től — 1932-ig" neve szerepelt.

N.M.932.II.21.

Losz

Műcsarnok reprezentatív kiállításán portréival szerepelt.

BH. 932. II. 21.

Lotz

"Nyolcvan év magyar művészete a Műcsarnokban" kiállításon neve szerepelt.

M.O.932.Ī.21.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

falképei és Stróbl Alajos monumentalis „Justitia" szobrával egyik ester áldoratánál a Krisztinaváros: szárny főlépcsőháza, és a megmaradt pompás interieurök lebontásának.

Czagány István: Müemlékhelyreállitási kérdések a Budai várpalota ujjáépitésénél

Müvészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf.3.sz.

201 old.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

„Apotheozis" c. művészi mennyezetfestménye a „meglévő a Fischer von Erlach stilusában épült pompás Habsburg-teremmel együtt lebontásra ítéltetett.

Czagány István: Műemlékhelyreállitási kérdések a Budai várpalota ujjáépitésénél

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf.3.sz.

204. old.

Lotz Károly, festő. (1833-1904) M.D.K.

harmonikus, hevésté független-
ségi érzelmű lénye jobban megfelelt
az 1867-es kiegezés utáni hivatalos közökner
mint hadaras vagy Szerely. Kezdetben
a magyar Alföld, a puszta zsánerképeivel
tűnt fel, de a 80-as évektől, hezdve ugyszól-
ván teljesen áttért a freskófestésre és fal-
festményei sok középületünkben láthatók.
Mestermüve az Operaház kupola mennye-
zetébe készített tempera falfestménye
(1883-1884) allegórikus témája lendületes
kompozíciójával, s a kező barokk gazdag kolorit-
jával

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 922-923. old.

Operaház mennyezetképe 922. "

M.D.K.

Lotz Károly festő

készítette az Operaház menynyezetfreskóját.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 918. old.

fk. 922. "

Lotz Károly (1833 – 1904)

Magyarnak nőtt fel, apja révén német
számárása. 1833-ban szül. Németszegbe.
Rajzkénsége más 6 éves korába megmutat-
szott. Apja halála után a szülő harate-
lepül Vácra. 1848 eseményei hatására
a tisfin állandóan rajzolt: lovakat,
katonákat, halottakat. Elő nőbrán arast
lenni, majd Marastoni festőisk. jár, ezután
Weber Henriknél tanul. Végül Bécsbe
szerül ö is, Rahl-hoz.

Néray Katalin, Madarán, Szérely, ~~1956~~ 19
Lotz. (Az én múzeumom. 12) Bp. 2

Lolz Károly

Főműve az Operaház mennyezetképe. Az Olympost ábrázolja, amiben elrémíti a keleti pogándvar allegóriás képeit, majd egy hési feladat a rövetrezmet. Dolgozik a pecsi szérescsarnak oldal répolnáin, a budavári főtempl. üvegablakai, majd egy belső tifeslésen. Ezzel ibban ismét fest pakrétat és mitológiai-allegóriás jelenetetet.

Néray Katalin, Madarán, Szérely, Lolz.
Az én muzeumom -12- Bp. 1965

24.

Lotz Károly (nincs repr.)

Lotz Ilona, 1870-es évek, o. v.,
148 × 92 cm. M. N. G.

Két fogadott lánya – gyermekrosszal-
ból rendre redvenc modell je volt
Ilona-lányát ábrázolja, mint tán-
cosnőt egy Munkácsy tintelelése
vendesett bál alkalmából.

vége.

30-1

Névay Katalin, Madarán, Szerely,
Lotz. (nincs múzeumom 12) Bp. 19 1965

Lotz Károly

A festette az Operaház lépcsőházát, a Túria nagycsarnokát, a pesti Bazilika mozaikjának tervei, a Vár Habsburg terme, mind ofen feledet, amegy az amúgy is kenge fizikumú L. K. nagy szerelmi be vezik. 1904-ben halmag régebbi szivbajában.

24

Vévay Katalin, Madarán, szélely, Lotz (szén múzeumom, 12 v Bp. 1965).

Lotz Károly (szines repr.)

Budapest Szerencsfőváros apoteozása.
1890-es évek. Menyezetfreskó.
Divat csarnok. Lotz terem.
A volt Párisi Kiriki olan reneszansz elemekből tóplálkozó rozetkés menyezetének temp.-répeit az Operaház Olymp. egyidőben festette. 28

Felésége arcképe 1870-es évek, o., v., 55,5 x 42 cm. M.N.G. 29

Vévay Katalin, Madarász, Szerely, Lotz (szén múzeumom, 12, Bn. 1965) 29

Lotz Károly

Bécsben, Rahlnál ismeri meg a felfes-
sénetet. Rahl megbízatásainál segéd-
kezik. Első képeit Alföld-romantikus
ihlette és egymás után festi délibáb s
puszta-idilljeit. Felsorolhatatlanok
rőrépületekben és palotakban levő művei.
Első munkái egyike a Vigadó felképe,
Jhan Mór-val készítette (pesti). Ők kellen festeltek
a Neum. Mus. lépcsőházának díszeit is

Néray Katalin, Madarán, Székely,
Lotz. (A én múzeumom) Bp. 1965

23.

Gadányi

Na prem sieli volt, – rozpon szerette a vatikán dolgokat a hegyetetet, nyaltorró mutatványokat.

Lotz Károly (szines repr.)

Lotz Kornélia ferete ruhában, 1896.
o.v. 183,8×80,3 cm. M.N.G.

Fogadott lányat ábrázolja, 1896-ban
nagy áll. aranyérmet rozpott ésle. [25

Múzsa, 1890-es évek, o.v. 144,7×95 cm.
M.N.G. [26.

Abronyat, 1870, o.v. 47,5×61 cm.
M.N.G. [27.

Véray Katalin, Madarah, szérely,
Lotz (szén múzeumom, 12 a Bp 1965

Lotz Károly, festő

M.D.K.

A Magy.Nemz.Múzban a tudományt és művészetet jelképező mennyezetfreskókat festette.A korridor két oldalán a magy.nép őstörténetét ábrázoló sorozatot festette. 290.o.

Fejős Imre:
A Magyar Nemzeti Múzeum története.1848-1944- 285.l.

Folia Archaeologica.XVII.Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.1965.Bp.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

A történelmi romanticizmus festője. A Képtár Alapitó Egyesületnek az 1865,évi átrendezésekor már volt tőle festménye. 289.o.

Fejős Imre:
A Magy. Nemzeti Múzeum története 1848-1944. 285.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. 1p.

Lotz Károly

A Habsburg tekem mennyezetének festményterve nézeteket a „Budavári palota építésének története" c. kiállításon a Bp-i Történeti Múzeumban (említve)

Pestmegyei Hirlap, 1967 XII. 30

M.D.K.

Lotz Károly festő

Az Országház diszlépcső-csarnokában falképei.
A törvényhozás apotheozása,

/ Mennyezetképek /

Egry-Komjáthy: Az Országház, Bp. 1967. 44.1.

M.D.K.

Schokoladenkuchen mit Himbeerfüllung

L.CS. 1961. 22 Seiten. Kartoniert: DM 1,80

M.D.K.

Lotz Károly festő

"A törvényhozás apotheozisa", repr.

Magyarország dicsőítése, repr.

Egry-Komjáthy: Az Országház, Bp. 1967. 46.l.
47.l.

MDK

Lotz Károly

M. Nemz. Galéria, vezető 1965.

Lotz Károly festő M.D.K.

Müve a köztulajdonba vett müvek kiállitásán / 1919.

Gerelyes Ede: A magyar muzeumügy a két forradalom időszakában 1918-1919. Bp. 1967. 207.l.

Lotz Károly.

A Hódmezővásárhelyi Kultúrpalotában rendezett kiállításon képe szerepelt.

Irodalmi Újság, 1952. März. 13.

Lotz Károly MDK

Betyár

Önarckép

Nádas

Falusi lakodalom

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Lotz Károly MDK

Hid az erdőben, vizf.

Patakpart, vizf.

Ősz

Tisztás, vizf.

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Lots Kärcly MDK

Hid as erdöen, viel.

Pestaoart, viel.

Öse

Tiaebie, viel.

Mosaamok 1954 Dr. Sydsouroveros Kopäraenek ka-
talogusa1

Ötz Károly MDK

Faluszéle, vizf.

Ötösfogat

Lótanulmány

Nyár

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Lotz Károly MDK

Hunyadi János halála

Folyó, vizf.

Erdei ut, vizf.

Szüret

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Lotz Károly MDK

Homokos ut

Fürdő nők

Férfiarckép

Bivalyok

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Lotz

Kohner – művészek aukciós kiállításán az Ernst Múzeumban képeivel szerepelt.

Az Est 1934. II. 18.

Lotz Károly MDK

Itatás

Tanya

Kapisztr n János hirdeti a keretes háborut

Fiatal nő képmása

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Lotz Károly MDK

Lotz Károlyné arcképe

Krisztus beteget gyógyit

Női képmás

Aratás

Mücsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Lotz Károly

MDK

Gémeskut

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Lotz Károly MDK

Lófürösztés a Tiszán

Gulyaitatás a Tiszán

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Lotz Károly MDK

Ménes

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

MDK

Lotz Károly

Jajczay és Gyöngyösi /Bp.szobrai az utolsó lo évben.
Képzőművészet 1931. 42.sz.

Művészeti lexikon

., 1924-ben a Műcsarnokban, 1933-

Latin Károly.

a Magyar Népköztársaság Képzőművészeti Kiállításán, Bukarestben, önarcképe szerepelt. (emlékezés)

Romániai Magyar Szó, Bukarest, 1952. május 6

Liebe Leute!

Lotz Károly.

A székesfehérvári múzeum képkiállításán történelmi életből merített képe szerepelt.

Fejérmegyei Néplap, Székesfehérvár, 1952. dec. 4.

Lotz Károly

MDK

Félakt

Akttanulmány

Mezei ut

Falusi udvar

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lotz Károly

Tolnay

Aktatanulmány

Mezei út

Falusi udvar

Lotz Károly MDK

Vázlat

Árnyas ut

Lovak

Káposztásmegyeri részlet

Mezei ut

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lotz Károly MNK

Vázlat

Árnyas út

Lovak

Kápolnatéma gyűrűk részlet

Mezei út

Miskarcnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítása

Lotz Károly MDK

Tájkép

Falfestményvázlatok

Folyópart

Felhőtanulmány

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lotz Károly

Tájkép

Reflexmányvázlatok

Polyógart

Pelbötlenulmány

Lotz Károly MDK

Állattanulmányok

Akttanulmány

Falfestményterv

Zene

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lotz Károly

Állattanunkányok

Aktenumlány

Paltestmónyteny

Zeno

Lotz Károly

MDK

Termékenység

Lajnetta-terv I-III.

Háziipar

Szobrászat

Millosarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lots Karoly

Termékenység

Lánnette-terv I-III.

Házigaz

Szobrászat

Lotz Károly MDK

Áldozás

Lünetta-terv

Festészet

Falfestményterv

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lots Karoly

MDK

Aldozás

Lenkka-terv

Feldásat

Palfeadnénytérv

Műcsarnok 1935 Lotz Károly emlékkiállítása

Lotz Károly MDK

Diszoklevél

Szt.László és a kun leány

Három női akt

Női akt fülkében

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lotz Károly MDK

Jelenetek Szt.László életéből

Akt hátulról

Fekvő akt, vázlat

Dekorativ frizek

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Dekoratív fríz ek

Fekvő akt, vázlat

Akt háttal ről

Jelenetek Szt.László életéből

Lotz Károly MDK

Vénusz

Legyezőterv, amorettekkel

Akttanulmányo I-V.

Amorett

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lola Károly

Vénusz

Legyezőtáry, amorettekkel

Aktfestmény I-V.

Amorett

Lotz Károly MDK

Ámor nyillalt

A várbeli Madonna-szobor legendője

Fekvő akt

Legyezőterv I-II.

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

MCMXX

Lotz Károly

Amor nyilai

A vérbeli Madonna-szobor legendája.

Nekvő akt

Legyezőtáncz I-II.

Miscellanea 1933 Lotz Károly emlékkiállítása

Lotz Károly

MDK

Olympus

Fésülködő nő

Nagy Lajos álma

Akttanulmány

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lota Kéroly

Olympus

Pénzügyőr ső

Nagy Lajos álma

Akkumulátor

Lotz Károly

III.Callixtus pápa a nándorfehérvári győzelem emlékére elrendeli a déli harangszót

Eskütétel Sztl László sirjánál

Szt.László tetemének fölvétele

Angyalok viszik Szt.László tetemét Nagyváradra

Miscarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lois Károly

Lotz Károly MDK

Allegoria

A Habsburg-terem menyezete a királyi várban I-II.

Menyezetvázlat

A Kuria menyezete

A tihanyi templom mennyezetéhez vázlat
Mücsarnok 1933.Lotz Károly emlékkiállitás

MDK

Lotz Károly MDK

gr. Károlyi István palotájának mennyezetképe, vázlat

Mennyezetterv I-V.

Olympus, Operaház mennyezettérve

A müvészetek

Mücsarnok 1933.Lotz Károly emlékkiállitás

Lotz Károly MDK

A Zene és a Szinészet allegóriája

A müvészetek, vázlat

A Bőség allegóriája

Vázlat a tihanyi templom mennyezetéhez
Mária mennybemenetele

Mücsarnok 1933.Lotz Károly emlékkiállitás

Lola Károly

A Zene és a Szinészet allegóriája

A művészetek, vázlat

A Bőség allegóriája

Vázlat a tihanyi templom mennyezetéhez
Mária mennybemenetele

Lotz Károly MDK

Önarckép, repr.A zene muzsája, repr.

Zene, repr.Lotz Ilona, repr.

Ugron Gáborné, repr.

Műcsarnok 1933.Lotz Károly emlékkiállítás

Loge Kéroly

Ümarokép, repr.A zone muséjá, repr.

Zene, Repr.Loge Ilona, repr.

Ugron Gáborné, repr.

Lotz Károly MDK

Fülemüledal, repr.

Fésülködő leány, repr.

Vénusz, repr.

Álom, repr.

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lots Karoly

MDK

Nilsemilleda1, repr.

Téallkódó leány, repr.

Vénusz, repr.

Álom, repr.

Miscellaneous 1935 Lots Károly emlékkiállítás

Lotz Károly MDK

Lovak a Tiszában, repr.

Hunyadi János utolsó áldozása, repr.

Az igazság, repr.

Ámor és psyche, repr.

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Love and Liberty, Yours.

Hungarian Women Suffragists, Yours.

An Irishman, Yours.

Amor es patrie, Yours.

Lotz Károly

MDK

Alvó bacchansnő, repr.

Arckép, repr.

Női arckép, repr.

Lotz Cornélia arcképe, repr.

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lots Karoly

Alvó bacchanano, tepr.

Arckép, tepr.

Női arckép, tepr.

Lots Cornélia arcképe, tepr.

Lotz Károly MDK

Alkonyat, repr.

Ménes az itatónál, repr.

Legelő ménes, repr.

Kötörő zivatar, repr.

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lotz Károly

Alkonyat, repr.

Ménes az ibafónál, repr.

Legelő ménes, repr.

Kötött sivatag, repr.

Lotz Károly MDK

Nyár, repr.

Ménes, repr.

A magyar müvelődéstörténet korszakai, repr.

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lola Károly

Nyár, tepr.

Ménes, Tepr.

A magyar művelődéstörténet kortársaink, tepr.

Lotz Károly MDK

Zivatar az Alföldön, repr.

Vénusz és Ámorék, repr., Álom, repr.

Lotz Ilona, repr., Fürdés után, repr.

Bacchánsnő, repr.

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

MDK

Lots Károly

Tivadar sk Ajtódon, repr.

Vémass és Amork, repr., Alom, repr.

Lots Ilona, repr., Mórdés uram, repr.

Reconhémand, repr.

Műcsarnok 1935 Lots Károly emlékkiállítása

Lotz Károly MDK

Ámor és Psyche, repr.

Aratás, repr.

Stróbl Alajosné, repr.

Női arckép, repr.

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lotz Károly MDK

Amor és Psyche, rézk.

Arabés, rézk.

Bürkli Alajosné, rézk.

Női arckép, rézk.

Műcsarnok 1935 Lotz Károly emlékkiállítása

Lotz Károly

MDK

A költészet muzsája, repr.

Fürdés után, repr.

Psyche, repr.

Az igazság, repr.

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lets Karoly

A Költeszet muzsikja, repr.

Minden után, repr.

Faychel, repr.

Az igazság, repr.

Lotz Károly kr. MDK

br. Hatvany Sándorné, repr.

Zemplényi Tivadarné, repr. Álom, repr.

Mosdás a patakban, repr.

Tavasz, repr.

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lots Karolyns.

Lotz Károly

MDK

Muzsa, repr.

Fiatal táncosnő, repr.

Lotz Cornélia, repr.

Tánc, repr.

Miccarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lobe Károlý

Muzeo, repr.

Plakat Sánconů, repr.

Lobe Cornéjše, repr.

Tánc, repr.

Lotz Károly

MDK

Pihenés, repr.

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lots Károly

Plombás, terp.

Lotz Károly MDK

Lotz Cornélia jelmezben

Ámor és Psyche

Lotz Cornélia

Muzsa

Lotz Károly emlékkiállitása
Mücsarnok 1933.

MDK

Lotz Károly

Lotz Cornélia jelmezben

Ámor és Psyche

Lotz Cornélia

Muzsa

Lotz Károly emlékkiállítása
Műcsarnok 1933.

MDK

Lotz Károly

Cseresznyés Madonna

Ámor és Psyche I-II-V.

Álom

Nyár

Lotz Károly emlékkiállitása
Mücsarnok 1933.

Jets Karoly

Osereszkyés Madonna

Amor és Psyche I-II-V.

Alom

Nyár

Lotz Károly

MDK

br. Hatvany Sándorné

Ugron Gáborné arcképe

Muzsa

Nyár

Lotz Károly emlékkiállitása
Mücsarnok 1933.

Lotz Károly

br. Hatvany Sándorné

Ugron Gáborné arcképe

Muzsa

Nyár

Lotz Károly

Lotz Ilona

Lotz Cornélia

Muzsa

Zemplényi Tivadarné

Lotz Károly emlékkiállítása
Miesarnok 1933.

Lotz Károly

Lotz Ilona

Lotz Cornélia

Muzsa

Zemplényi Tivadarné

Lotz Károly MDK

Lotz Cornélia

Alvó Vénusz

Fürdő nő

A zene muzsája

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitása

Lots Kéroly

MDK

Lots Cornélia

Alvó Vénusz

Rúzsás nő

A szép muzsikás

Műcsarnok 1933 Lots Károly emlékkiállítása

Lotz Károly MDK

Fiatal lány kosztümben

Lotz Károlyné

Ámor és Psyche I-II.

Lotz Ilona

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitása

Lots Lions

Amor ès Psyche I-II.

Lots Kéroly

Fiskal Lány Kosztümben

Lotz Károly MDK

Lakobey-Lotz Viktor

Alkonyat

Szmrecsányi Ödönné

Lovak aTiszában

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitása

Lakobey-Lotz Viktor

Alkonyat

Szmrecsányi Ödönné

Lovak aTiszában

Lotz Károly MDK

Lotz Cornélia I-II.

Női arckép I-II.

Arató ünnep

Gyermekarckép

Miesarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítása

Lotz Cornélia I-II.

Női arckép I-II.

Arató ünnep

Gyermekarckép

Strobl Alajos MDK

Lotz Károly mellszobra

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

MDK

Sbírobí Alajóa

Lobe Károlý mellaxobre

Mlocsarnok 1933 Lobe Károlý emlékkiállí.

Lotz Károly MDK

Madonna

Mészöly Géza arcképe

Odalyszk

Strobl Alajos

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lots Kéroly

Madonna

Mészöly Géza arcképe

Olajvázak

Strobl Alajos

Lotz Károly

MDK

Kettős női arckép

Fésülködő leány

Marczali Henrikné

A nyár

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly

Kettős hűi arckép

Tésűlködő leány

Marcsalli Henrikné

A nyár

Lotz Károly

MDK

Hauszmann Alajosné

Fülemüle-dal

Lotz Corbélia

Lotz Ilona

Mlosarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lots Karoly

Hausmann Alajosné

Pillemüle-dal

Lots Corbélis

Lots Ilona

Lotz Károly MDK

Ménes

Női arckép

Dr. Kiss Istvánné

Lotz Károlyné, Ónody Anna

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Ménes

Nói arckép

Dr. Kiss Istvánné

Lotz Károlyné, Ónody Anna

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly

MDK

Strobl Alajosné

Mánes

Vágtató fogat

Zivatar a pusztán

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly

Strobl Alajosné

Ménes

Vágtató fogat

Zivatar a pusztán

Lotz Károly MDK

Ménes

Ménes a zivatarban

Kapisztrán Szt. János /Ferencvárosi tpl./

Hunyadi János utolsó áldozása m.f.

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Jota Károly

Ménes

Ménes a nyakerben

Kapiasztrén Szt. Jénos \Terencváros tpl./

Nunyadi Jénos utolsó áldozása m.é.

Lotz Károly

Dekorativ falkép I-II

Szt.István Könyves Kálmán,Nagy Lajos kora

Árgirus királyfi távozása

Okosság,Igazság,Ipar, Kereskedelem

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Erélyesség, Okosság I-II.

Dekorativ falkép I-II.

Pázmány, Mátyás és Zrinyi kora

Magyarok bejövetel

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MTA

Erdélyesség, Oknosság I-II.

Dokonstiv falkép I-II.

Pécsmány, Mátyás és Zrínyi kora

Magyarok betűvetői

Miccsarnok 1973 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly

MDK

Erélyesség

Tudományok

Rózsátdobó nő

Tinódi Lantos Sebestyén

Miscarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Λόγια Κάτοψη

Τριήμερο

Τιμοκράτορας πό

Πάνω Λαυρίου Σαββατόγιο

Lotz Károly MDK

Apollo muzsák körében

Árgirus és Tündér Ilona násza

Budapest apotheozisa

Madonna Szt.Istvánnal és Szt Lászlóval

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Apolló muzsák körében

Árgirus és Thalér Ilona házas

Budapest ápolhozatlas

Madonna Szt. Istvánnal és Szt László[illegible]

Miscellaneok 1935 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Dekorativ friz

Falfestményterv

Muzsa

Szomoruak vigasztalója,Mátyás tpl.

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lots Karoly

Dekoracky fris

Faiesemenyteny

Muzeas

Szomorusk vigasztalója, Mátyás tpl.

Lotz Károly

Oltalmazz minket minden veszedelemtől, Mátyás tp.

Bünösök reménye, Betegek gyógyitója, Mátyás tpl.

Imádkozzál érettünk, Mátyás tpl.

A Költészet, akadémia
Rebeka, Ferencvárosi tpl.

Mecsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly

Oltalmazz minket minden veszedelemtől, Mátyás tp.

Bünösök reménye, Betegek gyógyitója, Mátyás tpl.

Imádkozzál érettünk, Mátyás tpl.

A Költészet, akadémia

Rebeka, Ferencvárosi tpl.

Lotz Károly MDK

Miniatürök, vizfestmények, vizfestményvázlatok

Lotz Cornélia I-XXX.

Ellenző

A kérők, legyezőterv

Mücsarnok 1933. Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Miniatürök, vizfestmények, vizfestményvázlatok

Lotz Cornélia I-XXX.

Ellenző

A kérők, legyezőterv

Műcsarnok 1933. Lotz Károly emlékkiáll.

Pásztor János MDK

Lotz Károly siremléke

Műcsarnok 1933. Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Rokoko-jelenet, legyezőterv, vizf.selyemre

Madonna

Ilosvay Lajos

Sándor Ákosné, Lotz Ilona

Műcsarnok 1933.Lotz Károly emlékkiáll.

Lots Károly

Rokoko-jelenet, Legyezőtérv, vizf. selyemre

Madonna

Ilosvay Lajos

Sándor Ákosné, Lots Ilona

Lotz Károly MDK

Lotz Kornélia

Önarckép

Fehér rokoko üvegszekrény a müvész sajátkezü festményeivel

Lotz Cornélia

Mücsarnok 1933.Lotz Károly emlékkiáll.

Lots Karoly

Lots Cornélia

Omaroké

Fehér rokolyo ügyesekrény a mívész sajátkezű
készményével

Lots Cornélia

Lotz Károly MDK

Bacchansnő

Női arckép I-VI.

A müvész anyja

Lotz Ilona
Önarckép

Mücsarnok 1933 Lotz Károly kiállitása

Лота Кароly МДК

Вассбеллано

Мої вгокєр І–V.

А мічєєя апуїа

Лота Ілома
Смагокєр

Мйоеаямок 1933 Лота Кагоly їдеіііїєєа

Lotz Károly MDK

Parasztudvar lovakkal

Lotz Cornélia görögruhás arcképe

Alvó bacchansnő

Lotz Ilona I-ü.

Mücsarnok 1933 Lotz Károly kiállitása

Lotz Károly

Lotz Károly MDK

Zivatar

Mária a gyermek Jézussal

Női arckép

Gyermekarckép

Műcsarnok 1933 Lotz Károly kiállitása

Lotz Károly NDK

Félakt

Kisleány arcképe

Lakobey-Lotz Viktor gyermekkori arcképe

Lófürösztés

Mücsarnok 1933 Lotz Károly kiállitása

Lotz Károly

Példák

Kiadásáry szókápe

Lackobý-Lotz Viktor gyermekkori szokápe

Lótápozások

Lotz Károly MDK

A csárda előtt

Lovak

Alföldi tanya

Utcahosszat muzsikáltatom magamat

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitása

MDK

Lota Károly

A csárda előtt

Tovak

Állódi tanya

Ütegbocsátat mustrálásakor megsmat

Miccsarnok 1933 Lota Károly emlékkiállítása

Lotz Károly MTDK

Szüreti mulatság

Kovácsnál

Alföldi táj gémeskuttal

Legelő lovak

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitása

Lotz Károly

Lotz Károly MDK

Mosdó nő

Halász

Önarckép

Az ér partja

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítása

Lotz Károly MDK

Mezőhegyesi ménes, vázlat

Lovak a réten

Delelő lovak

Hazatérő juhász

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítása

Lots Károly

-

Mezőhegyesi ménes, vészlat

Lovak a rétben

Delelő lovak

Harcsérő tubéas

Lotz Károly MDK

Szürke ló csikójával

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Szürke ló csikójával

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Juhok a füzesben

Felekyné Munkácsy Flóra mint fonónő

Lovak a Tisza partján

A betyár kedvese

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lots Kérolÿ

Junok a Tiesesen

Pelelÿné Mukéseÿ Tlóre mint fonónó

Lovak a Tisza partjén

A bebyér kedvese

Lotz Károly

Pihenő lovak

Mezőhegyesi ménes

Sulykoló asszonyok

Fürösztésre menő lovak

Másolatok 1933 Lotz Károly emlékkiállításra.

Lots Károly

Piknő Jovek

Mezőhegyesi ménes

Sulykolós asszonyok

Miroszlóvare menő lovak

Lotz Károly MDK

Meglepett asszonyok

Libapásztorlány

Vontató lovak

Udvarló juhász

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MTK

Megjegyzett események

Időpontok

Vonható lovak

Udvarló tudása

Miesenmok 1933 Lotz Károly emlékkönyvében.

Lotz Károly MDK

Mosó asszonyok

Nyomtató lovak

Itatás

Gólyák a mocsárban

Fasor

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lots Károly

Más asszonyok

Nyomtató lovak

Ibsebs

Gólyák a mocsárban

Pacor

Lotz Károly MDK

Lovak

Madonna a gyermekkel és Szt.János sal

Áldozó nő

Az eső

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Mária a gyermek Jézussal

Visszhang

Fürdő nők I-III.

Allegorikus csoport

Miesarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lobe Károlý

Mária a gyermek Jézussal

Vissaburg

Művek nők I–III.

Allegorikus csoport

Lotz Károly MDK

Dekorativ falfestményvázlat

Léda és a hattyu I-II

Bacchus

Önarckép

Mücsarnok 1933.Lotz Károly emlékkiáll.

Lota Károly MDK

Dekoratív faiparművészet

Léda és a hattyú I-II

Bacchus

Önarckép

Miscellaneous 1935. Lota Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Lotz Cornélia

Fekvő akt

Mámoros bacchansnő

Cornélia bucsuzik a muzsáktól

Mücsarnok 1933.Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Akttanulmány

Fiatal satir és nympha

Heverő bacchansnő

A Komédia

Műcsarnok 1933.Lotz Károly emlékkiáll.

Jobs Karoly

Akkeanuimény

Piatni sabir és nyomja

Hevert bacchanenő

A Komédia

Lotz Károly MDK

Akt

Alvó bacchansnő

Fekvő női akt

Fürdés előtt

Miscsarnok 1933.Lotz Károly emlékkiáll.

Lota Károly

Akt

Alvó bacchanans

Telvő női akt

Mirdéa előtt

Lotz Károly MDK

Kompozicióvázlat

Fürdés után

Pihenés

Vénus

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitása

Lota Károly MDK

Kompozíciógyűjtemény

Virágba ütém

Pihenés

Vénusz

Miccsarnok 1933 Lota Károly emlékkiállítása

Lotz Károly MDK

Akt

Lünetta-vázlat

Bőség

Allegoria

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitása

Lotz Károly

Akt

Ölmotte-vázlat

Bőség

Allegoria

Lotz Károly MDK

Ámor és Psyche

Vogel Ilona

Bacchansnő

Kettős gyermekarckép

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítása

Lobe Karoly

Amor de Psyche

Vogel Ilona

Bacchanens

Kebbe Szerencskép

Lotz Károly MDK

Álom

Gyermekarckép

Mámor

Arcképtanulmány

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítása

Lotus Károly

Álom

Gyermekarckép

Mámor

Arckópiamúlány

Lotz Károly MDK

Ámor és Psyche I-II.

Lotz Ilona I-II.

Hajnal

Bacchansnő

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly

Ámor és Psyche I-II.

Lotz Ilona I-II.

Hajnal

Bacchansnő

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly MDK

Női arcképI-II.

Titania

Hentz Klára

Trefort Ágoston

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lobe Károly

Női arckép-II.

Tiberis

Benke Klára

Trefort Ágoston

Lotz Károly

MDK

Venus

Önarckép

Tavasz

Pihenő táncosnő

Micsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lots Károly

Venus

Ünnepség

Tavasz

Piknik táncosnő

Lotz Károly

MDK

Bacchansnő

Lotz Ilona gyermekkori arcképe

Női arckép

Leda

Miesarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lots Károly

Bacchanals

Lots Ilona Gyermekkori arcképe

Női arckép

Leda

Lotz Károly MDK

Leányarckép I-II.

Fürdő nő

Justitia

Női arckép I-XI.

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

MDK

Lotz Károly

Leányarckép I-II.

Fürdő nő

Justitia

Női arckép I-XI.

Múcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lotz Károly MDK

Jézus csodatétele

Férfiarckép

Rauscher Lajos arcképe

A kánai menyegző

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lotz Károly

Jézus csodatételei

Térítőcsekk

Rauscher Lajos árcsökkentése

A kénai menyegző

Lotz Károly

MDK

Lotz Cornélia

Lámné Hilberth Irén

Álom

Önarckép

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lots Kérouly

Lots Cornélia

Jeune Hilberth Irén

Ajom

Ünnepkép

MDK

Lotz Károly

Siesta

Sándor Andrea

NLotz Cornélia

Pihenés

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lucia Károly

Sisska

Sándor Andrea

Nicke Cornélia

Piheréa

Lotz Károly MDK

Dr. Horváth Mihályné arcképe

A zene muzsája

Vámossyné Eleőd Karola

Zenélő pásztor

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lotz Károly MDK

Dr. Horváth Mihályné szolgálati

A zene mesélője

Vámossyné Elsőd Karola

Zenélő pásztor

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítása

Lotz Károly

MDK

br. Aporné arcképe

Lotz Károlyné

Zongornál

Álom

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lotz Károly MDK

Lotz Cornélia

Mulató legény

Diana vadászata

Solymászok

Égi zene

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lots Kérolyi

Lots Cornélia

Mulató legény

Diana vadászata

Solymászok

Régi sena

Lotz Károly

MDK

Egri nők

Mulatozók

Fürdő nők

Lovak a Tiszánál, vázlat

Miskarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállítás

Lots Kaboly

MDK

Lotz Károly

Mitológiai jelenet

Kompozició vázlat

Akttanulmány

Tanulmány

Mücsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

MIK

Lotz Károly

Mitológiai jelenet

Kompozíció vázlat

Akttanulmány

Tanulmány

Miskarcok 1933 Lotz Károly emlékkiállítása

Lotz Károly

MDK

Tájkép

Allegória

Evangélista

Akttanulmány

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lota Kérolÿ

Tétékép

Allegória

Evangélista

Akttanulmány

Lotz Károly MDK

Páris itélete

Evangélista I-II.

Tanulmány

Allegória

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lois Karoly

Paris théâtre

Evangélistes I-II.

Tamulmény

Allegória

M.D.K.

Lotz Károly festő

Müve a Galériában

Eg x nő képe,
Női képmás,
Kislány arcképe,

Márffy Albin: Átrendezték a XIX . századi magyar festészet kiállitását a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1966. dec. 22. 4.l.

Lota Károly Pesté

Néve a Galériában

Ez a mű képe.
Női képmás,
Kisléány arcképe.

Márffy Tibin: Árvamadarak a XIX . századi magyar festészet kiállítását a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1966. dec. 22. 4.I.

M.D.K.

Lotz Károly festő

Müve a gyüjteményben , vázlat

Perneczky Géza: A Kiscelli Muzeum képzőművészeti gal
galériája

Magyar Nemzet 1966. okt. 14. 4.l.

M.D K.

Lotz Károly festő

Müve a Bizámnyi Áruház karácsonyi aukcióján

Napi krónika

Magya r N emzet 1966. nov. 6. 4.l.

Lotz Károly festő

M.D.K.

József körut 2. sz. ház kapubejáratában mitológiai tárgyu freskó

Népköztársaság ut 3. sz. bérpálota kapubejáratában és lépcsőházában freskó / egykori Saxlehner -palota tervezője Czigler Győző /
Keleti pályaudvar indulási oladálán freskók / Thannal közös alkotás

Dr.B.J.: Mentsük meg Lotz Károly pusztuló freskóit

Magyar Nemzet 1966. nov. 6. 14. 1.

Lotz Károly

M.O.934.XI.4.

— (Értékes új magyar művek a Szépművészeti Múzeumban.) A Szépművészeti Múzeum legújabban ismét több értékes ajándékkal gazdagodott. *Pap* Ilona úrnő elhalt bátyjának, *Pap* Géza bárónak emlékére az elhunyt hagyatékából *Lotz* Károlynak »*Pihenő bachansnő*« című nagy aktkompozicióját adta ajándékba, amely kiváló korai műve a mesternek és a Lotz-emlékkiállításon feltünést keltett.

Egry József festőművész baráti köre a művésznek ötvenedik születésnapja alkalmából egy becses újabb festményét szerezte meg a Szépművészeti Múzeum részére. *Hegedüs* Gyula ügyvéd *Tornai* Gyulának a művész ifjúkorából származó igen sikerült két képét ajánlotta fel ajándékul, amelyek a művész szüleit ábrázolják. Becskói *Biró* Henrik imént kiállított képgyüjteményének egyik legérdekesebb darabját, *Tornyai* Jánosnak igen friss és színes »Pirosruhás nő« című festményét, *Damkó* József szobrászművész *Réti* Istvánnak róla festett kitünő portréfestményét, *Csók* István *Ferenczy* Károlynak egy szép rajzát, *Tamás* Henrik pedig *Derkovits* Gyulának egyik igen jellemző önarcképét ajándékozta a múzeumnak.

Lotz

Alkotása, az Ernst-Muzeum kiáll.-án.

M.934.X.6.

Letz Károly

"Odaliszk" és "Hazatérés" c. művei a Magy. Képzőm.Egy.jub.kiáll.-án.

P.H.934.XII.8.

Lotz Károly

Szent Imre-emlékkiállításon a Műcsarnokban szerepelt.

PH. 930. VII. 13.

Lotz Károly

Szerepelt a Majovszky és Breuer-gyűjteménynek aukcióján.

PH 1936. XI. 22.

Lotz Károly

Kohner művészek gyűjteményén az Ernst Múzeumban szerepelt.

M.934.II.18.

Lotz Károly festő M.D.K.

A József körut 2. sz. ház freskóinak kartonjairól

Tisztelt szerkesztőség !
Szathmáry Lajos: ALotz-freskók történetéhez

Magyar Nemzet 1967. jan. 11. 7.1.

Zoltai Károly

szerepelt Weisz Béláné gyűjteményének

aukcióján.

PH 1936. XI. 15.

Lotz

Szerepel a rigai, helsinki, tallini, kaunasi magyar képzőművészeti kiállításon

Neuzeti lipág 1938 V. 10.

Lotz

Szerepel a Postatakarék pénztár
aukciójón

Magyarság 1927 X. 13

Letz

Alkotása szerepel a Magyar Képzőművészek Egyesületének jub.kiállitásán a Műcsarnokban.

M.O.934.XII.8.

Lotz Károly

Egyik alapitója volt a Magyar Képzőművészek Egyesületének.

N.U.934.XII.6.

Lotz Károly

Női arcképe, a Mggy.Képzőművészek Egyesületének kiáll.-én.

Ujság, 934.XII.8.

Letz Károly

A Magyar Képzőművészek Egyesületének egyik alapitója volt.

M.934.XII.4.

Letz Károly

Arcképpel szerepel, a magyar képzőművészek egyesületének jubiláris kiállitásán.

M.934.XII.8.

Letz Károly

Alkotásai szerepel a Magy.Képzőm.Egyesület
40 éves jub.kiáll.-án.

N.U.934.XII.8.

Lotz

Kohner gyűjteményén az Ernst Múzeum-
ban allegórikus vásznával szerepelt.

NM. 93h.II.28.

Lotz Károly

Alkotása szerepel a Szépműv.Muz. új szerzeményeinek kiállitásán.

Est,934.VI.17.

Lotz

Alkotása szerepel a Szépmüv.Muz. új szerzemé-
nyeinek kiállitásán.

M.O.934.VI.17.

Lotz Károly

Két portréja a Szépmüv.Muz. új szerzeményeinek kiállitásán.

M.934.VI.16.

Lotz Károly

Kohner aukciós kiállításon az Ernst Mú-
zeumban az "Ámor és Psyche" c. képét
2600.- pengőért vették meg.

MH. 934.II.28.

Lotz Károly

Alkotásával szerepel az Árverési Csarnok karácsonyi aukcióján.

P.H.936.XI.21.

Lotz

Rajzai a Majovszky-gyüjteményben, melyet a műgyüjtő a Szépmüvészeti Muzeumnek ajándékozott és a gyüjteményt ott állitották ki.

P.H.935.IV.28.

Lotz Károly

festőművész

Az I. osztály javaslatára a nagygyülés a *Kornfeld* Zsigmond báró alapitványból hirdetett, „Lotz Károly élete és müvészete" cimü pályamütervezetet kivánó jutalomtételre beérkezett pályamunkák közül *Ybl* Ervin közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsosnak adott megbizást a mü végleges megirására.

Magyarság

1935 V. 16

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-sz

Utalványszám ...../Bt..... ügyosztály.

Fizetési u

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára ál

Pengő

azaz

A ..... Pengő ..... fillérről kiállítandó .....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

A könyv

NM. 930. VII. 13.

Lotz Károly

A JÁTÉK LEGYEN SZÓRAKOZÁS,

de megerőltetés nélkül! Azért a játékszünetben mindenki egy csésze moccá-val erősiti magát, hogy hangulatát és játékkedvét növelje. De a kávé valódi, hamisitatlan babkávé legyen!

Meinl Gyula rt.

dr. (Budapest) művészettörténelmi-, ifj. *Kalmár* János okl. mérnök. muzeumi gyakornok *Kalmár* László

Lotz Károly

Szerepel a „magyar táj és életkép"
kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Ujság, 1927 I. 14

Lotz Károly
festőművész

Nemzeti Ujság
1935. V. 19

— **Kihirdették a Lotz-pályázat eredményét.** A Magyar Tudományos Akadémia most folyó ülésein hozták nyilvánosságra többek között a Lotz Károly életének és müvészetének méltatására kiirt pályázat eredményét. A biráló bizottság tagjai voltak dr. *Petrovics* Elek, a Szépmüvészeti Muzeum főigazgatója, dr. *Szmrecsányi* Miklós ny. miniszteri tanácsos, dr. *Gerevich* Tibor egyet. nyug. r. tanár, dr. *Heckler* Antal egy. ny. r. tanár és *Lyka* Károly, a Képzőmüvészeti Főiskola tanára. A bizottság a beérkezett pályázók munkái közül dr. *Ybl* Ervin miniszteri osztálytanácsos, egyetemi magántanár könyvét ajánlotta kiadásra. Dr. *Ybl* Ervin évtizedes irodalmi munkássága biztositék arra, hogy ujabb müvével növelni fogja a magyar müvészettörténet értékes publikáció sorozatát. Az Akadémia *egyhangu dicsérettel* tüntette ki dr. *Balás-Piri* Lászlónak, a Szépmüvészeti Muzeum gyakornokának Lotz Károlyról irt könyvét. A fiatal tudósgeneráció tehetséges tagjának ez a szép eredménye nekünk annál nagyobb örömet szerez, mert *Balás-Piri* László lapunk egyik képzőmüvészeti kritikusa. *(M. V.)*

	Pengő		Pengő	
en				
Le a bevételt				
Kifizetendő összeg				

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest.

sztály:

.....

A fizetés $\frac{\text{készpénzben}}{\text{cheque kibocsátásával}}$ megtörtént

193..... cheque száma .....

A főpénztár:

.....

Lotz Károly festő

M.D.K.

Müve a Galériában

"kt-kompoziciók,

Portrék,

Márffy Albin: Átrendezték a XIX .századi magyar festészet kiállitását a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1966. dec. 22. 4.l.

Lotz Károly festő

"Kt-Kompozíciók"

Portrék

Szép. dec. 12. 1.

Lotz Károly

Szent Imre emlékkiállításon a Műcsarnokban freskóterveivel szerepelt.

Est. 930. VII. 13.

Lotz Károly

Vadászat és halászat

Szt.István alamizsnát oszt

Kapisztrán szent háborut hirdet

Dekorativ falkép I-III.

Micsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly

Vadászat és halászat

Szt.István alamizsnát oszt

Kapisztrán szent háborut hirdet

Dekorativ falkép I-III.

Lotz Károly MDK

Művészetek

Hunyadi János halála

Dekorativ falkép I-II.

Bacchus

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lotz Károly

Művészetek

Hungvadi János halála

Dekoratív falkép I-II.

Bacchus

Lotz Károly MDK

Krisztus feltámadása

A váradi templom épitése

Szt. László a sziklából vizet fakaszt

A cserhalmi ütközet

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiállitás

Lotz Károly MDK

Dávid

A Tudomány Akadémia

A négy evangélista, Tihany

Falfestmény-kartonok

A M.Királyi Kuria mennyezete

Műcsarnok 1933 Lotz Károly emlékkiáll.

Lois Károly

David

A Tudományos Akadémia

A négy evangélista, Tihany

Találkozás-kartonok

A Magyar Nemzet munkatársa

Lotz Károly MDK

Tájkép, vf.

Hunyadi János halála, o.

Csikós, o.

Fővr. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Művészeti Lexikon

o kereskedő volt, majd Nachod pécsi
ányaitz 1865--67-kez között a mün-
ta tanulmányait

Lotz Károly

Apotheozis, freskó

Mennyezetkép vázlat, o.

Vázl. a Szt.István-freskóhoz

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Lotz Károly

az Operaház, a Tudományos Akadémia
és több templom falainak díszét festette
meg.

IX/x század nagy magyar mesterei

Budapest, 1956. Írta: Lyka Károly

Lotz Károly

emlékkiállításának képes tárgymutatója 1833 – 1933.

Ifj. báró Wlassics Gyula, ybl Ervin és Petrovics Elek cikkeivel.

O. M. Képzőművészeti Társulat

8-r, 32 l, 48 képes táblával, fűzve.

Lotz Károly

H. 3. p. e.

2.—

MDK.

Lotz Károly, festő.

Hunyadi János halála. 1880. Ipolyi A.-500 frtos tört. díj.

Kapisztrán Szt. János keresztes-hadjáratra buzdítja a népet. 1881. A vall. al. 500 frtos egyh. fest. díja.

Szent István alamizsnát oszt. 1882. Ipolyi A.-féle 500 frtos tört. díj.

Női arckép. 1896. Áll. aranyérem.

OMKT-Vánd. kiáll. 1910 szept. 8-dec. 27-ig.
Kitünt. mür. lajstr. - Hornyánszky V. kny. 66. l.

Lotz Károly

Petőfi halála c.
rajza repr.

Bar Endsza

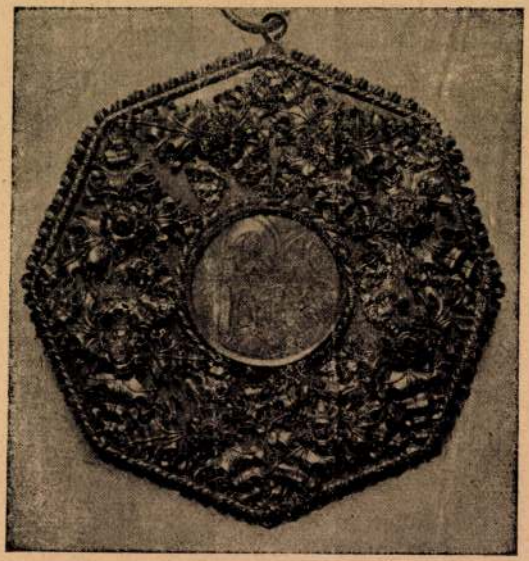

252. kép. *Függő ereklyetartó, 1490 körül.*

FÜGGŐ EREKLYETARTÓ, (251. kép)
aranyozott ezüst, ékkövekkel és zománcdísszel. Kerek szelence, középen francia eredetű gyöngyházdombormű: Mária halála. Hátoldala vert, ferde gyöngysorokkal, középütt kristálylappal.

Lotz Károly

Petőfi halála, rajz
a Petőfi-hármas.

Repr.

Petőfi-Album
Bp. [1907].

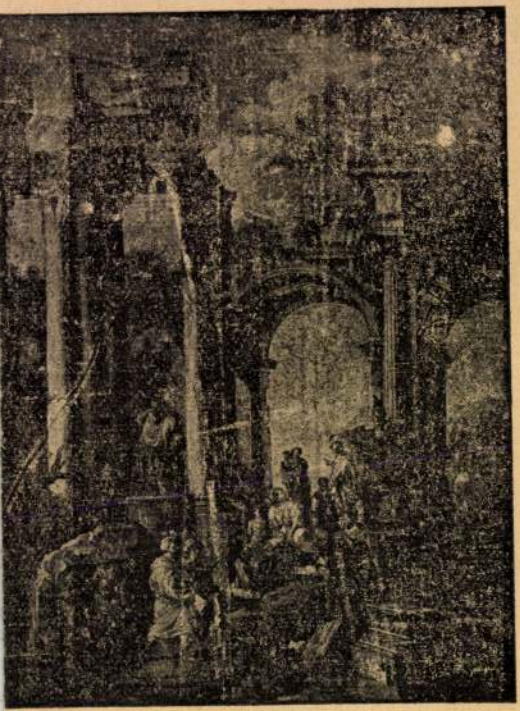

103. kép. *Pannini, Paolo:*
Képzeleti táj alakokkal.

Lotz Károly

ivod „Lotz Károly: Alkony.
Művészetszemlélet.

1949, II. 2-3. sz. Keppel

KERESZTÉ

Lotz Károly

Illusztrációk a „János vitéz"hez. Repr.

Fenti kiadatlan tollrajzai repr.

Petőfi-Album

Bp. [1907].

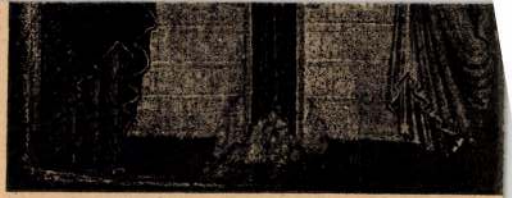

99. kép. *Olasz festő, XIII. század: Kálvá*

Vasárnapi Újság, 1916., 825. l. (Képe 826.
— Lepold—Homor 17. l. — Gerevich
236. l. (Képe 234. l., Palmezzano.)
Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 19
173. l. — Berti Toesca 958. l. (Palmezza
— Berenson 414. l. (Palmezzano.) — Del
184. l. (Palmezzano.) — Lepold—Lippay 5

Madonna Jézussal, Szent Józseffel, Szent Kata
nal és Ker. Szent Jánoskával. (101. kép)

Fa, olaj, 83·3×65 cm.

Jelezve lent jobbra: Marcus palmezanus for
siensis faciebat MCCCCCXX9.

A Bertinelli-gyüjteményből.

Rényi 17. l. — Körösy László: Eszterg
Esztergom, 1887., 237. l. — Maszlaghy
107. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916.
20, 3. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gere
PA, 236. l. (Palmezzano.) — Décsei: Kön

Lotz Károly

Szőnyi Otto: L. K.
műveszete a [pecsi]
székesegyházban.
Havant 16-r, 24 l.
Pécs, 1933.

Gent (2165)

A m.kir.vallás- és közo

kelt a keb. számv. VII.

Utasito

hére utaljon ki dr. Lux

Budapest, IX. Hőgyes End

lévő fiálék helyreállitá

lámpa átszervezési költs

pengőt. Budapest, 1940

téből: dr.lovag Ybl Erv

A hivat

Lotz Károly

meghalt 1904
okt. 13. 4-r

9 kép. 54 l.
Bp. 1905

Gens (14/9)

A szakolczai régi Jezsuita

Leszám

a mellékelt heti jegyzékek

	1901		
1	julius	25-é	Hermes hauktól
2	augusztus	4-é	Ellenyugta alapja
3	"	9-é	Hermes hauktól pósta
*			Bevétel ös

Kiadás

4	julius	31-é	Gödingi tégla gyár
5	augusztus	4-é	Hetidij jegyzék VII 30 –
6.	"	"	Novotny Antal cserepező
7	"	"	" "
8	"	5-é	Szaitl Károly kovác
9	"	"	Macháček Maria Juva
10	"	7-é	Vlcsek Rezső és min

Lotz Károly

l.

Perepatitis

102. l.
106. l.

60779-1911. szám.

A Müemlékek Országos Bi-
zottságának, f. hó 10-én 318. sz. a. ke
felterjesztésére, tudomása és tová
megfelelő eljárás végett kiadom.

Budapest, 1911. május 24.

A minister meghagyásából:

Dr. Majovszky Pá
osztálytanácsos.

[Lotz Károly]

Ybl Ervin: [ ] élete és művészete 8-r, 50 kép 520 l.

Gent. (2402)

Tárgy

Folyó sz.

Folyó mtr.

méretek				Egyes ár		Egyes össz.		Munkák össz.	
	Négysz. mtr.		Köb-mtr.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.

Lotz Károly

Than Mór – Lotz Károly:

Azon vázlatok magyarázata, melyeket Than Mór és Lotz Károly festészek állami megbízás folytán a Múzeum lépcsőházában készítendő falfestményekhez terveztek. 4-r, 41 l.

Bp. 1868

Gen. l. 2193)

M. V. könyvtára 82.

BUDAPEST, 1941 MÁRCIUS HÓ 1. RENDKIVÜLI SZÁM

ÁRVERÉSI KÖZLÖNY

KIADJA A M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR

ÜLI —·£0 | SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: IX. LÓNYAY-UTCA 30—32 TELEFONSZÁM: 187—965, 187—941 | ELŐFIZETÉSI DÍJ A RENDKIVÜLI SZÁMOKRA 1 ÉVRE P 4—

GY ISMERT GYÜJTŐ MŰTÁRGYAINAK

KCIÓJA

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR ÁRVERÉSI CSARNOKÁBAN

(IX., LÓNYAY-UTCA 30.)

KIÁLLÍTÁS:

15—17-IG. LÁTOGATÁSI IDŐ DÉLELŐTT 10—½2-IG, ZONKÍVÜL 17-ÉN DÉLUTÁN IS, ½4—6-IG

ÁRVERÉS:

41. MÁRCIUS 18-ÁN: 1—37 SZÁMIG
38—80 „
171—198 „
199—250 „
335—342 „
343—378 „

41. MÁRCIUS 19-ÉN: 81—170 SZÁMIG
251—295 „
296—322 „
323—334

Lotz Károly

Ernst Lajos gyűjteményes kiállítá-
sán szereplés művei.

MO. 1933. V. 3.

Lotz Károly

Ernst Lajos gyűjteményében kiállításán szereplő művei.

M. 1933. V. 3.

MDK

Lotz Károly „festő"

Réntvett az Országház

Képzőművéneti dinitésében.

— : Országház 6

ESTI HIRLAP Bp. 1967. ápr. 14

Lotz Károly
1833 - 1904

Táj gémeskuttal /repr/

M.Kiss Pál: Téma és tartalom a képzőművészetb
Rajztanitás 1964. IV. 16.1.

Lotz Károly
1833-1904

Akt /repr/

Rajztanitás 1963. VI. 6.1.

Lotz Károly

Külön teremben nezetének
művei a hűszarnok akt-
kiállításán

Nemzeti Lipság 1925 XII. 8

Lot 2

festő műveit, műve az Esztergomi Keresztény Múzeum magyar anyagában szerepel.

Zolnay László – Lettrich Edit: Esztergom.
h.n., é.n. – 295 l., 162 t. (Panoráma)
190. l.

Lotz Károly, festő M.D.K.

Készítette az Andrássy [Néphőrtársaság]-uton Lang A. tervei szerint felépült Művészház figurális festészeti dissitését.

Bauzeitung für Ungarn. Bp.1877. VI.évf. 46. sz.
371. old.

M.D.K.

Lotz Károly festö

Művei a Simor-gyüjteményben / Keresztény Muzeum /

Az Esztergomi Kersztény Muzeum Képtára Bp. 1964. 8.l.

MDK

Lotz Károly 1825-1904

Lotz Kornélia

Alkony

A M. Nemzeti festészet kialakulása. M.Szal. 1949. febr.

Lotz Károly.

A Koronázó Főtemplom (Mátyás templom) képei, freskói nagyvérze a művész alkotása.

Vasúti és Hajózási Hetilap, 1938. nov. hó XI. évf. 45-48 sz.

Latz Károly.

Stampel Gábor dr. a Szépművészeti Múzeumnak ajándékozta édesanyját ábrázoló képmását, (említve.) a művész művét.

Magyarság. 1928. Máj. 26.

Lotz Károly, festő

MDK

Bernáth Aurél megemlíti cikkében, hogy székely bertalant és Lotz Károlyt tisztelték ugyan a fiatalok, de nem szerették. Nagy Sándor művészetét szeretni is lehet.

Bernáth Aurél: Nagy Sándor pesterzsébeti freskói 8-9

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. márc. 13.

Lotz Károly festő

Szöveg említi, hogy a mürész grafikája szerepel a képzőmüvészeti alap föbbnyelvü naptárában.

Müvet nem említ.

Magyar Nemzet 1864. dec. 20.

VIII. évf. Budapest, 1905. junius 15. 2. sz.

Műcsarnok

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hivatalos értesítője

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hazafias bánattal és legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy örök emlékezetü pártfogó tagja és három lusztrumon át volt érdemes és szeretve tisztelt elnöke

GRÓF ANDRÁSSY TIVADAR

VAL. B. T. TANÁCSOS

1905 május hó 13-ikán meghalt.

Az elhunyt társadalmunknak kristálytiszta jellemü, tündöklő alakja, közéletünk ideális lelkü és fáradhatatlan bajnoka, minden szépnek, jónak és igaznak rajongó hive és a magyar kulturának és különösen a művészetnek őszinte barátja, bőkezü istápolója volt, és így halála nemcsak a magyar társadalomnak, a közéletnek, hanem a nemzeti kulturának, a magyar művészetnek és Társulatunknak is fájdalmas, pótolhatatlan vesztesége.

Nemes alakja, mint a művészetek magyar maecenás szeplőtlen mintaképe, mindenkor élni fog hálás emlékezetünkben!

Budapesten, 1905 május hó 14.

Rendkivüli választmányi ülés 1905 május 14-dikén.

Jelen voltak: *Forster* Gyula báró elnöklése mellett *Bäsch* Gyula, *Benkő* Kálmán, *Harkányi* Frigyes báró, *Kann* Gyula, *Kohner* Adolf dr., *Lederer* Sándor, *Ligeti* Miklós, *K. Lippich* Elek, *Poll* Hugó, *Szmrecsányi* Miklós dr. választmányi tagok. A jegyzőkönyvet *Ambrozovics* Dezső titkár vezette.

Forster Gyula báró elfoglalván az elnöki széket, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Harkányi* Frigyes báró és *Poll* Hugó választmányi tagokat kérte föl.

Ezután az elnök emelkedett föl szólásra és mély részvéttől áthatott beszédben emlékezett meg a Társulat elnökének, Andrássy Tivadar grófnak a haláláról.

Mélyen megrendülve s a legőszintébb szomorúsággal eltelve jöttünk össze — úgymond — erre a szomoru ülésre. Elvesztettük elnökünket, Andrássy Tivadar grófot, akit az egész ország tisztelettel és nagyrabecsüléssel vett körül, mint az egyenesség és a tiszta jellem legkiválóbb példányképét, aki nem születése, nem nagy neve, de buzgó és lelkes tevékenysége által vívta ki magának azt az őszinte nagyrabecsülést, amelylyel őt az egész ország környezte. Az ő kedves alakja, szeretetreméltó egyénisége hosszú időn át élni fog Társulatunk kegyeletes emlékezetében, amelynek három lusztrumon át érdemes, buzgó és lelkes elnöke volt. Az ő halála nagy, pótolhatatlan vesztesége nemcsak a magyar társadalomnak, hanem a magyar művészetnek és Társulatunknak is, amely az ő önzetlen működésének rendkivül sokat köszönhet. Mély fájdalommal, hálás kegyelettel állunk elhunyt jelesünk ravatala előtt és megrendülve osztozunk az ország és a magyar kultura mélységes gyászában.

A MŰVÉSZET melléklete

Az elnök javaslatára a választmány ezután egyhangulag kimondotta, hogy:

1. a Társulat kegyeletét, részvétét és fájdalmát, valamint elhunyt elnökének kiváló érdemeit és emlékezetét az ülés jegyzőkönyvében is megörökíti;

2. az elhunyt családjához részvétiratot intéz;

3. a halálesetről külön gyászjelentést ad ki;

4. az elhunyt ravatalára koszorút helyez;

5. a holttest beszentelésénél testületileg megjelenik;

6. a terebesi temetésen Forster Gyula báró alelnök, Harkányi Frigyes báró, Karlovszky Bertalan és Zala György választmányi tagok által képviselteti magát; és

7. az elhunyt elnök arcképét a Társulat számára megfesteti.

Emlékbeszéd Lotz Károly fölött.

Elmondta Kriesch Aladár, a Társulat 1905 április 2-ikán tartott évi rendes közgyülésen.

Lotz Károlyról emlékezünk. Nem siratjuk el őt; érte való fájdalmunknak, amely a szeretet barázdáján fakadt, oltárt készítünk szivünk legmélyén, hogy leborulhassunk eléje a kétkedés, a csüggedés óráiban, vígaszt, erőt, bizodalmat, hitet meríteni. Gyászunkban a palástot arcunk elé vonjuk; keressük az egyedüllétet, lelkünknek kinos, de tisztító vergődésében. Fájdalmunk ennen szívünk féltett, drága kincse, sejtelmes, törékeny virága: nem a közé.

Dicséretébe, dicsőitésébe sem kezdünk. Ez léhaság volna. Hisz ő maga is sohasem a dicsőséget, hanem mindig csak a munkát s az alkotás isteni gyönyörét szomjúhozta!

Ravatalára leraktuk a babérágat. Mit adhattunk volna mást egyebet neki, aki életében a meghasonlás őrlő férgét még nem ismerő kornak az isteneivel társalgott? Aki ott ült bizton, a világintéző Zeus oldala mellett, hogy örömittasan lássa fölhágni az égboltozatára Heliosnak tajtékzó, sárgasörényü ménjeit, s akit a karcsu lábszáru múzsák nagy szeliden kézenfogva odavezettek s fölsegítettek Apollónak tündöklő bigájába. A nap s a művészet istene, fölragadva lantját, eddig ismeretlen, szilaj ritmusokat tépett a zengő húrokból s hajrá! rohant a szekér előre diadalmasan, végigszántva a biborszínü felhőket s ő csak állt benne, nyugodtan és méltóságteljesen, az isten palástja árnyában, sem el nem szédülve, el nem kábulva, sem el nem vakulva. És amidőn hosszú, hosszú hónapok gyötrelmes szenvedései őt végre pogány istenétől elszólították a mi keresztény Istenünk oldala mellé, akkor is, legkeservesebb kínjai közepette is, nem a csontujju kaszás, a hideg halál állott ágya fejénél, hanem a rózsásarcu, selyemfürtü ifju, a fokára fordított fáklyával, aki még haldoklásában is szeliden mosolyogni késztette őt.

Talán igazában nem is járt ő sohasem itt miközöttünk . . .

De vonjuk be szárnyait képzeletünknek, amelytől botor elménk egyelőre még meg szokta vonni a jogot és képességet, hogy az igaznak, a valónak birodalmát bejárhassa, bocsátkozzunk le és szálljunk magunkba s kérdjük meg önmagunkat egyszerűen és őszintén: mit jelent, mit szimbolizál Lotz Károly élete? mit hagyott ránk ő, a mester, örökül, gyenge tanítványaira?

Reánk hagyta *a művészetben való igaz hitét!* Megmutatta, hogy nincsenek meddő, mostoha külső körülmények, melyek útját szeghetnék a fejlődő igaz tehetségnek, hogy nincsen értelmetlen, műveletlen közönség, amely közömbösségének ködével megfojthatná a tehetség feslő virágait, s hogy az e tehetség nyomán fakadó erő épp oly mérhetetlen, mélységes és megdönthetlen, mint az égi testeket pályájukon vezérlő nagy kozmikus törvény.

Naivságában oly isteni, s erejében oly gyermekes volt ő, hogy a tehetség mindeme küzdelmeiről látszólag tudomást sem vett. Az ő lábát nem vérezte az útján burjánzó tövis, az ő füléhez nem jutottak el sem az ócsárlás, sem a dícséret hangjai. Az a lelkében lefolyó pajzsdöngető, ádáz tusa, gyönyörteli vergődéseivel és oly fájó örömeivel, amelyet nap-nap után a saját művészetével vívott, az ő fülében túlharsogott, körülötte elhallgattatott minden egyebet.

Ami más embernek drága, mindennél többet érő, amibe görcsösen markol a halandó, lepergett csendesen és megsiratatlanul, akár a futó föveny az ő ujjai közül.

Az életviszonyok kedvezősége, a boldogság törékeny cserépedényét korongoló szerencse, a mások fölé emelkedés, s a hírnévnek zsibbasztó nimbusza, a szerelem biborveres és siket szenvedélye s a vágyak teljességétől megittasodó gyönyör, nem lényegét, csak tartozékát képezték az ő életének, s csak annyiban voltak értékesek életében, amennyiben művészetét fejlődésében elősegítették.

Mindannyia csak szolga, egyik sem úr e messze, magas régiókban szálló lélek fölött. Görnyedő átlaszként nagy, csillogó, kerek tük-

röt hordoztak vállukon, s ez reflektálta vissza e világba az ő művészetét.

Mindent, mindent, ami más embernek drága s mindennél többet érő, oda adott, széjjelszórt és széjjel fecsérelt ő s csak egyet kért érte cserébe: a művészetet.

Odaadta pénzét, odaszórta elkészült munkáit; zsárolhatták, gyakorta fosztogathatták, — mit bánta ő! Csakhogy meg ne zavarja senki az ő művészi ihletének meghitt, halhatatlan perceit, csakhogy gátat ne vethessen senki alkotása gyönyörének. Ebben a zavartalan, minden áldozatok árán megvásárolt békében és szabadságban gyarapodott, gazdagodott aztán az ő lelke s termelte azt az elmúlhatatlan kincset: az ő művészetét.

Így térült meg aztán, ebben a művészetben, az ő számára busásan mindaz, amit másoknak a legnagyobb örömmel s majdnem öntudatlanul odadobott; így mutatta meg egyben a többieknek is tanulságos oktatásul az ő tisztább, csömör nélkül való örömeit, amelyeket éppen akkor szakasztott, midőn látszólag mindenét széjjelszórta a körötte tolongók közé!

Bámulják műveinek sokaságát. Pedig ez a temérdek sok munka mind szilánkja és töredéke csupán az ő örökké háborgó és a teremtésben fáradhatatlan géniuszának. Aki egyszer láthatta munkaközben őt, verejtékező arccal és lángoló szemekkel, amint minden egyes ecsetvonása nyomán, vagy rajzoló szenének kúszált, fekete barázdáiból újabb és újabb világoknak misztikus rudimentumai emelkedtek ki a kaoszból, az bizonyos félelemteljes áhitattal és borzongva volt kénytelen tekinteni a homlokra, amely mögött megsejthette és fölismerhette magukat ama rejtelmes világokat, teljes valóságukban, lesujtó gazdagságukban.

Munkálkodása titáni volt; minden egyes képe a képeknek egész sorozatát foglalta magában. Cikázó fantáziájának szinte terhére látszott lenni az anyag. A kegyetlen küzdelemben ez gyakorta fellázadott: de mindannyiszor végül mégis leigáztatott.

Ő nem ismert teremtés közben megalkuvást, tétova halogatást, nem ismerte a munkának valamely sikerült részlet kedvéért való foltozgatását. Lelkében ott csüggött előtte mindig a megalkotandó mű a maga organikus egészében s e belülről világító látomány felé törtetett ő aztán előre, föltartóztathatlanul, a nehézségek rengetegein át, hol el-elbotolva, hol újra feltápászkodva, nem tekintve a lábait vérző tövi-seket, sem az útját álló göröngyöt, nem hallgatva, nem ügyelve a lét zajából semmire, csakhogy elérhesse, megközelíthesse azt a messzemesszе s mégis oly tisztán ragyogó képet, amelyet saját lelke, a nagy mindenségnek e fényes tükre, mutatott föl néki!

Hogy lelke állandóan egy külön, magasabb és tisztább szférában tartózkodott, ez tette életét oly harmonikussá, pályafutását oly föltartóztathatatlanná, egyben pedig megóvta őt teljesen, úgyszólván akaratán kivül, az emberi gyöngeségektől, kicsinyességektől. Az ilyesmi előtte talán egyszerűen érthetetlen volt.

Sohasem hallottunk tőle gáncsoló vagy zokszót valamely művésztársa ellen. Nem illemtudásból, vagy önuralomból, vagy számításból volt ő ilyen, hanem, mert nagy lelke minden embertársában fölfedezte a jót s csakis ezt akarta benne látni.

A megbántás vagy rosszakarat legszándékosabb jelei sem hatolhattak föl hozzá. Keserűség nem fért az ő lelkéhez, panasz nem jött ajkaira soha.

Az ő lelke szállt, szállt mindeme dolgok fölött magasan s nem keresett s nem óhajtott egyebet, hanem csak a művészettel való folytonos, újabb és újabb találkozást, az újabb és újabb boldogságoknak ez örökös forrását.

Ilyenformán tanulság és példa nekünk az ő élete.

Nem abban, hogy talán hasonlót, olyanformát próbáljunk alkotni, mint ő. Nem. Ez az ő kizárólagos, tulajdon művészete volt.

Ennek az ő általa teremtett művészi világnak minden egyes organizmusába ő lehelte belé az ő tulajdon lelkét, az ő művészete világának a jelenségei az ő saját teremtményei, ezek ő általa élnek és csakis ő általa élhetnek a mi számunkra.

De példa és tanulság ő nekünk abban, hogy miképen közeledjünk a művészet felé, miként irányítsuk a mi lelkünket is a magasba, ama tisztább és fényesebb régiók felé, amelyekben teljesebb a harmónia s állandóak és salak nélkül valók a gyönyörök.

Az ő élete megtanít bennünket arra, hogy ne csak műtermünkben, s ne csak a nap bizonyos óráiban legyünk művészek, de éltünk minden percében és szívünk minden dobbanásával. És hogy igaz, őszinte, becsületes művészek csak akkor lehetünk, ha lelkünk mélyében szilárdan gyökerezik az a szent hit: hogy a művészet az emberiség megtisztulása felé vezet!

Erre adtál nekünk példát mesterünk, Lotz Károly, bizonyságot tévén mellette egész életeddel, lángoló, tiszta, nagy szíved minden dobbanásával!

Legyen áldott érette a te emléked!

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat 1905. évi rendes közgyűlése április hó 2-án.

Jelen volt *Forster* Gyula báró alelnök elnöklése mellett 232 társulati tag.

A jegyzőkönyvet *Ambrozovics* Dezső dr. társulati titkár vezette.

Az elnök az ülést megnyitván, rövid pár szóval üdvözölte a nagy számmal összegyűlt társulati tagokat s annak a kívánságának adott kifejezést, vajha a közgyűlés a művészet ügyére nézve eredményes lenne.

Ezután meleg részvéttel és őszinte gyászszal emlékezett meg a Társulat hosszu éveken át volt alelnökének, *Lotz* Károlynak a mult év őszén bekövetkezett haláláról és tömör, szép szavakkal méltatta azt a pótolhatatlan veszteséget, amely az utólérhetetlen mester halálával nemcsak a társulatot, de a művészetet és az egész magyar kulturát érte. Majd az elismerés őszinte hangján emlékezett meg *Berzeviczy* Albert dr., vallás- és közoktatásügyi miniszterről, aki lehetővé tette, hogy a nagy mester művészi hagyatéka az állam tulajdonában örök időkre együtt maradjon a művészi élvezet kiapadhatatlan forrásául.

Végül megemlékezett arról, hogy *Andrássy* Tivadar gróf, a Társulat érdemes elnöke hónapokig tartott súlyos betegségen ment keresztül és azt indítványozza, hogy fölgyógyulása alkalmából őt a közgyűlés táviratban üdvözölje.

Ezután bemutatta a *Budapesti Közlöny*-nek azt a számát, amelyben a közgyűlés napirendje 14 nappal előbb közzététetett, a közgyűlési meghivó, a választmány évi jelentését és a számadásokat, amelyek a közgyűlést megelőzőleg minden társulati tagnak megküldettek és ezzel igazolván, hogy a közgyűlés az alapszabályoknak megfelelően hivatott össze, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Nagy* Gábor és *Strobl* Alajos társulati tagokat kérte föl és határozatképpen kimondotta, hogy a közgyűlés Andrássy Tivadar gróf elnököt fölgyógyulása alkalmából táviratban üdvözli.

Végül fölkérte *Kriesch* Aladár társulati tagot, hogy Lotz Károly fölött tartandó emlékbeszédét adja elő.

A közgyűlés a magasan szárnyaló és költői szépségekben gazdag emlékbeszédet nagy tetszéssel hallgatta végig és kimondotta, hogy a beszéd egész terjedelmében a társulat közlönyének, a Műcsarnok-nak a legközelebbi számában (a mostaniban) közzéteendő.

A napirend második pontja kapcsán a közgyűlés mindenekelőtt kimondotta, hogy a választmány jelentését, amely minden egyes tagnak már előre megküldetett, fölolvasottnak kivánja tekinteni.

Erre a választmányi jelentés körül hosszabb eszmecsere indult meg, amelynek során *Árkay* Kálmán dr., *Both* Menyhért, *Benkő* Kálmán, *Sterk* Izidor, *Kann* Gyula, *Nagy* Gábor, *Zala* György, *K. Lippich* Elek szólaltak föl. Végül a közgyűlés a választmány évi jelentését jóváhagyólag tudomásul vette.

Előterjesztetvén az 1904. évről szóló zárószámadás és mérleg és fölolvastatván a számvizsgáló-bizottság jelentése, azt a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette és az igazgatóságnak, illetve a választmánynak a fölmentvényt megadta.

Úgyszintén elfogadta a közgyűlés az 1905. évre szóló költségelőirányzatot is.

Ezután rátért a közgyűlés a *Both* Menyhért és *Tóth* István társulati művésztagok egy különálló műbíráló-bizottság létesítését célzó indítványának a tárgyalására. Hosszabb eszmecsere után, amelyben *Both* Menyhért, *Benkő* Kálmán, *Fényes* Adolf, *Zala* György, *Bacsa* András, *Kézdi Kovács* László, *Kemény* Miklós, *K. Lippich* Elek, *Nagy* Gábor és *Róna* József vettek részt, a közgyűlés kimondotta, hogy a szőnyegen lévő indítványt, *Fényes* Adolf módosításával, — amely a műbíráló-bizottság megválasztását nem egy, hanem két esztendőre kivánja, — elvileg elfogadja és utasította a választmányt, hogy az alapszabályoknak tárgyalás alatt álló megváltoztatása alkalmával a független jury-szervezetet illeszsze be az alapszabályokba és javaslatait még a nyár előtt összehivandó rendkivüli közgyűlésen mutassa be.

A folyó évi zárszámadások megvizsgálására a közgyűlés az elnök előterjesztésére egyhangulag: *Glatz* Henrik, *Gyulányi* Béla és *Németh* Titusz rendes- és *Simon* Ignác és *Csuka* Alajos póttagokat küldötte ki.

Végül a közgyűlés a választásokra beadandó szavazatok megolvasására két bizottságot küldött ki, amelyek közül az egyiknek: *Bruck* Miksa, *Bálint* Zoltán, *Margitay* Tihamér, *Telcs* Ede és *Tóth* István, a másiknak pedig *Árkay*

Kálmán dr., *Kemény* Miklós dr., *Nagy* Gábor, *Ernszt* Lajos és *Újváry* Ignác lettek a tagjai és egyben kimondotta azt is, hogy miután a szavazatok összeolvasása előreláthatólag hosszabb időt vesz igénybe, az eredmény kihirdetését bevárni nem kívánja és elrendeli, hogy a választások eredménye a választmány legközelebbi ülésén hirdettessék ki. *Fesztv* Árpád levele, amelyben tudatja, hogy az alelnöki állásra történt jelölését nem fogadja el, fölolvastatván, tudomásul szolgált és több tárgy nem lévén, az elnök a gyűlést fölloszlatta.

Választmányi ülés 1905 április hó 5-én.

Jelen voltak: *Fortser* Gyula báró elnöklése mellett *Basch* Gyula, *Bárczy* István, *Benkő* Kálmán, *Boruth* Andor, *Dessewffy* Arisztid, *Harkányi* Frigyes báró, *Hauszmann* Alajos, *Kallós* Ede, *Kézdi Kovács* László, *Knopp* Imre, *Kohner* Adolf dr., *Kann* Gyula, *Lechner* Ödön, *Lipthay* Kornél, *Márk* Lajos, *Nádler* Róbert, *Poll* Hugó, *Révai* Ödön, *Révész* Imre, *Schulek* Frigyes, *Stetka* Gyula, *Szitányi* Géza, *Tölgyessy* Artur, *Végh* Artur, *Zala* György és *Zemplényi* Tivadar választmányi tagok. A jegyzőkönyvet *Ambrozovics* Dezső dr. társulati titkár vezette.

Az elnök mindenekelőtt melegen üdvözölte *Hauszmann* Alajost, a Társulat ujonnan megválasztott alelnökét, aki őszinte köszönetet mondott a kitüntető bizalomért, amelyet minden módon iparkodni fog kiérdemelni.

Ezután az elnök előterjesztette, hogy az április 2-ikán tartott közgyülés táviratban üdvözölte *Andrássy* Tivadar grófot, a Társulat elnökét hosszu és sulyos betegségéből való fölgyógyulása alkalmából és bemutatta az elnök köszönő táviratát; jelentette továbbá, hogy a választmány egyik ujonnan megválasztott tagja, *Apponyi* Lajos gróf itt volt ugyan, de közbejött akadályok miatt távozni lévén kénytelen, az ülésen legnagyobb sajnálatára jelen nem lehet. Bemutatta továbbá *Benke* Gyula választmányi tag levelét, amelyben az ülésről való távolmaradását kimenti. Végül a titkár által fölolvastatta *Telcs* Ede választmányi tag levelét, amelyben bejelenti, hogy a választmányi tagságról lemond.

A választmány az elnök előterjesztéseit tudomásul vette, Telcs Ede lemondásának a tudomásulvételét azonban Zala György kérésére függőben tartotta a választmány legközelebbi üléséig.

Ezután az elnök az ülést megnyitotta és a jegyzőkönyv hitelesítésére *Harkányi* Frigyes báró és *Révész* Imre választmányi tagokat kérte föl.

A titkár fölolvasta, az 1905 április 2-ikán tartott közgyűlés választási eljárásának az eredményéről fölvett két jegyzőkönyvet, amelyekből kitünt, hogy a közgyűlés a Társulat alelnökévé *Hauszmann* Alajost, választmányi tagokká pedig: *Révész* Imre, *Kézdi Kovács* László, *Boruth* Andor, *Márk* Lajos, *Tölgyessy* Artur, *Ligeti* Miklós, *Kallós* Ede és *Schulek* Frigyes művészeket, *Apponyi* Lajos gróf, *Benke* Gyula, *Berzeviczy* Albert dr., *Dessewffy* Arisztid, *Fraknói* Vilmos, *Hegedüs* Sándor, *Végh* Artur és *Wágner* Géza dr., nem-művészeket választotta meg három esztendőre.

A választmány a bizottságok megválasztására fölszólíttatván, azokat titkos szavazás útján a következőleg választotta meg:

Gazdasági bizottság: *Benkő* Kálmán, *Benke* Gyula, *Hegedüs* Sándor, *Kohner* Adolf dr., *Lipthay* Kornél, *Lukács* Antal és *Szüry* Dénes.

Jogügyi bizottság: *Bárczy* István, *Forster* Gyula báró, *Lipthay* Kornél, *Végh* Artur és *Wágner* Géza dr.

Művásárló bizottság: *Andrásssy* Gyula gróf, *Andrássy* Tivadar gróf, *Basch* Gyula *Forster* Gyula báró, *Kammerer* Ernő, *Léderer* Sándor, *Márk* Lajos, *Nádler* Róbert, *Stetka* Gyula, *Szmrecsányi* Miklós dr., *Zala* György és *Zemplényi* Tivadar.

Az egyes szakbizottságok és bizottságok a megalakulásra fölszólíttatván, előadóikat és helyettes előadóikat a következőleg választották meg:

Festészeti szakbizottság: Előadó: *Karlovszky* Bertalan, helyettes előadó: *Poll* Hugó.

Szobrászati szakbizottság: Előadó: *Zala* György, helyettes előadó: *Kallós* Ede.

Épitészeti szakbizottság: Előadó: *Lechner* Ödön, helyettes előadó: *Kann* Gyula.

Művásárló bizottság: Előadó: *Basch* Gyula, helyettes előadó: *Nádler* Róbert.

Gazdasági bizottság: Előadó: *Benkő* Kálmán, helyettes előadó: *Szüry* Dénes.

Jogügyi bizottság: Előadó: *Wágner* Géza dr., helyettes előadó: *Bárczy* István.

A választmány a társulati igazgató és helyettes igazgató megválasztására fölszólíttatván, a szavazás eredménye az lett, hogy a beadott 22 szavazat szerint a választmány *Benkő* Kálmánt 22 szavazattal a Társulat igazgatójává, és *Karlovszky* Bertalant 14 szavazattal a Társulat helyettes igazgatójává újból megválasztotta.

Miután Benkő Kálmán igazgató meleg szavakkal mondott köszönetet a választmány bizalmáért, a választmány a Társulat ellenőrévé közfelkiáltással ismét *Benke* Gyulát választotta meg.

Ezután a választmány a Kossuth-szobor és a Szabadság-szobor pályabiróságába az időközben lemondott *Dudits* Andor helyett *Schulek* Frigyes műépitész választmányi tagot küldte ki.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést fölloszlatta.

Pályázati hirdetés.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a néhai özvegy Nemes Nándorné grófné, született Ransonnet Eliza bárónő által nagylelkűen tett 20.000 koronás alapítványnak 1905. és 1906. évre esedékes kamataiból ezennel pályázatot hirdet az évi 900 koronás, „özvegy Nemes Nándorné grófné, Ransonnet Eliza bárónő művészi ösztöndíjá"-ra a következő föltételek mellett:

1. A pályázatban résztvehet minden huszonnégy évnél nem fiatalabb, harminc évnél nem idősebb oly magyar honosságu festő vagy szobrász, aki kész műnek és tanulmányoknak bemutatásával igazolja, hogy művészi hivatottsággal bír, magát a művészi pályára szentelte és saját vagyoni forrásából továbbképzését nehezen vagy éppen nem tudná elérni.

2. Az ösztöndíj, amely előzetes félévi részletekben adandó ki, két évre szól, amely idő legfölebb egy évvel hosszabbítható meg.

3. Aki az ösztöndíjra pályázni kiván, köteles 1905. évi szeptember hó 20-ikáig az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatóságának bemutatni:

a) valamely kész művet és tanulmányokat

b) magyar honosságát és életkorát igazoló bizonyítványokat;

c) vagyoni viszonyaira vonatkozó adatokat.

4. Az ösztöndíj harmadik, valamint — ha az élvezeti idő meghosszabbítása kéretik — az ötödik félévi részlete csak olyannak utalványozható ki, aki újabb kész műnek és tanulmányoknak bemutatásával igazolja, hogy az ösztöndíj élvezetének ideje alatt művészetében teljesen kielégítő haladást tett.

5. Az ösztöndíj adományozására az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatóságának művésztagjai abban az esetben vannak jogosítva, ha legalább hárman ugyanazt találják legméltóbbnak, ellenkező esetben a Társulat összigazgatósága általános szótöbbséggel dönt az adományozás kérdésében. Azon esetben, amidőn az igazgatóságban első szavazáskor általános szótöbbség el nem éretik, az adományozás joga a Társulat választmányára háramlik, amely viszonylagos szótöbbséggel dönt.

6. Az ösztöndíjra szóló jogosultság az alapítólevél értelmében el is veszthető. Hogy mily esetekben, az a nyertessel minden alkalommal külön levélben fog közöltetni.

7. Az ösztöndíj legkésőbb 1905 október hó 10-ikéig eldöntendő.

Kelt Budapesten az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatóságának 1905 május hó 30-ikán tartott üléséből.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tagjai számára 1905 április 6-dikán megtartott sorsolás eredménye.

Folyó szám	Nyeremény-érték korona	Nyerő szám	Nyerő neve	Folyó szám	Nyeremény-érték korona	Nyerő szám	Nyerő neve
1	3000	2252	Basch Gyula*	24	500	8662	Hets Ödön
2	1500	16329	Szegvári Sándor dr.	25	500	5705	Dobos C. József*
3	1500	4371	Bibó Dénes*	26	500	15431	Sebestyén Mihály
4	1000	8356	Hazslinszky Károlyné	27	500	5451	Dessewffy Dénes gróf
5	1000	6707	Fleischmann Károly B.	28	500	8458	Hegyi Nándor
6	1000	13733	Pillitz Lajos	29	400	10666	Kovács Dezső dr.
7	900	4185	Benkő Lajos dr.	30	400	1639	Pánthy Endre*
8	900	11290	Lányi Bertalan*	31	400	12396	Mertsch János*
9	800	4471	Bleuer Samu dr.*	32	400	9972	Kempszky Mihály*
10	800	1953	Thaly István	33	400	5322	Darkó Elek
11	800	15777	Stassik Ferenc dr.	34	400	7348	Gál Jenő dr.*
12	800	9518	Jónás Károly	35	400	4689	Bródy Sándor
13	600	8180	Halaváts Gyula	36	400	3516	Balázs Miksa
14	600	14462	Répássy György*	37	400	14839	Sacher Lipót dr.
15	600	6531	I. Ferenc József nevelő-int.	38	400	970	Cegléd város közönsége
16	600	11099	Kunváry Fülöp	39	300	2997	Ő cs. és apost. kir. felsége
17	600	17167	Topits Alajos József	40	300	10921	Králik Lajos dr.*
18	600	12986	Neumann Frigyes*	41	300	6854	Losonci m. k. állami főgimn.
19	500	15198	Schödl Lipót	42	300	18287	Wolfner Jenő*
20	500	16548	Székesfehérvári Vörösmarty-kör*	43	300	18565	Danzigi műegylet*
21	500	16086	Sujánszki Ödön*	44	300	929	Csapó Vilmos*
22	500	16269	Szahlender Ferenc dr.	45	300	5847	Dvorák Ede
23	500	13093	Novák József Lajos*	46	300	7436	Geréb József dr.*

Folyó szám	Nyereményérték korona	Nyerő szám	Nyerő neve	Folyó szám	Nyereményérték korona	Nyerő szám	Nyerő neve
47	300	15137	Schmidt Károly	92	100	614	Erdélyi Adolf*
48	300	9800	Kállay Gyula	93	100	11301	László Berthold*
49	300	9347	Janny Gyula dr.	94	100	11281	Láng Mihály
50	300	17234	Tóth Lajos*	95	100	18363	Zboray Béla ifj.
51	250	13883	Pollák Izidor	96	100	1675	Peske Géza
52	250	594	Wenckheim Krisztina grófné	97	100	14530	Rickl Gyula
53	250	11804	Luczenbacher Pál ifj.*	98	100	12990	Neumann Frigyes*
54	250	18753	Kornhauser Zsigmond	99	100	1101	Greguss Imre*
55	250	4087	Bencsik József dr.	100	100	14197	Rakovszky Géza dr.
56	250	11242	Langsch József*	101	100	5711	Dobos C. József*
57	250	12297	Medetz Józsefné*	102	100	18668	Frank Aladár
58	250	17036	Teplánszky Árminné	103	100	1655	Pártos Gyula
59	250	14693	Rottenbiller Alajos	104	100	18149	Wellisch Arnold
60	250	16994	Teleki József gróf	105	100	2173	Wellisch Alfréd
61	250	1090	Greguss Imre*	106	100	10520	Kommer József
62	250	2516	Kauser József	107	100	13515	Páldy Iván dr.
63	250	12978	Neuhold Ferenc dr.	108	100	11558	Liedemann Rezső
64	250	4529	Bohdaneczky Lajos*	109	100	9321	Jakoby Olivér dr.
65	250	11073	Kummer Rudolf	110	100	18067	Weinmann Fülöp dr.
66	200	16465	Szerb György*	111	50	1106	Gromon Dezső
67	200	16436	Szent-Iványi Gyula	112	50	7199	Fülepp Kálmán
68	200	4125	Bende Ödön dr.*	113	50	4567	Boross Soma*
69	200	8733	Hirsch Jakab*	114	50	14208	Rapaich Richárd
70	200	11337	Lázár Gábor	115	50	9179	Hübner Imréné
71	200	16921	Taschner Viktor dr.	116	50	4808	Burger Frigyes
72	200	14437	Redlich Steffi	117	50	10715	Kovács Marczell dr.
73	200	4720	Brüll Ignác dr.*	118	50	1238	özv. Karlovszky Zsigmondné
74	200	5134	Cselei Elemér	119	50	8151	Hajduska Emil dr.
75	200	12278	Mátrai Leó	120	50	628	Zichy Jenő gróf.
76	200	2004	Türr István	121	50	1721	Prónay Róza bárónő.
77	200	9510	Jónás Bertalan*	122	50	8672	Hevesmegyei takarékpénztár
78	200	5845	Dutkay Pál	123	50	16678	Szmertnik István dr.
79	200	18275	Wolf Sándor	124	50	2930	Ő felsége a király
80	200	17087	Thuróczy Károly dr.	125	50	5393	Deés város közönsége
81	200	14564	Ringeisen József	126	50	10333	Klősz György*
82	200	2627	Mátrai Lajos ifj.	127	50	4582	Bottlik Tibor*
83	200	12927	Nedeczky Ödön	128	50	13966	Pósch Gyula
84	200	8041	Gyulay László	129	50	9030	Horváth Zsigmond
85	100	2841	Tornai Gyula	130	50	13693	Pfeiffer Fülöp dr.
86	100	17364	Trsztenai kir. kath. gimnáz.	131	50	5500	Deutsch Jakab
87	100	7269	Galilei Páholy	132	50	15358	Schwartz Ignácné
88	100	4554	Bóné Rudolf	133	50	1857	Széchényi Ferenc gróf
89	100	17612	Vater József	134	50	4948	Nagybecskereki Kaszino
90	100	10320	Klinger Zsigmond dr.	135	50	886	Brázay Kálmán
91	100	589	Wenckheim Krisztina grófné				

A *-gal jelölt nyerők nyereményértékeiket már érvényesítették.

A Társulatnak a fönnebbi lajstromban felsorolt nyerő tagjai nyereményértékeik erejéig az 1905/6. évi Téli Kiállításon kiállított *eladó művek közül* egyet választhatnak. *De 1906 január 15-ike után nyereményértékeik érvényesítésére szóló jogaikat föltétlenül elvesztik.*

Társulati hirek.

— **A Tavaszi Nemzetközi kiállítás** május hó 21-ikén záródott. A kiállítást összesen 33.992-en nézték meg. Elkelt összesen 105 mű 106.714 korona értékben, amelyből 30 mű vételára fejében 37.494 korona külföldi, 75 mű vételára fejében pedig 69.220 korona magyar művészekre esik. Magyar művészektől 8 művet 8500 koronáért Ő Felsége a király, 9 művet 29.430 koronáért az állam, 20 művet 13.460 koronáért magánosok és 38 művet 17.860 koronáért társulati nyerő tagok vásároltak. Külföldi művészektől 9 művet 28.034 koronáért az állam s 21 művet 9460 koronáért magánosok vásároltak meg.

— **A Tavaszi Nemzetközi kiállítás pályabírósága és kitüntetései.** A Tavaszi Nemzetközi Kiállítás pályabíróságának a megválasztására beérkezett szavazatokat 1905 április 26-ikán olvasta össze a választmány által erre a célra kiküldött bizottság, amelynek ülésén *Forster*

Gyula báró elnöklése mellett *K. Lipthay* Kornél és *Révai* Ödön voltak jelen. Beérkezett összesen 121 szavazat, amelyből 14 formai okokból megsemmisítendő volt s így maradt 107 érvényes szavazat. A szavazatok összeolvasása után kitünt, hogy a szavazásra jogosult művészek a pályabíróság *rendes* tagjaivá a következőket választották meg: *Feszty* Árpád, *Zala* György, *Poll* Hugó, *Stetka* Gyula, *Márk* Lajos, *Jendrássik* Jenő, *Forster* Gyula báró, *Szmrecsányi* Miklós dr. és *K. Lippich* Elek; *póttagjaivá* pedig a következőket: *Vaszary* János, *Fényes* Adolf, *Ligeti* Miklós, *Andrássy* Gyula gróf és *Térey* Gábor dr. választattak meg, akik közül *Fényes* Adolf a tagságról lemondott. A pályabíróság döntő ülését 1905 május 6-ikán tartotta meg, amelyen a rendes tagok teljes számmal jelen voltak. A pályabíróság a 4000 koronás társulati díjat egyhangulag *Boráth* Andor festőművésznek itélte oda „Jézus születése“ című olajfestményeért, a 450 koronás báró *Harkányi* Frigyes-féle díjat pedig szintén egyhangulag, az első ízben kiállítók közül *Faragó* Géza festőművésznek juttatta „Vasárnap délután“ című gouache-festményeért. A pályabíróság javaslata alapján a vallás- és közoktatásügyi miniszter az állami nagy- és kis aranyérmeket a következőleg osztotta ki: A külföldiek közül állami nagy aranyérmet kaptak: *Solomon J.* Solomon „Jeral Zangwill“ című arcképeért és *Blanche* J. E. „Anya a gyermekeivel“ című olajfestményeért. Kis érmeket kaptak: *Dauchéz*, André: „Kóróégetés“, *Thaulow*, Fritz: „Nyári est Norvégiában“ és *Gay*, Walter: „Fiatal leány grániumokkal“ című olajfestményeikért. A magyar művészek közül nagy állami aranyérmet *Olgyay* Ferenc kapott „Tehenek az ákácosban“ című olajfestményért, kis érmeket pedig *Perlmutter* Izsák „Utcarészlet“, és *Skutetzky* Döme: „Munkában“ című olajfestményeikért.

— **A művészi segély- és nyugdíjbizottság tagjaivá** a Társulat összes szakbizottságai az 1905. évre a következőket választották meg: *Basch* Gyula, *Kann* Gyula, *Kallós* Ede, *Stetka* Gyula és *Telcs* Ede. A bizottság elnöke *Basch* Gyula lett.

— **Az özv. Nadányiné-féle ösztöndíjat** a Társulat igazgatósága az 1905. évre, három pályázó közül *Stein* János festőművésznek, a II. festészeti mesteriskola tagjának itélte oda.

— **K. Spányi Béla festőművész** 1905 október 1-étől 21-ikéig műveiből kollektiv-kiállítást rendez a városligeti Műcsarnok I—VI. számu termeiben.

Szerkeszti AMBROZOVICS DEZSŐ titkár.
Kiadóhivatal:
Singer és Wolfner, Budapest, VI., Andrássy-út 10

A
MŰVÉSZET

1902., 1903., 1904. évfolyama még néhány példányban kapható. Mindegyik évfolyam tömérdek képet, rajzot, gyönyörü színes műmellékleteket, grafikai lapokat, eredeti rézkarcokat tartalmaz. Egy-egy évfolyam ára díszkötésben 20 korona. Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkereskedésében, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 10., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

BUDAPESTI HIRLAP NYOMDÁJA.

Lotz Károly festő

Szöveg említi résztelét a
Mosonmagyaróvári Hanzági Múzeum
arcképkiállításán.

Művet nem említ.

Kisalföld, 1964. dec. 13.

Lotz Károly festő

Szöveg művet nem említ.

Békés István
a Az epreskert felfedezése

Tükör, 1966. aug. 9.

Lotz Károly festő

Szóvá kérik, hogy Operaházi freskóit felújítsák.

Más művét nem említi.

M.T.I. 1966. aug. 15
Esti Hírlap. 1966. aug. 15.
Népszabadság, 1966 aug. 16.

Lotz Károly

A Képzőművészeti Múzeum XIX. századi magyar gyűjteményében szerepel.

N. u. 1942. VI. 14.

Lotz.

A postatakarékpénztár uj aukciáján egy tanulmánya szerepelni fog.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 2.

Lotz Károly, festő

A mai Szarvas utcában áll a Gregersen ház. Egyik szobája mennyezetén lévő freskókat Lotz Károly készítette.

Pakots György: A Gregersen-ház regénye 5-

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. máj. 15.

Lotz Károly festő M.D.K.

Adakozik a Nagypénteki Ref. Társ. gyermekotthona számára

Berkovits Ilona : Zichy Mihály ... Dp. 1964. 26
264. l.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

müve a bpesti Központi Szemináriumi új kápolnájának (terv. Lippert) mennyezet freskója, mely Magyarország patronáját ábrázolja szt. Istvánnal és szt. Lászlóval.

Bp.

Bauzeitung für Ungarn, 1985. XIV.évf.

febr. 22. sz. 41. old.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

várlatai szerint az aradi Gyöngyössy Rudolf festő készítette el az aradi szinkér (terv. Halmay) festői díszítéseit.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1885. XIV. évf.

okt. 11. sz. 196. old.

Lotz Károly, festő

M.D.K.

az Operaház részére készített freskó-kartonjait állította ki az Orsiáczos kiállítás bejárati folyosója mentén.

XI.8.376.o.

Budapester Ausstellungs-Zeitung, Bp.1885.

Liebe Eltern, Paula

ich schicke heute den
Brief - Postpaket ab.
Hoffe, er Sonntag ist
dann Besuch. Telegramm mir
sein.

1

M.D.K.

Lotz Károly, festő

befejeréséhez höreledik a ferencvárosi templomban készülő freskóinak. Az egyik „Hunyadi János halálát" ábrázolja, a másiknak címe „Kapistrán János meghirdeti a keresztes háborut."

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1880. IX.évf.
aug. 8. sz. 315 old.
+ szept. 14. " 427. "

Zoltai Károly

Adatok a Vigadóban rejlett munkájáról.

Élet és Tudomány 1966. máj. 20.

A pesti Vigadó. Dr. Radnai Lóránt

Lotz Károly, festő

M.D.K.

és Than Mór kaptak megbízást a József-városi plébánia templom freskói részére próbavázlatok elkészítésére

Bauzeitung für Ungarn. Bp. 1892. XXI. évf.

Sept. 10. sz. 291. old.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

falfestményei díszítik az újonnan helyreállított pesti ferencrendi templom főhajóját.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1895. XIV. évf.
aug. 10. sz. 182. old.

Lotz Károly, festő

M.D.K.

a Kúria [ma Nemzeti Galéria] előcsarnoka résére készített mennyezetfreskóját ismerteti a lap rövid, rajjongó szöveggel és egy, két oldalon átmenő ábrával.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1895. XIV. évf.
dec. 20 sz. 257 old. +260-61.

Lotz Károly festő M.D.K.

Az Athenaeum 1876-ban meghirdetett Petőfi-albu - mának egyik illusztrátora

Berkovits Ilona: Zichy Mihály .. Bp. 1964. 103. l.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

New York kávéházbeli mennyezet festményének nyolcszögletű csillagba komponált részét körbi a szerkesztő, sinus reprodukcióban:

A New Yorktól a Hungáriáig, Szerk.: Konrádyné Gálos Magda, Bp.1963. Minerva, IV. t. ~~old.~~

Lotz Károly

„Fehérzuhár Cornélia" c. festménye nezepel a BÁV tarásonyi aukciójás (emlitve)

Nagyvaza 1966 okt. 20 Sold.

Lotz

az Operában a következő módon festette plafonját: 1/2 mész, 1/2 márványpor-alap, a többi közönséges vakolat.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. Vál. és bev.: Moksay Lajos. Bp. 1962. Képzőmüv. Alap Kiadóv. – 214 l., 32 t. (A művészettörtévet forrásai.) – 131. l.

Lotz

és Benczúr féle mesterisholu mellett egy hunkácsy vezette akadémia felállítását is tervezték.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és vev.: Maksay Pauló.) Bp. 1962. Képzőműv. Alap Kiadóv. – 214 l., 327. (A művészettörténet forrásai) – 183. l.

L O T Z Károly/1833-1904/ 1.

a magyar reformkor egyik fontos témakörének, az
életképfestésnek müvelésével kezdte pályáfutását.
Számos életképére a Rahl iskola bécsies neo-reneszán
felfogása jellemző/Táncoló parasztok 1860 körül,MNG;
Később megtalálja a hazai témaának megfelelőbb sti-
lust:ekkor festett életképei/Patkoló kovács,Hajóvon
tatok,mind a kettő 1860-as évek,MNG./a falu világán
nak eddig nem ábrázolt , hangulatos epizodjait örökí
tik meg.AZ 1860-as években festette a Ménes c.
kompozicioját is/MNG./

Végvári Lajos:Munkácsy és kora
Bp.1962. 55 l./A TIT Jozsef A. szabadegyetemének
előadásai 51.

L O T Z Károly/1833-1904/

Munkásságának legfontosabb részét monumentális falképei alkotják./a Parlament lépcsőházában 1896-1901,a Nemzeti Galéria előcsarnokában 1895, a Keleti pályaudvaron 1884/Közülük kiemelkedik az Operaház nézőterének mennyezetképe/1883-1884% Életmüvét kiegészitik a mitologiai tárgyu aktkompozicioi és belsőséges arcképei/Kornélia fekete ruhában,Fürdő nő,1890-es évek,mindkettő MNG;/ Életképei nagy hatással voltak az ifj, generáciora kü. Munkácsyra.

Végvári Lajos:Munkácsy és kora Bp.1962. 55 l./A TIT Jozsef A. szabadegyetemének előadásai 51.

Lotz Károly

Kornélia fekete ruhában.1896.M.N.G./repr./

Végvári Lajos:Munkácsy és kora
Bp.1962.55l./A TIT Szabadegyetemének előad.51/

L O T Z Károly

hatalmas mennyezetfestménye a budapesti Operaház épületében Ybl elképzelésével összhangban van.

Végvary Lajos: Munkácsy és kora
Bp. 1962. 55 l./A TIT Jozsef A. szabadegyetemének előadásai 51./

Lotz Károly

Az Operaház mennyezetképe.1883-1884/repr./

Végvári Lajos:Munkácsy és kora
Bp.1962.55l./A TIT Szabadegyetemének előad.51/

L O T Z Károly

freskoi disztika régi Műcsarnok épületét. Ő készitette el e ház lépcsőházának mennyezet képeit és az 1. emeleti előcsarnok mennyezetét, ahol 4 kép nyolcszögü mezőben található./Sztálin ut, ma Népköztársaság ut, 69./

Gerő László: Magyar épitészet a XIX. század második felében, Bp. 1955. 4o. l., TIT Útmutató 37.

LOTZ Károly

Székely Bertalan, Than mór freskoi és festményei diszitik a Bazilikát, Mátyás templomot, Várbazárt, Királyi palotát.

Gerő László: Magyar épitészet a XIX. század második felében. Bp. 1955. 4o. 1. Tit Utmutató 37.

L O T Z Károly

festette a Sztálin u.3. sz. palota 1. emeleti díszhelységeit és a földszinti előcsarnok boltozata alatti falsikot.

Gerő László:Magyar építészet a XIX. század második felében,Bp.1955.4o.1.TIT Útmutató 37.

L O T Z Károly

életének főműve az Operaház nézőterének falfestményei voltak. Az Olympuszt ábrázoló hatalmas képét körgyürü alakban komponálta. A proszcéneum páholy felett lévő boltivet szinén az ő alakjai diszitik. /1882/

Gerő László: Magyar épitészet a XIX. század második felében, Bp. 1955. 4o. 1. TIT Utmutató 37.

MDK.

Lotz Károly

Kiállitási kritika

Zalai Hirlap 1967 aug.24.

L O T Z Károly

al secco mennyezete a Sztálin ut 3o. sz. ház első emeletinagytermében a főváros apoteozisát ábrázolkja. A palotát Petschacher Gusztáv épitette 1882-ben.

Gerő László: Magyar épitészet a 19. század második felében, Bp. 1955. 4o. 1. TIT Útmutató 37.

Lotz Károly MDK

Léda és hattyu.o.v.23x28 cm.

Veszprém 1965.Tompa Kálmán Képzőm.Gyüjt. kiáll.

M.D.Y

Lotz Károly
festő

Képeit bemutatták a Moszkvai
kiállításon.

A. Tyihomirov: Barátaink festészete.
Művészet, 1967. november - 47 kép.

Lotz Károly, festő

is társa volt Árkay Aladárnak, aki a műcsoportosulási tanulmányai mellett a festészettel is tovább foglalkozott.

Dercsényi Balázs: Árkay Aladár,
Bp. 1967. Akadémiai Kiadó, 8. old.

Lotz Károly

halála után Székely Bertalan a II. Mesteriskola igazgatója

Dobai János: Székely Bertalan. Bp. 1955. – 19 l. (TIT útmutató előadói számára.) 14. l.

Lotz Károly

A 80-as évek második felében a restaurált pécsi bazilika freskóinak megfestésére került sor. Először külföldi mesterekre akarták bízni, de a közvélemény nyomására Lotz Károlyt és Székely Bertalant is megbízták.

Dobai János: Székely Bertalan. Bp. 1955 - 191 l. (TIT útmutató előadói számára.) 12-l.

Lotz Károly

Angyalok imája, szín.tus

Fries, tus

" "

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

MDK

Lotz Károly

Fries, tus

" tus

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952.

MDK

Lotz Károly

Huszárló, o.

Csacsi, o.

Két ló, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Müvészeti Lexikon

o kereskedő volt, majd Nachod pécsi
ányaitx 1865--67-kaa között a mün-
tta tanulmányait

MDK

Lotz Károly

Folyóviz, vf.

Három lótanulmány, o.

Venus tükörrel I., temp.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952.

Lotz Károly MDK

Venus tükörrel II., temp.

Dekorativ sorozat I., o.

" II., o.

.

..

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

dec. 28./: festő. Előb
festőnél kezdte, [illegible]
cheni akadémián folyta

MDK

Lotz Károly

Dekorativ sorozat IX., o.

" X., o.

" XI., o.

" XII., o.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

MDK

Lotz Károly

Dekorativ sorozat VI., o.

" VII., o.

" VIII., o.

Föv. Képtár háborus veszteseinek jegyzéke

-p. 1952.

elyi székesegyház harangja /Spisska
zkini /Ruskinovce, 1427/ és a felkai
keresztelőkutja. 1380 után vezette
kinek családjába valószinüleg beháza-

1847. márc. 22. -- Bécs, 1914. okt.
, a századvég jelentős bécsi mestere.
tett neobarokk stilusu szobraival

Lotz Károly MDK

Dekorativ sorozat III., o.

" IV. o.

" V. o.

Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

elyi székesegyház harangja /Spisska
skini /Ruskinovce, 1427/ és a felkai
keresztelőkutja. 1380 után vezette
kinek családjába valószinüleg beháza-

1847. márc. 22. -- Bécs, 1914. okt.
, a századvég jelentős bécsi mestere.
tett neobarokk stilusu szobraival

Lotz Károly

Lovakat ábrázoló festményeiket szerepel a „Magyar genre és tájkép festőnek" kiállításona a Műcsarnokban

Pesti Hirlap 1927 I. 13

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Disszonáns rendezés

Minden jóakaratú budapesti lakost örömmel és jó érzéssel tölt el új létesítményünk, az EMKE-aluljáró. Különösen értékelni tudják azok, akik »belelátnak« egy kitűnő, szellemes, előrelátó és művészi részmegoldásába is. Ilyenek például az árkádok alá vezetett lépcsősorok. Mint lapjukból megtudtuk, az építőknek arra is volt gondjuk, hogy a József krt. 2. számú ház elé vezetett lépcsősornál a ház neoreneszánsz kőkapuzata és a mögötte levő dekoratív festett mennyezet két Lotz Károly festménnyel megmaradjon, és hogy a József krt. 2. számú ház kívülről látható földszinti lépcsőházának mennyezetét szakszerűen és hatásosan megvilágítsák. Megtudtuk, hogy a kőkapuzat, a festett mennyezet és a Lotz-festmények egy helyen találkozása ritka és a múlt század második felének művészetére jellegzetes hármas együttest alkot.

Többször jöttem fel a kora esti órákban az aluljáró ezen, a József krt. 2. sz. ház kapuja elé vezetett lépcsőjén. De ahányszor feljöttem, mindannyiszor »mellbevágott« az, hogy a szépen megvilágított mennyezet alatt, pontosan az aluljáró lépcsőjével szemben, a fal mellett kb. féltucat szemétgyűjtő kuka sorakozott. Az aluljáró létesítésével felbukkant művészi értékeinket becsüljük meg azzal is, hogy ne helyezzünk szemétgyűjtő tartályokat a neoreneszánsz kőkapuzat, a megvilágított, dekoratív mennyezet és Lotz-festmények alá. Talán a ház udvarában is akad hely és nem kell kapun kívül, az árkád alatt (tehát tulajdonképpen a járdán) tárolni a szemetet.

Farádi László gépészmérnök,
Budapest

érzékeny lelken-szű
szűrve mutatja a sz
Makai Imre fordítá
tes, de a könyv ma
találóbb is, vonzóbb
volna. *(Kossuth Kiadó)*

ÖNYVEI

Utak a Föld körül — Kozmosz Almanach

MŰSZAKI KIADÓ:

Fürge ujjak könyve

International Labour Office. — Munkatanulmányok

Dr. Kiss Róbert—Dr. Nyerges Tibor: Felületbevonatolás és légtechnikája

Nozdroviczky László: A televízió otthonunkban

J. M. Pettit—M. M. McWorter: Erősítő áramkörök

Szigetelőanyagok az erősáramú iparban

dalon e... rajzát. De ez a ... ténelemre is eszméltet, s irodalomra és költészetre is, természettudományokra is; összefoglaló honismeret. Olyan tudomány, melynek adatszerűségei megegyeznek a felnőttek ismeretanyagával, de itt ezt egy patrióta szív mondja el, s nagyon szépen.

Sehol sem érezhető annyira az ismeret biztonsága s az át-

MDK.

Lotz Károly

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1966 dec.22.

Lotz Károly

Nála festői és klassziciszikus tendenciák váltakoznak. Fürdő nőjén a modern illanó fények figyelhetők meg. Parlamentbeli freskóihoz rokokó könnyedtségü vázlatokat készit.

Rabinovszky Máriusz : Két korszak határán Bp. 1965.

Lotz Károly

Müve kiállitva Miskolcon 1950-ban a MOK által 45 képből megrendezett kiállitáson.

Megnyilt a Magyar Festőművészek Mesterei kiállitás a Muzeumban

Északmagyarország 1950. aug. 20

MDK

Lotz Károly, festő

Kiállítottak az Operaház mennyezetére készült freskóinak terveit.
(Operaház – Székely Bertalan-terem)

(bé): Eseklyék 2

ESTI HIRLAP Bp. 1967. szept. 29.

M.D.K.

Lotz [Károly] J. festő

és Benczúr a mesterségbeli tudás magas fokán állottak... a hivatalos támogatást élvezték és az eklektikus művészet képviselőiként egy elmúlt korszakhoz tartoztak...

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos
Bev. és összeáll. Pernecsky Géza
Bp. 1967. Corvina

8. old.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

„Múrsa" c. képét idézi és közli a szerző (20. kép), annak bizonyítására, hogy „ebből az arból bérés nyugalom árad, pedig az ihlet nem a megelégedett nyugalom légkörében születik."

Maksay László: A müalkotás születése
Bp.1966. Gondolat

78. old.
+ 30. "

Lotzt

Kohner aukció kiállításon az Ernst Múzeumban "Ámor és Psyche" kompozíciójával szerepel.

BH. 934. II. 18

Lotz Károly

emlékkönyv.

Bpp. 1912

Gent. (1418)

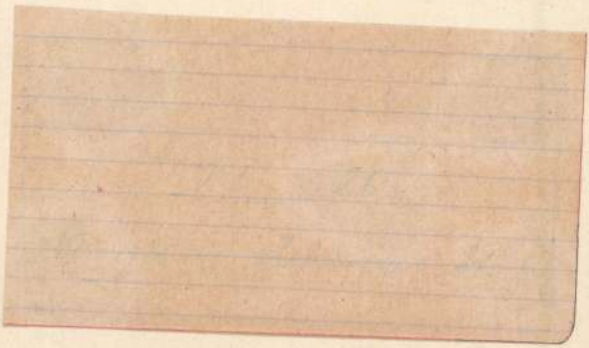

Nyirányi László
pléb.

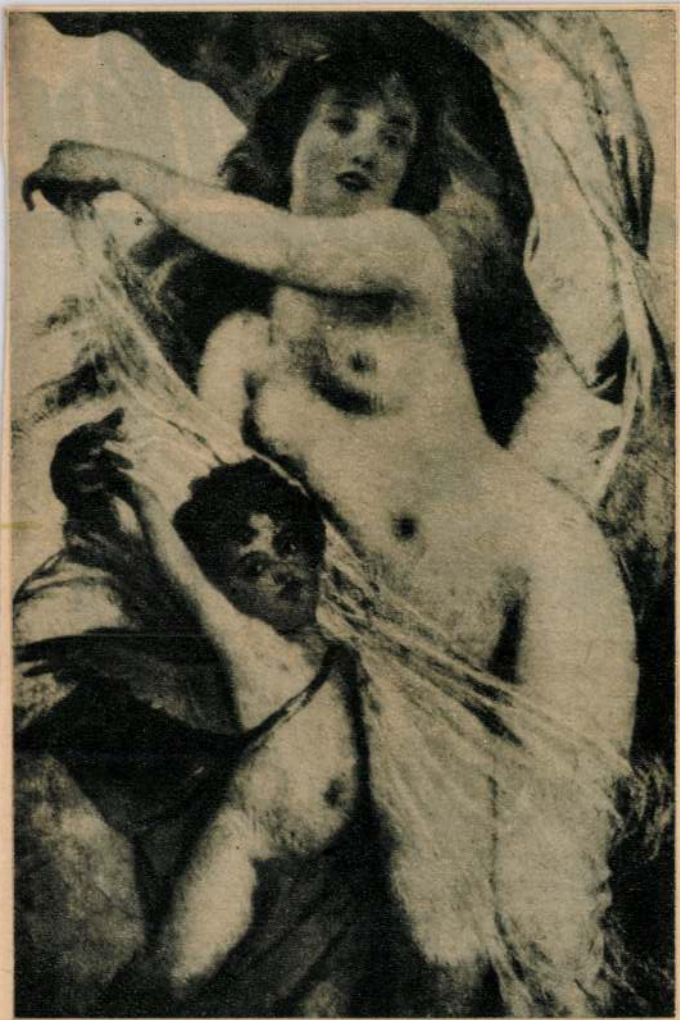

Lotz Károly

Lotz Károly „Ámor" című festménye, amely a Kohner aukción elkelt

Lotz Károly

Kohner aukció kiállításán szere-
pellax Ernst Múzeumban.

Lotz Károly ismert *Amor és Psychéjét* gyönyörködve nézte a közönség s árát 1500 pengőről 260 [illegible] emelte

PH. 934. II. 28.

kar

karn

i és

ezésé

Lotz Károly

Müve nemzet az Ernst Museum Karáchonyi aukcióján.

V. u. 934, XII. 2. | M. 934. XII. 2.
Ujság, 934, XII. 2.

Lotz Károly

BH. 933 XI 5

• (A francia rajzok kiállítása a Szépművészeti Múzeumban) november 13-án zárul. Addig a kiállítás minden nap nyitva van 10 órától fél 2-ig. Ezután *Lotz* Károly rajzainak kiállítása következik, mely *november 19-én* nyílik meg.

BH. 1933. XI. 5.

Lotz Károly

— **Emléktáblával jelölik meg Lotz Károly lakóházát.** A Lotz-kiállítást a Műcsarnokban tizenkét nap alatt több mint hatezer ember nézte meg. Feltünően sok volt a külföldi látogató és a Nemzeti Munkahét vidéki közönsége. A kiállításra még egyre érkeznek ujabb művek, amelyek közül a kiválóbbakat *Petrovics Elek*, a kiállítás főrendezője, folytatólag elhelyezi a termekben. A Képzőművészeti Társulat mozgalmat indított, hogy az Andrássy-ut 83. számu ház falán emléktábla jelölje meg azt, hogy a művész hosszu időn át ott lakott és ott halt meg. Erre az emléktáblára a művész arcképét *Vastagh György* szobrászművész mintázza meg.

PH. 1933. XI. 19.

Lotz Károly

Ét 1933. XI. 19.

sárnap, 1933. november 19.

— **Lotz Károly rajzai a Szépművészeti Múzeumban.** Annak a nagy kiállításnak kiegészítéseképpen, amely a Műcsarnokban Lotz Károly festményeit mutatja be születésének századik évfordulója alkalmából, a Szépművészeti Múzeum a művész rajzait mutatja be. Lotz Károly nem volt rajzoló a szó grafikai értelmében, rajzai majdnem kivétel nélkül tanulmányok és tervek nagyobbszabású kompozíciókhoz. Amíg ezekben a tanulmányokban a technikai bravúr kap meg leginkább, annál kedvesebb és melegebb ez a kis sorozat akvarell, amelynek középpontjában Lotz Kornélia és Ilona alakja áll: arcképek, legyezőtervek, stb. Köztük egy vörös napernyős Kornélia-arckép és még néhány darab, amely túlmegy Lotz akadémizmusának időbeli kötöttségén és mint örök, tiszta artisztikum hat. A kiállítást dr. *Hoffmann* Edith rendezte, akinek fontos újítása, amit újabbkori művészeti anyag kiállításánál el szoktak általában hanyagolni, hogy a katalógusban megjelöli a művek keletkezési idejét is. *(G. Gy.)*

Lotz Károly

Lotz Károly rajzai a Szépművészeti Múzeumban

A *Lotz centennárium* második kiállítása ma nyílik meg a Szépművészeti Múzeum grafikai termében. A műcsarnoki nagy kiállítás anyagát egészíti ki ez a rajzgyüjtemény, amelyet Hoffmann Edit állított össze és rendezett. Az anyag nagy része vázlat a művész nagy kompozícióihoz, freskóihoz. Egy sorozat előkelően finom akvarel — leányairól készült arcképek — a kiállítás legszebb, legértékesebb része. A művész megértéséhez és megszeretéséhez visz közelebb mindenkit ez a kiállítás.

MO. XI/19

MO. 1933. XI. 19.

Lotz Károly

Lotz Károly rajzainak kiállítása a Szépművészeti Múzeumban

Lotz Károly rajzait szombaton mutatja be a Szépművészeti Múzeum. A szakszerűen rendezett kiállítás e tartalmas művésztehetség alaposabb megismerése szempontjából igen figyelemreméltó. A vázlat közvetlensége folytán sok oly rejtett értéke csillan itt meg a művésznek, amelyeket a korabeli akadémikus felfogás megkötöttségei letompítottak. Nagyobb műveinek első elgondolásait láthatjuk e rajzok között, könnyed vonal- és színvázlatokban.

Lotz Károly úgyis mint művész, úgyis mint művészpedagógus igen tevékeny részt vett a mult század magyar művészeti életében. Szentimentális képzeletvilágát főleg jelképes. mitológikus kompozíciókban valósította meg. Ezenfelül azonban a magyar tájhangulat is sokat foglalkoztatta. Felismerte és tanulmányozta a magyar népélet szépségeit, de nagy kár, hogy abban az időben még nem volt képzőművészi feladat e gazdag tárgyi mondanivalókhoz a magyar kifejezésmódok keresése. Annyi azonban bizonyos, hogy Lotz Károly korának lehetőségei szerint magyar célokat szolgált termékeny művészetével és számunkra mindig múlhatatlan értéket fog jelenteni.

(—er)

Függ. 1933. X. 18.

Lotz Károly

BP 1933. XI. 19.

* (Emléktáblával jelölik meg Lotz Károly Andrássy-úti lakóházát.) A Lotz-kiállítás a Műcsarnokban rendkívüli látogatottságnak örvend. Tizenkét nap alatt több mint hatezer ember nézte meg a kiállítást. A kiállításra még egyre érkeznek újabb művek, amelyek közül a legkiválóbbakat *Petrovics* Elek, a kiállítás főrendezője, folytatólag elhelyezi a termekben. A kiállítás anyaga holnap nagybecsű kiegészítőanyagot nyer a Szépművészeti Múzeumban megnyíló grafikai részben, amely kétszáznyolcvan darab rajzot, vízfestményt és falfestménytervet egyesít magában. A műcsarnoki kiállításnak külföldre is elment a híre és *Münchenből, Düsseldofból, Berlinből* és *Hamburgból*, valamint *Párizsból* érdeklődnek anyaga iránt. Ujabban *Bécsből* tájékozódtak az anyag átengedése iránt, mert Lotz Károly a bécsi akadémián, a híres *Rahlnál* tanult. A Képzőművészeti Társulat mozgalmat indított, hogy az Andrássy-út 83. számú ház falán *emléktábla* jelölje meg azt, hogy a művész hosszú időn át ott lakott és *ott halt meg.* Erre az emléktáblára a művész arcképét *Vastagh* György szobrászművész mintázza meg.

Lotz Károly

— **Lotz Károly rajzai.** Lotz Károly műcsarnoki centenáris kiállitásának nemcsak helyrajzilag pendantja a Szépművészeti Muzeum grafikai osztályában szombaton megnyiló kiállitás, hanem művészettörténeti szempontból is. Dr. *Hoffmann Edith* kiváló rendezésében a századfordulós nagy magyar mesternek rajzait és szinvázlatait, grafikai életművét látjuk itt és ezek a félig kész (vagy tán a késznél is készebb, a teljesnél is tökéletesebb) munkák tán még pontosabban megjelölik Lotz Károly helyét a művészettörténelemben, mint a Műcsarnokban látható művei. A Műcsarnokban Lotz Károlyt, a nagy festőt látjuk, itt, ezeken a rajzokon és szinvázlatokon át, amelyekben még ott él az ihlet szent pillanatainak forrósága, az a Lotz tárul elénk, aki mint freskófestő ugyszólván utolsó igazi nagysága volt ennek a ma már lehanyatlott „grand art"-nak. És azt is megtanuljuk ezen a szép és nem kevésbé tanulságos kiállitáson, hogy minden kornak a képzőművészet az igazi szivdobbanása. Alig érthetjük meg jobban a mai kor tárgyilagosságára törekvő, de többnyire csak zavarosan elméleti képzőművészetét, mint itt, ahol a főuri paloták, templomok, nagy középületek gazdag születési korának és ugyanilyen gazdag festői diszének ezek között az élő dokumentumai között járunk. Lotz Károly, sugárzó szineivel, rózsaszinü, azur és arany mithológiájával, életörömtől és bőségtől tuláradó képzeletével, annak a fejedelmi renaissanceból sarjadzott dusgazdag barokknak tán utolsó nagy képviselője, amely a legnagyobb festőket, szobrászokat és épitőművészeket adta a világnak. Érdekes különlegessége azonban a kiállitásnak az a néhány vizfestmény is, amely szinte a korai impresszionizmus könnyedségében és virtuózitásában mutatja a hatalmas és barokk magyar mestert.

(f. j.)

PH. 933. XI. 18

PH 19

magyar zeneszámok bemutatását sürübben kívánja beiktatni, hogy ezzel a magyar zene térfoglalását szolgálja. Igy bemutatásra kerülnek különösen az irredenta gondolatot, a revizió ügyét kifejezésre juttató dalok, a népzene népszerüsitését szolgáló uj zeneszámok, valamint a menetelésre is alkalmas uj magyar indulók. — Vasárnap a 148.

Lotz Károly

Művével szerepel a Velencei Biennale kiállításán.

N. Ü. 934. v. 17.
Ujság, 934. v. 31.

Lotz Károly

Művével nemcsak a Műszaknotban rendezett Magyar Kiállításon.

m. 934.IX.27.

Lotz Károly
festő

M.D.K.

Horváth J. Károly tanára
volt a főiskolán.

Molnár Imre: A kincses szoba.
Dunaintúli Napló, 1958. jan. 28-3 lap

Lotz Károly

Alkotása az Árverési Csarnok aukciókiáll.-án.

P.H.930.X.10.

Lotz Károly

„Diana és Endymion" c. képe
szerepel a Kraus Simon aukciós
árverési sorozatban, továbbá

„Hajóvontatás" c. műve.

B. H. 929. XI. 3.
N. Ú. 929. X. 30.
P. H. 929. X. 27.
P. N. 929. X. 27.

M.D.K.

Lotz Károly, festő (1833-1904)

mint 8 éves kisfiút, apja halála után magyar származám édesanyja hozta magyarországra Hessen-Homburgból. Eleinte karastoniyál és Weber Henriknél tanult, majd 1852-ben Beesbe ment, ahol mint Rahl növendéke, később segítőtársa 8 évet töltött. Körben magyarországi tartózkodásai alatt tájképeket, genreképeket, előszeretettel lovas-képeket festett. 1864-ben részt vett a Vigadó lépcsőházának freskó-díszítésében (részletek Tünder Ilona történetéből) s ezzel alyam sikert aratott, hogy elárasztottak ./.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp, 1966. Corvina

271 old.

-2-

M.D.K.

Lotz Károly, festő

... freskó megbírásokkal. Tőle származnak: a Nemzeti Muzeum lépcsőházának oldalfrizei és mennyezet-freskója (1867), az Operaház (1882) a Tud. Akadémia díszterme (1888), a pécsi szérescsekár (1887), a Mátyás templom egy résznek (1891) és az Országház, valamint a Kúria (1894) mennyezet és felfestményei. Körben szánytalan aktképet, allegóriákat és portrét festett. Egyéni stilusával túltette magát az akadémiamus előírásain. Műveit vidám, életöröm, könnyed ecsethezelés a 18. sz.-i velencei festészet hatása jellemzik. Életét kuzdelmek és csalódások nem zavarták meg.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

272. old.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

Szerző 3 képét körli:

~~[illegible]~~

„Alkony" " 259. "

„Aurora és Apollo", az Operaház mennyezetfestménye 1882-1884 260. "

„A múzsa" olaj, 1890 261. "

Antal Hampis: Kunst in Ungarn, Bp, 1966. Corvina 259-261. old.

Lok kávoly

Szerepel az Ernst Museum
anekdotán

Pesti Napló 1937 IV. 18

Lotz Károly

„Harangozó nyáj" és „Bacchus"

c. képe szerepel az Ernst

Múzeum 55. aukciójának katalógusában

Cegléd 1937 IV. 18

Lotz Károly

Barabástól Vaszary-ig a Műcsarnok nagy magyar kiállításain szerepelt.

M.932.II.21.

Lotz

Nemes Marcell képgyűjteményének
II. aukcióján az Ernst Múzeumban
szerepelt.

PN. 934. N. 15.

Lotz

Nemes Marcell gyűjteményének II. aukciójára az Ernst-múzeumban képeivel szerepelt.

NU.934. IV. 18.

Lotz Károly

Nemes Marcell képgyűjteményének aukciójáu az Ernst-múzeumban szerepelt

Ugyancsak heves harc után cserélt gazdát *Lotz* Károlynak *Aktok* című vászna, amely 500 pengős kikiál'ási ár után 1000 pengőért ment át az új tulajdonos birtokába.

MH. 934.IV.24.

Lotz

Nemes Marcell magyar gyüjteményének II. aukciós kiállításán az Ernst muzeumban szerepelt.

Az Est 934. IV. 15.

Lotz

Nemes Marcell gyűjteményének II. kiállításán az Ernst Múzeumban képével szerepel.

MH. 934. IV. 17.

Lot 2

Megemlítik a Nemzeti halon-
ban rendezett Dán hivatalos
reprezentatív Ziállítás.

P. N. 936 I. 16

Lotz Károly

Szerepel az Ernst Mú-
zeum LIII. aukciójá-
n

B. H. 936 V3.

Lot 2

Szerepel az Ernst
Múzeum LIII. aukció jón

N. V. 936 V. 3

Lotz Károly

Megemlilik Szántó
Mária gyűjteményes kiállításán „Külerem"

N. U. 936 IV 27

M.D.K.

Lotz Károly,festőművész/1833-1904/

Kiváló freskó festő.Az al secco technikát is müvelte.
106-7.o.Az akvarellnek is nagy mestere volt.110.o.
Az Operaházban van freskója.Képek,307.o.337.o.

M.Aiss Pál: Művészetről mindenkinek,Corvina,Budapest,1966

Lotz Károly

Műve nevepel a pósta-
takarékpénztár jubiláris
auriójáu.

B. H. 936. III. 11.

Lotz Károly, festő

MDK

Az Operaház Lotz-freskóit felújítják.

–: Ipari televízió — az Operaháznak

2.

ESTI HIRLAP

Sz. 1966. aug. 15.

Lotz Károly

— **Lotz Károly rajzai.** *Lotz* Károly hatalmas emlékkiállítását tökéletesen egészíti ki az a rajzgyüjtemény, amelyet a Szépművészeti Múzeum mutat be szombaton a nagyközönségnek. Ezek a rajzok, vázlatok az alkotó művész közvetlen közelébe, műhelyének legcsendesebb pillanataihoz vezetnek el, ahonnan úgyszólván a keze nyomán követhetjük a tervező, hangoló művészet befejezett, nagy műveihez. Különösen érdekes ez az intím gyüjtemény most, amikor a Lotz Károly-emlékkiállítás úgyszólván együtt mutatja be a mester monumentális alkotásait, amelyekhez maga Lotz Károly is a Szépművészeti Múzeumban kiállított vázlatokon, vonal- és színtöprengéseken keresztül érkezett el. *Hofman* Editet, aki rajz-kiállítást rendezte és szinte szervesen hangolta össze *Lotz* festői oeuvre-jével, értékes és fáradságos munkájáért a legnagyobb elismerés illeti.

M. H. XI/18

M. H. 1933. XI. 18.

Lotz Károly

Nemes Marcell képgyűjteményének aukciói kiállításain az Ernst Múzeumban szerepelt.

BH.934-IV.15.

Lotz Károly

Nemes Marcell képgyűjteményének
II. kiállításán az Ernst Múzeumban
1 ex kisebb tanulmányával szerepelt.

M. 934. IV. 15.

MDK.

Lotz Károly

A Rákos patak hidja -festménye

Budapest 1967 febr.

MDK.

Lotz Károly

Csap E.cikkében emlitve

Budapest 1967 febr.

Lotz Károly

N. Ú. 1933. XI. 19.

— **Lotz Károly rajzai.** A Lotz-emlékkiállitás kapcsán most mutatja be a Szépmüvészeti Muzeum Lotz Károly grafikai hagyatékát. Ezek a studiumszerüen könnyed, elegáns rajzok közelebb visznek Lotz egyéniségének megértéséhez és megvilágitják egy-egy nagy alkotásának érzési folyamatát, azt a misztikus fejlődést, amely a téma s felfogás születésének pillanatától, zsenge korán és ifjuságán keresztül eljut abba a formába, amelytől már csak egy lépés vezet el a — *képhez*, vagy freskóhoz. Ezek a vallomásjellegü rajzok ujabb bizonyitékai annak, hogy Lotz milyen szuverén módon, mennyi bájjal, derüvel adta át magát a vonalak hullám-játékának, leányairól készült, gyengéd szinezésü — korszerü mértékkel itélve — merész vizfestmény-sorozata pedig sokoldalusságát és szinkulturáját bizonyitja. A kiváló rendezésért és gondosan összeállitott forrásmunkának is beillő katalógusért Hoffmann Edithet illeti elismerés.

(m. v.)

W.M. 1933. XI. 19.

Loh Károly festőművész

Fővárosi Lapok 1866. X. 27. 1010.

Ifj. a Képzőművészeti Társulat kiállításáról

Toth Károly festőművész

Földvári tanyai 1866. IX. 2. 827.

Hír a Roland falfestményéről

Loh Károly festőművész

Fővárosi lapok 1866. XI. 3. 1030.

Ifjú a Képzőművészeti Társulat kiállításán

Lotz Károly festőművész.

Archaeologiai Értesítő

1915, 115–134.

Zoltai Lajos: Debreceni város múzeuma

Budapest,
Lotz Károly freskói, Ferences templ.

Religió 1895.I.fv.51.sz.

Vegyesek 448.o.

Kisbér. Mintelepi épület

Pesti Hirlap. 1879. okt. 10. 3.

Lotz Károly festőművészünk....

Kisbér. Ménestelepi épület, dotz

Pesti Hirlap. 1879. jul. 7. 3.

A műveszvilágból

Gödöllő, Lotz Károly Chinese fol

Budapest. Hirlap, 1881, VIII. 19.

60 n. 2 o. (Sf. c. th.)

Bécs. Lotz

Magyar Müvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.:Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Bécs
/ Lotz Károly Rahllal szerződik /

Magyországon kivül elő művészeink,
Magyar Képzőművész 1864 ápr.2o.
I.2.3o-31.

Budapest, az új városháza fal-

képei Lotz Károstól

Budapesti Hirlap. 1882. I, 26

26. n. h. o. (cz. és th.)

Budapest, új városháza. Jbl

Lotz Károly falképei

Budapesti Hirlap. 1882. II 19.

50. sz. 3. o. (cz. és k.)

Budapest, új városháza díszterméneк

falképei Lotz Károstól

Budapesti Hírlap 1881, X. 14

120 n. 3. o. (Sz. és M.)

Budapest, Ujvárosház ~~[illegible]~~ Ibl

Lotz falképei:

Budapesti Hirlap. 1881. VIII. 19.

60. sz. 2. o. (Sz. és M.)

761

Budapest, Lotz-falképeiaz új

városházában

Budapesti Hirlap, 1881, VII. 26.

4 t. n. 3.o. (Sz. és M.)

Budapest. Városházi Közgyülési terem

Pesti Hirlap. 1880. aug. 11. 3.

Lotz Károly befejezte....

Budapest, az új-városháza

Lotz-falképei

Budapesti Hirlap. 1881, XI. 12

149. sz. 3. o. (Szerés Kis)

Budapest, az új városháza díszterme-
nek falkéjei Lotztól

Budapesti Hirlap, 1881, XI. 1.

138 n. 3. o. (Sz. és K)

Jbl

Budapest, az új városháza disz-

termének falfestményei Lotztól

Budapest Kiilap. 1881. X. 25

131. k. 3.o. (Szécsi)

Budapest, az uj városháza

falképei Lotz Károstól

Budapesti Hirlap, 1881, XII - 22

189. kg. 3.0 (K.-ás Kr.)

Budapest, Lotz Károsy falképei

az uj városház dísztermében.

Budapesti Hirlap 1882, III. 10

69.n.3.o.

Búcsúbankett Munkácsy tiszteletére

Budapest, a Sztalin úti Landauer-

nyaralo falkepi Lotz Károlyt.

Budapesti Hirlap 1882 V. 31

1882 n. h.o. (h. írta)

Budapest, allegóriák, ~~Budapest~~ az új városház

diszterméten Lotz Károlytól

Budapesti Kirlap. 1882, II. 27

59. n. 3. o. (Sz. és M.)

Lotz

festőművész

Jubiláris kiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

E s t .
1935.I.6.

M.D.K.

Lotz Károly, festő

Pázmány, Mátyás-Zrinyi. Bpest, Magy. Tud. Akad. Fekete repr. 502. o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa, III. köt. A képzőművészetek, a zene, a színház és a film. Bpest, Minerva. 1960

Lotz Károly

festőművész

Jubiláris kiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.I.6.

Lotz Károly

festőművész

Nemzeti Szalon jubiláris kiállitása - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.I.6.

Lotz Károly

festőművész

Nemzeti Szalon jubiláris kiállitása - képével szerepel.

U j s á g
1935.I.15.

MDK.

Lotz Károly

Moszkvai kiállitási hir

Csongrádmegyei Hirlap 1967 ápr.6.

MDK.

Lotz Károly

Kiállitási hir

Magyar -emzet 1967 ápr.6

M.D.K.

Lotz Károly,festőművész

"Mátyás király kora" c.al secco hat reneszánsz jellegü jelenetbe tömöritett allegorikus kép.1888-1889. Fekete repr.337.o.3.kép.

M.Kiss Pál: Müvészetről mindenkinek,Corvina,Budapest,1966

M.D.K.

Lotz Károly, festőművész

"Kornélia fekete ruhában" Olajkép. 307.o.5.kép
Fekete repr. 1896, 163,8 x 80,3 cm

M.Kiss Pál: Művészetről mindenkinek. Corvina, Budapest, 1966

.A.Q.A.

Lotz

Alkotása szerepel az Ernst-múz. II aukc.-kiállitásán.

M.935.III.30.

Lotz

Alkotása szerepel az Ernst-muzeum LI aukció-
ján.

P.H.935.III.31.

M.D.K.

Lotz

Kóla Margit: "Balogh István államtitkár" cimmel közli interjuját, ahol felsorolja a min. elnökségi áll.titkár képgyüjteményében szereplő művészek alkotásait. Ezek között emliti meg a müvész alkotását is.

Szinház, Bp. 1946. ápr. 6-12. II. évf. 12. sz. 4-5. lap

Lotz Károly

Szerepel a „Magyar tój és életrép"
kiállítóson a Műcsarnokban

Magyarság 1927 I. 15

Lotz Károly, festő

Mi Dk

Üzérkedtek Képeivel.

Hanns Erwin: Képüzéreket ítélték el Debrecenben 9

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. jan. 11.

M.D.L

Lotz Károly
festő

Pécsett a Corpus Christi kápolnában van freskója, valamint a Jenis Szive kápolnában és az Altemplom mellékapszisznak mennyezetét is ő festette.

Dr. Sharcos Ottó: 6000 éves Pécs

Dunántúli Napló, 1954. ápr 7 - 5 lap

Lotz

Strobl mellett ő volt a hasteriskola egyik jelentős vezetője az Epreskertben

Pesti Napló 1927 V. 29.

Lotz

Szerepel a „Magyar táj és életkép"
c. kiállításon a Műcsarnokban

Est. Kur., 1927 I. 14.

Lotz

Szerepel a „Magaz táj és népelet"
c. bálitóson a műcsarnokban

Magaszép 1926 XI. 14.

Lotz Károly

A Szépművészeti Múzeum gyűjteményében

Nov. 1942. II. 15.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

iadványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

k 1956-58."

k a Müvészettörténeti Dokumentációs

Lotz Károly

művei aukción

NÜ 1942. II. 28.

gy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

cta Cassae Parochorum" egri anyaga,

ök utáni állapotát rögziti.

vészettörténeti Dokumentációs

Központ

Lotz Károl

művei aukción

PH. 1942. II. 26.

K é r d ő

Név: . . . . . .

Volt-e önálló kiállitása 1954-óta: . . .

. . . . . .

Milyen pályázatokon vett részt 1954 u

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásokat kapott: . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

1954 után készült fontosabb müvei: . .

Lotz Károly festő

Magyar képzőművész, 1864

a/pr. 5. I. 1. 13-14.

Hazai művészeti vonatkozás.

Lotz Károly festő

Magyar képíró művész, 1864

ápr. 20. I. 2. 30-31.

Magyarországon kívül élő művészek.

Lotz Károly festő

Magyar képrőművész, 1864

Jun. 5. I. 5. 74-75.
Maszák Hugó: Attila lakomája.

Falkép -. Allegórik[redacted]estmény

L O T Z K a r o l y :
Bölcseség
/:Országháza:/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
153-162.
"Az uj országhaza falképei"

Falkép - Allegorikus festmény

L o t z K á r o l y :
A béke allegoriaja
/:Országház:/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
153-162.
"Az uj országháza falfestményei"

Falkép. „Hunyadi Mátyás visszatér
Vajda-Hunyad véréba. Kapton.
Lotz

Pesti Hirlap. 1880. aug. 11. 3.

Lotz Károly bevégezte....

Falkép - Allegorikus festmény

L o t z K á r o l y :
Erélyesség
/: Illusztrációval :/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
153-162.
"Az uj országháza falfestményei"

Falkép. „Olympus", dotz

Pesti Hirlap 1883. jul. 25. 2

az Opera festménygyi

Felkép. Thanis. Lotz-Kastor

Pesti Hirlap. 1880. aug. 11. 3.

Lotz Károly elvégzte....

Falkép - Allegórikus festmény

L o t z K á r o l y :
Törvényhozás
/:Országháza:/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
153-162.
"Az országháza falfestményei."

Táblakép. Akt. Lotz

Pesti Hirlap. 1921. ápr. 24.4

Az Ernst-muzeum...

Falkép

Az Operaház falképei /Lotz /

Pesti Hirlap, 1882. okt. 29. 12.

Falkep. Aradi spiekáz menyezete, dotz-
kartonok

Pesti Hirlap. 1885. okt. 2. 1-2

Az uj aradi spiekázról

Falk-ép. Terézvárosi kaszinó menyezet-
Kartonjai, dotz

Pesti Hirlap. 1885. aug. 20. 3

Festőmüveszek Köréből

Hr

Falkép a budapesti Landauer-

ugarald festmérnyei Lietz Karolytól

Budapesti Hitap. 1882 V. 31.

148. n. h. o. (Kiss K.)

Falkép. Operaházi menyezet,
Lotz

Pesti Hirlap. 1883. aug. 29. 11

Az Opera festményei

Falkép - Allegórikus festmény

Lotz Károly mennyezetképei az országháza miniszteri tanácstermében

- illusztrációval -

MŰVÉSZET
I.évf. 1902.
153-162.
"Az uj országháza falfestményei"

Falkép - Allegórikus festmény

Lotz Károly mennyezetképei az országháza előcsarnokában

- illusztrációval -

M Ű V É S Z E T

I.évf. 1902.

153-162.

"Az uj országháza falfestményei"

Fakéjeh Allegóriáh Budapest uj

városháza diszkonnáben hotz károsztól

Budapesti Hirlap, 1882. II. 28

59. n. 3. o. (h. és k.)

Táblakép. Ménes. Lotz

Pesti Hirlap. 1880. aug. 16. 3.

Képzőművészeti hírek

Festészet.

Hazatérö munkások, fest. Lotz Károly.

Atheneum. 1874. V. 380.

Toth Károly "Gulyáztatás a Tiszán" c.

képéről

Fővárosi lapok 1868. X-25. 981.

Hír

Festészet.

Guya, Lotz Károlytól, Orsz. képtárban.

Atheneum. 1874. V. 380.

Vasárnap délután – tek Károly
festményéről Lotz

Fővárosi tapol 1866. XI.3. 1030.

Itír

Festészet.

Taligás, fest. Lotz Károly.

Atheneum. 1874. V. 380.

Táj jukokkal – Sok Károly fest-
ményéről

Fővárosi Lapok 1866. XI. 8. 1046.

Kér

Festészet.

„Juhász család, fest. Lotz Károly.

Atheneum. 1874. V. 380.

Tábloskép ~~Debreczeni~~ Kisbéri mérés Lotz Jtl

Karoftól

Budapesti Hirlap. 1882. IV. 2.

91 sz. l.v. (Tarca)

Gy. Gy.: A nagyetkép mikrallet és Bécsben

102

Jádlakep. Kisbéri mennes Lotz Kaiser-

töl

Budapesti Hirlap. 1882. III 2

61. n. 4. ö. (Cz. os M.)

Jóitatás – Toth Károly művéről

Fővárosi Tapok 1866 XI. 8. 1046.

Itt

Ml

Falhof, Lotz Karol allegoriái a budapesti városház dísztermében

Budapesti Hírlap, 1882 III 10

69. sz 3.o

Bräutbankett Munkácsy tanítelétére

Kiállitás.

Lotz kiállitás a Szépmüv.Muzeumban.

Pesti Napló.1920.IX.17. 2.l.

Kiállítások

Műcsarnok. Lotz emlékkiáll. 1934.

Budapesti Szemle CCXXXII. 1934. 363-372. Gál Ervin: Képzőmű-vészet

Kiállitás

Lotz Károly, Mücsarnok

Pesti Napló, 1920 IX.17

Lotz Károly vázlatai és tanulmányai a képm. mûz. grafikai termeiben.

8 Órai Újság.
1920., IV. 1., 7. old.

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap, 1882. okt. 29. 12.
Az Operaház

Lotz Károly festö.

Pesti Hirlap. 1882. szept. 15. 1-mell. 2. l.

Lotz festö.

Pesti Hirlap. 1882. aug. 27. 2-mell. 3. l.

Lotz Károly festö.

Pesti Hirlap. 1882. aug. 26. 1-mell. 2. l.

Lotz Károly festö.

Pesti Hirlap. 1882. aug. 8. 2-mell. 1. l.

Lotz Károly festö.

Pesti Hirlap.1882.ápr.21. 1.-mell.2.l.

Iotz Károly, festö.

Pesti Hirlap.1882.jul.8. 3.l.

Rott, festő
mozaikmi falfestményeik pénzajzai
hoz államsegélyt kap.

Hazai művészet
Műcsarnok, 1868. I.
152. l.

Lok, festő
sorsjegy térvezet egy hangulag elfogadta

Képzőmüvészeti Társulat
Müevarnok. 1868. I
137. l.

Lotz, festő
Csorda c. Aigenek litografiája

Művészeti-hirek
Műcsarnok, 1868. I.
120 l.

Lok
a bécsi 3. németkiáll. on peregel.

Művészeti hírek
Műcsarnok, 1868. I.
120 l.

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap, 1882. nov. 14. 11.
Az Operaház festményei

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap, 1882. nov. 11. 11.
Az Opera festményei

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap, 1882. nov. 3. 11.
A műcsarnokból

Lotz Károly festő

PestiHirlap, 1883. máj. 30. 4.
Müvésztelep

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap, 1883. ápr. 21. 12.
Az Opera

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap, 1882. dec. 4. 11.
A pályadijak nyerteseinek kihirdetése

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap, 1883. jun. 8. 12.

Müvészeti hirek

Lotz Károly festö.

Lantos Magazin. 1929. 1. sz. 26-28. l.

L o t z K á r o l y festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
328-333.
"Budapest magánképtárai"

L o t z Károly festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
342-344.
"Tahi Antal"

L o t z K á r o l y festő

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
163-172.
"A kassai muzeum"

Lata Király, fertő

Müggyűjtő 1928. aug - szept. 285.

L o t z K á r o l y festő

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
127-134.
"A kecskeméti nagytemplom.."

Lotz (Károly) festő

Lázár Béla, Az Ernst Múzeum modern műveretű zárt Műgyűjtő 1928. XI. 310-311.

Lotz Károly, festő

Iparművészet 1896-ban 292.

Lotz festö.

Atheneum. 1874. VI. 953.

Lotz Károly festö.

Atheneum.1874.V.380.

Toth Károly festőművész

Földvári napok 1865. VII. 12.

Hír Kovács Mihály madridi utazásáról

Lotz Károly festő

Pest Hilap. 1883. aug. 29. 11

Az Opera festményei

Jbl

Tábla Kép, Mênes Lotz Károlytól

Budapest Hirlap. 1881. VIII. 19.

60. sz. 2. o. (Sz. és M.)

Táblakép. „Ménes." Lotz

Pesti Hirlap. 1879. okt. 10. 3.

Lotz Károly festőművésszünk....

Falkép, a budapesti új városházában fbl

Lotz Károstól.

Budapesti Hírlap. 1881, X. 14.

120. n. 3. o. (Sz. és M.)

Rajz. Vajlatkönyv, Lotz

Pesti Hirlap. 1922. nov. 12. 5

k. k. l. magyar tájak

Grafika, rajz

"Budapest in Wort und Bild"cimü müben
-Lotz Károly négy rajza: Amor és psyche,
két tanulmány, önarckép

Müvészet, III., 19o4. 54.
Hazai krónika

Patak Jenő

Falfestmények.

LotzKároly vigadói ferskótervei.

Fővárosi Lapok 1864.I.IX.16.879.old

Volz Károly festő

Pesti Hirlap. 1932. febr. 6. 5

Molnár Géza naplója

Tóth Károly festőművész

Fővárosi lapok 1868. IX. 20. 863.

Hír a bécsi kiállításról

Toth Károly "Gulyaitatás a Tiszán" c.
képéről

Fővárosi Lapok 1868. X. 25. 981.

Hír

Sok Károly festőművész

Fővárosi Lapok 1869. IV. 9. 320.

Hír a Képz. Társulat sorsolási kiállításáról

Lek Károly megbízása a Petőfi album illusztrálására

Fővárosi tapok 1869. VI. 25. 568.

Hír

Lotz Károly, festő

Művészet, II., 1903. 334.

Műtárlatok.

Patak Jenő

Táblakép.

"Vasárnap délután".Lotz Károly müve a Képzőművészeti Társulat sorsolási dija.

Fővárosi Lapok 1864.I.III.20.263.old.

Táblakép. Lóusztatás. Lotz

Pesti Hirlap. 1889. nov. 20. 4-5.

Gyalog Huszár: Mutárlat fonyyolában

Patak Jenő

Táblakép.

Fetmény. Lotz Károly müve a pesti ~~Rec~~ Vi-
sadóban
dout előcsarnokában.

Fővárosi Lapok 1864. I. X. 2. 935. old.

Pa[redacted] Jenő

Táblakép.

"Lóitatás".Lotz Károly mü[redacted] kiemeli a Képzőm.Társ.évkönyve.

Fővárosi Lapok 1864.I.VIII.6.749.old

Táblak-ép. Komédia-aktok, Lotz

Pesti Hirlap. 1925. dec. 8. 8

Kézdi-Kovács László: akt-kiállítás a Műcsarnok összes termeiben

Lotz Károly festő

Peste Heilap. 1882. apr. 16. 2 mell.

a Pejzaniewészete tárulat

holnapi....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. márc. 31. 2 mell.

A bécsi nemzetközi kiállítás

Lotz Károly festő.

Pesti Hirlap. 1882. márc. 29. mell.

Benczur Gyula végleges....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. jun. 20.

Haas Jos.: Magyar festők

L o t z K á r o l y festő

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
282.
"Belloni László"

L o t z Károly festő

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
295-299.
"Löschinger Hugó"

L o t z K á r o l y festő

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
302-314.
"Borsos József"

Lotz Károly, fertő

Müggyújtó 1930. VI–VII. 176–78.

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 8. 3.

Fővárosi ügyek

Lotz Károly festő

Pesti Hilap. 1880. okt. 19. 3.

Lotz Károly a Tudomány Egyetetéken....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. okt. 16. 2

A kápzőművészetek és a főváros

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. nov. S. 4.

A képzőművészetekért

Lotz Kárly festő.

Pesti Hirlap. 1880. nov. 9. 4.

15 eredeti magyar dal

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. febr. 29. 4.

Lotz Károly már befejezte....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. dec. 15. 3.

A Konácsonyi Ricillitáson....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. nov. 26. 3.
a történeti festménypályázat

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. dec. 12. 9.

a képzőművészeti tárulat kihuldott bizottsága....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. dec. 24. 1.

Petőfi dalban és képekben

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. jan. 1. 5.

allegoriai képek az ujvárosháza

díszterme számára

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. jan. 13. 4.

Lotz Károly a kultuszminiszterium megbízásából....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. jan. 22. 3.

A fővárosi képzőművészeti bi-
zottság....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. febr. 6. 4.

a Képárucsarnokot már bezendez-
tek....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. márc. 31. 3.

Lotz Károly befejezte....

Lotz Károly festő

Pesti Hilap. 1881. márc. 30. 3.

a Mikszáthból

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. febr. 13. 5.

a Deák-szobor

Lotz Károly

festő

Magyar Iparművészet, 1897/98.

I. köt. 5. sz. 225. o. – Új művek.

Petőfi-album.

Lotz Károly festő

Népszava XXXVIII.évf.1910

jan.18.

14 sz. 9 lap.

A Műcsarnok téli tárlatának bezárása.

Kiállitás = Őszi kiállítás Ybl

Lotz Károly a Gerster-siremlék mozaikja kartonját a Képzőművészeti Társulat 1882.őszi kiállitásán mutatja be.

26.

Budapesti Hirlap, 1882. VIII.

234.sz.4.o.

Budapest. Mj. vámszháza dísz-
terme

Pesti Hirlap. 1881. dec. 22. 4.

Lotz Kávly szorgalmazan
dolgozik....

Gödöllő. Királyi kastély

Pesti Hirlap. 1881. aug. 14.3.

Lotz Károly „Menes"-e...

Godöllő. Királyi kastély

Pesti Hirlap. 1881. nov. 1. 3.

Lotz a „Késbéri mines." c. kepit....

Kisbér. Kastély, Lotz-kép

Pesti Hirlap. 1881. jan. 13. 4.

Lotz Károly a Kultuszminiszté-
rium megbízásából....

Kisbér. Lotz

Pesti Hirlap. 1880. okt. 19. 3.

Lotz Károly a pesti akadémia épületében....

Kisbér. Méntelepi épület

Pesti Hirlap. 1881. márc. 31. 3.

Lotz Károly befejezte...

L o t z K á r o l y festő

M Ű V É S Z E T
II. évf. 1903.
64.
"Hazai krónika"

Egyesületek

Orsz.M.Képzőművészeti Társulat

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
73.
"Pályázat egy Lotz monografiára"

Patak Jenő

Müvészetpolitika.

Lotz Károly festő müvét az államminiszterium Pest városának ajándékozta.A Redout előcsarnokát fogja díszíteni.

Fővárosi Lapok 1864.I.X.2.935.old.

Festészet, XIX. sz. 2. f. – Önálló táblakép

Lotz Károly: „Hagedűn játszó angyal", – tölt bibliai tárgyu kép.

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. I. 503–504. l.

Bibliai képek a Művészházban.

Müpártolok

H a l m o s I z o r
/Lotz monografia pályadija/

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
73.
"Pályázat egy Lotz monografiára"

Táblakép. Gellért püspök megtagadja a koronázást Aba Sámueltől. Lotz.

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-művészete.

Festészet, táblakép.

Dunatáj-vidék, Lotz Károly.

Divatcsarnok, 1854. dec. 15. 69.

1628.

Budapesti hirvivő.

Táblakép. Kisbéri ménes, Lotz

Pesti Hirlap. 1879. máj. 8. 4.

Lotz Károlyt a Kormány....

Épitészet ,siremlék Ybl

a Gerster-siremlék mozaik-kartonja

Lotz Károlytól

Budapesti Hirlap,1882,VIII.26.

234.sz.4.o.

Patak Jenő

Táblakép.

"Lóitatás".Lotz Károly festő müve a Képzőművészeti Társulat kiállitsán.

Fővárosi Lapok 1864.I.IV.12.364.old.

Freskó Bpesti belvárosi Ferencrendi templom mennyezetképe. Lotz Károly

Magyar Müvészet 1925. 62-64. o. /Sz. O. dr./: A Müemlékek Országos Bizottsága.

Balaton.

Tér és Forma. IV. é. f. 1931. 41-66 l. 35 terrajz
+ 5 külső fényképp.

Komor János: Hogyan építünk és hogyan kellenne építeni a Balaton partján.

Falkejs, Lotzkárolu „Ht te-
rene kutata", Brest.

Stat. Semle, 1894.
30-17, 233-247, 419-440,
529-603, 799-812.
Veliaháskó: Az egyházi....
etc:

Festészet, XIX.sz.

Egyházi, Lotz Károly freskója, Pest Ferences templom

Religió 1895.I.fv.51.s

Vegyesek 448.o.

Patak Jenő

Táblakép.

"Lóitatás".Lotz Károly festő müve a Képzőművészeti Társulat kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.15.1192.o1

Táblakép. Patak Jenő.

"Lóitatás".Lotz Károly festő müve a Képzőm.Társ.jótékonycélu sorsolási kiállitásán a Mücsarnokban.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.17.12o2.o.

Festészet, táblakép
Magyar genrekép, Lotz Károly

Divatcsarnok, 1862.febr.18.7.110.

Főváros és vidék

Táblakép. Népier genre. Lotz

Pesti Hirlap. 1880. máj. 4. 3.

Lotz Károly a napokban....

Festészet, táblakép.

Nyomtató tér. Lotz Károly.

Divatcsarnok, 1854. szept. 2o. 52

1221.

Müvészet.

Táblakép.Női arckép.L otz.

Magyar Müvészet 1925.2.sz.42.o.
Munkácsy-képeink.

Táblaképe. Meiner. Lotz

Pesti Hirlap. 1880. máj. 14. 4.

Lotz Károly az állam megbízásából....

Jbl

Tablakép – Útmutató Lotz

Karolytól

Budapesti Hirlap, 1881, XI – 17.

154-n 3.o. (Sz-és Kr.)

Festészet, táblakép.

Tájkép, Lotz Károly

Divatcsarnok, 1854. aug. 5. 43.

985-989.

Solt: Az állandó mütárlat...

Jbl

Falkép, a budapesti új városház

Lotz-falképer:

Budapesti Hírlap, 1881, XI. 12.

149. n. 3. a. (Szes M.)

Festészet, táblakép
Pusztai vihar, Lotz Károly

Divatcsarnok, 1858,okt.19.660.

Budapesti társasélet

Festészet – XIX. sz. v./XX. sz. e. – Önálló táblakép

Lotz Károly „Önarckép"

Revue de Hongrie

1908. I. ann. 367–373. l.

Tavaszi tárlat a Műcsarnokban.

Táblakép — „Kenyér" + tájképek + portrék —

Lotz Károly

Revue de Hongrie

1911. IV. e. VII. f. 466-468. l.

Magyarország a római nemzetközi művészeti kiállításon.

Falkép
A törvényhozás allegóriája, cimerek
kel
Lotz Károly /Bp. Parlament/

Századok 1899. 464 o.

Lovas Imre: Az uj parlament "Moriamur"
freskójáról.

Lotz Károly fest.

Pesti Hilap. 1880. aug. 16. 3.

Képzőművészeti hirek

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. aug. 8.

Kaas Ivor: Magyar festők

Lotz Károly festő

Pesti kilop. 1880. aug. 11. 3.

Lotz Károly levégezte....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. aug. 1.

Kaas Ivor: Magyar festők

L o t z Károly festő

Az országháza mennyezetképeinek
két illusztrációja

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
153-162.
"Az uj országháza falfestményei"

L o t z K á r o l y - festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
153-162.
"Az uj országháza falfestményei"

Lotz Károly, festő

Budapesti Szemle, 1893.

LXXV. 68.–94. l. Gerecse Péter: A művészi restauráció Olaszországban és a Rajna vidékén, tekintettel a pécsi székesegyházra,

Lotz (Károly)
festő

Budapesti Szemle. 1884.

XXXVIII. 447–455. l. Ampelos:
Trojzi Arnold az operaház festmé-
nyeiről.

Lotz Károly
festő

Budapesti Szemle, 1874. V.

427 – 446. l. – Keleti Gusztáv:

Képzőművészeti szemle.

Lotz Károly

festő

Budapesti Szemle, 1882. XXXI.

133–142., 303–311. l.

Ampelos: A bécsi szalonról.

Lotz Kâroly festő

Budapesti Szemle CCLXII.1942.
241-252. Gerevich Tibor: A mü-
vészetpártoló Mátyás király

Lotz Károly festő

Budapesti Szemle CCLIV. 1939. 237-247. Ujlaki Erwin: Képzőművészet

Pleidell János jestő

129

Lotz Károly festő

Budapesti Szemle CCXXXII. 1934. 363-372. Gál Ervin: Képzőmű-vészet

Závor Pál jestő

218,

Lotz Károly festő

Budapesti Szemle CCXXXII.
1934. 1-3. Berzeviczy Albert:
Megemlékezés Lotz Károlyról

Jaszusch Antal festő

129

Lotz Károly festő

Budapesti Szemle CCXXXI. 1933. 288-297. Gyöl Ervin: Lotz Károly

(mayyor?)

Lotz Károly festő

Budapesti Szemle CCXXXVI: 1935. 49-85: Soltészné Szilárd Kató: Arany János a magyar képzőművészet XXXX tükrében

Kohor Henrik festő

103.

Lotz Károly festő

Budapesti Szemle CCXLII. 1936.
110-121. Ybl Ervin: Képzőművészet

Munkácsy Mihály festő

74, 89, 106, 144, 145, 146, 147, 165, 166, 1
510, 516, 518, 556 585, 599, 024, 628,

Lotz Károly, festő

Müggyűjtő 1928. 2., 48. l.

Lotz Károly fertő

Müggyűjtő 1929. III.

Kronika

Lotz —

„Perto"

„Müggyújtó" 1928. 6-7, 195. l.

Lotz Károly, Pesthö

Müggyűjtő 1927., 10., 41. l.

Lotz Károly

Századok 1898. 568 o.

Vegyesek

Patak Jenő

Lotz Károly festő/19.sz./müve a Képzőművészeti Társulat jótékonycélu kiállitásán a Mücsarnokban.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.h7.1202.o.

Patak Jenő

Lotz Károly festő/19.sz./"Tündér Ilona freskója a "Vigardában."

Fővárosi Lapok 1865.I.I.26.81.old.

Lotz Károly testő

Katolikus Szemle. 1910. I. k.

x: Tatarai műhiállítások.

Lotz Károly, festő

Divatcsarnok, 1858.okt.19.660.
Budapesti társasélet

Lotz Károly, festő

Divatcsarnok, 1862.febr.18.7.110.

Főváros és vidék

Lotz Károly, festő

Divatcsarnok, 1858.juli 6.426-428.
A budapesti Müegylet...tárlata

Lotz Károly, festő

Divatcsarnok, 1859.május 31.635.
Fővárosi és vidéki hirek

Lotz Károly festő

Századok 1926. LX évf. 652 o.

D. K. : Ybl Ervin, Az utolsó félszázad művészete

Paczka Ferenc festő (1856-1925)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. jun. 11.30.

Művészeink Tanulmányutan

Lotz Károly festő

Századok 1899. 464 o.
Lovas Imre: Az uj parlament "Moriamur"
freskójáról.

Lotz Károly festö.

Katol.Szemle.1941.470-73.l.

Lotz Károly festö.

Katol.Szemle.1929.929-36.l.

Lotz Károly festö.

Katol.Szemle.1930.II.1011-18.l.

Lotz Károly festő

Magyar Iparművészet, 1899.

II. köt. 3. sz. 113.–115. o.

Gróh István: a Lotz-album.

Lotz Károly, festő

Budapesti Szemle, 1904. CXVII.

131. - 136. l. — Meller Simon: A Téli Tárlat.

Lotz Károly festö.

Akad.Értesitö.1891.734.l.

Lotz Károly festő

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 26. 4

Párisban du Lommerond akadé-
mikus...

Lotz Károly festö.

Akad.Értesitö.1891.187.l.

Lotz Károly festö.

Akad.Értesitö.1934.4.1.

Lotz Károly festö.

Akad.Értesitö.1913.356.l.

Lotz Károly festö.

Akad.Értesitö.1888.132.l.

Lotz Károly fest.

Pesti könyv. 1881. nov. 12. 3.

A Műcsarnokból

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. nov. 1. 3.

Lotz a „kisbéri mének" c. képét...

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. okt. 25. 3.

---

a fővárosi Képzőművészeti Egylet tagjai....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. okt. 14. 3.

Az ujvárosháza dezteruének futkéile....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. okt. 3.

Szemere attila: Az őszi tárlat

Lotz Károly festő

Pesti Hilap. 1881. aug. 14. 3.

Lotz Károly „Ménes"-e....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. jun. 28. 5.

Az állandó kiperamok

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1883. aug. 22.

Kalap Isor: Magyar festők

Lotz Károly festő

Magyar Művészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.:Az ötvenes évek képző-
művészete.

Lotz Károly festő

Magyar Müvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek Képző-
müvészete.

L o t z Károly festő

M Ű V É S Z E T
I. évf. 1902.
56-59.
"A Barátok tornya Budapesten"

L o t z Károly festő

M Ű V É S Z E T
I.évf.1902.
12-27.
"Nemzeti müvészet"

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. sept. 6. 3.

Magyar művészek Bécsben.

Lotz Károly

festő

Revue de Hongrie

1910. III. a. V. I. 503–504. l.

Bibliai képek a Művészházban.

Lotz Károly

festő"

Revue de Hongrie

1926. XIX. a. XXXIV. I. 182-195. l.

Szinyei-Merse Pál és a magyar tájkép-festészet (Ybl Ervin)

Lotz Karoly festö

Budapest i Mülap. 1881, X. 14.

120 r. 3.o. (h. és k.)

Lotz Karol, festō

Budapesti Hirlap., 1881, VIII. 19

60 n. 2.o. (Sz. és M.)

Lotz Károly, festő

Budapesti Hirlap 1881, X. 2

108 n. Melléklet, ~~tánca~~

Berényi László: A magyar Salon I

Lotz Károly, festő

Művészet, III., 1904. 1-6.

Körösfői Kriesch Aladár: Lotz Károly

Festészet Lotz Károly: Dunai panoráma

A magyar tájkép festészet.

Szabad Nép 1948 szept. 8.-4.-

Lotz Károly.

8 órai Ujság.
1930. VII. 13., 10.
(: Bez. :)

Lotz Károly festö.

HISTORIA.1928.7.sz.7.l.

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1924. márc. 19. 6

Az Ernst-muzeum XXVII. mekciója

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1924. jan. 27. 8

a Vegyszerű Vásár XXII. aukció-kiállítása

Lotz Karoly Festo

8 oraz. Nysej

1918 apr 11. 5 l.

Lohr Károly testő

8 orai Ingyág

1924 okt. 19. 10 l.

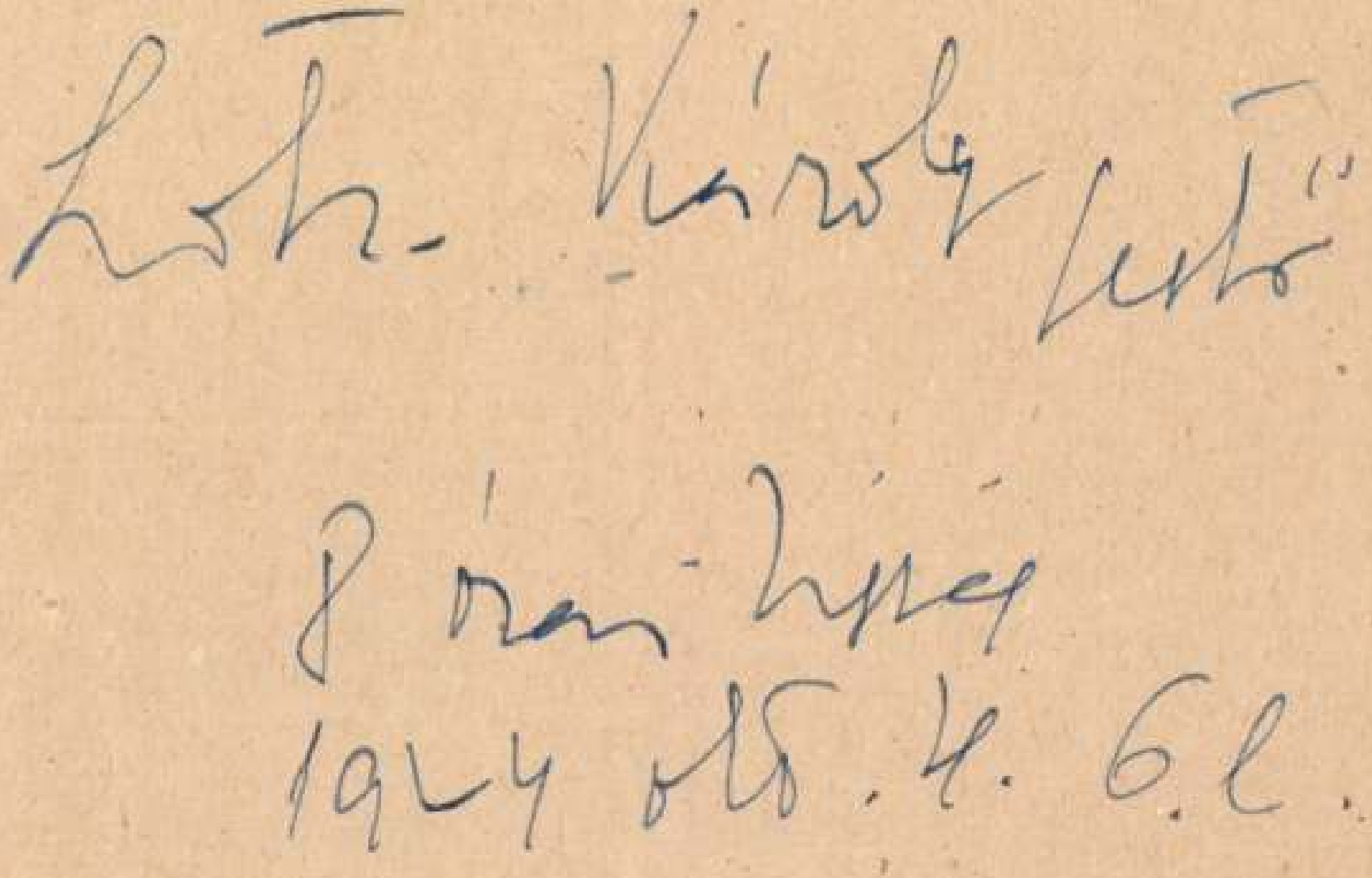

Lotz Károly, festő

Művészet, IV.,1905. 50-51.

Hazai krónika

Lotz Károly, festő

Művészet, IV., 1905. 217-226.
Malonyay Dezső: Grünwald Béla

Lotz Károly, festő

Művészet, IV., 1905. 353-356.

Bródy Sándor: /Megemlékezés, cim nélkül/

Lotz Károly, festő

Művészet, III., 1905. 353.lap előtt

Kriesch Aladár: Lotz Károly emlékezetére

Toth Károly Petőfi-illusztrációiról

Fővárosi Lapok 1870. III. 11. 209.

Hr

Festészet.

Lotz Károly ábrázában
(Lyka K. cikke)

Élet és Tud. VIII. cöf. 50. sz.
1953. dec. 16. p. 1571-76.

Lotz Károly, festő, 1833-1904,

Pásztordür, 1932. 5 sz.

72. l.

..... Ji.: Magyar hulduvkrónika

Freskók az Akadémia részére

Lotz Károly müve.

Akad. Értesitö. 1891. 734. l.

Önálló táblakép - Életkép

L o t z K á r o l y :
Aratók
/Bókay gyüjtemény/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
328-333.
"Budapest magánképtárai"

Önálló táblakép - Mitológiai festmény

L o t z K á r o l y :
Ámor és Psziche
/Korányi Frigyes gyüjteménye/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
328-333.
"Budapest magánképtárai"

Önálló táblakép - Tájkép

L o t z , K á r o l y :
Zivatar a pusztán
/Brüll Gusztávné gyüjteménye/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
328-333.
"Budapest magánképtárai"

Önálló táblakép - Mitológiai festmény

L o t z K á r o l y :
Vénus és Ámor
/Hoffmann Alfréd gyüjteménye/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
328-333.
"Budapest magánképtárai"

Festészet, táblakép,

Csikós, Lotz Károly

Divatcsarnok, 1858.juli 6. 426-428.

A budapesti Müegylet...tárlata

Önálló táblakép - Életkép

L o t z K á r o l y :
Pásztor és taligás
/Tömöry Károly gyüjteménye/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
328-333.
"Budapest magánképtárai"

"Mátyás kir. tudósai közt."

Lotz Károly festi.

Akad. Értesitö. 1890. 174. l.

Falk ép. Menyszet-festmény. dstz

Budapesti Hilap. 1882. aug. 27.

Az uj operaházról

Mozaik. Lotz

Budapesti Uvitap. 1882. aug. 26. 4.

Párisban du Lommerod akadémiker....

Önálló táblakép - Állatábrázolás

L o t z K á r o l y :
Méne.
/Királyfi gyüjtemény/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
328-333.
"Budapest magánképtárai"

Kiállitás Lotz Károly emlékére a

Bp.Szfv.képtárában.

Katol.Szemle.1933.II.450-56.l.

Müvészeti oktatas

L o t z Karoly,
Tahi Antal mestere

M Ü V É S Z E T
I.évf. 1902.
342-344.
"Tahi Antal"

Festészet.

3 freskó tervezet az Akadémia részére Lotz Károlytól.

Akad.Értesitö.1891.187.l.

Önálló táblakép - Arckép

L o t z Károly:

Braunecker Stina arcképe

- illusztrácio -

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
152.
Szöveg: 188.

Táblakép. „Fürdő nimfák," dotz

Pesti Hirlap. 1879. márc. 4. 3.

a Képzőművészeti Szemle hirei

Rossi

Festészet, XIX. sz. II. fele
Falképek, Lotz Károlytól a Vigadóban

Pester Lloyd, 1867, XIV. évf. 240. sz.
napihir, 3. o.

Mozaik Ybl

Lotz Károly a Gerster-siremlék mozaik-
jának kartonját a Képzőm.Társulat 1882
ősszi kiállitásán mutatja be

Budapesti Hirlap,1882,VIII.26.

234.sz.4.o.

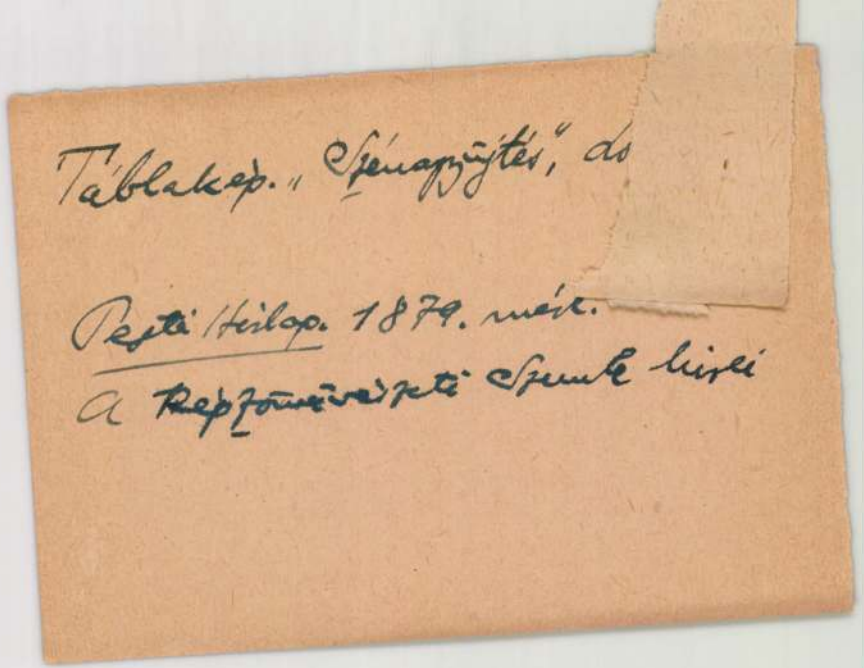

Táblakép. „Szénagyűjtés", ds

Pesti Hirlap. 1879. mért.

A képzőművészeti Szemle hirli

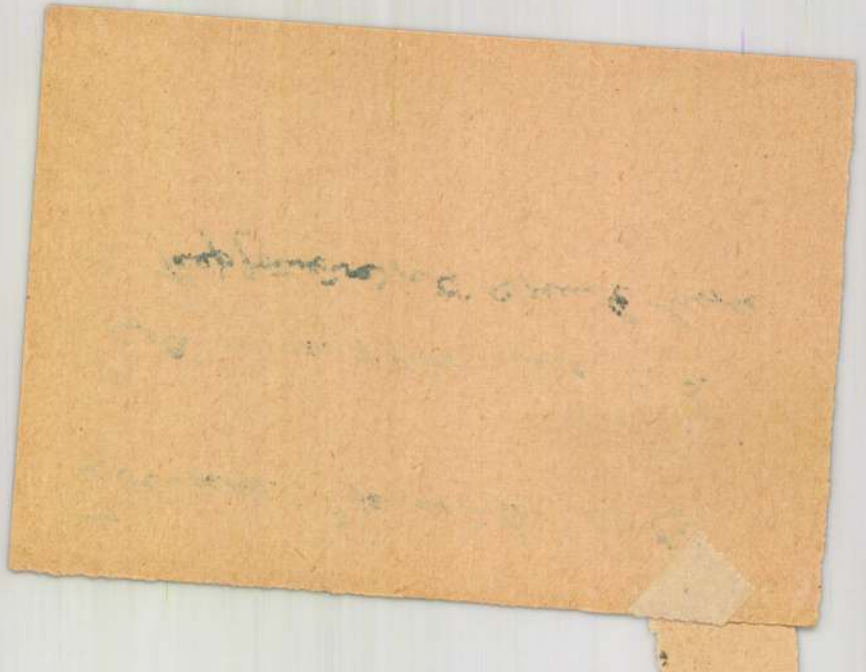

Freskók az Akadémia dísztermében

festette Lotz Károly.

Akad.Értesitö.1888.132.l.

Táblakép — „Hegedűn jótszó angyal" —
Lotz Károly

Revue de Hongrie

1910. III. a. V. f. 503-504. l.

Bibliai képek a Műcsarnokban.

Táblahip Lotz Kornélia, Lotz Károly

Pásztortűz, 1930. 25 sz.

590. l.

Gulyás Károly: Erdélyi żytett hultas kincsek.

Kisimi

Lotz Károly festőművizsgál kiállítás.

Művelt Nagy, 1954. okt. 10. 1-old.

Lotz Károly festö.

Béke és Szabadság.1954.41.sz.okt.13.14.1

Lotz Kirchfestmüvin.

Megjö Nemzet.

1947. XII. 3.; III. évf. 275.

2. old.

(: Riport :)

Lotz Károly.

Magyar Nemzet.
1946. II. 9.; II. évf. 31. n.
(:flír.:)

Lotz Károly festőművész

Magyar Nemzet 1950
június 1. 4. old.

Haladó hagyományok a magyar festészetben.

(n.-z.)

Lotz Károly festő

XIX. századi magyar mesterek

Szabad Nép 1948 okt. 16 – 6

Lotz károly festő

A magyar tájképfestészet.

Szabad Nép 1948 szept. 8.-4.

Kirimi

Lotz Károly festőművész

Művelt Nép, 1954 máj. 16. 8. old.

Lotz Károly.

Magy. Nemzet.
1947. II. 27.; III. évf. 48. x.
4. old.
(:Slír.:)

Lotz Károly.

Magyar Nemzet.
1949. VI. 12., 5. old.
(:Ripost.:)

Lotz Károly festő

Uj Ember.1951. II. 25. 3.old

Száz éves a bazilika

Lotz Károly festő

Szabad Művészet. 1950. IV. 1-2 sz.
13-24

Pogány Ö. Gábor: Gróh István

Lotz Károly.

Szegős Nimret.

1949. III. 1., 4. old.

(:Bezámoló:)

Rossi

Lotz Károly
festő

Pester Lloyd, 1867, XIV. évf. 240. sz.
napihir, 3. o.

Lotz Károly festő /1833-1904/ Ybl
a Gerster-síremlék mozaik-
jának kartonja

Budapesti Hirlap,1882,VIII.26
234.sz.4.o.

Lotz Károly festő /1833-1904/ Ybl

az Operaház nézőterének

mennyezetképe

Budapesti Hirlap,1882,VIII.27

235.sz Melléklet,2.o.

Lotz Károly

festő

Revue de Hongrie

1910. III. ann. V. I. 503-504. l.

Biblici képek a Művészházban.

Lotz Károly, festő

Revue de Hongrie, 1908.

I. ann. 367-373. l.

Tavassi tárlat a Műcsarnokban.

Lotz Károly festő

Pásztortűz, 1928. 1 sz. 21 l.

Gulyás Károly: Tardos Kremmer Viktor

Ybl

Lotz Károly festő 1823-1904.
A Nemzeti Muzeum lépcsőházának falképei.

Budapesti Hirlap 1882. VII.22.
2oo.sz. 3.o. /Sz.és M./

Lotz Károly festő (1833-1904)

Pesti Hirlap. 1885. m. é. okt. 2. 1-2.

Az rej aradi szinházról

Lotz Károly festő (1833–1904)

Pesti Hirlap. 1885. VI. é. aug. 20. 3.

Festőművészek Rózsák

Patak Jenő

Lotz Károly festő/19.sz./is résztvesz az Atheneum által kiadandó és Petőfi összes költeményeit magábafoglaló díszkiadás illusztrálásában.

Fővárosi Lapok 1870.I.III.11.209.old.
Fővárosi hirek rovata.

Lotz Károly festő
/ szerződik Rahllal /

Magyarországon kivül élő müvészeink,
Mag ar Képzőmüvész 1864,ápr.2o.I.2.
3o-31.

Lotz Károly, festő, XIX.sz.

Religió 1895.I.fv.51.sz.

Vegyesek 448.o.

Lotz Károly festő

/ Pesti Vigado falfestés pályázat /

Hazai müvészeti mozgalmak, Magyar Kép
zőmüvész, 1864, ápr. 5. I. 1. 13-14.

Lotz Károly festő

Budapesti Hírlap 1881. XI. 2 h.

160. sv. 5. o. (hapi kivek)

Lotz Kaiser fasto

Budapesti Hirlap 1881, XI. 17

1544 z. 3. o (Sz. és Kr.)

Lotz Károly festőművész.

Népszava XXXIV.évf.1906 dec.7.
289 sz.5 lap.

Lotz Károly hagyatéka.

Lotz Kaiserl. Festb.

Budapest, Hirlap. 1881, X. 31

137. n. Mellékl. 4. o.

Lotz Károly festő

Pesti Hilap. 1879. jul. 7. 3.

A művészvilágból

Volt Károly fest.

Pesti Hilap. 1879. máj. 8. 4.

Volt Károly a Romániap....

Lotz Károly festő

Budapesti Hirlap 1881, XI. 12

149. n. 3. o. (Cz-ik.)

Lotz Kaiserfestö

Budapesti Hirlap, 1881, XI. 1.

138 n. 3. o. (h. és m.)

Lotz Karol festő

Jbl

Budapesti Hirlap, 1881, X. 25.

131. sz. 3. o. (Sz-és K.)

Lotz Károly festő

Magyar Müvészet 1925.237-238.o.
Bécsi muzeumkatalógusok.
I.Galerei des XIX.Jahrhunderts.

Lotz Károly festő

Magyar Müvészet 1925.3o1-3o8.o.
Petrovics Elek:Wolfner Gyula képgyüj-
teménye.

Lotz Károly festő

Magyar Müvészet 1925.340-357.o.
Vámos Ferenc:Feszl Frigyes és kora.

L o t z Károly festő

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
73.
"Pályázat egy Lotz-monográfiára"

Lotz Károly, festő.

Divatcsarnok, 1854. szept. 2o. 52.

1221.

Müvészet.

Lotz Károly festő

Divatcsarnok, 1854. aug. 5. 43.

985-989.

Solt: Az állandó mütárlat...

Lotz Károly, festő

Divatcsarnok, 1854. dec. 15. 69.

1628.

Budapesti hirvivő.

Lotz Kaiser festo

Jbl

Budapest: Kiolay 1881. XII. 22

189. n. 3.0. (Sz. és Kr.)

Lotz Károly, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1933. XXVI. a. XLIX. I. 928-934. l.

Keresztury Dezső: Egry József.

Lotz Károly, festő

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 466-468. l.

Magyarország a párisi nemzetközi művészeti kiállításon.

Lotz Karol festo

Budapesti Milap 1882. I. 4.

h. n. h. a. (h. cs. m.)

Lotz Kaříž festů

Jbl

Budapesti Hirlap. 1881, XI. 27

164. n. 3 o. (kz. čs. Kr.)

Lotz Károly, festő, XIX.sz.

Religió 1895.I.fv.51.sz.

Vegyesek 448.o.

Lotz Károly festő (1833 - 1904)

Pásztortűz, 1930, 25·26 sz.

590. l.

Gulyás Károly: Erdélyi nyelvű kulturkincsek.

Volt Károly festő

Pesti Hirlap. 1879. márc. 4. 3.

a Képzőművészeti Társulat titkári

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1879. febr. 14. 5.

a hivatalos lapból: a kultuszminiszter az orsz. képzőmiviszeti tanács tagjaivá....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1879. jan. 29. 1.

A Tudományos és művészete intézetének 1878-ban

L o t z Károly:

Braunecker Stina bárónő arcképe

- illusztráció -

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
152.
Szöveg: 188.

Lotz Károly festő /1833-1904/ Ybl a Gerster-síremlék mozaikjának kartonja

Budapesti Hirlap, 1882, VIII. 26
234. sz. 4. o.

Lotz Károly festő /1833-1904/ Ybl

az Operaház nézőterének

mennyezetképe

Budapesti Hirlap,1882,VIII.27

235.sz Melléklet,2.o.

Lotz Károly „festő", 1833 – 1904

Pásztortűz, 1931. 25-26 sz.

565. l.

Gulyás Károly: Marosvásárhely képtára

Lotz Károly festő.

Magyar Müvészet 1925.53.o.
/r.e./: Róma. Egyházmüvészeti kiállitás.

Lotz Károly festő

Magyar Müvészet 1925.133-148.o.
Ybl Ervin:Y bl Miklós Operaháza.

Strauss Sándor.

Tér és Forma. ü. é. f. 1932. 57. 61 l. Wábra

Münnich Aladár: Flóris cukrászda.

Lotz Károly festő

Magyar Müvészet 1925.162-164.o.
/Sz.O.dr./:A Müemlékek Országos Bizottsága.

Faragó Ferenc.

Tér és Forma. IV. é. f. 1931. 335-342 l. 18 ábra

A nerkeztőség: A pesti Izr. Hitközség dohány-utcai épitkezése.

Lotz Károly festő

Magyar Müvészet 1925.53.o.
/r.e./:Róma.Egyházmüvészeti kiállitás

Lotz Károly festő

Magyar Művészet 1925.6-24.o.
Lyka Károly: A nagybányaiak küldetése.

Lotz Károly festő.

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 42. o.
Munkácsy-képeink.

Lotz Károly

Tükör. 1935. III. évf. 5.sz. 2o.l.

Péter András: Egy magyar rajzgyüj-
temény

Lotz Kárdy

Tükör 1935. I. évf. 3. sz. 14.l.
Kopp Jenö : Lotz K centenáriuma,

Lotz Károly festö - rajz,

TÜKÖR. 1935. III. évf. 5. sz.2o.l

Péter András : Egy magyar rajzgyüjte
mény

Lotz Károly festö.

Tükör. 1933. I. évf. 3. sz. 14.1.

Lotz Károly centenáriuma:

Kopp Jemö cikk

Lotz Károly festö.

Athenaeum. 1873. II. 881-85.

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1883. jul. 25. 2

Az Opera festményei

Patak Jenő

Letz Károly festő/19.sz./művét kiemeli a Képzőm.Társ.évkönyve.

Fővárosi Lapok 1864.I.VIII.6.749.old

Patak Jenő

Lotz Károly festő/19.sz./vigadói freskotervei.

Fővárosi Lapok 1864.I.IX.16.879.old

Patak Jenő

Lotz Károly festő/19.sz./után Izsó szobrász is külföldre távozik.

Fővárosi Lapok 1864.I.IX.28.919.old

Patak Jenő
től

Lotz Károly festő/19.sz./egy képet rendelt az államminiszter a Redout-előcsarnokába.

Fővárosi Lapok 1864.I.X.2.935.old.

Patak Jenő

Lotz Károly festő /19.sz./redouti ,festményéről helyreigazitást közöla lap.

Fővárosi Lapok 1864.I.X.5.943.old.

Patak Jenő

Lotz Károly festő/19.sz./államminisz
teriumi megrendelése.

Fővárosi Lapok 1864.I.X21.1011.old.

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1879. nov. 20. 4-5.

Gyalog huszár: Mutárlat pongyolában

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1879. nov. 2. 3.

A Műcsarnok őszi kiállítása....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1879. okt. 10. 3.

Lotz Károly festőművészünk....

Lotz Karol festő

Budapesti Hirlap. 1882. II 19.

50.n.3.o. (Sz. és M)

Lotz Karolyfestő Jbl

Budapesti Hirlap. 1882. I. 26

26-n. h.o. (Sz. és M.)

Lotz Károly festő

Népszava 1921. május 20. 5. o.

Lotz és nem Wolf

Lotz Károly festő

Népszava 1921. ápr. 3. 4. o.

Mese a Lotz-képről

Lotz Károly festő

Népszava 1921. márc. 31.

A Széchenyi-fürdő Lotz-képe

Lotz Károly festő

Népszava 1920. ápr. 25. 4o.

Kiállítások

Lotz Károly festő

Népszava 1921. ápr. 2. 5. o.

A Széchenyi-fürdő Lotz-képe

Lotz festőművész

Pásztortűz, 1928. 1 sz.
21. l.

Gulyáskároly: Tandos Kremner
Viktor

Patak Jenő

Frére francia festő/19.sz./"erőteljesen festett"tájképéről,amely a Képzőművészeti Társulat vegyes kiállitásán szerepel -említést tesz a cikk szerzője.

Fővárosi Lapok 1870.I.III.27.264.old.

Lotz Károly, festő

Pásztortűz, 1930. 25 sz.
S90.l.

Gulyás Károly: Erdélyi rejtett hulluvtán
csik

Lotz festőművész

Pásztortűz 1931. 25 sz.
565. l.

Gulyás Károly: Marosvásárhely
képtárai.

Vepomuki ks. Janós

Stober Farnadon (nd: ?)

Religió, 1856. jun. 4. 358. o.

Egyh. Tudósítások.

Lotz Károly, festő

Pásztortűz, 1932. 5 sz.

72 l.

. . . . ji.: Magyar kultúrkrónika

Hunyadi Jácob. (Vay)

Pesti Hirlap. 1856. jan. 29. 7.

ifj. Vay Miklós bárót

Szoh Károlyi, testó

Szat. Szemle, 1906.
41-50.

Fieber Henrik: A heart
Istvan templom,
... etc.

Lotz Károly festő

Századok 1885. 190 o.

Ht

Lotf Kärolfesto

Budapest: Hirlap. 1882 V. 31.

148 n. 4-o. (h. ärk)

Lotz Károl festő

Budapesti Hirlap 1882. III. 10

69. n. 30.

Bücsü, bankett Munkácsy tiszteletére

Lotz Karolsfeld

Budapest Verlag 1882 II. 22

53 z 3.o.

A mindszhaj ünnepélye I

Lotz Karol prof.

fol

Budapesti Hirlap 1882 III, 2

61 n. 4 co. (sz. és M)

Lotz Karoly festö

Budapesti Hirlap 1882. IV. 2

91. sz. 1. o (tárca)

Sz. Gy.: A nagyethöri mükiállítás Bécsben

Jol

Lotz Karol festo

Budapesti Hirlap. 1882. III. 29.

87. n. 3. o. (Sziklu).

Hr

Lotz Kaiserstadt

Budapesti Hirlap, 1882, II. 28.

59.n. 3.o. (Sz. és Kr.)

Lotz Károly testő

Kat. Hemle, 1894.
30. II. 233-247, 419-440,
529-603, 799-812.o
Velics h: Az egyházi....
etc.

Lotz Karol fostó

Budapesti Hirlap. 1882, III. 25

84 n. 3 o. (Szerk.)

Lotz Károly festő

Magyar Müvészet 1925.433.o.
Lámné Hilberth Irén.

Lotz Károly festő

Magyar Müvészet 1925.403-432.o.
Vámos Ferenc: Feszl Frigyes és kora.

Lotz Károly festő

Magyar Müvészet 1925.369-392.o.
Gerő Ödön:Az akt-kiállitás.

Lok

Mappa Minerva IV. 1904-11.
424.l.

Lotz Károly, festő, 1833-1904

Pásztortűz, 1931. 25-26 sz.
565. l.

Gulyás Károly: Marosvásárhely képtára

Lotz Károly, festő, 1833 - 1904

Pásztortűz, 1932. 5 sz.

72. l.

... ji.: Magyar kulturkrónika.

Pátak Jenő

Lotz Károly festő/19.sz./"Vasárnap délután"c.müvét sorsolási dijul megvette a Képzőm.Társ.

Fővárosi Lapok 1864.I.III.20.263.old.

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. máj. 22. 3.

A trónörökös-pár a Mücsarnokban

Lok, festő
(Buda c. kép 3. műmelléklet)

Képcsarnoki Társulat
Budapest, 1868. I.
39. l.

Lok, ferto
muzeumi falfestmények kartonjaimak
becsi kicillitásra küldése

Hazai művészet
Műcsamok, 1868. I.
64. l.

Lok (és Than)
vigadóbeli freskojának kartonjai

Orlay: Mükemle
Mussarnok, 1868. I.
85-87; 91-92. l.

Festészet, 19. sz. falfestés, tört.

zsáner

/ Lotz tervei a Vigadóhoz /

Maszák Hugó; Attila lakomája, Magyar Képzőművész 1864. jun. 5. 74-75.

Jbl

Falképek, az új városháza díszterméneck

allegóriái Lotz Károstól

Budapesti Hirlap, 1881, X. 25

131. n. 3. o. (H. és M.)

Falkejek, a budapesti új városháza

allegóriái Lotz Károstól

Budapesti Hirlap. 1882, I. 26

26-n. h.o. (Szeszk)

Falfestmény, a budapesti uj varos-
ház falképeinek kartonjai Lotzról

Budapesti Hilap., 1881, XI. 1

138. z. 3. o. (K. és M.).

Festészet. XIX sz. Falkép, terézvárosi Kaszinó (dotz)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. aug. 20. 3o.

Festőművészek Köréből

Vigadó

Patak Jenő

Falfestmények.

Lotz Károly "Tündér Ilona"-ból vett két freskoja a "Vigardában."

Fővárosi Lapok 1865.I.I.26.81.old.

Jbl

Falkéjek, a budapesti új városházában

L. ott Károlytól (Allegóriák)

Budapesti Hirlap 1881, XII. 22

189. n. b. o. (Sz és M.)

Patak Jenő

Müpártolás.

Az államminiszter egy festményt rendelt Lotz Károlynál a Redoutba.

Fővárosi Lapok 1864.I.X.2.935.old.

Patak Jenő

Müvészetpártolás.

Az államminisztérium Lotz Károlynál egy festményt rendelet, amelyet Thán-nal együtt kiviteleznek.

Fővárosi Lapok 1864.I.X.21.1011.old.

Muzeologia.

Népszava XXXIV.évf.1906 dec.7.
289 sz.4 lap.

Lotz Károly hagyatéka.

Hl

Műfaktoló, Budapest fővaros
és a kultuszminiszter
sóta ügyében

Budapesti Hirlap, 1881, VII. 28.

41. n. 3. o. (Gy és K.)

Pályázatok.

L o t z - monografia pályázat

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
73.

Dijak

Halmos Izor dija egy L o t z
monográfia megirására

M Ú V É S Z E T
XII.évf.1913.
159.

Jbb

Fővárosi Képpőművészeti bizottság

Lotz Károly falképei az új városházá-

ban.

Budapesti Hirlap. 1881, X. 25

131. n. 3. o. (h. és k.)

Lotz Károly
festő

~ nál tanult koszta József

A magyarországi műv. tört I. 467.
Corvina 1971.

Lok Károly
festő

v nál tanult bók István.

A magyarország-ji műv. Tört. I, 463.
Corvina 1971

Lotz Kaříly
festő

~ nál tanult Iványi Grünwald Béla.

A magyarországi műv. Tört. I. 464.
Corvina 1971

Lotz Kaŕoly festò

Budapesti Hirlap, 1881, VII. 28.

43. n. 3.o. (N. či M)

Lotz Kávly festő

Pesti Hirlap. 1881. máj. 13.2.

a ferencvárosi plébániatemplom....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1879. dec. 5. 3.

A ferencvárosi templom freskófest-
mángeinek ....

Falkép. „Hunyadi János halála.“
Lotz

Pesti Hirlap. 1880. feb. 29. 4.

Lotz Károly már lefejezte....

Falkép. Szent Ferenc halála. Lotz

Pesti Hirlap. 1880. máj. 15. 3.

A táslaton jelenleg látható...

Budapest. Ferencvárosi templom

Pesti Hirlap. 1880. febr. 29. 4.

Lotz Károly már befejezte....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. nov. 17. 4.

Az Ipolyi-féle történeti pályázatra....

L o t z K á r o l y

M Ű V É S Z E T
II.évf. 1903.
46-48.
"Ipoly Sándor"

Dolz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. márc. 4. 3.

Dolz Károly a nyomorban....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. febr. 19. 1 mell. 3.

Lotz Károly már befejezte ....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. jan. 5. 3.

Tanulmányi rajzok ilő

minták után

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1881. dec. 22. 4.

Lotz Károly szorgalmasan dolgozik....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. jun. 15. 3.

A fővárosi képzőművészeti bizottság

tegnap délelőtt....

Volt Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. jun. 3. 4.

A ferencvárosi templom falfestményei....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. máj: 15: 3.

A szalaton jelenleg látható....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1880. máj. 11. 4.

Lotz Károly az állam megbízásá-
ból....

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1882. febr. 28. 3.

Az ujvárosháza dezztemének....

Falkép. Ferencvárosi templom, Lotz

Pesti Hirlap. 1879. dec. 5. 3.

a ferencvárosi templom freskó-
festményeiről....

Falkép-karton, Kapisztrán pré-

dikációja Lotz Károlytól a ferenc-

városi templomban (Budapest)

Budapesti Hirlap, 1881, X. 2

108. n. Melléklet, ~~[illegible]~~

Berényi László: A magyar Salon I

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1923. nov. 8. 3

Az Ernst-muzeum ujauchciója

Falkép. Kapisztrán. Lotz

Pesti Hirlap. 1880. máj. 15. 3.

A tárlaton jelenleg látható....

Falkép. Kapisztrán. Lotz

Pesti Hirlap. 1880. febr. 29. 4.

Lotz Károly már besejezte....

Fáklap. „A haldokló Hunyadi", Karton.
Lotz

Pesti Hirlap. 1881. okt. 3.

Szemere attila: Az őszi tárlat

Falk ep. Karton „Kapisztorán", dotz

Pesti Hirlap. 1881. okt. 3.

Szemere Attila: Az őszi tárlat

Falk ép. Szt. István alamizsnát
oszt. kotz

Pesti Hirlap. 1881. máj. B. 2.

A ferencvárosi plébániatemplom...

Ybl.

Lotz Károly festő /1833-1904/

Képzőmüv.Társulat 1882.őszi kiállitásán Ipolyi-féle 5oo forintos történeti dijra pályázik.

Budapesti Hirlap 1882.VIII.8. 217.sz. 2.o. /Sz.és M./

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
NÉPSZAVA
1966 OKT 20.

Nagy értékű festmények a képaukción

A Bizományi Áruház Vállalat az idén is megrendezi a hagyományos karácsony előtti művészi képaukcióját. *Az árverést december 6-án tartják meg.* Az aukcióra már eddig is sok értékes és ritka festményt ajánlottak fel. Október 20-ig 64 festmény érkezett, amely 145 400 forint kikiáltási áron kerül kalapács alá. Az idén első ízben a márkás, értékesebb festményekre, értéküktől függően 30—40 százalék előleget folyósítanak.

A bírálat az eddiginél sokkal szigorúbb és csak valóban művészi alkotásokat engednek árverésre. Az utóbbi időben megnőtt az érdeklődés a magyar festmények iránt és mint legutóbb, most is főleg magyar műveket ajánlanak megvételre. Az árverés éllovasai Lotz Károly: Fehérruhás Cornélia című festménye, amelynek 9000 forint a kikiáltási ára. Egry József: Hídon álló férfija 7500 és sok más kiváló műalkotás mellett Rippl-Rónai: Pirosajkú nője 6000 forintért keres gazdát.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a festmények átvételének határidejét november 5-ig meghosszabbították. A vásárlók részére az árverésre kerülő festményekből kiállítást rendeznek november 26-ától december 4-ig a Műszaki Egyetem nagytermében. *(sz. gy.)*

kiadóba.

Szolid, egészséges, nem dohányzó nő ismeretségét keresi házasság céljából 60 éves, 166 magas, 1500 nyugdíjjal rendelkező független férfi. »Szeretni — 8002« jeligére a kiadóba.

Nem dohányzó, budapesti lakással rendelkező szakmunkás vagyok, 10 éves fiam van. Feleségül vennék 38 éves, 160 magas, kedves természetű, vékony, csinos nőt, aki otthonra, szeretetre vágyik. »Gyermekszerető« jeligére a kiadóba.

44 éves, 167 cm magas, művezetői beosztásban dolgozó férfi, házasság céljából hozzáillő, jó lelkű, bázisos nő ismeretségét keresi. Budapesten egy kisebb családi ház van. »Harmónia — 8017« jeligére a kiadóba.

Két 26 éves művészeti diplomás nő, megismerkedne házasság céljából lakással rendelkező, intelligens, magas férfiakkal. »Budapest 8016« jeligére a kiadóba.

Józan életű férfi keresi házasság céljából jó lelkű, 30—45 éves nő ismeretségét, kinek lakása van. »Komoly 8004« jeligére a kiadóba.

29 éves, házias, nem dohányzó, lakással rendelkező, leinformálható, érettségizett dolgozó leány, ismerkedne kizárólag házasság céljából, 176 körüli, magas, fekete, barna intelligens nőtlen férfival. »Új lak« jeligére a kiadóba.

Középkorú férfi megismerkedne házasság céljából, szerény igényű, házias nővel, 37 évesig. Lehetőleg dunántúliak levelét várom. »Megértés II.« jeligére a kiadóba.

Józan életű, 42 éves,

Lotz Károly

Restaurátsan 1946-ban

CIFRE 35r

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651. 221-285

Győr-Sopronmegyei Hirlap
GYŐR

Láth József.

1952 DEC. 3

276

Festőművészeti kiállítást rendeznek városunk művészei a Győri Textilben

A képzőművészek győri munkacsoportja szervezésében vándorkiállítás nyílik a győri festőművészek műveiből a Győri Textilben. Megyénk képzőművészei ebben az évben Vitnyéden, Petőházán, Mihályiban és Csornán rendeztek képzőművészeti kiállítást. A kiállítás anyaga mintegy 70 kép és szobor, a legjobb győr-sopronmegyei művészek műveiből való. A vidéki vándorkiállítások után a győri festőművészek most Győr üzemeibe látogatnak el műveikkel. A Vagongyárban megrendezett kiállítás nagy sikert aratott s most a Győri Textilt keresik fel városunk festőművészei. *Lóth* József, *Cs. Szabó* László, *Reintaller* Nándor, *Káró* Géza, *Juhászné, Ráth* Olga, *Békéssy* Leó, *Dudás* Máté, *Czigány* Jenő, *Jóna* Géza, *Tóvári* István, *Nagy* Pál, *Kitzwéger* József, *Somodai* József és *Rab* Ernő művei szerepelnek a kiállításon. A vagongyári kiállítás alkalmával számos festményt megvásároltak a Vagongyár dolgozói. A Győri Textilben is nagy az érdeklődés a kiállított művek, különösen mai életünket kifejező, a dolgozók harcait, munkáját ábrázoló festmények iránt.

lalkozásokon is, hogy azok a legtöbb segítséget nyujtsák a tanulókörök vezetőinek ahhoz, hogy *élénk, közvetlen beszélgetések formájában, magas eszmei színvonalon és ideológiailag, politikailag feltétlenül helyes irányban vezethessék le a foglalkozásokat.*

A kongresszusi anyagok megbeszélésénél ez a körülmény is indokolja, hogy mindenképpen biztositsuk a beszélgetések sikerét, mert az elvtársak jórésze esetleg nem rendelkezik majd a szükséges irodalommal, igy tanulásuk nagyobb részben a beszélgetéseken hallottakra épül. Mindebből következik tehát, hogy *a tanulókörök propagandistáinak lelkiismeretes, gondos felkészülésétől, jó módszereitől függ most elsősorban a körök foglalkozásainak sikere.* Tőlük függ, hogy a

Lotz Károly

Lantos Magazin
1929. ápr. 1. 26-28.
l. (A mester és a
modell; képekkel.)

VENEZIA TRIDENTINA
Provincia Unica
da ALA al BRENNERO

Lotz Károly

M. 1933. XI. 19.

933. XI. 19. MAGY

Lotz Károly vázlatai

A Szépművészeti Muzeum kiállitása

A Képzőművészeti Társulat mücsarnoki *Lotz* Károly emlékkiállitásához szerves kiegészitő rész gyanánt csatlakozik a *Szépművészeti Muzeum* most megnyilt kiállitása, amely a centenáriumát ülő nagy magyar mesternek az állam tulajdonában őrzött *vázlatait, rajzait* foglalja magában. A muzeum alkalmi kiállitásainak megszokott termében s ujitásként annak folyosóján látható ez a fejlődéstörténetileg rendkivül érdekes és értékes anyag, amelyet ismert izléssel és tudással *Hoffmann* Edit dr., a grafikai osztály igazgató-őre rendezett s aki egyszersmind a precíz katalógusnak is szerkesztője volt.

Ha a mücsarnoki kiállitás remekei és közepületeink legtöbbjének freskódiszei a mester kész, kiérett művészetét tárják elénk ünnepi formában, akkor a Szépművészeti Muzeum vázlatkiállitása Lotz Károly monumentális művészetének forrásaihoz vezet s nagyvonalu alkotó munkásságának pszihogenezisébe enged intim betekintést. A kiállitott 280 darabból álló gyüjtemény legnagyobb része ugyanis Lotz *falfestő*-tevékenységéhez szolgál magyarázatul s csak kisebb részben mutat be előkészitő tanulmányokat másirányu munkásságához: arcképeihez, tájképeihez stb. Ceruza, szines kréta, tempera, tus, akvarel, olajtechnikában készültek ezek a vázlatok, tervek, előkészitő tanulmányok, amelyek némelyikének anyaga s egész megjelenése elárulja, hogy *nem a nyilvánosság számára készültek*, viszont éppen e körülmény révén válnak számunkra oly tanulságossá és izgatóvá. Egyikmásik közülük kész kompozició, máshol csak egy szinlátomás fellobbanását látjuk markáns foltokban, vagy egy kihangsulyozott vonalfutam ritmusát érezzük. Roppant érdekes viszontlátni s ráismerni a mester egy-egy jól ismert alkotására a maga embrionális állapotában, csodálni és nyomon követni a vajudás folyamatát egy-egy érlelődő kompozició alternativáiban s egy-egy redőstudium, vagy végtagtanulmány minuciózus naturalizmusában felismerni, hogy az *ihlet* formáló, alkotó ereje mily imponáló *tudás* alapjából indult ki ennél az ösztönösen alkotó müvésznél. A mennyezetek távolságából szemközelségbe hozzák Lotzot ezek a vázlatok — nagy alkotások keresztlevelei — hogy annál nagyobb magasságokba emeljék őt.

A kiállitás időrendileg és fejlődéstörténetileg is értékes utbaigazitással szolgál Lotz *falfestészetéről*. Tudni kell, hogy Lotz bécsi akadémiai évei és a magyarországi falfestő tevékenysége közé egy évtizedes magyar zsánerfestő periódus esik, amely közvetve kétségtelenül befolyással volt a dekorátor Lotzra is. A magyar Alföld emlékei épugy feloldólag hatott a klasszicista sémákra, mint magának Lotznak meleg, szubjektiv egyénisége. A fejlődés e tekintetben a kiállitás anyagán jól nyomon kisérhető. A 70-es évek Lotzának freskóiban még fel-felhangzik a klasszicizmus időmértékes zenéje, alakjainak helyét az akadémiai Canon jelöli ki, az rendezi el a redőket peploszaikon, tulnyomó az antik formakészlet és Rahl sötét szinei dominálnak. Mindez a vázlatokon közelről és jól megérződik. Az Egyetemi Könyvtár olvasótermének, a Markó-utcai gimnázium diszterménck s az uj Városháza üléstermének freskói idetartoznak. De akkor készültek a Lipthay- és az Ádámpalota mennyezet- és falfestményei is. A 80—90-es évek alkotásai együtt nőnek a müvész sikereivel és bőséges foglalkoztatásával. Lotznak alkalma volt fejlődni és ezt bebizonyitani. Felfogása egyre függetlenebb lesz a multtól, kötetlenebb, egyénibb. Canonja most már a sajátja, szinei megtelnek derüvel, fénynyel. Az istenvilággal nem szakit, de az allegóriák piedesztáljáról idillikus miliöbe helyezi őket. Jobb szereti Arkadiát, mint az Olympust, ha legnagyobb müvét az Opera mennyezetén ily cimen is alkotta. A régi Tőzsde, a Keleti pályaudvar pénztárterme, az uj Országház lépcsőháza allegórikus alakjai, a Királyi-palota Habsburg-termének, a Kuria lépcsőházának, a Károlyi István és Sándor grófok palotáinak s a Wodianer-palotának barokkosan illuziós mennyezetei ennek a korszaknak legjellemzőbb világi emlékei. — Az *egyházmüvész és történelmi festő* freskófestő munkásságát a vázlatok gyönyörü sorozatai idézik. A hellén életöröm és szépségideál itt kegyeletes, komoly alkalmazkodássá változik. Az allegórikus felfogás itt is kisért (Ferenciek városi templom, Bazilika, Akadémia) s az epikai elem néha dominál (Koronázó főtemplom), viszont a pécsi székesegyház Jézus Szive kápolnájának csodálatos szépségü s oly kevéssé ismert és méltányolt képeinek s a tihanyi templom mennyezetének vázlatai mutatják, hogy Lotznak e legmagasabb tárgykörben is volt el nem muló értékü egyéni és mély mondanivalója.

Pipics Zoltán dr.

Gigli dec. 4. V. ¼9

Minden nagytermi jegy elkelt. Néhány ki
termi jegy kapható.

Basilides—Schubert-est dec. 5.

Léner-quartett

Dec. 10. *Beethoven—Kodály—Haydn.*
Dec. 15. **Brahms—Weiner—Mozart.**
Olcsó helyárak. A két estére együtt vált
20 százalék kedvezmény.
Dec. 17. Beethoven-septett és Schuber
octett.
Lyrabérlet IV. est.

—

A Koncert hangversenyei:

Filharmoniai főpróba ma

Zeneak. ¼12, előadás **holnap** (fél 8. **Opera**
vezényel **Dohnányi,** közreműködik **Feuerman**
Emánuel.
Jámbor Ági zongoraestje zenekarral 22-én.
Kentner Lajos zongoraestje 24-én.
Waldbauer kvartett 29-én. Zeneak. fél 8. Kö
rémüködik **Kentner Lajos,** müsoron: **Beeth**
ven op. 59. No. 1. F-dur, **Brahms:** G-dur vonó
ötös, **Zádor:** zongoraötös (bemutató).
Tleharich Zdenka zongoraestje dec. 1.
IV. Filharmoniai főpróba dec. 3, **Beethove**
est, vezényel: **Dohnányi,** közreműködik: **Hoeh**
Alfréd.
IV. Filharmoniai hangverseny dec. 4.
Vadnay vidám délutánja dec. 3.

Rökk Marika, Balla Lici

Basilides Mária Schubert-estje dec. 5.

—

* **S. Schack Manka és Járosi Jenő** dr. sze
zői estje ma fél 6-kor a Zeneakadémián. (Bá
iroda).
Jazz-revü-szenzáció a legnagyobb világ
slágerekkel, 2 zenekarral, Bródy Tamás, Ve
bőczy Ila vezényletével nov 26. (Z. fél 6.) Én
kel Jeszenszky, Singing Vagabonds. (Bá
iroda).
Ákom Lajos nov. 28-iki orgonaestjén Wid
VI. szimfóniáját is játssza. Énekel J. Ritupe
Réti Gizella. Rádióközvetítés miatt pontos ke
dés. (Z. ¾9). Jegyek Rózsavölgyinél. (Bá
iroda).
Vitéz Kókay István szerzői magyar nótaest
dec. 10. (Z. fél 6). Jegy Rózsavölgyinél. (Bá
iroda).

—

Roth-quartett csütörtökön

Jegyek Bárdnál, Rózsavölgyinél. (Szász).

Ella Ilbak táncmatiné dec. 3.

Jegyek Bárdnál, Rózsavölgyinél. (Szász).

—

Freccia Massimo 27-én

hétfőn. (Z. fél 9), vezényli a Hangverseny
Zenekar III. bérleti estjét. Közreműködik **Fö**
dessy Arnold. Müsoron *Bach—Resphigi:* Pass
caglia (először), *Hubay:* Gordonkaverseny, *R*
vel: Ludanyó meséi, *Mussorgszky:* Egy kép
kiállitás. Jegyek P 2—6-ig *Rózsavölgyinél.*

Ferencsik matiné 26-án

vasárnap (Z. d. e. ¼12). Közreműködik **He**
Lily. Müsoron *Wagner:* Tannhauser nyitány
Tristán előjáték, *Haydn:* Militär szimfónia, st
Jegyek hihetetlen olcsó áron (80 fillértől
pengőig) *Rózsavölgyinél.*

—

The English Players nov. 28-á

fogják bemutatni Mordaunt Shairp nagysiker
szinmüvét, a „The Green Bay Tree"-t. A mü
mely a londoni St. Martin's Theatre álland
müsordarabja, egészen szokatlan és a leg

bb. 3. az idén befejezik a pécsi székesegyház restaurálását

1021 vid/kz/sk/e ká cz /4/ 1967. február 6.

hatodik éve dolgoznak a restaurátorok a pécsi székesegyház felujitásán. a nagyszabásu munka az idén befejeződik, s a tiz-évszázados épitmény ismét teljes szépségében pompázik. az impozáns, négytornyu dóm először külsejében fiatalodott meg. levetette 70 esztendős kopott köntösét, majd belül ujultak meg a főhajó, az északi oldalhajó falfestményei, a dusan aranyozott ornamentika és szövetminta. illés jános és szentesi rózsa festőművészek ecsetje nyomán legutóbb a corpus christi kápolnában lotz károly freskói nyerték vissza eredeti szépségüket. az idei tél az első, amikor a hideg időjárás nem akasztotta meg a munkát. villany-hősugárzók és központi fütés melegénél most is zavartalanul dolgoznak a művészek és a diszitő-festők. a következő hetekben a mór-kápolnában székely bertalan freskóit tisztogatják, pótolják a hiányokat, a megujitott falfelületet pedig átlátszó védőréteggel itatják át, hogy hosszu évtizedekig megóvja az értékes alkotásokat a romlástól. /mti/

-..-

Lotz Károly

RK

[illegible] az értékes színháztörténeti dokumentumokat a múzeum állandó kiállitásának színháztörténeti részlegében mutatja be a közönségnek. /mti/

-..-

bb. 7. eltévedt dámszarvast lőttek a bükkben

vid/kz/sk/e ká cz /3/ 1967. február 6.

dámszarvast lőtt a bükkzsérci erdőkben kovács pál erdőmérnök. ez a tankás erdőkben élő vad nem kedveli a hegyeket, ez alkalommal is valószinüleg az országhatáron tulról tévedt erre a vidékre. a bükki barangolás olyannyira megviselte, hogy a vadász golyója már tulajdonképpen kegyelemdöfés volt számára. a dámlapátos trófea egyedüli érdekességként került a bükki vadászok birtokába. /mti/

-..-

bb. 8. keltetik a fácánokat

vid/kz/sk/e ká cz /3/ 1967. február 6.

a szabadban csak márciusban kezdik meg a fészekrakást a fácánok, a kiskunsági erdőgazdaság zárt telepein azonban a vitaminos tápok továbbá a mesterséges napfény serkentő hatására már hetekkel ezelőtt megkezdhették a tojásgyüjtést. az első ezer tojás már gépben is van, s február közepén kibujnak belőlük az első kisfácánok. a csikos apróságok fütött nevelőházakban, infravörös sugarak ,,pótnapja,, alatt erősödnek meg. az idén együttesen mintegy 8-9 000 kisfácánt nevelnek ezen a vidéken az apróvad-állomány felfrissitésére. /mti/

-14-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lotz Károly

NÉPSZAVA

1965 NOV 12.

Lotz-festmény az árkád alatt?

Az EMKE-aluljáró építésénél érdekes és értékes művészeti »leletre« bukkantak az építők, a tervezők.

— Már az előzetes tervek elkészítésénél gondot okozott a nagy gyógyszertár oldalán az árkádosítási program elkészítése — mondja *Zrinszky József*, az UVATERV mérnöke. — A József körút 2-es számú ház bejáratát neoreneszánsz kősfal díszíti, a kapu alatt pedig a mennyezeten festményeket találhatunk. Mivel a tájékoztatások szerint ezek a belső festmények nem értékesek, úgy döntöttünk, hogy befalazzuk őket. A helyszíni vizsgálat során azonban két festményt találtam, s az eddigi szakvélemények szerint 99 százalékban bizonyos, hogy ezek Lotz munkái. Most új tervet készítünk, azt javasoljuk, hogy hagyják meg az árkádok külső falán a régi kapuzatot, belül pedig az árkádosítás alá eső területen a mennyezeten maradjanak meg a festmények. A képeket meg is világíthatnánk, fenntartásuk semmilyen többletköltséget nem jelentene, ugyanakkor megmenthetnénk egy művészeti értéket, Budapest pedig új színfolttal gazdagodna. *(m. t.)*

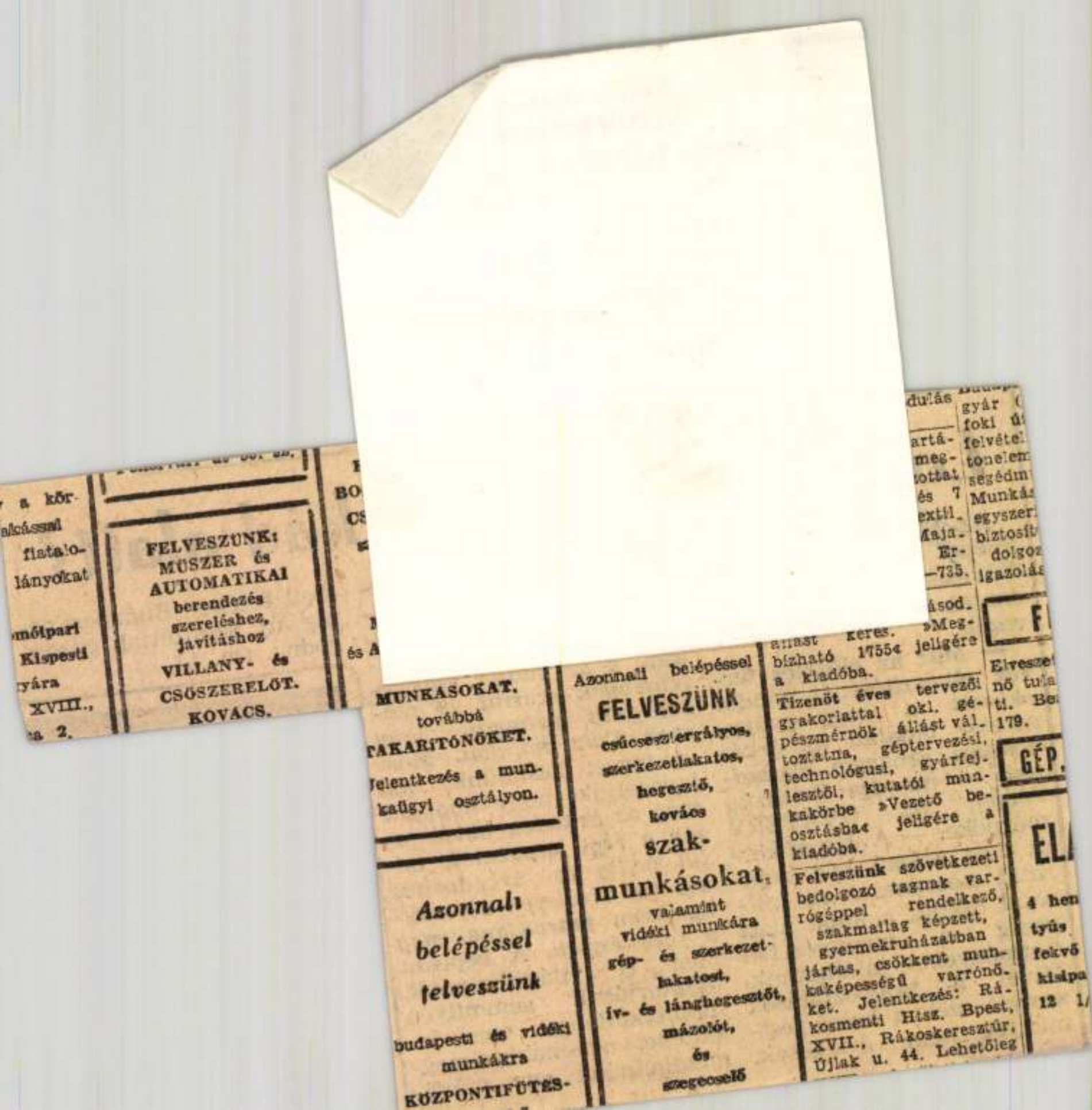

FELVESZÜNK:
MŰSZER és
AUTOMATIKAI
berendezés
szereléshez,
javításhoz
VILLANY- és
CSŐSZERELŐT.
KOVACS.

MUNKÁSOKAT,
továbbá
TAKARÍTÓNŐKET.
Jelentkezés a munkaügyi osztályon.

Azonnali belépéssel
FELVESZÜNK
csőcsavlergályos,
szerkezetlakatos,
hegesztő,
kovács
szak-
munkásokat,
valamint
vidéki munkára
gép- és szerkezetlakatost,
ív- és lánghegesztőt,
mázolót,
és
szegecselő

Azonnali belépéssel
felveszünk
budapesti és vidéki
munkákra
KÖZPONTIFŰTÉS-

Tizenöt éves gyakorlattal tervező pészmérnök állást vál-toztatna, géptervezési, technológusi, gyárfej-lesztői, kutatói mun-kakörbe »Vezető be-osztásba« jeligére a kiadóba.

Felveszünk szövetkezeti bedolgozó tagnak var-rógéppel rendelkező, szakmailag képzett, gyermekruházatban jártas, csökkent mun-kaképességű varrónő-ket. Jelentkezés: Rá-kosmenti Hitsz. Bpest, XVII., Rákoskeresztúr, Újlak u. 44. Lehetőleg

Lotz Károly, festő

M.D.K.

„Benczur Gyulával együtt... mint a hivatalos művészet oszlopai... távolállottak attól, hogy művészetükkel valamilyen aktuális emberi cél szolgálatába állítsák."

Perneczky Géza: Tíz esztendő a magyar képzőművészeti kritika hőskorából

Művészettörténeti Értesítő, 1965.XIV.évf. 3.sz.

179. old.

M.D.K.

Lotz Károly festő

freskói a pécsi székesegyházban, a levéltárban megőrzött irásos feljegyzései alapján restaurálják müveiket

Megkezdődött a székesegyház belső restaurálása
Dunántuli Napló 1965. márc. 16.

M.D.K.

Lotz Károly festő

A Feszl-féle Vigadó képzőművészeti diszitése

freskók

Dunántuli Napló 1965. febr. 20.

E.L.E.

Jste Králoj řeat'

Lotz Károly.

Budapesten a Magyar Népköztársaság képzőművészeti kiállításán egy önarcképét láthatjuk. (említve.)

Utunk Kolozsvár, 1952. máj. 15.

Latz Károly.

A Művészeti Alkotások Vállalat albumot tervez közre adni mappa formájában, melyben festménjének képe szerepelni fog.

Magyar Nemzet, 1951. Aug. 1.

Lotz Károly, festő

MDK

Húsz éve várja a helyreállítást a Pollack Mihály tér és a Múzeum utca sarkán álló ház, Ybl M. műve.

Termeit Lotz Károly freskói díszítették. Most raktár!

2.

ESTI HIRLAP

Bp. 1964. aug. 22.

Lotz.

A győri Múzeumban megnyílt „a magyar festőművészet mesterei" c. kiállítás, melyen Lotz művei.

Győrmegyei Hírlap, 1951. május 6.

MDK

Lotz Károly

tanitványa volt az alábbi festő

Székely Árpád, ádámosi, festő és illusztrátor.
E. G. II. 494.1.

MDK

Lotz Károly

Fürdés után, repr.

Évk. KMT. 1928. 54.1.

MDK

Lotz Károly

Zivatar a pusztán

Lotz Károlyné

Lotz Cornélia

Thirring G.dr.:Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok l. Szépművészeti Muzeum. Bp. 1926. 100.l.

Bobs Karoly

Živatov s pusetán

Bobs Karolyné

Bobs Cornelia

MDK

Lotz Károly

Fürdő nő

Muzsa

M. Tud. Akad. falfestményeinek vázlatai

Thirring G.dr.:Budapest részletes kalauza. Részletes helyi kalauzok l. Szépművészeti Muzeum. Bp. 1926. 100.l.

Dósa Károly

Budapest

Magyar Tud. Akad. Földtani Intézetének

vezetőjétől

MDK

Lotz Károly

képmása, készitette Strobl Alajos

Strobl Alajos /liptóujvári/. E.G. II. 479.l.

Lotz Károly.

A Szépművészeti Múzeumban rendezett „XIX. század magyar festészete" c. kiállítás bemutatja műveit.

Világosság, 1952. Júl. 11.

M.D.K.

Lotz Károly festő

operházi freskók

Ybl Ervin: Ybl Miklós /1814-1964/ születésének 100 évfordulóján
Magyar Építőművészet 1964/3 48-51. l.

MDK.

Lotz Károly

Vigadó-beli freskóiról

Jövő mérnöke 1966 febr.19.

M.D.K.

Lotz Károly festö

Petöfi -illusztrációi a Hubay -albumban / 1880 /

Berkovits Ilona: Zichy Mihály .. Bp. 1964. 203. l.

Latin.

A napokban megnyíló varsói magyar reprezentatív kiállítá-ron műveiből néhány szerepelni fog.

Pesti Napló, 1927. márc. 25.

Berlin.

D. Verf. stehen zur Verfügung weitere Exemplare
der Publikation "Nichtarische Beamte
im Nationalsozialismus"
Preis

Verl. Elsner, Berlin SW. 68, Dudenstr. 48.

MDK.

Lotz Károly

Müvei a Kiscelli-muzeumban

Magyar Nemzet 1966 okt.14.

Lotz Károly

a régmultat legjőképpen a Szépm. Mus. idézi elénk a MAPE kiállitásán.

Kézdi Kovács L.: A Mücs. őszi tárlata.

P. H. 931. X. 18.

Lotz Károly

Keleti Gusztáv: Az akadémia nagytermének falképei rol. 16-v. 24-l. Bp. 1888.

Gent (1197)

Dr. Genthon István, Budapest- N.

II. o. 1/2

Dr. Szentiványi Gyula, detto ...

Lux Géza, detto, ...

Dr. Dercsényi Dezső Budapest -

III. o. egés

Dr. Szentiványi Gyula, Nyiregyh

személyvonat

II. Autókölt

994 km, á : 54 f. =

III. Napidij

Dr. Genthon István á 14.- VI.

Dr. Szentiványi Gyula á 16.- VI

Lux Géza á 12.- VI.21. — VI.2

Dr. Dercsényi Dezső á 7.— VI.2

./.

Lotz Károly MDK

A művész édesanyja

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Lotz Károly MDK

Önarckép

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Lotz Károly MDK

Cornélia

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Lotz Károly

MDK

Gyászruhás Cornélia

Stróbl Alajos

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Lotz Károly

Faliképsorozata, a szfőv.képzőm.-i gyüjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

P.H.932.VI.19.

Lotz Károly

Faliképsorozata, a szfőv.képzőm.-i gyűjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

P.H.932.VI.19.

Lotz

Figurális kompozíciókkal szerepelt a főváros művészeti szerzeményeinek kiáll.-án a Műcsarnokban.

M.932.VI.16.

Note

MDK

Lotz Károly

neve eml.

Benczur Gyula emlékkiáll. 1958.Nemz.Gal.

MDK

Lotz Károly, festő

A pécsi székesegyház északkeleti kápolnakupolájának freskóit készítette el 80 évvel ezelőtt.

— : Tizenöt a múlthoz 5.

ESTI HÍRLAP, Bp. 1967. okt. 28.

100
1 9

Lotz Károly

Képzőm. Társulat

IPOLYI-DÍJAK.

I.

Az Ipolyi Arnold püspök által még életében évről-évre adományozott 500 frt (1000 korona) történelmi pályadíj.

1. 1880. Lotz Károly. Hunyady János halála. Színezett karton.
2. 1881. Than Mór. Hunyadi János és Vitéz János. Olajf.
3. 1882. Lotz Károly. Szent István alamizsnát oszt. Színezett karton.
4. 1883. Székely Bertalan. Zrinyi Miklós Szigetvárott. Olaj-színvázlat.
5. 1886. Deák-Ebner Lajos. A tatárjárás után. Olaj-színvázlat.

Szm KT 50 - 127 l.

nincs cód

10. 1906. Hegedüs László. Krisztus sirátása. Olajf.
11. 1907. Damkó József. Rabéfek II. Szilveszter pápa sirenlékéről. Gipsz.
12. 1908. Borulli Andor. Krisztus sirátása. Olajf.

MUNKÁCSY MIHÁLYNAK 1882-BEN 10 ÉVRE ALAPÍTOTT, KÉT ÉVENKÉNT ÍTÉSZDÉKES 6000 FRANKOS ÖTZTÖNDÍJA.

1. 1882. Révész Imre. Csendal jelenet. Olajf.
2. 1884. Temple János. Ebéd után. Olajf.
3. 1886. Koroknyai Ottó. A javíthatatlan. Olajf.
4. 1888. Pelaky László. A hirmondó. Olajf.
5. 1890. Halmi Arthur. Vizsga után. Olajf.

[illegible] ÉS APOSTOLI

Lotz Károly

A Képzőművészeti Társulat tisztelet tagjai

Károlyi István gróf. (1863 július 5-iki közgy.)
Károlyi Tibor gróf. (1893 március 25-iki közgy.)
Kubinyi Ferenc. (1866 december 8-iki közgy.)
Lotz Károly. (1888 március 8-iki közgy.)
Lukács Béla. (1894 március 18-iki közgy.)

120

Szm KT 50-120

Szép Szonka. Vörösmarty Mihály 34. ik

Lotz Károly

A Képzm. Társulat alelnökei

Zichy Antal. (1881 március 27—1884 március 9.)
Károlyi Tibor gróf. (1884 március 9—1885 április 19.)
Harkányi Frigyes báró. (1885 március 7—1898 március 27.)
Berzeviczy Albert dr. (1898 március 27—1903 november 27.)
Lotz Károly. (1898 március 27. † 1904 október 13.)
Forster Gyula báró. (1904 április 12-től.)

Szm KT 50. 121 l.

VASÁRNAP **3** K. Hubert P. Győző	**NOVEMBER** 30 nap — 1935
HÉTFŐ **4** K. B. Károly Prot. Károly	Izr. 8. Seni bőjt
KEDD **5** K. Imre hg. Prot. Imre	
SZERDA **6** K. Lénárd hv. Prot. Lénárd	
CSÜTÖRTÖK **7** K. Engelbert P. Rezső	Izr. 11. Khamisi bőjt
PÉNTEK **8** K. Gottfried P. Gottfried	
SZOMBAT **9** K. Tivadar P. Tivadar	45. hét. Izr. 13. S. Lekh-Lekha

Lotz Károly festő M.D.K;

Az Országház falfestményei

Varga Aranka: Büszkeségünk az Országház
Vas Népe 1965. febr. 9.

Lotz Károly, festő MDK

„Az én múzeumom" sorozatban megjelent Madarász – Székely Bertalan – Lotz Károly füzet.

—: Kulturális hírek 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jan. 11.

Lotz Károly, festő MDK

Az Operaház freskóit festette.

Merényi Ferenc: Ybl Miklós 7

NÉPSZABADSÁG, 1966. jan. 22.

MDK .

Lotz Károly

Kiállitási hiradás

Hevesmegyei Népujság 1966 jan.11.

Lotz Károly festő M.D.K;

Az Országház falfestményei

Varga Aranka: Büszkeségünk az Országház
Kisalföld 1965. febr. 9.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

Lotz Károly

ESTI HIRLAP
1957 JUL 9.

□ VASÁRNAP, 83 éves korában békésen elaludt Zempléniné, Lechner Margit, Zempléni Tivadar festőművész, a Képzőművészeti Főiskola tanárának özvegye. Művészcsaládból származott maga is, Lechner Gyula, az Iparművészeti Főiskola igazgatója volt az édesapja, nagybátyja Lechner Ödön, a modern magyar építőművészet mestere. Lotz Károly leghíresebb portréjának, férje legsikerültebb képeinek volt a modellje. Rokonságot tartott az irodalommal is: nása, Krudy Gyula nem egy történetének szolgáltatta az adatait.

□ SZOKATLAN FILMFEL-

jetunióra támaszkodhatott.
A szovjet államférfiakkal való találkozásunk újból kihangsúlyozza majd, hogy *a két szocialista állam nézetei minden alapvető kérdésben teljesen megegyeznek.*

Lotz Károly

Lotz Károly

Nód

2

Ybl Ervin: L. K.

emlékkiállítása

Műcsarnokban.

Budapesti Hírlap

1933. nov. 5.

497/1904 Sz. hoy.

nwatal, hogy akkor w...

Lotz Károly

Irod
2

Ybl Ervin: L. K.
emlékkiállítása a
Műcsarnokban.
Budapesti Hírlap
1933. nov. 5.

i.

nem méltóztatott volna intéz-
ünk, ha kegyeslenne a münek fő-
bizni. Előszeretettel foglalkoznánk
arról, hogy az egész ország könyv-
a terjesztéssel.
tiszteletet tenné czégünk egyik
megbeszélhetése végett.

Teljes tisztelettel

az

EGGENBERGER-FÉLE
KÖNYVKERESKEDÉS

Hoffmann és Vastagh

Lotz Károly

cvód

Ihl Ervin: Lotz Károly. Budapesti Hirlap. 1933. dec. 16.

40602
EJS

497/1904 sz. hoz.

állam, építészeti hivatal!

lékek országos bizottsága által
t szerződés értelmében a nosz-
menyezetének helyreállitására
letett megtettem. – Sajnálattal
a noszvaji hitközség a műem-
kegyes ajándékát, a legutolsó
kor már minden elékészület meg-
, mely eljárása engem abban
sodert, hogy a beszerzett anyag-
mül állok.
hivatal, hogy akkor a midőn

Lotz Károly

Than Mór

illusztrációi az

Arany-albumban-

Bp. 1870 s köch

l-

Mű- és Régiségkerek. Vall-

ankc. II. (1946)

74. l.

Lotz Károly

ivad

Ybl Ervin

Képzőművészet

Bpesti Hemle

1926 febr. 293 l.

582 n.

Lotz Károly

cród

Ibl Ervin: Lotz Károly tanulmányai a Szépművészeti Múzeumban.
Budapesti Hírlap
1933. Dátum levágva

a Tek. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ezt a velemenyes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

[illegible] III/7. 1906.

Lotz Károly

Rabhaladó

193. l.
194. l.
198. l.

Il Palatino da Via dell'Impero.

Kisújság
1950

Borús időben is látni lehet majd Lotz freskóit

Megújítják az Akadémia dísztermét

Sokrates halála után a bölcseletlegszebb kifejeződése. Stüler formanyelve az antik vonásokat az olasz reneszánsz formáival keverte.

A kivitelt *Ybl* Miklós vállalta magára *Skalnitzky* Antallal, a fejlődő város egyik kiváló tehetségű fiatal mesterével. Ybl már érett művész és építőmester, negyvenhét éves volt, Skalnitzky csak huszonhét. Yblről mindenki tudja, *mennyit köszönhet neki Budapest szépsége*, Skalnitzkyről azonban talán érdekes elmondanunk, hogy az ő munkái közé tartozik például *a November 7.-tér mind a négy sarokháza*. Ő építette a Főposta, a régi Nemzeti Színházat, a Hungária-szállót.

A pompás akadémiai dísztermet a huszonnyolc-harmincéves fiatal *Lotz* Károly kötetlen, szabad freskóstílusa díszíti. Lotz ekkor már túl volt első festői korszakán, a tanyai élet pompás ábrázolásain. Azt a friss bájat, szelíd életörömöt, amit ecsetje sugárzott, az Akadémia, majd a Vigadó, az Opera, a Nemzeti Múzeum falain megragadóan érvényesítette.

Kár lenne, ha festményei továbbra is homályba vesznének az Akadémia dísztermében.

*

— Most megpróbáljuk majd megoldani ezt a kérdést — folytatja Oláh Gusztáv. — *Olyan világítá t alkalmazunk, amely az év és a nap bármely szakában teljes szépségében mutatja meg Lotz alkotásait és az építészeti formákat.*

Az Akadémia szép festményei és nemes vonalai tehát rövidesen kibontakoznak az ódon homályból, amely beborította őket.

Az épületben mindenfelé cseng a kalapács, állványok emelkednek, munkások dolgoznak, szerelők működnek, *elektromos vezetékeket, rejtett neoncsöveket szerelnek*, hogy a jubileum idejére megújult pompában fogadja az épület és berendezése az ünneplő közönséget.

MIHAIL FRUNZE, *a kiváló szovjet hadvezér halálának 25-ik évfordulója alkalmából kiállítás nyílt meg a moszkvai Állami Lenin-könyvtárban. Az anyag: Frunze cikkei, a róla szóló könyvek, egyéb dokumentációs anyagok és közlemények, a nagy hadvezér életét és forradalmi tevékenységét mutatják be.*

*

A HÁZASSÁG HOZOMÁNNYAL című vígjátékot, amelyet a *Vidám Színház* játszik, hat vidéki színházban kezdték el próbálni. A közeli hetekben mutatja be a *szegedi*, a *debreceni*, a *miskolci* és a *szolnoki* színház.

---

tálat kihajítani az udvarra, az urával együtt. De hát fiatal asszony nem igen mer ellentmondani, mert még nem tudja, mi lakik az emberben. Kivált még hogy Mihály nem is falubéli. Más faluba való. A farsangon egy lakodalomra átjöttek a szomszéd kóródi legények, köztük volt Mihály is, akkor ismerkedtek meg. Megszerették egymást és kapáláskor, mezőn, aratási kalákán újra találkoztak, egy-kettőre házasság lett a játékból. A lány szüleinek az volt a kikötésük, hogy Mihály ide jön lakni a faluba. Ő kész is volt rá, mert otthon úgyis kicsi volt a ház, nagy a család, itt meg egy egész külön kis házacskát kapott az asszonnyal, mert ezeknél se férték.

De így meg az lett, hogy Mihály csak úgy vendégformán költözött be a feleségéhez. Nem volt neki semmije, még csak a ruháját is otthon fogták az öccsei számára. Ő csak egy új gubát hozott magával, meg ami rajta volt; az asszonynak már az első héten ruhát kellett varrni az urára, ha le akarta váltani róla a szennyest. Az anyjok meg azt ízente a fiatal asszonynak, varrjon, nincs más dolga, ő nála még négy legény fiú van, nem pazarolhat. Elég hogy kétökrös szekeret adtak a fiokkal, azt is igen megsínylik.

Lett ebből nagy harag; de ez is lecsendesedett. Az asszonyka nem zúgolt soká, mert látta, hogy jó puha ember az ura, persze erősen asszonykéz alá volt szoktatva otthon is. Azért még mindig csínján kellett bánni vele egy s más dologban, így a nagy halazás kedvében is, ha úgy bele volt bomolva a halba!

Mihály odahátul, az ól körül talált magának dolgot, míg az ebédet főzte az asszony. Már jó délutánra hajlott a nap; a parasztember harap, ha éhes, de csak akkor eszik, mikor kész az étel; csak az uraknak korog órára a gyomruk.

A paprikás nem sikerült.

Mihály kanalazta, mártogatta, nem ízlett neki. Már az első falat se volt kedvére való, sótalan-e, borstalan, hagymátlan, de valami híja volt az ízének. Oda is kapta egy kicsit a tűz, az isten pusztítana el minden vaslábast, bezzeg az anyja cseréplábasaiban nem ég oda semmi, hanem a feleségének mán vasedény kell.

Nem ízlett sehogy. Már az első kóstolás után megérezte Mihály, hogy ma baj lesz, ebből nagy veszedelem lesz, mert ezt ő nem hagyja szó nélkül, hogy azt a fájintos halat így elpocsékolta az asszony. Isten ellen való vétek ez.

De ha mán úgyis veszekedés lesz belőle, hát legalább „bepofáz" annyit, amennyit bír. De minden kanál után megeresztett egy-egy szót.

— Nem jó e Zsuzsi! Hija van! Sajnállottad alá a zsírt! Só sincs benne.

— Van azon minden.

— Van ezen frász. Nincs ezen semmi. Nincs ennek annyi íze se, mint a töreknek. Hej, mit csinált vóna az én anyám ebbül a halbul! Micsoda paprikást!

A fiatal asszonyt már a hideg lelte, ha az ura az anyjával hozakodott elő. Az mindent jobban tudott az ura szemében az egész világnál, különösen meg a feleségénél.

— Mit csinált vón ebbül az én anyám! — ismételte Mihály s egy szép falat kecsegét vett a szájába.

— Az asszonykából kitört a pulykaméreg.

— Vidd haza! Vidd haza! Mért nem vitted haza az anyádnak!

— Bizony kár vót, — mondta Mihály s újabb kecsegedarabot kotorászott elő a piros tálból.

— Na hát nekem ne hányd mindig az anyádat! Erigy haza! Nem megyek utánad! Sose is mentem. Vigyen a szösz...

Mihály elhallgatott. Ez kényes pont. Maga az asszony se folytatta, félt, hogy nagyon erőset talál mondani. Csak azt morogta még oda:

— Annyit mindig tudok, mint az anyád.

Mihály belepiszkált a lábasba, turkált benne, mint a jóllakott malac a moslékos dézsában.

— Látom!... Ilyen halat elrontani! Sokat tudsz! Megmutattad! Jól megtanultad az anyádtól!... Persze, ű maga se igen sejt hozzá.

— Hallod! Hagyj békét az anyámnak!

— Az anyád! Az öreganyád se tudott egy paprikáshalat megcsinálni. A hetvenedik öreganyád se — piszkálódott Mihály.

Az asszony elképedve állott s azt nézte, mit vágjon a szerelmes ura fejéhez.

Ez pedig nagy hidegvérrel bicskára

Lőtz Károly
Oláh Gusztáv

Barcs Sándor elmondja,

milyen érzésekkel készül az angliai II. Békevilágkongresszusra?

Kattognak a táviró-gépek.

Az éter hullámai naphosszat hozzák és viszik az értesüléseket.

A Magyar Távirati Iroda Bródy Sándor-utcai székházában a világtájakról érkezett hirek mind arról számolnak be, hogy a haladó világ, a Szovjetunió, az emberiség nagy tanítómestere, Sztálin vezette békeszerető emberiség kemény küzdelmet folytat a béke megvédéséért. Moszkvában, Koreában, Tibetben, francia földön, Budapesten, német honban, Lake Succesben, mindenütt.

S a haladó emberiséggel mindenütt szemben állnak az imperialisták.

Azok, akik önös érdekükben, dollárimádatukban vérre, könnyre, nyomorra, szenvedésre, háborúra spekulálnak és atombombás világuralomra törekszenek.

Barcs Sándor, a Magyar Távirati Iroda vezérigazgatója nap nap után lelkiismeretesen végig tanulmányozza az érkező hireket. Ő is, mint a békeharc minden katonája, örömmel veszi tudomásul:

A béketábor erősödik. Egyre erősebb. Győz az igazság.

Minden gazsággal szemben győz.

Örült, hogy világgá küldhetjük el határozásunkat, a Magyar Békekongresszus határozatát: *„Megvédjük a békét!"*

S mikor a Magyar Békekongresszus megválasztja őt is a Béke Hívei II. Világkongresszus magyar küldöttségébe, erősebben dobog a szíve. Mit érez? A kongresszust követő délelőttön, munkájából egy kis időt szakítva elmondja:

— Első gondolatom az volt, hogy *rendkívül nagy megtiszteltetés ért.* Nyomban éreztem azonban, hogy nemcsak megtiszteltetés, hanem *komoly felelősség is ez részemre.*

— Tagja leszek egy olyan delegációnak, amelynek be kell mutatnia a mai Magyarországot, így a mai mikrokozmost kell kivánni, hogy lássák, mit jelent népi demokráciában élni, alkotni és mit is jelent ez különösen nekünk, magyaroknak. Be kell mutatnunk, mit végeztünk eddig a békeharcban, rá kell mutatni arra az egyöntetű békevágyra, mely a magyar nép aprajáját-nagyját betölti. Főleg ki kell domborítani azt az elszánt akaratot, hogy függetlenségünket és békénket fegyverrel és tíz körömmel meg tudjuk védelmezni. A Béke Hívei II. Világkongresszusán nemcsak a magyar nép békevágyát, de a magyar nép erejét is dokumentálni kell és külön alá kell húznunk azt, hogy *soha ilyen egységes a magyarság nem volt.* Soha még nem forrasztotta össze ennyire egy közös gondolat, mint most ez a békeharc, aminek eredménye a termelésben és a szocializmus építésében is jelentkezik.

— Mindenesetre remélem, hogy a Béke Hívei II. Világkongresszusa nagy mértékben viszi előbbre a világbéke ügyét és hogy a magyar nép küldöttei jól képviselik mindazt, amit a békekongresszus rájuk bizott.

Ezekkel az érzésekkel készül a magyar küldöttség egyik tagja, Barcs Sándor, a Magyar Távirati Iroda vezérigazgatója a világ békeszerető népeinek nagy találkozására.

Egy szabolcsi parasztasszony Sheffieldbe utazik

Kakuk Ferencné a Nyíregyházától mintegy harminc kilométernyire fekvő Paszab községből utazott fel a Második Magyar Békekongresszusra, ahol aztán őt is megválasztották a Sheffieldbe utazó magyar küldöttségbe. Egyszerű, dolgozó parasztasszony *Kakuk* Ferencné. Fekete fejkendője alatt szemének tiszta tekintetében a békét akaró magyar parasztasszonyok, anyák millióinak harcos üzenetét viszi a Béke Híveinek Második Világkongresszusára. A megtisztelő kitüntetés, hogy résztvehet a Békevilágkongresszuson, határtalan örömmel tölti el.

— Otthon, amikor nagy utam előtt elbúcsúztam családomtól, — mondja — kisfiam sírvafakadt. „Ne sírjál, kisfiam", csitítgattam, „hiszen minden tiértetek törlénik, azért leszek most távol tőletek néhány napig."

Kakuk Ferencné is az anyák szívén keresztül fogja fel elsősorban a béke megvédéséért folyó nagy küzdelem jelentőségét. Nyolc éves kisfián kívül tizenkét éves kislánya van. Megkérem, mondjon el valamit életéből.

— Nagyon-nagyon sok szenvedéssel teli volt sokáig az én életem is, mint annyi millióé ebben az országban — mondja *Kakuk* Ferencné. — Édesapám herceg *Odescalchi* birtokán volt gazdasági cseléd. Engem is hamar befogtak gyerekkoromban harmados földet kapálni. Tizennégy éves koromban cseléd lettem. Huszonnyolc éves koromban férjhezmentem, napszámosemberhez. Változást életünkben a felszabadulás éve hozott. A földosztáskor három hold földet kaptunk, azon kezdtünk gazdálkodni. Azóta kétszobás, konyhás kis házat is építhettünk. Mult évben községünkben megalakult a termelőcsoport, én is beléptem az urammal és azóta méginkább látjuk fejlődésünk, boldogulásunk útját.

— Mit gondol — kérdezem —, mivel érdemelte ki, hogy beválasztották az Angliába utazó békeküldöttségbe.

— Talán azzal, hogy az MNDSZ vonalon jól dolgoztam — mondja szerényen. — A községben én vagyok az MNDSZ-szervezet vezetője és tagja vagyok a termelőcsoport intézőbizottságának is. Tevékenyen résztveszek a népnevelői munkában. Arra vagyok a legbüszkébb, hogy a tanácsválasztáskor a mi községünk volt az első Szabolcs-Szatmár megyében, amely reggel kilenc óra hat perckor már jelenthette, hogy a szavazásra jogosult nyolcszázhuszonnyolc szavazó leszavazott. Az MNDSZ-asszonyok már reggel fél nyolc órakor szavaztak le. Községünkben sok a hadiözvegy és sok az olyan gyerek, aki édesapját az elmúlt világháborúban vesztette el, ezért is lakosságunk tudatában van a békeharc jelentőségének. Ez fejeződött ki a Békekölcsön jegyzésekor is. Az ezerötszáz lakosú kisközség negyvennyolcezer forint összegű Békekölcsönt jegyzett, a járásban első helyre kerültünk.

Kakuk Ferencné úgy érzi: a jó népnevelőt jutalmazták meg benne azzal, hogy résztvehet a Békevilágkongresszuson.

— Amikor nevemet meghallottam a Magyar Békekongresszuson az Angliába utazó békeküldöttség tagjai között, nem tudtam szóhoz jutni és könny szökött a szemembe a boldogságtól. Otthon, hetvenkéléves édesanyám is a lelkemre kötötte, hogy megbízatásomnak a legjobb igyekezetemmel tegyek eleget. Szeretném, ha felszólalhatnék a Békevilágkongresszuson és elmondhatnám, hogy dolgozó népünk mily sok szenvedés után érkezett el szebb jövendőjének kapujáig, a szocializmus építéséhez és elmondhatnám azt is, amit a magam szemével látok mindenütt, hogy parasztságunk hogyan védi a szántóföldeken a többtermelésért folyó munkájával a béke ügyét. Szeretném elmondani, hogy dolgozó népünk milyen mérhetetlenül gyűlöli mindazokat, akik békés házainkat, gyermekeink szebb életét, egy új világháborúban akarják elpusztítani.

Tiszta szeméből hirtelen a gyűlölet lángja csap ki: *Kakuk* Ferencné, ez az egyszerű, becsületes dolgozó parasztasszony, mint dolgozó népünk millióinak, szíve egész hevületével gyűlöli a háborút és megveti azokat, akik az új háború kitörésén mesterkednek. Érzi, tudja, hogy Sheffieldben az ő egyszerű, szerény hangja is megnő és hallattatja szavát.

(k. e.)

A földalatti gyorsvasút 100 kocsijának befogadására alkalmas kocsiszínt építenek

A földalatti gyorsvasút Népstadion-állomásától mintegy másfél kilométerre építik majd meg a gyorsvasút száz kocsijának befogadására alkalmas kocsiszínt. A 15 ezer négyzetméter alapterületen fekvő kocsiszínben naponta vizsgálják majd át a kocsikat és a helyszínen végzik el a kisebb javításokat.

A kocsiszín mellett építik meg a földalatti dolgozói részére a mosdókat, öltözőket, az éttermet és itt lesznek a művezetői irodák, valamint raktárak is.

A Napi- és Hetilapkiadó Vállalat

Hirdetési Osztá
csekkszámlaszá

Kérjük a vidéki hirdetőinke
számon küldjenek be és fel
összeget melyik lapra küldi
Ujság, Népsport, Magyar Vas
ország, Szabad Száj. Kérjül
napját is feltüntetni.

Lotz Károly

Kat. Nürnberg 1929

9. l.

ül : Jelenetek Szent György életéből.

rckép
n, pasztell, 60×44 cm.
n Marco-gyüjteményből.

ET FESTŐ, XVIII. század
csendélet
n, olaj, 65×48 cm.

Lotz Karóly

wód

Ibl Svajc. 1944

zember hó 30-án.

Dr. Bártzy István
polgármester.

Lotz Károly

l

Farkas Munkalevelei

219. l.

1948. XI. 10.

II.

Gyűjtsünk papirt!
(Beszéd.)

Kedves Fiúk!

Napjainkban egyik legfontosabb szükségleti cikkünk a papír. Gondoljuk el, mi lenne, ha egyszer

Lotz Károly

1.

Végvári Szolnok

17, 51, 61 l.

Lotz Károly

Lotz Károly

Rajzai. (Születésének századik évfordulójára)

O. M. Iparművészeti Múzeum.
A grafikai osztály LXVI. kiállítása.

Budapest, 1933. nov.
8-r, 33, 2 l, fűzve.

H. 3. p. e. T. 20

MDK

Lotz Károly

Hajóvontatók, of.

MNG. Magyar Forradalmi művészet. Műcs. 1957.

MDK

Lotz Károly

Alkony

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

MDK

Lotz Károly

Wéber Ilona arcképe

M.festészet haladó hagyományai. Főv.Képtár,1951.

MDK

Lotz Károly

Hajóvontatók, repr.

MNG. Magyar forradalmi müvészet. Mücs. 1957.

digi tevékenységével". /u.

Ki ismer viszont o
uton" meg lehet szüntetni?

/Meg kell jegyezne
is, melyek szerint a kormá
szabályai ellenére is, egy

"Manapság - irja 1
akik abbahagyják a sámánko
alkalmazottakat - megterhe
és végül a jurtában titokbe
ban /Se p. 55/ több adatot
szeritették a sámánokat, ho
merjék abbahagyni azt.

Lotz Károly

ivód

Harasztos Gyula

Műalkotások ismertetése. Sátoraljaújhely. 1934. 174-l.

1751 l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó rt.
B. V., Rothermere 12.
Telefon: 127-[illegible]

M.D.K.

Lotz Károly, festő

nevét említi a könyv "Szépművészet" c. fejezetének szerzője /Németh Lajos/, mint aki számtalan falfestményén, nagy sikerekkel aratva, könnyedén egyesítette a barokk motívumokat a velencei rokokóval.

Hongrie 66, Bp. 1966. Szerk.: Gárdos, Miklós.
Ed.: Pannónia 132. old.

Lotz.

A Postatakarékpénztár aukcióján alkotása szere-pel.

Esti Kurír, 1928. Jún. 7

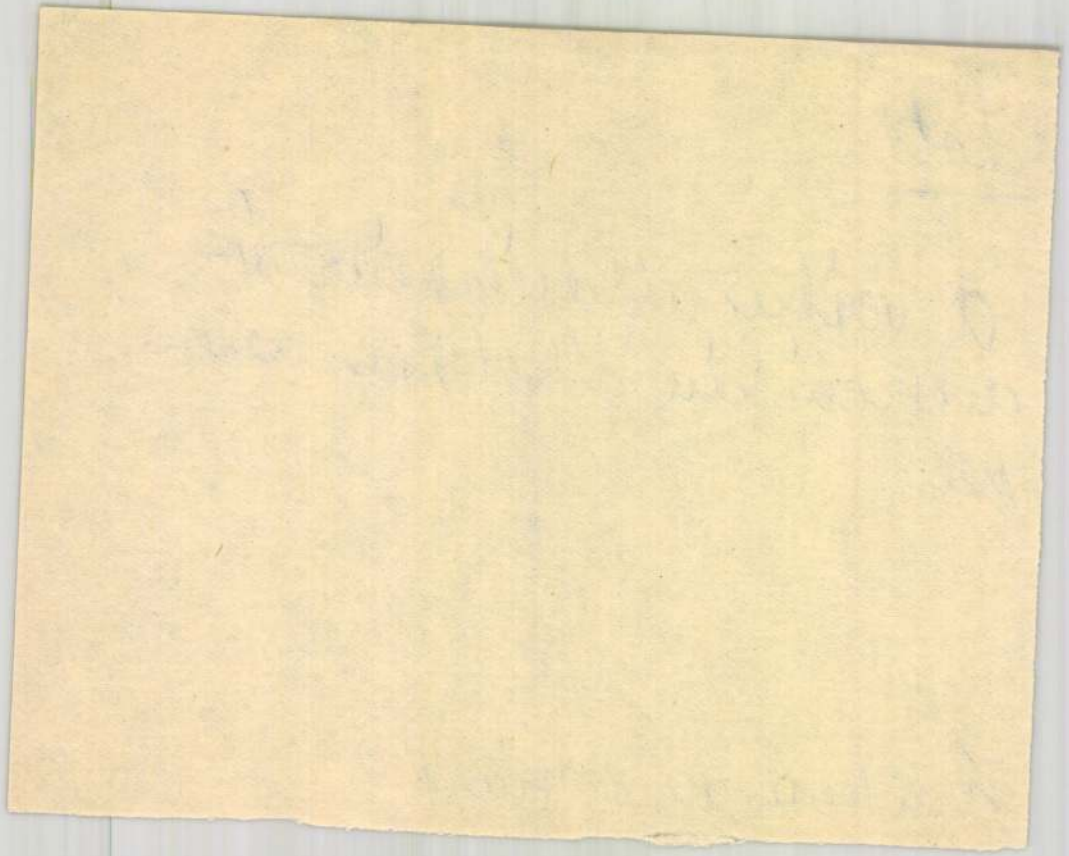

Latin.

A régi Műcsarnok freskóinak alkotója.

Budapesti Hírlap, 1928. Okt. 30.

Lotz Károly, festő

M.D.K.

és több még élő híres magyar festő tanulmányképeit állították ki a Képzőművészeti Főiskolán, azoknak a művészeknek műveiből, akik a Benczur Gyula által 1882-ben alapított "Mesteriskola" növendékei voltak.

Magyar Nemzet, 1952. április 25.

Lotz Károly, festő

Tárlatvezetésen ismertetik.

— : A hét végi kulturális programból 11.

NÉPSZABADSÁG Gy. 1965. nov. 20.

Kotz Károly, festő

MDK

A Kotz-teremben felújításra kerültek a Kotz-falképek.

— : Megnyílik a Párizsi 6.

ESTI HIRLAP kk. 1964. nov. 29.

M.D.K.

Lotz Károly „festő"

képei is szerepelnek a kolozsvári volt Redut helyiségeiben megnyiló Néptanács Képzőművészeti Muzeumában.

Utunk Kolozsvár, 1952. augusztus 15-

M.E.K.

MDK

Lotz Károly, festöm.

Lotz Ilona táncosnö jelmezében. Repr.

Petrovics MM 27, 28.1.

MDK

Lotz Károly

Csipkés K.: Gyüjteményeink gyarapodása az 1940. esztendőben. Soproni Szemle 1941. 59,60.l.

MDK

Lotz Károly

Lyka K.: Szinyei Merse Pál. Magyar Muzsa 1920. 4. sz. 164-170.l.

Lotz Károly, festöm. MDK

1852-ben Weber Henrik tanitványa volt, majd Bécsbe ment s Rahl tanitványa lett.
/Ybl Ervin:Lotz Károly élete. 2o.l./

Koday Ernö könyve: Weber Henrik festö. 1818-1866.
33.l.

MDK

Lotz Károly

Lotz Károly emlékkiáll. katalógusa. Ernst Muz.kiáll. XX. Bp. 1916.

A Lotz-Albumból.

A mester leányai.

I. 300 koronás díj. Helbing Ferenc rajza.

I. 300 koronás díj Dörre Tivadar rajza.

Az okmánybélyeg-pályázat pályamüvei.

Magyar Iparművészet

1899. 3 szám.

(142. l. kép
143)

Lotz Károly MDK

Dekorativ sorozat,

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőmüvészeti anyagából rendezett kiállitás

M.D.K.

Lotz Károly
festő-

A Magyar Tudományos Tha-
deinia díszterniét freskói
díszítik.

Martny: Jubiláló palota
Nők Lapja, 1965. okt 16 - 16 lap.

MDK

Lotz Károly

Jankó János klisé rajza Lotz Károly u.:
Vizmerítő lányok, fam. repr.
Mosó asszonyok, " "

Nagy Magykép I.r. 325, 327 l.

MDK

Lotz Károly

Vásárról hazatérő csizmadia, fam. repr.
Jankó János rajza Lotz Károly rajza v. festménye után

Nagy Magykép I.r. 319 l.

MDK

Lotz Károly

Az Ér mellett, fam. repr. Jankó János rajza,
Lotz Károly festménye u.

Nagy Magykép I.k. 121 l.

MDK

Lotz Károly

Pihenő hajósok, fam. repr. - Jankó János raj
za Lotz Károly festménye u.

Nagy Magykép I. 225 l.

M.D.K.

Lotz Károly
festő

Csók István a Mintarajziskolában tanította.

Tolnay Katalin: Emlékezés Csók Istvánra
Művészet, 1965. okt. 8-12 lap.

Lotz Károly /festménye/ - Jankó János /rajza/ MDK

Lókötő a Tisza partján, fentiek müve u.
készült fametszet, repr.

Nagy Magykép I. r. 189 l.

MDK

Lotz Károly, Jankó János

A bivalyos, fentiek után készült fametszet, rep

Nagy Magy kép II.r. 349 l.

Lotz Károly és

Than Mór

nincs
lód
Z

falképei az V. Ker.
főgymnasium dinter-
meben képekkel.

Az intézett 1898/99.
évi értesítőjében

? ?

megjövödni!

Stahrenberg E. R:

Egész alak~~ban~~, jobbra
ben kivont egyenes kard
ra omlik, bajusza kicsiny,
tot, vállra vetetten köpeny
mát hord. Az arany gyap
Kapájába pedig pisztolyokat
jük. Az égbolt felhős. Fe

Ernst Rüdiger
ez után két hasábosan:

Dieß ist Graff
Deß nie verzagte
Daß alles bebt
Daß Er durch

Rézmetszet, méretei a v

93

Loth Károly

művei került a székesfehérvári múzeum tulajdonába Kbl Ervin hagyatékában.

Esti Hírlap 1965. aug. 24.

MDK.

Lotz Károly

Müvei a BÁV áruforgalmában

Népszava 1966 máj. 14.

M.D.K.

Lotz Károly

"Bókay János revüje" cimmel az iró visszaemlékezéseinek illusztrációjaként hozza a lap a müvésznek -Bókay János édesanyjáról készült- festményét.
Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1938. febr 6-12. XXVIII. évf. 7. sz. 17. lap

.K.D.T.

Lotz Károly

becsi magy. kir. alk.

Künst Wien 1937

tásügyi miniszternek jelen kelet és

vőség VII.osztályához intézett rendele-

kek Orsz.Bizottságának a m.kir.postata-
számu csekkszámlája javára a Bizott-
lma fejében a következő összegeket utal-

számla terhére:

e 80 P

80 "

en.: 160 P-t azaz Egyszázhatvan pengőt.

kkszámla terhére:

ekre 20 P-t azaz Husz pengőt. Budapest,

szter rendeletéből:Dr.vitéz Haász Aladár

elmeit, ki-
lalja ma-
t az iro-
almi pro-
vonásaihoz
alkotója
sé váljék.
rányú fo-
élja, hogy
kai és esz-
juttassa a

kezube lapunkat s mi azon leszünk, hogy az irodalom és a képzőművészet érdemes termékeit kritikai megjegyzéseinkkel együtt sorozatosan eljuttassuk Önökhöz.

K. L.

PONTOK ÉS VESSZŐK

Ön elviselhetetlennek érzi, hogy még a legártatlanabbnak induló beszélgetés is, többnyire éles vitába csap át és a vita nem a nézetek, elvek tisztázásához vezet,

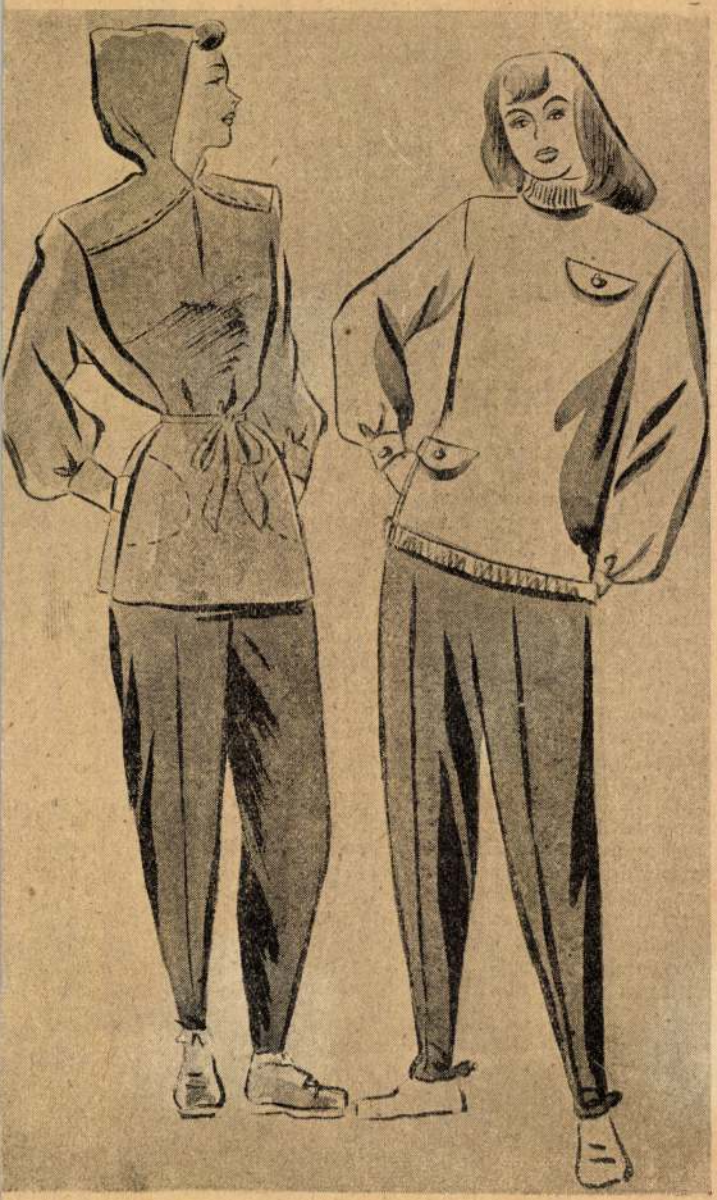

16. *Műtőorv*
17. *Félretes*
18. *Zombor*
19. *Testünk*
20. *Nem te*
21. *Dél —*
22. *ADK*
24. *Füzet.*
25. *Téli sp*
26. *KEÉ.*
27. *Kirándu*
29. *Pálinká*
31. *Háború*
32. *A fátun*
34. *Flettner* hajót.
35. *Takarm*
36. *Már ne*
38. *Sütő —*
39. *Bjelo . .*
40. *Helyesl*
42. *Éra —*
43. *A mori*
44. *Az örö*
45. *Alföldi*
50. *Uralkoc*
54. *Ebben*
55. *Őskori*
57. *Nyári*
58. *Ilyen* leges).
59. *Munkac*
61. *Ritka*
62. *Kant —*
63. *Határá*
65. *TIRK.*
66. *Tejtern*
67. *Nem n*
68. *Szól, h*
70. *KVE.*
71. *Sajó —*
72. *Nem k*
73. *Könyör*
75. *Amerik*
76. *Zalame*
78. *Napsza*

Vízszinte
Kató, Hel
sav, haro,
kérők, lót
ere, p, r, s,
élez.

Függőleg
elemez, M
vem, maj
keresik, r
Énare, ha
pihe, elég.
5. sz. k
talmat ny
Istenhegyi

Lotz Károly

Perállag III

1472, 1473

1474, 1475–

1476. l.

1477. l.

y porcellán kinai diszítéssel. — DREI TELLER. Zwei inesischem Dekor.

EI TELLER, Steingut, unbemalt. Ungarisch, Anfang

DREI TELLER, Steingut, mit verschiedenem Dekor.

EI TELLER, Steingut, mit verschiedenem Dekor.

f. — SCHÜSSEL, Steingut, mit blauem Lindenkor

désben körte és szőllő. Holics, XVIII. sz. — SCHÜS- ımetterlingen dekoriert, im Fond Birne und Trauben.

ent-Márton, XIX. sz. v. — SCHÜSSEL, Ton glasiert, Ende XIX. Jahrhundert.

I. sz. — SCHÜSSEL, Fayence, mit blauem Blumen-

gyarország. XIX. sz. e. — KRUG, Ton glasiert, mit g XIX. Jahrhundert.

Lotz Károly

Perálltörtképes

590.-l.

sem, falyajukat egyengette, sorsukat f
gyelemmel kisérte. A kollégium

Lotz Károly

tovább

179. l.

Storno Ferenc

177, 178. l.

181–182

Székely Bertalan

179. l.

l. Műcsarnok

1868.

Keresztúr.

A kőfalakkal körülvett v
csatlakozik, jobbra pedig a k
el, a hol szobrok kötik le fi
hegyek hullámzanak. Felirata:

ARX KÖRESTVR au

Rm., mér. a vk.

126-94-14

Lotz Karoly

l.

Szana 1890

91, 92, 99,

100, 101, 102. l. 108. l.

Lotz Károly

l.

Fortin Béla

262, 263. l.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM

BUDAPEST IX, ÜLLŐI-ÚT 33—37

A MAGYAR TÖRTÉNETI MÚZEUM IPARMŰVÉSZETI OSZTÁLYA

Lotz Károly

fovább Than Mór

Azon vázlatok magya-
rázata stb.

Közölve =

Műcsarnok

1868. 34 és

kv 4

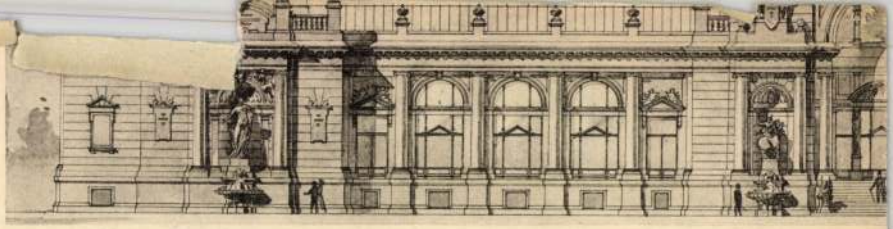

Fürdőház pályaterve.

Pátria.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Lotz Karól

Esztergom

171, 172, 173, 178,

24,

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 évi hó n napján

délelőtt / délután órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy:

Elnök megbízásából:

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Lotz Károly

Cáid
z
Zámborszky J.:
A magyar
Országház.
Bp. 1937.
96 — 99. l.
Kopiekhel.

(2441-től 2634-ig.)

NAPI

ÁRVERÉSEIT!

Árverések naponta délután 3 órától!

Minden pénteken délután bútor-, minden szerdán és szombaton délután ékszerárverés. Minden hónap első keddjén és a rákövetkező szerdán délután szőnyeg-, szőrme-, alpakkatárgy-, kerékpár-, írógép-, varrógép-árverés. Az árverésre kerülő anyagot tartalmazó „ÁRVERÉSI KÖZLÖNY“ a helyszinen 10 fillérért kapható.

Lotz Károly

cred

Trag Erd

113 cl.

nagygyűlésén „Adatok a gyomornedv és májkivonatok fizikai-kémiai vizsgálatához" címmel.

Dr. Illényi András (1902, Székesfehérvár, róm. kat.) klinikai adjunktus Budapestről (Belák professzor), 800 pengő belföldi kutatási ösztöndíjat kapott bakteriológiai vizsgálataira. Munkássága többirányú volt. Foglalkozott az anaerob baktériumok tenyészthetőségi viszonyaival C-vitamin jelenlétében; tanulmányozta a sulfamid-készítmények, valamint a colchicinnak baktériumokra kifejtett hatását; dolgozott egy összefoglaló munkán, amely gyakorlóorvosoknak szánt egyszerűbb laboratóriumi vizsgálatokat tárgyal; végül vizsgálta a MÁV alkalmazottainál előforduló reumatikus megbetegedéseket. Az év folyamán a bakteriológiai és serológiai diagnosztika tárgykörből magántanári képesítést nyert. Megjelent munkái: „Die Wirkung des durch die Bakterien producierten C-Vitamins auf die Entwicklung der Tetanusbacillen" (Zentralblatt für Bakteriologie, 146. 1940.), Baktériumok által termelt C-vitamin hatása a tetanus fejlődésére (Magyar Orvosi Archivum. 1940. 5.), „Para-amino-benzol sulfamid hatása a baktériumanyagcserére" (u. o. 1940. 5.), „Para-amino-benzol sulfamid és xylose antagonista hatása baktériumanyagcserére kísérletek alapján" (u. o. 1940. 5.), „Rheumás megbetegedések a MÁV. alkalma-

Lotz Károly

A tihanyi apatsági templomban: a két angyaltól imádott Isten bárányа, a Szentháromság képe, a korus feletti félkupolában a Hit, Remény és Szeretet csoportja, fentitől.

Mihályi Ernő dr – Vigyázó János dr: Tihany részletes kalauza. Bps 1926. 30, 31. l

6 K
sötétkék

20 K
lila

25 K
narancs

50 K
kék

100 K
sárgásbarna

Lotz Károly

Erod
2

Hevesi Oest

203. l.

~~Római csont hajtú VIII. 134.~~

Lotz Károly

Szekely Bertalan

Nincs
ed
v

vöd
v

Sötér István:

Magyar-francia
kapcsolatok.
Bp. 1946.
195. l

Neggies

C. 57

1 Röt. 8r

Castelfranco,
Pompeo

Caperrali di Golasecca.

(Estratto dal Bulletino di Paletnologia Italiana, Anno 4°, Maggio e Giugno 1878).

1.- I. M.

1 Repes tabla

Lotz Károly

a minisztéri tanácsterem mennyezetképe, olajf.. és

a diszlépcsőház mennyezetének falképei fentitől

Zámb 1935

22. l.

Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono: 185-618

Lotz Károly

önarcképe

és Strobl Alajos

arch.

repr.

Szépm. Muz. Évk.

IX. 29. tábla

Női akt repr.

u.o. 30. tábla

Lotz Károly

l.

Szépm. Mus. Ék

IX. 273 l.

274. l.

275. l

Lotz Károly

74 képe veszett el
a háborúban

Jegz. 101. l

A budai Vigadó-
ban elpusztult fal-
képeit nem említi.

4822·86 Top. (Gänzel is)
1919·40 Könyv.
198·10 Felmérések

6940·36
− 3811·06
+ 3129·30
+ [illegible] 80 all. rend.

3129·30

355·50 grosslöre
maradt a fotóm.

Top.
Foto
Könyv
Fel.

6940·36
3·811·06
3·129·30

Lotz Károly

d.

Szinnyei

X. 978. h.

1000. h.

1510. JÉZUS. Hímzett kép, keretben . . 8.—
1511. TERÍTŐ. Piros selyembrokát . . 20.—
1512. LEPEDŐVÉG. Vászon, recével és vert csipkével . . . . . 10.—
1513. FALVÉDŐ. Gyöngyhímzés. XIX. sz. második fele . . . . . 32.—
1514. KIS SZÖGLETES ASZTALTERÍTŐ. Brokát . . . . . 10.—
1515. KEREK ASZTALTERÍTŐ. Vászon, csipke szegéllyel . . . . . 35.—
1516. OVÁLIS TERÍTŐ. Rumburgi vászon, csipke szegéllyel . . . . . 32.—
1517. KOSSUTH LAJOS AMERIKÁBAN. Gobelinhímzésű kép. XIX. sz. közepe 120.—
1518. OVÁLIS TERÍTŐ. Rumburgi vászon, csipke szegéllyel . . . . . 32.—
1519. TIZENKÉTSZEMÉLYES ABROSZ 12 ASZTALKENDŐVEL. Damaszt . . 120.—
1520. KENDŐ. Selyem, gazdagon hímezve, rojtokkal . . . . . 80.—
1521. HÁROMSZÖGLETES TERÍTŐ. Zöld selyem, hímezve, rojtokkal . . . 30.—
1522. HÍMZETT MINTASZALAG. 1860-ból 10.—
1523. KÁSMIRTERÍTŐ. XIX. sz. (Hibás) . 100.—
1524. KEREK TÁLCAKENDŐ. Kézimunka. 6 darab . . . . . 50.—
1525. GÖRÖGKELETI OLTÁRKERESZT. Lila selyem, gazdagon hímezve . . 30.—
1526. GOBELINHÍMZÉS KERETBEN. XIX. század közepe . . . . . 8.—
1527. KEREK TÁLCAKENDŐ. Kézimunka. 14 darab . . . . . 50.—

Lotz Károly

lárd

Malonyai Dorsó

az akt. Bp. 1914.

110–114. l.

képpel

bécsi porcellán, bíborszínű angyalkával és virágcsokorral. Belsejében csigás inda friz. Kék pajzsjegy. 1817. — MOKKASCHALE aus Wiener Porzellan, bemalt mit einer Engelfigur in Purpur- und Blumenstrauss. Blaumarke. 1817.

385. **Csokoládéscsésze,**

bécsi porcellán, harangalaku, két hajlott füllel, színes festéssel és aranyozással. Két négykarélyos medaillonban alakos ábrázolás. Du Paquier kora (1719—1744). — CHOKOLADESCHALE aus Wiener Porzellan, glockenförmig, mit zwei geschweiften Henkeln. Bemalung in Bunt und Glod. In zwei vierpassförmigen Medaillons figurliche Darstellungen. Periode Du Paquier (1719—1744). *(Illusztrálva a XV. táblán.)*

386. **Csokoládéscsésze,**

bécsi porcellán, harang alakú, két madárfejes füllel, színesen festett díszítéssel: kétoldalt egy-egy kinai ízlésű virágos gally rajta ülő madárral. Du Paquier kora (1719—1744.) — CHOKOLADESCHALE aus Wiener Porzellan, glockenförmig, mit zwei Vogelkopfhenkeln und bunter Bemalung. Zu beiden Seiten je eine chinesische Blumenstande mit Vogel. Periode Du Paquier (1719—1744).
(Illusztrálva a XV. táblán.)

387. **Fedeles tálka és tányér,**

bécsi porcellán, arany arabeszkes széldísz, kék szalaggal átfont virágfüzérek, gyümölcsök és madarak. Fedelének gombja eperszál. Kék pajzsjegy. 1780 tájáról. — DECKELTERRINE und TELLER aus Wiener Porzellan, Arabesken-Goldrand, von Blumenguirlanden durchsetzte Bänder, Früchte und Vögel in Bunt. Als Deckelknauf eine Erdbeerranke. Blaumarke, um 1780.

388. **Két tányér,**

bécsi porcellán, színes és arannyal élénkített kinai ízlésű virágdíszítéssel. Kék pajzsjegy, 1750 tájáról. — Zwei TELLER aus Wiener Porzellan mit goldgehöhten, chinesischen Blumendekor in Bunt. Blaumarke, um 1750.

Magy. Nemz. Renezánsz Társ. IV. aukciója Bp. 1923

179. **Női arckép,**

állítólag Mária angol királynő arcképe. Olajminiatür, arany. Ovális, 4.2—3.3 cm. Gazdag ezüstfiligrán keretben. Flamand, XVII. század első fele. — PORTRÄT EINER DAME, angeblich Maria Königin von England. Ölminiatür auf Gold im reichem Silberfiligranrahmen. Vlämisch, erste Hälfte XVII. Jahrhundert.

(Illusztrálva a XIII. táblán.)

180. **Krisztus mellképe.**

Olajminiatür, elefántcsont. 7.5—7 cm. Olasz, XVII. század vége. — BRUSTBILD CHRISTI. Ölminiatür auf Elfenbein. Italienisch, Ende XVII. Jahrhundert.

181. **Férfiarckép.**

Miniatür, ezüst. Ovális. 2—1.5 cm. Ezüstfoglalatban. XVIII. század. — MÄNNLICHES PORTRÄT. Miniatür auf Silber. Oval. Silbermontierung. XVIII. Jahrh.

182. **Női arckép.**

Elefántcsontminiatür. 9—7 cm. XIX. század első fele. — WEIBLICHES PORTRÄT. Miniatür auf Elfenbein. Erste Hälfte XIX. Jahrhundert.

183. **Anya gyermekével.**

Színezett rajz, 21—16 cm. 1850 körül. — MUTTER UND KIND. Kolorierte Zeichnung. Um 1850.

184. **Alt, Theodor** (szül. 1846) :

GÓTIKUS KÁPOLNA. Szénrajz. 50—66 cm. Jelezve alul balra : Th. Alt 1904. — GOTISCHE KAPELLE. Kohle. Bezeichnet links unten : Th. Alt 1904.

185. **Bombelli, Pietro-Leone :**

COMMEDIA d'ARTE JELENET. Rézmetszet Pietro Leone Gherri rajza után, 1780. 40—55 cm. — SZENE AUS DER COMMEDIA d'ARTE. Kupferstich nach der Zeichnung von Pietro Leone Gherri. 1780.

186. **Coqueret, Pierre-Charles** (1761—1832) :

J. DE LA FONTAINE ARCKÉPE, Hiacinthe Rigaud festménye után. Színes mezzotinto metszet. 40—32 cm. — PORTRÄT J. DE LA FONTAINE's, nach dem Gemälde von Hyacinthe Rigaud. Farbiger Mezzotinto-Stich.

187. **Hänisch** (XIX. század) :

FÉRFIARCKÉP. Ceruzarajz. Ovális, 23—19 cm. Jelezve alul : Hänisch 1858. — MÄNNLICHES PORTRÄT. Bleistiftzeichnung. Bezeichnet unten : Hänisch 1858.

188. **Kriehuber, Josef** (1801—1876) :

TÁBOROZÁS a schwechati csata előestéjén, 1849. Lithografia. 37—50 cm. — BIVOUAC am Vorabend der Schlacht von Schwechat, 1849. Lithographie.

189. **Levachez, Charles-Francois Gabriel** (XVIII. század) :

A VASÁRNAPI LOVAS. Színes mezzotinto-metszet, Carle Vernet festménye után. 30—40 cm. — DER SONNTAGSJÄGER. Farbiger Mezzotinto-Stich, nach dem Gemälde von Carle Vernet.

190. **Lotz Károly** (1833—1904) :

A SZENT CSALÁD. Sepia-festmény. 16—20 cm. Jelezve alul jobbra : Lotz K. Hátlapján ugyanaz a tárgy, más változatban. Tollrajz. — DIE HEILIGE FAMILIE Sepia. Bezeichnet rechts unten : Lotz K. An der Rückseite dasselbe Sujet in einer anderen Variante. Federzeichnung.

191. **Lotz Károly** (1833—1904) :

ZENÉLŐ AMORETTEK. Szénrajz. 31—35 cm. — MUSIZIERENDE AMORETTEN. Kohlenzeichnung.

167/c. **Ceruzarajz,**

OROSZLÁN. Jelezve alul jobbra: Meran, 842. Mérete 24—16 cm. — BLEISTIFTZEICHNUNG. LÖWE. Bezeichnet rechts unten: Meran, 842.

167/d. **Ceruzarajz,**

SIESTA. Jelezve alul jobbra: B. M. 840. Mérete 24—16. — BLEISTIFTZEICHNUNG. SIESTA. Bezeichnet rechts unten: B. M. 840.

168. **Női arckép.**

Elefántcsontminiatür. 7—6 cm., 1830 körül. — WEIBLICHES PORTRÄT. Miniatür auf Elfenbein. Um 1830.

169. **Anya gyermekével.**

Elefántcsontminiatür, kerek, átmérője 7 cm. Angol, XVIII. század. — MUTTER UND KIND. Miniatür auf Elfenbein. Englisch, XVIII. Jahrhundert.

170. **Hölgy rózsával.**

Elefántcsontminiatür. 19—14 cm. Francia, XVIII. század második fele. — DAME MIT ROSE. Miniatür auf Elfenbein. Französisch, zweite Hälfte XVIII. Jahrhundert.

171. **Tiszt arcképe.**

Papirminiatür. Kerek. Átmérője 4.5 cm. XIX. század első fele. — PORTRÄT EINES OFFIZIERS. Miniatür auf Papier. Erste Hälfte XIX. Jahrhundert.

172. **Férfiarckép.**

Olajminiatür, 9.5—7.5 cm. XIX. század közepe. — MÄNNLICHES PORTRÄT. Ölminiatür. Mitte XIX. Jahrhundert.

173. **Leányka képe.**

Elefántcsontminiatür. 10—7.5 cm. 1830 körül. — PORTRÄT EINES MÄDCHENS. Miniatür auf Elfenbein. Um 1830.

174. **Fiatal tiszt arcképe.**

Elefántcsontminiatür. Ovális, 6.5—5.5 cm. XVIII. század vége. — PORTRÄT EINES JUNGEN OFFIZIERS. Miniatür auf Elfenbein. Ende XVIII. Jahrhundert.

175. **Női arckép.**

Elefántcsontminiatür. Ovális, 5.5—4.5 cm. XIX. század eleje. — FRAUENPORTRÄT. Miniatür auf Elfenbein. Anfang XIX. Jahrhundert.

176. **Rajzoló arcképe,**

sapkáján cseh címerrel. Elefántcsontminiatür. Ovális, 9.5—7.5 cm. XIX. század első fele. Gazdagon faragott rokokó fakeretben. — PORTRÄT EINES ZEICHNERS, an der Mütze das tschechische Wappen. Miniatür auf Elfenbein. Oval. Erste Hälfte XIX. Jahrhundert. In reichgeschnitztem Rokokorahmen.

177. **Hertford gróf arcképe.**

Zománcminiatür, rézlap. 9.7—7.7 cm. A hátlapon levő felirat szerint Francis Charles Hertford grófjának arcképe Sir Thomas Lawrence eredeti festménye után. London, 1824. — PORTRÄT DES GRAFEN HERTFORD. Emailminiatür auf Kupfer. Nach der Inschrift an der Rückseite Porträt von Francis Charles Grafen von Hertford, nach dem Original von Sir Thomas Lawrence. London, 1824.
(Illusztrálva a VIII. táblán.)

178. **Férfiarckép.**

Olajminiatür, ezüst. Ovális, 4.2—3.2 cm. Flamand, XVII. század első fele. Gazdag ezüstfiligrán keretben. — MÄNNLICHES PORTRÄT. Ölminiatür auf Silber. Vlämisch, erste Hälfte XVII. Jahrh. In reichverziertem Silberfiligranrahmen.
(Illusztrálva a XIII. táblán.)

Lotz Károly

l.

O. M. trepm. Museum

Körlemenyei

1947. 1. r. - 33. l.

fekete fényezett fa, sárgarézveretekkel és fafaragással. Téglaalaku talapzaton négy oroszlánlábon nyugvó óraház, a számlapon nyilakat kovácsoló Ámorok, kétoldalt zenélő alakok, fönt angyalka trombitával, alakos veretekkel gazdagon diszített. Empire. — STANDUHR, schwarz gebeiztes Holz, mit Messingbeschlägen und Holzschnitzerei. Ziegelförmiger Sockel, auf vier Löwenfüssen ruhendes Uhrgehäuse. Am Zifferblatt Pfeile schmiedende Amoretten. Figurale Bekrönung Empire.

936. **Asztalka,**

paliszanderfa, különböző fákkal berakott Louis XVI. izlésü diszitéssel. — TISCH, Palisander mit verschiedenen Hölzern intarsierter Louis XVI.-Dekor.

937. **Állóóra,**

paliszanderfa, sárgarézveretekkel. Négy oroszlánlábon nyugvó félkörös fülke felett lantalaku óraház, számlapján nyilat kovácsoló Ámor. Empire. Későbbi üvegszekrénnyel. — STANDUHR, Palisander mit Messingbeschlägen. Auf vier Löwenfüssen ruhende, gewölbte Nische mit lyraförmigem Uhrgehäuse. Am Zifferblatt einen Pfeil schmiedender Amor. Empire. Mit Glasschrank aus späterer Zeit.

938. **Tükör,**

nyolcszögletes foncsorozott keretben és palmettás koronával. — SPIEGEL in achteckigem Rahmen mit Palmellenbekrönung.

939. **Irószekrény,**

mahagonifa-borítással, aranyozott bronzveretekkel. Lent kétajtós, lecsapható lapja mögött három fülke és hat fiók. Az irólaptól kétoldalt egy-egy aranyozott Herma, párkányán tojássor. Empire. — SEKRETÄR, Mahagoni, mit vergoldeten Bronzebeschlägen. Unten zwei Türen, hinter der aufklappbaren Platte drei Fächer und sechs Laden. Zu beiden Seiten der Schreibplatte je eine vergoldete Herme. Empire.

Magyar Nemzeti Renaissance Társaság

V. aukció Bp. 1923.

183. **Löschinger Hugó** (1875—1912):

GEBE. Olajfestmény, vászon. 59×72 cm. Jelezve alul balra: Löschinger. — GAUL. Öl auf Leinwand. Bezeichnet links unten: Löschinger.

184. **Lotz Károly** (1833—1904):

HAZAFELÉ. Olajfestmény, vászon. 26×43 cm. Jelezve alul jobbra: Lotz K. — HEIMWÄRTS. Öl auf Leinwand. Bezeichnet rechts unten: Lotz K. *(Illusztrálva XV. táblán.)*

185. **Lueger, J. M.:**

VIZIMALOM HOHENSCHWANGAU MELLETT. Akvarell. 18×23 cm. Jelezve: J. M. Lueger 836. — WASSERMÜHLE BEI HOHENSCHWANGAU. Aquarell. Bezeichnet: J. M. Lueger 836.

186. **Madarász Viktor** (1830—1917):

GYŐZTES LOVAG. Olajfestmény, papirlemez. 26×21 cm. Jelezve: alul jobbra: M. — SIEGREICHER RITTER. Öl auf Pappe. Bezeichnet rechts unten: M.

187. **Magyar-Mannheimer Gusztáv** (szül. 1859):

TENGER ESŐBEN. Olajfestmény, fa. 34×50 cm. Jelezve alul balra: Magyar-Mannheimer G. — MEER IM REGEN. Öl auf Holz. Bezeichnet links unten: Magyar-Mannheimer G.

188. **Major Jenő** (szül. 1871):

ARATÁS UTÁN. Pasztell. 50×66 cm. — NACH DER ERNTE. Pastell.

189. **Maratta, Carlo** iránya (XVIII. század eleje):

A PÁSZTOROK IMÁDÁSA. Olajfestmény, vászon. 75×100 cm. — Maratta, Carlo, Richtung (Anfang XVIII. Jahrhundert): ANBETUNG DER HIRTEN. Öl auf Leinwand.

190. **Márffy Ödön** (szül. 1878):

A CATTARÓI KIKÖTŐ. Olajfestmény, vászon. 60×75 cm. Jelezve alul balra: Márffy Ödön. — HAFEN VON CATTARO. Öl auf Leinwand. Bezeichnet links unten: Márffy Ödön.

191. **Márk Lajos** (szül. 1867):

ARCKÉPTANULMÁNY (GRÓF NÁDASDY FERENC). Olajfestmény, papirlemez. 41×31 cm. — Jelezve alul jobbra: Márk. — PORTRÄTSTUDIE (GRAF FRANZ NÁDASDY). Öl auf Pappe. Bezeichnet rechts unten: Márk.

192. **Markó András** (1831—1895):

HÍD A PATAK FÖLÖTT. Szénrajz. 67×93 cm. Jelezve alul jobbra: And. Markó 1877. — BRÜCKE ÜBER DEM BACH. Kohlezeichnung. Bezeichnet rechts unten: And. Markó 1877.

193. **Markó Ferenc** (1832—1874):

TÁJKÉP PATAKKAL. Olajfestmény, vászon. 55×68 cm. — LANDSCHAFT MIT BACH. Öl auf Leinwand.

194. **Martini:**

FIUCSKA ARCKÉPE. Akvarell. 26×20 cm. Jelezve: Martini. — PORTRÄT EINES KLEINEN KNABEN. Aquarell. Bezeichnet: Martini.

195. **Martini:**

LEÁNYKA ARCKÉPE. Akvarell. 26×20 cm. Jelezve: Martini. — PORTRÄT EINES KLEINEN MÄDCHENS. Aquarell. Bezeichnet: Martini.

196. **Márton Ferenc:**

Olasz város. Pasztell. 40×54 cm. Jelezve alul jobbra: Márton F. 919. — ITALIENISCHE STADT. Pastell. Bezeichnet rechts unten: Márton F. 919.

197. **Mayer, Thaddäus** (1813—1843 után):

NŐI ARCKÉP. Elefántcsontminiatür. 13·5×11 cm. Jelezve jobboldalt: Tad. Mayer 838. — WEIBLICHES PORTRÄT. Miniatur auf Elfenbein. Bezeichnet rechts: Tad. Mayer 838. *(Illusztrálva XI. táblán.)*

198. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

ÜLŐ FIÚ. Ceruzarajz. 30×40 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky Bécs és hagyatéki bélyeg. — SITZENDER BURSCH. Bleistiftzeichnung. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky Bécs und Nachlassstempel.

199. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

ERDŐ. Szénrajz. 30×45 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky (alul balra hagyatéki bélyeg). — WALD. Kohlezeichnung. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky (links unten Nachlassstempel.)

200. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

NYUJTÓZKODÓ LEGÉNY. Ceruzarajz. 31×38 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky Bécs és hagyatéki bélyeg. — MÜDIGKEIT. Bleistiftzeichnung. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky Bécs und Nachlassstempel.

201. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

ASZTALNÁL ÜLŐ FÉRFI. Tusfestmény. 27×33 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky Bécs. — MANN AN EINEM TISCHE SITZEND. Tuschezeichnung. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky Bécs.

202. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

SALONAI RÉSZLET. Tollrajz. 26×36 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky Salona. — PARTIE AUS SALONA. Federzeichnung. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky Salona.

203. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

UJONC. Tollrajz. 33×20 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky Szolnok. — REKRUT. Federzeichnung. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky Szolnok.

204. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

A SZEPESI VÁR RÉSZLETE. Akvarell. 28×40 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky Szepesvár és hagyatéki bélyeg. — PARTIE AUS DER RUINE ZIPSERHAUS. Aquarell. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky Szepesvár und Nachlassstempel.

205. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

HEGYEK ALJÁN. Olajfestmény, fa. 22×35 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky. — GEBIRGSLAND. Öl auf Holz. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky.

206. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

ERDŐS RÉSZLET A KÁRPÁTOKBAN. Akvarell. 28×41 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky. — WALDIGE GEGEND IN DEN KARPATHEN. Aquarell. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky.

207. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

HAVAS UDVAR. Pasztell. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky (hagyatéki bélyegzővel). 32×44 cm. — BESCHNEITER HOF. Pastell. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky (Nachlassstempel.)

208. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

HEGYVIDÉK. Akvarell. 35×74 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky. — GEBIRGSGEGEND. Aquarell. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky.

209. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

DOMBVIDÉK. Olajfestmény, papirlemez. 28×38 cm. Alul balra hagyatéki bélyegző. — HÜGELLANDSCHAFT. Öl auf Pappe. Links unten Nachlassstempel.

210. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

AKTTANULMÁNY. Olajfestmény, papirlemez. 45×19 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky 87. — AKT STUDIE. Öl auf Pappe. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky 87.

211. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

GYANUS ALAK. Olajfestmény, vászon. 35×26 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky. — VERDÄCHTIGER GESELLE. Öl auf Leinwand. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky.

212. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

SUHANC. Olajfestmény, vászon. 28×21 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky. — JUNGER BURSCH. Öl auf Leinwand. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky.

213. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

TÁTRAI RÉSZLET. Akvarell. 23×30 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky. — PARTIE AUS DER TÁTRA. Aquarell. Bezeichnet rechts unten: Mednyánszky.

214. **Mészöly Géza** (1844—1887):

FOLYÓPART. Olajfestmény, papirlemez. 7×8·5 cm. — FLUSSUFER. Öl auf Pappe.

215. **Mészöly Géza** (1844—1887):

KASZÁS EMBER. Olajfestmény, fa. 31×18 cm. — MANN MIT SENSE. Öl auf Holz.

216. **Mészöly Géza** (1844—1887):

A KÖSZÖRŰKŐ. Ceruzarajz. 23×18 cm. Jelezve alul jobbra: M. 1875. — DER SCHLEIFSTEIN. Bleistiftzeichnung. Bezeichnet rechts unten: M. 1875.

217. **Mészöly Géza** (1844—1887):

VIZHORDÓ LEÁNY. Ceruzarajz 25×36 cm. — MÄDCHEN MIT WASSERKRUG. Bleistiftzeichnung.

218. **Molenaer, Jan Miensze** (1610—1668):

GITÁROZÓ FÉRFI. Olajfestmény, fa. 20×17 cm. Jelezve alul balra: Molenaer. — GUITARRESPIELENDER MANN. Öl auf Holz. Bezeichnet links unten: Molenaer.

219. **Monticelli, Adolphe** (1824—1886):

TALÁLKOZÁS AZ ERDŐBEN. Olajfestmény, fa. 20×24 cm. Jelezve alul jobbra: Monticelli. — BEGEGNUNG IM WALDE. Öl auf Holz. Bezeichnet rechts unten: Monticelli.

220. **Munkácsy Mihály** (1846—1900):

ALVÓ NŐ. Olajfestmény, fa. 65×81 cm. — SCHLAFENDE FRAU. Öl auf Holz. *(Illusztrálva XIII. táblán.)*

221. **Munkácsy Mihály** (1844—1900):

OLVASÓ HÖLGY. Olajfestmény, fa. 79×100 cm. Jelezve alul balra: Munkácsy Mihály. — LESENDE DAME. Öl auf Holz. Bezeichnet links unten: Munkácsy Mihály.

222. **Nádler Róbert** (szül. 1858):

TENGERPART (Carbisbay). Olajfestmény, vászon. 27×43 cm. Jelezve alul jobbra: Nádler Róbert. — SEESTRAND (Carbisbay). Öl auf Leinwand. Bezeichnet rechts unten: Nádler Róbert.

223. **Nagy Sándor** (szül. 1869):

ATHÉNI RÉSZLET. Olajfestmény, fa. 30×21 cm. Jelezve alul jobbra: NS. — PARTIE AUS ATHEN. Öl auf Holz. Bezeichnet rechts unten: NS.

224. **Nagy Sándor** (szül. 1869):

KONSTANTINÁPOLY ESTE. Olajfestmény, fa. 20×29 cm. Jelezve alul balra: N. S. — KONSTANTINOPEL ABENDS. Öl auf Holz. Bezeichnet links unten: N. S.

225. **Nanteuil, Célestin** (1813—1873):

KRISZTUS MEGGYÓGYITJA A VAKOT. Rézkarc Bida után. 26×18 cm. — CHRISTUS HEILT DEN BLINDEN. Radierung nach Bida.

226. **Német festő, XVIII. század:**

CSUSZÓMÁSZÓK, LEPKÉK. Olajfestmény, vászon. XVIII. század. 40×28 cm. — Deutscher Maler, XVIII. Jahrhundert: KRIECHENDES GEWÜRM, SCHMETTERLINGE. Öl auf Leinwand. XVIII. Jahrhundert.

227. **Német festő, XVIII. század:**

KRISZTUS SIRATÁSA. Olajfestmény, vászon. 35×27 cm. — Deutscher Maler, XVIII. Jahrhundert: BEWEINUNG CHRISTI. Öl auf Leinwand.

228. **Német festő,**

FIATAL VADÁSZ ARCKÉPE. Olajminiatür. 7×5·5 cm. Német, 1800 körül. — PORTRÄT EINES JUNGEN JÄGERS. Ölminiatur. Deutsch, um 1800.

229. **Német festő:**

HÖLGY ARCKÉPE. Olajminiatür, rézlap. Ovális. 18.5×15.5 cm. Német, XVIII. század. — PORTRÄT EINER DAME. Ölminiatur auf Kupfer. Deutsch, XVIII. Jahrhundert.

230. **Német festő:**

FÉRFIARCKÉP. Elefántcsontminiatür. Ovális. 7·5×6 cm. Német, XVIII. század. — MÄNNLICHES BILDNIS. Miniatur auf Elfenbein. Deutsch, XVIII. Jahrhundert.

231. **Német festő, 1830 körül:**

A SZENT CSALÁD. Gouache, pergament. 17×13 cm. — Deutscher Maler, um 1830: DIE HEILIGE FAMILIE. Gouache, Pergament.

232. **Német festő, 1876:**

ANYA GYERMEKÉVEL. Olajfestmény, vászon. 62×47 cm. Alul jobbra jelzés: E. Cupp (?) v. maler Stufuhte (?) 1876. — Deutscher Maler, 1876: MUTTER UND KIND. Öl auf Leinwand. Bezeichnet rechts unten: E. Cupp (?) v. maler Stufuhte (?) 1876.

233. **Német festő, XVIII. század:**

FÉRFIARCKÉP. Olajfestmény, vászon. 46×37 cm. — Deutscher Maler, XVIII. Jahrhundert: MÄNNLICHES BILDNIS. Öl auf Leinwand.

234. **Németalföldi festő, XV. század:**

PIETÁ. Olajfestmény, fa. 31×24 cm. — Niederländischer Maler, XIV. Jahrhundert: PIETÁ. Öl auf Holz.

235. **Németalföldi festő, XVI. század:**

KRISZTUS ÉS A KISDEDEK. Olajfestmény, fa. 50×78 cm. — Niederländischer Maler, XVI. Jahrhundert: CHRISTUS UND DIE KINDLEIN. Öl auf Holz.

236. **Németalföldi festő, XVI. század:**

KRISZTUS LEVÉTELE A KERESZTRŐL. Olajfestmény, fa. 78×52 cm. — Niederländischer Maler, XVI. Jahrhundert: DIE KREUZABNAHME CHRISTI. Öl auf Holz. *(Illusztrálva I. táblán.)*

237. **Németalföldi festő, XVII. század eleje:**

KRISZTUS MELLKÉPE. Olajfestmény, fa. 29×27 cm. — Niederländischer Maler, Anfang XVII. Jahrhundert: BRUSTBILD CHRISTI. Öl auf Holz.

238. **Ochterveldt, Jakob** (megh. 1710 előtt)

FÉRFIARCKÉP. Olajfestmény, vászon. 52×44 cm. — MÄNNLICHES BILDNIS. Öl auf Leinwand.

239. **Olasz festő,** 1600 körül:

FÉRFIARCKÉP. Olajfestmény, fa. 29×21 cm. — Italienischer Maler, um 1600: MÄNNLICHES BILDNIS. Öl auf Holz.

240. **Olasz festő,** XVIII. század:

A GYŐZTES JUTALMA. Olajfestmény, fa. 18×33 cm. — Italienischer Maler, XVIII. Jahrhundert: DER LOHN DES SIEGERS. Öl auf Holz.

241. **Oosterdijck, Wilhem van** (XVII. század):

MULANDÓSÁG. Olajfestmény, fa. 41×33 cm. Jelezve alul jobbra: W. Oosterdijck F. — VERGÄNGLICHKEIT. Öl auf Holz. Bezeichnet rechts unten: W. Oosterdijck F. *(Illusztrálva X. táblán.)*

242. **Orbán:**

II. RÁKÓCZI FERENC. Olajfestmény, vászon. 80×60 cm. Jelezve fölül jobbra: Orbán 1839.— FRANZ RÁKÓCZI II. Öl auf Leinwand. Bezeichnet rechts oben: Orbán 1839.

243. **Ostade, Adriaen van,** követője:

DORBÉZOLÓK. Olajfestmény, fa. 25×36 cm. — Nachfolger des Adriaen van Ostade: LUSTIGE GESELLSCHAFT. Öl auf Holz.

244. **Osztrák festő,** 1840 körül:

FIU ARCKÉPE. Akvarellminiatür. 10×9 cm. — Österreichischer Maler, um 1840: PORTRÄT EINES KNABEN. Aquarellminiatur.

245. **Osztrák festő,** XVIII. század:

SZENT MELLKÉPE. Olajfestmény, fa. 11·5×9 cm. — Österreichischer Maler, XVIII. Jahrhundert: BRUSTBILD EINES HEILIGEN. Öl auf Holz.

246. **Osztrák festő,** (XVIII. század):

A HEGYI BESZÉD. Olajfestmény, vászon. 51×36 cm. Gazdag faragású barokkrámában. — Österreichischer Maler, XVIII. Jahrhundert: DIE BERGPREDIGT. Öl auf Leinwand. In reichgeschnitztem Barockrahmen.

247. **Osztrák festő,** (XVIII. század):

SZENT KATALIN BETEGEKET GYÓGYIT. Olajfestmény, vászon. 66×46 cm. — Österreichischer Maler, XVIII. Jahrhundert: DIE HEILIGE KATHARINA HEILT KRANKE. Öl auf Leinwand.

248. **Osztrák festő,** (XVIII. század):

CSÁRDA A FOLYÓPARTON. Olajfestmény, vászon. 50×75 cm. — Österreichischer Maler, XVIII. Jahrhundert: SCHÄNKE AM UFER. Öl auf Leinwand.

249. **Osztrák festő,** (XVIII. század):

FOLYÓPART RÉGI TORONNYAL. Olajfestmény, vászon. 50×75 cm. — Österreichischer Maler, XVIII. Jahrhundert: FLUSSUFER MIT EINEM ALTEN TURM. Öl auf Leinwand.

250. **Osztrák festő:**

VIRÁGOKKAL JÁTSZÓ GYERMEKEK. Elefántcsontminiatür. Ovális, 8×6.5 cm. 1820 körül. — MIT BLUMEN SPIELENDE KINDER. Miniatur auf Elfenbein. Um 1820.

251. **Osztrák festő:**

NŐI ARCKÉP. Akvarellminiatür. 11—9.5 cm. Bécs, 1830 körül. — WEIBLICHES PORTRÄT. Aquarellminiatur. Wien, um 1830.

252. **Osztrák festő:**

NŐI ARCKÉP. Elefántcsontminiatür. Ovális, 7×6 cm. Bécs, 1830 körül. — FRAUENPORTRÄT. Miniatur auf Elfenbein. Wien, um 1830.

253. **Osztrák festő,** (XVIII. század):

AHASVERUS ÉS ESZTER. Olajfestmény, vászon. 98×152 cm. — Österreichischer Maler, XVIII. Jahrhundert: AHASVER UND ESTHER. Öl auf Leinwand.

254. **Osztrák festő,** (XVIII. század):

IMÁDKOZÓ LEÁNYOK. Olajfestmény, vászon. 57×46 cm. — Österreichischer Maler, XVIII. Jahrhundert: BETENDE MÄDCHEN. Öl auf Leinwand.

255. **Osztrák festő,** (XIX. század első fele):

NŐI ARCKÉP. Olajfestmény, vászon. 64×52 cm. — Österreichischer Maler, este Hälfte XIX. Jahrhundert: WEIBLICHES PORTRÄT. Öl auf Leinwand.

256. **Páldi Zoltán** (szül. 1884):

VIRÁGOK. Pasztell. 60×76 cm. Jelezve alul jobbra: Páldi. — BLUMEN. Pastell. Bezeichnet rechts unten: Páldi.

Lotz Károly

1. 91

Magyar Studio II.

50. f.

1917. .....

1918. .....

1919. .....

1920. .....

1921. .....

1922. .....

1923. .....

1924. .....

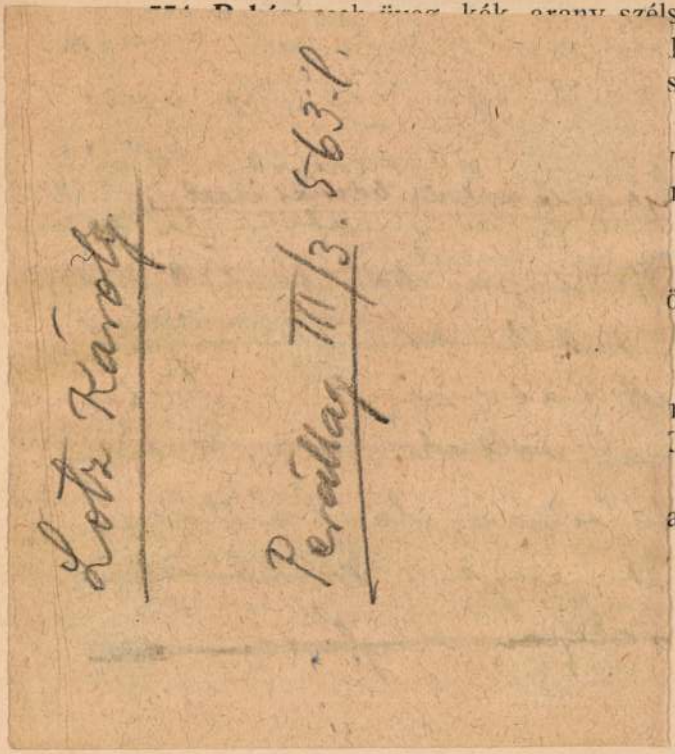

sávval, több-
lon egy-egy
sz. k.

eg, harang-
n és fehér,

öld kicsiszolt

ér és arany
IX. sz. k.

aszín, arany,

584. **Viaszképmás.** Napoleon. XIX. sz. Aranyozott fakeretben

585. **Viaszképmás.** Rokokó öltözetű férfi profilban. XIX. sz. Aranyozott fakeretben

586. **Szörnyfej.** Faragott kő. XIX. sz.

587. **Szent Péter.** Faragott fadombormű. XVIII. sz. v.

588. . . . . .
. . . . . .

589. **Ereklyetartó feszület.** Faragott fa, a kereszt alatt álló Máriával. XVIII. sz. v.

590. **Súlytartó,** súlyok nélkül. Sárgaréz. Német. XVII. sz.

Lotz Károly

ivód

Horvtemplép

27.I.

Lotz Károly

Lajd

Bpesti egyetemi könyvtár falfestm

Magyar Könyvszemle

1924. 32. l.

Ágai Béla, *Bán* Zsigmond dr., *Diener Dénes* József, *Lyka* Károly, *Nesszmélyi* Artur és *Salgó* Ernő tagokból álló bizottságot küldött ki, mely a szóbanforgó tervezetet pontról pontra megbeszélte és a bizottság véleményének a szövegezésére *Lyka* Károly bizottsági tagot kérte föl.

Mint a leghitelesebb forrásból értesülünk a bizottság véleménye a pályázati hirdetés tervezetéről a következő:

A bizottság az első pontnál bevégzett ténynyel állván szemben, ahhoz hozzá sem szólt, a második pontot pedig teljesen megfelelőnek találta, valamint hogy a 4. és 5. pontokra vonatkozólag sem volt semmi észrevétele.

A 3-ik pontot a bizottság szintén helyesnek tartja, csak azt óhajtaná, hogy a minta $^1/_{15}$-öd nagysága csakis az esetleges építészeti emlékművekre szóljon, míg a pusztán figurális emlékmű-mintáknál jóval nagyobb méreteket tartana kívánatosnak.

A 6. pontnál melegen ajánlja a bizottság, hogy pályadijul *jóval magasabb összeg tüzessék ki,* miután a mintán az előállítás költségei tetemesek és a pályázók nagyobb pályadij esetén kevesebb kockázattal láthatnának munkájukhoz.

A 7. pontot teljesen megfelelőnek tekinti a bizottság, a 8 pontnál azonban kevesli a kitűzött határidőt s *nagyobb terminus* megállapítását ajánlja.

A 9-ik pontra vonatkozólag a bizottság utal arra, hogy a szobor költségeinek előteremtése jórészt a magyar sajtó műve, méltányos tehát, hogy a magyar sajtó mint testület is delegálhasson a bíráló bizottságba egy tagot, annál is inkább, mert a sajtót mint a nyilvános műbirálat képviselőjét e réven is megilletné ott egy hely. A külföldi zsüritagokra vonatkozólag azt jegyzi meg a bizottság, hogy azokat ne válaszszák tisztán művészek köréből, hanem módot adjanak arra, hogy legalább egy ily külföldi tag valamely kiváló műbíráló legyen.

A pályázók által választandó zsüri-tagokra vonatkozólag az a bizottság nézete, hogy ez fölösleges és nem áll összhangban a pályázat titkos voltával, mert az ily módon delegált zsüri-tagok nyilván tájékozva vannak az iránt, hogy kiknek szavazata révén kerültek a zsüribe, ösmerik tehát a pályázóknak legalább is egyikét.

Egyebekben a bizottságnak csak a két utolsó pontra vonatkozólag vannak megjegyzései. Nevezetesen kevesli a bizottság a tizenkét pontban megállapított 1500 koronás vételárat, melyet fölemelni ajánl. Melegen ajánlja továbbá a bizottság, hogy a pályaművek még a zsüri döntése előtt nyilvános kiállításon láthatók legyenek és nem — mint a pályázati terv ajánlja — csak a zsüri döntése után. Ezzel tartozunk a nagy közönségnek, amely a szobor költségeit előteremtette, de tartozunk a nyilvános bírálatnak is.

*

Az »Otthon« írók és hirlapírók köre, melynek véleményét a szalon végrehajtó bizottsága szintén kikérte, január 3-dikán tartott választmányi ülésétől *Beöthy* Zsolt alelnök vezetése mellett *Alexander* Bernát és *Bródy* Sándor választmányi tagokból álló bizottságot küldött ki a kért szakvélemény megadására.

*

Itt említjük meg azt is, hogy az *Erzsébet* királyné szobrának végrehajtó bizottsága még más művészi és irói is testületeket fölszólított, hogy adjanak előzetes szakvéleményt a királyné szobrára vonatkozólag. A véleményes jelentések már egy pár helyről beérkeztek. A bizottság valamennyit bevárja és csak azok egybevetésével, illetőleg felhasználásával fogja a szobormüre a pályázatot kiirni. Szobrászaink szinte lázas érdeklődéssel várják e pályázat kiirását, amelyben, hir szerint, részt fog venni úgyszólván minden hazai művészünk.

A »Magyar Képzőművészeti Egyesület« évi rendes közgyülése.

A »Magyar Képzőművészek Egyesülete« december 30-ikán délután 5 órakor tartotta a városligeti új Műcsarnok tanácskozó-termében 1898. évi IV-ik rendes közgyülését, melynek különös jelentőséget kölcsönzött az a körülmény, hogy az Egyesület, a műépítészeknek kebelébe való fölvétele által ezúttal alakult meg mint olyan testület, mely a jövőben a *magyar képzőművészek összeségének* képviseletére föl van jogosítva.

Az Egyesületnek, az alapítóktól eltekintve, tudvalevőleg eddig csak az lehetett tagja, akit egy rendes egyesületi gyülés, melyen legalább harmincan voltak jelen, két tag ajánlása alapján a tagságra meghivott, úgy hogy az önként való jelentkezés ki volt zárva. Ezen elvek alapján, miután ezúttal az Egyesület a műépítészekkel kiegészítendő volt, ezeknek törzskarául az Egyesület a következő húsz műépitészt hívta meg: *Aigner* Sándor, *Alpár* Ignác, *Bálint* Zoltán, *Czigler* Győző, *Fittler* Kamill, *Gerster* Kálmán, *Giergl* Kálmán, *Hauszmann* Alajos, *Jámbor* Lajos, *Kann* Gyula, *Kauser*

Műcsarnok. 1899. 2.

József, *Korb* Flóris, *Lechner* Ödön, *Meinig* Arthur, *Pártos* Gyula, *Petz* Samu, *Rauscher* Lajos, *Schickedanz* Albert, *Schulek* Frigyes, *Steindl* Imre, akik a jövőben hivatva lesznek saját szakcsoportjukat újabb tagok ajánlása által kibővíteni.

A tagfölvétel módozatain az új alapszabályok mindössze annyit változtatnak, hogy ezentúl tagok meghivása a szakcsoport két tagjának irásbeli bejelentése és ennek alapján a szakcsoport ajánlatára *kizárólag az évi rendes közgyülés által történik.*

Az *Egyesület* közgyülésén *Basch* Gyula elnöklete alatt a következők voltak jelen:

Festők: *Aggházy* Gyula, *Both* Menyhért, *Bruck* Miksa, *Brodszky* Sándor, *Eisenhut* Ferenc, *Fényes* Adolf, *Grosz* Béla, *Grünwald* Gy. Imre, *Hegedüs* László, *Innocent* Ferenc, *Kacziány* Ödön, *Kardos* Gyula, *Karvaly* József, *Kimnach* László, *Knopp* Imre, *Kernstock* Károly, *Koszkol* Jenő, *Koszta* József, *Kriesch* Aladár, *Mannheimer* Gusztáv, *Mihalik* Dániel, *Márk* Lajos, *Nádler* Róbert, *Olgyay* Ferenc, *Rippl-Rónai* József, *Roskovics* Ignác, *Rubovics* Márk, *Spányi* Béla, *Szlányi* Lajos, *Szenes* Fülöp, *Tahi* Antal, *Telepy* Károly, *Tolnai* Ákos, *Tornai* Gyula, *Ujházy* Ferenc, *Ujváry* Ignác és *Vajda* Zsigmond.

Szobrászok: *Haraszti* József, *Holló* Barnabás, *Jankovics* Gyula, *Kallós* Ede, *Ligeti* Miklós, *Sennyei* Károly, *Szécsi* Antal, *Teltsch* Ede, *Tóth* István és *Zala* György.

Műépitészek: *Aigner* Sándor, *Alpár* Ignác, *Bálint* Zoltán, *Czigler* Győző, *Gerster* Kálmán, *Jámbor* Lajos, *Kann* Gyula, *Kauser* József, *Petz* Samu, *Schickedanz* Albert, *Schulek* Frigyes és *Steindl* Imre.

A jegyzőkönyvhitelesítők fölkérése után a napirend előtt *Kauser* József emelkedett föl szólásra és azt a kérdést intézte az elnökséghez, vajjon az ülésen jelenlevő műépitészek föl vannak-e jogosítva arra, hogy az épitészeti szakcsoportot az összes műépitészek nevében megalakítsák? *Basch* Gyula elnök fölvilágosítása után, amelynek kapcsán kifejtette, hogy a most meghivott húsz tag csak *a törzs*, melyet az épitészeti szakcsoport a jövő közgyülésen kiegészíthet, áttértek a napirendre.

Mindenekelőtt *Tahi* Antal egyesületi jegyző olvasta föl az elnökség évi jelentését, mely egész terjedelmében a következőleg hangzik:

Tisztelt közgyülés!

Amikor az egyesület mult évi működéséről szóló jelentést az elnökség nevében a t. közgyülés elé terjeszteni szerencsém van, egyrészt abbeli kötelezettségemnek teszek eleget, hogy a lefolyt évben az egyesület kebelében történt főbb mozzanatokat tisztelt tagtársaink emlékezetébe visszahozzam, másrészt pedig röviden körvonalozzam mindazokat a sürgős teendőket és fontos művészeti kérdéseket, melyeknek végrehajtását, illetve rendezését és megoldását a magyar művészek összesége egyesületünktől várja. A lefolyt év legfontosabb ügye az egyesület alapszabályainak oly értelemben történt megváltoztatása volt, amint azt az 1897. április 10-én tartott egyesületi ülésen *Basch* Gyula és *Ujváry* Ignác tagtársaink indítványozták. Az alapszabályok megváltoztatásának legfőbb indító oka az a tapasztalatunk volt, hogy csaknem minden olyan esetben, amikor a kormány vagy egyes a művészet ápolására hivatott testületek véleményét művészeti kérdésekben kikérték, egyesületünket következetesen mellőzték, még pedig azzal a megokolással, hogy egyesületünk, miután a műépitészek annak tagjai nem lehettek, nincsen hivatva arra, hogy a magyar képzőművészek összességét képviselje. Ez a körülmény indította említett tagtársainkat arra, hogy a művészek többségének óhajára támaszkodva az egyesület alapszabályainak olyan értelemben leendő megváltoztatását indítványozzák, hogy az egyesületnek ezentúl épitőművészek is tagjai lehetnek, ezzel akarván egyrészről az egyesület erkölcsi tekintélyét emelni, másrészről pedig számára művészeti kérdésekben szavazatot biztosítani.

Miután ennek az indítványnak alig voltak ellenzői, az alapszabályok módosítását az 1897. december 15-én tartott közgyülés elvben elfogadta, az 1898. május 14. és 17-én tartott rendkivüli közgyülés pedig már az új alapszabályoknak egy szükebb bizottság által kidolgozott tervezetét is magáévá tette. Ezeket az alapszabályokat 1898. november 23-án a belügyminiszter is jóváhagyta s így ezennel van szerencsém bejelenteni, hogy a mai közgyülés már az új alapszabályok értelmében fog megtartatni s így a három szakcsoport is megalakítandó lesz.

Az egyesületi alapszabályok módosításakor az a cél is szemünk előtt lebegett, hogy ezzel párhuzamosan az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat alapszabályai is olyan értelemben módosíttassanak, hogy a művészi ügyek intézése a Társulat kebelében is kizárólag művészek kezébe legyen letéve.

Erre nézve a Képzőművészeti Társulattal szemben már akkor megtettük az előkészítő lépéseket, amikor alapszabályaink módosítása még a tervezés stádiumában volt és ilyen irányu puhatolódzásainkra a Társulattól oly értelmü választ kaptunk, hogy amennyiben kivánságainkat konkrét javaslat formájába öntve beterjesztjük, a társulat ezt hajlandó lesz tanácskozás tárgyává tenni s amennyiben lehetséges, kész örömmel tesz eleget a művészek óhajának. Ezek szerint tehát egyesületünknek legelső és legfőbb föladata az lesz, hogy konkrét javaslatát a Képzőművészeti Társulat elé terjessze.

Egyesületünknek életében az elmult év egyik legkimagaslóbb mozzanata volt az a spontán ünneplés, amelyben kezdeményezésünkre a főváros művész-

világa és előkelő társadalma *Lotz* Károlyt, a magyar művészetnek ezt a közszeretetben és köztiszteletben álló örökifju apostolát részesítette. Az emlékezetes ünneplés az Iparművészeti múzeum pazarul diszített földszinti csarnokában folyt le s bizonyára örökös emlékezetében lesz mindazoknak, akik benne részt vettek. Az ünneplés előkészítésében a művészeken kivül a főváros előkelő társadalmának díszes hölgykoszoruja buzgólkodott s igy csak természetes, hogy a siker teljes volt. Kivette részét az ünneplésből a kormány is, megjelentek a Lotz-mestert üdvözlők közt a művészettel a legcsekélyebb viszonyban álló testületek is s irodalmi s közéletünk képviselőinek fényes keretében egyhangu lelkesedéssel és szeretettel rakták le hódolatuk szerény jeleit az ősz mester lábai elé, aki egy sikerekben dús élet egész munkáját szentelte a magyar művészet fölvirágoztatásának és dicsőségének.

Örömmel konstatáljuk, hogy a közelmultban, amikor a magyar művészetnek egy álprófétája ideális eszmék és elvek hamis zászlaja alatt rút orvtámadást intézett a magyar művészet és annak egyes kiváló képviselői ellen, nem volt szükség rá, hogy az egyesület testületileg utasitsa vissza az igaztalan és rosszhiszemü támadást, mert ebben őt művészeink szoros összetartásának és igazságérzetének gyors megnyilatkozása megelőzte s fényesen igazolta, hogy mikor igaz ügyről van szó, akkor az egyesek közt időnkint fölmerülő kisebb surlódások és nézeteltérések egyszeriben elsimulnak s önként kifejezésre jut a magyar művészek önérzete, mely nem engedi meg, hogy ügyeibe hivatatlan prókátor módjára bárki is beleavatkozzék.

Szomoru kötelességet teljesitek, amikor a leghálásabb kegyelettel emlékszem meg ez év tavaszán elhunyt kiváló tagtársunkról *Barabás* Miklósról, művészetünk nesztoráról, aki Magyarországon a festészetnek egyik úttörője volt, aki úgyis mint művész, úgyis mint ember, mindnyájunknak igaz szeretetét és tiszteletét vívta ki magának érdemekben és sikerekben gazdag élete folyamán. Csaknem ugyanabban az időben vesztettük el egy másik kiváló tagtársunkat, *Liezenmayer* Sándort, aki viszont az ország határain kívül szerzett dicsőséget a magyar művészetnek. Ugyancsak az év folyamán hunytak el *Koroknyai* Ottó és *Aranyossy* Ákos, az első legszebb férfikorában, az utóbbi pedig sokat igérő pályájának a kezdetén. Mindkettőjüket, hiszen köztünk éltek és dolgoztak, pályatársaiknak igaz és őszinte részvéte kisérte korai sírjába.

Végül legyen szabad még néhány szóval reflektálnom egyesületünknek eddigi s jövendő működésére.

Valljuk be őszintén, hogy egyesületünk, leginkább talán rajtunk kivül eső okokból, eddig nem töltötte be teljesen azt a kiválóan fontos, nagy horderejü szerepet, amelyre természeténél fogva hivatva lett volna s amelyet röviden, talán igy fejezhetnénk ki: minden irányban és mindenkivel szemben, testtel és lélekkel képviselni, védelmezni, előmozdítani a magyar művészet érdekeit, őrt állani a magyar művészet csarnokai előtt, visszautasítani minden méltatlan támadást, hivatlan beavatkozást, állást foglalni minden, akár tudatlanság, akár rosszakarat szülte mellőzéssel szemben és működésében fölhasználni minden olyan eszközt, amely a magyar művészek erkölcsi és anyagi boldogulását előmozdíthatja.

Reméljük, hogy egyesületünk fentebb körvonalozott feladatainak tiszta tudatában a jövőben minden alkalmat föl fog használni arra, hogy akár a művészek összessége, akár szükség esetén egyes művészek érdekében úgy az illetékes tényezők, mint akár a nagyközönség előtt is állást foglaljon s fölfogásának minden művészeti kérdésben őszintén és becsületesen kifejezést adjon. Meg vagyunk róla győződve, hogy ha közös akarattal s önzetlen lelkesedéssel ebben az irányban működünk, mihamarabb el fogjuk érni azt, hogy egyesületünk művészeti kérdésekben az őt joggal megillető erkölcsi sulyra s tekintélyre fog szert tenni.

Utána *Bruck* Miksa pénztáros terjesztette elő az *Egyesület* zárószámadásait és jövő évi költség-előirányzatát, mely utóbbit a jelenvoltak egyhangu jóváhagyással vettek tudomásul, az elsőre pedig szintén egyhangulag megadták a fölmentvényt.

Az *Aggházy* Gyula, *Innocent* Ferenc és *Tóth* István tagokból álló számvizsgáló bizottság megválasztása után következett a szakcsoportok megalakulása és az *Egyesület* tisztikarának megválasztása, melynek eredménye a következő volt:

Festészeti szakcsoport. Elnök: Karlovszky Bertalan, *jegyző: Both* Menyhért.

Szobrászati szakcsoport: Elnök: Zala György, *jegyző: Kallós Ede.*

Műépitészeti szakcsoport: Elnök: Schulek Frigyes, *jegyző: Aigner* Sándor.

Egyesületi elnök: Basch Gyula, *titkár: Kacziány* Ödön, *pénztáros: Vajda* Zsigmond.

Irásbeli indítvány nem adatván be, a közgyülés ezzel véget ért volna, de a jelenvoltak egyhangu beleegyezése alapján *Márk* Lajos azt a kérdést intézte az elnökséghez, vajjon mi van az *Egyesület*-nek azzal a hat tagjával, akiket 1896-ban az *Egyesület*, kizárólag arra az évre, a kormány felszólitására a *magyar országos Képzőművészeti Tanácsba* küldött?

Erre a kérdésre *Ujváry* Ignác egyesületi társelnök és a szóbanforgó hat tag egyike adta meg a választ, elmondván, hogy a hat tagnak az *Egyesület* részéről kapott mandátuma 1896. év végével csakugyan lejárt, azóta azonban a miniszter őket évről-évre újra kinevezte, amibe az *Egyesület* belenyugodott, abban a reményben, hogy a *Képzőművészeti Tanács* kilátásba helyezett újjászervezése mielőbb meg fog történni. Kijelenti azonban, hogy miután

az újjászervezés folyton késik, amennyiben az *Egyesület* kívánja, a hat tag bármely pillanatban kész lemondani, jobbnak tartaná azonban, ha egyelőre a mostani állapot föntartatnék, mivel alapos kilátás van rá, hogy a régóta vajudó ujjászervezés már a közel jövőben mégis csak meg fog történni.

Rövid eszmecsere után, amelyben *Márk* Lajos és *Zala* György is résztvettek, az *Egyesület* elhatározta, hogy a tanács újjászervezését sürgető föliratot szerkeszt, melyet az elnökség útján fog a miniszter kezéhez juttatni.

Ezzel a közgyülés véget ért.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat választmányi ülése.

Az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* választmánya *Andrássy* Tivadar grof elnöklése mellett, január hó 5-ikén tartotta ebben az évben első ülését a városligeti új Műcsarnokban.

A szokatlanul látogatott ülésen a következők voltak jelen: *Andrássy* Aladár grof, *Basch* Gyula, *Benkő* Kálmán, *Benke* Gyula, *Berzeviczy* Albert, *Dudits* Andor, *Fadrusz* János, *Harkányi* Frigyes báró, *Kammerer* Ernő, *Kardos* Gyula, *Lipthay* Béla báró, *Mannheimer* Gusztáv, *Márk* Lajos, *Miklós* Ödön, *Ráth* György, *Roskovics* Ignác, *Tornai* Gyula, *Tölgyessy* Arthur, *Ujváry* Ignác, *Vastagh* György, *Vaszary* János, *Végh* Arthur, *Wagner* Géza, *Wekerle* Sándor és *Zala* György.

Az elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Zala* György és *Wagner* Géza dr. választmányi tagokat kérte föl.

Az igazgatóság jelentésének a fölolvasása után, mely a Téli kiallítas megnyitásáról és eddigi eredményeiről, továbbá az igazgatóságnak abbeli elhatározásáról számolt be a választmánynak, hogy a tavaszra a mult év folyamán elhunyt *Barabás* Miklós és *Lietzenmayer* Sándor festőművészek alkotásaiból tervezett külön kiállítás eszméjének a megvalósításáról, különböző fölmerült akadályok következtében *egyelőre* lemondott, a *Műterem-bérház* ügye került szőnyegre.

Mindenekelőtt *Benkő* Kálmán társulati igazgató tájékoztatta a választmányt ez ügy mostani állásáról, (melyről a »Műcsarnok« mult évi 11-ik számában olvasható hosszu cikkely is kimerítő tájekozást nyujt) valamint a társulat gazdasági bizottságának a véleményéről.

Ezen az alapon széles mederben indult meg az eszmecsere, amelyben *Benkő* Kálmán, *Miklós* Ödön, *Lipthay* Béla báró, *Wagner* Géza dr., *Ujváry* Ignác, *Mannheimer* Gusztáv, *Ráth* György és *Berzeviczy* Albert vettek részt, melynek folyamán a választmány több tagja különösen a bemutatott költségvetésnek és az épitendő műtermek kontemplált bérösszegének túlmagas voltát hangsúlyozta. Hosszabb vita után a választmány a magáévá tette *Ráth* György, *Miklós* Ödön és *Berzeviczy* Albert egymast kiegészítő javaslatait és megbizta az igazgatóságot, hogy kérje föl a *Magyar Mérnök és Épitész-Egyesület*-et, hogy irjon ki rövid lejáratu pályázatot annak a megoldására, hogyan és mi módon lehetne a szóbanforgó Kmetty-utcai telekre, a hely lehető legcélszerübb kihasználásával a legolcsóbban, minden tekintetben megfelelő és minél több jó műtermet magában foglaló műterembérházat épiteni. A pályázat ideje alatt pedig tegye meg a székesfővárosnal a szóbanforgó telek örökáron vagy használatra leendő átengedése iránt a szükséges lépéseket.

A társulat kiállítási és művészeti bizottságának a művásárlás fokozására irányuló javaslatát a választmany konkrétebb alakban leendő kidolgozás céljából az igazgatóság útján ismét a bizottsághoz utasította.

Ezután ugyancsak az említett bizottságoknak egy másik javaslata került tárgyalás alá, amelyben arra kérik a választmányt, hogy a tarsulati tagok javára rendezni szokott sorsjátéknál pár év óta rendszeresített check-rendszert törölje el és állitsa vissza az azelőtt divatozott rendszert, amikor a társulat tagjai közt a művásárló bizottsag által vásárolt *müvekel*, és nem a nyerő által, sajat izlése szerint felhasznalható nyereményeket sorsolt ki.

Ebben a tárgyban is beható vita indult meg, amelyben *Mannheimer* Gusztáv a checkrendszer eltörlése mellett, *Ujváry* Ignác, *Fadrusz* János, *Roskovics* Ignác, *Ráth* György és *Benkő* Kálmán pedig a rendszer föntartasa mellett foglaltak állást.

A vita eredménye az volt, hogy az elnök által elrendelt szavazás szerint a választmány túlnyomó többséggel kimondotta, hogy a checkrendszert továbbra is fönntartja.

Nehány művész segélykölcsönkérvényének az elintézése után a titkár jelentést tett a Téli kiállítás pályázatainak az eredményéről, melynek kapcsán a kitüntetett művészeknek a dijak elnyeréséről szóló okmányok átadandók lettek volna. Miután azonban a kitüntetettek közül senki sem jelent meg, az okmányok posta útján fognak az illetőknek megküldetni.

Hátra lett volna még a társulat művészeti bizottságanak az Erzsébet-szobor pályázati hirdetés tervezetére vonatkozó véleményes jelentésének a fölolvasása. Ezt azonban az idő előrehaladot ságára való tekintettel a válaszmány legközelebbi ülésére halasztotta.

Végül a titkár *178 új tagot* jelentett be a választmánynak, mely lelkes éljenzéssel fogadta a taggyűjtés érdekében megindított akciónak ezt a szép eredményét,

Ezzel az ülés véget ért.

Lotz Károly

ivód

Péter II

106. 107. l.

108. l. kipjel

Napoleon mellképe. Sèvresi porcellán.
Mag. 29 cm.

„ Máj. 15. Debreczen város tanácsa: Kossuth Lajos szobra. Kiviteli költség 150.000 kor. Dijak: I. a kivitellel megbizás, II. 6000 kor., III 3.00 kor. Megvételi dij 1000 kor. (29.)

Szept. 30. M. kir. vallás- és közoktatásügyi ministerium Rákóczi emlékmű tervezés. Kiviteli költség 250 000 – 300 000 kor. Dijak: I 6000 kor., II. 5000 kor., két III-ik dij 3000–3.00 kor. IV. 2000 kor. (38)

* A zárjelben foglalt számok azon lapszámainkat jelzik, melyekben az illető tervpályázatok közzététtettek.

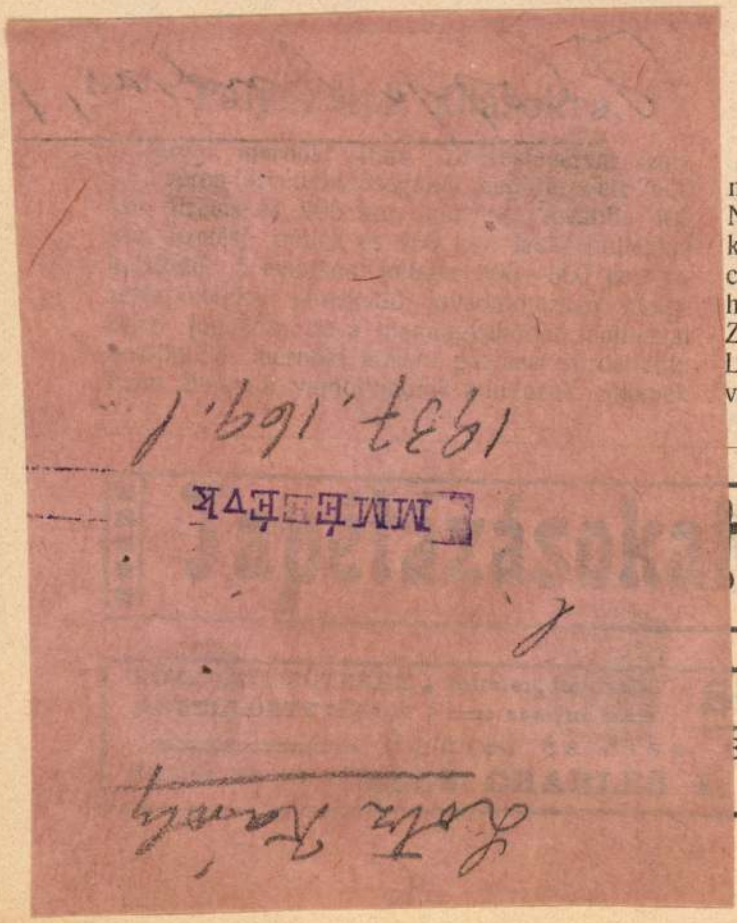

gyülése a Szt. István-úton emeletes elemi iskola építésénél előforduló építőipari munkákra a következő cégeknek adott megbízást: Skrobák és társa szegedi vállalkozóknak a föld, kőmüves és elhelyező munkára, Walla József budapesti cégnek a vasbeton munkára, Melocco Péter rt. budapesti cégnek a kőfaragó és burkoló munkára, Dulovics István miskolci ácsmesternek az ácsmunkára, Pásztor Miklós miskolci vállalkozónak a tetőfedő munkára, Ariel Jakab miskolci iparosnak a bádogos munkára, Ádámcsik György miskolci vállalkozónak az asztalos, lakatos, üveges és mázoló munkára, Lichtenstein Mihály miskolci iparosnak a szobafestő munkára és Weiszburg Sándor miskolci vállalkozónak a vizvezeték- és csatornázási munkára. A kárpitos és kályhás munkát házilag készitik.

Korlátok és kerékvetők felállitása Pestvármegyében. A budapest—zimonyi, apostagi, dunavecsei és solti vasuti állomásokhoz vezető, az ordasi hajóállomási, a csepel—ráckeve—peregi és a lacházai vasuti th. közutakon szükséges 5385 drb. tölgyfakerékvető felállitását

VÁLLALAT: Vizmüvek, szivattyutelepek, központi fütés és szel-
tornázás, gőzfőző- és mosókonyhák u. m. fürdő-

csengők, távszólók és villámháritók berendezései a készittetnek. — Ivlámpák, motorok, távszólók és átalakitása és csiszolása. — Villamos készülékek m lámpák kaphatók ; 70% áram megtakaritás.

Lotz Karól

ipód

Vătăşianu

14. l.

Keppel

15. l.

Lotz Károly

festő

gipsz reliefje

Kugler Ferenctől

a Kassai Múzeumban

múzeumi katalogus

Lotz Károly

Hampel József

Ipolyi Arnold az Operaház frescóirot.

Budapesti Hemle

1883. ev.

Meggyőződni!

össég.

V.sz.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

Feliratai: A nodus felett forditva:
..", a talpán:"AVE MARIA GRATIA PLE-

Lotz Károly

l

MMÉEÉvk

1914.77.l.

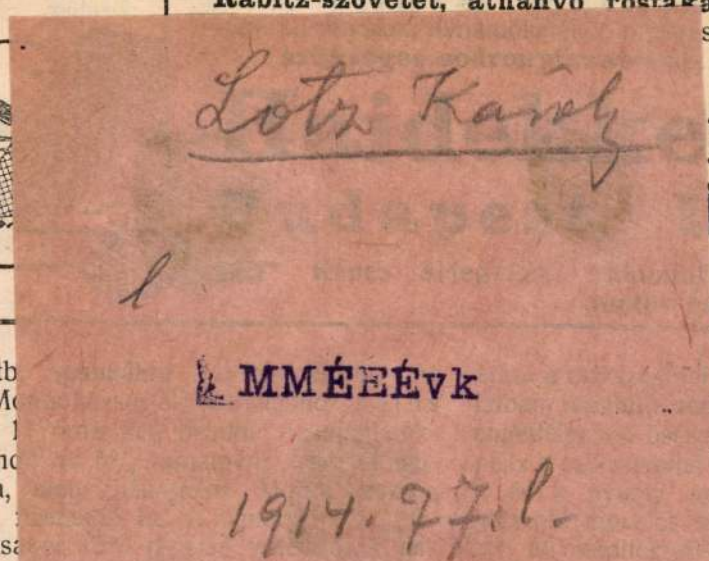

Rabitz-szövetet, athanyó rostákat,

s felv
stbi

r

ü

kö
gyo

stb
t Mo
e. 1
land
gta,
ál
irása
öltsé
valar
apes
gyar
ürla
Telje
ntmá
ntma
ására
seny
össze
bels

m. k
senyt
g 5%
m. k
ajá
rész
hivat
g m
i g
kon
tatik
enek
an
án
égve
j á
sz.
ést
e.

l 69602 kor. 03 finer. Vállalkozni
elhivatnak, hogy ajánlatukat 5% bánat-
llátva m á j u s 8-án d. e. 9 óráig Kun-
on község főjegyzői irodájában adják
boltozatok készitésére, ami 11446 k.
van költségelve, ugyanezen feltételek
ülön teendő az ajánlat. A terv, költség-
gyéb iratok a községi főjegyzői hiva-
gtekinthetők.

Aszfaltozás.) Győr szab. kir.
ácsa mintegy 12000 m² kiterjedésü
aszfalttal való burkolási munkáinak

a városi pénztárnál letét
tételek, költségvetési, s
minták Ujvidék város m
tekinthetők.

Löcse. (Csatorna
kir. város tanácsa a Bás
fill. költséggel épitendő
versenytárgyalást hirdet.
pénznek a városi házi pe
után m á j u s 3-án d. e.
polgármesterénél adandó
vetés, vállalati feltételel

...rtelen hivat :: :: ajánljuk :

...arketgyár r.-

...sáky-utca 3. sz. ◇ Telefon

...zifa szállitásának biztosi-
...s 8-án d. e. 10 órakor
...zló tanácsnok hivatalos
...rásbeli versenytárgyalás
...elek a városi gazdasági
...hetők.

...a szállitás.) A mező-
...rtok igazgatósága május
...or versenytárgyalást tart
...elsőrendü száraz bükk-
...(2500 q.) száraz puha
...(2500 q.) száraz kemény
...valamint 1200 hl. adóval
...tt szesz eladására. Ajánlat-
...gy egy kor. bélyeggel és
...n kitüntetett bánatpénzzel
...ájus 14 én d. e. fél 11
...énesbirtok igazgatóságá-
...ánlat tehető az eladásra
...amint a beszerzendő tüzi-
...ész mennyiségre, hanem
...is és pedig a szesznél
...mennyiségre is. A fel-
...mtatványok a földmivelés-
...a gazdasági főigazgatónál
...nezőhegyesi ménesbirtok
...erezhetők.

...zállitás.) A máv. zág-
...folyó évben szükséges
...állitására árlejtést hirdet.
...amint a részletes módo-
...lati felhivás az üzletveze-
...ánál dijtalanul kapható.

az 1909. julius 1-től számitott 5 év
használandó vágásterületek fakészlete
való eladására a borgóbesztercei-, do
valea-marei gőzfürészek bérbeadásáv
kötve Besztercén a m. kir. erdőigaz
május 25-én d. e. 11 órakor vers
lás fog tartatni. Eladásra kerül: a b
erdőgondnokság „A" gazdasági
65143 db. lucfenyőtörzs, 85316 köbm
haszonfa, 17719 db. jegenyefenyőtö
köbm. jegenyehaszonfa, 43260 köb
hasábfa 991716 kor., a szamosvölgyi
gondnokságból 27814 db. lucfenyőtö
köbm. lucfenyőhaszonfa. 8054 db.
törzs, 18732 köbm. jegenyefenyőhaszo
köbm. bükkhasábfa 465491 kor.
szamosvölgyi felső erdőgondnokságból
lucfenyőtörzs, 95213 köbm. lucfeny
12701 db. jegenyefenyőtörzs, 2838
jegenyefenyőhaszonfa, 1729 köbm. bü
1.052.312 kor. kikiáltási árral. Ajá
összes csoportra együtt, vagy pedig k
egyes csoportokra is tehetők. Az 5% b
zel felszerelt ajánlatok május 25-én d.
a besztercei m. kir. erdőigazgatóságná
dók be. Az árverési és részletes szer
tételek a besztercei m. kir. erdőigazg
a borgói alsó m. kir. erdőgon
Borgóprundon, a szamosvölgyi als
erdőgondnokságnál Dombháton és
völgyi felső m. kir. erdőgondnokságn
megtekinthetők és kivánatra min
csoportra vonatkozó feltételek és a

ti minta kivánatra meg-
Szigetvár község elől-
-án d. u. 4 óráig kell
állalati összeg 5%-a a
endő és a nyugta az
A teljes szövegü
a hirdetések kö-

özségház és jegy-
ürt község előljárósága
k építésének biztositása
d. e. 10 órára verseny-

külön-külön több munkanemre és
munkákra együttesen is lehet ajánlato
pedig: A) Főépület: I. Föld-, kőmüv
helyező munka. II. Ácsmunka. III.
munka. IV. Vasmunka. V. Bádogos m
Asztalos-, lakatos-, üveges- és mázol
VII. Kályhás munka. VIII. Kárpitos m
Világitási berendezési munka. B) F
disznó-ól és tyuk-ketrec épitési mu
Árnyékszék épitési munka. D) Járda
és hid-munka. E) Kapu és kerités-m

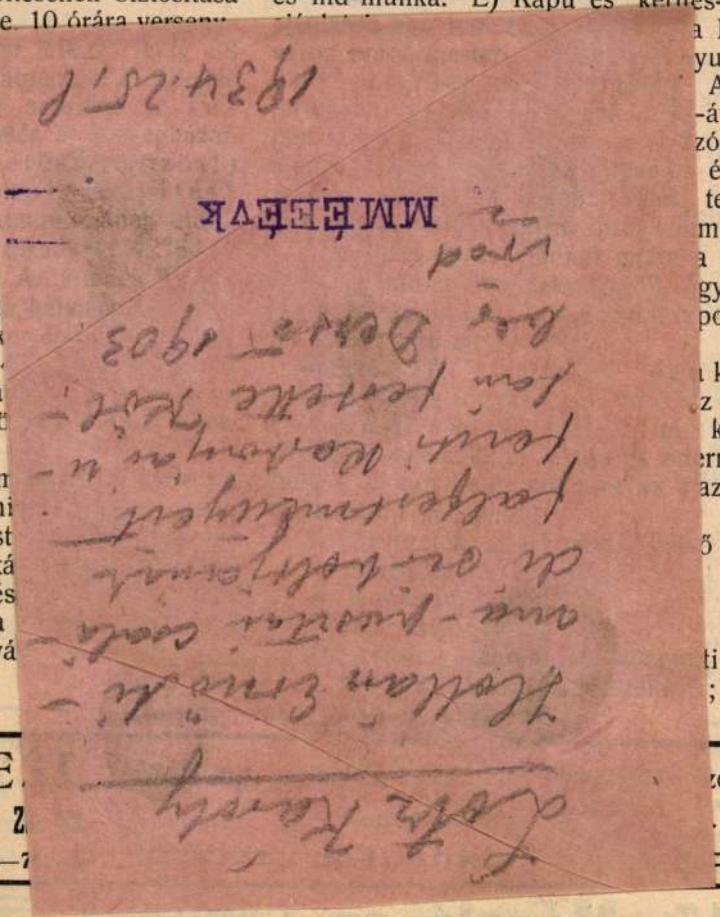

szerütől a legfinomabb

lát kerek kéményekhez.

őbányáiból szállit: Követ cyklopfal építéséhez és alapozásához; uzott követ betonmunkákhoz és utépitéshez.

rető-telepe termel: budai zsiros meszet.

sgyára termel érdes dunahomokból készült műhabarcsot.

Fénymásoló papir

papir és vászon ugyszintén minden-műszaki papirosok, fénymásoló készü-a legjobb minőségben és jutányosan ezhetők a

gyar Vegykészitményü Papirgyárban

Budapest, V. Kálmán-utca 12.

on 38—90. Telefon 38—90.

másolatokat minden időben villanyfény mellett készit.

SZÁNT

Budapest, VII.,

TELEFON 20-

Magyar Hegesztő és Forrasztási Vállalat

EDGYESSY FERENC és Társai

est, VII. ker., Hungária-körut 69. szám.

mindennemü repedt kazánok, **öntött vas, kovácsolt l**, egesztését és forrasztását. Bármily méretü **kazán, cső repedéseket** rövid időn belül hegesztünk, illetve unk. Elkopott géprészeket a régi méretre kihegesztjük és böző méretü tárgyat összeforrasztunk. Minden egyes he- és forrasztásért **teljes szavatosságot** vállalunk a a. Bárminemü forrasztások a vidéken is eszközöltetnek

on : 68—64. **Telefon 68—64**

Rosivá

mérnöki műszaki

Budapest, VII., N

Beton és vas

u. m.: **hidak, csatornák vizi erőművek, zsilipé**

: : vitele a modern technil

Tervezések é

CKMAYER PÉT

Mázoló és Fényező TELEF

Lotz Károly

u. 3508

3509

3570

3511.

Pesti Hirlap

1904. Okt. 14.

1906 kiskorona aprófog ♂

Lotz Károly

u. 3506

u. 3507

Szilágyi Miklós =

L. nagybeteg.

Magyarország 1904.

máj. 20.

Lotz Károly

U. 3506.

Pesti Hirlap. 1904.
Máj. 22. (Királyi elismerés L.-nak)

A királyi palota Habsburg-termében lévő falképeiért.

1906 Kiskorona nagy fej (Fordított Korona)

♀

Lotz Károly

U. 3575.

Malonyay Dezső

Lotz Károly.

Budapesti Hirlap

1904. okt. 14.

1906. Kiskorona Kisfog X

Lotz Károly

u. 3572
3573
3574
3575

Budapesti Napló
1904. okt. 14.
(L. Sz. 1934—1904.)

Lotz Károly

M. 3572

Anonymus =
Lotz Károly.
Budapesti Napló
1904. okt. 14.

Lotz Károly

n. 3516

Budapesti Hírlap.

1904. okt. 14.

1908. korona metszetben ♉

Lotz Károly

U. 3523

3524

3525

Budapesti Hírlap.

1904. okt. 16.

(L. temetése.)

1906. Riskorona apró fog

x_0

Lotz Károly

u. 3521,
3522.

Pesti Hirlap
1904. okt. 15.
(L. halála.)

1906 kis korona apró fog X folytatás.

Lotz Károly

U. 3577, U. 3578

3579

Esti Ujság 3520

1904. okt. 13.

(Vezércikk.) —

okt. 14. —

1906 - Kishorona aprófog ♂

Lotz Károly

U. 3414

vród

Budapesti Hirlap

1933. nov. 19. (Emlék-táblával jelolik meg L. Andrássy-uti lakóházát)

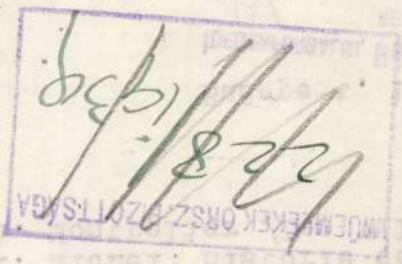

Vastagh György itj.

készíti

J o v á i r á s

1939. március 14-i P. 301.6

Sl. 87
9266
9267

1. Michel: Historie de l'A
1. Montpelier /Les Villes

Budapest, 1939.

IDEGENFORGALMI, BESZERZÉSI,
RÉSZVÉNYTÁ
Könyvkere
IV., Váczi-

Lotz Károly

l.

Wag N.M. Cent

85. l.

89. l.

nome di un mio caro allievo, ottimo critico d'arte, che ben conosce anche la lingua italiana, il Dott. Zoltán Nagy, il quale assumerebbe volentieri tale compito. Da parte mia farò tutto di consigliargli ed aiutarlo anche con fotografie nel suo lavoro. Egli dovrebbe però conoscere la lunghezza dell'articolo e il numero delle fotografie da inviare. Il suo indirizzo è : Budapest,IX.,Rákos-utca 10.

Osequi

Lotz Károly

ivad

Nikelszky Géza

Lotz Károly-ról.

Vinzaemlékezés -

Pécsi Napló

1925. nov. 7.

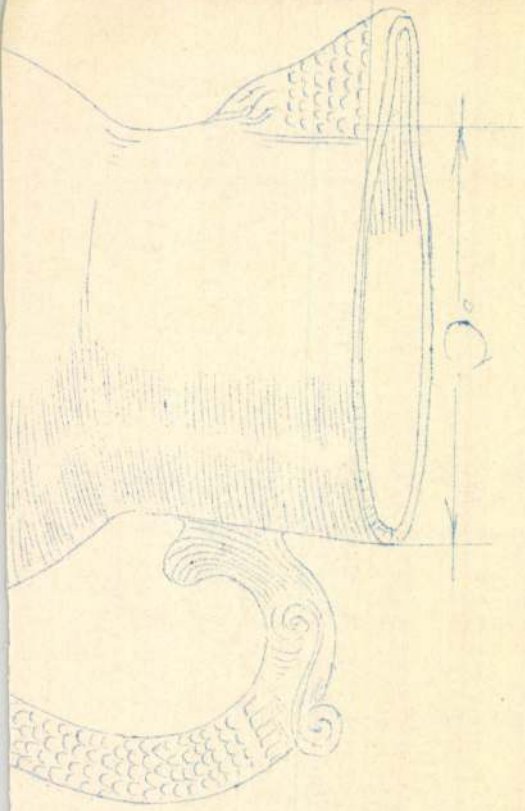

Hg. 4870.

C

m 9 m ~ 1 LITER

" 10 " ~ 1 1/4 "

" 10 1/2 " ~ 1 1/2 "

Lotz Károly

wod

[Nikelsky Geza] =

Lotz mester.

Pečsi Napló. 1904.

okt. 16.

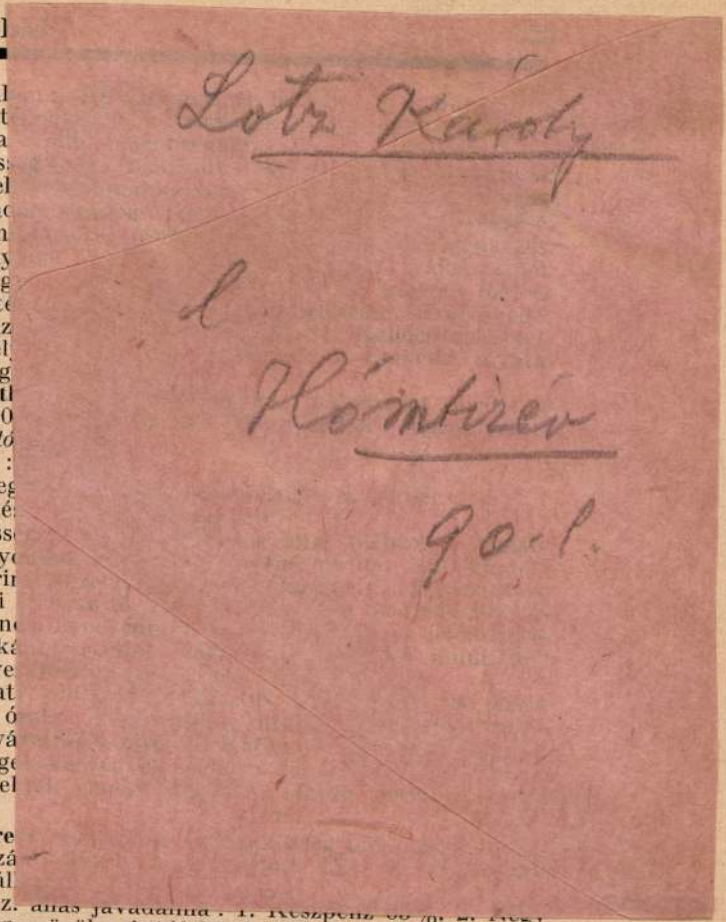

TÁNS I

Javadal
(12 ért
ben, a
Köteles
tése, bel
or akac
gató-tan
Amenny
úgy eg
na) érte
. Pályáz
álaszbél
re, Szeg
A tetétl
1 78,60
rfitanító
Fizetés :
1. Az eg
2. fizeté
Köteless
osztály
rv szeri
n többi
ése, min
en a ká
ekkarve
Pályázat
őtt 10 ó
s a pályá
szbélyege
aszéki el
ők.

Tiszafüre
ugdíjazá
anítói ál
A IV. sz. állás javadalma : 1. Készpénz 35 %. 2. Négy
138 négyszögöl szántóföld. 3. Fél öl puha tűzifa, ter-
etben beszállítva. 4. 100 kéve rőzse, természetben be-
tva. 5. Lakás természetben. 6. Állami fizetéskiegészí-
A 2. és 5. után járó adót az egyház fizeti. A 2., 3., 4.
felsoroltak hat értékegységet jelentenek.
A VI. sz. állás javadalma : 1. Készpénz 20 %. 2. Lakás

Lotz Károly

l

Hómtizév

90. l.

Teljes ellátásra

elvállalok a következő iskolai évr
középiskolai alsó osztályos tanulóka
Gondos családi nevelés, tanulmány
ellenőrzés, tanulmányi vezetés
Megkeresések: Dr. Varga Jenő vallástanár
Debrecen, Bethlen-u. 52 címre küldendők.

100-féle cikket vásárolha
de csak egy helyen fizeti havi részletekbe
ha szükségletét
az „UNIO" Központi Hitelirod
cégei útján szerzi be.
Hitelrendszerünk kényelmes, olcsó és megbí
ható. — Vásárlásra jogosító igazolványa, h
még nincs, igényelje irodánkban:
Piac u. 44. Marx-féle ház, földszi

Földek, házak, telke
eladása, vétele, bér
ügyében forduljon bizalommal
Dienes Józs

Lotz Károly

l.

Szendy K. Bpest
wchesf. Közig. Cok.
1942. Bp. 1943. 92. l.

.szteri tanácsos.

gának

B U D A P E S T .

Lotz Károly

vrod

Pirchan-Szalai

138, 139. l.

Képerzel - 181. l.

182. l.

865 1914

914 III 28

A vallás- és közoktatásü

6570/1914. szám.
eln.

Folyó évi október hó 10-é
letemben közöltem valamennyi alárer
tézettel, hogy - tekintettel egyré
vezetőség részéről támasztható igé
másrészt pedig a tanitás zavartala
a közigazgatási hatóságok utasitás
csak végső szükség esetén vonják e
tanai hatóságoknak helyiségek irán
általában lehetséges, másként elég

Az idézett körrendeletem
most is változatlanul érvényesek.
tömegesebb szállitása miatt a közi
nak abba a helyzetbe, hogy az elk
kénytelenek lesznek az iskolaépüle

Lotz Karol

l.

Szabad Művészet

1949 42.

Lippert terve után Giani bécsi műhelyéből.
Simor prímás készíttette, 1886.
Simor János bíbornok, prímás ôemja új infulája. Egyházművészeti Lap, VII., 1886., 175—177. l. (Képe 176. l.)

CSERNOCH PRÍMÁS MISERUHÁJA,
ezüstcsipkés és ezüsthímzésű fehér selyemdamasztból, közepén IHS.
Mag. 105·5 cm.
Magyar munka, 1914 körül.
Csernoch prímás készíttette.
Lepold Katalógus 184. sz.

CSERNOCH PRÍMÁS MISERUHÁJA,
piros selyem alapon indásrajzú szekfűs, palmettás és akantuszleveles nagyvonalú, aranyzsinórral körvonalazott piros bársony applikációval, középen dicssugaras, aranyalapú kerek mezőben IHS monogramm.
Mag. 108 cm.
Az Izabella Háziipari Egylet készítette 1925, Gerevich: PA, 200. l.

SERÉDI JUSZTINIÁN MISERUHÁJA,
fehér selyem alapon úrihímzést utánzó, négyszögekbe foglalt gránátalmákkal, középütt IHS betűkkel. Az Izabella háziipari egylet műve, 1927.
Mag. 110 cm.
A hátoldal belső felén olvasható felirat szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszter ajándéka, 1927.
Csernoch prímás aranymiséjére.
Lepold Katalógus 185. sz.

Lotz Károly

l.

Pogwien 1948

22. l

[illegible]
koronaért bocsáthate
Erről a t. Bizott
Budapest 1912
A miniszter ve

A
Műemlékek Országos
gának
Buda

Lotz Károly

rőd

Markó Miklós: A
fóthi kastély és a
Károlyi-féle huszár-
ezred.
Vas. Ujs. 1913. I.
334. l. (Kappel)

Az 1849-ki Károlyi
huszárezred tisztjei
festette Lotz Károly

...ésu leveleben olvasom,
... helyreállítása a műemlékek
...sága felügyelete és ellen-
...fog foganatosittatni. Ezen
...t nekem nagy megnyugta-
...il. A szépen restaurált
...akran akarom a jó Istent
...méltóságodnak hathatos és
...ámogatásáért hosszu életet és
...t adjon.
...letem kifejezése mellett

...at 1917 évi juliusho 7-án:
...lnök Urnak

legalázatosabb szolgája
Szedélyi Károly
czim. kanonok, plébános.

Lotz Károly

A tihanyi templom falfestményei. A tihanyi templom restaurálás alá kerül még az idén s a munkálatokat meg is kezdték. Az épitkezést Czigler Győző műegyetemi tanár vezeti, a falfestéssel *Lotz* és *Székely* müvészek vannak megbizva. A régi templom restaurálása egyuttal folytatása az ujitásnak, melyet a pannonhalmi főapát, Vaszary Kolos, Balaton-Füreden kezdett szerencsés kézzel és nagy áldozattal.

Vas. Ujs. 1889.
504. l.

~~1920~~ 1935.

Kitől?

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Kompozició, temp.
Pihenő nő, temp.
Tanulmánylap, feh.és fek.kréta

Ernst Muz. 18. auk. 1921. dec.
57 l.

M.D.K.

Lotz Károly

cimmel/

Telepy Károly: „Munkácsy a müvészekkel"ir
M.M. budapesti látogatásáról, amikor vendégül látta az itteni müvészeket, akik Munkácsyné számára egy nagy méretü legyezőt készitettek, amelyre minden müvész a saját torzképét festette. Közöttük szerepel a müvész is.

Magyar Salon, Bp. 1884. nov. 1. II. kötet
115-119. lap

Lotz Károly festő

M.D.K.

Müve a Szép,üvészeti Muzeumban.

1907-es vásárlásként a több mint 1oo lapból álló hagyaték.

A Szépmüvészeti Muzeum 1906-1956, Bp. 1956.

M.D.K.

Lotz

"Plafond" képét kiemeli Horváth Károly: "Az uj Operaház c. cikkében.

Sz.T.: "A mi Operaházunk" c. beszámolójában "Az Operaház freskói"-ról ir, s négy repr.-ót bemutat közülük. Kiemeli a mennyezeten a "Parnassust, a hellén muzsák mithikus lakát".

Magyar Salon, Bp. 1884. nov. 1. II. kötet.
~~115-119. lap~~ 149-156. 157-163. lap

Lotz Károly

freskói a Bpesti Országház feljáratá-
nak mennyezetén: „Magyarország
apoteozisa, és a „Törvényhozás apoteozisa".
Hungarian Building of Parliament is
65 years old

Daily News, Budapest, 1967. okt. 14
61.

Lotz Károly

Az a kor, mely Székely Bertalant öreg-
ségére elfeledte, belőle és Zichy
Mihályból nagy művészt csinált.

Bölöni György: Magyarság - emberség. Bp. 1959.
Magvető k., x 540 l., ill.

327. l.

Lotz Károly

Gróf István nála tanult.

(T.): 1865 – Gróf István – 1861.
Irodalmi Szemle 1865/6. Hátsó borító

Kmetty

Ámosékkal Szinnél krokizik (1941)

Ámos Imre naplója.
Magvető-almanach 1964/1. 277. l.

MDK

Lotz Károly

neve említve

Iványi-Grünwald B. emlékkiáll. Kecskemét 1967.

M.D.K.

Lotz Károly festő

Szoros barátság füzte Strobl Alajoshoz.

Henszlmgnn Lilla: Strobl Alajos, Bp. 1955. 8.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Lotz Károly

1961 OKT 19

— **Falba épített üzenetre bukkantak** a restaurátorok a pécsi székesegyház északkeleti kápolnájában, amelynek freskóit Lotz Károly alkotta. Az egyik falkép alsó sarkában vízszintesen elhelyezett kis üvegcső a porréteg eltávolítása után került napvilágra, s a feltételezés szerint Lotz Károly üzenetét tartalmazza 1888-ból. Az üvegcsövet ezután fogják kinyitni.

Az új gazdasági mechanizmus jogot ad a vállalatoknak a kötetlen létszámgazdálkodásra; arra, hogy maguk állapítsák meg munkaerőigényü-

MDK

Lotz Károly festő

Megmaradt feljegyzései alapján sikeresen restaurálták a pécsi székesegyházban lévő falfestményeit.

←: Megőrizték a színkeverési arányokat 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. ápr. 10

Lotz Károly

a budapesti Operaház mennyezet freskó-jával kapcsolatosan tesz említést az épü-letről reprodukciót közöl.

Pogány Frigyes: Szobrászat és festészet az építőművészetben, Budapest, 1959

510, 515 l.

MDK

Lotz Károly festő

A pécsi székesegyház belső restaurálását megkönnyítette, hogy megtalálták Lotz Károly eredeti feljegyzéseit.

8

— : Hír

Népszabadság, bp. 1968. ápr. 11. [Violetki]

Lotz Károly ,festő

Szabadságharcbeli zsánerjelenet c. festmányel962-ben
került a ~~Tört~~ Magy.Tört.Képcsarnok tulajdonába.
228.o.

Korek József: Jelentés a Magyar Nemzeti Múzeum munkájáról az 1962.évben. 225.o.

Folia Archaeologica.XV.196 .Bpest.Képzőmüv.Alap Kiadóváll.Bp.

Lotz

Szerepel a BÁV IV. művészeti
aukciójáv

Magyar Hirdető 1961 IX. 16

MDK

Lotz Károly

A Magyar Nemzeti Galéria 1965.

M.D.K

Lotz Károly
festő

Műve a kolozsvári Miklóssy
Gábor tanár lázását díszíti.

Tóth Béla: Kolozsvári műtermekben
Művészet, 1968. április - 28 lap.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Alvó bacchansnő

Álmodó Vénusz

Ernst Muz. aukc. 53.sz. 1936. máj. ~~xx~~ 20 1.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Lovak,

Bacchus diadala

Diana és Endymion

Ernst Muz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 15 2o 1.

M. D. K.

Lotz Károly
festő

Kornélia
repro

Dutka Mária: A magyar grafika és érem művészet
Magyar Nemzet, 1959. aug. 20

8 l

Lotz Károly

Repr.

42. I. István kora. 1888-89
falkép. Magy. Tud. Ak.

Aradi Nóra: Száz kép a magyar történelemből.
Bp.1955.

Lotz Károly, festő MDK.

A cikk megemlíti nevét. Ő is – idegen iskolázottsága ellenére – az Alföld „romantikus lelkiségű" ábrázolóinak egyike.

Péter Imre: Az Alföld a festészetben

Népszabadság, 1959. júl. 26. 7. l

Lotz Károly, 1833-1904.

A három grácia
Repülő angyalok
Báró Aporné arcképe
Freskóterv, temp.
Ámor és Psyche

Almássy Teleki, VIII. 1942.
22 l.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

A három grácia
Tájképtanulmány
A gémeskutnál

Almássy Teleki VIII. 1942.
22 1.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Sz.Pál és Péter
Női akt
Női képmás

Ernst Muz. 19.auk. 1922. máj.
17 l.

MDK

Lotz Károly
festői munkák

Bpesti Szt.István-templom. Épitő Ipar, 19o5.
nov. 2o. 391-94 l. képek.

MDK

Lotz (Károly) (festőművész)

és Than [Mór] festették a Keleti Pályaudvar jegypénztáránál lévő seccokat, hetven évvel ezelőtt. (A megrongálódott műveket most restaurálják.)

Szemes Piroska: Remekművek avosai, Nők Lapja, Bp. 1956. február 7. [10-11. l.]

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Vénusz, szépia
Női arckép
Álmodó Vénusz

Ernst Muz. 51. aük. 1935. márc.
13 l.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Bacchus diadala, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

25 1.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Ülő nő, gouache

Vénusz, temp.

Vénusz és Ámor, temp.

Almásy-Teleki I. aukc. 1939. szept.

9-1o 1.

Eger (Heves)

* Fájdalmas Szüz-temető, Temető-k
19o9-ben.

/Szmrecsányi Miklós: Eger és kö
193o, 61 l/

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Női arckép, festm.

Táncoló parasztok, festm.

Tükör előtt, vizf.

Almásy-Teleki I. aukw. 1939. szept. 9-10 1.

mérműves idomkő a vár ~~[illegible]~~ vrékeregyházból, 148o

ül. Bp. 1937, 13–14 l – Voit Pál, 1956)

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Hármas kompozició, vizf.

Lebegő Ámor és Psyche, festm.

Mosónők, festm.

Almásy-Teleki I. aukc. 1939. szept. 9-10 1.

Eger (Heves)

Almagyar-utca 19. Plitzner-ház, f
kő-cimerpajzzsal. Épittette Plitz

(Bresnay-Kaserer: Egri képeskönyv. Eg

MDK

Lotz Károly

Gch: Könyvszemle. /Kopp könyve/ Szépmüvészet, 1941. 1.sz. 33 l.

MDK

Lotz Károly

Ooh: Könyvszemle. /Korp Károly/ Szépmíveszet,
1941. I.sz. 33 l.

VII.

MDK

Lotz Károly, festő; 1833-1904.

Női képmás Vászon.

Jelz. l. j.: Lotz K.

Ernst Múz. aukciói, XXV-XXV. - 34. l.

V.

MDK

Lotz Károly, festő; 1833-1904.

Szt. Ilona. Krétarajz.

Lent j.: Lotz K.

Lótanulmány. cer. rajz.

Lent j.: L. K.

Kisztus az Olajfák Hegyén Ceruzarajz

Lent j.: Lotz K.

A Szent Káromság. Ceruzarajz.

Nyugvó nő. Vörös krétarajz

Felz. lent j.: Lotz.

Ernst Muz. aukció, XXV-XXV. - 33. l. ./.

N.

MDK

Lotz Károly, festő; 1833-1904.

Tatanulmányok.

cer. rajz.

Lent jobbra: L. K.

„Inseparabiles"

cer. rajz.

Lent jobbra: Lotz K.

„Kio páva"

cer. rajz.

Lent jobbra: Lotz K.

Ernst Muz. aukciói, XXV - XXV. - 33. l.

Lotz Károly

Magyar Grafika

Magyar Nemzet
1950.VI.é.233.sz.
Széch.Kvt.

Végvári Lajos

XII.

MDK

Lotz Károly, festő; 1833-1904.

3 darab Madártanulmány. – Cer. rajz.
Jelz. l. j.: L. K.

Ökör. Krétarajz

A szent család. Jelz. l. j.: L. K. Cerusarajz.

A hit allegoriája. Jelz. l. j.: L. K. Cerusarajz.

Fatanulmány. Jelz. l. j.: Cerusa rajz
Lotz K. 1875.

Ernst Musz. aukciója, XXV-XXV. – 33. l.

II.

MDK

Lotz Károly, festő; 1833-1904.

Tanulmány. Képiarajz.
Jelz. l. j.: Lotz K.

Freskóvázlat. Papír.
Jelz. l. j.: Lotz K.

4 darab Allegória. Krétarajz.
Jelz. l. j.: Lotz K. 1880.

Ernst Múz. aukciói, XXV - XXV. - 32. l.

I.

MDK

Lotz Károly, festő: 1833-1904

Parkrészlet. Karton.

Jelz. l. b.: Lotz K.

Lebegő angyal. Krétarajz.

Jelz. l. j.: Lotz K.

Mária a gyermekkel és a kis Ker. Szent Jánossal.
Készült Rafael Aldobrandini madonnája után,
Vásznon. - London, National gallery.

Jelz. l. b.: Lotz

Ernst Múzeum aukciói, XXV - XXV. - 32. l.

MDK

Lotz Károly (1833-1904

Nyár. Vám. ol. - Jel. Lotz K.

Folyóparton Vám. ol. - Jel. Lotz K.

Juhám feleségével. Fa, ol. - Jel. Lotz

Utban a tanyára. Fa, ol. - Jel. - Lotz.

Magyar Képek, XIX-XX m. - 46. l.
Bibliographiájuk feltüntetve.

Lotz Károly

MDK

Az 185o-es és 60as években a Vasárnapi Ujság szerződött rajzolója.

141.o.

Dezsényi Béla-Nemes György:
A magyar sajtó 250 éve.
I. kötet.1954.

MDK

Lotz Károly, 1833-1904.

Alkony, olaj

Szfvárosi Képtár uj szerzeményei. N.Szal.kiáll.
1939. jan. 8 1.

MDK

Lotz

-ch: Könyvszemle. Szépművészet, 1941. 1.sz. 34 l.

MDK

Lotz

Fodor F: Greguss Imre. Szépművészet, 1943.1o.sz.
185-89 l. képekkel.

Lölz Károly (1833 – 1904)

Legelő lovak, o. karton, 39,5 × 52,5 cm. J.n.
M.N.G. Ltn. 2162.

Csacsifogat, o.v. 12 × 24 cm. J.j.l.: Lölz.
M.N.G. Ltn.: FK 2687.

Lovak. o. fa. 10 × 23 cm. J.n. J.j.l.: Lölz.
M.N.G. Ltn.: FK 2683.

Pihenő ökrök. olaj, fa, 12 × 24,5 cm. J.j.l.:
Lölz. M.N.G. Ltn.: 2686.

Merőjardaság a Riprománé netben.
A Kat. bev. Matolni János, Bp.
1959 22.

$L\bar{o}l_2$ 0

Lotz Károly

Tehérfoget. o.v. 14,5 × 22,5 cm.
J.G.l.: Lotz.
M.N.G. ltr.: 5569.

Reprodukció:
Legelő lovak.

Merőjardaság a Képzőművéneteben.
A Zat. bev. Matolcsi János.
Bp. 1959

Lotz Károly festő M.D.K.

1898-ban a tiszteletére rendezett kiállitásra ~~fx~~ dekorációképpen, barátságból készitette Stróbl Géniusz c. szobrát / később Angliában hadiemléke/

Henszlmann Lilla: Stróbl Alajos, Bp. 1955. 52.k.

Lotz Károly festő M.D.K.

1884-ben készitette el első portréját , Stróbl Alajos, melyet még számos követett.

Henszlmann Lilla: Stróbl Alajos, Bp. 1955. 29.1.

M.D.K.

Lotz Károly festő

Az Operaház nézőterének mennyezetfreskói.

Heneslmann Lilla: Strobl Alajos, Bp. 1955. 21.1.

Lotz Károly

1.

Váci Múz. lajstr.

231. l. – 232. l.

... életrajz

8ª Venta en pública subasta

del 27 de Febrero al 3 de Marzo de 1928

Sección: España, Colonias y Ex-colonias

A tatárjárás előtt [illegible] mánvozta a pécsi püspöknek. A püspök tulajdonában maradt még a török

sőbb Puchner tábornok. A rácok lassan kipusztultak s helyüket a magyarok foglalták el.

BIRJÁN.

Kisközség a pécsi járásban, sík vidéken. Hozzátartozik: Beretváspuszta, Engelmajor, Józsefmajor, 1569 holdnyi területén 499 lakós él, akik közül 319 magyar, 86 német, 1 tót, 83 bunyevác és 10 egyéb anyanyelvű, 479 r. kat., 2 ref., 1 ágostai ev., 6 izr. és 11 egyéb vallású. A lakóházak száma 129. 1 róm. kat. elemi népiskolája van, általános továbbképzővel. Foglalkozásn szerint csoportosítva a lakosságot, közülök 429 őstermelő, 48 iparos, 10 kereskedő, 6 közszolg. alkalmazott, 3 házicseléd.

Az Árpádok uralkodása idején a pécsi káptalan és a köznemesek tulajdonában volt a helység. Oklevelekben Beran néven említik. A köznemesi részeket zálogjogon később királyi adománnyal a káptalan kapta. 1715 után a Batthyányi uradalomhoz tartozott. Betelepült lakósai menekült, r. kat. vallású horvátok voltak, akik bosnyákoknak mondták magukat.

Lotz Károly

l. Egyházm. Lap

1885, 32. l. – 74. l.

96 l. – 129. l.

Méltóságos

A magas megbízá
teljesen jele
úr hitfőn
10. tüzérezred
kaszárnyáb
lása érdek

Lotz Károly

l.

Egyházm. Lap

1883. 1931.

[illegible]

[illegible]

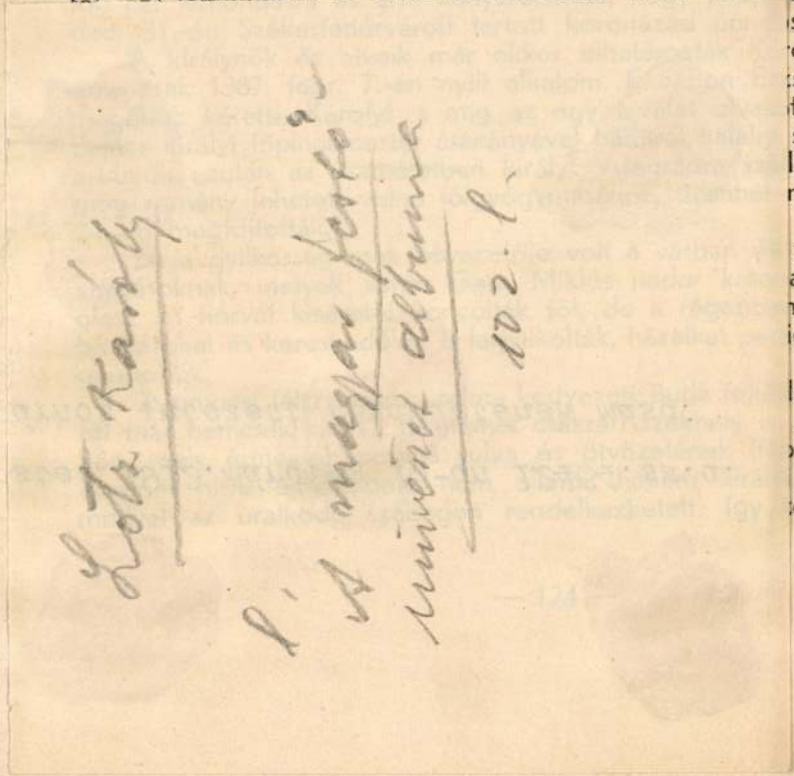

legyen az 1385. év
ségen.
oly megölését, de
sébet anyakirályné
tt, azalatt Forgách
sebezte. Az össze-
lították s minthogy
nap mulva, február

városban kitört za-
ái nemcsak Károly
Budán lakó olasz
ig kirabolták és föl-

lésének, mely 1414-
A budai pénzverő-
msága által immár
intézménnyé lett,
történt aztán, hogy

dással kapcsolatban, Gellért csanádi püspök haláláról ad hírt, kit a minden idegenben ellenséget látó pogány tömeg, a »Pesti rév«-nél megtámadott, majd a Kelen, ma Gellért-hegyről, a Dunába taszított.

Buda középkori értelemben vett, tehát fallal kerített várossá IV. Béla korában lett, ki a tatárok pusztításain okulva, elhatározta, hogy a Dunával párvonalosan terjedő, m. e. 86 holdnyi hosszukás hegyhátat, a »Pesti új hegy«-et, — novus mons Pestiensis — vagyis a mai Budavárát megerősíti. Az erődítési munkálatokat 1250. körül fejezték be. Az Aquincum helyén álló város, megkülönböztetésül az újtól, ekkor kapta az Óbuda nevet.

Ebben az időben a város főtisztviselője a »király képében való bíró«, vagyis a »rector«. Ennek elsőjét bizonyos Károly nevü főúr személyében 1249-ből ismerjük. Mint az ország legtöbb helyén, úgy Budán is a városi polgárság leginkább idegenből bevándorolt lakosokból állott, kik féltékenyen őrködtek kiváltságaik fölött és bárkivel is szembeszáltak, ha azokat veszélyeztetve látták. 1275-ben így történt, hogy III. Miklós pápa teljhatalmu legátusa Buda várában zsinatot tartott s ez alkalommal jogokat, sőt a királyi tekintélyt is sértő határozatokat hozatott, miért a felindult polgárság a pápa legátusát Ladomér esztergomi érsekkel és a zsinati atyákkal együtt, a város elhagyására kényszerítette.

Az Árpádház kihaltával, 1301-ben, a megürült trón betöltése miatt,

Lotz Károly

vród

Huszár magyelenyel

16. l. u.

képpel

· 1908 junius 26-án 8305 sz.a.kelt s
intézett rendeletének mása.

mpénztárt, hogy a budavári koronázó
állitásának költségeire III. részlet
K.-t a Müemlékek orsz. bizottsága
atványára, elszámolás kötelezettsé-
en összegből 10.000 K.-t tárcám nap-
vall. és közokt. miniszt. tárca
elek cimü alnaplójában kiadáskép

Lotz Karól

l.

Szabó: Athenaeum

148 l.

EGYETEMI NYOMDA

28 nap **FEBRUÁR** 8. hét

1949 MÁJ 18.

13 Vasárnap	1949 MÁJ 12.	Hetvened v. *Ella*
14 Hétfő		Bálint *Bálint*
15 Kedd		K. Kolos *Fausztin*
16 Szerda		Julianna *Julianna*
17 Csütörtök		Donát *Donát*
18 Péntek		Simon *Konrád*
19 Szombat		Konrád *Zsuzsánna*

Lotz Károly

a pesti papnövel-
de kápolnája szen-
télyének falképét
1883-84-ben, mely
a Madonnát ábrázolja
szent Sárlóval és szent
Istvánnal.

Kopp 300 papn

14. l.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Majorossy Díj
~~miniszteri tanácsos.~~

KIRENDELTSÉG
MAGY. KIR. ÁLLAMPÉNZTÁR
Budapest. 19 év hó

Lotz Károly

lásd okr

Mův. Krónika

1904. 9. n. 15 l.

Dr. NEMES NAGY MIHÁLY ÜGYVÉD
A BAROSS-SZÖVETSÉG JOGTANÁCSOSA
BUDAPEST, IV., BÁSTYA-U 5. ✲ TELEFON: 85—5—17.

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes **Szentiványi**

A Bpest Kelenföldi Ref. Egyhá
térium vonatkozó határozata alapján ti
193..... évről ..... P, 193.....
összesen XXXXX
e felhívás 0.76 *P költségével egy*
mivel ellenesetben kénytelen lennék a b

Mérnökök Nyomdája. Telefon: 59—5—73. 1933. V. 500 — 4

Lotz Károly

vrod

Kopp Jenő:

Uj magyar festőiret.

[Bp. 1948] Officina

5. l. 4. t.

FELHIVÁS.

A hadügyminiszter, a magyar ho
honvédelmi miniszter, az egész fe
hadsegélyezés központi hatóságaké
Budapesten és Bécsben egy-egy

HADSEGÉLYEZŐ HIV

E hivatalok vezetésé
van rendelve, munkaköre kiterjed
nemére. Kivételt képez ez alól a
teljesen kialakult külön szervezet
valamint a behivott katonák csalá
vény alapján eszközöltetik.

Érintetlenül marad a
zottságok, gyüjtőhelyek stb. hads
gélyező hivatalok a maguk részéről
nézve, hogy az önkéntes segélynyu
érvényesülhessen. E tekintetben s
utbaigazitással ugy a monarchiában
mindazon honfitársainknak, kik e
oltárára áldozni akarnak.

Hivatalos jellegüknél
ság mellett óhajtanak a hadsegél
adni a monarchiában már megindult
és központjai óhajtanak lenni min

Lotz Károly

festo

Gentmüeml.

530. l.

sokszor

tette a tartalékos, szolgálato
kelő tiszteket:/, hány A/ alos
van. Végül e kimutatásban fölt
feltetendő-, hogy a fölmentett
és 42 éven felüli korban.-

A most kivánt kimuta
hó 28-áig, közvetetlenül a vez
ti ügyosztályába juttatandó.-

Budapest, 1916.

A miniszter r

miniszteri t

A Műemlékek Orsz. Bizottságána

mucs
ced
wod

Lotz Károly 850. l.

Molnár József
fertő 845. l.

Orlay Petrics Soma 849.

Paczka Ferenc 848, 849.

Peske Géza 849.

Z. (ádori Ev. János?)
Az érseki képtár leírása.
Uj Magyar Sion
1885. XVI. évf.
fenti lapok

Voyages

A. 99

1 Vol. 8vo

Brugsch-Bey

Henri

L'Égypte et les monuments
égyptiens

Discours prononcé à l'occasion
du congrès international d'orienta-
listes à Londres

Lotz Károly

1942. helyezték fel fentinek, az egykori Liszt Ferenc-téri Wodianer palotából a főváros tulajdonába került mennyezetkipét a Fővárosi Képtár egyik Egyetem-utcai termének mennyezetére.

Városgazd
92.1

1.-485. U.

Buda
Reg. Universitas
1805

Lotz Károly

vod
z

Pesti Hirlap

1933-okt. 4.

(L. századfordulóját nagyszabású emlékkiállitással ünnepli meg a Műcsarnok.)

1.—12. M.

2 példány

Lotz Károly

Erdő

MMÉE Kőrl

1878. 496-l.
(Gróf Erdődy István
nyaralója a Szigár-
ton.)

fenti falképeivel.

Longmans, Green, Reader,
& Dyer

1876

Lotz Károly

Ivad U. 2879

Nemzeti Ujság

1933. okt. 4. (L. Centenárunna.)

Dr. Szentiványi Gyula urnak,

MEGHIVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

f. évi augusztus hó 4-én, szerdán félnapos kirándulást rendez

A BUDAVÁRI ÁSATÁSOK, VALAMINT AZ UJABB LELETEK MEGTEKINTÉSÉRE. Vezető: *dr. Gerevich László* vál. tagtársunk.

Találkozó: reggel 9 órakor a Szentháromság-terén a régi I. kerületi előljáróság épülete előtt.

E kirándulásra T. Cimedet meghivja és vendégeket szivesen lát

Budapest, 1948 július hó 26-án.

az ELNÖKSÉG.

Lotz Károly

Tovább Than Mór

U-O

Az Est. 1933. okt. 5.

(Ma jubilál a hires „Markó" gimnázium, Neppel –)

2. 1.– 258. M. ——————————— u.o., 1872

Lotz Károly

l.

Gerevich Primás

252 l.

ogja tenni.

Kiváló tisztelettel

Budapesti Hitel- és Jelzálogbank r. t.

nehézségekkel küzdenek a tagsági díjaknak tekintetében. Önként való befizetés nagyon túlköltséges és irracionális, mert a tagok — kü egymástól messze, elszórtan laknak, úgyhog tagot többször fel kell keresniök — a tagsági költségekkel járó munkát okoz. A pénzbes kiadást emészt fel, amely kiadás nem ál összegével. Ez a beszedési mód esetleg vesz

2. Igy célirányosnak és rac nyes szervezetet létesíteni, mely egységesen és központilag beszed egyes egyesületeknek átszolgáltat

3. Ekképen lehetővé válnék, hogy száma mellett is — a tagsági díjak túlnyo jutna az eddiginél jutányosabb beszedési dí zavartalan működését biztosítaná.

Lotz Károly.

vród

Tardos Krenner Viktor: Lotz Károly. Magyar Rajztanárok Orsz. Egyesületének Értesítője. 1905. VIII. 75–82. l. Átvéve a Mintarajziskola ai rajztanárképző 1904–5. évi Értesítőjéből.

entősebb idegenforgalmi szerveinél sike-
nyaikban / utazási folyóiratok/ helyet
ásu közleményeknek és illustrációknak.-
ntetes Bizottságot, méltóztassék müemlé-
fényképfelvételt és angol nyelvü ismer-
t hozzánk juttatni.-
arra, hogy egyes megkeresések a müemlé-
nünket, ezzel jeleztük is, hogy jelentős
ékoztatás.-
, hogy kérelmünk szives teljesitésre ta-
tság előzetes köszönetünk és megkülömböz-
t.-

Idegenforgalmi és Utazási Vállalat
Részvénytársaság.

Lotz Károly

Szőnyi Ottó dr.

Lotz Károly művészete a pécsi szeresegyházban. Megemlékezés a művész születésének centennáriuma alkalmából.

A Pécsi Képzőmű-vészek és Műbarátok Társasága tél. kiáll tárgymutatója
1933 dec. 1934 jan.

Kovács István II. 178.

Lotz Károly

u. 1971.

Pesti Hirlap. 1916.
márc. 18. (K.K.l.:
Lotz-kiállítás.)

Az Ernst Murcumban.

E KÖNYVKERESKEDÉS

T. BUCHHANDLUNG * LIBRAIRIE * BOOKSHOP

ZDASÁGI INTÉZET KÖNYVKIADÓHIVATALAINAK MAGYARORSZÁGI MEGBÍZOTTJA

BUDAPEST, 19 38. 4/28.

V, DOROTTYA UCCA 2.

Országos Bizottsága

Hoggyes Endre u. 10

	FIZETENDŐ BUDAPESTEN			
Antiquorum	24.	80	u	✓
mpeji	161	20	u	✓
e	7	92	u	
	193	92	f nettó	

LOTZ KÁROLY

festőművész

kitüntetve: a Szent István-rend kiskeresztjével.

Az Olympost Isteneivel ábrázoló magy. kir. Operaház menynyezete nagyhatalmu genialis festőjének Lotz Károlynak, ő Felsége, Magyarország ezredéves fennállásának megünneplése alkalmából a festészet és közügyek terén szerzett kiváló érdemei elismeréseül a Szent István-rend kiskeresztjét dijmentesen adományozta.

E magas királyi kitüntetés nem érhetett volna nálánál jelesebbb festőművészt, ki évtizedek óta folyton, nem lankadó, sokoldalu s eredményekben kiható munkása, fellenditője volt s még ma is az, a magyar s hazai festészeti ügyeknek s mint ilyen, a magyar festőművészetnek egyik legérdemesebb, egyik legkimagaslóbb alakja.

Életét, melyet kizárólag a hazai festészet érdekeinek szentelte, részletesen ismertetni, nem tartozhatik lapunk feladatához, mert hosszu évek során át folytatott nyilvános ténykedései sokkal jobban ismert a magyar közönség előtt sem hogy erre szükség lenne.

DR. HAVASS REZSŐ

fővárosi bizottsági tag, a józsefvárosi iskolaszék elnöke stb. stb.

kitüntetve: a Ferencz-József-rend lovagkeresztjével.

Nem könnyü eleget tenni a különféle követelményeknek oly férfiunak, ki hivatva van a nyilvánosság számára üdvöt alkotni és a közjó érdekében munkálkodni s fáradozni, de annál dicsőbb dolog, minden tekintetben annak megfelelni.

A mi időnkben a haladás és felvilágosodásért küzdő korszakban, minden megkisérlettetik, hogy a nép nagy tömegeibe müveltséget hozzanak, a hol ez lehetetlen, legalább a legszükségesebb ismereteket terjesszék, hogy az ugynevezett félmüvelt nép, lassankint az emberi névre méltó lénynyé kimüvelődjön. Ez ugyan óriási munka, de kell, hogy megtétessék.

Mert a müveltség magában véve már szabadságot jelent és szabaddá teszi az embert. A ki hazáját szereti, e szerint szent kötelességének kell tartania azt, hogy az öt illető körökben, el nem lankadó erejéből közhasznu ismereteket terjesszen.

Saját erejéből lesz az ember emberré! s mi mindenkit tisztelünk, ki szellemileg küzd, legyen az államférfiu avagy koldus, nemes polgár, avagy munkás. A legnagyobb dicséretre, a legmagasabb elismerésre azonban csak az méltó, a ki önönmagában feltalálta a tehetség magvát, mely öt a materiális boldogságához segitette, a szellem magaslatára emelte, és a dicsőség fénylő templomához vezette.

Egyike ez érdemdus férfiaknak Dr. *Ha-*

Lotz Károly

vass Rezső, székes-fővárosi törvényhatósági bizottsági tag ur, kinek a király, ezen minőségben és a közügyben tett hasznos és fáradhatatlan szolgálatai elismeréseül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta és kinek élete oly dicső tettekben dus, melyeknek rugója, inditó ereje, egyedül a nagylelküség az emberszeretet és türelmesség valának.

Dr. Havass Rezső ur született 1852-ik évi január hó 17-én Pozsonyban. Tanulmányait Kecskeméten és Pesten végezve, tudori oklevelet nyert. Hogy mily gyorsan haladt a ranglétrán és hogy mily meglepő bizalomnak örvend arról fényesen tanuskodik az, hogy tagja a fővárosi törvényhatóságnak, elnöke a józsefvárosi iskolaszéknek, főnöke a magyar általános biztositó társaság mathematikai osztályának, elnöke a VIII. kerületi általános közjótékonysági egyletnek, alelnöke a vörös-kereszt egylet józsefvárosi választmányának, választmányi tagja a Fröbel egyletnek stb.

A rokonszenv és a szeretet, melynek ezen tiszteletreméltó férfiu, az ország fővárosa és a humanitás szolgálatában mindenkor örvend, ép oly őszinte, mint szivből fakadó. Mindig csak a közjóért fáradozva monohatjuk *Havass Rezső* dr. ur alig élt át egyetlen egy napot is, melyet egy nemes tett által meg nem koronázott volna.

BALÁZS MÓR

a villamos vasut vezérigazgatója.

kitüntetve: a „verőczei“ előnévvel és a magyar nemességgel.

A társadalmi élet ez évszázadban igen nagy átalakuláson ment keresztül. A nemesség sok jogáról volt kénytelen lemondani, mig a polgári osztálynak tág tere az életben nyilt. Mind annak daczára még ma is a katonai és diplomata pályák többnyire a nemesség által lesznek betöltve, de azért eleget találunk közülök, kik nemességüket évszázadokra visszavezetni a müvészi, irodalmi, tudományos s más pályákon is és a polgári-osztály hivatásához képest a közszolgálati szakmákat válassza magának. Igy e két osztály testvéri kezet nyujtva közeledik egymáshoz. Számtalanszor találkozunk az emberi életben oly egyénekkel, kik meg nem elégesznek kötelességeik teljesitésével, azonban azon vannak, hogy a társadalomnak minden tekintetben hasznára legyenek s mint ilyennek ismerjük Balázs Mór urat, a városi villamos vasut jeles vezérigazgatóját, ki ezen minőségben és a közügyek terén szerzett gazdag érdemei elismeréseül a „verőczei“ előnév adományozása mellett a magyar nemességgel lett kitüntetve.

Szerénységére való tekinttel csak néhány sorban sorolhatjuk fel Balázs Mór ur számtalan érdemeit. Jószivüségét a legcsekélyebb esetben is gyakorolja s mennél jobban visszahuzódik szerénységével annál nagyobb becsülésben részesitik embertársai. Őszinte, nyilt jelleme s jó szive által mindenki szeretetét magára vonta. Nem vagyunk hivatva arra, hogy Verőczei Balázs Mór igazgató ur, általánosan ismert érdemet, dicsérjük, azonban megjegyezzük, hogy ritkán találunk oly egyénre, a kiben a szeretet, őszinteség, tudomány s becsületesség annyira öszpontositva volna. Mindezekben sokkal kevesebbet mondottunk el róla, mint a mennyit Balázs urról a a társadalom érdekében elmondani kötelesek lennénk.

BALÁZS MÓR

Választási képek — Ifj. Ivánkovits Imre amatőr-fényképe

Szegvárott Novák József jelölt választóinak egy pohár sör mellett ecseteli a helyzetet

Lotz Károly ünnepe

A holt művész még egyszer megjelenik a nagyközönség előtt. Félrelebben a kárpit s egy ragyogó fantázia világa süt onnan ránk.

Még egyszer, utoljára, látjuk ezt a világot. Nemcsak azért, mert a Lotz-kiállítás ezer darabja széjjel fog oszlani temérdek új gazda között, hanem azért is, mert most már ez a művészet kikapcsolódik az élő életből. Lotz Károly ennek a kiállításnak bezárultával egészen a műtörténelemé.

Az új festészet a maga egyéni útjain fog haladni a jövő felé, mert a történetben semmi folyamat sem akad meg. De bárhová vezessenek is minket modern festőink, a szeretet sugaraival aranyozzuk meg Lotz Károly mesterműveit, amelyek jelentékeny része biztatást jelent művészeink számára.

Nem láttuk még a kiállítást a maga egészében. De az nem is lehet Lotz élete műveinek foglalatja. Az Operaházat, a Vigadót, az Országházát, a pécsi dómot, a templomok és paloták egész sorát nem lehet a Műcsarnok termeibe beleállítani. Aki művészetével meg akar ismerkedni, annak végig kell járnia hazánk nevezetesebb monumentális épületeit. S e nagy séta után nemcsak művészi élményeket kap, hanem egyben meggyőződik arról is, hogy Magyarország Lotz Károlyt az ő művészi rangjához méltón becsülte meg. Minden nagyszabású fal azért készült itt, hogy Lotz freskói díszítsék.

Ő csak erre tartott számot. S ez megadatott neki. Minden lovagrend, minden medália és kinevezés, amivel a szellemiekben mindig tehetetlen hatalom díszíthetni vélte, elenyésző semmiség volt neki ahhoz képest, ha egy kupolát, egy ívszegte falat kaphatott a képzelete szabad kitombolására.

A fal, a nagy, messziterpeszkedő fal volt minden vágyának netovábbja. Ő, akinek minden egyéb semmiség volt, ujonghatott, hogy Magyarország pazar kézzel juttatott neki falakat.

Azt hiszem, hogy mint festő boldog ember volt Lotz Károly, mert semmitsem tagadott meg tőle a sors abból, amit szeretett.

Korlátlan szabadságban érvényesíthette tehetségét. Semmi gát sem emelkedett munkája elé, mihelyt jelentőségét fölismerték. A sors megaranyozta a festő művészi útjait. Művészi boldogságtól sugároznak pályájának ama pompás virágai, amelyekből e kiállításon egész kertre valót talál majd a közönség. Azokra a női arcképekre gondolunk, amelyek bizonyára pièce de resistance-jai lesznek ennek a tárlatnak.

Ezek a szép arcképek verőfényt terjesztenek maguk körül. Az élet szürke komolyságából kiragad minket a mester; egy régi kor és régi világrend bámul onnan ránk, egy öreg úr halk bókjai a női szépség előtt, ami talán sok helyen ma már meg sem érthető.

Gyönyörű, vidám délelőttök lehettek azok, amelyeken egy-egy ilyen mű szinte magától, a fizikum minden fárasztása nélkül megtermett.

Lotznak, a festőnek, életében nem látunk egyetlen disszonáns hangot sem. Egy képén sem tépelődik. Nem a megfontolás, hanem az ösztön festője. Könnyedén túlesik azon, amit problémának nevezünk. Nem nervózus. A festés nála nem küzdelem. Ama művészi határok közt, amelyeket magának egyszer s mindenkorra kitűzött, mesés könnyedséggel mozgott. Ls ezeket a határokat sohasem lépte túl, ami csodálni való egy oly nagytemperamentumu festőnél. Következetes véges végig. Művészi stílusának kifejlődése oly simán folyik le, mint az alföldi folyó vize: egyetlen kis kövecs sem zavarja meg omló tükrét. Nem ösmerünk művészetünk történetében senkit, aki oly lelki egyensúlyban, annyira zökkenő nélkül, oly folyamatosan, oly akadálytalanul fejlesztheti volna stílusát, mint Lotz.

Hogy minő volt ez a stílus, ezt e percben, a nagyértékü és gazdag kiállítás előestéjén nem elemezhetjük. Erre éppen magának a tárlatnak anyaga adja meg az alkalmat és módot.

Most beérjük az ő aranysugaras festői boldogságának feljegyzésével: azt hisszük, hogy a kiállítást látogató közönség is ezt a benyomást viszi haza a Lotz-kiállításról. Általveri ez még a szénnel rajzolt kartónok szürkeségét is, de felvirul a tárlat ama sok olajfestményén, amelyekre föntebb céloztunk. Ünnepi hangulatot kapunk ezen a kiállításon, de nem a szertartásos, hanem a boldog ünnepét. Ezt adják, erről beszélnek Lotz egybegyütött művei.

LYKA KÁROLY

Excelsior

A Mars csillagbeli Scientific Club smoking-roomjában vagyunk és rocking-chairjeinkben ringatózva bámulunk ki a világürbe a széles ablaküvegeken keresztül. A teremben pompás tavaszi hangulat uralkodik havasi virágok illatával, hegyi szellővel és a new mown hay: a frissen kaszált széna szagával élénkítve. Mindezt a club lift-boy-ja szabályozza a szomszéd helyiségben elrejtett retortáiból és oxygénes ballonjaiból. De mintha az oxygénes csapot túlságosan bőven eresztette volna meg, vagy talán a lunchnél élvezett Extra drytól volna? tény, hogy a tudós clubmenek ma igen rózsás hangulatban vannak. Jó és rossz élcek egymást érik, pajzán tréfák, füszerezett mondások kergetőznek egymással és a sziporkázó pointek valóságos villi-táncot járnak.

És mire a derü tetőpontját érte el, lord Chester az elnök szót kér.

... De itt bocsánatot kell kérnem, hogy közbeszólok. Meg kell magyaráznom, hogy miért képzelem én a Mars-lakókat olyan ánglius-formájuaknak és miért nem fogom mégsem angolul folytatni referádámat.

Azt tartják, hogy a Mars sokkal öregebb égi test, mint a Föld; ember is már sokkal régebben él rajta, mint a Földön, ha ugyan él. Tehát kell, hogy a Mars lakója a mívelődésben magasan felettünk álljon, szegény de fiatal Föld-lakók felett. Miután pedig én az angolt tartom azon földi népnek, amely legmélyebben merített a kultura forrásaiból, a Mars lakóit is csak aféle kifinomult angolformájuaknak tudom elképzelni.

Azért szórtam eddig olyan bőven az angol műkifejezéseket is. De most már nem folytatom a pazarlásomat

Uj Idők 1904-5. XI. 20.

Valasztasi kep k
Ifj. Rittinger Gy. József amatőr-fényképe

A turopolyai palócok bevonulása Losoncra.
Ezek sorában történt az első választási vérontás

Hogy lehet az, hogy nem figyelmeztette az aranycsörrenés? Alighanem az útszéli fűre esett.

Elnyelhette a zajt a magas fű, amely nem látta még az útkaparó kaszáját. Hol járt az esze, talán álmodott, amikor megtörtént a szerencsétlenség?

— A teremburáját neki . . .

Emlékezetébe ugrott egy körülmény.

Pihenés végett, néhány percig ott ült egy dombon. Fáradt tagjait kisértetbe vitte a kövér gyep . . . Menykőbe is, ott eshetett a szíjszakadás, ott bizony szép csöndesen hátracsúszhatott a táska, le a dudvás árokba. Ott kell neki lennie.

Nem lelte ott. Már nem lelte ott. Csak a nyomát sejthette a lehevert fűben.

Jött valaki, elvitte valami rabló.

Be se szólt a jegyzőhöz, egyenest a kisbíróhoz fordult Ratron, hogy drága táskáját kidoboltassa.

Aki visszahozza, annak csábító jutalmat: kétezer frankot vagy többet is igér. A dobosnak meghagyta, hogy azt ne nyilvánosan hirdesse, hanem négyszemközt fogja elő az embereket, csak úgy:

— Tudja-e mit, kelmed?

A faluban az ő bajára fordult minden szóbeszéd. Hetivásár volt éppen s így a hír estélig már a környéket is megjárta.

Ő maga hazatért este s a részleteken kérődzve, elmondta a dolgot hüledező öcscsének, aki panaszra se merte nyitni a száját.

Ratron egy harapásnyi vacsorát se bírt legyűrni és lidércnyomásos álomba merült. Csak most iramodott el Mauve-ba Lajos öcsénk, szapora lépésben.

Szürkületkor jött meg és fölrázta bátyját:

— Mondd csak te, mennyit is adsz, ha megtalálják?

— A táskát? Hé, tán tudod, hova lett?

— No, csak lassan, azt kérdem, hogy mennyi jár érte?

— Ezer frank. Mondom már, hogy ezer frank!

— Ezer frank . . . az jó sok . . . hanem te tudod . . . Hát ide hallgass . . .

Elbeszélte Lajos öcsénk, hogy — amint este a kocsmában hallotta, — a makoni utcaseprő egy régi táskát szedett föl az úton és a talyigára vetette.

— Hol lakik?

— Amott a völgyben, két jó puskalövés odáig.

— Gyerünk, Lajos! Hej, az áldóját, ha ez a mi táskánk, hát én legalább nyolcszáz frankot adok annak a söprögetőnek. Az áldóját neki . . .

De útközben, míg egyre hosszabb léptekre ösztökélte a kiváncsiság, meggondolta magát.

— Tudod-e, — szólalt meg az öcscse, — hogy ez a söprögető talpig becsületes? Utóvégre merő bankó meg arany a pénzünk, ki bizonyíthatná rá, hogy a mienk? . . .

— Persze, jár neki a jutalom, — felelte a másik sóhajtva, — hogyne, rászolgált a fáradságával!

— Hiszen két-háromszáz frank nem a világ . . .

— Hát . . . nincs is szavam ellene!

— Amott van a kunyhója, ni, az erdő végében. Aligha számít most ránk.

— Hej, minő jó kis kereset ez neki . . . de amit mondtam, azt mondtam . . . nem ütök le belőle semmit. Száz frankot megér neki ez a tréfa, de nekem is . . .

— Hogyne, — válaszol a másik.

A napnak háttal, egy fapadon ülve néz az öreg az érkezők elé.

— Az öreg táska? — mondja sebtiben. — Ahol-e!

Ki se nyitotta, meg se nézte, mi van benne; ahogy az útról fölvette, úgy dobta rá a kocsira.

Meg is látszott a táskán ez a kevésbevétel.

Szánalmasan hevert a földön, belepve piszokkal.

Lázasan nyitotta ki Ratron, átlapozta a bankjegycsomót, megszámlálta az aranyakat. Nem hibázott egy se. Most kitört belőle:

— Adta mocskosa . . . Piszokfészek . . . Ni, milyen rongyos . . . ni milyen piszkos . . . Ide nézz, Lajos . . . azt se tudom, hogy melyik végit fogjam a kezembe . . .

Az öreg ember ijedten mentegetőzött.

Ő nem tudta . . . ő azt hitte, hogy üres, hogy nem kell már, azért dobálta . . .

De mentül inkább megalázkodott, annál jobban ágaskodott a paraszt dühe.

— Piszokfészek! . . .

— Az hát! — vélte az öcscse.

— Gyere, Lajos, gyere, mert ha megharagszom, összeteremtem ezt a vén piszkost!

És elmentek.

Fordította Horváth László

Valasztási képek Ifj. Rittinger Gy. József amatőr-fényképe
Reggeli áldomás a tűz körül, Losoncon

Lotz Károly

Unsere Hofburg und ihr Freskenschmuck. Írta Max Rothauser. Pester Lloyd, dec. 13.

1904.

(Művészet 1905. 71 l.)

BUDAPEST
1923 DEC 20

Lotz Károly, festő

10. kép. VI. ének. "Janosi zsiványtanyán". Tus, toll, papir. Ltsz. 426/1957. PIM. Fekete repr. 74.o.

Vayerné Zibolen Agnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Evkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő

9, kép. V. ének. Janosi bujdosása". Tus, toll. papir. 12.1+15.7 cm. Ltsz. 146/1957. PIM. Fekete repr. 74.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

~~Lez~~ Lotz Károly, festő

---

8. kép. IV. ének. "Janosi és Iluska búcsúja". Tus, ecset, papir. 10.3+17.8 cm. Ltsz. 145/1957. FIM. Fekete repr. 73.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly, festő
---

7. kép. IV. ének. "Janosi és Iluska búcsúja". Tus. toll. papir. 12. +16 cm. Ltsz. 144/1957. PIM. Marastoni József rézkarca. Fekete repr. 73. o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez". 65. o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Budapest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly,festő

16.kép.AII.ének."János vitéz megme nti a francia királylányt".Tus.toll,papir.11.5+19.5 cm.Ltsz.150/1957 PIM.Fekete repr.77.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez" 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve.Bpest.1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

Lotz Károly, festő

---

15. kép. XI. ének. "János vitéz felajánlja segitségét a francia királynak". Tus, toll, papir. 10.1. + 18.6 cm. Ltsz. 149/1957. PIM. Fekete repr. 77.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Lotz Károly illusztrációi a "János vitézhez" 65.o.

A Petőfi Irodalmi Múzeum Évkönyve. Bpest. 1965/66
Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Lotz Károly

67 † **Lotz Károly**. Naplenyugta. Olajf. Eladó.
68 † **Lotz Károly**. Vénus és Ámor. Olajf. Eladó.
69 † **Lotz Károly**. Lotz Károly önfestette arcképe. Olajf. Eladó.
70 † **Lotz Károly**. Ámor és Psyche. Olajf. Eladó.
*71 † **Lotz Károly**. Hazatérés. Olajf. Eladó.
72 † **Lotz Károly**. Paraszt a kútnál. Olajf. Eladó.
*73 **Aggházy Gyula**. Nyires. Olajf. Eladó.
*74 **Ingomár F.** Arckép. Olajf. Magántulajdon.
75 **Bosznay István**. Vihar előtt. Olajf. Eladó.
76 **Madarász Viktor**. Kis unokám. Olajf. Magántulajdon.
77 † **Lotz Károly**. Női arckép. Olajf. Eladó.

V. TEREM.

78 **Bruck Miksa**. Zöld interieur. Olajf. Eladó.
79 **Tölgyessy Arthur**. Pipacsosrét. Olajf. Eladó.
80 **Bruck Miksa** Zborói vásártér. Olajf. Eladó.
81 **Bruck Miksa**. A kivándorló. Olajf. Eladó.
82 **Baditz Ottó**. Aratás. Olajf. Eladó.
83 **Bruck Miksa**. Az otthonhagyott. Olajf. Eladó.
84 **Tölgyessy Arthur**. Tájkép tehenekkel. Olajf. Eladó.
*85 **Tölgyessy Arthur**. A nap nyugvóban. Olajf. Eladó.
86 **Tölgyessy Arthur**. Részlet a Balatonról. Olajf. Eladó.
87 **Bruck Miksa**. Őszi alkony. Olajf. Eladó.
88 **Bruck Miksa**. Vágvölgyi táj. Olajf. Eladó.
*89 **Bruck Miksa**. Délutáni munka. Olajf. Eladó.
90 **Bruck Miksa**. Zborói házcsoport. Olajf. Eladó.
91 **Bruck Hermina**, Tavaszi virágok. Olajf.
92 **Bruck Miksa**. Fehér interieur. Olajf. Eladó.

Képrőm. Tars. 1908. tav.
Kiáll. Ed. –

III. TEREM.

42 **Wellmann Róbert.** Tanulmányfej Wedel grófról. Olajf. Eladó.
43 **Skuteczky Döme.** A mester. Olajf. Eladó.
44 **Zombory Lajos.** Borjúk a vízben. Olajf. Eladó.
45 **Pállya Celestin.** Hetivásár. Olajf. Eladó.
*46 **Bruck Lajos.** Az innsbrucki Hofkirche belseje. Olajf. Eladó.
47 **Pállya Celestin.** Trécselő kofák. Olajf. Eladó.
48 **Zombory Lajos.** Fák alatt. Olajf. Eladó.
49 **Jendrássik Jenő.** Önarckép. Olajf. Magánt.
50 **Jendrássik Jenő.** Fürdés előtt. Olajf. Eladó.
51 **Jendrássik Jenő.** Fiúarckép. Olajf. Magánt.
*52 **Jendrássik Jenő.** A visszautasítás. Olajf. Eladó.
53 **Jendrássik Jenő.** Kis leány arcképe. Olajf. Magánt.
54 **Nagy Vilmos.** Várakozás. Olajf. Eladó.
55 **Kacziány Ödön.** Isola bella. Olajf. Eladó.
56 **Löschinger Hugó.** Egy vallomás. Olajf. Eladó.
57 **Hegedüs László.** Pünkösdi rózsák. Olajf. Eladó.
58 **Bachmann Károly.** Csendélet. Olajf. Eladó.
*59 **Glatter Ármin.** Konyha. Olajf. Eladó.
60 **Bachmann Károly.** Csendélet. Olajf. Eladó.

IV. TEREM.

61 **Vajda Zsigmond.** Reggel felé. Olajf. Eladó.
61/a. **Glatter Ármin.** Arckép. Olajf. Magántulajdon.
*63 **Rottmann Mozart.** Kis özvegy. Olajf. Eladó.
*64 **Stetka Gyula.** Arckép. Olajf. Magántulajdon.
*65 **Góth Móric.** Vajdahunyadi oláhasszony. Olajf.
66 † **Lotz Károly.** Három kozák. A forradalomból. (Váci vidék.) Olajf. Eladó.

Művészeti palota III. aukc. 1924

I. Magyar festők.

1. **Aggházy Gyula** (1850—1919):
FOLYÓPART. Olajfestmény, fa. 31×53 cm. *Illusztrálva X. táblán.*

2. **Bánsághi Vince:**
FELOLVASÁS. Olajfestmény, vászon. 67×90 cm. Jelezve alul balra: Bánsághi V.

3. **Barabás Miklós** (1810—1898):
VIRÁGBOKOR. Ceruzarajz, krétával kiemelve. 18×28 cm. Hagyatéki bélyegző.

4. **Barabás Miklós** (1810—1898):
FÉRFI KÉPMÁS. Akvarell. 24×18 cm. Jelezve alul középen: Barabás.

5. **Barabás Miklós** (1810—1898):
NŐI ARCKÉP. Olajfestmény, vászon. 80×68 cm. Jelezve alul jobbra: Barabás 1873.

6. **Benedek Péter** (XX. század):
HUSZÁROK PIHENŐJE. Olajfestmény, papírlemez. 24×33 cm. Jelezve alul jobbra: Benedek Péter. 1923.

7. **Berres, Joseph, von Perez** (1821—1882):
A LOVAS HALÁLA. Olajfestmény, fa. 20×26 cm. Jelezve alul balra: Berres.

8. **Berres, Joseph, Edler von Perez** (1821—1912):
GYDRÁN MÉNES. Olajfestmény, vászon. 90×167 cm. Jelezve alul jobbra: Berres Perez.

9. **Borsos József** (1821—1883):
VÁRAKOZÁS. Olajfestmény, vászon. 80×63 cm. Jelezve alul jobbra: Borsos J. 848

10. **Böhm Pál** (1839—1905):
ÁGNES. Olajfestmény, vászon. 135×92 cm.

11. **Böhm Pál** (1839—1905):
CIGÁNYLEÁNY. Olajfestmény, vászon. 52×42 cm. *Illusztrálva V. táblán*

12. **Böhm Pál** (1839—1905):
CIGÁNYCSALÁD. Olajfestmény, vászon. 44×36 cm.

13. **Börcsök Samu** (szül. 1881):
ERDEI LAK. Olajfestmény, vászon. 70×60 cm. Jelezve alul jobbra: Börcsök.

14. **Braun:** (XIX sz.)
DEMOKRITOS. Olajfestmény, vászon. 84×67 cm. Jelezve baloldalt: Pinx: Braun Gyöngyös, 1847.

15. **Brodszky Sándor** (1807—1855):
VÁRKASTÉLY A TÓPARTON. Akvarell. 39×29 cm. Hátlapján hagyatéki bélyeg.

16. **Canzi Ágost** (1808—1866):

NŐI ARCKÉP. Olajfestmény, vászon. 60×50 cm. Jelezve jobboldalt: Canzi Ágost, 1861.

17. **Canzi Ágost** (1808—1866):

FÉRFI ARCKÉP. Olajfestmény, vászon. 60×50 cm. Jelezve jobboldalt: Canzi Ágost, 1861.

18. **Clarot, Johann Baptist** (1797—1854):

NŐI ARCKÉP. Akvarell. 23×18 cm. Jelezve alul jobbra: Clarot, 1843 a Pesth.
Illusztrálva V. táblán.

19. **Csóka Mór** (szül. 1881):

ÖNARCKÉP. Olajfestmény, vászon. 29×24 cm.

20. **Csóka Mór** (szül. 1881):

ERDŐRÉSZLET. Olajfestmény, papírlemez. 49×70 cm. Alul balra hagyatéki bélyeg.

21. **Csóka Mór** (szül. 1881):

CSENDÉLET. Olajfestmény, vászon. 51×54 cm. Alul balra hagyatéki bélyeg.

22. **Csóka Mór** (szül. 1881):

TÓPART. Olajfestmény, papírlemez. 21×31 cm.

23. **Csóka Mór** (szül. 1881):

TÓPART. Olajfestmény, papírlemez. 27×35 cm.

24. **Deák Ebner Lajos** (szül. 1850):

CIGÁNYRAJKÓ. Olajfestmény, vászon. 32×25 cm. Jelezve alul balra: Deák Ebner L.

25. **Deák Ebner Lajos** (szül. 1850):

MOSÁS A PATAK PARTJÁN. Olajfestmény, fa. 34×25 cm. Jelezve alul jobbra: Deák Ebner L.

26. **Deák Ebner Lajos** (szül. 1850):

SZOLNOKI VÁSÁR. Akvarell. 14×20 cm. Jelezve alul balra: Deák Ebner L.

27. **Deák Ebner Lajos** (szül. 1850):

KUKORICATÖRÉS. Akvarell. 14×20 cm. Jelezve alul jobbra: Deák Ebner L.

28. **Diósy Antal:**

HENDE VINCE FESTŐ KÉPMÁSA. Akvarell. 20×28 cm. Jelezve alul jobbra: Diósy 1920.

29. **Diósy Antal:**

ÜLŐ NŐ. Tollrajz. 28×23 cm. Jelezve alul jobbra: Diósy.

30. **Edvi Illés Aladár** (szül. 1870):

FALURÉSZLET. Akvarell. 17×29 cm. Jelezve alul balra: E. Illés A. Diód.

31. **Edvi Illés Aladár** (szül. 1870):

TEHÉNFEJ. Olajfestmény, papírlemez. 38×47 cm. Jelezve fölül jobbra: E. Illés A.

32. **Edvi Illés Aladár** (szül. 1870):

BIKA AZ ISTÁLLÓBAN. Olajfestmény, papírlemez. 38×47 cm. Jelezve fölül jobbra: E. Illés A.

NEMZETI SZALON.

III.
MŰVÉSZETI AUKCIÓ

KIKIÁLTÁSI ÁRAI
(AUSRUFUNGSPREISE)

Kiállitás: 1924 április 25., 26., 27-én d. e. 9-től este 7-ig.
Aukció: 1924 április 28., 29., 30., május 1., 2., 3 és 5 napjain d. u. fél négytől.

Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként
1	2000	39	1200	77	400	114	1600	149	600
1/a	400	40	1600	78	100	115	2600	150	400
2	200	41	12000	79	125	116	1400	151	500
3	120	42	500	80	200	117	2500	152	900
4	2400	43	400	81	100	118	1200	153	800
5	1000	44	400	82	1300	118/a	2000	154	150
6	150	45	320	83	800	119	50	155	800
7	800	46	4000	84	1600	120	2000	156	800
8	2000	47	150	85	450	121	1600	157	2500
9	4000	48	150	86	40	122	800	158	1300
10	1600	49	70	87	50	123	250	159	150
11	1200	50	100	87/a	4000	124	400	160	250
12	1000	51	70	87/b	3200	125	420	161	800
13	700	52	150	88	200	126	3200	162	600
14	400	53	220	89	200	127	5200	163	600
15	720	54	400	90	2000	128	220	164	250
16	2000	55	1400	91	10	129	140	165	350
17	2000	56	1000	92	10	130	100	165/a	100
18	1000	57	500	93	10	131	150	166	400
19	600	58	220	94	10	132	150	167	1200
20	400	59	200	95	170	133	120	168	250
21	500	60	80	96	4000	134	1000	169	400
22	250	61	70	97	1400	135	150	169/a	300
23	250	62	35	98	20	136	50	170	120
24	150	63	35	99	15	137	2000	171	3200
25	800	64	150	100	800	137/a	2000	172	2000
26	420	65	250	101	800	138	1700	173	600
27	430	66	12000	102	800	139	50	174	2000
28	150	67	800	103	800	140	70	175	330
29	120	68	150	104	50	141	1300	176	150
30	75	68/a	500	105	50	142	150	177	150
31	360	69	800	106	50	143	150	178	300
32	400	70	1000	107	1000	144	400	179	600
33	220	71	1500	108	300	144/a	2000	180	150
34	300	72	2400	109	1200	145	300	181	70
35	420	73	800	110	10	146	400	182	15
36	100	74	400	111	600	147	500	183	15
37	300	75	150	112	1200	148	450	184	300
38	220	76	380	113	2000	148/a	1000	185	100

Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sx.	Ezer K-ként
186	100	247	25	310	3600	373	500	436	150
187	100	248	12000	311	3600	374	4000	437	75
188	100	249	2400	312	500	375	5	438	120
189	100	250	250	313	500	376	5	439	100
190	100	251	800	314	500	377	2000	440	70
191	1500	252	150	315	500	378	1000	441	400
192	100	253	8000	316	400	379	500	442	150
192/a	800	254	8000	317	450	380	100	443	130
193	300	255	11400	318	400	381	100	444	130
194	400	256	1200	319	300	382	100	445	130
195	20	257	250	320	800	383	150	446	130
196	4000	258	250	321	13000	384	200	447	800
197	200	259	2409	322	25	385	200	448	200
198	4000	260	600	323	10	386	200	449	450
199	40000	261	1600	324	2000	387	200	450	400
200	400	262	1200	325	400	388	200	451	150
201	2000	263	400	326	200	389	5	452	400
202	100	264	120	327	60	390	5	453	400
203	1000	265	500	328	250	391	500	454	125
204	390	266	1200	329	300	392	1200	455	125
205	1000	267	800	330	300	393	100	456	125
206	4000	268	600	331	400	394	600	457	500
207	5000	269	600	332	150	395	15	458	300
208	200	270	400	333	150	396	15	459	200
209	1600	271	400	334	150	397	15	460	200
210	300	272	400	335	600	398	15	461	120
211	400	273	400	336	300	399	100	462	400
212	400	274	250	337	500	400	100	463	120
213	1200	275	20	338	800	401	150	464	350
214	3200	276	2000	339	75	402	150	465	150
215	20000	277	50	340	75	403	150	466	400
216	8000	278	500	341	25	404	500	467	100
217	800	279	75	342	25	405	75	468	300
218	20	280	100	343	25	406	75	469	170
219	50	281	150	344	25	407	25	470	250
220	370	282	100	345	25	408	25	471	800
221	100	283	1200	346	25	409	40	472	400
222	50	284	500	347	25	410	75	473	400
223	200	285	2000	348	25	411	75	474	400
224	150	286	2000	349	25	412	75	475	75
225	60	287	20	350	25	413	100	476	100
226	400	288	250	351	25	414	800	477	250
227	200	289	25	352	25	415	400	478	50
228	600	290	800	353	8000	416	250	479	50
229	600	291	800	354	800	417	100	480	100
230	225	292	400	355	400	418	100	481	200
231	100	293	400	356	200	419	50	482	250
232	75	294	300	357	3500	420	100	483	800
233	100	295	10000	358	250	421	100	484	500
234	150	296	1200	359	3000	422	100	485	500
235	1200	297	120	360	500	423	100	486	1500
236	450	298	120	361	40	424	100	487	1600
237	600	299	2400	362	30	425	100	488	600
238	500	300	2400	363	40	426	100	489	125
239	20	301	400	364	1200	427	100	490	300
240	1200	302	1200	365	5	428	100	491	250
241	600	303	150	366	100	429	100	492	400
242	250	304	1500	367	150	430	100	493	350
243	250	305	400	368	150	431	50	494	300
244	800	306	500	369	50	432	600	495	350
245	250	307	500	370	100	433	500	496	400
246	750	308	500	371	1600	434	15	497	1600
246/a	8000	309	600	372	500	435	150	498	250

Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sx.	Ezer K-ként
499	150	562	100	625	150	688	200	751	20
500	200	563	50	626	100	689	300	752	25
501	40	564	56	627	100	690	75	753	400
502	300	565	100	628	100	691	75	754	250
503	50	566	50	629	100	662	75	755	125
504	100	567	75	630	100	693	800	756	125
505	500	568	400	631	50	694	350	757	250
506	130	569	50	832	400	695	300	758	100
507	150	570	30	633	400	696	600	759	100
508	100	571	50	634	800	697	100	760	3
509	5000	572	100	635	50	698	125	761	200
510	90	573	250	636	1200	699	6000	762	400
511	350	574	150	637	1200	700	400	763	250
512	130	575	125	638	1000	701	75	764	100
513	200	576	15	639	800	702	3200	765	400
514	200	577	50	640	1600	703	3200	766	800
515	6000	578	300	641	800	704	1000	767	175
516	100	579	75	542	800	705	3200	768	100
517	100	580	100	643	800	706	3200	769	225
518	100	581	50	644	1000	707	250	770	375
519	100	582	15	645	1000	708	250	771	375
520	100	583	25	646	200	709	50	772	75
521	400	584	25	647	150	710	50	773	25
522	15	585	25	648	200	711	150	774	15
523	15	586	25	649	150	712	100	775	250
524	15	587	250	650	200	713	8000	776	25
525	15	588	10	651	125	714	6000	777	250
526	15	589	15	652	85	715	150	778	200
927	15	590	75	653	70	716	35	779	250
528	15	591	10	654	140	717	30	780	50
529	15	592	300	655	65	718	20	781	3500
530	15	593	200	656	75	719	25	782	800
531	15	954	75	657	500	720	140	783	250
532	15	595	100	658	400	721	200	784	150
533	25	596	100	659	375	722	425	785	400
534	15	597	125	660	415	723	600	786	300
535	15	598	25	661	600	724	400	787	300
536	25	599	100	662	600	725	100	788	600
537	75	600	10	663	1200	726	700	789	300
538	140	601	50	664	400	727	200	790	400
539	60	602	250	665	175	728	1600	791	400
540	75	603	400	666	250	729	200	792	200
541	100	604	30	667	180	730	150	793	1200
542	100	605	300	668	180	731	75	794	200
543	100	606	200	669	300	732	100	795	200
544	30	607	100	670	200	733	100	796	200
545	200	608	300	671	75	734	100	797	1200
546	25	609	300	672	70	735	100	798	1000
547	25	610	500	673	40	736	600	799	150
548	50	611	300	674	180	737	75	800	1200
549	75	612	200	675	4000	738	75	801	250
550	100	613	150	676	250	739	2000	802	4000
551	25	614	300	677	400	740	206	803	400
552	30	615	1000	678	200	741	440	804	500
553	50	616	160	679	135	742	330	805	800
554	25	617	90	680	50	743	120	806	500
555	30	618	100	681	2000	744	120	807	250
556	600	619	75	682	400	745	1200	808	3500
557	200	620	800	683	800	746	750	809	480
558	100	621	600	684	1000	747	700	810	800
559	150	622	350	685	400	748	20	811	200
560	75	623	300	686	800	749	40	812	250
561	75	624	300	687	1200	750	10	813	600

Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként	Kat. sz.	Ezer K-ként
814	50	877	400	940	250	1003	2000	1066	3400
815	50	878	2400	941	2000	1004	2000	1067	1600
816	50	879	1600	942	3200	1005	500	1068	3200
817	20	880	3000	943	4000	1006	2400	1069	100
818	400	881	2000	944	4000	1007	400	1070	1200
819	120	882	800	945	400	1008	1200	1071	200
820	200	883	2000	946	1400	1009	12000	1072	100
821	1200	884	2000	947	1200	1010	11000	1073	40
822	800	885	6000	948	800	1011	500	1074	150
823	2500	886	400	949	1600	1012	450	1075	60
824	350	887	600	950	600	1013	800	1076	200
825	100	888	400	951	50	1014	1200	1077	800
826	75	889	1500	952	2400	1015	600	1078	100
827	600	890	150	953	2400	1016	1200	1079	50
828	250	891	300	954	800	1017	5000	1080	100
829	150	892	1400	955	600	1018	2000	1081	200
830	100	893	1000	956	300	1019	1200	1082	150
831	300	894	1600	957	500	1020	2000	1083	150
832	500	895	800	958	1600	1021	1200	1084	400
833	5000	896	1500	959	250	1022	350	1085	1000
834	400	897	400	960	150	1023	6000	1086	100
835	200	898	800	961	800	1024	500	1087	150
836	400	899	400	962	400	1025	1000	1088	150
837	2000	900	400	963	500	1026	700	1089	150
838	150	901	2000	964	1200	1027	150	1090	150
839	50	902	800	965	1200	1028	1200	1091	200
840	50	903	200	966	12000	1029	3000	1092	100
841	250	904	600	967	1600	1030	8000	1093	150
842	100	905	700	968	800	1031	9000	1094	100
843	100	906	400	969	800	1032	1000	1095	150
844	100	907	2000	970	1600	1033	600	1096	200
845	100	908	600	971	400	1034	1200	1097	150
846	100	909	1200	972	400	1035	8000	1098	150
847	100	910	1000	973	400	1036	7000	1099	2000
848	100	911	1200	974	4000	1037	10000	1100	150
849	100	912	400	975	1000	1038	10000		
850	100	913	100	976	1000	1039	2500		
851	400	914	100	977	1000	1040	12000		
852	600	915	6500	978	600	1041	5000		
853	600	916	2400	979	1200	1042	2500		
854	400	917	3500	980	600	1043	2500		
855	300	918	1400	981	400	1044	2500		
856	600	919	350	982	800	1045	3000		
857	8000	920	7000	983	2000	1046	3000		
858	4000	921	800	984	800	1047	3000		
859	800	922	300	985	12000	1048	2000		
860	350	923	400	986	1200	1049	1800		
861	3600	924	150	987	1600	1050	1400		
862	1200	925	150	988	2000	1051	1600		
863	1500	926	800	989	2000	1052	1400		
864	1000	927	300	990	2000	1053	1300		
865	1000	928	300	991	800	1054	1300		
866	300	929	500	992	600	1055	2500		
867	400	930	75	993	40	1056	2500		
868	400	931	1200	994	9000	1057	1400		
869	400	932	6000	995	3500	1058	1400		
870	250	933	1200	996	3500	1059	2000		
871	250	934	800	997	200	1060	800		
872	200	935	250	998	2400	1061	1000		
873	125	936	250	999	40	1062	700		
874	56000	937	800	1000	10000	1063	250		
875	48000	938	200	1001	2400	1064	200		
876	800	939	2000	1002	2400	1065	700		

33. **Edvi Illés Aladár** (szül. 1870):
TEHENEK AZ ISTÁLLÓBAN. Akvarell. 20×30 cm. Jelezve alul jobbra: E. Illés A.

34. **Edvi Illés Aladár** (szül. 1870):
BORJU AZ ISTÁLLÓBAN. Akvarell. 21×30 cm. Jelezve alul jobbra: E. Illés A.

35. **Edvi Illés Aladár** (szül. 1870):
TEHÉNFEJ. — Akvarell. 19×28 cm. Jelezve alul balra: E. Illés A.

36. **Edvi Illés Aladár** (szül. 1870):
TEHÉN. Akvarell. 12×14 cm. Jelezve alul jobbra: E. Illés A.

37. **Edvi Illés Aladár** (szül. 1870):
TEHÉNISTÁLLÓ. Akvarell. 22×32 cm. Jelezve alul balra: E. Illés A.

38. **Edvi Illés Aladár** (szül. 1870):
LEGELŐ TEHÉN. Olajfestmény, fa. 20×30 cm. Jelezve alul jobbra: E. Illés A.

39. **Edvi Illés Aladár** (szül. 1870):
FOLYÓPART. Olajfestmény, vászon. 80×110 cm. Jelezve alul balra: E. Illés A.

40. **Fényes Adolf** (szül. 1867):
AGGASTYÁN TANULMÁNYFEJ. Olajfestmény, vászon. 58×40 cm. Jelezve alul jobbra: Fényes A.

41. **Ferenczy Károly** (1862—1917):
HÁRMAS ARCKÉP. (A művész gyermekei.) Olajfestmény, vászon. 75×100 cm. (A kép nagyobbméretű változata a Szépművészeti Múzeumban.)
Illusztrálva IX. táblán.

42. **Ferenczy Károly** (1862—1917):
ÜLŐ NŐI AKT. Olajfestmény, papirlemez. 33×24 cm. Jelezve alul jobbra: Ferenczy.

43. **Feiks Alfréd** (szül. 1880):
A TAVASZ ÉBREDÉSE. Olajfestmény, papirlemez. 32×52 cm. Jelezve alul balra: Feiks Alfréd.

44. **Feiks Alfréd** (szül. 1880):
BIKAVIADAL. Olajfestmény, papirlemez. 34×40 cm. Jelezve alul balra: Feiks Alfréd.

45. **Feszty Árpád** (1856—1914):
PIETA. Olajfestmény, papirlemez. 24×12 cm. Jelezve alul jobbra: Feszty.
Illusztrálva X. táblán.

46. **Feszty Árpád** (1856—1914):
SZÁMADÓ JUHÁSZ. Olajfestmény, vászon. 76×66 cm. Jelezve alul jobbra: Feszty Árpád.

47. **Fridrich L.:**
TANULMÁNYFEJ. Olajfestmény, papirlemez. 13×11 cm. Jelezve alul jobbra: Fridrich L.

48. **Gábor Nándor** (1893—1915):
MOSÓNŐ. Akvarell. 38×27 cm. Jelezve alul balra: G. N. 913.

49. **Gábor Nándor** (1893—1915):
KUBIKOSOK. Akvarell. 24×29 cm.

50. **Gábor Nándor** (1893—1915):
BÁBU MATYÓ VISELETBEN. Akvarell. 33×23 cm. Jelezve alul jobbra: Gábor Nándor Decs, 1912.

51. **Gábor Nándor** (1893—1915):
VARRÓNŐ. Akvarell. 29×20 cm.

52. **Gábor Nándor** (1893—1915):
A SZÁNTÓFÖLDÖN. Akvarell. 35×26 cm.

53. **Gergely Imre** (szül. 1870):
VIRÁGOK. Olajfestmény, vászon. 48×38 cm. Jelezve alul jobbra: Gergely I.

54. **Gerhardt Alajos** (1837—1889):
CIGÁNYTANYA (vázlat). Olajfestmény, fa, 19×26 cm. Jelezve alul jobbra: Gerhardt A.

55. **Giergl Alajos** (1821—1863):
LEÁNYARCKÉP. Olajfestmény, papirlemez. 21×17 cm. Jelezve alul jobbra: G. A. *Illusztrálva XIII. táblán*

56. **Greguss Imre** (1856—1910):
CZINKA PANNA A KURUCTÁBORBAN. Olajfestmény, fa. 30×19 cm.

57. **Grimm Rezső** (1832—1885):
GYÜMÖLCSCSENDÉLET. Olajfestmény, vászon. 55×70 cm.

58. **Háry Gyula** (szül. 1864):
BUDAI RÉSZLET. Akvarell. 16×18 cm. Jelezve alul jobbra: Háry Gy.

59. **Háry Gyula** (szül. 1864):
NÓGRÁDVERŐCZEI PARTRÉSZLET. Akvarell. 17×12 cm. Jelezve alul jobbra: Nógrád-Verőcze, Háry Gy.

60. **Heinrich Ede** (1819—1885):
FÉRFI ARCKÉP. Akvarell. 20×16 cm. Jelezve alul jobbra: Heinrich, 843.

61. **Hende Vince:**
LEÁNYFEJ. Szénrajz. 24×26 cm. Jelezve alul balra: H V 1922.

62. **Hende Vince:**
KALLISTO. Akvarell. 10×8 cm.

63. **Hende Vince:**
LÉDA. Gouache. 10×8 cm.

64. **Hermann Lipót** (szül. 1884):
KLASSZIKUS KOMPOZICIÓ. Olajfestmény, papirlemez. 17×14 cm. Jelezve alul jobbra: Hermann Lipót.

65. **Heyer Arthur** (szül. 1872):
ANGORA MACSKÁK. Olajfestmény, vászon. 50×70 cm. Jelezve alul balra: HeyerA.

66. **Hollósy Simon** (1857—1918):
ARATÁS UTÁN. Olajfestmény, vászon. 80×88 cm. Jelezve alul jobbra: Hollósy.

67. **Ingomár Ferènc :**
SZÁMADÓ JUHÁSZ. Olajfestmény, vászon. 116×75 cm. Jelezve alul balra: Ingomár.

68. **Ipoly Sándor** (1858—1902) :
PARASZTLEÁNY. Olajfestmény, vászon. 68×56 cm. Jelezve alul jobbra: Ipoly.

69. **Iványi Grünwald Béla** (szül. 1867) :
TAVASZI FELHŐK. Olajfestmény, vászon. 80×60 cm. Jelezve alul jobbra: Grünwald Béla.

70. **Iványi Grünwald Béla** (szül. 1867) :
FÜRDŐ NŐ. Olajfestmény, papirlemez. 60×80 cm. Jelezve alul jobbra: Iványi Grünwald Béla.

71. **Iványi Grünwald Béla** (szül. 1867) :
FONYÓDI VÁSÁR. Olajfestmény, vászon. 47×64 cm. Jelezve alul jobbra: Iványi Grünwald Béla.

72. **Iványi Grünwald Béla** (szül. 1867) :
TAVASZ. Olajfestmény, papirlemez. 100×70 cm. Jelezve alul jobbra: Iványi Grünwald Béla.

73. **Iványi Grünwald Béla** (szül. 1867) :
FOLYÓPART. Olajfestmény, vászon. 50×60 cm. Jelezve alul jobbra: Iványi Grünwald Béla.

74. **Jakobey Károly** (1825—1891) :
MARTINUZZI GYÖRGY. Olajfestmény, vászon. 37×29 cm.

75. **Kacziány Ödön** (szül. 1852) :
A MÜVÉSZ ÖNARCKÉPE. Szénrajz. 36×23 cm. Jelezve alul jobbra: Kacziány 1900.

76. **Kádár Béla :**
KOMPOZICIÓ. Pasztell. 50×61 cm. Jelezve alul balra: Kádár Béla.

77. **Kalivoda Kata** (XX. sz.) :
PARASZTLEÁNY. Olajfestmény, vászon. 40×60 cm. Jelezve alul jobbra: Kalivoda Kata.

78. **Kasznár Jenő :**
FALUSI KERT. Olajfestmény, vászon. 18×36 cm. Jelezve alul jobbra: Kasznár.

79. **Katona Nándor** (szül. 1864) :
HEGYI PATAK. Olajfestmény, fa. 24×30 cm. Jelezve alul jobbra: Katona Nándor.

80. **Kelety Gusztáv** (1834—1902) :
NÁDAS TÉLEN. Olajfestmény, vászon. 34×48 cm. Jelezve alul jobbra: Kelety G.

81. **Kelety Gusztáv** (1834—1902) :
AZ ÖRDÖGÁROK. Ceruzarajz. 15×23 cm. Fölül felirat: Ördögárok 1879 (Budapest) Sept 27. Alul balra hagyatéki bélyeg.

82. **Kéméndy Jenő** (szül. 1860) :
AZ ALCHIMISTA. Olajfestmény, papirlemez. 32×22 cm. Jelezve alul jobbra: Kéméndy Jenő. *Illusztrálva VII. táblán.*

83. **Kimnach László** (1857—1906):

FALUSI UDVAR. Olajfestmény, vászon. 40×33 cm. Jelezve alul jobbra: Kimnach László.
Illusztrálva VIII. táblán.

84. **Kimnach László** (1857—1906):

LENGYEL VITÉZEK. Olajfestmény, fa. 35×46 cm. Jelezve alul jobbra: Kimnach László.
Illusztrálva IX. táblán.

85. **Kóbor Henrik:**

TENGERPART. Olajfestmény, papirlemez. 32×40 cm. Jelezve fölül balra: Kóbor Henrik 1913 Kantrida.

86. **Komáromi Kacz Endre** (szül. 1880):

NAPLEMENTE. Olajfestmény, papirlemez. 16×24 cm. Jelezve alul balra: Kacz E.

87. **Komjáti Wanyerka Gyula:**

LISZT FERENC. Rézkarc.

87/a. **Komlóssy Ede:** (szül. 1862.)

KRUMPLIHÁMOZÁS. Olajfestmény, 97×68 cm. Jelezve alul jobbra: Komlóssy Ede.

87/b. **Komlóssy Ede** (szül. 1862):

ÉHES A BABA. Olajfestmény, vászon. 31×25 cm. Jelezve alul balra: Komlóssy Ede.

88. **Koszkol Jenő** (szül. 1868):

RÓMAI VILLA. Akvarell. 54×36 cm. Jelezve alul balra: Koszkol J. Róma.

89. **Koszkol Jenő** (szül. 1868):

ÓBUDAI UTCARÉSZLET. Akvarell. 50×40 cm. Jelezve alul jobbra Koszkol Jenő Óbuda.

90. **Körösfői Kriesch Aladár** (1863—1920):

HIUSÁG. Olajfestmény, vászon. 130×150 cm. Jelezve alul balra: K. A. 897—909.

91. **Kövér Gyula** (szül. 1883):

REGGELINÉL. Színes ceruzarajz. 19×12 cm. Jelezve alul: Kövér Gyula Paris 08.

92. **Kövér Gyula** (szül. 1883):

OLVASÓ NŐ. Színes ceruzarajz. 20×12 cm. Jelezve alul: Paris 08.
Farbenstift. Bezeichnet unten.

93. **Kövér Gyula** (szül. 1883):

SPANYOL NŐ. Színes ceruzarajz. 16×9 cm. Jelezve alul: Kövér Gyula Sevilla 08.

94. **Kövér Gyula** (szül. 1883):

KÁVÉHÁZBAN. Színes ceruzarajz. 15×9 cm. Jelezve alul: Budapest 09. Kövér Gy.

95. **Lámné Hilberth Irén:**

TERITETT ASZTAL A KERTBEN. Olajfestmény, papirlemez. 50×36 cm. Jelezve alul jobbra: L. Hilberth.

96. **László Fülöp** (szül. 1869):

ZÁCH FELICIÁN. Olajfestmény, papirlemez. 44×32 cm. Jelezve alul balra: László 95.

97. **Ligeti Antal** (1823—1890):
TÁJKÉP FOLYÓVAL. Olajfestmény, vászon. 31×63 cm.

98. **Lotz Károly** (1833—1904):
ÜLŐ NŐ. Vörös krétarajz. 23×23 cm. Jelezve jobbra: Lotz.

99. **Lotz Károly** (1833—1904):
NŐI SZENT. Vörös krétarajz. Átmérője 19 cm. Jelezve jobbra: Lotz.

100. **Lotz Károly** (1833—1904):
A KÁNAI MENYEGZŐ. Gouache. 22×44 cm. Jelezve alul jobbra: Lotz.

101. **Lotz Károly** (1833—1904):
ODYSSEUS ALKINOUS KIRÁLYNÁL. Olajfestmény, papirlemez. 34×26 cm. Színvázlat a budapesti Markó-utcai gimnáziumban levő falképhez. (Néh. gróf Széchenyi váradi püspök hagyatékából)

102. **Lotz Károly** (1833—1904):
HOMEROS. Olajfestmény, papirlemez. 31×24 cm. Színvázlat a budapesti Markó-utcai gimnáziumban levő falképhez. (Néh. gróf Széchenyi váradi püspök hagyatékából.)

103. **Lotz Károly** (1833—1904):
HEKTOR BUCSUJA. Olajfestmény, papirlemez. 31×24 cm. Színvázlat a budapesti Markó-utcai gimnáziumban levő falképhez. (Néh. gróf Széchenyi váradi püspök hagyatékából)

104. **Lotz Károly** (1833—1904):
ÜLŐ PÁSZTORFIU. Ceruzarajz. 29×21 cm. Jelezve alul jobbra: Lotz.

105. **Lotz Károly** (1833—1904):
ÁLLÓ NŐI AKT. Hátlapján 3 alaktanulmány. Vörös kréta. 35×23 cm. Jelezve alul jobbra: Lotz

106. **Lotz Károly** (1833—1904):
ÜLŐ NŐI AKT. Ceruzarajz. 39×24 cm. Jelezve alul jobbra: Lotz.

107. **Madarász Gyula** (szül. 1858):
CSIZEK. Olajfestmény, papirlemez. 50×35 cm. Jelezve alul balra: Madarász Gy. 924.

108. **Magyar festő,** XIX. század eleje:
FÉRFI ARCKÉP. Olajfestmény, vászon. 32×27 cm.

109. **Magyar festő,** (1850 körül):
NŐI ARCKÉP. Olajfestmény, vászon. 60×50 cm.

110. **Major Jenő** (szül. 1887):
HAVAS FOLYÓPART. Szénrajz. 47×62 cm. Jelezve alul jobbra: Major 08.

111. **Margitay Tihamér** (1859—1922):
VIRÁGNYELV. Olajfestmény, papirlemez. 75×100 cm. Jelezve alul balra: Margitay.

112. **Margitay Tihamér** (1859—1922):
NAGYAPA MESÉL. Olajfestmény, vászon. 25×17 cm. Jelezve alul jobbra: Margitay.

113. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):
A DNJEPER. Olajfestmény, vászon. 35×77 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky.

114. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

A HADIKÓRHÁZ ELŐTT. Olajfestmény, vászon. 36×29 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky.

115. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

HAVAS TÁJ. Olajfestmény, vászon. 22×34 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky.

116. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

TENGERPART. Olajfestmény, vászon. 16×21 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky.

117. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

MOCSARAS TÁJ. Olajfestmény, vászon. 22×31 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky.

118. **Mednyánszky László báró** (1852—1919):

A DUNAPART BUDAPEST KÖZELÉBEN. Olajfestmény, vászon. 75×100 cm. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky.

118/a. **Mednyánszky László báró** (1852-1919):

ALSÓSZTREGOVAI KASTÉLY ELŐTT. Olajfestmény, vászon. Jelezve alul jobbra: Mednyánszky. 24×33 cm. *Illusztrálva VIII. táblán.*

119. **Mendlik Oszkár** (szül. 1871):

TENGERPART. Olajfestmény, fa. 13×24 cm. Jelezve alul jobbra: Mendlik 1902.

120. **Mészöly Géza** (1844—1887):

NAPLEMENTE. Olajfestmény, fa. 10×16 cm.

121. **Mészöly Géza** (1844—1887):

A BALATON PARTJÁN. Olajfestmény, fa. 8×12 cm. Jelezve alul balra: Mészöly.

122. **Mihalovits Miklós** (1887):

VIRÁGOK BRONZVÁZÁBAN. Olajfestmény, vászon. 58×69 cm. Jelezve alul jobbra: Mihalovits M.

123. **Mihalovits Miklós** (1887):

KIS HÁZ NAGY FA ÁRNYÉKÁBAN. Olajfestmény, vászon. 50×30 cm. Jelezve alul jobbra: Mihalovits M.

124. **Molnár József** (1821—1899):

BALATONPARTI RÉSZLET. Olajfestmény, papirlemez. 25×40 cm. Jelezve alul jobbra: Molnár J.

125. **Molnár József** (1821—1899):

FÜRDŐ ELŐTT. Olajfestmény, vászon. 40×26 cm. Jelezve alul balra: Molnár J. *Illusztrálva X. táblán.*

126. **Molnár József** (1821—1899):

ZIVATAR CAPRI SZIGETÉN. Olajfestmény, vászon. 74×118 cm. Jelezve alul balra: Molnár J.

127. **Munkácsy Mihály** (1844—1900):

A FIATAL LOVAG. Pasztellvázlat. 45×55 cm. Jelezve alul jobbra; M. de M.

128. **Nádler Róbert** (szül. 1858):

HULLÁMVERÉS. Olajfestmény, vászon. 51×43 cm. Jelezve alul balra: Nádler Róbert.

129. **Nagy Sándor** (szül. 1869):
KONSTANTINÁPOLY ESTE. Olajfestmény fa. 20×29 cm. Jelezve alul balra: N. S.

130. **Orbán Dezső** (szül. 1884):
TAVASZ. Olajfestmény, fa. 48×60 cm. Jelezve alul balra: Orbán.

131. **Ortner Ferenc:**
KALOTASZEGI MENYECSKE. Akvarell. 41×26 cm. Jelezve alul jobbra: O. F. Valkó 913.

132. **Ortner Ferenc:**
KALOTASZEGI LEGÉNY. Akvarell. 44×24 cm. Jelezve alul balra: O F 913.

133. **Ortner Ferenc:**
KALOTASZEGI VARRÓNŐK. Akvarell. 26×39 cm. Jelezve alul jobbra: O F Valkó 913.

134. **Páldy Zoltán** (szül. 1884):
BACCHANSNŐK. Olajfestmény, papirlemez. 92×132 cm. Jelezve alul jobbra: Páldy L.

135. **Pállik Béla** (1845—1898):
KOSOK. Szénrajz, vászon. 34×43 cm. Jelezve alul jobbra: Pállik Béla.

136. **Pállik Béla** (1845—1898):
USZÓ BIVALYOK ÉS LUD; A hátlapon tájkép birkával. Ceruzarajzok. 11×17 cm. Hagyatéki bélyeg.

137. **Perlmutter Izsák** (szül. 1866):
NŐI AKTTANULMÁNY. Olajfestmény, vászon. 56×34 cm. Jelezve alul balra: Perlmutter.

137/a. **Perlmutter Izsák** (szül. 1866):
ÖNARCKÉP. Olajfestmény, vászon. Jelezve alul balra. 37×25.

138. **Pettenkofen, August von** (1821—1889):
SZOLNOKI VÁSÁR. Olajfestm., vászon. 28×47 cm. Jelezve alul jobbra: A. P. 871.

139. **Pettenkofen, August von** (1821—1889):
A KATONA HALÁLA. Színes kőrajz.

140. **Pollai:**
A TÓPARTI KÁPOLNA. Olajfestmény, vászon. 40×52 cm. Jelezve alul jobbra: Pollai 860.

141. **Pólya Tibor** (szül. 1886):
FALU A HEGYEK ALJÁN. Olajfestmény, vászon. 42×44 cm. Jelezve alul jobbra: Pólya Tibor.

142. **Rippl Rónai József** (szül. 1861):
NŐI TANULMÁNYFEJ. Zöld kréta. 23×17 cm. Jelezve fölül: 1918 dec. 20. Rónai.

143. **Rippl Rónai József** (szül. 1861):
NŐI TANULMÁNYFEJ. Részben színezett ceruzarajz. 20×15 cm. Jelezve fölül balra: Rónai.

144. **Rippl Rónai József** (szül. 1861):
VÖRÖSHAJU NŐ. Pasztell. 46×30 cm. Jelezve alul balra: Rónai.

144/a. **Rippl-Rónai József** (1861):
ÖNARCKÉP. Pasztell papir 52×42 cm. Jelezve felül jobbra: Rónai 1916.

145. **Ritter Gyula:**
OLVASÓ NŐ. Olajfestmény, papirlemez. 51×42 cm. Jelezve alul balra: Ritter.

146. **Ritter Gyula:**
RÉGI UTCARÉSZLET. Olajfestmény, vászon. 60×50 cm. Jelezve alul jobbra: Ritter.

147. **Ritter Gyula:**
ESTI TÁJKÉP HIDDAL. Olajfestmény, vászon. 71×60 cm. Jelezve alul balra: Ritter.

148. **Rubovics Márk:**
TÉLI TÁJKÉP. Olajfestmény, vászon. 60×80 cm. Jelezve alul balra: Rubovics M.

148/a. **Rubovics Márk** (1868):
ÖNARCKÉP. Olajfestmény, vászon 38×30 cm. Jelezve alul balra: Önarcképem 1903. Rubovics M.

149. **Rudnay Gyula** (1878):
ŐSZI TÁJ. Olajfestmény, vászon. 14×24 cm. Jelezve alul jobbra: Rudnay.

150. **Sándor Béla** (XX. sz.):
A TERRASZON. Olajfestmény, vászon. 56×80 cm. Jelezve alul jobbra: Sándor

151. **Sebők Kálmán** (XX. század):
VÉSZKIÁLTÁS. Olajfestmény, vászon. 50×40 cm. Jelezve jobboldalt: Sebők Kálmán.

152. **Spányi Béla** (1854—1914):
SZÉNABOGLYÁK. Pasztell. 28×46 cm. Hátlapján hagyatéki bélyeg.

153. **Spányi Béla** (1854—1914):
KÁLVÁRIA. Akvarell. 22×29 cm. Hátlapján hagyatéki bélyeg.

154. **Székely Bertalan** (1835—1909):
SZENT ISTVÁN, SZENT LÁSZLÓ ÉS KÖNYVES KÁLMÁN. Falképvázlat. Akvarell. 20×21 cm.

155. **Székely Bertalan** (1835—1910):
SZENT FERDINÁND. Szénrajz. 215×85 cm. (Karton a pécsi székesegyházban levő falképhez.)

156. **Székely Bertalan** (1835—1910):
SZENT MÁRTON. Szénrajz. 230×100 cm. (Karton a pécsi székesegyházban levő falképhez.)

157. **Székely Bertalan** (1835—1910):
LEGYEZŐS HÖLGY KÉPMÁSA. Olajfestmény, fa. 69×52 cm. Jelezve alul balra: Székely.

158. **Székely Bertalan** (1835—1910):
PRUDENTIA. Szénrajz. 192×80 cm.

159. **Szenes Fülöp** (szül. 1863):
ERDEI MALOM. Olajfestmény, papirlemez. 65×45 cm. Jelezve alul jobbra: Szenes.

160. **Szirmay Antal** (szül. 1871):
CSENDÉLET BARACKOKKAL. Olajfestmény, fa. 39×50 cm.

161. **Szlányi Lajos** (szül. 1869):
MOCSARAS TÁJ. Olajfestmény, papirlemez. 42×54 cm. Jelezve alul jobbra: Szlányi L.

162. **Tornai Gyula** (szül. 1861):
HINDU KÖRMENET. Olajfestmény, papirlemez. 63×66 cm. Jelezve alul jobbra: Tornai Gy.

163. **Tornyay János** (szül. 1861):
HAVAS TÁJ. Olajfestmény, papirlemez. 42×53 cm. Jelezve alul jobbra: Tornyay

164. **Tscheik Ernő**:
KÉZIMUNKA. Akvarell. 38×29 cm. Jelezve alul jobbra: Tscheik E.

165. **Tscheik Ernő** (XX. sz.):
A BUDAI HALÁSZBÁSTYA RÉSZLETE. Akvarell. 48×38 cm. Jelezve alul balra: Tscheik E.

165/a. **Uhl Sándor** (XIX. sz.):
A KASTÉLY UDVARÁN. Akvarell. 31×20 cm. Jelezve alul középen: Uhl Sándor 1874

166. **Ujházy Ferenc** (1827—1916):
GYÜMÖLCS-CSENDÉLET. Olajfestmény, fa. 30×38 cm. Jelezve alul jobbra: Ujházy X. 875.

167. **Ujváry Ignác** (szül. 1860):
DUNAPARTI FALURÉSZLET. Olajfestmény, papirlemez. 70×100 cm. Jelezve alul jobbra: Ujváry I.

168. **Ujváry Ignác** (szül. 1860):
ARATÁS UTÁN. Olajfestmény, fa. 39×48 cm. Jelezve alul jobbra: Ujváry I.

169. **Vadász Miklós** (XX. sz.):
OROSZ HADIFOGLYOK. Ceruzarajz. 30×42 cm. Jelezve alul balra: Vadász 1915 a Kárpátokban.

169/a. **Vadász Miklós**:
VÁGYÓDÁS. Ceruzarajz. Jelezve alul jobbra: Vadász Páris. 53×45.

170. **Vágó Pál** (szül. 1851):
BAROMFIT ETETŐ FIUCSKA. Olajfestmény, fa. 16×23 cm. Jelezve alul balra: Vágó.

171. **Valentiny János** (1842—1902):
TIVORNYA UTÁN. Olajfestmény, vászon. 70×90 cm. *Illusztrálva IV. táblán.*
(Néh. gróf Széchenyi váradi püspök hagyatékából.)

172. **Vastagh György** (1834—1922):
OLÁH CIGÁNYLEÁNY. Olajfestmény, vászon. 68×42 cm. Jelezve baloldalt: Vastagh Gy.

173. **Vastagh György** (1834—1922):
FÉRFIARCKÉP. Olajfestmény, papirlemez. 19×14 cm. Jelezve alul jobbra: Vastagh Gy.

174. **Vaszary János** (szül. 1867):
KALAPPRÓBA. Olajfestmény, vászon. 50×40 cm. Jelezve alul jobbra: Vaszary J.

175. **Veress Zoltán** (szül. 1868):
KÜZDŐ SZARVASOK. Akvarell. 58×44 cm. Jelezve alul balra: Veress Zoltán 1911 Budapest.

176. **Vesztróczy Manó** (szül. 1875):
ÉRETT SZŐLŐ. Olajfestmény, vászon. 160×55 cm. Jelezve alul balra: Vesztróczy.

177. **Vesztróczy Manó** (szül. 1875):
ALMASZÜRET. Olajfestmény, vászon. 160×55 cm. Jelezve alul jobbra: Vesztróczy.

178. **Viski János:**
SZAMÁRFOGAT. Olajfestmény, vászon. 34×50 cm. Jelezve alul balra: Viski.

179. **Viski János:**
SZÁMADÓ JUHÁSZ. Olajfestmény, papirlemez. 100×70 cm. Jelezve alul balra: Viski.

180. **Záhonyi Géza:**
FALURÉSZLET. Olajfestmény, papirlemez. 20×26 cm. Jelezve alul jobbra. Záhonyi Géza.

181. **Zombory Lajos** (szül. 1867):
DELELŐ GULYA. Olajfestmény, papirlemez. 34×50 cm. Jelezve alul balra: Zombory L. 922.

182. **Zombory Lajos** (szül. 1867):
VÁGTATÓ SZEKÉR. Tollrajz. 18×24 cm. Jelezve alul jobbra: Zombory.

183. **Zombory Lajos** (szül. 1867):
LEGELŐ CSORDA. Tollrajz. 18×27 cm. Jelezve alul jobbra: Zombory.

184. **Márffy Ödön** (szül. 1878):
FÉRFI ARCKÉP. Olajfestmény, vászon. 80×65 cm. Jelezve felül balra: Márffy Ödön.

185. .....

186. .....

187. .....

188. .....

A Magyar Kiállítás legnagyobb kitüntetésével, a TESZ munkakeresztjével Glatz Oszkár festőművészt és Pásztor János szobrászművészt tüntették ki. Baloldalon: Glatz Oszkár „Anyaság" c. képe, jobbra Pásztor János „Toldy" c. szobra, a művészek jellegzetes alkotásai.

hez szintén hozzájárult a nagy ideálista Balló.

*

Az *Ernst-Muzeum* kiállításainak sorozatából a Munkácsy-céh, *Ambrosi* bécsi szobrász, *Nemes* Marcell és *Molnár* C. Pál gyüjteményes kiállítása emelkedett ki.

*

A *Nemzeti Szalon* legérdekesebb kiállítása a Szinyei Társasággal együtt rendezett *Tavaszi Szalon* volt, amelyen ezuttal is sok tehetséges fiatal művész mutatkozott be és versenyzett a szép dijakért. Másik érdekes kiállítása az 1934 augusztusában rendezett Magyar őstehetségek kiállítása volt, amelyen a népből való ösztönös tehetségek gyüjtöttek össze érdekes és értékes művészi és népművészeti dokumentumokat.

Az *Iparművészeti Társulat* szokatlanul gazdag kiállítással tisztelte meg *Györgyi* Kálmán emlékét. Ezen a kiállításon főként a magyar grafikai művészet jelent meg világviszonylatban is elsőrangu munkákkal. Maga a kiállítás plakátja is, amely *Végh* Gusztáv munkája, szintén a legnagyobb magaslatán van a mai tisztult szellemü grafikának.

A *székesfőváros* is adott ki az idén három nagy művészeti dijat. Ezeket *Molnár* C. Pál, *Rudnay* Gyula és *Leszkovszky* György kapták.

A Magyar Kiállításon az épitőművészetben Medgyaszay Istvánnak itélték a TESZ munkakeresztjét. Képünk: Medgyaszay egyik jellegzetes műve, a Baár-Madas ref. leányliceum.

Leszkovszky György „A szenvedők Krisztushoz fohászkodnak" c. freskókartonja. A székesfőváros Lotz Károly aranyérmével tüntette ki.

dagodott ebben az évben: *Balló* Ede átadta egész életén át készitett másolatainak legjavát, száz darabot. *Rembrandt, Rubens, Velasquez,* Frans *Hals, Murillo* s általában a régi olasz, spanyol, német-alföldi és flamand festőművészet legjelentékenyebb alkotásai jelentek meg a Muzeum uj termében, amelynek épitésé-

Fényes Adolf: Templom a dombtetőn. (A Nemzeti Kiállitásról.)

A KÉPZŐMŰVÉSZETI ÉV ESEMÉNYEI

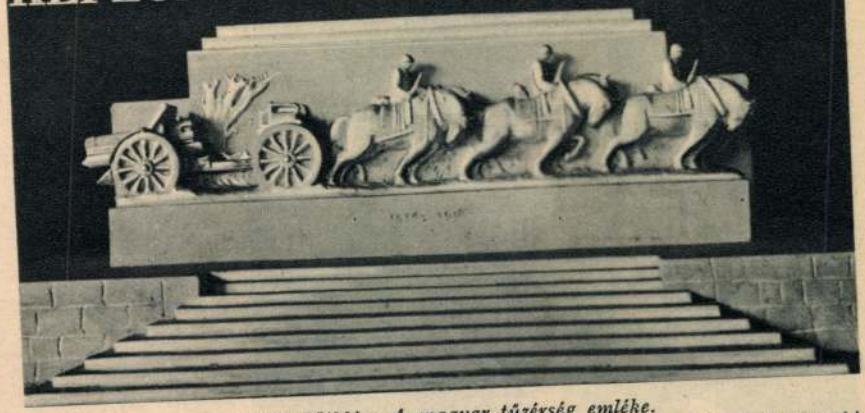

Ligeti Miklós: A magyar tűzérség emléke.
(A tervpályázaton az első díjat kapta és a kiviteli megbízást. Ligeti munkásságával állami kisaranyérmet nyert.)

Valamennyi foglalkozási ág között a képzőművészet érzi meg leghamarább, legsulyosabban és legtartósabban a rossz gazdasági helyzetet. Ez a helyzet évről-évre rosszabbodik és mégis: a művészeti termelésen alig látszik meg. A minőség azelőtt sem volt jobb s a mennyiség most sem kevesebb. A kiállitások megnyitása tehát tökéletesen olyan, mint régebben, csak a bezárás szomorubb: *a teljes eredménytelenség*. Az állami és a fővárosi vásárláson kivül semmi forgalom sincs.

*

A *Műcsarnok* a fiatal művészek kiállitásával kezdte meg az 1933—34. évi szezont. „Reméljük, — mondja a Képzőművészeti Társulat igazgatósága a katalógus előszavában — hogy az itt megnyilatkozó komolyabb törekvések műbarát közönségünk részéről megértő támogatásban fognak részesülni". Hát ez a reménység nem valósult meg. A kiállitó művészek nem voltak igazi fiatalok s a műbarát közönség nem volt megértő. Anyagi eredmény majdnem semmi, művészi: alig több.

A fiatalok után egy nagy korszak nagy képviselője következett: *Lotz* Károly, akinek műveiből születésének századik évfordulója alkalmából káprázatosan szines és gazdag kiállitást rendeztek. A Műcsarnok valamennyi termét megtöltő anyag megdöbbentően szemléltető módon mutatta a régi és a mai művészi termelés között levő minőségi és mennyiségi különbséget. Lotz Károly, a magyar falfestés egyik legnagyobb mestere, aki legnagyobb középületeinket és számos magánpalotánkat diszitette hatalmas terjedelmü mesterműveivel, ugyanekkor mint figurális festő és arcképfestő egész képtárra való remekművet alkotott, nagy elmélyedéssel, gonddal, kimerithetetlen invencióval. Az ember nem is tudja voltaképpen, mit csodáljon elsősorban az ő művészetében: a roppant nagy sokaságot, a fizikai munka emberfölötti tömegét, vagy a kivitel tökéletes finomságát, abszolut művésziességét.

Ennek a kiállitásnak egy-egy szokásos kiállitással való összehasonlitása eszünkbe juttat egy kedves kis esetet, amelynek egyik szereplője egy irótársunk volt. Az iró megvásárolta annak idején Jókai műveinek jubiláris kiadását. Amikor elhelyezte a száz szép aranyozott kötésü könyvet a szekrényben, odament kilencesztendős fia és csodálkozva nézte a gyönyörü gyüjteményt.

— Hányan irták ezt a sok könyvet? — kérdezte.

— Ezt, fiam, mind egy ember irta, Jókai Mór.

A fiu összecsapta a kezeit.

— Mind egy ember irta? És *a mi olvasókönyvünket négyen irták!* . . .

A Lotz-kiállitás után következő kiállitásról semmi különös mondanivalónk nincs, de annál figyelemreméltóbb volt

Pesti Hírlap 1935. évi nagy naptára

Szüle Péter: Csöndes délután.(A Nemzeti Kiállításról.)

a márciusban rendezett *emlék- és gyüjteményes kiállitás*. A hagyatéki részben idősb *Vastagh* György, *Deák-Ébner* Lajos, *Nagy* Zsigmond és *Vastagh* Géza művei szerepeltek.

Idősb Vastagh György (1834—1922) egy kiterjedt magyar művészcsalád megalapitója volt és főként zsánerképeket és arcképeket festett hét évtizeden át. Fia, Vastagh Géza, aki 1866-ban született, tizenhét esztendős korában állitotta ki első festményét a műcsarnokban. Pompás állatfestő volt. Ötvenhárom éves korában halt meg. Deák-Ébner Lajos a magyar festőművészek doyenje volt: nyolcvannégy éves korában halt meg 1934 januárjában. Hosszabb időt töltött Franciaországban, de aztán hazajött és a szolnoki művésztelepen dolgozott. Legismertebb népies zsánerképei nagyrészt Szolnokon készültek.

Nagy Zsigmond, aki a spanyol élet rikitó szineit örökitette meg képein, világlátott művész volt. Nemcsak Spanyolországban ismerték, ahol hosszú időt töltött, hanem Párizsban, Londonban, német nagyvárosokban és Délamerikában is. Egészen sajátos művész volt, szinben és formanyelvben egyformán.

A csoportos kiállitások résztvevői *Szüle* Péter és ifjabb Vastagh György voltak. Szüle közel negyven darabból álló sorozattal jelent meg, nagyrészt képmásokkal. Lélekbe látó művész, aki sokszor nem csupán a modell lelkét tárja elénk az arcokon, hanem tökéletes élet- és jellemrajzát is. Egyéb figurális képeivel együtt a portréi is muzeális magaslaton vannak. — Ifj. Vastagh György, a szobrász, szintén főként a képmások mesteri mintázója. Festői származását festői látása is elárulja, amely különös melegséggel és bájjal árasztja el arcait. — Ezeken kivül a Magyar Akvarel- és Pasztelfestők Egyesülete és a Magyar Arcképfestők Egyesülete is részt vett a kiállitáson.

Most a Nemzeti Kiállitás következett, amelyet most rendeztek második izben Hómann Bálint miniszter kezdeményezésére. Ezen a kiállitáson is felvonultak a magyar művészcsoportok és nagyon sok anyagot hordtak össze. A nemzeti kiállitás ezuttal egyöntetübb, harmonikusabb volt, mint első izben, de meglepetést nem hozott. Az átlagos műcsarnoki kiállitásoknál mindenesetre lényegesen gazdagabb volt. A Műcsarnok ebben az évben ismét kiadta a két kisarany érmet. Az egyiket *Ligeti* Miklós szobrászművész, a másikat *Csánky* Dénes festőművész kapta.

*

A *Szépművészeti Muzeum* nagy művészi és pedagógiai gyüjteménnyel gaz-

Lotz Károly

nincs cêd

Thom Mór

K

wed
2

Pesti Hirlap

1926 szept. 24.

(S. L.: Novemberben
nyitják meg a Tel-
jesen átalakított
Magyar Nemzeti
Muzeumot.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lotz Károly

1963 MÁJ 19.
Magyar Nemzet

Bartók és Kodály munkássága a Tudományos Akadémián

Bartókot 1936 tavaszán választották akadémiai levelező taggá népzenekutatási munkásságáért, de már három éve dolgozott ezen a »menedékhelyén« — ahogyan ő nevezte az Akadémiát —, midőn a germanofil Zeneakadémiáról a Hóman—Hubay-féle klikk kimarta és ómaga kérte áthelyezését. Balogh Jenő akadémiai főtitkár örömmel befogadta a zenefolklór és a komponálás világszerte elismert nagyságát, s a Patkós-termet ajánlotta fel munkahelyéül, egyúttal nagyobb segélyösszeget szavaztatva meg a további népdalgyűjtési és az összehasonlító *Magyar Népzenei Corpus*-kiadványt előkészítő munkálatokra.

Ezt a munkaszobát (éppen szemben a Halászbástyával, a Duna-parton) a hatalmas méretű patkó alakú asztaláról nevezték el, s ma egyik falán Pátzay Pál remekbe sikerült márvány domborműve hirdeti — Bartók legjobb portréja! —, hogy a mester ott dolgozott hét éven át és innét indult el a zenei folklóranyagok tudományos feldolgozása. Később Kodály és munkatársai munkaszobája lett ez a terem, innét irányítva a népzenei kincstár, sok-sokezer magyar népdal rendezését és közlésre való kiválasztását. Ma már 12 nagy kötetük jelent meg, tízezernyi paraszti dallammal: a *Jeles napok*, *Gyermekjátékok*, *Kiházasítók*, *Siratók* és így tovább.

Bartók működésének az ad különös jelentőséget, hogy az Akadémiáról ő indította kutatóútjaikra a fiatal, új zenefolkloristákat és Kodállyal együtt megszervezte a népdalfeldolgozás és kiadás munkáját. Újból lehallgatta az 1896 óta fölvett viaszhengereket, Vikár anyagát és más gyűjtőkét is. Vikár Béla volt a világ első fonográfos népdalgyűjtője, aki több mint négyezer dallamhoz még a szövegfolytatásokat is gyorsírással kiegészítette.

Kodálynak a legbensőbb barátjával, Bartókkal együtt elkezdett s éppen az Akadémián beérlelt folklórtudományi munkássága mellett nagy szerep jutott az Akadémia későbbi, demokratikus megújulása idején, a modern, *haladószellemű tudományszervezés* terén is.

Első akadémiai tagajánlásakor, még 1940 tavaszán, midőn Bartók már öt éve volt tagja az Akadémiának, az öreg nyelvészek és irodalmárok leszavazták Kodályt. Az I. (nyelv- és irodalmi) osztályban titkos szavazással maradt kisebbségben Kodály, 22:12 arányban, pedig ajánlói, mind a heten méltatták írásbeli ajánlásukban a zeneszerzői érdemeken kívül éppen folklórtudományi és irodalomtörténészi munkásságát. Később a Kodályt újból ajánló ifjabb nyelvészek és etnográfusok meg tudták győzni a vaskalaposokat és 1943-ban sikerült nagy szavazattöbbséggel megválasztaniuk levelező taggá, majd a felszabadulás után rendes taggá, Bartókkal egyszerre, aki azonban akkor már Amerikában volt. Munkáját azonban már kiutazása után, tehát öt év óta Kodály végezte, irányította a kis munkaközösséget az Akadémia Patkós-termében.

Kodályt 1946 júliusában választották akadémiai elnökké, ettől fogva már az egész Akadémia életére döntő befolyással lehetett, tudósvilágunk szerencséjére. Meg kellett ugyanis szabadítaniuk az elaggott Akadémiát néhány munkaképtelen tagjától s bizonyos szélsőjobboldali téren a fasiszta időkben kompromittált egyénektől. A háborúban romossá vált szép Duna-parti palotát is renováltatnunk kellett, s nekem, mint az épület gondnokának és egyben a főtitkári hivatal vezetőjének az a nagy tisztesség jutott, hogy a restaurálási munkákban elnökünk segítségére lehettem. Míg 1945-ben a hivatali kollégákkal együtt, szinte egész évben a törmelékek eltakarításában segédkeztünk a 120 belövéstől, bombától pusztult házban, 1946-ban megkezdődött a tető- és ablaknélküli palota renoválása.

Elnöki beköszöntőjében Kodály a kormány segítségét kérte a birtokok, bérházak, nélkül maradt Akadémia megmentéséért. Az első millió forintból csak az állagmegóvásra, a tetők s leszakadt lépcsőházak pótlására tellett és utána még hányszor kellett segítségért folyamodnunk, hányszor kellett a kora reggeli órákban zaklatnom Kodály Zoltánt, a Köröndre néző lakásukon, egy-egy elnöki aláírásért? És ő minden szót elolvasott, majd diktált is újabb leveleket és gyakran személyesen vitte el kérvényünket Vas Zoltán kormánybiztoshoz, avagy az építési, iparügyi miniszterekhez, különösen hogyha sürgős anyagkiutalásra szorultunk.

A 48-as szabadságharcra emlékező ünnepi ülést, 1948 nyarán már a Duna-parti, nagy felolvasóteremben tarthattuk, amelyet kiégett, romos állapotából elsőnek sikerült helyreállíttatnunk. Kodály évek óta hirdette, hogy az Akadémia a 70 év óta változatlan szervezetével aligha felelhet meg a modern kor követelményeinek. A Nobel-díjas Szent-Györgyi Alberttel s több frissen választott akadémikussal együtt dolgozták ki 1949 nyarán az új alapszabályt, megállapítva a véglegesen igazolt tagok névsorát, s egyúttal az állami költségvetésből fizetendő akadémikus-munkadíjat, végül a meghagyott tisztviselőket is.

Minthogy még az alapító Széchenyi idejéből kelt törvény mondta ki, hogy a »mindenkori államfő« kell hogy jóváhagyja az alapszabályt, az elnök és alelnök választását, ezeket az aktákat fölterjesztettük az Elnöki Tanácshoz, amely vita nélkül jóváhagyta az 1949. október 31-i elnökválasztást. Ez volt az utolsó autonóm-akadémiai *Összes Ülés*. Ezen azonban Kodály nem jelenhetett meg betegsége miatt és leköszönő beszédét a főtitkár, Voinovich Géza olvasta föl, egyúttal a tagtársak nevében köszönetet mondva Kodálynak sokévi fáradozásáért, amellyel az Akadémia érdekeit védelmezte s a nyílt, őszinte bírálataiért.

A rendkívül romos díszterem még nem volt helyreállítva és a híres Lotz-freskók is összelyuggatva, beázva várták restauráló művészeinket, így a megújult, demokratikus Akadémia első közgyűlését a Zeneakadémia nagytermében kellett tartanunk, november 29-én. Itt mutatkozott be az új elnökség: Rusznyák István orvosprofesszor, rendes tagvezetésével és ekkor olvasták föl az új tagnévsort és jóváhagyott alapszabályt, majd az elnöki székből hangzott el újabb köszönet a külföldi gyógykezelés alatt állt Kodály Zoltán felé.

Gergely Pál

tájakon. Az opera visszaemlékezés-szerű, visszapillantó epizódjai — a hittérítő novellisztikus elbeszélései —, nem hagyományos áriákban, vagy recitatívokban elevenednek meg, hanem *balettbetétekben.* (A koncertszerű előadáson ezeket a részeket előadóművész mondotta el.) És a rendkívül fojtott levegőjű zene, amelybe szerzője belekomponálta a sírást és a nevetést, a gúnyt és a megaláztatást is, roppant feszes keretben szólal meg. Anélkül hogy a muzsika az érzelem-visszaadás nyersebb zenei módszereivel élne csupán, egyszerre áraszt bizonyos egzotikus hangulatot, lírát, drámai feszültséget. És mindezt *a hagyományos eszközök mellett modern effektusokkal* éri el Arapov.

„Mindig a holnapra gondolok"

Másnap otthonában találkozom Arapovval, és a beszélgetésnél felnőtt leánya, az Ermitázs tudományos munkatársa segít: kitűnő németséggel tolmácsol.

A 63 esztendős komponistát műveiről kérdezem. Operáit sorolja:

— *Három operát írtam eddig.* Az elsőt, amely *Naszreddin Hodzsáról* szól, 1944-ben Taskentben mutatták be, és tíz éven át játszották Üzbegisztánban, Tadzsikisztánban, másutt is. Következő operámhoz Puskinnak *Nagy Péterről* szóló elbeszélése adta a témát. Hagyományos zenei eszközökkel írtam, Muszorgszkij nyomdokain járva, nagy kórusokkal, hogy noha a téma és a szöveg meglehetősen régi, a megfogalmazás és az összhatás mégis teljesen modern. Prigozsin *aleatorikus zenét szerzett,* kissé Lutoslawski és Penderecki stílusában. És hadd szóljak egy tanítványom, *Banscsikov* munkájáról: *Garcia Lorca témáira írt kóruskantátát,* kamarazenekari kísérettel. Elhangzott azután még egy rendkívül érdekes mű, szerzője ugyancsak viszonylag fiatal ember, Andrej *Petrov,* a leningrádi tagozat 40 éves elnöke. Petrov balettzenét komponált Jean Effel világhírű rajzsorozata, *A világ teremtése* nyomán.

— Beszélgetésünk közben aleatorikus kompozíciókat, más avantgard műveket is említett. A zeneszerző mellett mit tart erről, mint a hangszerelés és formatan professzora?

— Tanítványaimmal sok modern zenét ismertetek meg, mert az a véleményem: *sokféle muzsikát kell hallaniuk ahhoz, hogy kialakuljon saját véleményük és saját stílusuk.* Dodekafon, aleatorikus, elektronikus zenét is hallgatnak, hiszen az avantgardból is kialakulhat valami érdekes. Azt gondolom, nem ez az avantgard törekvés az egyetlen út a modern zenéhez, inkább csak egy irányzat a sok közül. De ezt is érdemes megismerni. Egy a lényeg: érzelmi alapon nyugodjék a zene, emberi érzéseket, problémákat fejezzen ki, *legyen tehát emberi — és nem utolsósorban eredeti.* Ezt szeretném elérni tanítványaimnál, és a magam munkáiban is.

Gábor István

föld felé sugároz, az esetek túlnyomó többségében még a pirosbetűs ünnepek között is a legfontosabbak közé tartozik.

Petrovics első, márciusi cikkében a többi között ezt olvashattuk: *»... számomra a színházi bemutató csak akkor válik realitássá, ... ha megjelennek a kritikák is«.* Nos, az előbbi gondolathoz kapcsolódva, annál is inkább jogosultnak érzem magam például az Operaház színvonalának megállapítására, mivel magam tíz évig a zenekar koncertmestere voltam. Ennek alapján elmondhatom, hogy az ott elhangzott produkciók nagy része semmiben sem marad alatta Európa világvárosi operaélete átlagának, jóval több »derék helytállás«-nál — márpedig gyakran mindössze ebben az éppen nem szenvedélyes ítéletben összegeződik a kritika elismerése. »Derék helytállás ...!« Vagy például, ha szenvedélyesek vagyunk, vajon mindig a helyes irányban tesszük-e ezt? Mert való igaz, hogy az álláspont, amely szerint csak magyar művész képes Bartókot dirigálni — tarthatatlan. Ám ugyanolyan tarthatatlan az a vélemény is, hogy csakis és egyedül francia vendégkarmesterünk tudja a bartóki muzsika lényegét és nekünk most már ebben a szellemben kell muzsikálnunk.

Mindenképpen osztom tehát Petrovics Emil fájdalmát, azt a fájdalmat, amely végül is elnémította alapjában helyes törekvését, amely végül is kedvét szegte abban, hogy a Rádió zenei munkássá-

szemben elnézőb
tóbb. Ha én kri
ezt az elnézést
meg a magyar
sem, abban a tu
kellő segítséggel,
vésbé jó, az h
jobb lehet. Ne le
rúbbak önmagu
mint amennyire feltétlenül szükség van. A kritikus és a muzsikus voltaképpen egyet akar, azt, hogy a zene élménye minél mélyebben hassa át a közönséget. Lehet-e ennél bármi is fontosabb? Próbáljuk meg együtt, ne egymás ellen.

Mindez meglehetősen kézenfekvő. Az is világosan kiderülhetett a fentiekből, hogy Petrovics Emil véleményével nem szembeszállni, hanem azt kiegészíteni kívántam.

Egy dolgot azonban nem egészen értek, és bizonyos vagyok benne, hogy velem együtt az újságolvasók sem értenek: mi akadályozta meg Petrovics Emilt abban, hogy nagy érdeklődéssel várt cikksorozatát tovább folytassa, hogy a Rádió zenei tevékenységét megérdemelt elismerésre juttassa és eközben friss hangot vigyen a magyar zenekritika gyakorlatába?

*

Utóirat: Mi muzsikusok sok kedvetlen kritika ellenére sem veszítettük el muzsikáló kedvünket.

Kovács Dénes,
a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola igazgatója

munka volt. Fertőtleníteni kellett a magyar szobrászatot a közben rárakódott eklektikus sallangoktól, parvenü cicomáktól és álhazafias modorosságoktól. Medgyessy és Bokros Birman voltak azok, akik aztán a következő lépést is megtették, a tiszta alapokra személyes ízű, történelmi hitelű életművet építettek; egyikük a népi-paraszti világ keleties mozdulatlanságáról beszélve, másikuk — Bokros Birman — a városlakó ember tapasztalataiból kiindulva, a külvárosok lakóiról vallva.

A két mester nagyságát mutatja, hogy egyikük sem maradt meg a kiindulópontnál. Medgyessy szobraiban kontinenseket átfogó nyugalom és derű honol, Bokrosében ugyancsak kontinensek nyugtalansága és válsága örvénylik.

Konkrétan is megfogalmazta

Bokros ezt az internacionalizmust, amikor a *Dunamenti népek kórusa* című szoborművét mintázta. Különös szobor ez a négy alakból komponált együttes. Szálkás ritmusukkal, szőrmés-kucsmás felületjátékukkal mintha a folklór balladáiból érkeztek volna — mégsincs bennük semmi regényes, vagy romantikusan ballada-

AZ ÚJ PÁRISI DIVAT

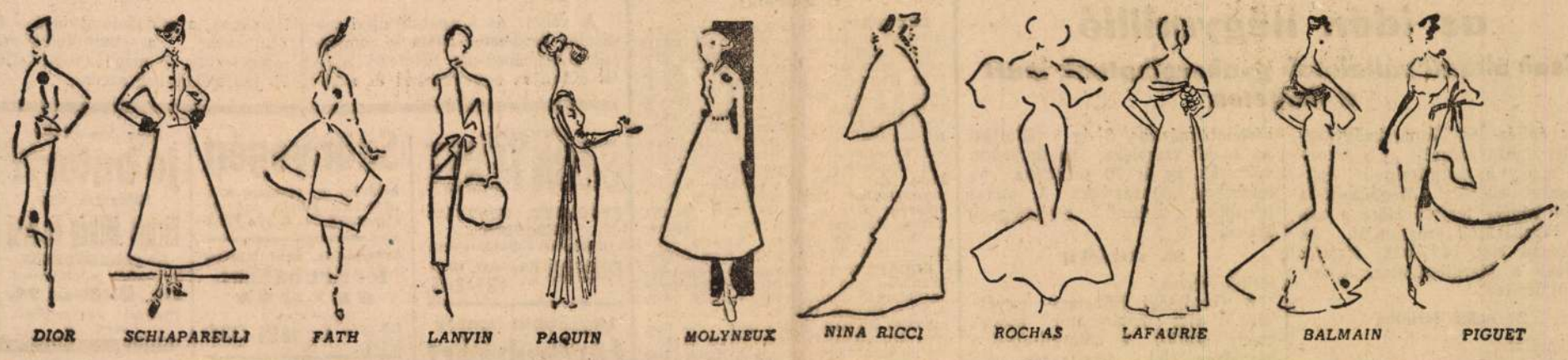

Helyszíni közvetítés

Beszélő: Kristóf Károly

Vonat jön Auschwitzból

Hölgyeim és Uraim,

szerda délután félkettő az idő. A Nyugati pályaudvar érkezési oldalán jelzik a közeledő szerelvényt:

— Különvonat, Szob felől beáll...

Néhány ideges várakozó, rokon, barát, ismerős járkál fel és alá, aztán begördül a mozdony, nyomában néhány Pullmann, étkezőkocsival.

Megjött a vonat Auschwitzból. A vonat, amely hétfőn vitte utasait az egykori náci halálgyárba. Azon a vágányon, amelyet olyan sok szomorú szerelvény, olyan sok sírás, jajgatás nyomott mélyebben a földbe, mikor utolsó útjukra vitték a szerencsétlen üldözötteket...

Három napig tartott a látogatás, utazással, Auschwitz-cal, Birkenauval, sírással, imával s a reménytelen kereséssel együtt.

Mert hiszen azért mentek: hátha...

Hátha találnak valami nyomot az elveszett szülőről, testvérről, gyermekről, akiknek földi maradványait azóta elfújta a szél s az embermáglya csontjait magához ölelte a rög, elmosta az eső...

Kétszázharminc ember: férfi, nő; idősebb, fiatalabb elvándorolt az emberi történelem legszörnyűbb temetőjébe, hogy fohászt mondjon szerettei emlékére.

Nem látom az érkezésnél szokásos lelkes izgalmat. Csöndes a vonat. A leszálló utasok némán viszik a bőröndöket, még a hordárkiáltás is hiányzik. Komor az arcuk, karikás a szemük (Ó, nemcsak a hosszú utazástól, hanem a látottaktól és a könnyektől) s jobban sietnek a szokásosnál. A Marx-téri verőfény felé. A legtöbb: magányos férfi s egyedülállónak látszó nő. Egy bácsi kezében imakönyv.

Nehéz őket megszólítani, mondják el, mit láttak. Tudjuk, hogy mi volt a látnivaló. De hogyan nézték, mit éreztek? A vasúthoz tartozó s nyilván az utazást irányító hölgy erre a kérdésre így felel:

— Megnyugodtak...

Nem volt baleset, ájulás, halál, idegösszeroppanás. Az imádság megbékítette a felajzott idegeket még a krematórium kemencéje előtt s a megmaradt gázkamra falai között is.

Egy utas:

— ... Mikor megérkeztünk, csoportosan vittek bennünket kedden délelőtt az auschwitzi haláltáborok megtekintésére. Az örök most lengyel szabadságharcosok. Bejárata felett ma is ott a régi, »álcázó« felírás: Arbeit macht Frei!... Megnéztünk mindent s imádkoztunk mindenütt, különösen abban az udvarban, amelynek hátsó falánál 26.000 embert végeztek ki... Istenem, talán az én szegény szüleim is ott haltak meg... Apám 82 éves volt...

Egy másik utas:

— Kérem én most... nem tudok... tessék talán a lakásomra fáradni... ott voltam a rampán Birkenauban... most már nem ment odáig a vonat, mint »akkor«, mert ezt a részt felrobbantották... de a rampa megvan, ahol kiszálltunk... ahol szelektáltak, jobbra vagy balra... tessék elfáradni... most... nem... tudok...

Kimerült emberek. Pap-vezetőjük is volt. Ő »annakidején«, mint szemtanu, mint deportált végigszenvedte a náci pokolt. Ismerte a járást. Szentbeszédet mondott hívei vigasztalására a gázkamrában.

— Asszonyom — szólítok meg egy hölgyet — legyen kedves, mesélje el, mit látott? Minek volt a legnagyobb és legmegrázóbb hatása önre?

Szeliden, nyugodtan válaszol:

— A kemencék, az emberégetők... Aztán a múzeum. Auschwitzban múzeumot rendeztek be, eredeti felvételekkel és a borzalmak maradványaiból. Egy hatalmas üvegszekrényben: csupa fogkefe. A deportáltak hazulról hozott és megmaradt fogkeféi. Sokan csak ezt tudták ruhájukban elrejteni. Sok embert kellene odavinni, megmutatni nekik, amit a leírásokból eddig nem hittek el... lássák!

Körülállnak bennünket. Néhány kíváncsi. Közben a finánccok intenek mehetnek! Ugyan mit hozhatott valaki Auschwitzból?... Ők is tudják.

De hoztak.

Az előbbi hölgy előveszi a kézitáskáját. Kinyitja:

— Ezt hoztam... két csontdarabot. Az az úr, aki ott megy a kijárat felé, szintén hozott... Ki tudja, talán saját feleségéé lehetett.

— Honnan hozta? A múzeumból?

— Nem — feleli a hölgy. — Auschwitzban, a krematórium mellett vettem fel a földről. Belebotlott a cipőm! A csontok már összekeveredtek a földdel... Ha kapirgál az ember a lábával, nyomban talál... És nézze... ezt is ott találtam...

Magyar kétfilléres. Vasból. »Magyar királyság, 1944.«

A borzalmak esztendejéből. Akinek a zsebében volt, ott szenvedett gázhalált, vagy talán tarkónlőtték...

Lassankint mindenki eltűnik az utca forgatagában. A taxiállomásnál áll az utolsó utas, aki leejti a földre a hóna alatt cipelt albumot. Lengyel címlapja van. Képek az auschwitzi és birkenaui borzalmakról. A kötet kinyílik s az oldalas képen: összeaszott emberi maradványok...

Három napig tartott az út, oda és vissza.

Vissza!

Fel kell szántani a rizs termesztésére használt területeket

A hivatalos lap a földművelésügyi miniszter rendeletét közli arról, hogy az idei őszi mezőgazdasági munkálatok során az őszi szántási kötelezettség kiterjed a rizs termesztésére használt területekre még abban az esetben is, ha a gazdálkodó a következő évben nem szándékozik rizst termeszteni. A szántási munkálatokat legkésőbb december 31-ig be kell fejezni.

Megszűnik a luxusépítkezés

A pénteki hivatalos lapban megjelenik az építésügyi miniszter rendelete, melynek értelmében

megszüntetik a luxusépítkezést és csökkentik az építési költségeket.

Az állam, a törvényhatóság, az állami vállalatok és a közintézmények

csak típustervek alapján építhetnek lakóházat

és középületet. A típusterveket az Állami Építéstudományi és Tervezőintézet készíti el. A rendelet még kimondja, hogy

új lakásban a lakószobák száma legfeljebb kettő lehet.

Az egyik lakószoba helyett két hálófülke is építhető. A lakás alapterülete legfeljebb 50 négyzetméter lehet, magassága pedig 3 méter. Ezek a méretek

az egészséges lakás követelményeinek teljesen megfelelnek

és olcsóbbá teszik az építkezést.

A fényűző építkezés megszüntetésére megtiltották, hogy a lakóépületek falait, valamint a padlót márvánnyal, gránittal, műkővel vagy linoleummal burkolják be. A rendelet még kimondja, hogy a lakás csempeburkolása legfeljebb négy négyzetméter lehet.

Orvosi titkot árultak a gyümölcs-standon

Szabad-e szőlőt csomagolni a kórtörténeti lapba?

Az Orvosszakszervezet eljárást indít a súlyos mulasztás elkövetői ellen

Ifjú ujságírókoromban első szerkesztőm azt hangoztatta, hogy a jó riport az utcán hever. Sok-sok esztendő után megtaláltam. Tegnap a Rákóczi-úton vásároltam félkiló szőlőt. Amikor kibontottam a papírzacskót, parányi megütközéssel láttam, hogy kórházi »Kórtörténeti lap«-ba csomagolták. Egy asszony neve nézett vissza a kórtörténeti lap homlokáról, egy ifjú ezredesné neve. Néhány sor elolvasása után megállapítottam, hogy

az egyik budapesti kórház belgyógyászati osztályának kórlapját használták fel papírzacskó céljaira.

Két forintért — amennyibe félkiló szőlő kerül — megtudtam, hogy K. Ernőné 1910-ben született Marosvásárhelyen, férjezett, két gyermek anyja és 1939 március 10-én került a kórházba. Orbáncban szenvedett.

A papírlapon az úgynevezett kórelőzmény részletesen feltárja

a fiatalasszony életének legintimebb titkait.

Megtudjuk, milyen betegségekben szenvedett, mint kislány és megtudjuk a pontos dátumát annak, amikor a kislányból nagylány lett. Némi izgalommal olvastuk, hogy emésztési zavarokkal küzdött és a kezelés alatt a láza többször emelkedett. Valósággal fellélegzettünk, amikor a kórlapból kiderült, hogy március 26-án egészségesen eltávozott a kórházból.

Visszasiettünk a gyümöcsstandra. Száz és száz hasonló papírzacskó várta a vevőt.

Száz és száz volt kórházi beteg legszemélyesebb adatait adják itt ráadásul a félkiló szőlőhöz vagy szilvához.

Az árusító egykedvűen mondotta:

— Mindig egy helyről szoktam zacskót vásárolni. Nekem nincs időm megnézni, hogy milyen iratból csinálják a papírzsákot.

Az orvosi titoktartásnak erről a súlyos megsértéséről

kérdést intéztünk a Magyar Orvosok Szabad Szakszervezetéhez, ahol a következő erélyes nyilatkozatot tették:

— A legnagyobb felháborodással vettük tudomásul az esetet. Kérjük a »Világ« szerkesztőségét, juttassa hozzánk a szóbanforgó papírzacskót, hogy

megindíthassuk az eljárást azok ellen, akik ezt a súlyos mulasztást elkövették.

Az orvosi titoktartás szentségére eddig is vigyáztunk és a jövőben is vigyázni fogunk. Máris kiadtuk a rendelkezést, hogy megakadályozzuk az ilyen sajnálatos hibák megismétlődését.

(s. a.)

Brada balettakadémián

a beiratások megkezdődtek.
Hivatalos órák d. u. 4—7-ig.
Jókai-tér 8. T. 129-109.

Ezt hallottuk...

BOGNÁR JÓZSEF polgármester, aki szabadságát Tátralomnicin tölti, augusztus 31-én Prágába utazik Vacek Vaclav főpolgármester meglátogatására.

●

JÓZSEF ATTILA egykori menyasszonya, Vágó Márta könyvet írt a költőről. A regényben tíz eddig ismeretlen vers is megjelenik.

●

LOTZ KÁROLYNAK, a nagy festőművésznek leánya, Magassy Dénesné Jakobey-Lotz Kornélia meghalt. Tegnap délután temették el Lotz Károly sírhelyén a kerepesi temetőben.

●

J. BECKELMAN, a Joint európai vezérigazgatója három nap óta Magyarországon tartózkodik. Ellenőrző körútján a nagyobb vidéki városokat is felkeresi.

●

A PÁRISI divatbemutatók legszorgalmasabb látogatói a párisi és a Párisban tartózkodó külföldi művészek, Arletty, Danielle Darrieux, Jane Aubert, Michele Morgan, Ingrid Bermann és Maria Montez voltak. Ingrid Bergmann a Vionnetnél megtartott utolsó bemutató után megjegyezte: »Most már megérem a nudistákat!...« A nagy filmszínésznő alkalmasint ruhamérgezést kapott.

●

UJSÁGIRÓ KOLLÉGÁNK tekintettel a közelítő őszre, körülnézett a lakásában, milyen tárgyat lehetne értékesíteni, hogy ruhatárát kiegészítse. Hosszas fontolgatás után fájó szívvel úgy döntött, hogy megválik egy igen kedves kis vitrintárgyától, amely egy lovagló harcost ábrázol — bronzban. Képzeletében már felvillantak a nagy lehetőségek, hogyan fogja irhabundára átváltani a szerinte »avar korabeli« harcost. Megkérte múzeumi szakértő barátait, vizsgálják meg a szobrocskát. A vizsgálat lesujtó eredménnyel zárult: a szobornak semmi köze az avarokhoz. Indiai bazáráru, ára legfeljebb két-három rupia. Az indiai harcos tehát visszavándorolt a vitrinbe. Szerencséjére, hogy bronzból van, mert még összeroskadna az ujságíró szemrehányó pilantásaitól.

●

TYRONE POWER, Annabella volt férje, ismét nősül. Rómába érkezett új menyasszonyával Linda Christian mexikói filmszínésznővel. Az örökvárosban akarnak örök hűséget esküdni egymásnak.

●

A KÖZLEKEDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM már régebben tervbe vette olcsó néprádió készítését. A minden igényt kielégítő néprádió gyártása már több rádiógyárban meg is indult. A 3+1 csöves középszuper teljesítményű néprádióból a posta 20.000 darabot rendelt. Ebből 10.000 a földmüvesszövetkezetek és üzemi szervek közvetítésével kerül eladásra.

●

SZÉPEN SIKERÜLT mezőgazdasági kiállítás nyílt meg Balatonalmádiban.

Nyilttér

E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Tudomásunkra jutott, hogy Simák László, volt alkalmazottunk, a vállalat nevével visszaélve kölcsönöket vesz fel.

Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy mivel nevezett alkalmazatása nálunk megszünt, jogtalanul és alap nélkül hivatkozik vállalatunkkal fennálló kapcsolataira, így az általa kötött ügyletekért semminemü felelősséget nem vállalunk. MÁSz Rt. Budapest, Sas utca 25.

Margitszigeti beruházás: az idén négymillió

Csak állami vállalatok gyakorolhatnak ipart a Szigeten

Az építés- és közmunkaügyi minisztériumban összeült az a bizottság, amely a margitszigeti építkezéseket ellenőrzi. Megállapította az év végéig terjedő időre a szigeti beruházások programját. Az öt hónap alatt 4,170.000 forintot költenek a Margitszigetre. A teljes újjáépítés

23 millió forintba

fog kerülni.

A GF határozata alapján a margitszigeti belépőjegyek

árát visszatérítik.

A visszatérítés mértéke, ha a bérletet március 31-ig váltották, az ár 60 százaléka, ha áprilisban váltották, az ár 70 százaléka, ha májusban, 80 százaléka. A június hónapban váltott bérletjegyek árának

90 százalékát

térítik vissza.

A Gazdasági Főtanács egyébként elvi határozatot hozott, amely szerint a Margitszigeten bármilyen cikk árusítására, továbbá vendéglő nyitására vagy szórakoztató ipar gyakorlására

kizárólag állami vállalatok

kaphatnak engedélyt.

Felavatták a vidék első zsidókórházát

Debrecen, augusztus 26. (A Világ telefontudósítójától.) Tegnap avatták fel ünnepélyes keretek között a vidék első zsidó kórházát a Deák Ferenc-utcai Statusquo-templom mögötti modern épületet. A hitközség a zsidó kórházat az üldözésben, deportálásban és munkaszolgálatban elhúnyt mártírok emlékére létesítette, a Joint anyagi hozzájárulásával. Az avatáson Csengeri Leó, a hitközség elnöke, a népjóléti minisztérium nevében dr. Varga Endre, Beckelmann György és dr. Schmidt Pál a Joint képviseletében, Ménes János Debrecen polgármestere és dr. Benedek László, a budapesti zsidó kórház vezetője mondott beszédet. Weisz Miksa és Stern Miksa rabbik áldották meg a kórházat, amelynek szülészeti, belgyógyászati és sebészeti osztálya már meg is kezdte működését.

TARKA SPORTKRÓNIKA

TEGNAP ISTE ÜNNEPELTE a Magyar Dolgozók Pártja a Londonban diadalt aratott magyar olimpiai bajnokokat és helyezetteket a városligeti Gundel étteremben. A versenyzők nevében Csik Tibor, olimpiai boxbajnok mondott köszönetet azért a hathatós támagtásért, amelyben a magyar olimpikonok részesültek. Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes válaszbeszédében hangsúlyozta, hogy amit sportolóink Londonban elértek, önmagáért beszél és hosszú kommentárok nem szükségesek hozzá. Bajnokainkat a demokratikus sport élmunkásainak nevezte és hangsúlyozta, hogy a magyar sportvezetés célja az, hogy a sportot a széles néptömegek részére hozzáférhetővé tegye.

*

VAS ZOLTÁN minisztert, a Gazdasági Fő anács főti kárát kérte fel az MTK, hogy vállalja el a klub elnökségét. A közgyűlésre, mely *Vas* minisztert elnökké választja, szep ember 1-én kerül sor.

*

VIOLA II., az Olaszországban élő magyar edző, aki legutóbb a *Milánóval* foglalkozo t, rövid pihenőre Budapes re érkezett. Elmondotta, hogy Olaszországban nagy érdeklődéssel várják a sokszoros angol bajnok csapato , az Arsenált, mely több mérkőzést já szik I á iában. Szeptember 11-én lesz a Milánó—Arsenal mérkőzés. A kiválló magyar játékosokról elmondot a, hogy *Sárosi* Béla és *Mike*, a Ferencváros egykori kétéltűerőssége Bolognát elhagyta és mindkettő szere ne haza érni. A magyarok közül *Kincsesnek* van kint legnagyobb sikere.

*

SZŰCS SÁNDOR, a válogatott csapat közelpfedezete kapta meg »az év legjobb ujpesti játékosa« számára kitűzött díjat. *Szücs* egyik legképzettebb magyar labdarúgó és külföldön is igen jó hire van.

*

VASÁRNAP INDUL a futballbajnokság, így tegnap szinte kivétel nélkül mindegyik csapat komoly kétkapus mérkőzést játszott.

A *Ferencváros* az ujonnan alakult vasutas csapat, a *Lokomotiv* ellen játszott és pompás győzelmet aratott. Az elnökség Lyka Antal trénernek szabad kezet adott a csapat összeállításához. A csapat ezzel az összeállítással start: Henni — Rudas, Szabó — Kéri, Kispéter, Lakat — Budai, Kocsis, Deák, Mészáros, Czibor.

Rövid sporthirek

A Vívó és Atlétikai Club 40 éves fennállása alkalmából országos úszóversenyt rendez augusztus 29-én este félhét órai kezdettel a Nemzeti Spor uszodában, amelyen úszó olimpikonjaink is részt vesznek.

A Milánóban rendezett olasz-argentin viadalon Tosi a diszkoszvetésben 54.78 cm-es eredménnyel győzött és ezzel megjavította az Európa-rekordot.

Hévizen szeptember 8—12 között rendezik meg a hagyományos tenisz Balaton-bajnokságokat.

A röplabda lesz az előjelek szerint az a sportág, amely leghamarább felveheti a versenyt népszerűségben a labdarúgással. Ezt mutatja az a hatalmas érdeklődés, amely a szeptember 5-én kezdődő népi röplabdabajnokságot megelőzi. Eddig 2200 vidéki csapat nevezése futott be.

Három tóslat vasárnapra

A Világ totó-útmutatója

	Drukker Konrád	Totó Pancsi	Jaira Benedek
Kispest—Csepel	×	2	1
SzBTC—Ferencváros	2	×	2
Kistext—SzAC	2	2	×
V. ETO—Szeged	1	×	2
Goldberger—Haladás	2	2	2
Ujpest—MATEOSz	1	1	1
HVSE—Erzsébeti TC	1	1	1
Soproni VSE—Postás	1	×	1
Csongrád—M Textil	1	×	2
STK—Miskolci MTE	2	×	2
Nagyk. MAORT—P. BTC			
Ny. MÁV—Pereces	×		1
Pótmérkőzések:			
MTK—Soroksár	1	1	1
Vasas—Tatabánya	1	1	1
FSE—III. ker.	1	×	1
Kom. MÁV—Konzum			

VILÁG RÁDIÓ

Csütörtök:

BUDAPEST I. 14.15 Egy amerikai zeneszerző arcképe, Copland 15.00 Rádió iskola 16.00 A Tátrai vonóségyes játszik 16.30 Gyermekrádió 17.00 Hírek 17.10 Hadifogoly Híradó 17.15 Vöröskereszt közl. 18.00 Dunavölgyi Híradó 18.30 Szív küldi . . . 19.00 Szabad Népek Hazája 13.30 Liszt müveiből 19.50 Ajol felöltöztetik az embereket. Helyszini közvetítés az Állami Áruházak Kálvintéri központjából. 20.00 Hírek. Sporthírek 20.35 Acisz és Galathea. Händel pásztorjátéka 22.00 Hírek 22.25 Pesti komédia. Irta és összeállította Marthy Barna. Rendező Török Tamás. Főszereplők: Szabó Sándor, Komlós Juci, Bilicsi 23.10 Magyar nóták 24.00 Hírek.

BUDAPEST II. 17.00 Szabó Géza jazzegyüttese 18.00 Mende Erzsi és Pál Imre énekel 18.30 Jazzkedvelők iskolája 19.00 A Falu Hangja 19.30 1. Az Apor énekegyüttes müsora. 2. Breitner János magyar szerzők müvelt zongorázza 20.30 A Rádió Szabadegyeteme 21.00 Hírek 21.15 Szív küldi . . 21.45 Szórakoztató muzsika.

Péntek:

BUDAPEST I. 5.30 Hajnali muzsika 6.30 Falurádió 6.45 Torna 7.00 Hírek 7.20 Reggeli zene 8.00 A kerepesi Bükk. Szántó Gyula előadása 8.15 Részletek Verdi: Ernani c. operájából 9.00 Cigányzene 10.00 Hírek 12.00 Hírek 12.15 Kelen Rózsi zongorázik, Sikolya István énekel 13.00 Az imperialisták harca a Közelkeleten (előadás). 13.15 Népek zenéje 14.00 Hírek 14.15 Orosz művészek muzsikálnak 15.00 Rádióiskola 16.00 Filmrészletek 16.20 Tótágas. Pártos Géza és Pásztor János vidám félórája. Közreműködik Sallay Kornélia és Kárpáti Zoltán. Rendező Rácz György 17.00 Hírek 17.10 Magyar Hadifogoly Híradó 17.15 Vöröskereszt közl. 17.35 A Mallerd müsora 18.00 A Bőripari Szakszervezet Központi Férfikara énekel 18.30 Centenáris orvosi nagyhét 1948. Fazekas Lajos dr. előadása 18.40 Hangos Híradó 19.00 Operettrészletek. Patkós Irma énekel 19.45 A Falu Hangja 20.00 Hírek. Sport 20.35 Szimfonikus hangverseny. Angol est. A Rádiózenekar játszik, vezényel Somogyi László. Közreműködik Solymos Péter (zongora) és a Budapesti Kórus 22.00 Hírek 22.25 Vöröskereszt közl. 22.30 Magyari Imre muzsikál 22.45 Külügyi négyeződra 23.00 Kamarazene 24.00 Hírek.

Mozik müsora

BEMUTATÓ FILMSZINHAZAK

ÁTRIUM: San Angelo. 4, ½7, ½9. **CORSO:** Professzor úr válaszon. 4, ½7, ½9. **CORVIN:** Uborka, a repülőtér gyöngye. 4, 6, 8. **DÉCSI:** Éjjel-nappal jazz. ½5, ¾7, 9. **FORUM:** Karaván. 4, ½7, ½9. **LLOYD:** Karaván. ½5, ¾7, 9, v. ü. ½3. **OMNIA:** 3 a nő. ½5, ¾7, 9. **ROYAL APOLLÓ:** Karaván. ½5, ¾7, 9. **SCALA:** 3 a nő. ½5, ¾7, 9. **URÁNIA:** Professzor úr válaszon. 4, 6, 8. **VÁROSI:** Prolongálva! San Angelo. ½5, ½7, ½9.

MASODHETES FILMSZINHAZAK

ADMIRÁL: Afrikai vőlegény. ½5, ½7, ½9. **ADY:** Stan és Pan, a regiment gyöngyei. 4, ½7, ½9. **BELVÁROSI:** Halálos játék. ¾4, 6, ½9, v. ü. ½7, ¾9. **BETHLEN:** Kastély a ködben. 4, 6, 8. **BODOGRÁF:** Szenvedély rabjai. ½5, ½7, ½9, v. ½3. **BUDAI VÍGADÓ:** Kastély a ködben. 4, ½7, ½9. **CAPITOL:** Uborka, a repülőtér gyöngye. ½5, ¾7, 9. **CITY:** A színésznő szerelme. ½4, ¾6, 8. **ELIT:** Csodavilág. ½5, ½7, ¾9. **FORTUNA:** Kalotaszegi madonna. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **HOMEROS:** Forgószél. 5, 7, 9, v. ü. 3. **IPOLY:** Elátkozott hajó. ½5, ¾7, 9. **JÓZSEF ATTILA:** Valahol a Volga mentén. 4, ½7, ½9. **KAMARA:** A színésznő szerelme. 4, ½7, ½9. **KOSSUTH:** Beszterce ostroma. ½5, ¾7, 9. **KÖRÚTI HÍRADÓ:** Magyar filmhíradó. Szovjetunió hírei. Francia világhíradó. Magyar világhíradó. A Talmiri tó (szovjet kulturfilm). A fejnélküli lovas (színes amerikai rajzfilm). Művészet és valóság (magyar dokumentfilm). Folyt. egyórás előadások reggel 9-től este 11 óráig. **KRISZTINA:** Az óra körbejár. ½4, ½6, ⅛8. **MARX:** Habari. 4, ½7, ½9. **NAP:** Marita. 4, ½7, ½9, v. 2. **OLYMPIA:** Elátkozott hajó. ½3, ½5, ½7, ½9. **PALACE:** Beszterce ostroma. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **PÁTRIA:** Csodavilág. 4, ½7, ½9. **PHÖNIX:** Elátkozott hajó. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **RÁDAY:** Csókos huszárok. ½5, ½7, ½9, v. ½3. **ROXY:** Valahol a Volga mentén. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **SAVOY:** Habari. ½5, ¾7, 9. **STUDIO:** Fantasztikus szimfónia. ½2, ½4, ¾6, 8. **SZABADSÁG:** Habari. ½5, ¾7, 9. **TINÓDI:** Csodavilág. 5, 7, 9. **TURÁN:** Kastély a ködben. 5, 7, 9. **UGOCSA:** Halálos játék. ½4, ¾6, 8. **VESTA:** Valahol a Volga mentén. 10, 12, 2, 4, 6, 8.

SZINHAZAK MÜSORA: MŰVÉSZ: Ida regénye (½8). **BELVÁROSI:** Ádám és Éva (½8). **FŐVÁROSI OPERETT:** Nyitott ablak (½8). **FŐV. NAGYCIRKUSZ:** Augusztusi müsor (4, ½8) **UJ ÁLLATKERTI SZINPAD:** Faust (8). **ANGOLPARKI BRVŰSZINPAD:** Csodarevü (½9). **KAMARA VARIETÉ:** Hogy volt (8).

VILÁG

A polgári demokrácia lapja

Felelős szerkesztő: **BALINT IMRE**

Szerkesztő: **KÖSZEGI IMRE DR**

A kiadásért felel: **SUPKA GÉZA DR** főszerkesztő

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. RÁKÓCZI ÚT 54.

Telefon: 222-439

Az Athenaeum Irodalmi és Nyomda Részvénytársulat nyomása Budapest, Miksa-utca 4—6.

Felelős: Gorszky Tivadar igazgató

Huszonöt százalékkal csökkent a tandíj

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében az 1948/49-i iskolai évben az egyetemeken és a főiskolákon, a gimnáziumokban, a líceumokban, a tanító(nő)képző-intézetekben a megállapított díjak 75 százalékát kell szedni.

Mindenféle **SZŐNYEGET** FÜGGÖNYT, PONYVÁT, BÖRÖNDÖT (hibásat is) vidékről is vesz **FREUND** Kun-u. 12. II. 18 T.: 137-845.

Legtöbbet fizetek férfiruháért Leitersdorfer, Kisdiófa-utca 15. (Király-u. sarok) T.: 221-674

Használt **férfiruháért** bárkinél magasabb összeget fizet Tóth a Belvárosban. Bp. IV., Egyetem-u. 4. T: 186-782

Télikabát és férfiruháért mindenkinél többet fizetek GRÜNWALD, Király-u. 34. udvarban, fszt. 4. I. 227-110. Hívásra jövök.

Sok pénzt fizet férfiruhákért, cipőkért, fehérneműkért SALGÓ, József-krt 47. Tel.: 138-980 Kívánatra házhoz jövök.

Legtöbbet fizetek férfiruhákért saját üzletem részére Morgenstern és Zsiray, Kazár-u. 11. Hív. jöv. T: 227-104

Gyári új csehszlovák **elektromos hűtőszekrény**

Hámori Dózsa György-út 126. Telefon: 202-926. Az ország minden részéből elismerő levelek. Gyári garancia.

A főváros legforgalmasabb **szinházának ruhatára és büfféje** azonnal bérbeadó. Révészné, Erzsébet-krt négy. 221-916.

Topolino generálozott, kifogástalan állapotban, csak 2 napig 7000-ért eladó. Áruforgalmi, Király-utca 31. Tel.: 226-309.

Nagyboldogasszony-útján 3 SZOBÁS komfortos, erkélyes KERTI LAKÁS 14.000-ért átadó. Révészné, Erzsébet-krt 4. T: 221-916.

VILLAÖSÖKLAKÁSOK TROMBITÁS-UTON, 2 szoba-hallos, 2 szoba komf., etage fűtéssel, terrasz, teljesen ép, azonnal beköltözhető, sürgősen eladók. Szamosi, Szilágyi Erzsébet fasor 9. sz. Tel.: 161-358, 469-512.

Belváros legjobb helyén háromszobás, félemeleti lakás azonnal átadó, berendezéssel vagy anélkül. »Belvárosi« jelig. Tenzerhez, Szervita-tér.

Helyi képviselő márkás illatszer cikkek eladására azonnal felvételik. Telefon: 425-932.

Szőnyegért hibáért is legmagasabb árat fizet Faludi, Szövetség-utca 3. T.: 421-789

Szenzációs árat fizetek **férfiruhákért** GUTMAN Kazár utca 1. Hívásra jövök. T.: 421-080

Bútort, szőnyeget egész háztartást vesz Gerstl, István-út 28. T: 427-516

Szép galambszürke **BMW** sportcabriolet 2 lit., 2 karburátoros eladó, Zichy, V. Szabadság-tér hét. Tel.: 127-175. Ugyanott Adler jun. Ia, jó állapotban, sürgősen eladó 11.000-ért.

Mindennemű **szőnyeget** magas árban veszek. Révész szőnyegház, VI., Teréz-krt 8. T: 421-240

Akar kimondottan **jó bútort?** Látogassa meg **Eichel Miksa és fiai** LAKBERENDEZŐK gyönyörű mintatermét **IX., Üllői-út 71.** Fizetési kedvezménnyel is.

CSEMPE Porta Szövetkezet, V., József Attila-u. 1. Tel.: 386-147.

MEGVARRHATJA RUHÁIT szakszerű útmutatás mellett dr. Klauber Ferencné Székely Júlia műhelyében, IV., Somogyi Béla-út 10. IV. 8.

GYERMEKÁGY gyermekkocsi, összecsukós ágy Prohászka-gyárból. Zichy Jenő-utca 46. és Üllői-út 7.

Menyasszonyi ruhák fátylak, koszorúk, csokrok, belépők, férfiruhák kölcsönzése, vidékre is **Mimóza szalón** Népszinház-u. 16., I. 3. Nyitva 9—6-ig.

Ballon, átlátszó esőkabát, loden- és viharkabát **MÁRTON ÉS SZÁSZ** V., Gr. Teleki Pál-utca 3.

Szabadsághegyen Lomnicban **Kux penzió** Apartmanok ellátás nélkül is, hosszabb-rövidebb időre. Utósaison ár. Kitünő ellátás, absolute kényelem. Evetke-út 2. Telefon: 361-993.

Veszek és eladok márkás porcellánt, alpakka evőeszközt, kristályt, csillárt, bronzokat, antik bútorokat, kávé- és étkészletet, festményeket és szőnyeget. Domány, Nagymező-utca harminchat. Ó-utca sarok. Telefon: 122-078.

Steyr 55 üzemképes állapotban eladó. Kilal, Arany János-u. 24.

Király-utcában nagy udvari helyiség bármilyen műhelynek, raktárnak kiváló alkalmas, átadó. Telefon: 427-850.

Bazilikánál nagyméretű, kétnyilásos utcai **helyiség üzletnek üzemnek** olcsón átadó, esetleg bérbeadó. Tel.: 388-106, d. e. 10—2-ig.

Központifütéses házak kokszellátását legolcsóbban biztosítja: Fraknói. Tel.: 122-521. 3—5-ig.

APRÓHIRDETÉSEK

KARPITOS házakhoz, házonkívül, nyaralóba ajánlkozik Várady, Király-utca harminckettő, udvarban.

ÖSSZEL is legyen kevés pénzért elegáns! Kalapok, ruhák. Cser Elka és Shopping, Régiposta-u. 15

SZŐNYEGJAVITÁST, mosást, harmincötéves gyakorlattal, művészien készit. Sevy, Rákóczi-út nyolca-a I. három.

MINDENES szakácsnő felvételik. Tököly-út 44. Steiner, tiztől-négyig.

KÉTHÓNAPOS fajtiszta, hím pulikutya eladó. Gábor Áron-u. tizenkettő.

IRHABUNDA hosszabbitás, átszabások modellek után. Nagymező-utcai Palugyai szücsnél.

ELEGÁNS fürdőbenyilós, összkomfortos utcai, kivánatra legprimább ellátással, elsejére. Alkotmány-u. 4. II. 6. Tel.: Egyszázhúsz-hétötvenegy.

VILLANY Frigidaire, nagy molyszekrény, Wertheimszekrénynek is használható, eladó Visegrádi-utca 36. II. 1. 10-től 1-ig.

MARGITHIDNÁL Pesten, műhelyraktár helyiség, száraz, olcsón átadó. Strasser kárpitos Rudolf-tér 3.

SZENT István-parkban egyszobás összkomfortos lakás átadó. Légrády Károly-u. 50/a. Tel.: 202-192

CSERESZNYEFA ötrészes kombinált bútor eladó. IX., Ráner-utca 20. fsz. 3. 7—10-ig.

KÁRPITOSMUNKÁKAL forduljon bizalommal Marosánhoz, Aradi-utca kettő. Kivánatra házhoz.

NÁDAZOTT cseresznye berendezés, francia ágyas garnitura, perzsaszőnyeg eladó. IV. Dalmady Győző három. I. 1.

MOLLA borotvaecset vulkanizálva, békebeli minőségben, kétévi jótállással. Márkára ügyeljen.

PANOFIX, irha stb. bundák előnyös feltételekkel Szemere szücsnél, Erzsébet-körút, huszonhat. Második emeleten.

ÁRKÁS étkészletek, pazar hangulatlámpák, nagyméretü könyvszekrény, vitrinek, asztalok, megbizásból olcsón, »Occasio«, Egyetem-u. 7.

FISCHER Magda okl. zongoratanár V., Pozsonyi-út 49. tanitását megkezdte. Zeneművészeti Főiskola felvételi vizsgáira előkészit.

SZÉP szoba vidékieknek napokra. Erzsébet-krt 27, első em. 3. T: 223-902.

ÉVTIZEDES Révai gyorsiró-gépiróiskolában szeptembertől kezdőtanfolyamok. Haladók továbbképzése. Erzsébet-körút 40—42.

FEHÉR spicckutya elveszett, megtalálót jutalmazom. Bauer, Andrássy-út 38.

PÉNZTÁROST (nőt) szinházi gyakorlattal, 6000 kaucióval keresek. Ajánlatokat »Vidék« jeligére New York hirdetőbe, Erzsébet-krt 9.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1900 APR 18.

PESTMEGYEI HÍRLAP

Dóm

Pécs világhírű építménye, a négytornyú székesegyház, e héttől kezdve ismét teljes szépségében fogadja látogatóit. Az 1962-ben megkezdett restaurálás eredményeként először külsejében fiatalodott meg a 10 évszázad emlékeit őrző templom, most pedig befejeződött a dóm belső felújítása is.

A fő- és oldalhajókban, valamint a négy kápolnában összesen 8400 négyzetméternyi festett felületet restaurálták. A legérdekesebb és egyben legnagyobb feladatot a figurális falfestmények, *Székely Bertalan*, *Lotz Károly*, továbbá két neves német művész, *Andreas Károly* és *Beckerath Mór* múlt század utolsó évtizedeiben készített alkotásainak felújítása jelentette. Ezt a feladatot *Bicskei Karle János*, *Illés János* és *Szentesi Rózsa* festőművészek oldották meg rendkívül nagy gonddal. Munkájukat megkönnyítették *Lotz Károlynak* és *Székely Bertalannak* a káptalani levéltárban megtalált feljegyzései, amelyek pontos leírást tartalmaztak a színkeverési arányokra, az eljárás menetére vonatkozólag. A restaurátorok így valóban az eredeti alkotók kezei nyomát követhették.

A helyreállítás során a legkorszerűbb vegyszerekkel konzerválták a falakat, eltávolították a szennyeződést, a levált rétegeket rögzítették, pótolták a hiányokat. Nagyon szép az oldalfalakat díszítő, dúsan aranyozott szövetminta, amely a rávetődő fénytől valósággal ragyog. A restaurálás során sok ezer fényképfelvétel készült, amelyek a helyreállítás előtti, a munkaközbeni, végül a kész állapotot rögzítik.

A restaurálással egyidőben megkezdték a székesegyház világításának korszerűsítését. A kápolnában a terjedelmes függő csillárok ugyanis gátolták a rálátást a festményekre. A további évek programja a fő- és oldalhajók világításának korszerűsítése, valamint a festmények védelme érdekében a fűtés és légkondicionálás megvalósítása.

akár uborkásüvegről, akár másról legyen is szó, mégsem a kereskedelem, hanem az *ipar.*

Ismét csak igen apró példával élek. Látogatóba mentem, s apró figyelmességként tejcsokoládé pasztillát vittem. Ízléses kék dobozka, csak a fölnyitáskor ért kellemetlen meglepetés. Törött pasztillák, összeragadt massza, szóval... Amikor három ízben is *így* jártam, a dobozkán — a megajándékozott szipogása közepette, mert a tíz éven aluliak még érzékenyek az ilyesmire — keresni kezdtem *a gyártó cég nevét.* Többet nem találtam, mint: *Magyar Édesipar.* Tehát valahol — valaki gyártja, de hogy mint fogyasztó, kit szidjak — vagy dicsérjek —, kinél reklamáljak, diszkréten titkolják előttem. Miért? (Talán csak nem azért, hogy így valamennyi gyár részére azonos dobozt tudnak készíttetni?) Azután cipővásárlás. Lehetetlen fölfedezni, hol is készítették a lábravalót. Az eladó, vállathúzva, annyit közöl: azt tudom, hogy magyar. Kész, vége. Ennyi az „ajánlás".

Oktalan türelmetlenkedés lenne, persze, azt mondani: no, hát itt van az új mechanizmus, mégis létezhek ilyesmik. *[illegible] iparnak esztendők kellenek [illegible]hoz, míg valóban érzi és ér-*

tást ad[illegible]
hogy f[illegible]
kával,
nyal,
áruina

A m[illegible]
dekéb[illegible]
valóba[illegible]
mékei[illegible]
lóban üzletek legyenek az üzletek, s ne csupán bevásárlóhelyek, kereskedők a kereskedők, s ne eladók, árukiadók. Ehhez azonban sok minden szükséges, s nemcsak elvont közgazdasági törvények gyakorlati érvényesítése, hanem — például — a szakmai képzettség erőteljes növelése. Ma még nem ritka az olyan „kereskedő", aki hol egy élelmiszerüzletben, hol egy ruházati boltban, majd villamossági cikkek pultjánál bukkan fel. Mindenhez ért, tehát: semmihez sem. Az ilyen univerzális eladótól hiú remény tudakolni, melyik kártolt vagy fésűsszövetet érdemes megvenni, s jobb-e az új ömlesztett sajt, mint az ilyen és ilyen régi. A kereskedelmet hosszú éveken át nem tartották szakmának: az élet bizonyította — sajnos, hogy ezt bizonyítani kellett —, hogy nagyon is az. A kereskedelem ugyanis ott kezdődik, amikor a kereskedő ajánlani tud, s akkor kezd a kereskedés agonizálni, ha nem áll többől, mint a kért áru *kézbe adásá-*

A Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muzeum uj szerzeményei a Szalonban

A ... nak kedvező keretét választották ki arra, hogy a Történelmi Muzeumnak 43 és a Székesfővárosi Képtárnak 178 ujabb szerzeményét a nagyközönségnek bemutassák. Hadd lássa a székesfőváros adófizető közönsége, hogy az utolsó fillérig ötöle kikerült adó-hányaddal, amit a képzőművészetek támogatására szántak, miként bánnak az ő megbizottai. Azt tartjuk a közönséggel együtt, hogy a művészetek harcainak napipolitikáját kizárólag a magánmüpártolásnak kell fedeznie, közgyüjteménybe csakis eldöntötten időtállónak szabad bekerülnie, ugyanugy, mint ahogy köztérre közpénzből nem művészeti pártpolitikusok számára, csakis a nagyközönség egésze számára állitandók a szobrok, — gondoljunk itt csak nemrég a pesti Kossuth-szobor nemzetgyalázó botrányára, vagy ama közelebbi falusi oltárképbotrányra, amellyel egy épérzékü szinmagyar közönségét érzületében megbántották.

A székesfőváros képzőművészeti gyüjteményeinek történelmi részébe történt uj szerzemények kiválogatása könnyebb és szerencsésebb munka volt, e neveket és müveket egy század itélete kiválogatta és értékeiket lemérte már. Annál aggasztóbb viszont a Fővárosi Képtár beszerzéseiben nyilvánuló napi politika. Igen jó nevek, elég jó művei mellett, mellyek egy része még szerencsére a festészet-történelmi mult anyagának pótlása (Lotznak 4 apróbb arcképe, *Székely* Bertalan, *Mészöly*, *Telepy*, *Tornay*, *Munkácsy*, a *Marastoniak* stb. kisebb jelentőségü müvei), a többi anyag nagyrésze még a fáradtgőzös forradalom el nem döntött, méltán kétségbevonható értéke. Ujra is föl kell emlitenünk, hogy a székesfővárosi képtár — ha már az államiak mellett a székesfőváros ilyesmit tart fönn —, nem az egyes hivataloké, nem egyes müvészetpolitikusoké, sem pártoké hanem az egész közönségé és a müértő közönség általában nem fogadta el például az *Egry* József, *Bernáth* Aurél, *Berény* stb.-féle művészetet. Jön inditványoznunk, hogy minden ilyen uj képvásárláskor a megvásárló tényező nevét is maradandón irják föl a képre, hadd legyen felelőse a közpénz hovafordításának későbbi idők itélete előtt. A holnap előtt. Ma már.

A legujabb évek beszerzéseiben igy némely derekas értékek megszerzése mellett végösszegben nem sok az örvendeni való. A katalógus szokott sajtóhibáin kivül még meg

kell kérdeznünk, vajjon nem tudott-e, hogy Tornay 155. sz. „Tanulmány" c. képe a tudós Bólyai Farkast ábrázolja?

Magyarság 1937 I. 5

Lotz

a *Méltóságos asszony*-t is. Tökéletes az előadás is. Turay Ida, Rátkay Márton, Kertész Dezső, Boross Géza, Székely Lujza és a többi szereplők mind — kivétel nélkül — remekelnek. Szerdán délután is szinrekerül, olcsó helyárakkal! Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni.

* **Tánc: Plank dr.**, Andrássy-út 24. T.: 1-288-88.

* **Muráti Lili uj filmszerepe.** A *Hungária Filmgyár* uj mütermében hétfő óta uj magyar film készül. A film *Emőd* Tamás és *Török* Rezső nagysikerü szindarabjából készült. A főszerepeket: *Muráti* Lili, *Kabos* Gyula, *Jávor* Pál, *Gombaszögi* Ella és *Latabár* Kálmán játsszák. A filmet *Ráthonyi* Ákos rendezi.

* **A legszőkébb pacsirta.** *Eggerth* Mártha, a szőke magyar filmcsalogány hangját halljuk nemsokára *Lehár* Ferenc *Pacsirta* cimü operettjének filmváltozatában, melynek legnagyobb része a budapesti Hunnia-filmgyár mütermében készült.

RSÁG

M. 9331. 22.

Lotz Károly

Lotz Károly centennáriuma

Az 1933-ik esztendő a művészettörténelem több kiváló alakjának emlékét idézi születésüknek, vagy elmulásuknak százados évfordulója alkalmával. Pontos évszámhoz kötni nem lehet, mégis 1533-ra teszik a lombardiai iskola egyik jeles képviselőjének, *Bernardino Luininek* halálozási évét. Igy az ismertnevü freskó- és olajképfestőnek, Leonardo da Vinci kiváló követőjének 400 éves centennáriumát ünnepli a művészet. Ugyanebben az évben halt meg mindössze 39 éves korában a németalföldi *Lucas van Leyden*, az északi reneszansz egyik jelentős képviselője, aki festményei mellett főleg rézmetszeteiben örökitette meg nevét. És 300 évvel ezelőtt született *Willem van de Welde*, a hires holland tengerfestő, aki mint a tengeri csataképek mestere az angol udvarnál is méltánylásra talált.

De nekünk, magyaroknak is van egy szivünkhöz közelebb eső művészeti centennáriumunk 1933-ban. Ez az év ugyanis az ecset egyik legnagyobb magyar mestere, *Lotz* Károly születésének századik évfordulóját jelenti. Lotz német földön, Hessen Homburgban született 1883 december 16-án, onnan került vissza korán édesanyja szülőhazájába, Magyarországra. Hamarosan ébredező művészi hajlamai, mint többi kortársát, őt is a bécsi akadémiára vitték, ahol mestere, a Rubens és a nagy velenceiek monumentalitásának hatása alatt dolgozó *Karl Rahl* mellett szép sikereket ért el és kint is maradt volna, ha uj hazája s barátai megbizásaikkal haza nem csalogatják. Lotz hazajött és végleg itt telepedett meg, mint magyar festő. Itt uj benyomásoktól megigézett lélekkel keresi Petőfi szükebb hazájának, az Alföldnek romantikus motivumokban gazdag témakörét és a bécsi akademizmus mintáitól felszabadult friss szemmel látja meg a festőiességet a gémeskut, csárda, ménes s a magyar róna napsütéses világában. Ez a romantikus érdeklődés ösztönzi akkor is, amikor a „János vitéz"-t illusztrálja. De nem a népélet nyers valósága Lotz igazi világa. Eszmények után vágyó lirai lelke és dekoráló fantáziája egy másik, ideális világba kinálkozott, nem földi lények társaságába, ahol örök zene és harmonia öleli körül az álmodókat. Már Gyöngyháztónusu portréi is ilyen látomások, még inkább aranyosan fátyolozott mythologiai jelenetei és foszforeszkáló aktjai, amelyek a testetlen tisztaság és a halk érzékiség csodálatosan finom ötvözetei. Kiteljesedése ennek a mythikus álomvilágnak az Operaház mennyezetére festett halhatatlan Olympus, amely a klasszicizmus megrendeszabályozott istenei helyett a játékos képzelet szabad csapongásával füzi össze az égi alakokat, szabadabban, önmagátadóbban, mint máshol. Rendkivül nagy számu történelmi tárgyu falfestményein fokozottan előtérbe lép nagy elméleti tudása, müveltsége és nemzeti kegyelete, amint azt az Akadémia, a Nemzeti Muzeum, a Parlament, a Királyi Vár, a Kuria falain, a pécsi dómban, a Koronázó, a ferencvárosi és más templomokban láthatjuk. A nemzet hivatalos megbizásaiban bőven lerótta háláját a nagy mester iránt, aki ezt a hálát 1904-ben bekövetkezett haláláig örökbecsü alkotásaiban a legméltóbban viszonozta. 1905-ben a Műcsarnokban állitották ki hagyatékát, amelyet az állam két év mulva külön törvénnyel nemzeti kincs gyanánt megszerzett.

Most száz év távlatából hozzászáll az utókor kegyelete, az ő halhatatlan géniuszához, amely egyformán dicsősége az emberiségnek, de a magyarságnak is, amely ihletője és fenntartója volt halhatatlan művészetének.

Pipics Zoltán.

a herceget magyar katonai viseletben kék nadrág ezüst himzéssel, görbe kard Eredetileg a Nassaui Vilmos ezredének egyenruhájában akarták ábrázolni a herceget, de a cenzura figyelmeztette a kiadót, hogy a herceg ezidőben a Gyulai Ignác ezredben szolgált, tehát magyar gyalogos tiszti formaruhájában szerepeltessék. Magyar vonatkozású anyag is akadt volna a kiállítás számára, de nem volt aki erre figyelmeztesse a rendezőséget. Így Magyarországot egy németnyelvű nyomtatvány képviseli Ferenc Szalvátor főherceg gyüjteményéből: Freudenruf des Volkes bei der hohen und glücklichen Geburt S. K. K. Hoheit des Kronprinzen von Frankreich. Tyrnau, 1811. *Hoechle* akvarellje a reichstadti herceget a ravatalon, a Hofburg kápolnájában mutatja, mellén a Szent István-rend nagykeresztjével. Mellette Napoleon kardja, melyet az egyiptomi hadjáratban viselt.

A kéziratok között is sok érdekes darab van. Így Napoleon levele I Ferenchez a római császár születéséről. Hiányzik azonban Schwarzenberg herceg párisi osztrák követ jelentése a Sasfiók születéséről, melyet nemrég olvastam a bécsi levéltárban s amely igazán egészen érdekes, sőt aprólékos leírását adja az egész eseménykomplexumnak. Az arcképek tömegéből megragadja figyelmünket az *Eyblé: Prokesch-Osten* lovag arcképe, aki egyetlen bennső barátja volt a hercegnek s feljegyzései elsőrangu történeti kutfők.

A Sasfiók-kiállitás mozaik-anyaga egy nagy szintézisben olvad össze a napoleoni [illegible] épült alattuk. A fák eszeveszett iramban maradtak el az ut két oldalán. S egyik kocsit a másik után előzték meg. Evelyn *Holt* ilyen gyorsan még nem autózott soha. A félelemtől erősen dobogó szivvel, összeszoritott ajakkal ült *Brauchitsch* mellett és mint utólag bevallotta, el volt készülve a legrosszabbra. *Brauchitsch* figyelmét teljesen lekötötte az ut, a vezetés. De egyszer mégis Evelyn *Holt* felé fordult és megkérdezte. Nem udvariasan és nem ártatlanul, hanem gunyosan: „Lassabban vagy gyorsabban?“ — Evelyn *Holt*-ban erre felülkerekedett a büszkeség, az hogy megmutatja, ő, a nő is kibir annyit és mer annyit, mint egy férfi és dacosan azt felelte: „Gyorsabban.“ — Ugy lett. A tachometer villámgyorsan emelkedett 180—190—200—210 kilométeres sebességre. Hogy azontul emelkedett-e, azt Evelyn *Holt* nem tudta ellenőrizni, mert lehunyta a szemét és ki nem nyitotta addig, még az autó meg nem állt. S hogy a kiszállásnál azt nem mondta Brauchitschnak, hogy: „Soha többet nem ülök maga mellé autóba“ — az csak azért történt, mert akkor nem játszhatta volna el Brauchitsch mellett a szerepét. Az pedig, még a kollégák szerint is, megér ilyen veszedelem-kiállást.

Lotz
festő művei

*** Lotz-vázlatokat kapott az Operaház Emlékmuzeuma.** Értékes mükincsekkel gazdagodott az Operaház Emlékmuzeuma. *Wolfner* Gyula tizenöt Lotz-vázlatot ajándékozott oda. A Lotz-vázlatok nagyrészt olajpapirra festett temperák. A müveket az Operaház másodemeleti büfféjében fogják kiállitani.

Lipsay

1935 III. 1

zám..... Pénztári szám.....

talvány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

ltal .....

.....*ért*

fizetendő.

.....*bélyeg* .....*nyugta* .....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás

Lotz Károly, festő MDK

Operaházi freskóit
felújították.

— : Az új idény előkészületei az Operaházban 7

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. aug. 16.

Lot 2

Művével szerepel az Ernst-
múzeum aukciókiállításán.

M.O. 929. XII. 1. V. Ü. 929. XII. 1.
Est, 929. XII. 1. P. K. 929. XII. 1.

Lotz.

Az új magyar képtár megnyitásával művei a Szépművészeti Múzeumban nagyobb térhez jutottak.

Pesti Napló, 1928. Nov. 4.

Lotz

Képzőművész

Nemzeti Újság

1935 V. 5.

— **Lotz-vázlatok az Operaházban.** *Wolfner* Gyula áldozatkészségéből értékes *Lotz*-vázlatok jutottak az Operaház birtokába. *Ybl* Ervin egyetemi magántanár kezdeményezésére *Wolfner* Gyula megvásárolta a *Szépmüvészeti Muzeum* számára a mester néhány tanulmányát azzal a kikötéssel, hogy azokat *letétül az Operaház emlékgyüjteményének adják át.* A temperavázlatok egy részét *Lotz* az operaházi nézőtér mennyezetét tartó boltivnek képeihez készitette és ezek eredetileg a zene különböző műfajait szimbolizálták volna. Helyettük később zenélő angyalokat festett a hatszögletü mezőkbe. A többi vázlat a proscenium homlokzatára tervezett képekhez készült. A tizennégy *Lotz*-vázlathoz egy *Than* Mórtól származó apró olajfestmény is járul, mely a mennyezet egyik sarkába elgondolt tritonhoz készült. A vázlatok különösen azért érdekesek, mert betekintést engednek a nézőtér festői diszitésének első megoldási terveibe. A vázlatokat az Operaház igazgatósága a dr. *Géber* Antal miniszteri tanácsos által felajánlott keretben az elsőemeleti társalgóban állitotta ki.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s

Utalványszám ...../BI..... ügyosztály.

Fizetési u

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

.....

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

.....

.....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

A könyv

Lotz

B.H.933.XII.3.

• (A kormányzó a Lotz-kiállításon.) Horthy Miklós kormányzó és felesége Koós Miklós alezredes, szárnysegéd kíséretében szombat délben megtekintette a Műcsarnok karácsonyig meghosszabbított Lotz Károly emlékkiállítását, ahol Nékám Lajos dr., a Képzőművészeti Társulat alelnöke, Hodossy Gedeon dr. igazgató és Petrovics Elek dr., a Szépművészeti Múzeum igazgatója fogadta. A termekben Petrovics Elek, mint a kiállítás szervezője és rendezője, kalauzolta a kormányzót és feleségét, akik gyönyörködéssel nézték a nagymester válogatott alkotásait. A kormányzó és felesége több mint egy órát töltött a kiállításon és megköszönte a kalauzolást, őszinte örömének és megelégedésének adott kifejezést afelett, hogy a mester százéves születési évfordulóját ilyen nagyszabású kiállítással ünnepelte meg a Képzőművészeti Társulat. Helyeslőleg vette tudomásul a kormányzó Hódossy igazgató bejelentését, amely szerint a Társulat mozgalmat indított aziránt, hogy a mester hosszú időn át volt lakóhelyét, az Andrássy-út 83. számú ház falát emléktáblával jelölték meg. A Műcsarnokból a kormányzó és felesége Petrovics Elek főigazgató kíséretében átment a Szépművészeti Múzeumba, ahol a műcsarnoki kiállítás kiegészítő része, az akvarellek és rajzok és freskótervek vannak külön termekben kiállítva. Itt Hoffmann Edith dr. igazgatóőr kalauzolta a kormányzót és feleségét.

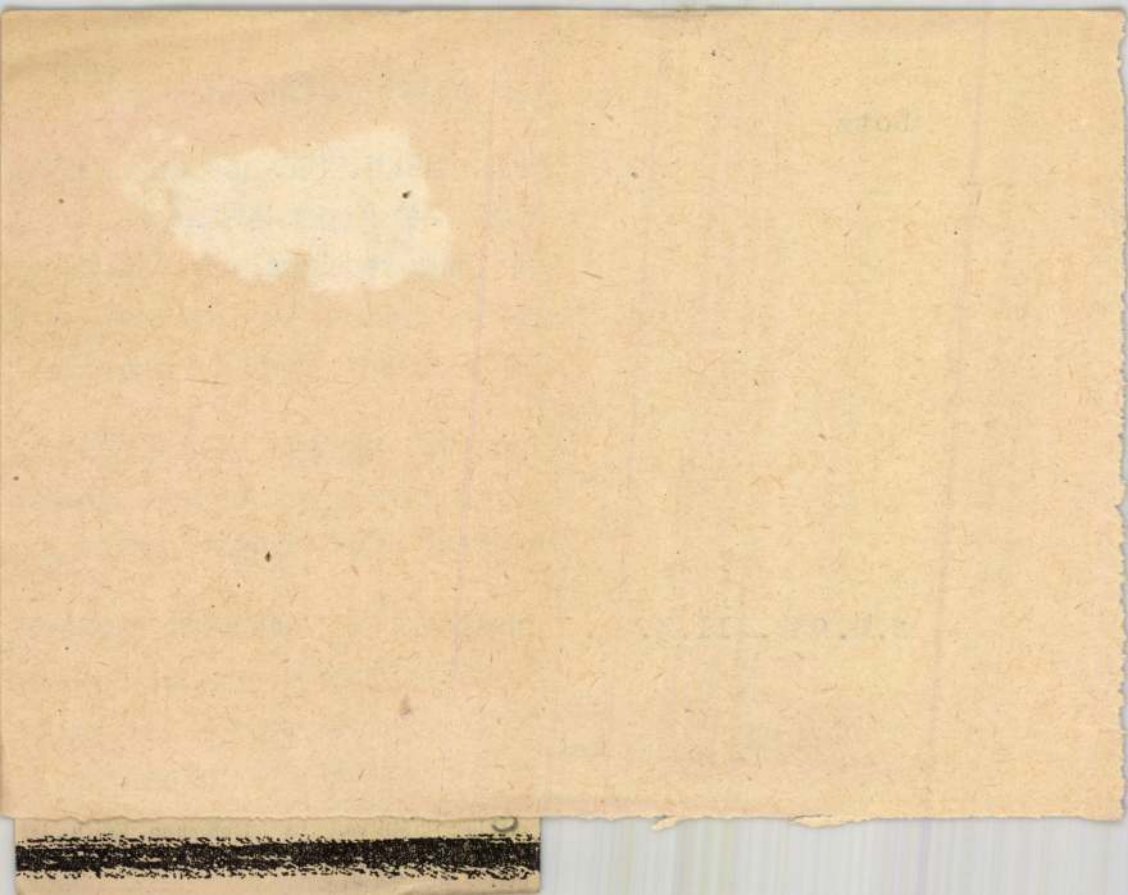

Lotz Károly

P. H. 1942. V. 2.

A Szépművészeti Muzeum grafikai kiállítása

A régiek, ha abban a hangulatban voltak, mint mikor mi kalandos regényeket és ötletes novellákat olvasunk, az ókori Róma ünnepelt poétájának, Ovidius-nak egy kötetét vették elő, legszivesebben az *Átváltozásokról* szóló ragyogó képzeletü munkáját. Még dédapáink is elszórakoztak rajta. Az olvasót tarka tündérvilág fogadja itt, amelyben megismerkedik a varázsköntösü Jupiterrel, aki hattyu alakjában közeliti meg Lédát, bika formájában rabolja el Európát, aranyesővel hódítja meg Danaét. De nemcsak ő változik át tetszése szerint, de ő is átváltoztathat bárkit bármily alakra; igy varázsolja el Dafnét babérfává, Syrinxet náddá, Iot — elég udvariatlanul — tehénné, Aeneas viszont egyszerre arra ébredt, hogy az egek ura hajóit nimfákká formálta át, ami bizony nem volt kellemes meglepetés.

Ime néhány példa abból a sokezer átváltozásból, amelyet az ókor ismert s amelyet Ovidius ragyogó tollal feldolgozott. Ezzel jóformán az egész mitológiát kimeritette és további használatra átnyujtotta az utókor költőinek és képzőművészeinek.

A római épitőművészet, amely elsősorban épitészetben élte ki magát, nem gondolt a Metamorfózisok rendszeres megörökitésére. Annál jobban kapott e témákon a reneszánsz, s az azt követő festő és grafikus nemzedékek, egészen a mult század elejéig. Ezt a témakört mutatja be Szépművészeti Muzeumunk grafikai osztálya most megnyiló kiállitásán. Ez folytatása annak a rendszernek, amelyben eddig egyes klasszikusok, — Dante, Shakespeare, Goethe stb. — kerültek grafikus művészek által illusztráltan bemutatásra.

Az összes nagy költők közül mindenesetre Ovidius az, aki legtöbbet foglalkoztatta a grafikai művészeket a reneszánsz, barokk, rokokó és empire korszakokon át egészen a táblabirói világig, amelynek puritánlelkülete már egyéb témákat keresett.

Igy nem véletlen, hogy Ovidius és a metamorfózis-téma megihlette a száz év előtt élt *Daumier*-t, a világ legnagyobb karikaturaművészét. A kiállitáson látjuk Daumier átváltozásokat csúfoló litografiáit is, ezek közt *Pygmalion* esetét. A gúnyrajz alatt, négysoros versike a megelevenedett szobor alkotójáról szól.

Nagy volt meglepetésed, hogy ime látod
A hölgyet, ki kő volt még eleintén,
Hajlani hozzád: arca piros neki
[szendén
S kér tőled tűsszenteni cseppnyi
[tubákot.

Kellemes végigsétálni a pompásan elrendezett kiállitáson és végignézni, hogy hasonló témákat mily különböző képpen dolgoztak fel olasz, német, holland, francia és angol művészek. Magyar grafikai lapot nem láttunk: csekély számú művészünk az időben nem foglalkozott e nagyobb igényü témákkal. Lotz Károly két mitológiai tárgyú olajvázlatának mindenesetre megörültünk.

A kiállitást, amely szombaton nyilik meg, dr. *Hoffmann Edith* muzeumi igazgató és dr. *Domán Andrea* rendezték.

Siklóssy László.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s

Utalványszám ...../Bi..... ügyosztály.

Fizetési u

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára c

Pengő

azaz

A ..... Pengő ..... fillérről kiállítandó .....

Budapesten, 19 .....

Utalványozza «.....» főosztály:

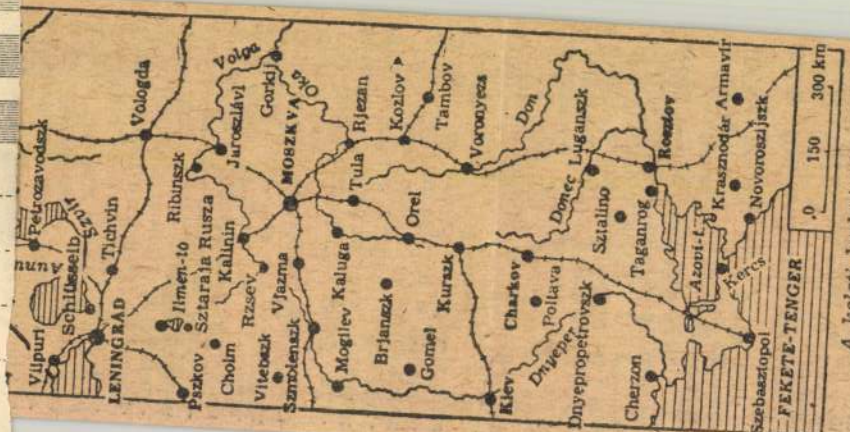

A keleti hadszíntér.

Harci repülőgépeink csütörtökön a nap folyamán, valamint a péntekre virradó éjszaka szebasztopoli, novorosszijszki és leningrádi célpontokat bombáztak jó romboló és tüzhatással.

A csütörtöki nap légi harcaiban a Szovjet 53 repülőgépet vesztett, három szovjet gépet a földön pusztítottunk el.

Eszak-Afrikában az éjszakai brit felderítő előretörések elhárítása során több foglyot ejtettünk.

Málta szigetének repülőtereit pan

Lotz Károly

N.U.933.X.4.

Szerda, 1933 október 4. N. H.

LOTZ KÁROLY CENTENÁRIUMA

A magyar művészi élet ebben az évben ünnepli *Lotz* Károly születésének századik évfordulóját. Ezt az évfordulót a *Műcsarnok* termeiben rendezendő nagy kiállítással ünneplik meg, amely mozgalom élére *Hóman* Bálint kultuszminiszter állott. A kiállítás főanyaga *az a nagyszerű gyüjtemény lesz, amelyet az állam egy 1905-ben hozott külön törvénycikkel a Szépművészeti Muzeum számára 300.000 koronáért megvásárolt,* amelyet azonban helyszüke miatt a maga teljességében kiállitani nem tudtak. Ezt az anyagot kiegészitik a magánosoktól bekérendő művészi alkotásokkal, amelyekkel a Műcsarnok összes terme meg fog telni. Budapest közönségének régen élvezett művészi gyönyörüségben lesz része, mert *Lotz* Károly emlékkiállitása 1905-ben volt a Műcsarnokban és azon sem volt ily rendkivül gazdag anyag egyesitve. A kiállitás rendezésének nehéz munkáját *Petrovics* Elek dr., a Szépművészeti Muzeum főigazgatója vállalta. A kiállitás rendezősége elhatározta, hogy ezt a ritka becsü kiállitást gazdagon illusztrált katalógusban örökiti meg, amelynek előszavát *Wlassics* Gyula dr. báró, h. államtitkár irta meg.

A kiállitás sikere érdekében a rendezőség felkéri a magyar közönségnek azt a részét, amelynek tulajdonában a mesternek bármely értékes alkotása van, hogy azt sziveskedjék akár telefonon (Műcsarnok 182—84) a délelőtti órákban, akár levelezőlapon a titkári hivatalnak bejelenteni és a kiállitás tartamára átengedni. A rendezőség maga gondoskodik az ily müvek beszállitásáról és a kiállitás után való visszaszállitásáról. A kiállitást nagy ünnepség keretében október végén nyitják meg és december 3-áig marad nyitva.

Deutsche Bank und Disconto 40, Dresdner [illegible] 35.5, Reichsbank 141.5, A. E. G. 17 és háromnegyed, Bemberg 39 és fél, I. G. Farben 116, Gesfürel 72, Harpener 80 és háromnegyed, Rhein. Braunkohle 185, Rhein. Stahl 73.5, Siemens 147.5, Glanzstoff 40, Ver. Stahlwerke 32.

Frankfurt, október 3. (Esti értéktőzsde.) Az esti tőzsdén a forgalom szük keretek között mozgott. Az alaphangulat ennek dacára barátságosnak volt mondható. — Zárlat: Deutsche Bank und Disconto Ges. 43, Gelsenkirchen 46 és fél, Harpener 80 és háromnegyed, Mannesmann 50 és fél, I. G. Farben 115 és fél, Siemens 145 és háromnegyed. Nordd. Lloyd 11 és egynegyed.

Genf, október 3. (Értéktőzsde.) Urikányi 23, Budapesti kölcsön 1914. évi 143, Magyar Általános Kőszén 197.

Fémplac

London, október 3. *(Fémtőzsde).* Réz, ón és ólom aligtartott, horgany lanyhuló. Vörösréz standard 35 3/16—35¼, 3 hónapra 35⅜—35 7/16, lesz. árf. 35¼, elektrolyt 38½—39, best. sel. 37¼—38½. ón standard 221⅛—221¼, 3 hónapra 221—221¼, lesz. árf. 221¼, banca ón 228, straits 228, ólom külföldi prompt 11 15/16, horgany

Lotz Károly

M.933.X.4.

Lotz Károly emlékkiállítása

Lotz Károlynak, a legnagyobb magyar festőművészek egyikének százéves születési évfordulóját fogja ünnepelni az ország.

Ezt az országos ünnepet, amelynek rendezői élére *Hóman* Bálint kultuszminiszter állott, a *Mücsarnok* összes termeiben rendezett emlékkiállítás vezeti be. A kiállítás főanyaga az a nagyszerü gyüjtemény lesz, amely még igy együtt nem került a közönség elé és amelyet az állam egy 1905-ben hozott külön törvénycikkel a *Szépmüvészeti Muzeum* számára vásárolt meg. Ezt a gyüjteményt helyszüke miatt eddig a maga teljes nagyságában kiállitani nem tudták. A nagyszerü anyagot kiegészitik a magánosok gyüjteményeiből kölcsönkért alkotásokkal, az operaházi, bazilikai, Mátyás-templomi, pécsi székesegyházi és annyi más, hatalmas freskó vázlataival, terveivel, fényképmásolataival ugy, hogy a *Mücsarnok* összes termei *Lotz* Károly teljes müvészeti nagyságát fogják hirdetni.

Lotz Károly akár mint tájképfestő és zsánerfestő, de különösen mint arcképfestő (Cornélia-képek) örökre maradandót alkotott. Falfestményei pedig — *Székely* Bertalan hatalmas alkotásai mellett — legmagasabb csucsát jelentik a magyar festészetnek. Ez az emlékkiállitás sok tanulmány- és vázlatrajzával a nagy mester freskóalkotó mühelyébe is tanulságos bepillantást enged. Budapest közönségének igazi müvészeti élményben lesz része.

A kiállitás munkáját *Petrovics* Elek, a *Szépmüvészeti Muzeum* igazgatója vállalta. A kiállitás rendezősége gazdagon illusztrált katalógust ad ki, amelynek előszavát *Wlassics* Gyula báró helyettes államtitkár irta.

A kiállitás sikere érdekében a rendezőség felkéri a magyar közönséget, hogy akinek tulajdonában a mesternek bármely értékes alkotása van, azt jelentse be akár telefonon (Mücsarnok 18-2-84) a délelőtti órákban, akár levelezőlapon a titkári hivatalnak és a kiállitás tartamára engedje át. A rendezőség maga gondoskodik az ily müvek beszállitásáról és a kiállitás után való visszaszállitásáról.

A kiállitást nagy ünnepség keretében október végén nyitják meg és december 3-áig marad nyitva.

triában
kat. Fr
ellenük
legujabb
bíróság
mintha
ennek
tisztán
gyék és
idő, m
még bi
got, m
rült b
sen til

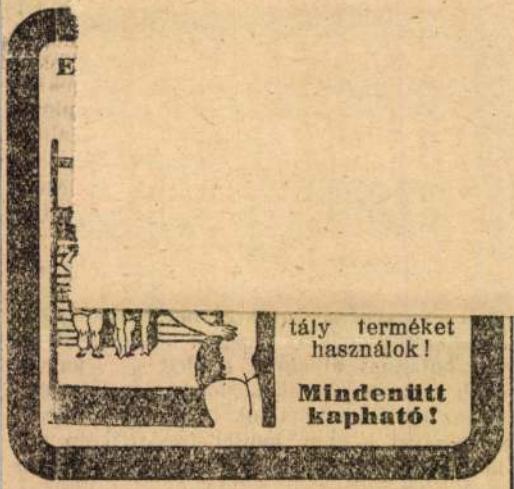

— **Nyugdijas magánalkalmazottak jelentkezése.** A *Nyugdijas Magánalkalmazottak Országos Szövetsége* elnöki tanácsülést tartott. Megdöbbenéssel állapitották meg, hogy számos bank- és iparvállalat a 6700-as rendelet téves értelmezésével a nyugdijszabályzatban biztositott nyugdijak nagymérvü *leszállitását* vitte keresztül. Ez ellen a szövetség ujabb lépéseket tesz a pénzügyminiszternél. Az elnökség felhivja a nyugdijasokat, akik nyugdijleszállitó leveleket kaptak, hogy adataik összegyüjtése és a szükséges lépéseknek 15 napon belül való megtétele végett sürgősen jelentkezzenek a szövetség titkárságánál. Podmaniczky-utca 53., délután 5—6 óra között. M. 933 X.4

Őszi szezón az Abbazi

szállodákban. **Olcsó utószezó**

Lotz Károly

N.U. 933. XII. 3.

— Emléktáblával jelölik meg Lotz Károly lakóházát. *Horthy* Miklós kormányzó és felesége *Koos* Miklós alezredes, szárnysegéd kiséretében szombat déli 12 órakor megtekintette a Mücsarnok karácsonyig meghosszabbitott *Lotz Károly-emlékkiállitását*, ahol dr. *Nékám* Lajos, a Képzőmüvészeti Társulat alelnöke, dr. *Hodossy* Gedeon igazgató és dr. *Petrovics* Elek, a Szépmüvészeti Muzeum főigazgatója fogadta. A termekben *Petrovics* Elek, mint a kiállitás szervezője és rendezője. kalauzolta a kormányzót és feleségét, akik élvezettel és gyönyörködéssel nézték a nagymester válogatott alkotásait. A kormányzó helyeslőleg vette tudomásul *Hódossy* igazgató bejelentését, amely szerint a Társulat mozgalmat inditott aziránt, hogy a mester hosszu időn át volt lakóhelyét, az Andrássy-ut 83. számu ház falát, *emléktáblával* jelöljék meg. A Mücsarnokból a kormányzó és felesége Petrovics Elek főigazgató kiséretében átment a Szépmüvészeti Muzeumba, ahol a mücsarnoki kiállitás kiegészitő része, az akvarellek és rajzok és freskótervek vannak külön termekben kiállitva. Itt dr. *Hoffmann* Edith igazgatóőr kalauzolta a kormányzót és feleségét.

Lotz Károly

M.O.933.XI.5.

10 M.O. 933. XI.5

Lotz Károly-emlékkiállítás a Műcsarnokban

Százéves születési évfordulója van *Lotz* Károlynak és *Petrovics* Elek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója, ebből az alkalomból Lotz műveinek olyan gazdag és teljes gyűjteményét állította össze a Műcsarnokban, amely nemcsak arányaiban, hanem eredményeiben is meglepő és impozáns. Pompás dokumentáció akart lenni ez a kiállítás, de több lett ennél. Sok félreismert, rejtett érték lelőhelye, amely a közelmult ismeretéhez és értékeléséhez egészen új adatokat és szempontokat nyujt. Lotzot még ma is mint Budapest középületeinek, az ország nagy templomainak termékeny dekorátorát szeretik bemutatni és biztos, hogy művészetének ez az oldala is kellő méltatást nyer a kiállításon: de értékesebb élményekre bukkan az a látogató, aki a nagy márványcsarnok dekoratív képei helyett a Műcsarnok jobboldali kis kabinetjeiben keresi Lotz igazi arculatát.

A rendező ezekben a kabinettekben külön helyet tartott fenn Lotz korai kis tájképeinek és későbbi, színdús aktképecskéinek. Az a gazdag sorozat kisméretű alföldi tájkép, amelynek egyedüli témája a ménes, a ló, a külföldről hazaérkező Lotzot mutatja be, mint nagy türelemmel és objektivitással dolgozó, alapjában még Biedermeier érzésű művészt. Később Lotz nagy tettrekészséggel engedi magát át a fejlődő világváros, a gazdaságilag fellendülő ország dekoráció-éhségének és ebben a nagyiramú produkcióban a korai darabok tapogatózó, naív kedvessége teljesen elvész. Lotz itt igazi kozmopolita festő lesz, minden törekvésében édes testvére az egykorú ünnepelt párizsi és bécsi deko-

rátcroknak. De lépést is tud tartani velük. Eszközeiben inkább gazdag, mint válogatós. Feuerbach után Makart, a herkulánumi klasszicizmus után Tiepolo lesz az ideálja; de egyben minden más eszközt szívesen használ fel. Forróvérű lesz és szenzuális, kifinomodott festői képességeit egy dekadenciába hajló és erősen karnális fantázia szolgálatába állítja. Az Opera mennyezetvázlatai mellett a kis aktkabinet finomnál finomabb darabjai a jellemző produktumai ennek a művészetnek. A modern művész joggal foglal állást ezzel a lelki beállítottsággal szemben, de Lotz egyéni nagysága ebben a tévedésében annál impozánsabb és úgy kell éreznünk, hogy egy titkos művésztragédia magaslatába nő.

(G. Gy.)

Nemzeti Galéria, a magyar képzőművészet kincsestára

Gazdag díszítésű épület vonja magára a figyelmet az Országházzal szemben, a Kossuth Lajos téren. A Szépművészeti Múzeum után második országos jellegű nagy képzőművészeti múzeumunk ez, a Magyar Nemzeti Galéria, ahol 1957-ben önálló helyet kaptak a magyar képzőművészet kincsei.

A földszinti nagy aulát Lotz Károly freskója díszíti, és a csarnok közepén Ferenczy István csaknem másfél évszázados műve, a „Pásztorleányka" fogadja a látogatót.

Klasszikus mestereink a XIX. században remekművek kincsestárát hagyták az utókorra, megbecsülést és rangot szerezve hazánknak, világhírűvé vált alkotásaikkal. Az első teremben Brocky Károly és id. Markó Károly a múlt század elején külföldön dolgozó festőink képeit állították ki, a sorrakerülő két terem a biedermeier festészetet, a többi között Barabás Miklós műveit mutatja be. A következő termek falain a történeti festészet első nagy alkotásait láthatjuk. Madarász Viktor festménye a „Hunyadi László siratása", Székely Bertalan híres kompozíciója, a „II. Lajos holttestének megtalálása" és Benczur Gyula képei. A realista tájképfestészet kezdeteit mutatják be Mészöly Géza tájképei — köztük a Balatoni halásztanya —, majd Szinyei Merse Pál pompás „Majális"-ában gyönyörködünk.

A következő három terem a klasszikus magyar festészet legnagyobb mestereinek: Munkácsy Mihálynak és Paál Lászlónak, az érzésben és felfogásban is együtthaladó két jóbarátnak alkotásait reprezentálja.

Gazdag élmény hatása alatt érkezünk a második emelet folyosókra, a XX. századi magyar szobrászok kiállítására. Jobboldalon Ferenczy Bén művei, majd Medgyessy Ferenc „Anya gyermekével" című szobra.

Így jutunk a XX. század magyar festészete kiállítási termeihez. A képek egy részét időnként cserélik, hogy a közönség minél többet ismerjen meg századunk műveiből. A kiállítás a szolnoki festők műveivel kezdődik: Deák Ébner Lajos, Bihari Sándor, Thorma János, Fényes Adolf művei látjuk itt. A következő teremben Mednyánszky László festményeivel ismerteti meg a látogatót, majd Hollósy Simon, a nagybányai művésztelep és festészeti szabadiskola alapítójának műveivel találkozunk.

A soronlevő terem főleg Csók István alkotásait őrzi, majd Rippl Rónai József művei következnek. A nyolcak csoportjához tartozó festők külön teremben kaptak helyet. E csoport tagjai később az 1919-es forradalmi mozgalmakban is részt vettek, és a Tanácsköztársaság plakátművészetére nagy hatást gyakoroltak. Közülük Kerstock Károly, Pór Bertalan és Nagy István festményei találhatók. Csontváry Kosztka Tivadar, és követője Gulácsy Lajos látomásszerű képei után alföldi festőinket mutatja be a következő terem. Koszta József, Tornyai János és Rudnai Gyula alkotásait. A két világháború közötti stílustörekvéseket Derkovits Gyula, Huber István, Bernáth Aurél, Aba Novák Vilmos, Egry József, Szőnyi István és mások művei képviselik.

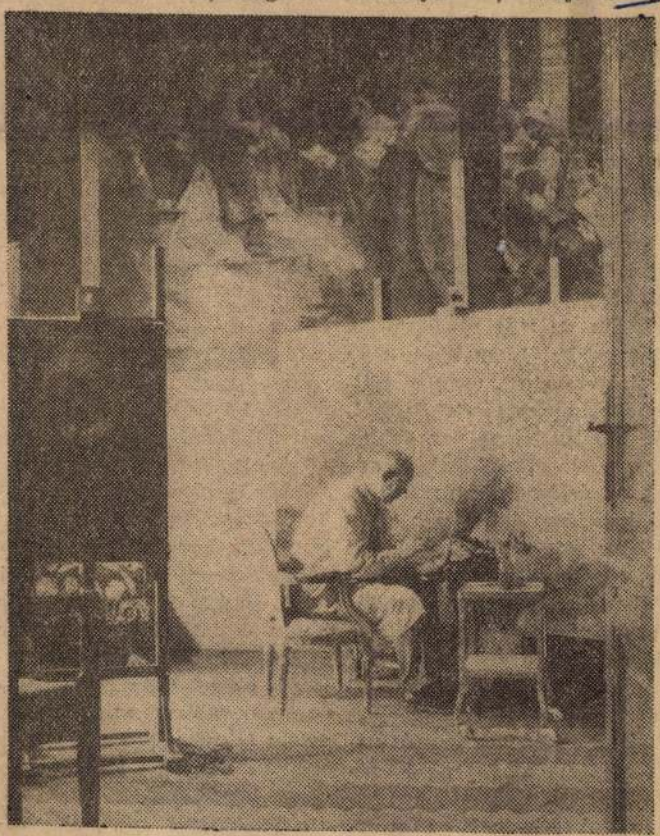

A galériában őrzött alkotásokat folyamatosan restaurálják. Felvételünk: Vasadi Hermann restaurátort mutatja Mészöly Géza: „Balatoni halásztanya" című képének restaurálása közben.

Állandóan sok látogatója van a kiállított képeknek, szobroknak.

konkrétan. A követendő eszmények felmutatásán kívül szükség van arra is: tartalmassá tegyük *mindennapi* életüket, s úgy mutassuk be nekik hétköznapjaink hőseit, hogy a bemutatás *hőfoka* nyomán a *követési szándék* ne maradjon el. A felnőttek igaz, minden szemforgatástól mentes magatartása, az iskola, a közösségek, nem utolsósorban ifjúsági szervezetünk stabilizálhatja és garantálhatja csak megnyugtatóan ifjúságunk egészséges fejlődését. Mert végül bármennyire is paradoxonnak tűnik: *a fiataloknak önmagukban az nem tetszik, ami a felnőttekben.* Tartsunk tehát olyan tükröt eléjük, amelyet nem torzított el sem homorúság, sem pedig domborúság.

Párkány László

...sáról

...ázmű igazgatójával

...rületére kiterjesztjük a földgáz-szolgáltatást. Törekszünk természetesen a megye gázellátására tervezett városaiban is a szolgáltatás mielőbbi megvalósítására, ám a beruházási és kivitelezési problémák miatt itt számos meg nem engedhető lemaradás van.

— A gázszolgáltatás kiterjesztése a modern kor követelménye. Olykor azonban panaszokat hallunk egyes berendezésekkel kapcsolatban. Hogyan orvosolják a hibákat?

— Esetenként sajnos rajtunk kívül álló okok miatt is vállalatunkat érik támadások, kritikák. Ez persze nem zárja ki, hogy mi nem követhetünk el hibákat. A fogyasztók részéről felmerült panaszokat a lehetőségekhez képest mindig és nagyon gyorsan orvosoljuk. A javítási, szerelési munkák átfutási idejét igyekeztünk leszűkíteni, állandó szolgálatot tartunk a gázszivárgások megszüntetésére. Ügyeletes szerelői szolgálatunk működik a Kilián városrészben is. Állandóan fokozzuk követelményeinket a kivitelező vállalatokkal szemben, fejlesztjük kapcsolatainkat a gyártó vállalatokkal a jobb készülék- és alkatrész ellátás érdekében. Azonban szeretném ezt a beszélgetést is felhasználni, hogy kérésünket, tanácsainkat megismételjük. Fogyasztóinktól azt kérjük, ügyeljenek gázberendezéseikre, hozzá nem értő, illetéktelen személyekkel ne dolgoztassanak, mert ilyen esetekben a rendelkezések értelmében a fogyasztókkal szemben el kell járnunk. A gázberendezéseket szigorúan az előírásoknak megfelelően, takarékos gázfogyasztással kell használni, s a lakásból való távozáskor minden üzemelő készüléket el kell zárni. A gáz megkönnyíti a háztartásokban a munkát. Felhasználása célszerű és biztonságos, de az előírt rendszabályokról soha sem szabad megfeledkezni.

Önodvári Miklós

...ben itt tömörülő három m... liárd, viszont nem visszahúz... hanem követi ezt a lépést, és mindenütt ugyanilyen ha... rozottan lép előre a történel... útján.

A szobor póztalan, közvet... derűs nyugalmat ábrá... Mélységesen intellektu... mozzanatot rögzít. Az arc... gyel, a láb előre lép. Hogy... is írta Majakovszkij? „Hatalmas homlok, hatalmas ész..." — „Alatta az emberiség vonul..." — „Jelentéssel kell elébe állani..."

Megálltam én is előtte, és elgondolkoztam, mit is kellene jelentenem. „Nem szolgálatilag, szívből csupán." Sok-sok gondolatom volt. Mindenekelőtt az a húsz évnyi történelem, amelynek összegezését most végezzük, és egy hét múlva, április 4-én diadalmasan megünnepeljük. Kedvem lett volna jelenteni, beszélgetni a szoborral, de ránéztem, arcának ércvonásai hirtelen feléledtek, mikromozgásba kezdett a mű, rámsugárzott az ábrázolt derű, és értettem, ez a szobor önmaga jelent. Magába foglalja történelmünket, ha akarom 1919 óta, ha akarom 1945 óta, de még régebbről is, szinte azóta, hogy hazánkban az első marxista, vagy szociáldemokrata csoportok összeültek. Mindez benne van abban, hogy végre ott áll helyén annak az óriásnak óriás szobra, aki legjobban hintette a marxista eszme magját, s akinek vetése nemcsak kikelt, hanem szárbaszökkent, és egyre dúsabban nő, erősödik szerte a világon. Lenin vetése ez, azé a Leniné, aki aránylag rövid életében feljutott a történelem mindent belátó csúcsára és onnan mutatta meg jövendő útját az emberiségnek, onnan intett mindenkinek, hogy gyertek; a tökéletes igazsághoz csak ez az egy út vezet, amelyet mutatok most nektek. És Lenin lépett, és Lenint már akkor is milliók követték, azóta pedig milliárdosra nőtt a követők serege.

Itt van most ez az óriás lépés, bronzba öntve, jelképpé tömörítve, és mögötte mily hosszú út, évtizedekbe nyúló rengeteg történelem, a főiránnyal és a kitérőkkel együtt. Lenin mögött, Lenin lépésének üteme szerint, Lenin karjának útmutató irányába halad már az emberiség, azok is, akik még tagadják, mert ezt a megmutatott irányt sehol sem lehet elkerülni, így, vagy úgy, végül ebbe az irányba fordul mindenki, ezért érződik Lenin szobor-lépése mögött az egész emberiség.

Csak ezt jelenthettem volna én is a hirtelen elém magasodó szobor előtt, de megírtuk mi már ezt a jelentést többször is, a moszkvai értekezleteken csakúgy, mint pártkongresszus... szobra Budapesten. Hiányzott? Talán nem. És mégis! Nem hiányzott, mert Lenin monumentális szobor nélkül is óriásként élt az emberekben, jelen volt társadalmunk történetének és alakulásának minden lépésénél, velünk tette meg a szabadság húsz éves útját, velünk volt még akkor is, amikor eltértünk az általa mutatott és kijelölt iránytól, és velünk van most is, és velünk marad örömünkben, keservünkben, velünk minden harcban és minden időben. És mégis hiányzott ez a szobor, éppen azért hiányzott, mert Lenin velünk volt minden időben, így aztán elmondhatjuk, hogy eléggé megkésve állítottunk neki méltó emlékművet. Hamarabb kellett volna, talán már 1945-ben, vagy a fordulat éve után, de mindenképpen korábban.

Megkéstünk, ez így igaz. De nem késtünk el. Azok, akik mellőzték Lenint, nem jártak a lenini úton. Az viszont, hogy végre ott áll az a gyönyörű, hatalmas léptű szobor, már minket bizonyít, minket igazol. Azt igazolja, hogy teljes erővel visszakanyarodtunk a lenini útra, és úgy lépünk, ahogyan Lenin érclába lép, nyugodtan és lendületesen, megállíthatatlanul előre. Előre, mégpedig pontosan abban az irányban, amely irányba Lenin lépett és bronzba öntött lépésével is vezet bennünket.

Pátzay Pál, a szobor alkotója mondotta, hogy alkotás közben örökösen Majakovszkij versére gondolt. Arra a két sorra, amely így hangzik: „Azt mondjuk: Lenin — azt értjük: a párt... Azt mondjuk: a párt — azt értjük: Lenin." Nos, hát nem lesz szöveg a szobor talapzatán, se név, se versidézet. De aki megáll majd a szobor előtt, tudni fogja, hogy ez az ércalak egyszerre jelenti Lenint és a kommunista pártot. Igen, egyszerre. És egyben azt is jelenti majd, hogy igazán kommunista párt csak az lehet, amely egyben leninista is. A mi pártunk ilyen párt. Erre büszkék lehetünk. Szimbólizálja ezt a szobor is, amelyet akkor állíttatott fel pártunk, amikor már teljesen megszüntettük a személyi kultusz hibáit, amikor teljesen egyenesen, szembefordult arccal haladunk előre a lenini úton. S ezután, ha lemegy a nap, békés alkonyokon, elsétálhatunk erre. Lenin szobra elé, s miként Majakovszkij tette, megállhatunk előtte jelentést tenni, nem hivatalos jelentést, szívből csupán.

Szendrei József

MAGYAR-SZOVJET BARÁTSÁG
1965 MÁJ. 2.
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lotz Károly

P.H.933.XI.4.

Lotz-kiállitás a Műcsarnokban

a mester születésének 100-ik évfordulóján.

Lotz Károly művészete annyira ismert nálunk, hogy szükségtelen felfedezni.

Hessen-Homburgban született 1833 december 16-án. Gyermekkorában került Magyarországra s itt a magyar levegő varázsa lelkületét egészen magyarrá alakitotta. Művészetének első korát a magyar alföldi élet festése köti le. Ekkor festi legelő lovait, a gémeskut körül pihenő ménest, az alföldi vihar száguldó felhői közt repülő gólyát Van egy képe: „A betyár lova", amint a nádfödeles csárda nyitott ajtaja előtt áll és nyugtalanul kaparja a földet, benn a betyár talán kedvesével mulat, — ez valósággal egy megfestett Petőfi-költemény.

Később nagyobb feladatok érdeklik. Mesteri képmásokat fest, szépséges női aktokat (főleg leányáról, Kornéliáról), nagy freskó-kompozíciókban virul ki zsenialitása. Megfesti a Vigadó, a Nemzeti Muzeum, az Akadémia falképeit, az Opera pompás mennyezetképét, disziti hiresebb templomainkat, közpalotáinkat s mint a freskó-mesteriskola tanára a kiváló utódok egész sorát neveli.

Művészi erejében haláláig friss marad s neve ott él a magyar művészettörténetben legnagyobb festőink sorában.

Most születésének századik évfordulóját az Orsz. Magy Képzőművészeti Társulat diszes emlékkiállitással ünnepli, megtöltve a Műcsarnok termeit a nagy mester műveivel. A kitünően válogatott anyagot *Petrovics Elek*, a Szépművészeti Muzeum főigazgatója, ép oly kitünően rendezte, ugy hogy a 15 terem gazdag anyaga mindvégig élvezetes látni való.

A nagymester halála után rendezett hagyatéki kiállitás zsufolt termeitől abban is különbözik ez a tárlat, hogy java részét magános gyüjtők s a család tagjainak birtokában levő művekből állitották össze.

Az első nagy teremben válogatottan szép reprezentációs darabok java része *Amor és Psyche* kompozíciókból áll, melyek ép annyira szivéhez nőttek a mesternek, mint Kornélia leányának csodaszép aktja és finom feje, — mely szinte kimerithetetlen tárgya volt az ő nagy művészetének. De igen szép vásznak még itt az „*Álom*", a „*Cseresznyés Madonna*", a „*Múzsa*", az „*Alvó Vénusz*", a „*Fürdő nő*", a „*Nyár*" — s a partrait-szépségek közt báró Hatvany Sándorné, dr. Ugron Gáborné, Sándorné Lotz Ilona, Zemplényi Tivadarné, Strobl Alajosné képmásai. A többi terem képmásai közt is feltünik még Mészöly Géza, Ilosvay Lajos, Trefort Ágoston, Rauscher Lajos, Vámossyné Eleöd Karola, Lámné Hilberth Irén, Hentz Klára s a mester többféle önarcképe.

A magyar tárgyu képek nagy seregéből kiválik a második terem hatalmas vászna, a „*Ménes*", — mellette a hires „*Ménes a zivatarban*" (az 50 pengős illusztrációja) s a „*Zivatar a pusztán*", — azután az „Arató ünnep", az „Alkonyat" (birkanyáját terelő juhásszal), a „Ménes az itatónál", „Lovak a Tiszában", „Lófürösztés". „Szüreti mulatság" — a „Halász", a „Sulykoló asszonyok", a „Libapásztorlány", a „Kovácsnál", a „Nyomtató lovak", a „Mulató legény", néhány jó tájképe s egy kedves visszaemlékezés: „Felekyné Munkácsy Flóra mint fonónő".

Lotz későbbi működését a dekorativ festészet foglalja le s ezekhez rengeteg tanulmányt készit. Igy halmozódnak fel Kornélia-aktjai és mitológiai kompoziciói is. De száz és száz finom apróságot fest még Kornéliáról, talán pihenése közben, Kornéliát fehér ruhában, arany ruhában, fekete bársonyban, sárga selyemben, báli ruhában, empire ruhában, rokokoviseletben, piros napernyővel, a zongora előtt, mint apácát, mint szent Ceciliát, — neki festi a szebbnélszebb legyező-képeket, kis oltárképeket, amoretteket. Ekkor készülnek a „Léda és a hattyu"-képei, az „Alvó bacchansnő", a „Mámoros bacchansnő", — „Páris almája", — a „Hullám" (Vénusz alakjával), a „Vénusz és Ámor".

Művészetének nagy értékei történelmi és vallásos tárgyu freskói. Ezekből több teremben mutat be a tárlat érdekes, szines vázlatokat és eredeti nagyságu szines kartonokat. A harmadik teremben pld. arany alapra festett dekorativ faliképek sorakoznak (a székesfőváros tulajdonai), azután a „Szent István, Könyves Kálmán és Nagy Lajos korát" ábrázoló szines vázlat (az Akadémia tulajdonai), az „Okosság, Igazság, Ipar és Kereskedelem" (a régi Börze számára), „Argirus királyfi és Tündér Ilona" (a Vigadó számára), „Tinódi Lantos Sebestyén", a „Rózsát dobó nő" (egy Rákóczi-uti ház számára), „Budapest apotheozisa" (a Párisi nagy áruház számára), a „Művészetek", „Tudományok" (a Nemzeti Muzeum részére), ujabb termekben a Magyar kir. Kuria mennyezetének vázlatképe, falfestmény-kartonok a „Műcsarnok" részére, nagy kartonok a Mátyás-templom diszitéséhez, lünetta-tervek, dekorativ frizek; az „Olympus" (az Operaház mennyezetképének vázlata), — a lipótvárosi Bazilikához készült „Krisztus feltámadása", — a Mátyás-templom *Szent László-ciklusának* szép darabjai, másik nagy kartonon: „III-ik Callixtus pápa a nándorfehérvári győzelem emlékére elrendeli a déli harangszót", — a budai vár Habsburg-terének mennyezetképe, gróf Károlyi István palotájának s a Wodianer-palotának mennyezetképei, — „Mária mennybemenetele" (a tihanyi templom részére), — és sok más szép kompoziciója.

Az emlék-kiállitáson 450 festmény mellett két szobormű is szerepel: *Pásztor János* gyönyörü siremléke (a kerepesi temetőben emelte a székesfőváros közönsége) és Liptóujvári *Stróbl Alajos* kitünő szobormása a halhatatlan mesterről.

Mert Lotz lelke annyira összeforrott az égiekkel, — hogy igazán halhatatlan.

Kázdi-Kovács László.

életét fenntartani. Ausztria nem kiegyensulyozott gazdasági egység. Kevés remény mutatkozik arra, hogy ez a büszke és kulturált nép rendbejöjjön. Nem is remélhetik, hogy maguk tudjanak segiteni magukon. Az ország nyelve német lévén, sok ember kétségbeesésében és lehangoltságában Németország felé hajlik. Ezek mostanáig kisebbségben vannak. Dollfuss helyzete pedig pillanatnyilag valamivel erősebbnek látszik.

Addig nem lehet állandó stabilitás itt, mig nem találnak módot arra, hogy Ausztria valamely közép-európai gazdasági unióhoz csatlakozzék.

A helyzet *Magyarországon* sok tekintetben különböző. Itt legalább állandó kormányzattal állunk szemben, bár én azt hiszem, hogy a gazdasági helyzet rosszabb, mint Ausztriában.

A trianoni szerződés előtt Magyarország lakossága körülbelül 21 millió volt. Trianon után 8 millió. Lakosságának 61%-át elvették tőle; 25% Romániához lett csatolva, körülbelül 20% Jugoszláviához és majdnem 17% Csehszlovákiához.

Területének majdnem háromnegyed részét elvették. Elvesztette erdeit és ugyszólván minden nyersanyagát.

Több mint hárommillió embert, ki magyar anyanyelvü és magyar faju, egyszerüen odaadtak más országoknak anélkül, hogy egyáltalán alkalmuk lett volna igent, vagy nemet mondani.

A másnyelvü lakosságot, melyet Magyarországtól elvettek és más országoknak utaltak át, nem kérdezték meg, vajjon van-e kedvük odatartozni vagy sem.

Nem szabad figyelmen kivül hagyni, hogy *a nemzetiségi elvet nem tartották be a békeszerződésekben.*

Csehszlovákiában a csehek kisebbségben vannak.

Jugoszláviában a szerbek vannak kisebbségben.

Erdélyben, amit Romániának adtak oda, 1,750.000 magyarvérü ember van.

Magyarország olyan ország, melynek ezeréves civilizációja van. Ezt széjjelszaggatták, egész belső gazdaságát tönkretették. Magyarország szenved az igazságtalan elbánás következtében és mégis reméli, hogy békés utat fognak találni, hogy a szerencsétlenségén segitsenek.

A trianoni szerződés gazdasági következményei

Egy ember, aki nem tudott meghalni.

Irta: Ilj. Hegedüs Sándor.

Örömmel üdvözöltem doktor barátomat.

— Nos, jöjjön, jöjjön, kedves doktor, meséljen nekem valami uj csodát, amelyet az élettan buvárai felfedeztek, hogy életben tartsák az embereket.

— Csak bizonyos korig, — szólt a doktor, — mert az élet határos. De már 10—15 évvel emelkedett az átlag emberi élet és ez is nagy vivmány.

— De azért csak nagy igazságtalanság — mondottam, — azt maga is belátja, doktorkám, hogy mig a krokodil elél nyolcszáz évig, az elefánt kétszázig, egy rongy papagáj százötvenig, egy jobbfajta fa három-négyszáz évig, azalatt az embernek a napjai nyolcvan év határával jóformán meg vannak állapitva. Hogy jutok én hozzá, hogy egy rongy krokodil tizszer több évig éljen, mint én, mi jogon állit elém a halál hétszázhusz évvel korábban, mint egy napon sütkérező krokodilhoz? Hát ez az értékmérése az életnek? Mert abba belenyugszom, hogy száz évnél tovább egy élőlény se élhessen, se ember, se állat. Ebben van bizonyos kegyetlen logika, de legalább igazságos, de hogy bizonyos állatfajok, melyek sokkal alsóbbrendüek, mint az ember, éppen az embert éljék tul, ebbe nem tudok belenyugodni!

— Pedig nyugodjon meg, mert azt hiszem a természet ezt bölcsen rendezte be.

— Ha maga az igazságtalanságot bölcsességnek nevezi, akkor magának van igaza.

— Nézze, uram, — szólt a doktor, — én magát nem tudom meggyözni pozitivumokkal arról, hogy

Lotz Károly

Helyreállítják a budavári Mátyás-templomot

(Tudósítónktól.)

Az 1945-ös budapesti harcok idején a Mátyás-templom súlyosan megrongálódott. A 75 méter magas főtorony több találatot kapott, leomlott az északnyugati lépcsőtorony, beszakadt a boltozatok egy része, s az eső a belső falfestményeket — Lotz Károly és Székely Bertalan alkotásait — is megrongálta.

A tornyot most állványok veszik körül. A Halászbástya után újjáépítik a Mátyás-templomot is!

A csúcsíves csarnoktemplom, amelyet IV. Béla alapított, a századok során igen sok viszontagságon ment át. Déli tornyát 1470 táján Mátyás újonnan építtette. A törökök mecsetként használták, majd az 1723-i nagy budai tűzvész csaknem teljesen elpusztította. Ezután egyszerű toronnyal, barokkos jellegben állították helyre, s később is többször átalakították, úgyhogy eredeti formáját egészen elvesztette. A templom felszabadulás előtti formáját 1873—1896 között kapta. Ekkor Schulek Frigyes vezetése alatt az eredeti elrendezés eszméjének elfogadásával, és a XIV—XV. századbeli csúcsíves részletek megtartásával épült újjá, s egyike lett Budapest legszebb építészeti emlékeinek.

Az épületet legutóbbi, pompás formájában állítjuk helyre — mondják Borsos László és Gerő László elvtársak, a Vár helyreállítási munkálatainak vezetői. — A legapróbb részletekben is

ragaszkodunk Schulek Frigyes terveihez és elgondolásaihoz. Vigyázunk, hogy az épület műemlék-jellege csorbítatlanul megmaradjon.

A helyreállítási munkálatok tavaly júniusban kezdődtek, s előreláthatólag a jövő év végén fejeződnek be. Az északnyugati lépcsőtorony 45 méter magasságig már elkészült, 12 méter van még belőle hátra. A több száz faragvány nagyobb része is már csak az épületen való elhelyezését várja.

Igen nagy munka a hatalmas épület restaurálása!

Csupán a főtorony helyreállítására 4 és félmillió forintot fordít államunk.

Az építkezésen nagyon sok faanyagra, finom, faragható mészkőre és pirogránitra, de még ennél is több aprólékos, kitartó, műértő munkára van szükség! Ezt csak az érti meg igazán, aki bepillant az építkezés „műhelytitkaiba", megtekinti a gondosan készített restaurálási tervet, felmegy a sokemelet magas állványra, ahol a liften érkező kőtömböket és faragványokat az épületre illesztik, s ellátogat a templom melletti műhelyekbe is. Itt Gazdag Károly kőfaragó és Rózsa Imre kőszobrász 12 tagú brigádjai dolgoznak. A hatalmas, gyakran két, két és fél tonnás süttői mészkőtömböket vésik, faragják, finommívű keresztrózsákká, fiálé-fejekké, s — az erkélyről a víz elvezetésére szolgáló — ijesztő „vízköpő" sárkányokká. A keresztrózsán két hónapig, a sárkányokon még ennél is tovább dolgozik egy-egy kőfaragó és kőszobrász-mester! Pedig az ő szerszámuk már nemcsak a körző, a kézi véső és a fakalapács, mint a régieké volt.

Sűrített levegővel működő, finoman berregő vésőgépek is segítik munkájukat.

::: Az állvány még jó ideig ott marad a várhegyi magas templomtorony körül, de ha lekerül onnan, új, helyreállított formájában pompázik majd a gyönyörű Mátyás-templom.

zetről adott sajtónyilatkozatában elismeri, hogy a feszültség tovább tart Marokkóban. Arra is célzott: lehetséges, hogy zavargások törnek ki. Hangsúlyozta, hogy a „rend fenntartása döntő fontosságú és az ennek biztosítását célzó hadműveleteket folytatni kell".

Ujabb jelentések arról számolnak be, hogy az *Oued-Zem* körzetében folytatott hadműveletek során 104 marokkóit ejtettek foglyul.

Heves összetűzések játszódtak le *Algírban* is, az Aures-hegységben. Arristól délre heves összecsapásra került sor, amelynek kimenetele ismeretlen. El Hammar környékén négy légionistát megöltek, hetet megsebesítettek. Tkout körzetében három algírit és a karhatalom két tagját ölték meg, hét katonát, illetve rendőrt megsebesítettek.

Constantine északi részében helikoptereken szállított katonák fegyveres fellaghákkal ütköztek meg.

A jelentések szerint még több helység környékén játszódtak le összeütközések.

Franciaországban tovább folyik az

szusát.

A kongresszuson a különféle politikai pártok, tömegszervezetek, egyházak, fegyveres egységek, valamint az ország északi és déli részében élő nemzetiségek, továbbá a külföldön élő vietnamiak több mint 360 küldötte vesz részt.

A kongresszuson képviselve van a lakosság minden rétege, valamennyi vallás, köztük a Kaodaj-szekta, s elküldték képviselőiket a városok is. *Hanoi* és *Haiphong* 50 képviselőt küldött.

A kongresszus részvevői egyhangúlag *Ho Si Minht*, a Vietnami Demokratikus Köztársaság elnökét választották meg a kongresszus tiszteletbeli elnökévé, majd *Hoang Quoc Viet*, a Vietnami Egységes Nemzeti Arcvonal országos bizottságának alelnöke terjesztette a kongresszus elé a politikai program és az alapszabályok tervezetét. A politikai program tervezete 10 pontból áll. Ezek a következők: *Az ország teljes függetlenségének biztosítása, az ország egységének megteremtése, a demokratikus rendszer megszilárdítása, a népgazdaság fejlesztése és a termelés növelése, a földreform végrehajtása, ésszerű szociálpolitika folytatá-*

Az angol szakszervezetek kongresszusán a főtanácsnak sikerült elfogadtatnia a munkások sztrájkjogai ellen irányuló alapszabályzat-módosítást

London, szeptember 6. (MTI)

Mint jelentettük, az Angol Szakszervezetek Főtanácsának a szakszervezetek 87. kongresszusa elé terjesztett jelentéséből kitűnt, hogy a főtanács ellenőrzése alá akarja venni a munkások sztrájkjogát, ezért javasolták a főtanács vezetői, hogy változtassák meg a BTUC (Brit Szakszervezeti Kongresszus) alapszabályzatának megfelelő cikkelyeit oly módon, hogy a főtanács beavatkozhassék a

lentette, hogy *az alapszabályzathoz javasolt módosítás alááknázza a munkások hadállásait a vállalkozók elleni harcban.*

A londoni rádió jelentése szerint a kedd délutáni ülésen a főtanács *arra kérte a kongresszust, hogy ítélje el a „nem hivatalos" sztrájkokat.*

— **Indiában és Pakisztánban** emberek milliói váltak hajléktalanná az

1965 OKT 2

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lotz Károly

ESTI HIRLAP

1021

Vitrinek a Lotz Teremben

A festőművészek, akik a Divatcsarnok Áruház híres Lotz-Termének freskóit restaurálták, azt állítják, hogy a falfestmények közül néhány — a különféle foglalkozási ágakat szimbolizáló figurák — nem *Lotz Károly* alkotásai, hanem *Feszty Árpádé*. Véleményük szerint *Feszty az egyik freskón önmagát is megfestette*, kezében ácsszekercével. Helytálló-e ez a feltételezés vagy sem? — majd eldöntik a művészettörténészek.

A Lotz Terem, amely a hozzáértők szerint az olasz reneszánsz paloták termeinek pompájával vetekszik, ma *műemlék*, fővárosunknak megbecsült kulturális értéke. Annál furcsább, hogy *a termet áruházi vitrinekkel rakták meg*, hogy konfekcionált divatcikkeket mutassanak be. S mert a teremben árusítás nincs, a szemet gyönyörködtető helyiség *rendszerint üres*.

A Divatcsarnok helyén háromnegyed évszázaddal ezelőtt a terézvárosi kaszinó székháza állt. Ennek dísztermében tartották a régi Terézváros polgárai báli mulatságaikat, néha a díszes terem választási gyülések színhelye is volt. Amikor 1909-ben a kaszinó épületét lebontották, hogy helyén felépítsék a Divatcsarnok elődjét, a Párisi Áruházat, a pestiek szenvedélyesen tiltakoztak a Lotz Terem lebontása ellen. A közvélemény egységes fellépésének volt azután köszönhető, hogy *a terem megmenekült, s az áruházat e terem köré építették*. További sorsa sokak előtt ismert már: 1963-ban és 64-ben, amikor az egykori Párisi Áruházat helyreállították és átalakították, restaurálták a Lotz Termet is. *Przudik József* festőművész irányításával *Döbrentei Gábor, Lente István, Leszkovszki György, Szentesi Rózsa és Szaxa József végezte a restaurációt, s ma a terem ismét régi pompájában csillog.* A mennyezet középső képén Lotz Budapest apoteózisát örökítette meg. A fővárost megszemélyesítő nőalak a város címerével ékesített pajzsra támaszkodik, s körülveszik a jelképes figurák: a művészet, az ipar, a kereskedelem, a hír és a bőség megszemélyesítői. A freskó egyik sarkában a Duna folyamisten pihen. *Egyike ez a festmény Lotz Károly legkitűnőbb alkotásainak.* A terem többi képe pedig méltóan sorakozik mellé, ezek az allegorikus figurák: az ács, az építész, a kovács, a tudós, a zenész, az énekesnő, az író, a kőfaragó, a festőnő, a halász és a kertészleány.

A műemlék terem megérdemelné, hogy ne konfekcionált férfi- és női ruhák, cipők bemutató vitrinjeinek tárháza legyen. Kis költséggel berendezhetnék délutáni szórakozóhelynek, cukrászdának. Úgyis kevés, színvonalas helyiséggel rendelkezünk.

Mérlegeljék javaslatunkat az illetékesek.

Pakots György

kommentálja — de nem-
csak a vonal szempontjából
Miután megkönnyebbülten
tudomást vett az irány vál-
tozatlanságáról — utat enged
ironikus, született kritiku
hajlamainak, mondván: „me
gint átszervezés!"

Hát igen, átszervezés.
azt hiszem, nem tévedek, ha
azt állítom, hogy ez időről
időre így lesz, amíg világ a
világ. Talán olykor egy át-
szervezéssel több a kellemé-
nél, máskor eggyel kevesebb,
de ez részletkérdés. Igy van
ez egyébként az egész föld-
golyón. Nemrég ült össze tíz

bombája — ha kikopiatja —
szegény országnak is lehet.
De aki mindenkinek min-
denből bőséget juttat, az rob-
bantja fel az igazi atombom-
bát, az viszi véghez a legna-
gyobb forradalmi tettet.

Tatár Imre

A LÁNY ÉS A SZERETŐ...

Anyagyilkosság Baden-Badenben

• BONN

október 2.

*Dobsa János telefonjelen-
tése:*

Nyugat-Németország leg-
elegánsabb fürdőhelyén, *Ba-
den-Badenben* példátlan ke-
gyetlenséggel elkövetett *anya-
gyilkosság* történt:

**a 16 éves Susanne Quer-
furth megölte anyját,**

mert az tiltakozott, hogy lá-
nya és barátja a lakásban
együtt töltsék az éjszakát.

pok ördögi lánynak neveznek
—, a rendőrségen sokáig ta-
gadott, majd végül bevallot-
ta: barátja — *Horst Müller*
kölni fiatalember — éjszaka
feljött a lakásba. Anyja ki
akarta utasítani,

**a lány és szeretője erre le-
ütötte az anyát.**

Megkötözték és betömték a
száját, majd bevonultak a
hálószobába. Hajnalban
azonban észrevették, hogy a
másik szobában az anya —
több mint ötórás kétségbe-
esett erőlködés után —, *meg-
lazította kötelékeit és a bal-
konra vánszorgott.* Mielőtt
azonban még segítségért
kiálthatott volna, az „ördögi
lány" utánaszaladt és

az utcára taszította.

A szomszédok vették észre a
földön összetörve fekvő idős
asszonyt, aki *a kórházba
szállítás után még 9 napig
szenvedett, de halála előtt
már nem nyerte vissza esz-
méletét.*

Esti Hirlap 7
1965. október 2, szombat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁDI NÉPUJSÁG

1965 FEB 10.

Büszkeségünk, az Országház

Távolodott az ágyúzaj, aztán teljesen megszünt. Budapesten vége volt a háborúnak.

Takarították a romokat, hogy helyet adjanak az újjáépítésnek. Igy történt ez az Országháznál is, ahol a háziműhelyek dolgozói: asztalosok, kőművesek, szerelők, lakatosok, kárpitosok, bádogosok, szakiparosok már az első napon nekiláttak a nagy munkának. A 250 aknatalálat, 300 gyujtóbomba, és mintegy húsz nagy belövés súlyos károkat okozott

a csodálatos műemlék-épületben,

amelyhez hasonlót egész nemzedékek életében is titkán adódó nagy munkával épített fel tervezője, Steindl Imre 17 éven át, 1902-re. Háborús sebet kaptak a kőhomlokzat és tetőzet, a hatalmas kupola, a szobrok, az épület márványfalai, a falfestmények, ajtók és ablakok. És mégis: a rendbehozott képviselőházi ülésteremben már szeptemberben megtarthatta első ülését az Ideiglenes Nemzetgyűlés.

E húszéves emlékekről beszélgetünk Hannig Miklóssal, az Országház főmérnökével. Úgy ismeri a monumentális épületet, mintha maga is részt vett volna születésében. Az Országház teljes pompájában újjáépült, és most kisérőnk társaságában bebarangolunk 694 helyisége közül néhányat.

A Kossuth Lajos téri főkaput két kőoroszlán „őrzi." Innen jutunk a puha piros bársony szőnyegekkel borított lépcsőn a márvány falburkolatú díszlépcsőcsarnokba, ahol kétoldalt nyolc hatalmas gránitoszlop sorakozik. A hófehér lépcsősor fokait, ha a földre terítenék — magyarázza kisérőnk — húsz kilométer hosszan. Érdig sétálhatnánk rajtuk. Az égőpiros szőnyegek beborítanák az egész Népköztársaság útját. Megragadja figyelmünket a sokszínű márványburkolat, a dús aranyozás — amelyre 40 kiló 22 karátos laparanyat használtak fel — a monumentális falfestmények, a mennyezet három allegórikus festménye — Lotz Károly művei — az ólomfoglalatú szines ablakok, és a szines fémkandeláberek. A lépcsősor középső pihenőjénél megállunk az alkotó Steindl Imre bronz mellszobra előtt — Stróbl Alajos alkotása — és a szoborral szemben elhelyezett bronz emléktáblánál.

A méltóságteljesen felfelé vezető lépcsősoron érkezünk

a hatalmas kupolacsarnokba,

az egész épület középpontjába. A tizenhatszögű, ragyogóan szines térhatású csarnok látványának reprodukálására csak festőművész vállalkozhat. A szines és aranyozott márványok és kőféleségek kaleidoszkópszerűen szikráznak az ablakokon beragyogó napfényben. Körös-körül páholysor a tizenhat, egyenként nyolc méter magas neogótikus keretű szines üvegablakok alatt. Csarnokában rendezik az állami fogadásokat, itt adják át a Kossuth-díjakat, karácsonykor pedig mintegy nyolcezer úttörő találkozik itt a 17 méter magas karácsonyfánál.

A díszlépcsősorok tengelyében haladunk tovább a nagy étterembe, amelyet vadásztémájú falfestménye miatt Vadászteremnek neveznek. A terem déli oldalát Attila és Buda bölényvadászata, vele szemben pedig az északi falat a Halászat a Balatonon című, XV. században készült falfestmény díszít. Tölgyfa-keretes mennyezetén az Aratás, a Bőség és a Szüret allegórikus képei, belső oldalfalán Népköztársaságunk címere, amelynek két oldalán a munkás-paraszt szövetséget jelképező címerek láthatók. A Vadászteremből nyíló goblein-terem hosszanti falát hatalmas faliszőnyeg díszíti, a Pusztaszeren tartott első nemzetgyűlést ábrázolva, amint

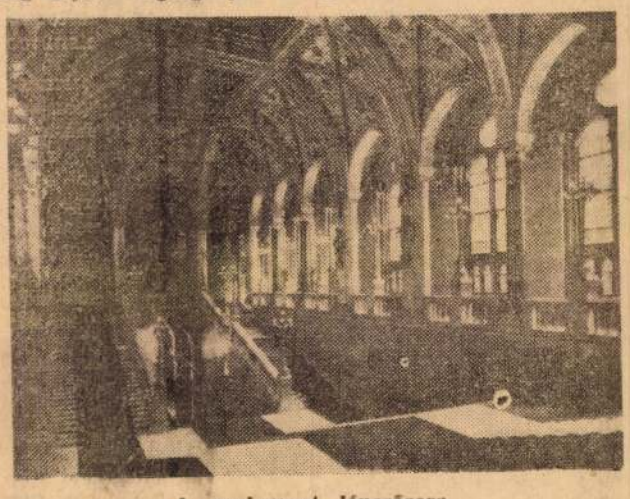

A parlament lépcsősora.

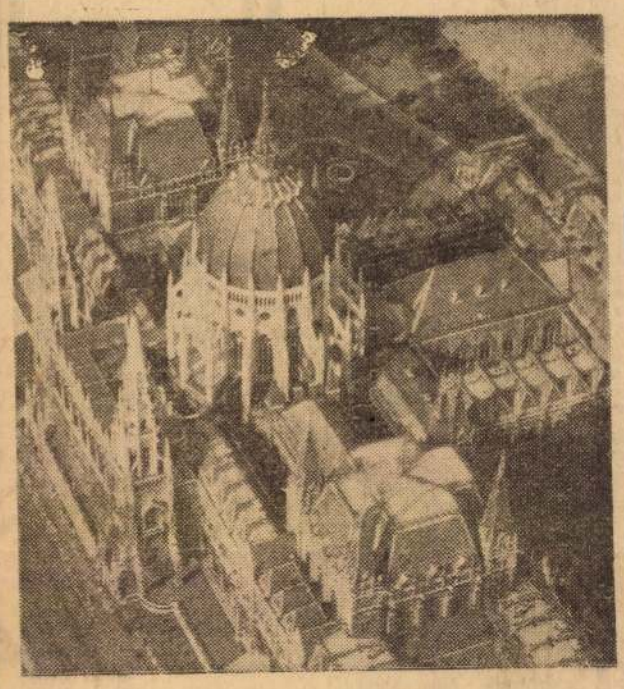

Légifelvétel az országházról

Árpád fejedelem vezérei körében küldöttséget fogad. E teremben tanácskozásokat, fogadásokat tartanak.

A társalgóterem két oldalán gótikus ívek kötik össze az oszlopokat, amelyeken aranyozott baldachinok alatt 32 foglalkozási ágat ábrázoló színes pirogránit szobrokat látunk. A dongaboltozat falfestményei itt a pogány korról regélnek. E terem tükörképe a kongresszusi társalgóterem.

Az ország legfontosabb helyiségében érkezünk.

a képviselőházi ülésteremben.

Itt működik az Országgyűlés, itt alkotja — a dolgozó nép megbízásából — törvényeit. Több emeletén páholysorokkal, amelyek a jó akusztikát is elősegítik. Patkóalakban helyezkednek el a képviselők ülőpadsorai, névjegyzékkel ellátott íróasztalkákkal. A patkó tengelyében emelkedik a magasba az elnöki emelvény, előtte az előadói emelvény. Mögötte falmező a Népköztársaság címerével, ennek két oldalán Vajda Zsigmond történelmi tárgyú festményei: a Pozsonyi Országgyűlés megnyitása, és Ferenc József koronázása. A terem mennyezetét festett intarziák díszítik, a második emeleti karzat magasságában pedig horganyöntvény szobrok jelképezik a Jótékonyságot, a Hitet, az Erőt, a Kritikát, az Igazságot, és a Tudományt. A képviselőházi üléstermet hármas osztású hatalmas ablakok, este pedig öt csillár és a karzaton körbefutó rózsakoszorú több mint 600 izzólámpája világítja meg. A színes márványdíszítések kiegészítő ékességei a nemes pompájú teremnek.

Az idő kevés, megtekintjük még a híres Munkácsy-termet, amely az elnöki dolgozószobából nyílik. Itt vonul végig a terem nagy falsíkján Munkácsy Mihály monumentális olajfestménye, a Honfoglalás. E teremben fogadja a Elnöki Tanács elnöke a megbízólevelüket átadó külföldi diplomatákat. Nagy nemzetközi kongresszusok színhelye a kongresszusi üléstorem, amely méreteiben, beosztásában hasonló a képviselőházi üléstermehez, de díszítésében eltér attól. Mindkét termet folyosók veszik körül.

Búcsúzunk a fenséges épülettől, amely kívülről is olyan, mint egy plasztikus történelemkönyv. Homlokzatain nagy történelmi alakok 90 szobra, a főpárkány alatt régi városok kőből faragott címerei. Körülsétálunk még egyszer, felnézünk kőcsipkés, neogótikus tornyaira, amelyek a felfelé törekvést jelképezik, mintha alkotójuk a jövőbe látott volna.

Varga Aranka

Az ipolytarnóci asszonyok versenyfelhívása

Az ipolytarnóci termelőszövetkezet már a tavaszi munkákra készült. Az asszonyok vállalták, hogy tevékenységükkel meggyorsítják az előkészületeket. A határban most még vágatlan kukoricaszárat zörget a szél, mert az ősszel kifutottak az időből, nem tudták betakarítani. Az asszonyok elhatározták, a családtagok bevonásával levágják a kintrekedt kukoricaszárat, hogy ha nyit a tavasz, egyetlen holdon sem állja útját a szántó-vető gépeknek. Az asszonyok leszednek kezdeményezői a termelőszövetkezetben annak is, hogy a vezetőség időben felossza a kapások területét, s a családtagok bevonásával mielőbb megkezdhessék a munkát.

Az asszonyok azt is vállalták, hogy szeptember 30-ig teljesítik évi tojás és baromfiértékesítési tervüket. A közös és háztáji gazdaságokból annyi baromfit és tojást adnak át a felvásárló szerveknek szeptember végéig, mint amennyit az éves tervek előírnak. A közös gazdaságban nagy lehetőség kínálkozik a lúdtenyésztésre. Az asszonyok elhatározták, hogy a Rajnai ludak tenyésztését javasolják a szövetkezet vezetőségének. Többen háztáji gazdaságukban is meghonosítják ezt a rendkívül hasznos lúdfajtát; értékesítésükre hizlalási szerződést kötnek.

A versenyben tevékeny részt vállalt a szövetkezetben tevékenykedő hat szocialista munkacsapat. A hatvankét asszony már tavaly is elnyerte a kitüntető szocialista címet. Most újra megújították vállalásukat. Javasolják, hogy a közös gazdaság negyvenöt holdas kertészetét bővítsék tovább, s így lehetőség nyílik a paradicsom, paprika és káposzta mellett egyéb zöldfélék termesztésére. Hasonló módon igyekeznek növelni, szélesíteni a zöldségtermesztést a háztáji kertekben is.

Az ipolytarnóci asszonyok versenyre szólítják a szécsényi járás valamennyi termelőszövetkezeti asszonytagját, a termelési és a felvásárlási tervek teljesítése érdekében.

Kulcsemberek

Három brigád művezetője

— Elveiből nehezen enged, harcol értük körömszakadtáig. Igaza is van. Ha többet akarunk a részlegére „nyomni" nem vállalja, mert tudja, mit bir a „kapacitás", és az „emberei". De, amire azt mondja, hogy kész lesz, arra mérget lehet venni. — Igy jellemezték Vashegyi Jenő művezetőt felettesei a Zagyvapálfalvai Bányagépgyárban.

— Érdekes és jó tulajdonság ebben a művezetőben, hogy nemcsak a saját csoportja munkáját kíséri figyelemmel. Nemrég a művelettervezés közben megnézte a pályával készülő kaparókocsis rajzait. Azután átment a termelési irodába, ahol megkérdezte:

— Gondolkoztatok azon, hogy is lehet ezt elkészíteni, hisz 11 tonnás alvázú berendezésről van szó. Meglátjátok szűk lesz a hely.

Két malomkő között

Valóban erre nem gondolt senki. Később azonban ezt is megoldották.

Vashegyi Jenő művezető 33 ember munkájáért felelős. A gyár vezetői határidőre várják a terméket tőle. Az emberek viszont dolgozni és keresni akarnak. Ugy mondják: két malomkő között őrlődik a művezető. Igy van?

— Igy bizony — válaszol, majd a napi gondokról beszélünk.

— A vállalati negyedéves programot előre ismerem, bár abból meg nem tudom, mi esik ránk. Azt az üzemvezetőtől hónap végén kapom a következő hónapra. Ilyenkor minden rajzot aprólékosan „átrágok". Magam elé képzelem melyik csoport mit tud legyártani. Még azon is sok múlik, melyik brigádnak, miben van nagyobb gyakorlata. Mindezekre ügyelve osztom el a munkát — magyarázza.

— Mit készítünk most? — ismétli a kérdést. — Általában egyedi termékeket gyártunk. Készül például egy méter széles és 306 méter hosszú szalagberendezés, ami több mint másfél millió forintos értéket képvisel. Kétszázezer forintért kaparó kocsit. Van egy kísérleti munkánk, a kalapácsos kérgező gép. Ezenkívül két kocsizószalagon dolgozunk...

Ide s tova tíz éve lesz, hogy művezető, de 25 éve dolgozik a szakmájában. Jól ismeri annak minden fortélyát. De nemcsak azt, hanem az embereket is. Külön-külön, képességük szerint, családi és egyéb gondjaikkal, emberi tulajdonságaikkal együtt. Azonkívül, hogy kiadja a munkát, milyen problémái vannak?

A munka gondjai

— Előfordul elég gyakran anyaghiány. Ilyenkor a diszpécsernél már előre „zörgetek". Bosszantó, ha abba kell hagyni az egyik munkát és másikhoz fogni. Ezen úgy lehetne változtatni, ha a kiadott munkához az anyagot is biztosítanák előre.

Kieső idő? Ráncolja homlokát. Hát a ki- és berakás is veszteséget okoz. Igazolatlan hiányzó ritka, de azért előfordul. Nemrég két napot mulasztott az egyik. Alapos fejmosást kapott tőlem is, bár fegyelmi javaslattal most nem éltem, mert olyanról volt szó, akivel eddig még soha nem fordult elő. De kapott a többiektől is. Lehet, hogy ez a Hegyi brigádnak a szocialista cím elvesztésébe kerül. Azután előfordul, hogy nem ér be az autóbusz időre, pedig ha csak negyedórával később kezdenek, 33 embernél egy ember napi munkaidejét jelenti. Az sem mindegy, hogy öt-tíz perccel előbb abba hagyják a munkát, mert ilyen is előfordul, bár nem hagyom szó nélkül.

Az ötpercek

Hirtelen számolok és meglepő az eredmény. Ha egyenként naponta csak öt percek vesznek el az egy hónap alatt 68 munkaóra kiesést jelent. Érdemes küzdeni ellene. Ilyen öt percek ahogy a művezető mondja a reggeli időnél is kárbavesznek. Ez pedig nem használ sem az egyénnek, sem az üzemnek.

— Előfordult már, hogy javaslatot tettem ilyen kirívó esetben bérlevonásra, ami nevelő hatású, csakúgy mint a jutalom. Ha van jutalom akkor a szakszervezeti bizalmival és csoportvezetőkkel tárgyaljuk meg, ki mennyit kapjon. Ilyenkor van vita, mert az mégis csak érdem szerint jár.

Vashegyi Jenőnek nem lakása a szűk iroda. Egyszer Uramecz József, máskor Hegyi Tibor lakatos brigádjánál időzik, vagy éppen a festőknél lehet találni. Idejének 90 százalékát az emberek között tölti. Tanácsokat ad, ha a szükség úgy kívánja, kinek-kinek a kezéből kiveszi a szerszámot is és megmutatja a jobb munkafogásokat. Főleg az ipari tanulóknak ad sok útbaigazítást, akik az ő részlegénél dolgoznak.

Felettesei mondták róla: Ő a gyártásközi meós is. Ha hibát lát, rögtön kijavíttatja, a selejtes terméket nem engedi tovább. Nem véletlen, hogy az ő részlege adja a legjobb minőségű gyártmányokat. De nem is fordult elő még náluk határidő elcsúszás.

Negyven éves a művezető. Nemcsak szakmunkásnak kiváló, hanem a 33-fős egység vezetésére is. Kulcsember. Beosztottai folyamatos munkát és ahhoz a feltételeket, vezetői pedig a tervteljesítést várják tőle. Eleget is tesz mindkét kívánságnak.

Bodó János

A megértés a fő

Egy traktoros — tizenegy gyerek

— Igen. Tizenegy gyermeket nevelek. Igaz ugyan, hogy jelenleg kettő hosszabb időre a nagymamá-

Besiet a konyhába és elzárja a mosógépet.

— Anyagilag hogyan győzik?

— Sanyi, a férjem jó dolgos ember. Jól keres. Szeptemberben majdnem hatezer forint volt a havi jövedelme. De átlagosan is meghaladja a havi háromezret. Ehhez jön a családi pótlék, meg a háztáji. Takarékosan, beosztással élünk és mindenre jut. Mert a megértés a fő . . .

Mutogatják, hogy az idén már mi mindent vásároltak. Kékes televíziót, kétezerkétszáz forintos rádiót, mosógépet, fényképezőgépet, karórát.

— Pedig, akár hiszi, akár nem, — mondja Polyák Sándor — tíz gyerekkel és tíz kiló krumplival kerültünk össze. A szeretteten és megértésen kívül egyebünk se volt. Az első feleségem három évig kínlódott rákban, mielőtt meghalt. Minden pénzt elvitt a hosszú gyógykezelés. Itt maradtam hat kis árvával. A feleségem meg négy gyermeket hozott magával. Azóta már egygyel tovább növekedett a család. Feleségem egyébként ápolónő, szereti a szakmáját, nehezen vonult vissza a háztartásba . . .

— Nem tehettem egyebet — mondja Polyákné. — Sok a gyerek. Valakinek velük is lenni kell. Igy legalább a férjem jobban helyt tud állni a munkában.

A szoba másik felébe vezet és mutatja a falon bekeretezett kitüntetéseket, okleveleket. Díszoklevél az alkotmány ünnepi arató versenyben elért szép eredményért, kiváló dolgozó oklevél, sőt egy emlékkan is, amelyben a jánoshidai Béke Tsz köszöni meg Polyák Sándor segítségét az alföldi szövetkezetnek.

— Jaj, olvasni is nagyon szeretünk — mondja a fiatal, fürge asszony. Jár a Ludas, a Rádió újság, a Nógrád. Csakhogy kevés az időnk az olvasásra.

Elnézést kér, mert a tyúkokat kell ellátnia, amelyek viszont tojással látják el a népes családot.

— Igy megy ez egész nap — mondja Polyák Sándor — Nincs egy perc megállása. Ennyi gyerek mellett. — s megismétli — Mert a megértés a fő.

A falut járom ismét, és érdeklődöm Polyák felől. Jó, dolgos embernek tartják általában.

— Úgy dolgozik az az ember, mint a gép — mondják többen is. — Tán még jobban is, mint a gép . . .

Lakos György

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lotz Károly

LOBOGÓ

1964 DEC 16.

1021

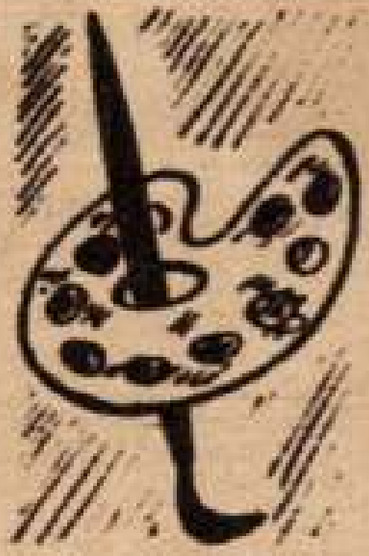

DECEMBER 16

SZERDA

ETELKA

LOTZ KÁROLY festőművész 1833. december 16-án született. Bécsben tanult, majd hazatérése után nagyszabású munkákat végzett: az ő művei díszítik a Vigadót, a Nemzeti Múzeum lépcsőházát, s az Egyetemi Könyvtár olvasótermét. Kompozíciói — s ez kiváltképp főművén, az Operaház tempera mennyezetképén tükröződik — könnyedek, szellemesek, színei derűs, világos harmóniát keltenek.

1

,Új
modellek
z A-alakú

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lotz Károly

MAGYAR NEMZET
1966 SZEP 1 8

1021

A Mátyás-szobrokhoz

A Fővárosi Emlékmű Felügyelőség által teljesnek vélt budapesti Mátyás király szoborlista még mindig nem az. A Veres Pálné u. 9. sz., úgynevezett Kecskeméti ház első emeleti árkádos falfülkéjében is van Mátyásnak — életnagyságnál nagyobb — szobra. (A magyar történelem egyéb alakjai közt.) Lotz Károly vázlatai alapján készítette Kunst József 1875 körül.

A Corvin mozi főbejárata fölött ugyancsak látható két, Mátyás életéből vett jelenetet ábrázoló, nagyméretű dombormű, középen meg a már említett, 1480-ban készült híres Mátyás-dombormű másolata puttókkal. Róna József és Greff Lajos alkotásai az 1920-as évekből.

Ilyenformán tehát huszonegyre bővül a budapesti Mátyás-szobrok és dombormüvek száma.

Az Országház főbejárata fölötti Mátyás-szobor nem fejábrázolás csupán (mint a cikk tévesen írja), hanem egészalakos kompozíció.

Szabó László
rajztanár

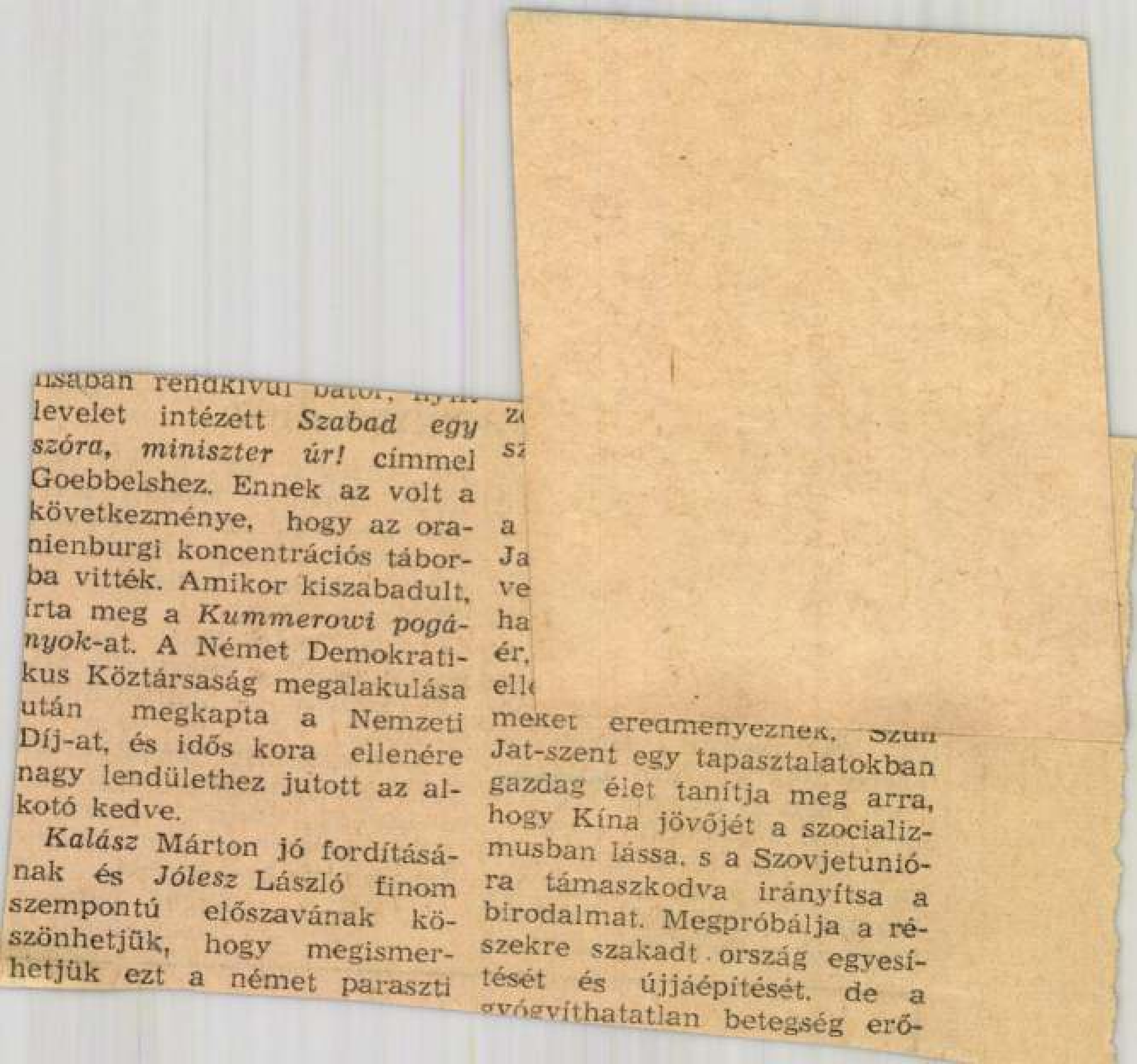

nsában rendkívül bátor, nyílt levelet intézett *Szabad egy szóra, miniszter úr!* címmel Goebbelshez. Ennek az volt a következménye, hogy az oranienburgi koncentrációs táborba vitték. Amikor kiszabadult, írta meg a *Kummerowi pogányok*-at. A Német Demokratikus Köztársaság megalakulása után megkapta a Nemzeti Díj-at, és idős kora ellenére nagy lendülethez jutott az alkotó kedve.

Kalász Márton jó fordításának és *Jólesz* László finom szempontú előszavának köszönhetjük, hogy megismerhetjük ezt a német paraszti

z
sz

a
Ja
ve
ha
ér,
ell

meket eredményeznek. Szun Jat-szent egy tapasztalatokban gazdag élet tanítja meg arra, hogy Kína jövőjét a szocializmusban lássa, s a Szovjetunióra támaszkodva irányítsa a birodalmat. Megpróbálja a részekre szakadt ország egyesítését és újjáépítését, de a gyógyíthatatlan betegség erő-

Lotz Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1960 AUG 20

NAPLÓ

Augusztus 20

Restaurálták az Operaház előcsarnokában Lotz Károly és Székely Bertalan freskóit. Az évad kezdetén a folyosók aranyozását, festését is befejezik. Ipari televízió is működik majd az Operában az új évadban, a művészek és műszaki vezetők, s a jelenésükre váró szereplők ezen át kísérhetik figyelemmel az előadást.

Aida Ver

KÉT OPERAPRODUKCIÓ

három esteje alapján nem

BH.932.VIII.28.

Lotz Károly

Elpusztul Lotz Károly nyolc freskója

— Levél a szerkesztőhöz —

Kaptuk a következő levelet:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A jövő évben ünnepli a magyar képző-művészvilág *Lotz* Károly születésének *századik* évfordulóját. A magyar festőművészet hőskorának egyik legheroikusabb alakja volt Lotz Károly, akinek falfestményei és egyéb munkái minden újabb áramlaton keresztül megtartották előkelő és erős pozíciójukat. Örök életűek, mert az igazi művészet forrásából itták az örökös erő nektárját.

Ünneprontó hangok zavarhatnák a megemlékezés napjait, ha közben olyan jelenségek merülnének föl, amelyek nem méltók a nagy művész posthumus sorsához, az általános nagy megbecsüléshez. Már pedig akad ilyen jelenség és helyénvalónak tartjuk, hogy nyilvánosságra hozzuk. Joggal és okkal remélhetjük, hogy a könnyen jóvátehető hibát készségesen megszüntetik azok, akiket illet.

Az Andrássy-út 3. számú előkelő palotáját, amelyet a nyolcvanas évek derekán építtetett a *Saxlehner*-család, Lotz Károlynak számos kisebb-nagyobb freskója díszíti. Ezeknek egyrésze az Andrássy-úti és Paulay Ede-utcai kapu alatt és a lépcsőházban van. *Összesen nyolc darab*, amely részben oldalfalon, részben mennyezeten van elhelyezve és allegorikus csoportokat ábrázol. *Mindegyik tökéletes remekmű.* S a festményeket méltó módon foglalja keretbe a dekorativ festésnek egyik legragyogóbb magyar mestere és művésze, néhai *Feichtinger* tanár, reneszánsz stílusú ékítményes kompozicióival.

Lotz Károly falképei, ezekkel a hasonló rangú foglalatokkal együtt, a díszítő művészetnek legnemesebb, legérettebb és legértékesebb alkotásai és olyan díszt adnak a palota előkelő építészeti stílusának, hogy *Budapest egyik legnagyszerűbb látnivalójává avatják.* Három csillagot kapna a Baedekerben, ha ismernék és megismernék.

És ezt a nagy művészi értékű, ragyogó látványosságot *a legkomolyabb veszedelem fenyegeti. A kapu alatt, a lépcsőház aljában és az emeleti falakon levő falképek a díszítő kompozíciókkal együtt elpusztulnak.* Több évtizedes piszok rakódott rájuk sok helyütt, másutt pedig *lepattogott róluk a festék.* Az alakok arcát több képen felismerhetetlenné tette a piszokfoltok, a derűs, olaszosan kék égen pedig a levált rétegek helyén *fehér vakolatfoltok* hántják a szemet. Nagyon, nagyon elszomorító ez a látvány!

A pusztulás azonban ma még nem oly nagyméretű, hogy ne lehetne segíteni a bajon. *Ma még lehet!* De ha még tovább is ilyen állapotban hagyják Lotz Károly és Feichtinger tanár körös remekművét, akkor végképpen elpusztul és *le kell kapartatni.* Egészen bizonyos, hogy azután a legegyszerűbb festés is többe fog kerülni, mint amennyibe most kerülne a festmények megmentése.

Sajos, *az ügy nem tartozik semmiféle fórumhoz; a Műemlékek Országos Bizottságához sem.* Igy tehát csakis a palota tulajdonosaihoz fordulhat a művészeti közvélemény orvoslásért. De ez talán nem lesz baj ebben az esetben. A veszedelemben levő festmények nagy értéke olyan nyilvánvaló s a megmentés ehhez viszonyítva olyan kevésbe kerül, hogy a tulajdonosok anyagi érdeke és föltételezhető művészi érzéke is bizonyára el tudják hárítani a művészeti kártevést.

Szinte elképzelhetetlen, hogy pusztulni engednének könnyen megóvható művészi értékeket éppen akkor, amikor a mester emlékének megünneplésére készülődik az ország. *Lotz* Károly falképeit meg kell menteni az enyészettől! A mentés azonban csak akkor lesz igazi és teljes, *ha a restaurálást olyan művészekkel végeztetik, akik tökéletesen értenek hozzá* és egyenlő gonddal és szeretettel óvják meg minden apró részletét.

Olcsó kontároknak nem szabad hozzányulniok a nagy mester alkotásaihoz. Ez bűn lenne az ő emléke ellen és a művészet ellen is.

SEBESTYÉN EDE

Anglia kicsiny ország, sűrű lakossággal s ezért több húst, búzát és tejterméket vásárol kívülről, mint bármely más ország. Másrészről Kanada, Ausztrália, Ujzéland és Dél-Afrika boldogulása nagyobb mértékben függ éppen ezekben a termékekben mutatkozó feleslegük eladásától, mint bármely más országé. Anglia az ő legjobb felvevő piacuk.

Meg is volt a lehetőség, hogy eladásaikat rendkívül megnöveljék az angol piacon, mert Anglia ezekből a termékekből rendkívül sokat vásárol külföldön. Észak- és Dél-Amerika, Dánia és Hollandia kitűnő üzletet csinálnak az angol piacon búzában, húsban és tejtermékekben. *A komoly preferencia itt tehát többmillió font sterlinggel növelte volna a dominiumok kivitelét.* Sajnos, a dominiumok kormányai csak immel-ámmal tették meg azokat a minimális engedményeket is, amelyeket az angol delegáció nem igen találhatott egyenértékűeknek a felajánlott kedvezményekkel. *Az ottawai eredmény nem fogja jelentősebben elősegiteni a birodalom belső kereskedelmét, világkereskedelmi szempontból pedig hatása igen veszélyes lehet.*

A konferencia fennen hirdetett céljai *különösen közelről érintették az Egyesült Államokat.* Az a gondolat, hogy az országoknak egy olyan csoportja, amely a föld felszínének több mint egy negyedét foglalja el, most leakarja rombolni az elválasztó vámfalakat, szükségképpen magára vonta az Egyesült Államok jóindulatú érdeklődését, amely maga is annak köszönhette felvirágzását, hogy a világ legnagyobb államszövetsége volt, tökéletesen szabad belső kereskedelemmel.

Az ottawai eredmények azonban ennek a szándéknak épp az ellenkezőjét mutatják. Azokért a sovány tarifacsökkentésekért is, amelyeket felajánlottak, *cserébe azt követelték, hogy Anglia másfelé növelje vámtarifáját.*

Bizony nagyon kevés a kilátás, hogy a szükkeblű ottawai konferencia eredményeként jelentősen fellendül Anglia gazdasági élete. Kétségtelen, hogy Anglia keres-

Vasárnapi programm:
Reggeltől estig

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Lotz Károly

MAGYAR NEMZET

1966 NOV 6

Magyar

Kedves Szerkesztőség!

1021

Mentsük meg Lotz Károly pusztuló freskóit

Műemlékvédelmünk nemzetközileg elismert, mintaszerű munkát végez, mégis van néhány nagy jelentőségű falfestmény Budapesten, melyre érdemes volna fokozott figyelmet fordítani. Lotz Károlynak olyan freskói ezek, melyek kevéssé szerencsés elhelyezésüknél fogva állandó pusztulásnak, romlásnak vannak kitéve, s megmentésükre úgyszólván elérkezett a tizenkettedik óra.

Aki például figyelemmel kísérte a körúti aluljáró építkezését, aggódva szemlélhette a József körút 2. számú ház kapubejáratában levő, még ma is háborús sérüléseket mutató két kisebb, félkör alakú Lotz-freskót, melyek pogány mitológiai-alakokat — Vénuszt, Ámort, Bacchánsnőt — ábrázolnak. Mindkettő üdítő színfolt az egyébként unalmas groteszkekkel díszített kapubejárat klasszicizáló ábrarengetegében. A Körút e részét jelenleg árkádosítják, a munka a kapubejáratban már hetek óta folyik — sajnos, az építkezési munkák veszélyeitől az értékes és kedves freskókat mind ez ideig semmi sem védte.

Hasonlóképpen kapu alatt pusztuló Lotz-freskókat figyelhet meg a járókelő a Népköztársaság út 3. számú bérpalota sötét kapubejáratában és magában a lépcsőházban is. Ezek közül főképp a földszintiek állapota elszomorító. Ezt a Czigler Győző tervezte hajdani Saxlehner-palotát 1885-ben díszítette Lotz rendkívül érdekes kompozíciókkal, melyek művészi formában utalnak az építtető gyógyforrástulajdonosi mivoltára. Műtörténetileg mindenképp jelentősek, egyrészt, mert az Operaház mennyezetfreskóinak korszakához és szelleméhez csatlakoznak, másrészt, mert — kötött tárgyuknál fogva — érdekes módon vezetnek át ahhoz az üzleti célú, »alkalmazott« festőművészethez, mely — egyebek között — Benczúr, Szinyei-Merse, Iványi-Grünwald jeles plakátalkotásaiban kapott magas szintű megfogalmazást.

Egyébként a Népköztársaság úti freskókon a pusztuló színek fakultsága, sőt, olykor teljes hiánya az így jobban érvényre jutó kontúrvonalak révén még csak jobban kidomborítják Lotz rajzi alapvetésű, mesterien kiegyensúlyozott, nagyvonalú komponáló művészetét. Pusztuló állapotuk emlékeztet egy harmadik, sajnos szintén elszürkült, elszíntelenedett Lotz-féle freskócsoport állapotára, mely a Keleti-pályaudvaron az indulási oldal nagy bejárati csarnokát dekorálja. Itt egy nagy, félkör alakú és nyolc kisebb fülke alakú mezőt díszítenek freskók, a nagy csarnok felső részében, melyek közül a középsőn Than Mór a Vasútközlekedést ábrázolta, a többi viszont Lotz Károly alkotása. Allegorikus alakok ezek, pl. a Bányászat, Mezőgazdaság stb. — csupa olyan gazdálkodási ágazat megtestesítői, melyek a középen ábrázolt vasútközlekedéssel állnak kapcsolatban. Pompás, a klasszikus szépségideálok szellemében komponált férfi- és nőalakok, érdekes drapériák mozgalmasságába burkolva. És ha a nyolcvanas évek művészetpolitikája tévedett is akkor, mikor éppen a freskót választotta füstnek, pornak erősen kitett csarnokok dekorálására, mégis megóvásra, konzerválásra érdemes műremekeket hagyott ránk a Keleti pályaudvar freskói esetében. Többször újították már fel e freskókat, legutóbb néhány évvel ezelőtt. Azóta sajnos e freskók ismét a felismerhetetlenségig beszürkültek, pedig mint idegenforgalmi kultúrnevezetességek is megérdemelnék a felkarolást! Úgy érezzük, a további korszerűsítésre váró Keleti pályaudvar esztétikai összbenyomásának javítására is jelentős hatással lehetne Lotz és Than közös alkotásának, ennek a korai művészeti »brigádmunkának« felújítása, karbahelyezése.

Dr. B. J.

Nemzet

Újabb bonyo
a Ben Barka-ü

Bűntény körül nagyobb kuszaságot az utóbbi évtizedekben alig ismert a kriminálhistória, mint ami lassan teljesen agyonnyomja a *Ben Barka-ügyet*. Agatha *Christie* bonyolító fantáziája szégyenkezve elhalványul az itteni bonyodalmak mellett és nincs olyan zseniális Hercule *Poirot*, aki eligazodnék ebben a folyondárokkal benőtt dzsungelben. A félbeszakított pör bírái bizonyára föllélegeztek, amikor *Dlimi*, Oufkir bizalmasa váratlanul fölbukkant Párizsban és mentesítette őket az ítélethirdetés felelősségétől. Ki merte volna nyugodt lelkiismerettel vállalni, hogy verdiktet mondjon ki, amikor nem látja a fától az erdőt.

Ráadásul olyan új tényezők is napvilágra kerültek, amelyek minden eddigi nyomozási eredményt megint *kérdésessé tettek*. Arról a híres tanúvallomásról van szó, amelyet Nacerdine *Challal*, egykori algériai funkcionárius juttatott el a *Nouvel Observateur* szerkesztőségébe és megint

új oldalról

világította meg az egész ügyet.

De mit tartalmazott ez a híres tanúvallomás, hogy mindent fölkavart? Nacerdine Challal a háborús idők Algériájának volt egyik funkcionáriusa, úgynevezett liberális politikus, aki együttműködött *de Gaulle* kormányzatával. Hivatali kötelessége 1960-ban Párizsba szólította és ekkor ismerkedett meg társaságban egy kormánypárti ügyvéddel, bizonyos Pierre *Lemarchand*-dal. (Bocsássuk előre: ez a Lemarchand, UNR-képviselő, aki kezdettől fogva egyik *gyanús részvevője* a Ben Barka-ügynek és akinek bírósági kihallgatása további zavart keltett.) Az ügyvéd faggatta a derék algériai együttműködő funkcionáriust az ottani viszonyokról, majd egy hónappal később személyesen is fölkereste Challalt Bougie-ban. Elmondta arab barátjának, hogy

különleges kormánymegbízatást

zető nélkül vázolta a marokkói belpolitikai helyzetet, ki emelte, hogy *Hasszán* király belső megbékélést szeretne sok válság után, nemzeti egységkormány megalakítására törekszik. Egyezségre jutna a Népi Erők Nemzeti Szövetségével (Ben Barka pártja), de ennek akadálya Ben Barka állhatatossága. Az uralkodó *szívesen békülne* egykori matematika tanárával (ez is Ben Barka) és evégett nyélbe kellene ütni vele egy találkozót, amikor legközelebb Párizsban lesz. Az a fontos csupán, hogy

a francia kormány ne tudjon semmiről.

Viszont francia rendőrökre szükség lenne. Ők tartóztatnák föl Ben Barkát egyszerű igazoltatás ürügyével, aztán elvinnék egy helyre, ahol találkozhatna a király megbízottaival. Ezért lenne szükség Challal belügyi kapcsolataira. A minisztériumban valamelyik fejes vállalkozhatna arra a szerepre, hogy *telefonon beleegyezést ad* az akcióra kiszemelt rendőrtiszteknek, akik fedezve éreznék magukat. Challal 24 óra gondolkodási időt kért.

E párbeszéd után természetesen Lemarchand képviselő-ügyvédet kereste föl. Híven beszámolt neki minden részletről, mire barátja azt felelte: »*Nagyon érdekes. El kell fogadni.*« A bátorítás hatására Challal valóban találkozott belügyi ismerősével, aki gyanúsnak ítélte a dolgot. Az algériai aduként vágta ki Lemarchand nevét, mire a belügyi funkcionárius, habozva ugyan, de *belement*. Egy hónappal később már Lemarchand volt a tájékozottabb. Elmondta, hogy értesülése szerint a marokkóiak nem egyszerűen találkát készítenek elő Ben Barkával, hanem *akarják rabolni* az ellenzéki politikust. Challal állítólag meghökkent, közölte, hogy ebben az esetben kiszáll az ügyből és a belügyet is értesíti az új fordulatról.

Az ügyvéd azonban *megnyugtatta és leszerelte*. El

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1966 NOV 13

Az EMKE-aluljáró és a Lotz-képek

Mint a nemrég elkészült aluljáró Csemege és Patika sarokpontjainak az UVATERV részéről kijelölt tervezője, pár sorban szeretném a november 6-i számban megjelent levelet kiegészíteni.

A József körút 2. számú háznak az aluljáró miatt szükségessé vált további árkádosítására két tervezet készült. Az első terv szerint — ez felelt meg a főváros kívánságának — a jelenlegi kőkapuzat és a mögötte levő festett mennyezet a két Lotz-képpel együtt lebontásra került volna, és az árkádosítás a már megkezdett és meglevő ritmusban és formában, a házbejárat jelenlegi kihangsúlyozása nélkül folytatódott volna.

A másik terv a kivitelezésre került elképzelés volt. Ez az alternatíva elsősorban a gazdagon faragott neoreneszánsz kőkapuzat megtartása miatt készült és mert a felmérési munkák során gyanakodtunk arra, hogy a festményeket Lotz Károly alkotta. A ház nem szerepel a nyilvántartott és védett műemlékházak jegyzékében, sehol nem fektették le, hogy a képek Lotz művei. Vizsgálatom alapján azonban megállapítottam, hogy 90 százalékban valószínű, hogy Lotz-festményekről van szó. A képeket ugyan nem szignálták, de bár egy szignó még nem okvetlenül igazol egy képet, egy kép viszont mindenkor igazolhat egy szerzőt!

Erről van tehát szó. Ezért vállalatunk főmérnökével, dr. *Ábrahám* Kálmánnal konzultáltam és indítványt tettünk a fővárosnak, illetve a Műemlék Felügyelőségnek, hogy az első terv szerinti munkát állítsák le és azt az alternatív terv szerint folytassák. *Abay* György és *Szanyi* József főmérnökök az UVATERV megállapításának ellenőrzésére, illetve a képek Lotz szerzőségére vonatkozólag kikérték a Nemzeti Galéria szakvéleményét. E szakvélemény teljes egészében igazolta az UVATERV megállapításait, és ennek alapján a főváros úgy döntött, hogy menetközben térjünk át az alternatív tervre. *Ennek eredményeképpen valósult meg a jelenlegi állapot.*

Megjegyzem, sem a Lotz-képek, sem a neoreneszánsz kőkapuzat, sem a mennyezet dekoratív festése önmagában nem annyira különös, hogy kívánná ezek mindenképpen való megtartását. *De a három körülmény egy helyen való találkozása annyira jellegzetes együttest képez,* a múlt század második felének művészetére vonatkozólag, hogy mind jellegzetességük, mind idegenforgalmi érdekességük szempontjából megtartásuk indokolt.

Megnyugtathatom tehát a levélírót, hogy aggodalmait illetően nem állt egyedül. Körültekintésünk megmentette Budapestnek e múlt századi jellegzetességét. Dicsérettel kell szólnunk a kivitelező vállalatról, amely a munkát kellő vigyázattal, a képek sérelme nélkül végezte el.

Zrinszky József
ép. tervező
UVATERV csop. vez.

»Ha egyedül vag
bában, akkor embe
Ha bejön egy nő, a
lettem. S annyira v
fi, amennyire nő az,
a szobába« — írja Karinthy.

Az emberi kvalitások nem önmagukban valók, hanem kapcsolatok, találkozások, pillanatok következményei, eredményei.

A legtöbb irodalmárnak még a háta is borsódzik, ha a könyvben, amit olvas, egy olyan jó ember kerül a szeme elé. Jókai óta, az ő mámorító mesélő tehetsége nélkül már távolról sem dicsérő jelző, ha egy figurára azt mondjuk: az egy olyan Jókai-hős. Ó, azok az elpusztíthatatlanul tökéletes férfiak (korízlés szerint kackiás bajuszkával vagy simára borotválva) és nők (egyik kezükben fakanál, a másikban az emberiség gondja), azok a tisztes családapák, makulátlan hitvesek, a könnybelábadt szemű szende szüzek és nemeslelkű ifjak, a kastélyból, vagy a kohászüzemből) —, hogy az ördög vinné el mindet, ahányan vannak, csapja be a könyvet a jobb ízlésű olvasó.

Lázár Ervinnek majd minden novellájában van egy jó ember. Csakhogy ezek soha nem »Ding an sich« jók, hanem csak annyira és úgy, ahogy és amennyire a többiek rosszak. És fordítva. Mindenki csak a másik jóságának visszfényében, árnyékában lehet rossz. Csak egymással való összefüggéseikben van az alakoknak életük, tulajdonságaik (jók vagy rosszak), és mivel egyik figura sem egyszerű, a tulajdonságok, a sorsok összebonyolódásai, kölcsönhatásai végtelen számú variánst hoznak csak létre ezekben a novellákban — akárcsak az életben.

Kezdő prózaíró ritkán ren-

forrott író. Első kötetről le-
vén szó, ez tán nem is lenne egészséges, ijesztő lenne inkább, mint egy foggal, hajjal született méteres csecsemő. A *Csonkacsütörtök* című kötetben pontosan lehet követni a fejlődés irányát, eredményeit. Az íróét és a korét is. Az íróét, mert minden egyes novella egy-egy életrajzi kilométerkő a tanyasi kisfiútól a kollégistán át a hazalátogató felnőttig, akinek Simcája már elakad a pusztai utakon. Ugyanakkor korrajzok is ezek az írások, mert a kérdések, amelyeket a szereplők önmaguknak és egymásnak feltesznek és ahogyan felteszik, pontosabban keltezik a történeteket, mintha mondjuk egy tiszavirág-slágert dúdolnának benne.

Lázár Ervin erőssége, hogy mindent: kort és embert, embert és embert, embert és helyszínt csak kölcsönhatásukban lát és ábrázol. Ezért igaz annak a délelőttnek derűje, amikor a hős önkényes lakásfoglalásra indul, mert télvíz idején feleségével együtt az utcára rakták. Így, ebben a bonyolult függvényrendszerben lesznek igazak azok a sikeres kudarcok és kudarc-értékű sikerek, melyek egy másik novella hősét, a szobrászt érik az érvényesülés útján.

Láttam egyszer egy képet, inkább csak vázlat volt. A festő játékos kísérletező kedve próbálgatta, hogyan lehet megfesteni egy karácsonyfát zöld festék nélkül, csak a komplementer színek kontrasztjával. A képen csak pirosak, barnák, szürkék vannak —, és a fa zöld, elevenen, élőn

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1966 NOV 26.

NÉPSZABADSÁG

Lotz Károly

Mintegy másfél száz festmény kerül a Bizományi Áruház aukciójára

1021

Kiállítás nyílt az árverés anyagából

A Bizományi Áruház Vállalat *15. művészeti képaukciójára december 6-án* kerül sor. Az árverés gazdag anyagát, mintegy 150 festményt, szokás szerint kiállításon mutatják be az érdeklődőknek a vállalat Kinizsi utcai székházában.

Az áruháznak ismét szép kollekciót sikerült összegyűjtenie az árverésre. Több kép van, mint a tavaszi aukción volt, a festmények kikiáltási ára együttesen magasabb, külön-külön azonban kedvezőbb. A legdrágábbnak Csók István *Majális* című nagyméretű kompozícióját tartják: *15 000 forintért* kerül kalapács alá. Az aukció gazdag anyaga megfelel az utóbbi években kialakult igényeknek, minthogy *a képek többsége magyar festők műve.* Nagy sikerre számíthat *Lotz Károly* több képe, amelyek leányának, Lotz Kornéliának a hagyatékából jutottak az aukcióra. Ilyen egyebek között a 6000 forintra tartott *Pihenő ménes* című kép és Lotz Kornélia gyönyörű fehér ruhás képe, amelynek kikiáltási ára 9000 forint. A hagyatékból került elő az a kis vitrin és paraván, amelyekre Lotz festett bájos jeleneteket. A tavaszi aukción magas áron találtak vevőre *Rippl Rónai József* művei; ezúttal is van három belőlük. Az aukció érdekessége még, hogy *Szőnyi Istvántól* egész kis képtárra való, 13 festmény gyűlt össze.

A leendő vásárlóknak és a nézelődőknek egyaránt sok szépet mutató kiállítás *december 4-ig,* naponta 10 és 18 óra között tekinthető meg.

orron keresztül törté
a tüdő minél nagyob
kifújásánál s hangot
aztán lendítse hátra,
lábbal is. A karokat
fába. — 3. Álljon há
váltva, s közben eme
gött a kezét, így öss
ujjra, majd ezt leere

Minden gyakorlat

MOZGÓ KALAUZ

dás erősen igénybe
munka közben áll, il
ülve kell végeznie.

1. Mély légzések a szabadban (azonosak az ülő kalauzéval). — 2. Üljön le a pihenőhelyen, lábfejét feszítse le, majd emelje fel. — 3. Kulcsolja két kezét össze a bal térde alatt és rázza lazán a lábszárát. Majd ugyanezt végezze a jobb lábával is. — 4. Támassza meg kezeivel hátul a derekát, hátát hajlítgassa hátra. — 5. Emelje azt a karját a feje fölé, amelyik vállán a táskája lóg és huzogassa az ellenkező füle irányába. — 6. Ütögesse kézéllel elől a combját és hátul az alsó lábszárát.

A gyakorlatokat itt is 4—5-ször végezzük.

Kovács Ilona
a Testnevelési Tudományos Tanács tagja

RUHAGYÁRI DIVATBEMU

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KIRAKAT Lotz Károly

1971 JAN 7

153 nagy értékű festmény cserélt gazdát

1021

Lezajlott a Bizományi Áruház Vállalat 15. nagyszabású képaukciója, amelyen 153 nagyértékű festmény cserélt gazdát. Magyarországon még sohasem volt ilyen sikere a karácsony előtti árverezésnek; jelzett és védett Aba-Novák, Glatz Oszkár, Derkovits Gyula, Ferenczy Károly, Fényes Adolf, Czóbel Béla, Szőnyi István, Rippl-Rónai József képek kerültek kikiáltásra. A festmények kikiáltási ára 390 000 forint volt, ezzel szemben a tényleges bevétel 945 000 forint. A legtekintélyesebb vevő a Nemzeti Galéria és néhány más múzeumunk volt, de jelentős vásárlást bonyolítottak le a közületek és több magánszemély is. Székely Bertalan olajfestménye, a „Vöröshajú nő" aratta a legnagyobb sikert, 4000 forintos kikiáltási ár után 19 000 forintnál állt meg utoljára az árverésvezető kalapácsa. Képünkön Lotz Károly: Fehérruhás Cornélia c. festménye.

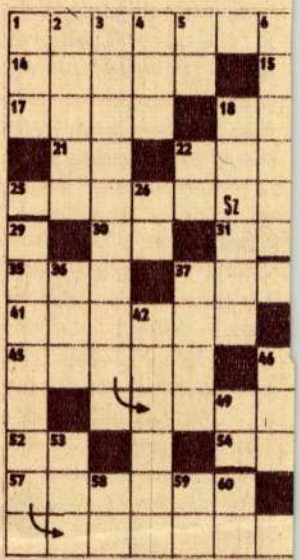

Mai keresztrejtvényünk ví
majd folytatólag vízsz. 25.,
3. vízsz. 37. és függ. 29. sora
tőfi egyik elbeszélő költem
nek öt sorát tartalmazzák.

E sorok megfejtéseit kérjük 1967. január 25-ig „Rejtvény" megjelöléssel a szerkesztőség címére beküldeni.

VÍZSZINTES: 14. Az „Állam és forradalom" szerzője. 15. Indítás. 16. Buddhista pap. 17. Levelezne. 18. Tészta is van ilyen. 19. Solohov kozákjainak jelzője. 20. Határrag. 21. Német kettős magánhangzó. 22. Leves. 23. Velence tengeri fürdője. 24. Névutó. 28. Pári! 30. KR. 31. Dátumrag. 32. Valóság. 33. Kettős megálló! 35.

48. Elintézendő
lálhajó" szerzője
sze. 54. Francia
sportot űzök. 56.
vég autók nemze
A fény szüli. 61. I
62. Angol számnév

FÜGGŐLEGES: 1.
...-vár, Zrínyi, a
4. Női becenév. 5.
6. USA állam. 7. Asz
mot használ. 8. Na
esetben. 9. A függ.
10. Elhalaszt (—').

kirakat

a Belkereskedelmi M
Vigadó u. 6. — Tele
Szilágyi István — I
Sándor igazgató. —
Posta Központi Hír
re 30 Ft. Csekkszá
Külföldön terjeszti

RÓZSA MIKLÓS

MŰVÉSZPANTHEONJA

LOTZ KÁROLY

1833—1904

Mint fiatal újságíró jártam nála először az epreskerti Mesteriskolában s azzal a koravén „bölcsességgel", mely azt hiszi, hogy meglesheti a teremtés titkait is, ki akartam yallatni a Mestert művészi „hitvallása", „elvei" és „programja" felől. 1898-ban volt ez, mikor a már ősz Mestert születésének hatvanötödik évfordulóján példátlan ünneplésben részesítette a magyar társadalom, a hivatalos- és művészvilág, sőt az udvar is. A nagyszabású Lotz-ünnepélyre szép becsvággyal készült az egész főváros, csak Lotz festegetett még a nagy esemény előtti napon is egykedvű nyugalommal. Még a palettáját se tette le, mikor előadtam neki jövetelem célját s a kérdések pergőtüzében mosolyogva ingatta a fejét:

— Minek beszéljünk előre ezekről a dolgokról? Majd elválik holnap.

És mikor „elveit" és „hitvallását" firtattam, rámnézett szép, szelíd, gyermeteg kék szemével és igen komolyan csak enynyit mondott:

— A szépség, fiam, a szépség. Nincs más törvénye és más programja a művészetnek, csak a szépség!

Többet aztán nem is lehetett kivenni belőle. De ahogy ma — negyven évvel halála után — látjuk hatalmas oeuvrejét, el kell ismernünk, hogy ő a festéssel valóban csak a szépség után való szomjúságát akarta kielégíteni. S minthogy szomjúsága annál jobban kínozta, mennél szívósabban oltogatta, termékenysége az évek múlásával egyre csak gazdagodott. Még ma is bámulattal nézzük művészi hagyatékát, szemünk káprázik a művészi termékenységnek és alkotó kedvnek e szédítő méreteitől; áhítattal tekintünk föl tudásának, tehetségének, ambíciójának oszlopos piadesztáljára — és mégis, szívünket a kegyelet és hála szelíd érzései dobogtatják csak meg, ám a művészi hevület és láz megrázó viharai fel nem korbácsolják. A mi szemünk, a mi szívünk romlott-e meg, hogy nem tudunk hevülni és rajongani többé a Lotz nobilis és gyengéd művészetéért, vagy tán ez a művészet nem tükre a kornak, melyben született s melynek rohanó kerekei végzetszerűen rohannak tova velünk epigonokkal Lotztól egyre messzebb, messzebb?...

Csodálatos! Amíg az ősz Mester tisztes alakja, egyéniségének mérhetetlenül vonzó bája befolyásolta ítéletünket, addig úgy láttuk, hogy az ő művészete mintegy az arany középutat jelenti az annakidején oly elkeseredéssel vívott, de ma már eldöntött művészeti háborúban. Mint művészember ugyanis egyike volt ő azoknak a keveseknek, kik a maguk korában kicsinyes aggódással sohasem féltették a klasszikus hagyományokat a modern áramlatoktól és mint tanítómester sem tartotta csalhatatlannak soha a skolasztikus elméleteket, sőt még akadémiája tekintélyét sem féltette az új irányok apostolataitól. Dicsőséggel megfutott művészi pályája alkonyán meg éppen a mérséklet és tolerancia bölcs politikájának érvényesítésére használta jelentékeny befolyását, jól tudva, hogy bármily veszedelmesnek látszik is az időnként ki-kitörő művészeti forradalom, annak célja nem az ok nélküli felforgatás, rombolás, hanem a purifikálás, a javítás, a haladás. Az erjedő borról szóló régi, de örök igazság ez: „A tiszta szesz az fennmarad, kiválik; az alja elül és seprőbe mállik — ahogy *Arany* László dalolta a *Délibábok hősében*.

Ma azonban, mikor már a maga teljességében látjuk a Mester alakját, egyszerre világosan áll előttünk, hogy a Lotz művészete bizony nem jelentette az arany középutat, hanem a konzervatív szélsőséget. Álmodott egykor bizonyára ő is szabad művészetről; ifjú szívvel, hevülő vérrel rajongott egykor ő is elérhetetlennek látszó eszményekért; kergette ő is ábrándos művészlelkek rózsaszín káprázatait — de a hívő kor elmúltával elszálltak az ő szívéből is a csalékony illuziók s helyüket elfoglalta az érett férfiúi elme és a „megállapodott" művészi elvek komoly bölcselme, mely mosolyog az ifjú „tévelygések" kedves szertelenségein s csak azt óhajtja, ami elérhető. Azon a kínos vergődésen, mely — különösen az ő fellépésének idején, a magyar művelődés kibontakozásának forrongása közt — megelőzte (de megelőzi mindig!) a művésznek az igazi csapáson való elindulását, keresztülment ő is — magyar levegőjű képei híven tanúskodnak erről — az egyéniségnek a hagyományokkal, a konvenciókkal való lázadó vívódását érezte ő is, de ebben a kegyetlen harcban elfáradt, alulmaradt s később, férfikora delén, meg élete alkonyán bizonyos nemes rezignációval kibékítette ideáljait a valósággal, művészi álmait pedig a köznapszerű élet parancsaival...

Elindulását első studiumai, a bécsi akadémiai tanulmányok, majd hazatérésének, a — neki csak félig — honi földnek szentelt első poémák jellemzik. Ám Lotznak művészi ihletet igen, de magyar érzést nem inspirált a Magyar Alföld; megismerte és megszerette ugyan a magyar népéletet, keresett és talált is érdekes vonásokat a magyar karakterben, de a német földön — bár magyar anyától — született művésznek a vérébe sohase ment át egészen az anyaföld vitaminja s azok a látomások, melyeket ott kapott, csak akadémiai tudásának témáivá lettek, ám nem váltak lelkében izzó viziókká. Mégis ragaszkodott a magyarsághoz, a becsületes ember komoly szeretetével s a magyar néplélek kutatásának jótékony hatása alatt illusztrálni kezdte nemzeti költőinket is és kezdte vászonra megörökíteni történetünk kiemelkedő mozzanatait. Neki, a csak félig magyarnak nehezebb feladat volt ez, mint *Barabás*nak, *Székely*nek, *Madarász*nak, s ezért mindig nagyobbra törő ambíciójának kétszeres érdemül tudhatjuk be, hogy feladatait — kora szellemében — becsülettel oldotta meg.

Ennek a korszaknak a képein — de főleg temérdek vázlatán — keresztül szinte már természetesnek látjuk az utat, mely Lotz-ot a freskóhoz elvezette. Álmodozó, szelíd lelke a mithológiára utalta s történeti meg költői tárgyai (akkor még a „tárgy" fontos volt mindenekfelett!) szövögetése közben úgy érezte ő maga is, hogy végre valódi hivatásának tudatára ébredt. Felismerte ugyanis, hogy nagy történeti, nemzeti és költői ideák megörökítésére a freskó való s ettől kezdve a falfestményeknek szentelte ereje legjavát. (Arcképeit, kis kompozícióit, amorettjeit, vázlatait ő maga inkább csak a pihenő órák számára való szórakozásnak vette!) Ahogy hagyatéki kiállításán 1905-ben hatalmas kartonokban és kisebb színvázlatokban magunk előtt láttuk a Múzeum, a Vigadó, a pécsi, a ferencvárosi s a Mátyás-templom, az Opera, a Terézvárosi Kör, az Egyetemi Könyvtár olvasóterme, az Igazságügyi palota, a Bazilika szentképeit, történeti és mondai allegóriáit, s a Wenckheim, Károlyi és Liptay-paloták olympusainak antik regevilágát — el kellett ismerni, hogy Lotz nem becsülte túl a maga erejét jottányival sem, mikor ez óriási területek benépesítésének vágya hevítette. Rendkívüli rajztudása, a kompozicióban való bámulatos biztonsága, mérhetetlen vonal- és formamemóriája, mely játszva állított be és mozgatott óriási tömegeket, nagyszerű munkaereje, mely derűs könnyűséggel bánt el a legnagyobb falfelületekkel is, valóban predesztinálták őt erre a feladatra. Hogy ma mégis csak csodálattal és hódolattal adózhatunk neki, de szívünket ez óriási munkák átmelegíteni már nem képesek, annak okát nem az ő művészete fogyatékosságában, tán nem is festői temperamentuma lagymatagságában, de kora művészetének skolasztikus hitvallásában kell keresni, abban az akadémiai hagyományban, mely nem látta meg a kiáltó hazugságot az alakok beállításának mesterkélt merevségében, a színészies pózok álpáthoszában s a negédes attitüdök vérszegény romanticizmusában; abban a hagyományban, mely *Tiepolo*-t állította elébe mintaképül s mely új üstökösnek látta a bécsi *Makart*-ot.

Ami a Lotz művészetében ma is felemel és elragad, az a nemes nemzeti idealizmus, az egyetemes festői hevület és a festésben — főleg pedig a rajzban — való abszolut könnyedség és biztonság, mely minden képéről, vázlatáról, rajzáról egyaránt naív örömmel ragyog le. Oeuvrejének több mint ezer darabja megannyi intim vallomás a Lotz bámulatos festői készségéről. Láttuk, mint vette elő palettáját, mikor elfáradt az óriási falmezők dekorálásában, hogy megpihenjen egy-egy arckép mellett s láttuk, mint festette meg leányát, Cornéliát számtalanszor, pusztán a festés gyönyörűségeiért. *Rubens* nem festette tán többször Fourment Helént, *Rembrandt* Saskiát, mint Lotz az ő imádott Cornéliáját. S ha örök modellje néha tán az ülésbe belefáradt, festett neki selyemre legyezőket, fára képkerettervezetet, rokokko asztalkára díszeket, pannókat, kifestette színesre képeinek fénykép-reprodukcióit, sőt képes volt arra is, hogy bicskával figurákat karcoljon a pirostojás héjára. Csak formában, színben és vonalban tudott gondolkodni s freskóin nemcsak a magától értetődő előkelőség, nemcsak a formák klasszikus szépsége, a díszítő színek derűs összhangja, de még naív, szinte attikai érzékiségük is a művész megható idealizmusát hirdetik.

Művészettörténeti jelentősége mellett különben sem volt kisebb jelentőségű Lotz: a tanítómester sem. Mert ha ő maga nem volt is kiáltó eredetiségű és szertelenül önálló művészlélek, de tanítványaira viszont sohasem erőszakolta rá az iskola bilincseit, bölcsen tudván, hogy száz különböző művészi egyéniséget nem lehet még oly kiváló akadémiai paragrafussal sem egy bizonyos stílus korlátaiba beszorítani.

sítését. A vasútvonal természetesen nem áll meg Libéria határánál, mert az amerikaiak nyomására a franciák már beleegyeztek abba is, hogy a vasútvonal francia területen folytatódjék.

Egyelőre Libéria csak a nyitott szem Afrika belseje felé. De holnap már tör lehet a francia és angol gyarmatbirodalom szívében és holnapután olyan gazdasági erő, amellyel szemben sem franciák, sem angolok nem versenyezhetnek.

MIÉRT TILTOTTAK BE A BELGÁK EGY AMERIKAI UJSÁGOT?

Ez a hatalmas arányú terjeszkedés természetesen tervszerűen folyik a fekete földrész egész területén. Alig van olyan afrikai város, ahol nem élne egy idő óta néhány amerikai szakértő, akik alapos helyszíni szemlét tartanak, hogy azután kész tervekkel jöhessenek gazdasági koncessziók kiharcolására. De van az USA-nak egy más fegyvere is. Afrika nagy részét ellepték az amerikai hittérítők; presbiteriánusok, metodisták és kvékerek. Ezeknek nagyrésze az egyik párisi hetilap megjegyzése szerint ugyan pusztán hittérítő munkát végez, de kisebbik részük a gyarmattartó hatalom elleni szembefordulásra sarkallja a megtérített bennszülötteket. Az amerikai térítők már mélyen bent járnak Nigeriában, Togóban és Kamerunban. A libériai amerikai misszión ezen kívül merész és bőkezű támogatásban részesíti a francia, angol és belga gyarmatok területén szervezkedő nemzeti ellenállókat, akik népeik függetlenségéről és a gyarmattartó hatalmakkal való leszámolástól álmodnak. Amerikában külön társaság alakult „American Council of African Affairs" néven ezeknek a felszabadító mozgalmaknak a támogatására. Bár a mozgalmat még 1942-ben Paul Robeson, a híres néger énekes alapította tisztán emberbaráti célból, a Fehér Ház jól tudja, hogy ennek a mozgalomnak a támogatása első lépés ahhoz, hogy az USA átvegye a tényleges hatalmat is a fekete földrészen. A gyarmattartó hatalmak ellen felsorakoztatott négerek feletti hatalom ugyanis viszályok esetén mindig amerikai kézbe csúszik át. Libéria is független állam, de az USA-nak mégis kevés olyan biztos támasza van a fekete földrészen, mint ez a névleg önálló kis néger köztársaság.

A fent említett amerikai társaság az afrikai négerek öntudatának felébresztésére külön újságokat ad ki, így többek között a New Africa-t, a The Africa-t és a The New Africa-t. Mindhárom lap angol nyelvű és az amerikaiak főleg az angol gyarmatokon terjesztik. Az angolok kénytelenek megtűrni terjesztését, mert az amerikai dollár-segítség elmaradása súlyos kockázatot jelentene a Brit Birodalom számára. Az USA legutóbb már Francia-Afrikában és Belga-Kongóban is terjeszteni kezdte a lapokat, de Belga-Kongó kormányzója még a mult évben betiltotta terjesztésüket.

VIDÉKI ILLÚZIÓK

MULAT A KULÁK...

Egy régivilágbeli úriemberrel kalandozunk a pesti éjszakában, büffék pultjai mellett figyeljük az éjszakai embereket, a Körút elcsituló forgatagában soroljuk elő a régi és új világ különbségeit és a kor hatalmas változásait. De változatlanul int felénk a legforgalmasabb sarokról a roppant zenéskávéház óriási fényeivel és a félig fagyos utcára kiszűrődik a cigányzene, mely évtizedek óta nevezetessége ennek a helyiségnek. Ma is változatlanul virul itt az úgynevezett magyar dal kultusza, változatlanul innét árad szerteszét a városban, az országban a műdalok cifra dallama — a műdal, avagy a magyar nóta pedig igen nevezetes szerepet foglalt el akár a nagyváros, akár a vidék érzelmi életében. Kissé az a gyanunk, hogy régi társadalmunk érzelmeiben sem volt túlságosan fejlett és nagykörű, szükség is volt itt a műdal, régebben az úgynevezett magyar nóta közvetítésére. Bánatát a műdalon, szerelmét és boldogságát ugyancsak ennek segítségével élte ki és fejezte ki ez a társadalom, fiatalja és öregje egyaránt, kuplékkal és műdalokkal vallottak itt szerelmet fiúk, lányok egy bizonyos társadalmi és értelmi fejlettségi, avagy fejletlenségi fokozaton, szókincsük kevés volt hozzá. És ezen az érzelmi botladozáson többek között ez a sarki zenés, villogó, örökké boldog nagykávéház segítette át az embereket, honnét nemcsak a pesti éjszakába, de ebbe a félhomályos országba is dalénekesek, rajkók, népszerű cigánybandák közvetítésével áradt szerte az úgynevezett magyar nóta, a magyar dal kultusza. Vidéki szalonokban az olajnyomatok és villanyra átalakított petróleumlámpák alatt ismételték e dalokat vágyakozó úri kisasszonyok, éppen úgy, mint hajdani konjunktúrák és inflációk idején megszírosodott és zongorára, pianinóra szert tett nagygazdák úri kisasszonnyá nevelt leányai, ábrándosan és elhalványodott tekintettel hajoltak e hangszerszám fölé ábrándos fiatalemberek és a szolid csipkefüggönyök (ismét nagykörúti díszes mintákkal) megrezzentek méla bánatuktól, hólongattak a poros utca akácai, az egész kis város egyszerre felemelkedni vélt Budapest szintjére, a falu meg a kisvárosi szintre, ahol zenekarok, cigánybandák ismét csak e díszes és példás nagykávéház zenéjét utánozták. Híres, igen híres rekvizituma e nagykávéház a millenáris és 1910-es Magyarországnak: tudunk vidéki urakról, akik természetesen szintén itt mulattak nagyot, itt huzatták remek régi bandákkal, primásokkal el szívük minden keservét, legendás mulatások voltak ezek, jegyzői és szolgabírói hivatalokban sokat emlegették ezeket a legendás éjjeleket, valósággal egy életre szóló felejthetetlen élmény színében tündökölt egy-egy ilyen borvirágos, csodás éjszaka. Hát hogyne, a beavatottabbak azt is tudni vélték, hogy e megkopott bérház emeletén, a megmodernigényesült kávéház fölött a második emeleten lakott emlékekkel zsúfolt merengő lakásban a nemzet csalogánya, Blaha Lujza, mintha az ő lelkének valami messziröppent parányi szikrája is ott izzott volna e dalokban.

Azóta persze megváltozott a régi világ és kissé megváltozott e kávéház is. Létének súlypontja áttevődött az üzletemberekre, futballistákra, pénzesebb egyetemi hallgatókra, most is ott üldögél valami lelkes futballdrukker a zenekar tövében, dirigálni próbálja a zenét, ide-oda járkál és énekel duhajon, ahogy már megszokta a régi uraktól és közben a Ferencvárosért lelkesedik, a főpincérnek alig-alig sikerül lecsendesítenie. De nem ő a főattrakció ebben a némileg elszürkült, megjózanodott éjszakában. Barátom, „e régi világbeli úriember" megkérdezi a portást a mostani helyzet felől, az lemondón legyint, persze, más világot látott, a Moulinben volt portás egykoron, ez nem az ő világa... Hát hogyne, más emberekhez szokott, most meg kik mulatnak itt köröskörül?... A vendégek jó része aránylag csendes, igazán nem mondható feltűnőnek a konszummáció. De a szomszéd asztalnál különleges jelenség szórakozik népes társaság közepén. Gyula bácsinak szólítják, csitítgatják, különösen a társaságban lévő zöldruhás nő, kiről jegyezzük meg, hogy festetlen és frizurája egyszerű. A társaság többi tagjain kissé nehezen és szögletesen áll a városi ruha. Gyula bácsi azonban nem hagyja magát, egymás után rendeli a cigánynál a legkülönfélébb nótákat, hol hátradől a pamlagon, hol meg feláll, ide-oda hajladozik, gesztikulál, teletorokkal énekel. A főpincér párszor hozzálép és valamit mond halkan, csendben neki és társaságának. Újabb és újabb nóta következik, az asztalon sokasodnak a borosüvegek, az asztal alatt roppant tócsa, árad szerte az alkohol átható illata. Ugyanis a társaság tagjai, kikben feszeng a városiasság és vidékiesség határvonala, nem bírják az iramot, az asztal alá öntik óvatlan pillanatban a nedűt. Így tesz kénytelenségből a vélük való hölgy is, aki jól látja, hogy körüskörül a többi vendégek és a pincérek aggodalmas pillantásokat váltanak. Gyula bácsi arca kövér, majd kicsattan az egészségtől és jóltápláltságtól. Termetén városias szabású fekete zakó, nyakkendős ing, de sárga katonás bricseszt visel és hozzá remek rámás csizmát. A cigányt fennhangon vezényeli, egymásután rendeli az újabb palackokat és újabb és újabb tárgyalás következik a főpincérrel. Magyar nóták, műdalok dallamán felhabzik szája, szeme hol elborul, arca hol kivirul, hol meg elborul tekintete, cseltintget ujjával, veri a taktust, dirigálja a zenészeket, a cigány vigyorgó képpel és szerte hunyorítva szolgálatkészen odahajol. Aztán túláradó lelkesültségében Gyula bácsi bankókat szór a cigánynak, elégedettség látszik kövér arcán, bajuszát kissé felfelé sodorintja, táncra kéri a társaságukban lévő hölgyet és a zenekar előtt villanyfényes megvilágításban csárdásra penderül. Ámulva nézzük, ámulunk fogyasztása méretein, ámulunk a szabadosságon, ahogy mulat. Manapság? Kíváncsian találgatjuk, ki lehet? Valami agrárkapcsolata nyilván van, feltűnően? Avagy, malmos talán? Mindenesetre valami potentát lehet. A megváltozott világ eltávolította felőle a régi urakat, most már ő maradt itt a hajdani úri hagyományok egyetlen fenntartójaként, hát derekasan is viselkedik. Megmutatja, miként kell magyarosan mulatni. Az asztal alatt roppant tócsa, az asztalon fogyasztott borosüvegek végtelen száma, hangosság, magyarosság, magyarkodás. Valamikor ez az ember, ez a kicsattanó arcú, életerős Gyula bácsi rácsodálkozott valami dzsentrire, ifjú szolgabíróra a kisvárosi kocsmában, így kell mulatni. És most folytatja a tradiciót. Mindenki őket nézi, kritikus és furcsa tekintettel. De Gyula bácsi mást olvas ki a szemekből: hódolatot, elismerést. „Így mulat a magyar ember." Büszkén hordozza körül fejét távozáskor, barátságosan bólogat, integet szerteszét. Köröskörül kissé kesernyés nagyvárosi emberek, de Gyula bácsi nem tud hová lenni boldogságában, ahogy csikorgó csizmában és nyalka bricseszben végül is eltűnik a forgóajtóban.

Utána nagytakarítás következik. A felemelő jelenségnek, a nagy magyaros mulatásnak immár vége, a főpincér intézkedik, tegyék tisztába az asztalt, mossák fel a padlót és így tovább. Személyzet érkezik takarítóeszközökkel. Mi halkan érdeklődünk a főpincérnél Gyula bácsi felől. Nem tud róla semmit. Eddig nem látta, valami vidéki ember, kezdetben politizálgattak, aztán belefelejtkeztek a mulatásba. De így nem mulatnak manapság... jegyzi meg a főpincér. Biztosan látott valami régi urat, azt akarja utánozni. Ime, valamilyen módon mégis csak biztosítva van veszélyeztetett „nemzeti folytonosságunk", a romantikus hagyományoknak mégis vannak hűséges őrzői. Zenés kávéház, tócsa az asztal alatt, üvegek garmadája, magyaros nóták, műdalok, felemelő és bódult részegség...

Árgus

Lotz Károly
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1965 DEC 11
ESTI HIRLAP

1021

Száz éves a tudomány háza

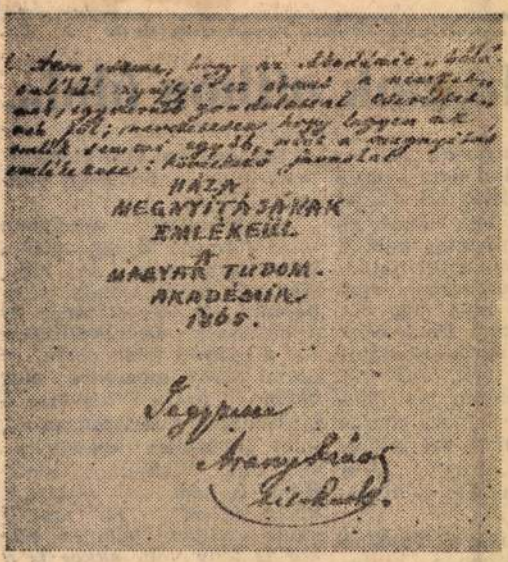

Arany János kézírása

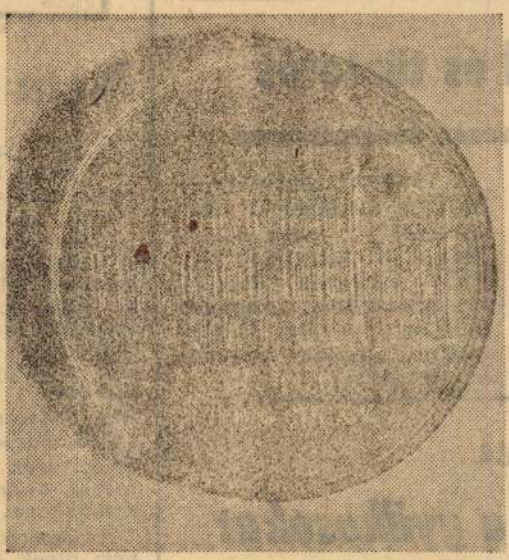

A száz éves emlékérem

A Magyar Tudományos Akadémia 1865-ig a mai Petőfi Sándor utca 3. szám alatti házban működött, nagygyűléseit pedig a Nemzeti Múzeum dísztermében tartotta. Feladatainak gazdagodásával, könyvtárainak gyarapodásával azonban, mind szűkebb lett a más célokra épített ház, ezért 1860-ban országos gyűjtés indult, hogy a főváros által adományozott Duna-parti telken, a Lánchíd szomszédságában, a budai Várral szemben megépüljön az Akadémia palotája. A kiírt pályázatot *Friedrich August Stüler*, berlini építész nyerte meg. A bíráló bizottság a kivitelezést azonban *Ybl Miklósra* és *Skalnitzky Antalra* bízta. Mindennek azonban már 100 éve, hiszen a palota fölavatására *1865 decemberében került sor.* Az ünnepség emlékplakettjét az Akadémia akkori „titoknoka", főtitkára, *Arany János* fogalmazta. *„HÁZA MEGNYITÁSÁNAK EMLÉKÉÜL, A MAGYAR TUDOM. AKADÉMIA".* Az érem másik oldalán az épület domborműve alatt a dátum római betűkkel: *1865. december 11.*

Az akadémiai palota a főváros egyik kiemelkedően értékes műemléképülete. Különösen szép az első emeleten levő díszterem, ahol az ünnepi üléseket, a nagygyűléseket, a tudományos kongosztályai, gyűjteményei már szinte szétfeszítik a száz évvel ezelőtt épített pompás palotát. Az új Tudományos Akadémia építése éppen ezért szerepel a távlati tervekben.

(sirokmány)

kötöttárú,
fehérnemű

jelentene.

Balewa nigériai miniszterelnök ugyancsak kijelentette tegnap, hogy a diplomáciai kapcsolatok megszakítása „nem lenne hatásos".

...éd és tüntetés

...szervezeti kongresszuson

A vietnami háborút ellenző bizottságnak a szakszervezeti kongresszusón részt vevő képviselői tüntetést szerveztek Rusk ellen. A magukkal hozott feliratokon a vietnami hadműveletek azonnali beszüntetését követelték.

...IADALA

...ék a gyilkosokat ...bamában

Cook tisztviselőt, valamint *Namon Hoggle* szerelőt és bátyját: *Stanley Hoggle* kereskedelmi utazót vonták felelősségre.

A felmentő ítélet után diadalittasan hagyták el a

"We won't sit at home in o...

Nem fogu...

A *New Statesman* karikatúrája alatt nem rajzoló fogalmazta szöveg áll. Idézet csupán, az is töredékben, és minden kommentár nélkül. A macskakőröm előtt három pont áll, jeléül annak, hogy az utolsó szó után *még valami következett*. De a New Statesman karikaturistájának mindegy volt, hogy mi szerepelt a három pont helyén *Johnson* elnök május 4-i beszédében: ő *ezt* találta jellemzőnek. Hogy: *„Nem fogunk otthon ülni a hintaszékünkben..."*

Az amerikaiak — valóban *nem* ülnek otthon a hintaszékükben. Bizonyság erre az a *Vietnamból* keltezett veszteséglista, amit az elnök — éppen a hintaszékben olvas.

Éppen egy hintaszékben... Természetes, hogyne lenne természetes, hogy az államfő, az ország első embere nincs ott a távoli csatamezőn. De egy pillanatra — többes szám első személyben — olyan férfiasan eltökélt.

A hintaszék, amelyben most Johnson ül, egy időben *szimbólum* volt. Az elől, *Kennedy* politikájának szimbóluma. Az idézettöredék és a hintaszék szembeállításával a rajzoló talán arra is utalni akart, mennyire *más ember* ül ma a Fehér Ház e nevezetes bútordarabján, mint két-három esztendeje. Bár, ami Vietnamot illeti: *Kennedy sem „ült otthon a hintaszékben"*. Az amerikaiak vietnami jelenléte *akkor is* tény volt, *akkor is* a genfi egyezmények megsértése, ha a katonák hivatalos titulusa *„tanácsadó"*, létszáma pedig a mai csapatlétszámnak csupán forgácsa volt. Legföljebb arról van szó, hogy a *tegnap* még álcázott amerikai jelenlét ma már a *nyílt* és *bevallott* intervenció formáját öltötte. Amerika Vietnamban immár *Amerika háborújáról* beszél, szabályos *hadijelentésekkel* — és persze, *veszteséglistákkal*.

„Az Egyesült Államok annyi katonát küld Dél-Vietnamba, amennyi szükséges" — mondotta Johnson elnök e hét elején. Mennyit? Pontos adatot nem közölt, mert: „a számok napról napra változnak".

A veszteséglista számai is.

...„Nem fogunk otthon ülni a hintaszékünkben..."

Serény Péter

...AP INDULNAK

...vita az űrben

ket a vasárnap kezdődő űrutazásra.

Ma kapják meg az utolsó eligazítást, hogy a tervek szerint megvalósítsák az első űrrandevút, néhány centiméterre megközelítsék az űrben Bormanékat.

Indiai tiltakozás Kínánál

Uj-Delhi, december 11.

India tegnap jegyzéket intézett *Kína* új-delhi nagykövetségéhez: tiltakozik amiatt, hogy mintegy *háromszázöt-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Lotz Károly

ESTI HÍRLAP

1021

Először... másodszor... senki többet?

Győzött a Vöröshajú nő

Árverés, Emelvény, kalapács, mikrofon. A kikiáltó előtt pénztár és ugrásra kész pénzbeszedők. Vevőre vár 153 kép, a kikiáltási ár összesen 390 ezer forint. A teremben több mint ezer érdeklődő.

A KALAPÁCS

Az árverést vezető *Kiss Pál* „civilben" ruházati főosztályvezető. Évente kétszer „lép fel".

— Milyen a „kalapácsnézőpontból" a közönség?

— *Kíváncsi, izgatott. Nekem azt kell figyelnem, hol emelkednek a kezek, hányan ígérnek, és „melyik kéz" a leghatározottabb...*

— Hogyan lett kikiáltó?

— Rám varrták... Hosszú évekig csináltam ezt az Árverési Csarnokban, még annak idején; hiába: a szakember az szakember...

A NYERTES ÉS A PÓRUL JÁRT

Hetvenhetes tétel: *Lotz Károly: Fehérruhás Kornélia. Védett kép.* Kikiáltási ára 9000 forint... Felmorajlik a közönség. Ádáz harc kezdődik. Egy alacsony, szemüveges a karzatról zsebkendőjével integet, a higgadtabbak kezüket tartják. Tizennyolcezernél a zsebkendős elkeseredetten legyint: ennyit ért nekem, többet nem adok.

A diadalmas győztes: a szomszédja; barna papírzsacskóból veszi elő a pénzt, *24 000 forinttal győzött.*

Van, aki pórul jár, és a saját képét veszi meg. A portás három percet engedélyez a telefonálónak.

— Micóka, sajnos, rajtam maradt a kép. Kettőnégyért, plusz tíz százalék kikiáltás... Feljebb akartam nyomni, volt is egy, aki még ígért volna kettőhatot is, de *az a szerencsétlen kikiáltó rám ütötte.* Mit csináljak? Egye fene, tavasszal újra behozom, hátha akkor jobban sikerül...

NAGY NEVEK

Egy-egy különösen szép festményért percekig dúl a harc. Nem is csoda, hisz nem kisebb nevek szerepelnek a listán, mint *Aba-Novák Vilmos, Barcsay Jenő, Bernáth Aurél, Csók István, Derkovits, Fényes Adolf, Hermann Lipót, Lotz Károly, Mednyánszky László, Szőnyi István, Zichy Mihály.*

A festmények átlagosan a kikiáltási árnak több mint a kétszereséért kelnek el. *Az árverés végeredménye 945 ezer forint.* Példátlan siker...

A rekordot, s egyben a legdrágább kép címet *Székely Bertalan festménye, a Vöröshajú nő nyerte el: 4000 forintról 30 000-re licitálták fel.* Ezt követi a Fehérruhás Kornélia. A legnagyobb meglepetés? Az árverés legmagasabb kikiáltási árra értékelt képe, Csók István Majálisa, csupán a kikiáltási áron, 15 ezer forintért talált gazdára.

d. k.

magukban.

A brit kormány úgyszintén nem akar hallani arról az általános követelésről sem, hogy fegyveres erővel törje le a rhodesiai kisebbségi rendszert, és így adja át a hatalmat az afrikai többség képviselőinek. A vélemények abban is megegyeznek, hogy még egy százszázalékos embargó sem lehet hatásos, annyi a kijátszási lehetőség. Egy teljesen hatásos gazdasági vesztegzár ugyanis csak Dél-Afrika közreműködésével képzelhető el. Márpedig köztudomású, hogy a salisbury-i rezsimhez hasonló fajüldöző dél-afrikai kormány nem

nak kérdése tová
lódott és itt kapc
ügybe egy gránito

Ezt a műemléke
amelynek igen na
ténelmi és vallási
Etiópiában,

Mussolini fasisztái raboltá k el

és ma a római mezőgazdasági központ előtti teret díszíti. A háborús zsákmányokat Olaszországnak vissza kellett volna adnia, az olasz hatóságok azonban arra hivatkoznak, hogy *„a műemlék túl törékeny"*, nem érkezne vissza épségben Etiópiába. Mint a Reuter jelenti Róma-

olasz-

„Ugy látszik — írják vitriolos levelükben —, Whitted felismerte a kézenfekvő párhuzamot Vietnam és a mi indiánháborúink között. A rézbőrűek is olyan barbár, fanatikus agresszorok voltak, mint most a vietnamiak — nem átallották, hogy ellenálljanak nekünk, akik azért jöttünk *az ő földjükre* (kiemelés Edgertonéktól), hogy rájuk erőszakoljuk a mi életformánkat... Ó, ha annak a másik katonának, Custer tábornoknak annak idején rendelkezésére állt volna például a napalm, alaposan megtaníthatta volna a demokráciára azokat a vadakat."

2

...Pontosan kilencven évvel ezelőtt, 1876-ban a sziúk kiásták a harci bárdot a Pacific vasút északnyugati oldalán. Bekerítették a négyezer lakosú mai Custer Cityt. Hogy ez a helység honnan kapta a nevét, nyomban kiderül. Egy futárnak sikerült kiszöknie a szorongatottak közül, de a hatóságok az akkori szokás szerint nem siettek a felmentő sereggel. Hátha az indiánok maguktól visszahúzódnak, és akkor kár a költségért. Azonkívül a védők kétségbeesett ellenállása is elpusztít jó néhány rézbőrűt kormányerőfeszítés nélkül, ami ugyancsak tiszta haszon.

Végül aztán elindultak a csapatok. A sziúkkal ellenséges pawnee-indiánok vezették őket — a *„divide et impera"* nem mai találmány — a Black Hills, a Fekete Dombok felé. Három részre oszlott az expedíciós hadtest. Az egyiket a helység későbbi névadója, Custer tábornok vezette, a másodikat Terry tábornok, a harmadikat Reno ezredes, aki talán a híres nevadai válásparadicsom keresztapja. A három résznek a haditerv szerint a Little Horn hegy térségében kellett volna harapófogóba fognia a sziúkat.

VÁSÁROLJA A HEIMELECTRIC
LLÍTÁSON SZEREPELT HÁZTARTÁSI GÉPEKET!

FESTÉSZET ÉS TÁRSADALOM

Az igazi művész mindig a közösség számára kíván alkotni. Kérdés azonban : *milyen* közösség számára alkot s kérdés, vajjon a közösség, amelyhez szólni akar, *elfogadja-e* szószólójaként, vagy sem. Az 1900-as évek már a haladó kapitalizmus, az imperializmus korszaka. A kapitalista kultúra válsága kiéleződött. Ebben a korszakban különös szerepet játszanak félgyarmati országok, amilyen Magyarország is. Magyarországon a kapitalista fejlődés elkésetten indult meg és a feudál-kapitalizmus gazdasági rendszerében a feudalizmus csökevényei a feudálkapitalista nagyurak és az új burzsoázia hatalmi törekvései találkoznak.

A feudalizmus a maga természetes fejlődési korában művészettámogató rendszer volt. De nem lehetett az a *haladás* szellemében a 19. században! A kapitalizmus pedig még virágkorában sem vált a művészet fejlődésének javára, mert a szellemi javakat is pusztán árunak tekintvén, elidegenítette az őt kiszolgáló művészeket tulajdonképpeni hivatásuktól. A szellemi szükséglet kielégítése helyett rentábilis árutermelésre csábította őket.

Magyarországon tehát 1900 körül egymásmellett találjuk, mint a *képzőművészet közönségét* a mágnást, aki hűbérúri ősei mintájára »udvari« szolgálatába fogad művészeket palotái díszítésére és azt kívánja tőlük, hogy olyan képeket fessenek, olyan szobrokat faragjanak, mint 18. századbeli elődjük ; a főpapot, aki a művésztől pontosan ugyanezt kívánja egyházi vonalon ; a nagypolgárt, aki mindenben az arisztokratát majmolja, de ízlésében oly bizonytalan, hogy a kispolgári giccsért is lelkesedik ; a kispolgárt, aki részletre vásárolja a tömegesen előállított művészi selejtárut ; a polgárságnak egy bizonyos vékony elitrétegét, amely megérti és értékeli a haladó művészetet ; s végül az államot s a közületeket, amelyek a feudális ál-nagystílű és a kispolgári giccsművészetet támogatják, de azért egy keveset, óvatosan, liberális lelkiismeretük és az ellenzéki sajtó megnyugtatásaképpen itt-ott a haladó művész egy-egy művét is megvásárolják.

A *művész* pedig vagy szellemileg jelentéktelen, de ügyes, mesterségbelileg képzett és kiszolgálja a nagy- és kispénzesek, valamint közvetítőik, a műkereskedők igényeit ; vagy komoly tehetség, de irtózik a küzdelemtől és félig-meddig behódol a művészetellenes, a haladásellenes követelményeknek (közben esetleg a sajátmaga számára őszinte s szép műveket alkot) ; vagy végül tehetséges is, jellemes is és nem alkuszik : járja a maga útját, akár tetszésre talál, akár nem. El kell ismernünk, hogy ebben a korban, 1900 körül, az a bizonyos vékony haladó-polgári réteg is eléggé tehetős ahhoz, hogy a jó művészeket életben tartsa, ha nem is tud nekik oly gondtalan jólétet biztosítani, mint a sokkal számosabb selejtművészeknek a maguk sokkal számosabb selejt-igényű közönsége.

S hol marad ebben a művészet-társadalmi viszonyban a munkás? Elemi politikai és gazdasági jogaiért küzd és sóváran tekint a kultúra fellegvára felé, ahonnan kiközösítették. Éppen csak hogy bele-belekóstol a haladó kultúrába. Sem feles ereje, sem eléggé fejlett önbizalma ahhoz, hogy osztályigényeit kulturális vonalon is érvényesítse.

Ezért a proletariátus művészetének nem lehet nálunk túlnagy hagyománya. 1900 körül a polgári haladó művészek azok, akik a fejlődést előre lendítik, tehát *a polgári haladó művészek közvetve a szocializmus művészetének úttörői*. A magyar dolgozók társadalmának ma fel kell ismernie, kik azok a régebbi művészek, akik a maguk idejében a haladást szolgálták és kik azok, akik a maguk idejében is egy túlhaladott, vagy éppen egy művészietlen álláspontot képviseltek. Amikor a győztes munkásosztály a bukott félfeudális-polgári uralom örökébe lép, nem szabad szellemi vonalon azokat a termékeket átmentenie, amelyek nem értékek, hanem talmiáruk ; nem szabad a hamis pompától, vagy a tetszetős ügyeskedésektől elkápráztatnia, megvesztegettetnie magát. A magyar dolgozónak *alaposan meg kell ismernie* a művészetet, annak történelmi emlékeit is, hogy kifejlessze önmagában a megfelelő ítélőképességet, a biztos ízlést.

A magyar dolgozó ma már érzi, hogy a művészet az ő számára nem az élet kellemes járuléka csupán és még kevésbé hasznos pénzbefektetés, hanem életének nélkülözhetetlen tartozéka. Mert a művészet nem az élet luxusa (a luxusról szívesen lemondunk), hanem a társadalom önmagára való eszmélése, *a társadalom önvallomása eszméiről és céljairól*. A művészet tehát az öntudatos ember szükséges megnyilvánulása.

Jelen kiállításunk kísérlet arra nézve, hogy *közelebb hozzuk a művészet kérdéseit a dolgozókhoz ;* olymódon hozzuk közel, hogy szervesen hozzákapcsoljuk a dolgozók szocialista világnézetének megfelelő fogalomkörhöz. Az 1900 körüli magyar festészet keresztmetszetét nyujtjuk, amennyire a rendelkezésre álló hely megengedi. Ez a keresztmetszet annyiban mindenesetre hézagos, hogy *kihagyjuk a selejttermékeket*. A kiállított képek tehát *valamennyien színvonalasak. És mégsem képviselik valamennyien a haladást !*

Hogy miért »reakciósok« bizonyos képek és miért »haladók« bizonyos más képek, azt igyekeztünk néhány rövid célzással, *a társadalmi és szellemi összefüggésekre* való utalással megmagyarázni. Nem adtunk tehát művészettörténetet még dióhéjban sem, de megkíséreltük, hogy *bizonyos lényeges szempontokat* felvessünk, amelyek a helyes művészettörténeti szemlélethez is nélkülözhetetlenek.

Rabinovszky Máriusz

KIÁLLÍTOTT KÉPEK JEGYZÉKE

Benczur Gyula	gróf Andrássy Aladár arcképe
Bihari Sándor	Mulatozó
Ferenczy Károly.....	Lovasok
Fényes Adolf	Szegényember
Hollósy Simon.....	Borozók
Kernstock Károly ...	Kati a tornácon
Liezen-Mayer Sándor	Mária Terézia megszoptatja egy szegényasszony gyermekét
Lotz Károly	Tollas kalap
Lotz Károly	Freskó-terv
Mednyánszky László .	Férfifej
Munkácsy Mihály ...	Párizsi szalon
Réti István	Öregasszonyok
Rippl-Rónai József...	Hölgy vázával
Székely Bertalan.....	Zrinyi kirohanása (vázlat)
Szinyei Merse Pál ...	Oculi
Vaszary János.....	Fürdő nő

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

Február 13-án, vasárnap délelőtt 11 órakor
dr Rabinovszky Máriusz

Február 20-án, vasárnap délelőtt 11 órakor
dr Pogány Ö. Gábor

Február 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor
dr Fehér Zsuzsa

Március 6-án, vasárnap délelőtt 11 órakor
Redő Ferenc

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben vetített képekkel

Február 9-én, szerdán délután 6 órakor
A SZOCIALISTA MŰVÉSZET ELŐFUTÁRAI I. GOYA
Előadó: **dr Pogány Ö. Gábor**

Február 16-án, szerdán délután 6 órakor
A SZOCIALISTA MŰVÉSZET ELŐFUTÁRAI II. DAUMIER
Előadó: **dr Rabinovszky Máriusz**

Február 23-án, szerdán délután 6 órakor
A SZOCIALISTA MŰVÉSZET ELŐFUTÁRAI III. MILLET
Előadó: **dr Székely Zoltán**

Március 2-án, szerdán délután 6 órakor
A SZOCIALISTA MŰVÉSZET ELŐFUTÁRAI IV. COURBET
Előadó: **dr Végvári Lajos**

Március 9-én, szerdán délután 6 órakor
A SZOCIALISTA MŰVÉSZET ELŐFUTÁRAI V. MEUNIER
Előadó: **Szegi Pál**

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁS

IVÁN SZILÁRD

festőművész
gyűjteményes kiállítása

1949 március 10-től március 23-ig

Felelős kiadó: dr Faludi János
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 121256
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Lotz Károly fd.

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30, félemelet

XXVI.

FESTÉSZET ÉS TÁRSADALOM

(magyar mesterek 1900 körül)

1949 február 12-től 1949 március 6-ig

✦

A katalógus díjtalan

Zpld az anyagban

Lotz Károly

l. Egyházm. Lap]

1881. 76.l. 96.l.
223, 357, 358. 359.l.
371.l.

s hó 12-n, 287sz.a. kelt becses átira-

van szerencsém

ön építész(nek) vajdahunyadi

llérre érvényesitve tisztelettel

908. május hó 16-án.

Schwartz Róbert
szám. igazgató

Lotz Károly, festő

Lotz Kornélia hagyatékából több képe került aukcióra, így: a Pihenő ménes (6000 ft), Lotz Kornélia fehérruhás képe (9000 ft) és egyebek.

–: Mintegy másfél száz festmény kerül a Bizományi Áruház aukciójára

13.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. nov. 26.

Lotz Károly, festő MAK

Az Akadémia I. em.-i díszterméneh

faliképeit Lotz Károly festette.

(sirokmány): Százéves a tudomány háza 8

ESTI HIRLAP

1965. dec. 11.

Lotz Károly

"Dekorativ sorozata", a szfőv. műgyüjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

N.U.932.VI.17.

Lotz Károly

"Dekorativ sorozata", a szfőv. műgyűjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

N.U.°32.VI.17.

Lotz Károly

Műve szerepelt az Ernst-muzeum aukció kiáll.-ár

N.U.951.IV.19.

Том 1-2013

MDK

Lotz Károly
festő

Dinnyevásár" című műve
" 4000 forint fölé emelkedett
a pécsi III. művészeti aukción.

—: A III. Művészeti Aukció.
Petőfi Népe 1959. május 8 - Slop

Lotz Károly

— A Szinyei Társaság Lotz-emlékülése. A *Szinyei-Merse Társaság* a nagy magyar festőművésznek, *Lotz* Károlynak emlékére ülést tartott az Akadémia kistermében. Az ülésen képviseltette magát a kultuszminisztérium, a képzőművészeti tanács, a főváros, a képzőművészeti főiskola és az összes művészeti egyesülések. Az ülésen *Csók* István festőművész, elnök hangsulyozta, hogy a *Szinyei-Merse Társaság* bele kivan kapcsolódni *Lotz* Károly centenáriumába és az emlékünnepélyt is ezért rendezte. A továbbiakban *Csók* István méltatta Lotz Károly művészetét, hangsulyozva, hogy Lotz külföldi viszonylatban is kiemelkedő értéke a képzőművészetnek. Utána *Lyka* Károly, a Szinyei-Merse Társaság rendes tagja tartott magaszinvonalu előadást *Lotz* Károly életéről és klasszikus művészetéről.

— **Hollandi kiállitás a Nemzeti Szalonban.** A németalföldi királyi kormány támogatásával a Nemzeti Szalon kiállitási termeiben a XIX. és XX. század müveiből bemutató grafikai kiállitást rendeznek, amelyet december 16-án, szombaton, délután fél hat órakor ünnepélyes keretek között nyitnak meg.

N.U. 933.XII.15.

Lotz Károly

M.933.XII.14.

933 XII. 14

MAGYA

SZINHÁZ MŰVÉSZET

* **Lotz Károly-emlékünnepek.** A képzőművészeti társulat választmánya *Glattfelder* Gyula csanádi püspök elnöklésével tartott negyedévi rendes közgyülésén hódolt *Lotz* Károly emlékének. Glattfelder püspök elnöki megnyitójában egyebek között ezeket mondotta: „December 16-án lesz száz éve, hogy a magyar képzőművészet egyik legkiválóbb alakja, Lotz Károly megszületett. A képzőművészeti társulat, amelynek Lotz művészalelnöke volt, különös kötelezettségének érzi, hogy nemzeti kulturánknak ezt az eseményét kegyelettel s a nagy művész iránti hódolattal megünnepelje. Lotz Károly akár a mithológiai tárgykör mezején járt, akár a magyar miliő ösztönadó ihleteseit gyümölcsöztette képein, mindenütt tanuiélét adta zsenijének és annak, hogy a német apa és magyar anya gyermeke ennek a földnek a hatása alatt egészen magyarrá vált". Az elnök indítványára ezután elhatározta a választmány, hogy Lotz Károly centennáriumi emlékezetét jegyzőkönyvében örökiti meg, a nagy mester sirjára koszorut helyez és mozgalmat indit arra, hogy Lotz Andrássy ut 83. szám alatti utolsó lakóházát művészi emléktáblával jelöljék meg. — Szerdán tartott közgyülését a régészeti és művészettörténeti társulat is Lotz Károly emlékének szentelte. A *Gerevich* Tibor elnöklete alatt az iparművészeti muzeum dísztermében lefolyt ülésen *Ybl* Ervin dr miniszteri osztálytanácsos, egyetemi magántanár, a társulat választmányi tagja tartott vetitett képekkel kisért, nagyhatásu emlékbeszédet.

megdicsérni Békés megye törvényhatósági bizottságát ezért az egyhangu, ügyünket pártoló nemeshangu határozatért.

Kimondhatatlan az a fájdalom és elkeseredés, mely a hat év óta egymást követő veszteség miatt bennünket eltölt. *Ne méltóztassék bennünket elhagyni! Legyen a Magyarság továbbra is szószólója a szenvedő terményfizetéses tanitóságnak.* Örökké hálásak leszünk Önnek és a Magyarságnak. Mély tisztelettel *Darida* Károly ev. tanitó, a bányai ev. egyházkerületi tanitóegyesület titkára.

Békés megye törvényhatósági bizottsága valóban *példás módon járt el megyéjének tanitósága érdekében.* Közgyülési határozata

Lotz Károly

N.U. 933.XII.16.

NEMZETI UJ

Szinház, mu

Lotz emléke a képv

A képviselőház pénteki ülésén *Petrovácz* Gyula megemlékezett *Lotz* Károly centenáriumáról.

— Egy kulturpolitikai dátumra kell a közvélemény figyelmét irányitani — mondotta Petrovácz Gyula. — *Szombaton van Lotz Károly születésének századik évfordulója* s a magyar monumentális festészetnek ez a nagy mestere megérdemli, hogy a vitából egy pillanatra kikapcsoljuk lelkeinket és odaforditsuk a magyar zseni alkotásai felé. Lotz Károlyt idegen talajból ültette át a Gondviselés a magyar föld televényébe s a nagy festő itt termékenyült meg. A magyar nép, a magyar vidék, a magyar puszta, a magyar élet ismerete tette őt annyira termékennyé, hogy ennek a monumentális festők között alig van párja. Ez ihlette az ő zsenijét és a magyar miljö tette őt világviszonylatban is a monumentális festészet egyik legelső mesterévé, akinek műveitől értékesebbek, diszesebbek és ékesebbek összes közpalotáink, közöttük maga a parlament épülete is. A monumentális lépcsőházban, sőt az egész parlamentben

sok hel
az épül
sulat
Lotz K
a mai n
hete hi
kintésé
rel. A
ton eml
Lotz K
Képtárb
fővárosi
kartonj
hogy eg
álljon é
szellemé
nek a s
ilyen zs
ségéből.
azok kö
nemzetü
irodalon
latban
Petro
lan örö
ről élén

és a kultura szárnyain elviszik
zé a halhatatlanok közé, akikkel
nk fiai a művészet, tudomány,
és minden téren világviszony-
s vetekedni tudnak.
ácz Gyula beszédét a Ház osztat-
mmel fogadta és minden oldal-
ken megtapsolták.

nlegi helyzetéről

Az iparfejlesz-
neretes, előirja,
elsősorban ma-
rezni. Évről-évre
el azokat a kül-
et a hazai ipar
knak beszerzésé-

Lotz Károly

M.933.XII.2

M.933 XII/20

*** Lotz Károly emlékezete az Akadémián.** A Magyar Tudományos Akadémia keddi összes ülésén *Berzeviczy* Albert elnök megemlékezett *Lotz* Károly születésének századik évfordulójáról és az ezzel kapcsolatban rendezett Lotz-kiállitásról, majd bejelentette, hogy az Akadémia *Lotz Károly élete és művészete* cimmel irandó munkára pályadijat tüzött ki. A pályázat nyilt, de arra egyelőre, 1934 december 31-ig, csak tervezetet kell benyujtani. A legjobb tervezet beküldője a pályamű megirására megbizást kap. A pályadij 1400 pengő. A bejelentés után *Vendl* Aladár, az Akadémia rendes tagja emlékbeszédet mondott *Böck* Hugó, a világhirű geológus fölött. Az Akadémia végül zárt ülésen tárgyalta jövő évi költségvetését.

Lotz Károly

* **A Lotz-kiállítás utolsó hete.** A Műcsarnok nagysikerű Lotz Károly-emlékkiállítása hétheti nyitvatartás után december 26-án végleg bezárul. A kiállítás a hármas ünnepekben éppugy, mint a hétköznapokon naponta fél 10-től 2 óráig tekinthető meg. Az ünnepnapokban az összes termek fütve vannak.

M.933.XII.21.

Lotz Károly

M. 933. XII. 16.

M.933.XII.16

Lotz Káro

Almásy László elnök ezután a cimet, meg nem támadtatván, elfogadottnak jelenti ki. Az első szakaszhoz Petrovácz Gyula szólal fel, aki megemlékezik arról, hogy szombaton van *Lotz* Károly születésének centenáriuma, amiért kéri, hogy a képviselőház kiszakitva magát a vitából, egy pillanatra az ő szelleme felé forduljon. A magyar nép, a magyar puszta, a magyar millió tette erőteljessé Lotz Károly müvészetét és világviszonylatban is elismerték. Részben az ő freskói teszik a parlament épületét is értékessé. A Képzőmüvészeti Társulat emlékkiállitása iránt hetek óta, a mai világban példa nélkül álló érdeklődés nyilvánul meg, a Képzőmüvészeti Társulat szombaton emlékkel örökiti meg Lotz Károly szülőházát, a Fővárosi Képtár külön termet szentel neki, ezért illő a képviselőháznak is leróni Lotz Károly szelleme iránt kegyeletét. *(Helyeslés és taps minden oldalon.)*

Lotz Károly

— (A Szinnyey Merse Társaság Lotz-emlékünnepe.) A *Szinnyey Merse Társaság* belekapcsolódva *Lotz* Károly centenáriumába, tegnap tartotta a Tudományos Akadémián *Lotz*-emlékünnepélyét. *Csók* István elnöki megnyitója után *Lyka* Károly tartotta meg felolvasását *Lotz* Károly emlékezete címen. Lotz festői géniuszát rajzolta meg, amely a legszárnyalóbban és a leggazdagabb tartalomban freskóiban jutott kifejezésre.

M.O. 933 XII/16.

M.O.933.XII.16.

Lotz Károly

N.U.933.XI.3.

933.XI.3 **NEMZET**

— **Lotz-kiállítások.** A Képzőművészeti Társulat Lotz Károly-emlékkiállítását szombaton, november 4-én, déli 12 órakor nyitja meg dr. *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter. A kiállítás 450 válogatott műből álló anyaga teljesen megtölti a Műcsarnok 15 termét. Lotz Károly művészetének csúcspontjáról, falfestészetéről eredeti kartonja adnak fogalmat a magyar közönségnek. *Petrovics* Elek, a kiállítás főrendezője, rendkívüli munkát végzett a kiállítás művészi anyagának elrendezésével. A kiállításról gazdagon illusztrált katalógust adtak ki, amelyben a kiállítás maradandó emléke gyanánt a művész legkiválóbb alkotásait gyüjtötték egybe mélynyomású illusztrációkban. A Műcsarnok e nagyszabású kiállításának megnyitása után a Szépmüvészeti Muzeum is hódol *Lotz* Károly emlékének, kisebb méretü grafikai alkotásainak bemutatásával, mig a Fővárosi Uj Képtár külön teremben egyesiti *Lotz* Károlynak, a képtár tulajdonában lévő alkotásait. A Műcsarnok kiállítása december 3-áig marad nyitva.

Lotz Károly

Emlékkiállitása.Műcsarnok.

M.933.XII.5.

Lotz Károly

Est, 933. XI. 5

5/XI 933

Lotz Károly emlékkiállítása a Műcsarnokban

— Az Est tudósítójától —

Most száz esztendeje született Lotz Károly és ezt az évfordulót nem lehetne méltóbban ünnepelni, mint Lotznak ezzel a kishíjján félezer művével. Petrovics Elek gondos mérlegelése úgy válogatta ki és úgy rendezte el az anyagot, hogy az teljes képet ad a művészről és művéről. Aki még nem ismeri, az olyan ismeretséget köt, amit soha életében nem fog elfelejteni, aki meg ismeri, az el lesz

Lotz Károly

M. 933. XI. 3.

*** Szombaton nyilik meg a Lotz-emlékkiállitás.** A *Képzőművészeti Társulat Lotz Károly-emlékkiállitását* szombaton, november 4-én déli 12 órakor nyitja meg *Hóman* Bálint dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter. A kiállitás ünnepe lesz a magyar képzőművészetnek, mert annak 450 válogatott műből állő anyaga teljesen megtölti a *Műcsarnok* 15 termét. A kiállitáson a nagy mester művészetének minden fejlődési korszaka képviselve van és bizonyára meglepetéssel fognak szolgálni benne azok a remekművek, amelyek még sehol kiállitva nem voltak. *Lotz* Károly művészetének csúcspontjáról, falfestészetéről eredeti szines kartonjai adnak fogalmat a magyar közönségnek. *Petrovics* Elek, a kiállitás főrendezője, rendkivüli munkát végzett a kiállitás művészi anyagának elrendezésével, amelybe kegyeletes megemlékezésképpen a mester ereklyetárgyait is kiállitották. Ezek között különös érdeklődésre tarthat számot az az 1805-ből származó zsoltároskönyv, amelynek belső lapjain *Lotz* Károly szülei sorban feljegyezték nyolc gyermekük születési dátumát. A kiállitásról gazdagon illusztrált katalógust adtak, amelyben a kiállitás maradandó emléke gyanánt a művész legkiválóbb alkotásait gyüjtötték egybe mélynyomásu illusztrációkban. A *Műcsarnok* e nagyszabásu kiállitásának megnyitása után a Szépmüvészeti Muzeum is hódol *Lotz* Károly emlékének kisebbméretü alkotásainak bemutatásával, mig a *Fővárosi Képtár* külön teremben egyesiti *Lotz* Károlynak a tulajdonában lévő alkotásait. A *Műcsarnok* kiállitása december 3-áig marad nyitva.

M. 933. XI. 3.

estje. Lyra-bérlet 2. (Rózsavölgyi.)

MONTEUX ma

vezényli (Z. fél 9) a Budapesti Hangverseny Zenekar II. bérleti estjét. Közreműködik *Krauss Lily*. (Rózsavölgyi.) Pontos kezdés!

Krauss Lilly

zongoraestje nov. 5. (V.)

Lotz Károly

8 O.U. 933.XI.5.

Négyszázötven Lotz-kép a Műcsarnokban

Lotz Károly születésének századik évfordulóján a *Képzőművészeti Társulat* a *Műcsarnokban* emlékkiállítást rendez. *Petrovics* Elek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója szedi össze és rendezi ezt az anyagot. Hogy milyen feladat ez, annak legjobb bizonysága, hogy a Műcsarnok falán látható majdnem félszáz kép csak töredékrésze *Lotz* Károly életművének. Mert Lotz nemcsak a legváltozatosabb, de a leggazdagabb termésű magyar festők közé tartozott. Szinte kezdeményező szerepe van a magyar témájú genrepikturában s a kiállításon egész sor érdekes darabot kapunk ebből a működéséből is. Emellett bravuros tudású portretista s nem is kell egyébre gondolni, mint arra a harminc-negyven aremásra, amelyet a leányáról festett s amelyek itt vannak a kiállításon, hogy portréfestészetének elegánciáját és szépségét értékeljük.

Legigazibb feladata azonban a nagy dekorativ kompozició, a falfestmény és a mennyezetfestmény. Lotz szerencsés időben érkezett ezzel a hajlandóságával akkor, amikor Budapest hirtelen lendületben indult új fejlődésnek s középületek egész sora várt művészi díszítésre. Lotz lett diadalmas uralkodója ennek a területnek. Jóformán nincs középület, amelyen ne találjuk magyar históriai tárgyú vagy klasszikus témájú kompozicióit. Ezt a munkásságát itt a kiállításon néhány teremre való karton és vázlat képviseli.

Az emlékkiállítás az anyag megválogatásában és rendezésében kitünően sikerült: méltó a művészhez és a centenáriumhoz.

A legcsodásab
a
B
8 ó 4 933 XI 5

Lotz Károly

Pataky Dénes: A magyar rajzművészet c. könyvében ir róla. 1960. Bp.

M. Kiss Pál: Könyvismertetés
Rajztanitás 1961. II.sz. 31.l.

Lotz Károly

P.H.933.XI.5.

A Lotz Károly-emlékkiállítás megnyitása a Műcsarnokban. Nékám alelnöke üdvözli Petri Pál államtitkárt (jobboldalt). Balboldalt Husz alpolgármester állnak; Nékám professzor mögött balra Magossy Dé püspök és Hódossy Gedeo

— A Lotz Károly-emlékkiállítás ünnepélyes megnyitása. Szombaton délben volt a Műcsarnokban a *Lotz Károly-emlékkiállítás* ünnepélyes megnyitása. A kiállítást az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* rendezte. A megnyitáson megjelent *Petri Pál* államtitkár, *Kertész K. Róbert* h. államtitkár, *Ugron Gábor*, a Képzőművészeti Tanács elnöke, *Huszár Aladár* főpolgármester, *Liber Endre* alpolgármester, *Petrovics Elek*, a Szépművészeti Muzeum főigazgatója, a kiállítás rendezője, továbbá a magyar művésztársadalom sok kitűnősége és nagyszámu előkelő közönség. Lotz Károly hozzátartozói részéről jelen volt *Magassy Dénes* államtitkár és felesége, *Lotz Kornélia*, *Sándor Ákos* miniszteri tanácsos és felesége, *Lotz Ilona*, valamint *Lotz Viktor* alezredes. A Képzőművészeti Társulat nevében *dr. Nékám Lajos* egyetemi tanár alelnök üdvözölte Petri államtitkárt. „Ezzel a kiállítással — mondotta — felidézzük kulturánk egyik legszebb korszakát, azt, amikor annyi sokat szenvedett nemzetünk két rettenetes vihar között néhány évtizedes szélcsendet élvezett, és ezt a korszakot politikai, társadalmi, tudományos, művészeti, emberbaráti és jóléti alkotások hosszu sorozatának megteremtésére használta fel. Ennek a korszaknak legfényesebb géniuszai közé tartozott Lotz Károly.“ Petri Pál államtitkár a beszédre válaszolva, kimentette *Hóman Bálint* vallás- és közoktatásügyi minisztert, aki másirányu elfoglaltsága miatt nem jöhetett el a megnyitásra s igy a legközelebbi napokban tekinti meg a kiállitást. A Lotz Károly-kiállitás, — folytatta az államtitkár — nemcsak Lotz emlékének gyujt fáklyát, s nemcsak azt a korszakot tárja elénk, amelyben a művész élt. Egyszersmind a magyar géniusz diadalát és győzelmét is mutatja ez a tárlat. Az államtitkár szavait a megjelentek hosszas éljenzéssel fogadták. Ezután Petri Pál államtitkár üdvözölte a Lotz-család megjelent tagjait, majd Petrovics Elek és Nékám Lajos vezetésével megtekintette a kiállitást.

mányt. Szép Er
Imre, Harsányi
Antal egészoldal
riportok egész
olvasó. Balla Ig
Julia az Aranyp
nes utilevelet. N
landó rovatjain
amelynek szines
mestermüve mel
rasztmenyecske

— **Négy uj**
lap vasárnapi
tel kapcsolatba
Az egyik rende
hogy olyan és
egyéb ingatlan
olyan ingatlan
amelynek kat.
százalékával v
niszteri rendel
adósoknál, ak
sági jellegü, a
delmeket mik
birálására, ho
Ugyanez a re
telintézetek ré
zájárulást. A
delet a védett
eljárási és te
negyedik ren
detté nyilvánitás
mellékleteik illeték

— **A Nemzeti**
nagyobb arányokb
dése a TESz. által
iránt. A legujabb
programmfüzet eg
állitást és egyéb é
eddig még nem ke

Lajo
ár
nesné
n.

...asz ismerőseiket azo...
e rövid idő alatt is kellemes barátsá...
alamennyien a legszebb és legkellemesebb
távoztak Magyarországról, és különösen
beszéltek elragadtatással izgalmas és mu-
landjaikról. Harsány evviva, „ejja-ejja-
„Éljen Magyarország!"-kiáltások közben
a vonat a pályaudvarról.

— **Painlevé temetése.** Párizsból jelentik: Painlevé hamvait nagy gyászpompával helyezték örök nyugalomra a Pantheonban. A gyászmenetben a miniszterelnök és a kormány tagjai, továbbá a közélet csaknem valamennyi kiválósága résztvett. A gyászkocsit két oldalon a képviselőház, a szenátus, a főváros és a párizsi egyetem megbizottai kisérték. A külföldi egyetemek nevében *Piccard* sztratoszférakutató, brüsszeli egyetemi tanár haladt a koporsó mellett. A gyászpompával felékitett Pantheonban a koporsót a ravatalra helyezték. Közben a köztársasági elnök is helyet foglalt a számára fenntartott emelvényen. A gyászünnepségen az egyházi szertartást teljesen mellőzték. A Pantheonban *Sarraut* miniszterelnök méltatta hosszu beszédben az elhunyt érdemeit. A szertartás alatt a Pantheon felett katonai repülőraj keringett. *Henderson*, aki résztvett a temetésen, délután elutazott Londonba anélkül, hogy rövid tartózkodása lehetővé tette volna a Paul-Boncour külügyminiszterrel való találkozást. Henderson Párizsba való visszatérésekor, kedden találkozik a francia külügyminiszterrel.

— **Letartóztattak egy szélhámos ál-mérnököt.** Néhány hét óta egy álmérnök garázdálkodott a fővárosban. A háztulajdonosoknál — mint városi mérnök — azzal jelentkezett, hogy a mérnöki hivatal küldötte a háztető összekötő csatornáinak megvizsgálására. Az álmérnök rövid vizsgálódás után közölte a háztulajdonossal, hogy javitás szükséges, ami 150 pengőbe kerül. Ezután nyomtatványt vett elő és megpróbálta az összeget nyomban átvenni, ami több esetben sikerült is neki. Később aztán kiderült, hogy a háztulajdonosokat felültették. A detektivek szombaton elfogták a szélhámost *Horváth István* 28 éves volt szinész és artista személyében, aki régebben félévig a főváros szolgálatában állott. A rendőrség őrizetbe vette és most állitja össze szélhámosságainak jegyzékét.

A kormányzóné

Lotz Károly (Homburg vor der Höhe, 1833. dec. 16. -- Bp., 1904. okt. 13.): festő. Német származásu apjának korai halála után hazajött Mo.-ra. Szobrásznak készült, majd festeni tanult Marastoni Jakabnál és Weber Henriknél. 1852-ben Bécsbe ment, ahol K. Rahl tanitványa, majd munkatársa lett. Mesterével együtt számos falképet festett főuri és nagypolgári palotákban. 1864-ben részt vett a bécsi Arsenál Fegyvermuz. lépcsőházának kifestésében. Itthoni korai képeit az Alföld romantikája ihlette, később nagy falképfeladatokhoz jutott. 1864-ben a Vigadó lépcsőházának falfestményeivel nagy sikere volt. Ezután számos főuri, állami és egyházi megrendelést kapott. 1873-ban a Vigadó étterménck 28 medaillonját készitette. 1874-ben Than Mórral együtt készitette az MNM lépcsőházának festését. 1883-ban a Mintarajziskola tanára, 1896-tól pedig a második festészeti mesteriskola vezetője. A kir.-i palota elpusztult Habsburg-termének mennyezetét 1903-ban már betegen festette. A kor édeskés-monumentális izlését tükröző falképeinél időtállóbbak finom szinezésü vázlatai, vonzó arcképei, és mitológiai tárgyu festményei. Ezeken gyakran nevelt leányai Kornélia és Ilona voltak modelljei. Kornéliáról festette leány-aktjait is, ezek ma is igen népszerüek. -- Fm. Falképek: Egyetemi Könyvtár (1875); Régi Mü-

KSné

csarnok (1877); Keleti pályaudvar (1884); Operaház nézőterének mennyezete (1884); Párizsi Áruház (1885); MTA nagy termének két triptychonja (1887--91); Tihanyi apátsági templom (Székely B. és Deák Ébner L. társaságában (1889--90); budai Mátyás templom (Székely B.-nal, 1892--93); a Kuria (ma MNG) nagy csarnoka (1894); az Országház lépcsőháza (1896--97); a Bazilika pillérmozaikjai, kupola- és boltivképei (1894--99). -- Számos képmása és aktja az MNG-ben találhatók. -- Irod. Riedl Frigyes: L.K. falfestményei (Bp., 1899); Ybl Ervin: L.K. élete és müvészete (Bp., 1938); Biró B. -- Bodnár É.: L.K. 1833--1904 (Bp., 1954).

Lotz Károly festő

Magyar Életrajzi Lexikon

Lotz

festőművész

Postatakarékpénztár aukciója - Árverési Csarnokában - képével szerepel.

Esti Kurir
1930.II.8.

Lotz Károly

N.U. 933. XI. 5

— **Szombaton megnyilt a Lotz Károly-emlékkiállítás.** Az *Országos Magyar Képzőművészeti Társulat* rendezésében szombaton délben nyilt meg a Műcsarnokban a *Lotz Károly-emlékkiállítás*. A megnyitáson megjelent *Petri* Pál államtitkár, *Kertész* K. Róbert h. államtitkár, *Ugron* Gábor, a Képzőművészeti Tanács elnöke, *Huszár* Aladár főpolgármester, *Liber* Endre alpolgármester, *Petrovits* Elek, a Szépmüvészeti Muzeum főigazgatója, *Nemes* Antal püspök, dr. *Nékám* Lajos egyetemi tanár, a *Lotz*-család tagjai és igen sok társadalmi előkelőség. A Képzőmüvészeti Társulat nevében *Nékám* Lajos alelnök üdvözölte *Petri* államtitkárt, majd az államtitkár mondott beszédet s kimentette *Hóman* Bálint kultuszminisztert, aki más irányu elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a kiállításon. Petri államtitkár azután *Petrovits* Elek és *Nékám* Lajos vezetésével megtekintette a kiállítást.

N.U.933.XI.5.

Lotz

N.U.933.XI.4.

lan faját, amelyekre a gazdasági szükségszerüség semmiesetre sem, hanem csak kishitüségünk kényszerithet.

Mikor a tájképek, zsánerképek és portrék után a freskófestészetre tért át, magával vitte azt az egész lelki és szellemi rekvizitumot, amely korábbi korszakaiban jellemezte. Freskóiról épp ugy hiányzik Székely Bertalan tömör zártsága, döbbenetes ereje és filozófikus nyugalma, mint ahogy korábbi képeinek is a derü és a mosoly volt a legjellegzetesebb eleme. *Lotz* megfestette az Opera menynyezetét és a Kuria, az Akadémia, a Nemzeti Muzeum, a pesti Vigadó freskóin kivül se szeri, se száma nagy és kisebbméretü alkotásainak és noha kimerithetetlen szellemi potenciával ezernél jóval több képet festett, sehol nincs nyoma az anyaggal való küzdelemnek, sehol nem érezni az alkotás verejtékszagát. Játszi könnyedséggel jutott el a pusztától az Opera mennyezetfreskójáig, az Olimpusig.

Ha végignézünk a Mücsarnok termein, kétségtelenül érezni valami idegen izt, valami németes szellemet, de ha meggondoljuk, hogy ezek a képek olyan időkben születtek, amikor a magyar képzőmüvészet még gyerekcipőit járta és amikor általában a magyar szellemiség legfeljebb ha kialakulóban volt, meg kell állapitanunk, hogy korszerü értékkel mérve ezek a képek nemcsak müvésziek, hanem magyarok is. A *Lotz*-emlékkiállitás a müvészi gyönyörködtetésen és tanulságokon kivül egyik közvetett bizonyitéka annak, hogy a magyar tehetségnek a magyartalan évtizedekben is volt valami kisugárzó ereje, amely nélkül nincs igazi nemzeti müvészet. A nemzeti müvészet pedig nem rhetorika kérdése, hanem önkénytelen emanációja a nemzeti szellem [illegible] körforgásában.

[illegible]otz-emlékkiállitást, amely ünnepé[illegible]tek között szombaton nyilik meg [illegible]okban, dr. *Petrovics* Elek, a [illegible]zeti Muzeum főigazgatója [illegible] és rendezte szivvel, tehetséggel, [illegible]en.

csak azért is, mert az arab végrehajtóbizottság az általános sztrájkot lefujta. A zavargások hivatalos veszteséglajstroma azok kezdete óta a következő: *meghalt 23 polgári személy, 1 benszülött rendőr;* kórházban ápolt sebesültek: 27 rendőr, 127 polgári személy.

STEIDLE AUSZTRIA PROPAGANDABIZTOSA LETT

N.U.933 XI/4

Bécs, november 3.

Dollfuss szövetségi kancellár *Steidle* Richárd tiroli biztonsági igazgatót a *propagandaügyek szövetségi biztosává rendelte ki.*

A SZENTATYA AGGÓDIK A NÉMET IFJUSÁGÉRT

Berlin, november 3.

A *Germania* pénteki száma római tudósitást közöl, amely szerint német katolikus ifjakból álló zarándokcsapat járult a pápa elé és a Szentatya többek között igy szólt a fiatal zarándokokhoz:

— *Bármilyen sulyos ez az óra, reményeket hord méhében*, de a remények nem azt jelentik, hogy nincs veszedelem. Mély aggodalom és fájdalom tölt el bennünket a német ifjuságért. Őrködnünk kell a hitért Németországban.

150 EMBEREVŐT ITÉLTEK EL A SZOVJET-PARADICSOMBAN

Páris, november 3.

A *Journal de Geneve* értesülése szerint Szovjet-Oroszországban az *éhinség* nemcsak *Ukrajnára*, hanem a *Volga-* és az *Ural-vidékre* és *Szibéria* egy részére is

a világháborúba rántotta be az angol birodalmat. *A locarnói egyezmény, szerinte, lényegileg hatálytalan, mert főfeltétele az lett volna, hogy Franciaország leszereljen*, már pedig Locarno aláirása óta Franciaország félelmetes erődláncolatokat épitett a német és olasz határon, sokkal több ágyuja, tankja és bombavető repülőgépe van, mint valaha és a francia hadsereg sokkal erősebb, mint 1925 előtt volt. Ennélfogva Angliát nem kötelezheti az az egyezmény, melynek alapintézkedését Franciaország megszegte. A nagygyülés óriási szótöbbséggel *a locarnói egyezmény megszüntetését követelte.*

AZ EGYETEMI ALAPOK TÁRGYALÁSA HÁGÁBAN

Hága, november 3.

A hágai nemzetközi biróság előtt dr. *Gajzágó* László magyar megbizott *folytatólagosan ismertette a magyar kormány álláspontját.* Rámutatott arra, hogy az egyetemi alapot nem lehet különálló jogi személynek tekinteni, hanem az *az egyetem tulajdona.* A budapesti egyetemnek, amelyet 1635-ban alapitott *Pázmány Péter biboros*, mindig különálló jogi személyi jellege volt. Ez tette lehetővé, hogy az egyetem adományokat és örökhagyományokat fogadhatott el és politikai függetlenségét is mindig megőrizhette.

SZOVJETKÜLDÖTTSÉG ANKARÁBAN

Ankara, november 3.

A szovjetorosz küldöttség *Vorosilov* népbiztos vezetésével Izmirbe érkezett. A látogatásról és a török politikusokkal folytatott tárgyalásokról a kormány hivatalos jelentést adott ki, amely szerint az oroszok ankarai látogatása viszonzása a

Címváltozás alkalmával arra kérjük t. előfizetőinket, hogy **uj címükkel együtt az utolsó lakásuk** címét is legalább **három nappal előbb**

PUSZTA ÉS OLYMPOS

IRTA:
MÁRJÁS VIKTOR

Magyarország képzőművészete tulajdonképpen csak a mult század derekán került bele annak az európai áramlatnak a sodrába, amely már nemcsak egy-egy művészzseni titokzatos utjait egyengette, hanem medret ásott az általános művészi szinvonalnak is. Magyarország politikai helyzetében, a török hódoltság és az utána következő évszázadok után természetszerüen elsősorban azokat az energiákat rebbentik fel, amelyek az ellenállás törvényei szerint a reá ható erők hatása alatt közvetlenül érvényesültek. A művészet le nem kötött és el nem használt szellemi erők divinációs játéka lévén, csak akkor érvényesült, amikor a nemzeti közösség politikai ösztöne megtalálta létfenntartásának biztos feltételeit és rugalmasságával ellent tudott állani a nemzeti létét és egyéniségét fenyegető erőknek. Hogy a XIX. század szellemhistóriája hogyan kapott ösztönző erőre a politikai történelem árapályától és hogy ezek a tényezők hogy váltak ismét politikai történelmet formáló erőkké, hogy a Széchenyi, Kossuth, Deák kultur- és gazdasági, illetve a politikai hatalom megszerzésének, sorrend szempontjából drámai dilemmája mennyiben volt szolid és szilárd cement, vagy csak kivül tetszetős vályog épitőeleme a magyarság sorsdöntő napjainak, azt a történelmi pszihológia kényes műszereivel lehet csak lemérni. Annyi azonban kétségtelen, hogy éppen a történelminek nevezhető idők adnak utbaigazitást arra, hogy a nemzeti ösztön, a nemzeti erkölcsi és szellemi erők mennyire fogékonyak az általános kulturáramlatok felérzésére, mennyire tudják a külső hatásokat a nemzeti jellemhez átigazitani és egyéni sajátosságaikkal át- és átszőni.

A XIX. század derekáig a magyar képzőművészet nem élt szerves életet, felbukkant ugyan egy-egy zseni, akikre azonban nem voltak érvényesek a kultura akkori keretei, s szellemükben inkább európaiak voltak, semmint magyarok. Mikor a *Madarász* Viktor—*Székely* Bertalan—*Lotz* Károly triász a művészetek arénájának porondjára lépett, nem volt mögötte nemzeti hagyomány, nem egyengette utját se harcos ellenszenv, se gyámolitó megértés, nem gondozott virágoskertben nőtt, hanem vadonban, amelyben igaz nőttek már előtte is virágok. *Madarász*, *Székely* és *Lotz* egyaránt nagy festők, de talán csak a nagyok között vannak olyan különbségek, mint amilyenek közöttük adódtak. *Madarász* Viktor sötét pesszimizmusa, fájdalmas reménytelensége árnyékba burkolódzott. Képeit szinte a sötétség forrása öntötte el, a félhomály és homály fontosabb tényezői művészi alkotásainak, mint maga a képtárgy, sőt talán fontosabb tényezői, mint a rajz, vagy a szin. *Madarász* Viktor történelmi képeinek is van egy láthatatlan főszereplője: a sors. Tragikus, fájdalmasan kuruc lelki lázongásaiban a sors mint egy legyőzhetetlen ellenfél, nyomon kisérte a magyar történelem sorsdöntő pillanatait és eseményeit. Székely Bertalan majd minden történelmi képén a halál gyászpompája az uralkodó elem.

A meghasonlottság és a nemzeti tragikum festészete ez és hiába gazdagitja Madarász és Székely alkotásait a tehetség és a tudás, szépségükben felemelők, de hatásaikban lesujtók is, mint az egyéni sors, vagy a nemzeti történelem gyászmenete.

Ilyen előzmények után és ilyen korszellem közepette bukkant fel a triasz harmadik tagja, *Lotz* Károly. Apja német, anyja németnevü magyar. Ő maga fiatalságát, kezdő éveit a bécsi Rahl iskolájában kezdi. Osztrák, azután német, még később európai szellemet szivott magába, és csodálatos játéka a sorsnak — aligha véletlen —, hogy noha ő akarta európaivá tenni a magyar képzőművészet formanyelvét, mégis ő lett magyar, festő
vala
hetet
igaz
azt
mily
szel
Ma
kely
har
szá
örö
oly
mi
zs
év
de
g
d
g
a
e
c
r
]
ban talán senki. De Lotz
a viharban nem büntető sorsharagot, nem tragikus végitéletet, hanem a természet örök szinjátékának egy-egy festői mozzanatát látta. Ha *Székely* Bertalan kompozicióiban a klasszikus vers szigoru metriumait követte, akkor Lotz komponálása a kötetlen vers. A figurák könnyü és szabad ritmusban kapcsolódnak egymáshoz, a körvonalak szinte melódikus zengéssel kergetődznek s a szinek boldog kacajjal vesznek részt ebben az isteni játékban. Lotz mintha meg sem látta volna az élet keserüségeit, nem érdekelték a torz figurák, lelki alkatának megfelelően a női arcmásokban és a női test artisztikus vonaljátékában találta meg azt a területet, ahol kifejezhette magá

Lotz Károly

Szabad Művészet

1950. 12. 7. 498. l.

Képpel

Ára 10 fillér.

LEVELEZŐLAP

PÉCS 83 NOV 4 3c

10 f MAGYARORSZÁG

Ngos

Szentiványi Gyula
né, tiszkár
Rákos u 10.
Budapest

Feladó:

/: Szépművészeti Mú-
zeum. Városligeti :/

M. kir. állami nyomda. Budapest, 1935.

Lotz Károly

cvid

Ibl Ervin: Képzőművé-
Wet. Bpesti Szemle
1934. 676 sz. 363–366. l.

Тарнер Керим. Мих. Сиваj.

Lotz Károly

irod.

Hel Ervin: Lotz Károly. Budapesti Szemle 1933. 673. k. 288–297. l.

3411 1905-ota N. Szalon diáll.

Lotz Karoly

l. Szabad Müveszet

1949. 11-12. sz

477. l.

359/1966 szám. Érkezett: július 24-én

Szám: 7056-906.

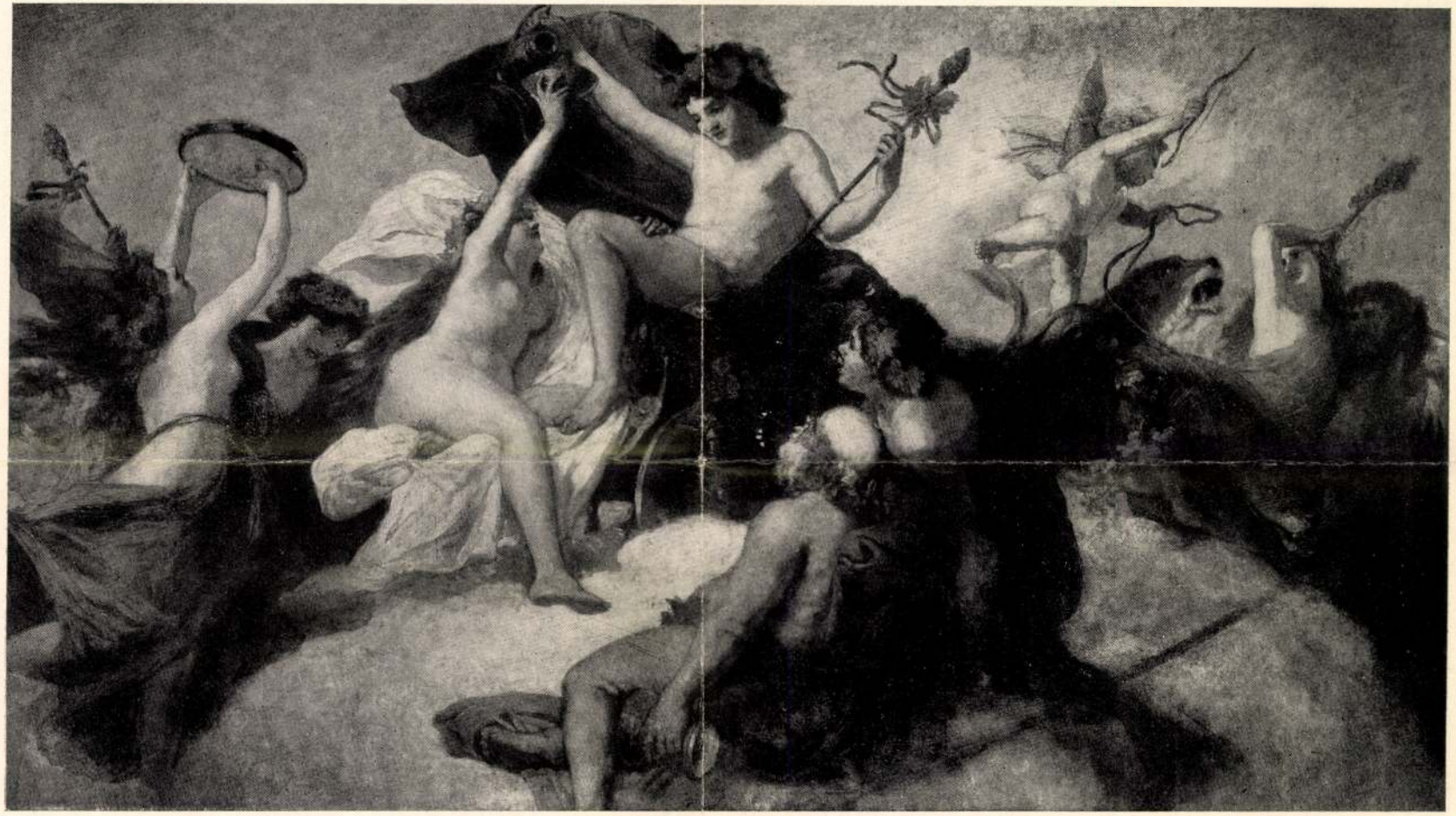

BACCHUS DIADALMENETE
LOTZ KÁROLY OLAJFESTMÉNYE

Műcsarnok 1911. 167/1.

A FORMÁRÓL

Valamelyik délelőttön egymásután jutottam a két legkedvesebb Louvre-tájra: az egyiptomi szoborterem hatalmas boltjai alól az apró rajzokkal kitapétázott intim emeleti szobákba. Nekem ez a kettő a legkedvesebb Louvre-táj. A Veronese, a Lionardok, a Tiziánok és a Giorgionék nagy, nyomasztóan gazdag terménél is kedvesebb. Emez a művészet teljességét, a legnagyobb, legteljesebb kornak tökéletessé érett gyümölcseit kínálja. Nem profán ez a metafora; pompás, ízes, délszaki gyümölcsök aromája árad ebben a teremben. Mintha egy derülten szőke, vakító bőrű, az erőnek és a szépségnek egyensúlyává érett tiziáni nőalak nyujtaná őket aranytálon, könnyű délszaki gráciával. Az én két Louvre-tájam szépsége más: a keresésé, a sötétben álmodásé, az alkotás legprimitívebb és legmisztériumosabb pillanataié . . . Az életet kereső és stílust találó primitívek, majd a támadat szent pillanatától forró kéznyomok, apró rajzok, vázlatok világa.

Még teljesen az egyiptomi művészet természetlátásának szuggesztiója alatt — minden mélyebb művészi hatás szuggesztív — jártam teremről-teremre és a megszokás vitt el ismét a jól ismert rajzok közé. Az első pillanatban bizonyára kellemetlenül érintett, hogy így egyszerre egy másik erős érdeklődésem fókuszában találtam magam. Az ember félti az ilyen ritka mély szuggesztiót és csigaérzékenységgel húzódik össze az újabb benyomások érintése elől. De ahogy közelebb léptem — michelangelói és rembrandti rajzok voltak — az előbbi benyomásaim közvetlen, megszakítatlan folytatására bukkantam. Egy másik, az egyiptomiakétól gyökeresen különböző természetlátás szólt hozzám; sőt az egyiptomiaknak a vallásfilozófia, a célszabta dogmák, továbbá a közöttünk meredő nagy korbeli távolság által előttünk egységesnek mutatkozó természetlátásával szemben: annyi külön természetlátás, ahány művészegyén . . . és mégis emezek szerves folytatásai amannak. Főként abban, hogy a formák nyelvén szólnak hozzám és e nyelven mindent, minden külső és belső megnyilvánulást, egészen, teljesen kifejeznek. Minden egyéni lélekmozdulást, az egyénnek a természettől kapott minden színértékét, megkülömböztető „védjegyét" lelki diszpozíciókat és egész világfelfogásokat és ezeken túl: a művésznek egy néppel és egy korral közös természetlátását. És mindezt, mindezt kizárólagosan a formák nyelven.

Formák. Amott, persze, plasztikai formákról volt szó. Itt, e rajzok előtt, a sík felületen ábrázolható két dimenziójú formáról. És tudatosan kevertem össze föntebb ezt a kétféle, egymástól nagyon különböző forma-fogalmat. Csak azért, hogy annál gyökeresebben különböztethessek közöttük. Közös bennök — az egyiptomi szobrok és rembrandti rajzok formavilágában — csak az, hogy a maguk választott nyelvén minden közlendőt és közölhetőt

VIII. évf. Budapest, 1905. junius 15. 2. sz.

Műcsarnok

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hivatalos értesítője

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat hazafias bánattal és legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy örök emlékezetü pártfogó tagja és három lusztrumon át volt érdemes és szeretve tisztelt elnöke

GRÓF ANDRÁSSY TIVADAR

VAL. B. T. TANÁCSOS

1905 május hó 13-ikán meghalt.

Az elhunyt társadalmunknak kristálytiszta jellemü, tündöklő alakja, közéletünk ideális lelkü és fáradhatatlan bajnoka, minden szépnek, jónak és igaznak rajongó hive és a magyar kulturának és különösen a művészetnek őszinte barátja, bőkezü istápolója volt, és így halála nemcsak a magyar társadalomnak, a közéletnek, hanem a nemzeti kulturának, a magyar művészetnek és Társulatunknak is fájdalmas, pótolhatatlan vesztesége.

Nemes alakja, mint a művészlelkü magyar maecenás szeplőtlen mintaképe, mindenkor élni fog hálás emlékezetünkben!

Budapesten, 1905 május hó 14.

Rendkivüli választmányi ülés 1905 május 14-dikén.

Jelen voltak: *Forster* Gyula báró elnöklése mellett *Basch* Gyula, *Benkő* Kálmán, *Harkányi* Frigyes báró, *Kann* Gyula, *Kohner* Adolf dr., *Lederer* Sándor, *Ligeti* Miklós, *K. Lippich* Elek, *Poll* Hugó, *Szmrecsányi* Miklós dr. választmányi tagok. A jegyzőkönyvet *Ambrozovics* Dezső titkár vezette.

Forster Gyula báró elfoglalván az elnöki széket, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Harkányi* Frigyes báró és *Poll* Hugó választmányi tagokat kérte föl.

Ezután az elnök emelkedett föl szólásra és mély részvéttől áthatott beszédben emlékezett meg a Társulat elnökének, Andrássy Tivadar grófnak a haláláról.

Mélyen megrendülve s a legőszintébb szomorúsággal eltelve jöttünk össze — úgymond — erre a szomoru ülésre. Elvesztettük elnökünket, Andrássy Tivadar grófot, akit az egész ország tisztelettel és nagyrabecsüléssel vett körül, mint az egyenesség és a tiszta jellem legkiválóbb példányképét, aki nem születése, nem nagy neve, de buzgó és lelkes tevékenysége által vívta ki magának azt az őszinte nagyrabecsülést, amelylyel őt az egész ország környezte. Az ő kedves alakja, szeretetreméltó egyénisége hosszú időn át élni fog Társulatunk kegyeletes emlékezetében, amelynek három lusztrumon át érdemes, buzgó és lelkes elnöke volt. Az ő halála nagy, pótolhatatlan vesztesége nemcsak a magyar társadalomnak, hanem a magyar művészetnek és Társulatunknak is, amely az ő önzetlen működésének rendkivül sokat köszönhet. Mély fájdalommal, hálás kegyelettel állunk elhunyt jelesünk ravatala előtt és megrendülve osztozunk az ország és a magyar kultura mélységes gyászában.

A MŰVÉSZET melléklete

Az elnök javaslatára a választmány ezután egyhangulag kimondotta, hogy:

1. a Társulat kegyeletét, részvétét és fájdalmát, valamint elhunyt elnökének kiváló érdemeit és emlékezetét az ülés jegyzőkönyvében is megörökíti;

2. az elhunyt családjához részvétiratot intéz;

3. a halálesetről külön gyászjelentést ad ki;

4. az elhunyt ravatalára koszorút helyez;

5. a holttest beszentelésénél testületileg megjelenik;

6. a terebesi temetésen Forster Gyula báró alelnök, Harkányi Frigyes báró, Karlovszky Bertalan és Zala György választmányi tagok által képviselteti magát; és

7. az elhunyt elnök arcképét a Társulat számára megfesteti.

Emlékbeszéd Lotz Károly fölött.

Elmondta Kriesch Aladár, a Társulat 1905 április 2-ikán tartott évi rendes közgyülésen.

Lotz Károlyról emlékezünk. Nem siratjuk el őt; érte való fájdalmunknak, amely a szeretet barázdáján fakadt, oltárt készítünk szivünk legmélyén, hogy leborulhassunk eléje a kétkedés, a csüggedés óráiban, vígaszt, erőt, bizodalmat, hitet meríteni. Gyászunkban a palástot arcunk elé vonjuk; keressük az egyedüllétet, lelkünknek kinos, de tisztító vergődésében. Fájdalmunk ennen szívünk féltett, drága kincse, sejtelmes, törékeny virága: nem a közé.

Dicséretébe, dicsőitésébe sem kezdünk. Ez léhaság volna. Hisz ő maga is sohasem a dicsőséget, hanem mindig csak a munkát s az alkotás isteni gyönyörét szomjúhozta!

Ravatalára leraktuk a babérágat. Mit adhattunk volna mást egyebet neki, aki életében a meghasonlás őrlő férgét még nem ismerő kornak az isteneivel társalgott? Aki ott ült bizton, a világintéző Zeus oldala mellett, hogy örömittasan lássa fölhágni az égboltozatára Heliosnak tajtékzó, sárgasörényü ménjeit, s akit a karcsu lábszáru múzsák nagy szeliden kézenfogva odavezettek s fölsegítettek Apollónak tündöklő bigájába. A nap s a művészet istene, fölragadva lantját, eddig ismeretlen, szilaj ritmusokat tépett a zengő húrokból s hajrá! rohant a szekér előre diadalmasan, végigszántva a biborszínü felhőket s ő csak állt benne, nyugodtan és méltóságteljesen, az isten palástja árnyában, sem el nem szédülve, el nem kábulva, sem el nem vakulva. És amidőn hosszú, hosszú hónapok gyötrelmes szenvedései őt végre pogány istenétől elszólították a mi keresztény Istenünk oldala mellé, akkor is, legkeservesebb kínjai közepette is, nem a csontujju kaszás, a hideg halál állott ágya fejénél, hanem a rózsásarcu, selyemfürtü ifju, a fokára fordított fáklyával, aki még haldoklásában is szeliden mosolyogni késztette őt.

Talán igazában nem is járt ő sohasem itt miközöttünk . . .

De vonjuk be szárnyait képzeletünknek, amelytől botor elménk egyelőre még meg szokta vonni a jogot és képességet, hogy az igaznak, a valónak birodalmát bejárhassa, bocsátkozzunk le és szálljunk magunkba s kérdjük meg önmagunkat egyszerűen és őszintén: mit jelent, mit szimbolizál Lotz Károly élete? mit hagyott ránk ő, a mester, örökül, gyenge tanítványaira?

Reánk hagyta *a művészetben való igaz hitét!* Megmutatta, hogy nincsenek meddő, mostoha külső körülmények, melyek útját szeghetnék a fejlődő igaz tehetségnek, hogy nincsen értelmetlen, műveletlen közönség, amely közömbösségének ködével megfojthatná a tehetség feslő virágait, s hogy az e tehetség nyomán fakadó erő épp oly mérhetetlen, mélységes és megdönthetlen, mint az égi testeket pályájukon vezérlő nagy kozmikus törvény.

Naivságában oly isteni, s erejében oly gyermekes volt ő, hogy a tehetség mindeme küzdelmeiről látszólag tudomást sem vett. Az ő lábát nem vérezte az útján burjánzó tövis, az ő füléhez nem jutottak el sem az ócsárlás, sem a dícséret hangjai. Az a lelkében lefolyó pajzsdöngető, ádáz tusa, gyönyörteli vergődéseivel és oly fájó örömeivel, amelyet nap-nap után a saját művészetével vívott, az ő fülében túlharsogott, körülötte elhallgattatott minden egyebet.

Ami más embernek drága, mindennél többet érő, amibe görcsösen markol a halandó, lepergett csendesen és megsiratatlanul, akár a futó föveny az ő ujjai közül.

Az életviszonyok kedvezősége, a boldogság törékeny cserépedényét korongoló szerencse, a mások fölé emelkedés, s a hírnévnek zsibbasztó nimbusza, a szerelem biborveres és siket szenvedélye s a vágyak teljességétől megittasodó gyönyör, nem lényegét, csak tartozékát képezték az ő életének, s csak annyiban voltak értékesek életében, amennyiben művészetét fejlődésében elősegítették.

Mindannyia csak szolga, egyik sem úr e messze, magas régiókban szálló lélek fölött. Görnyedő atlaszként nagy, csillogó, kerek tük-

röt hordoztak vállukon, s ez reflektálta vissza e világba az ő művészetét.

Mindent, mindent, ami más embernek drága s mindennél többet érő, oda adott, széjjelszórt és széjjel fecsérelt ő s csak egyet kért érte cserébe: a művészetet.

Odaadta pénzét, odaszórta elkészült munkáit; zsarolhatták, gyakorta fosztogathatták, — mit bánta ő! Csakhogy meg ne zavarja senki az ő művészi ihletének meghitt, halhatatlan perceit, csakhogy gátat ne vethessen senki alkotása gyönyörének. Ebben a zavartalan, minden áldozatok árán megvásárolt békében és szabadságban gyarapodott, gazdagodott aztán az ő lelke s termelte azt az elmúlhatatlan kincset: az ő művészetét.

Így térült meg aztán, ebben a művészetben, az ő számára busásan mindaz, amit másoknak a legnagyobb örömmel s majdnem öntudatlanul odadobott; így mutatta meg egyben a többieknek is tanulságos oktatásul az ő tisztább, csömör nélkül való örömeit, amelyeket éppen akkor szakasztott, midőn látszólag mindenét széjjelszórta a körötte tolongók közé!

Bámulják műveinek sokaságát. Pedig ez a temérdek sok munka mind szilánkja és töredéke csupán az ő örökké háborgó és a teremtésben fáradhatatlan géniuszának. Aki egyszer láthatta munkaközben őt, verejtékező arccal és lángoló szemekkel, amint minden egyes ecsetvonása nyomán, vagy rajzoló szenének kúszált, fekete barázdáiból újabb és újabb világoknak misztikus rudimentumai emelkedtek ki a kaoszból, az bizonyos félelemteljes áhitattal és borzongva volt kénytelen tekinteni a homlokra, amely mögött megsejthette és fölismerhette magukat ama rejtelmes világokat, teljes valóságukban, lesujtó gazdagságukban.

Munkálkodása titáni volt; minden egyes képe a képeknek egész sorozatát foglalta magában. Cikázó fantáziájának szinte terhére látszott lenni az anyag. A kegyetlen küzdelemben ez gyakorta fellázadott: de mindannyiszor végül mégis leigáztatott.

Ő nem ismert teremtés közben megalkuvást, tétova halogatást, nem ismerte a munkának valamely sikerült részlet kedvéért való foltozgatását. Lelkében ott csüggött előtte mindig a megalkotandó mű a maga organikus egészében s e belülről világító látomány felé törtetett ő aztán előre, föltartóztathatlanul, a nehézségek rengetegein át, hol el-elbotolva, hol újra feltápászkodva, nem tekintve a lábait vérző töviseket, sem az útját álló göröngyöt, nem hallgatva, nem ügyelve a lét zajából semmire, csakhogy elérhesse, megközelíthesse azt a messzemesszе s mégis oly tisztán ragyogó képet, amelyet saját lelke, a nagy mindenségnek e fényes tükre, mutatott föl néki!

Hogy lelke állandóan egy külön, magasabb és tisztább szférában tartózkodott, ez tette életét oly harmonikussá, pályafutását oly föltartóztathatatlanná, egyben pedig megóvta őt teljesen, úgyszólván akaratán kivül, az emberi gyöngeségektől, kicsinyességektől. Az ilyesmi előtte talán egyszerűen érthetetlen volt.

Sohasem hallottunk tőle gáncsoló vagy zokszót valamely művésztársa ellen. Nem illemtudásból, vagy önuralomból, vagy számításból volt ő ilyen, hanem, mert nagy lelke minden embertársában fölfedezte a jót s csakis ezt akarta benne látni.

A megbántás vagy rosszakarat legszándékosabb jelei sem hatolhattak föl hozzá. Keserűség nem fért az ő lelkéhez, panasz nem jött ajkaira soha.

Az ő lelke szállt, szállt mindeme dolgok fölött magasan s nem keresett s nem óhajtott egyebet, hanem csak a művészettel való folytonos, újabb és újabb találkozást, az újabb és újabb boldogságoknak ez örökös forrását.

Ilyenformán tanulság és példa nekünk az ő élete.

Nem abban, hogy talán hasonlót, olyanformát próbáljunk alkotni, mint ő. Nem. Ez az ő kizárólagos, tulajdon művészete volt.

Ennek az ő általa teremtett művészi világnak minden egyes organizmusába ő lehelte belé az ő tulajdon lelkét, az ő művészete világának a jelenségei az ő saját teremtményei, ezek ő általa élnek és csakis ő általa élhetnek a mi számunkra.

De példa és tanulság ő nekünk abban, hogy miképen közeledjünk a művészet felé, miként irányítsuk a mi lelkünket is a magasba, ama tisztább és fényesebb régiók felé, amelyekben teljesebb a harmónia s állandóak és salak nélkül valók a gyönyörök.

Az ő élete megtanít bennünket arra, hogy ne csak műtermünkben, s ne csak a nap bizonyos óráiban legyünk művészek, de éltünk minden percében és szívünk minden dobbanásával. És hogy igaz, őszinte, becsületes művészek csak akkor lehetünk, ha lelkünk mélyében szilárdan gyökerezik az a szent hit: hogy a művészet az emberiség megtisztulása felé vezet!

Erre adtál nekünk példát mesterünk, Lotz Károly, bizonyságot tévén mellette egész életeddel, lángoló, tiszta, nagy szíved minden dobbanásával!

Legyen áldott érette a te emléked!

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat 1905. évi rendes közgyűlése április hó 2-án.

Jelen volt *Forster* Gyula báró alelnök elnöklése mellett 232 társulati tag.

A jegyzőkönyvet *Ambrozovics* Dezső dr. társulati titkár vezette.

Az elnök az ülést megnyitván, rövid pár szóval üdvözölte a nagy számmal összegyűlt társulati tagokat s annak a kívánságának adott kifejezést, vajha a közgyűlés a művészet ügyére nézve eredményes lenne.

Ezután meleg részvéttel és őszinte gyászszal emlékezett meg a Társulat hosszu éveken át volt alelnökének, *Lotz* Károlynak a mult év őszén bekövetkezett haláláról és tömör, szép szavakkal méltatta azt a pótolhatatlan veszteséget, amely az utólérhetetlen mester halálával nemcsak a társulatot, de a művészetet és az egész magyar kulturát érte. Majd az elismerés őszinte hangján emlékezett meg *Berzeviczy* Albert dr., vallás- és közoktatásügyi miniszterről, aki lehetővé tette, hogy a nagy mester művészi hagyatéka az állam tulajdonában örök időkre együtt maradjon a művészi élvezet kiapadhatatlan forrásául.

Végül megemlékezett arról, hogy *Andrássy* Tivadar gróf, a Társulat érdemes elnöke hónapokig tartott súlyos betegségen ment keresztül és azt indítványozza, hogy fölgyógyulása alkalmából őt a közgyűlés táviratban üdvözölje.

Ezután bemutatta a *Budapesti Közlöny*-nek azt a számát, amelyben a közgyűlés napirendje 14 nappal előbb közzététetett, a közgyűlési meghivó, a választmány évi jelentését és a számadásokat, amelyek a közgyűlést megelőzőleg minden társulati tagnak megküldettek és ezzel igazolván, hogy a közgyűlés az alapszabályoknak megfelelően hivatott össze, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Nagy* Gábor és *Strobl* Alajos társulati tagokat kérte föl és határozatképpen kimondotta, hogy a közgyűlés Andrássy Tivadar gróf elnököt fölgyógyulása alkalmából táviratban üdvözli.

Végül fölkérte *Kriesch* Aladár társulati tagot, hogy Lotz Károly fölött tartandó emlékbeszédét adja elő.

A közgyűlés a magasan szárnyaló és költői szépségekben gazdag emlékbeszédet nagy tetszéssel hallgatta végig és kimondotta, hogy a beszéd egész terjedelmében a társulat közlönyének, a Műcsarnok-nak a legközelebbi számában (a mostaniban) közzéteendő.

A napirend második pontja kapcsán a közgyűlés mindenekelőtt kimondotta, hogy a választmány jelentését, amely minden egyes tagnak már előre megküldetett, fölolvasottnak kivánja tekinteni.

Erre a választmányi jelentés körül hosszabb eszmecsere indult meg, amelynek során *Árkay* Kálmán dr., *Both* Menyhért, *Benkő* Kálmán, *Sterk* Izidor, *Kann* Gyula, *Nagy* Gábor, *Zala* György, *K. Lippich* Elek szólaltak föl. Végül a közgyűlés a választmány évi jelentését jóváhagyólag tudomásul vette.

Előterjesztetvén az 1904. évről szóló zárószámadás és mérleg és fölolvastatván a számvizsgáló-bizottság jelentése, azt a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette és az igazgatóságnak, illetve a választmánynak a fölmentvényt megadta.

Úgyszintén elfogadta a közgyűlés az 1905. évre szóló költségelőirányzatot is.

Ezután rátért a közgyűlés a *Both* Menyhért és *Tóth* István társulati művésztagok egy különálló műbíráló-bizottság létesítését célzó indítványának a tárgyalására. Hosszabb eszmecsere után, amelyben *Both* Menyhért, *Benkő* Kálmán, *Fényes* Adolf, *Zala* György, *Bacsa* András, *Kézdi Kovács* László, *Kemény* Miklós, *K. Lippich* Elek, *Nagy* Gábor és *Róna* József vettek részt, a közgyűlés kimondotta, hogy a szőnyegen lévő indítványt, *Fényes* Adolf módosításával, — amely a műbíráló-bizottság megválasztását nem egy, hanem két esztendőre kivánja, — elvileg elfogadja és utasította a választmányt, hogy az alapszabályoknak tárgyalás alatt álló megváltoztatása alkalmával a független jury-szervezetet illeszsze be az alapszabályokba és javaslatait még a nyár előtt összehivandó rendkivüli közgyűlésen mutassa be.

A folyó évi zárszámadások megvizsgálására a közgyűlés az elnök előterjesztésére egyhangulag: *Glatz* Henrik, *Gyulányi* Béla és *Németh* Titusz rendes- és *Simon* Ignác és *Csuka* Alajos póttagokat küldötte ki.

Végül a közgyűlés a választásokra beadandó szavazatok megolvasására két bizottságot küldött ki, amelyek közül az egyiknek: *Bruck* Miksa, *Bálint* Zoltán, *Margitay* Tihamér, *Telcs* Ede és *Tóth* István, a másiknak pedig *Árkay*

Kálmán dr., *Kemény* Miklós dr., *Nagy* Gábor, *Ernszt* Lajos és *Újváry* Ignác lettek a tagjai és egyben kimondotta azt is, hogy miután a szavazatok összeolvasása előreláthatólag hosszabb időt vesz igénybe, az eredmény kihirdetését bevárni nem kívánja és elrendeli, hogy a választások eredménye a választmány legközelebbi ülésén hirdettessék ki. *Fesztv* Árpád levele, amelyben tudatja, hogy az alelnöki állásra történt jelölését nem fogadja el, fölolvastatván, tudomásul szolgált és több tárgy nem lévén, az elnök a gyűlést fölloszlatta.

Választmányi ülés 1905 április hó 5-én.

Jelen voltak: *Fortser* Gyula báró elnöklése mellett *Basch* Gyula, *Bárczy* István, *Benkő* Kálmán, *Boruth* Andor, *Dessewffy* Arisztid, *Harkányi* Frigyes báró, *Hauszmann* Alajos, *Kallós* Ede, *Kézdi Kovács* László, *Knopp* Imre, *Kohner* Adolf dr., *Kann* Gyula, *Lechner* Ödön, *Lipthay* Kornél, *Márk* Lajos, *Nádler* Róbert, *Poll* Hugó, *Révai* Ödön, *Révész* Imre, *Schulek* Frigyes, *Stetka* Gyula, *Szitányi* Géza, *Tölgyessy* Artur, *Végh* Artur, *Zala* György és *Zemplényi* Tivadar választmányi tagok. A jegyzőkönyvet *Ambrozovics* Dezső dr. társulati titkár vezette.

Az elnök mindenekelőtt melegen üdvözölte *Hauszmann* Alajost, a Társulat ujonnan megválasztott alelnökét, aki őszinte köszönetet mondott a kitüntető bizalomért, amelyet minden módon iparkodni fog kiérdemelni.

Ezután az elnök előterjesztette, hogy az április 2-ikán tartott közgyülés táviratban üdvözölte *Andrássy* Tivadar grófot, a Társulat elnökét hosszu és sulyos betegségéből való fölgyógyulása alkalmából és bemutatta az elnök köszönő táviratát; jelentette továbbá, hogy a választmány egyik ujonnan megválasztott tagja, *Apponyi* Lajos gróf itt volt ugyan, de közbejött akadályok miatt távozni lévén kénytelen, az ülésen legnagyobb sajnálatára jelen nem lehet. Bemutatta továbbá *Benke* Gyula választmányi tag levelét, amelyben az ülésről való távolmaradását kimenti. Végül a titkár által fölolvastatta *Telcs* Ede választmányi tag levelét, amelyben bejelenti, hogy a választmányi tagságról lemond.

A választmány az elnök előterjesztéseit tudomásul vette, Telcs Ede lemondásának a tudomásulvételét azonban Zala György kérésére függőben tartotta a választmány legközelebbi üléséig.

Ezután az elnök az ülést megnyitotta és a jegyzőkönyv hitelesítésére *Harkányi* Frigyes báró és *Révész* Imre választmányi tagokat kérte föl.

A titkár fölolvasta, az 1905 április 2-ikán tartott közgyűlés választási eljárásának az eredményéről fölvett két jegyzőkönyvet, amelyekből kitünt, hogy a közgyűlés a Társulat alelnökévé *Hauszmann* Alajost, választmányi tagokká pedig: *Révész* Imre, *Kézdi Kovács* László, *Boruth* Andor, *Márk* Lajos, *Tölgyessy* Artur, *Ligeti* Miklós, *Kallós* Ede és *Schulek* Frigyes művészeket, *Apponyi* Lajos gróf, *Benke* Gyula, *Berzeviczy* Albert dr., *Dessewffy* Arisztid, *Fraknói* Vilmos, *Hegedüs* Sándor, *Végh* Artur és *Wágner* Géza dr., nem-művészeket választotta meg három esztendőre.

A választmány a bizottságok megválasztására fölszólíttatván, azokat titkos szavazás útján a következőleg választotta meg:

Gazdasági bizottság: *Benkő* Kálmán, *Benke* Gyula, *Hegedüs* Sándor, *Kohner* Adolf dr., *Lipthay* Kornél, *Lukács* Antal és *Szüry* Dénes.

Jogügyi bizottság: *Bárczy* István, *Forster* Gyula báró, *Lipthay* Kornél, *Végh* Artur és *Wágner* Géza dr.

Művásárló bizottság: *Andrásssy* Gyula gróf, *Andrássy* Tivadar gróf, *Basch* Gyula *Forster* Gyula báró, *Kammerer* Ernő, *Léderer* Sándor, *Márk* Lajos, *Nádler* Róbert, *Stetka* Gyula, *Szmrecsányi* Miklós dr., *Zala* György és *Zemplényi* Tivadar.

Az egyes szakbizottságok és bizottságok a megalakulásra fölszólíttatván, előadóikat és helyettes előadóikat a következőleg választották meg:

Festészeti szakbizottság: Előadó: *Karlovszky* Bertalan, helyettes előadó: *Poll* Hugó.

Szobrászati szakbizottság: Előadó: *Zala* György, helyettes előadó: *Kallós* Ede.

Építészeti szakbizottság: Előadó: *Lechner* Ödön, helyettes előadó: *Kann* Gyula.

Művásárló bizottság: Előadó: *Basch* Gyula, helyettes előadó: *Nádler* Róbert.

Gazdasági bizottság: Előadó: *Benkő* Kálmán, helyettes előadó: *Szüry* Dénes.

Jogügyi bizottság: Előadó: *Wágner* Géza dr., helyettes előadó: *Bárczy* István.

A választmány a társulati igazgató és helyettes igazgató megválasztására fölszólíttatván, a szavazás eredménye az lett, hogy a beadott 22 szavazat szerint a választmány *Benkő* Kálmánt 22 szavazattal a Társulat igazgatójává, és *Karlovszky* Bertalant 14 szavazattal a Társulat helyettes igazgatójává újból megválasztotta.

Miután Benkő Kálmán igazgató meleg szavakkal mondott köszönetet a választmány bizalmáért, a választmány a Társulat ellenőrévé közfelkiáltással ismét *Benke* Gyulát választotta meg.

Ezután a választmány a Kossuth-szobor és a Szabadság-szobor pályabirságába az időközben lemondott *Dudits* Andor helyett *Schulek* Frigyes műépitész választmányi tagot küldte ki.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést fölloszlatta.

Pályázati hirdetés.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat a néhai özvegy Nemes Nándorné grófné, született Ransonnet Eliza bárónő által nagylelkűen tett 20.000 koronás alapítványnak 1905. és 1906. évre esedékes kamataiból ezennel pályázatot hirdet az évi 900 koronás, „özvegy Nemes Nándorné grófné, Ransonnet Eliza bárónő művészi ösztöndíjá"-ra a következő föltételek mellett:

1. A pályázatban résztvehet minden huszonnégy évnél nem fiatalabb, harminc évnél nem idősebb oly magyar honosságu festő vagy szobrász, aki kész műnek és tanulmányoknak bemutatásával igazolja, hogy művészi hivatottsággal bír, magát a művészi pályára szentelte és saját vagyoni forrásából továbbképzését nehezen vagy éppen nem tudná elérni.

2. Az ösztöndíj, amely előzetes félévi részletekben adandó ki, két évre szól, amely idő legfölebb egy évvel hosszabbítható meg.

3. Aki az ösztöndíjra pályázni kiván, köteles 1905. évi szeptember hó 20-ikáig az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatóságának bemutatni:

a) valamely kész művet és tanulmányokat

b) magyar honosságát és életkorát igazoló bizonyítványokat;

c) vagyoni viszonyaira vonatkozó adatokat.

4. Az ösztöndíj harmadik, valamint — ha az élvezeti idő meghosszabbítása kéretik — az ötödik félévi részlete csak olyannak utalványozható ki, aki újabb kész műnek és tanulmányoknak bemutatásával igazolja, hogy az ösztöndíj élvezetének ideje alatt művészetében teljesen kielégítő haladást tett.

5. Az ösztöndíj adományozására az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatóságának művésztagjai abban az esetben vannak jogosítva, ha legalább hárman ugyanazt találják legméltóbbnak, ellenkező esetben a Társulat összigazgatósága általános szótöbbséggel dönt az adományozás kérdésében. Azon esetben, amidőn az igazgatóságban első szavazáskor általános szótöbbség el nem éretik, az adományozás joga a Társulat választmányára háramlik, amely viszonylagos szótöbbséggel dönt.

6. Az ösztöndíjra szóló jogosultság az alapítólevél értelmében el is veszthető. Hogy mily esetekben, az a nyertessel minden alkalommal külön levélben fog közöltetni.

7. Az ösztöndíj legkésőbb 1905 október hó 10-ikéig eldöntendő.

Kelt Budapesten az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatóságának 1905 május hó 30-ikán tartott üléséből.

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tagjai számára 1905 április 6-dikán megtartott sorsolás eredménye.

Folyó szám	Nyereményérték korona	Nyerő szám	Nyerő neve	Folyó szám	Nyereményérték korona	Nyerő szám	Nyerő neve
1	3000	2252	Basch Gyula*	24	500	8662	Hets Ödön
2	1500	16329	Szegvári Sándor dr.	25	500	5705	Dobos C. József*
3	1500	4371	Bibó Dénes*	26	500	15431	Sebestyén Mihály
4	1000	8356	Hazslinszky Károlyné	27	500	5451	Dessewffy Dénes gróf
5	1000	6707	Fleischmann Károly B.	28	500	8458	Hegyi Nándor
6	1000	13733	Pillitz Lajos	29	400	10666	Kovács Dezső dr.
7	900	4185	Benkő Lajos dr.	30	400	1639	Pánthy Endre*
8	900	11290	Lányi Bertalan*	31	400	12396	Mertsch János*
9	800	4471	Bleuer Samu dr.*	32	400	9972	Kempszky Mihály*
10	800	1953	Thaly István	33	400	5322	Darkó Elek
11	800	15777	Stassik Ferenc dr.	34	400	7348	Gál Jenő dr.*
12	800	9518	Jónás Károly	35	400	4689	Bródy Sándor
13	600	8180	Halaváts Gyula	36	400	3516	Balázs Miksa
14	600	14462	Répássy György*	37	400	14839	Sacher Lipót dr.
15	600	6531	I. Ferenc József nevelő-int.	38	400	970	Cegléd város közönsége
16	600	11099	Kunváry Fülöp	39	300	2997	Ő cs. és apost. kir. felsége
17	600	17167	Topits Alajos József	40	300	10921	Králik Lajos dr.*
18	600	12986	Neumann Frigyes*	41	300	6854	Losonci m. k. állami főgimn.
19	500	15198	Schödl Lipót	42	300	18287	Wolfner Jenő*
20	500	16548	Székesfehérvári Vörösmarty-kör*	43	300	18565	Danzigi műegylet*
21	500	16086	Sujánszki Ödön*	44	300	929	Csapó Vilmos*
22	500	16269	Szahlender Ferenc dr.	45	300	5847	Dvorák Ede
23	500	13093	Novák József Lajos*	46	300	7436	Geréb József dr.*

Folyó szám	Nyeremény-érték korona	Nyerő szám	Nyerő neve
47	300	15137	Schmidt Károly
48	300	9800	Kállay Gyula
49	300	9347	Janny Gyula dr.
50	300	17234	Tóth Lajos*
51	250	13883	Pollák Izidor
52	250	594	Wenckheim Krisztina grófné
53	250	11804	Luczenbacher Pál ifj.*
54	250	18753	Kornhauser Zsigmond
55	250	4087	Bencsik József dr.
56	250	11242	Langsch József*
57	250	12297	Medetz Józsefné*
58	250	17036	Teplánszky Árminné
59	250	14693	Rottenbiller Alajos
60	250	16994	Teleki József gróf
61	250	1090	Greguss Imre*
62	250	2516	Kauser József
63	250	12978	Neuhold Ferenc dr.
64	250	4529	Bohdaneczky Lajos*
65	250	11073	Kummer Rudolf
66	200	16465	Szerb György*
67	200	16436	Szent-Iványi Gyula
68	200	4125	Bende Ödön dr.*
69	200	8733	Hirsch Jakab*
70	200	11337	Lázár Gábor
71	200	16921	Taschner Viktor dr.
72	200	14437	Redlich Steffi
73	200	4720	Brüll Ignác dr.*
74	200	5134	Cselei Elemér
75	200	12278	Mátrai Leó
76	200	2004	Türr István
77	200	9510	Jónás Bertalan*
78	200	5845	Dutkay Pál
79	200	18275	Wolf Sándor
80	200	17087	Thuróczy Károly dr.
81	200	14564	Ringeisen József
82	200	2627	Mátrai Lajos ifj.
83	200	12927	Nedeczky Ödön
84	200	8041	Gyulay László
85	100	2841	Tornai Gyula
86	100	17364	Trsztenai kir. kath. gimnáz.
87	100	7269	Galilei Páholy
88	100	4554	Bóné Rudolf
89	100	17612	Vater József
90	100	10320	Klinger Zsigmond dr.
91	100	589	Wenckheim Krisztina grófné
92	100	614	Erdélyi Adolf*
93	100	11301	László Berthold*
94	100	11281	Láng Mihály
95	100	18363	Zboray Béla ifj.
96	100	1675	Peske Géza
97	100	14530	Rickl Gyula
98	100	12990	Neumann Frigyes*
99	100	1101	Greguss Imre*
100	100	14197	Rakovszky Géza dr.
101	100	5711	Dobos C. József*
102	100	18668	Frank Aladár
103	100	1655	Pártos Gyula
104	100	18149	Wellisch Arnold
105	100	2173	Wellisch Alfréd
106	100	10520	Kommer József
107	100	13515	Páldy Iván dr.
108	100	11558	Liedemann Rezső
109	100	9321	Jakoby Olivér dr.
110	100	18067	Weinmann Fülöp dr.
111	50	1106	Gromon Dezső
112	50	7199	Fülepp Kálmán
113	50	4567	Boross Soma*
114	50	14208	Rapaich Richárd
115	50	9179	Hübner Imréné
116	50	4808	Burger Frigyes
117	50	10715	Kovács Marczell dr.
118	50	1238	özv. Karlovszky Zsigmondné
119	50	8151	Hajduska Emil dr.
120	50	628	Zichy Jenő gróf.
121	50	1721	Prónay Róza bárónő.
122	50	8672	Hevesmegyei takarékpénztár
123	50	16678	Szmertnik István dr.
124	50	2930	Ő felsége a király
125	50	5393	Deés város közönsége
126	50	10333	Klősz György*
127	50	4582	Bottlik Tibor*
128	50	13966	Pósch Gyula
129	50	9030	Horváth Zsigmond
130	50	13693	Pfeiffer Fülöp dr.
131	50	5500	Deutsch Jakab
132	50	15358	Schwartz Ignácné
133	50	1857	Széchényi Ferenc gróf
134	50	4948	Nagybecskereki Kaszino
135	50	886	Brázay Kálmán

A *-gal jelölt nyerők nyereményértékeiket már érvényesítették.

A Társulatnak a fönnebbi lajstromban felsorolt nyerő tagjai nyereményértékeik erejéig az 1905/6. évi Téli Kiállításon kiállított *eladó művek közül* egyet választhatnak. *De 1906 január 15-ike után nyereményértékeik érvényesítésére szóló jogaikat föltétlenül elvesztik.*

Társulati hirek.

— **A Tavaszi Nemzetközi kiállítás** május hó 21-ikén záródott. A kiállítást összesen 33.992-en nézték meg. Elkelt összesen 105 mű 106.714 korona értékben, amelyből 30 mű vételára fejében 37.494 korona külföldi, 75 mű vételára fejében pedig 69.220 korona magyar művészekre esik. Magyar művészektől 8 művet 8500 koronáért Ő Felsége a király, 9 művet 29.430 koronáért az állam, 20 művet 13.460 koronáért magánosok és 38 művet 17.860 koronáért társulati nyerő tagok vásároltak. Külföldi művészektől 9 művet 28.034 koronáért az állam s 21 művet 9460 koronáért magánosok vásároltak meg.

— **A Tavaszi Nemzetközi kiállítás pályabírósága és kitüntetései.** A Tavaszi Nemzetközi Kiállítás pályabíróságának a megválasztására beérkezett szavazatokat 1905 április 26-ikán olvasta össze a választmány által erre a célra kiküldött bizottság, amelynek ülésén *Forster*

Gyula báró elnöklése mellett *K. Lipthay* Kornél és *Révai* Ödön voltak jelen. Beérkezett összesen 121 szavazat, amelyből 14 formai okokból megsemmisítendő volt s így maradt 107 érvényes szavazat. A szavazatok összeolvasása után kitünt, hogy a szavazásra jogosult művészek a pályabíróság *rendes* tagjaivá a következőket választották meg: *Feszty* Árpád, *Zala* György, *Poll* Hugó, *Stetka* Gyula, *Márk* Lajos, *Jendrássik* Jenő, *Forster* Gyula báró, *Szmrecsányi* Miklós dr. és *K. Lippich* Elek; *póttagjaivá* pedig a következőket: *Vaszary* János, *Fényes* Adolf, *Ligeti* Miklós, *Andrássy* Gyula gróf és *Térey* Gábor dr. választattak meg, akik közül *Fényes* Adolf a tagságról lemondott. A pályabíróság döntő ülését 1905 május 6-ikán tartotta meg, amelyen a rendes tagok teljes számmal jelen voltak. A pályabíróság a 4000 koronás társulati díjat egyhangulag *Borúth* Andor festőművésznek itélte oda „Jézus születése“ című olajfestményeért, a 450 koronás báró *Harkányi* Frigyes-féle díjat pedig szintén egyhangulag, az első ízben kiállítók közül *Faragó* Géza festőművésznek juttatta „Vasárnap délután“ című gouache-festményeért. A pályabíróság javaslata alapján a vallás- és közoktatásügyi miniszter az állami nagy- és kis aranyérmeket a következőleg osztotta ki: A külföldiek közül állami nagy aranyérmet kaptak: *Solomon J.* Solomon „Jeral Zangwill“ című arcképeért és *Blanche* J. E. „Anya a gyermekeivel“ című olajfestményeért. Kis érmeket kaptak: *Dauchéz*, André: „Kóróégetés“, *Thaulow*, Fritz: „Nyári est Norvégiában“ és *Gay*, Walter: „Fiatal leány grániumokkal“ című olajfestményeikért. A magyar művészek közül nagy állami aranyérmet *Olgyay* Ferenc kapott „Tehenek az ákácosban“ című olajfestményért, kis érmeket pedig *Perlmutter* Izsák „Utcarészlet“, és *Skutetzky* Döme: „Munkában“ című olajfestményeikért.

— **A művészi segély- és nyugdíjbizottság tagjaivá** a Társulat összes szakbizottságai az 1905. évre a következőket választották meg: *Basch* Gyula, *Kann* Gyula, *Kallós* Ede, *Stetka* Gyula és *Telcs* Ede. A bizottság elnöke *Basch* Gyula lett.

— **Az özv. Nadányiné-féle ösztöndíjat** a Társulat igazgatósága az 1905. évre, három pályázó közül *Stein* János festőművésznek, a II. festészeti mesteriskola tagjának itélte oda.

— **K. Spányi Béla festőművész** 1905 október 1-étől 21-ikéig műveiből kollektiv-kiállítást rendez a városligeti Műcsarnok I—VI. számu termeiben.

Szerkeszti AMBROZOVICS DEZSŐ titkár.
Kiadóhivatal:
Singer és Wolfner, Budapest, VI., Andrássy-út 10

A
MŰVÉSZET
1902., 1903., 1904. évfolyama még néhány példányban kapható. Mindegyik évfolyam tömérdek képet, rajzot, gyönyörü színes műmellékleteket, grafikai lapokat, eredeti rézkarcokat tartalmaz. Egy-egy évfolyam ára díszkötésben 20 korona. Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkereskedésében, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 10., valamint minden hazai könyvkereskedésben.

BUDAPESTI HIRLAP NYOMDÁJA.

Lotz Károly

A Lotz-iskola kérdése. Írta Lyka Károly. Új Idők, jan. 8.

1905.

(Művészet. 1905. 71. l.)

Singer és Wolfner ... Budapest ... Andrássy-út 16.

Würzburg. Aufgenommen von **Leo Gundermann,** beschrieben von **Heinrich Kreisel.** Mit 115 Bildern. Reihe Deutsche Lande, deutsche Kunst. Format 17,5×25. Deutscher Kunstverlag, Berlin W 8.

In Ganzleinen RM 6.—, broschiert 4.—

Meist eigens für dieses Buch geschaffene Aufnahmen und ein auf Grund genauer Sachkenntnis historisch und feinsinnig geschriebener Text geben zusammen eine vollendete Vorstellung dieser vielleicht schönsten alten deutschen Stadt.

Heinrich von Kleist schreibt, auf der alten Mainbrücke zu Würzburg sei es ihm zum Bewußtsein gekommen, daß er ein Dichter werden müsse.

Der poetische Zauber des unvergleichlichen Würzburger Stadtbildes ist trotz Sonne und Wein und Rokoko von einer männlichen Herbheit; denn der mittelalterliche Kern bleibt überall sichtbar, so sehr ihn auch Barock zu überspülen versucht. Eine weit über tausendjährige Geschichte unter dem Krummstab und Schwert verleiht der Stadt inneren Glanz und Bedeutung, wurde ihr zum Schicksal.

Interessenten: Kunsthistoriker, Geographen und alle gebildeten Stände.

Lotz Károly

T. 1905

A Lotz-képek és nemzeti gyűjteményeink. Írta Kézdi-Kovács László. Pesti Hirlap, márc. 1.

A Lotz-múzeum. Írta K. Lippich Elek. Budapesti Hirlap, márc. 5.

(Művészet 1905. 142. l.)

volról sem állott helyre.

Az impresszionizmus utáni stílustörekvéseknek első, legfőbb hangadója Rippl-Rónai József (1861—1927) festészete volt. A kaposvári születésű művész grófi nevelő korában kezdett rajzolgatni, majd 1884-ben elhatározva, hogy a művészpályát választja, Münchenbe ment, hol Herterichnél tanult. A müncheni akadémiáról már a következő évben elkerült Párizsba, hol már a maga lábán, tanár nélkül iparkodott megállni. Ellátogatott Munkácsyhoz, ki szívesen fogadta, egy időre műtermében is helyet adott neki s lehetővé tette, hogy képeinek másolásával fenntartsa magát. A névtelen kezdő első években világhírű pártfogójának modorát utánozgatta, ami ilyféle kapcsolatok rendes következménye. Rippl-Rónai nemcsak másolt Munkácsy-képeket, hanem az ő szellemében festett is, ami e korszakának kevés ismert alkotásából kiviláglik. Somogyi parasztok a görgetegi csárdában (1889, Kaposvár, egykor Rippl-Rónai Ödön tulajdona)

Lotz Károly

1905

Lotz Károly műveinek külön kiállítását ismertették a napilapok febr. 14-iki, a hetilapok febr. 19-iki számai.

Lotz Károly ünnepe. Írta Lyka Károly. Új Idők, febr. 12.

Festők a mesteriskoláról. A Hét, jan. 8.

1905

Művészet 1905. 141. l.

az összegezésnek. A szinfestészeten belül immár sor került a tér viszonylatainak éreztetésére is, anélkül, hogy a nagy egység megbomlott volna. Monumentális alkotás, a grand'art mély lélekzetvételével, talán a legnagyobbszabású azok közül, amit Ripp-Rónai festett.

Egyforma érdeklődéssel nézte a zsánerjeleneteket, arcokat, tájakat és aktokat. Általában elmondhatni, hogy kizárólag a körülötte élő világot, intim környezetét festette, valamennyi tárgyát ebből merítette. Igen nagy leleménnyel látta meg a legjelentéktelenebb motívumban is a festői témát, viszont sohasem nyult reprezentációs tárgyakhoz. Az Alföldi temető (1894, Budapest, magántulajdon) a dekoratív síkszerűség olyféle egyszerűsödéséhez ér el, mint a linoleummetszetek. A díva (1895, Budapest, magántulajdon) kövérkés, ápolt arcán ülő mosollyal viszont pompás zsánerfigura, szűk, de eleven térbe ágyazva. A vonal raffinált játéka ebben az esetben sem marad el. Bár szűkszavúan, de mindíg

Lotz Károly

Irod.

Művészet 1911. 190. l.
(Ismeretlen Lotz-festmény.)

378. Ismeretlen festő.
A XIX. századból

~~378.~~ Chopin Fr.

Vállon alól így ~~van ábrázolva~~ és
ja [illegible], szeműldöke, kis bajusza
rú kabátja kékes szürke.

Aquarell, méretei 13.3: 1
Feldmann Gyula ajándéka 1

Lotz Károly

LOTZ KÁROLY: ZIVATAR A PUSZTÁN
TÁRSULATI MŰLAP 1863.

SzmKT 50 106-l

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Lotz Károly

Művészeti krónika. (Daumier, Lotz.) Irta L. A. Magyar Szó, márc. 4.

1908.

(Művészet 1908. 215. l.)

Szarvasaganes, öskori alakitott, VIII. 190.

Lotz Károly

A Szépművészeti Múzeum gyarapodása. (Zichy Mihály, Munkácsy, Lotz Károly.) Irta Kazai Emil, Pesti Hirlap, dec. 24.

L 1908.

(Művészet 1909. 69. l.)

Lotz ed.

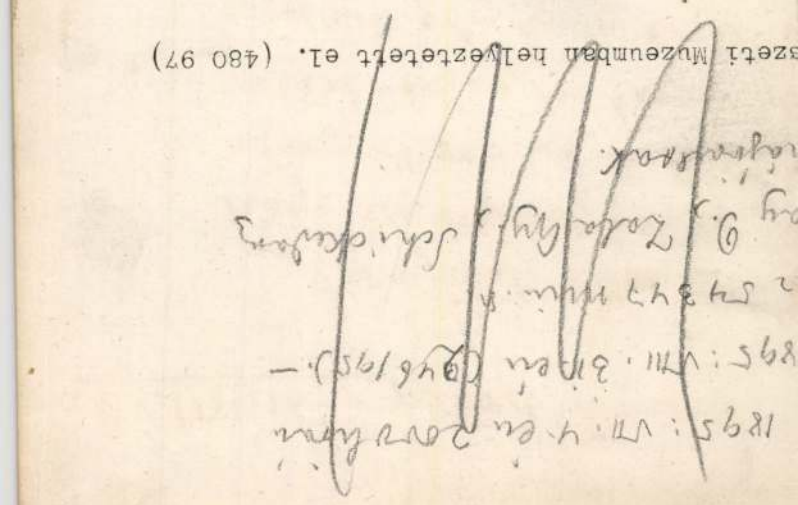

Arezzói iskola a XIV. száradból:

Madonna a gyermek Jézussal:

Egész alak, áll~~m~~, szem be
tartja, kit baljával átkarol. A
világgömb van. A Madonna
gokkal díszitett, bal karjára csik
a gyermek pedig hosszú köntöst v

Faszobor, magassága 15
~~Arezzo, a XIV. száradbó~~

Ltfra 118.

99

450
2
9000 fr.

Sz

Lotz Károly

lsd

Kőszegi László: Párbeszéd Beethoven és Lotz Károly, az Opera mennyezetképe alatt 1927 tavaszán. (Szerző Revízió a művészet körül c. könyvében (Bpest 1934.) 66–84. l.

Lotz Károly

vod

Kőszegi László

Revizió a művészet körül. Bpest, 1934.

Lotz Károly

Lotz Károly: Női arckép

Ny Magyarság Vasárnapja
1935 jun. 16.

Lotz Károly

Pesti Hírlap Magyar Napjai

1935. 169. l.

A PÉCSI DÓMMÚZEUM

Az 1925. év végén a pécsi székesegyház Szent Mór-kápolnája alatt, a délkeleti toronytól nyugatra a déli kapucsarnokig egy nagy terem épült, melyet négy déli ablak világít meg és a déli kaputól jobbra tört ajtón át közelíthető meg magából a székesegyházból. Ezenkívül az északkeleti torony földszintjét, mely egykor kápolna volt, szintén alkalmassá tették néhány emlék elhelyezésére. Ez a két helyiség fogadja be a székesegyház 1882—1891. években folyt restaurálása alkalmával napfényre került kőfaragványokat, ez a pécsi dómmúzeum, melyet e sorok írója rendezett meg.

A gyüjtemény anyaga, történeti szempontból nézve, tizennyolc századot ölel fel. Elkezdve a rómaiak pannóniai szereplésétől a XIX. század elejéig. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a dómmúzeumban az összes művészettörténeti korszakoknak, melyek a székesegyház területén és magában a székesegyházban egymást felváltották, hézagmentes képét kapjuk meg, de mindegyikből van valami ízelítő, sőt jellemző is. Ami azonban nemcsak helyi vonatkozásokban érdekes és tanulságos, hanem az egyetemes művészettörténeti relációkban is szinte páratlanul nevezetes, az *a román stíluskorszak figurális* és *díszítő kőfaragványainak körülbelül hétszáz darabra rúgó gyüjteménye. Ezen van a hangsúly,* ezt kellett a rendezéskor minél alaposabb világításba helyezni, a többi csak kísérő zene. Hozzá még ezek a faragványok jobbára nem ismeretlen rendeltetésű, hogy úgy mondjam, erratikus kövek, hanem nagyszabású szobrászati alkotások részei, melyek ugyan a dóm épületével való összefüggésükből, sőt az egykor általuk létrehozott művészi egységekből is kiestek, ámde a tudomány rekonstruáló munkája révén újra egységekbe hozhatók és azért izgatóan érdekesek. Hitem az, hogy a pécsi dómmúzeum új életre keltheti a Henszlmannok, Ipolyiak és Czobor Bélák elhúnyta óta csak a fővároshoz közel eső emlékek körül keringő középkori művészettörténelmet, melynek még annyi megoldatlan problémája van.

A múzeum e legfontosabb részének kiemelése érdekében némely dolgokat kirekesztettem és máshová helyeztem. Így a székesegyház területén volt római temetőből előkerült emlékeket, néhány bélyeges téglát, a győzhetetlen napistennek szentelt oltárkövet, több feliratos sirkőtöredéket, egy veterán római katona szobrát, egy pannóniai asszony és gyermekének domborművű képmását és egy sírkamra mozaikpadlójának szép mustrájú töredékeit. Az őskeresztény temetői kápolnába és ennek lépcsőházában berendezett múzeumi tárlóba kerültek. Ebben a környezetben bizonyára jobban érvényesülnek, mint a román stílusú kövek társaságában. A székesegyház környékén feltárt római temető a maga sírkamráival és kápolnájával legyen az egyik egység, a székesegyház a vele összefüggésben volt emlékekkel együtt legyen a másik egység. A dómmúzeum az utóbbit illusztrálja.

A román stílusú alakos és díszítő faragványok két nagy csoportba oszthatók. Egyik a *székesegyház északi és déli kriptalejárata*, a másik a *népoltár-kápolna* és az ezt a szentély bejáratánál álló két diadalívpillérrel összekapcsoló *korlátfal*, melybe a szentélybe vezető két lépcsőzet íves kapunyílásai voltak belevágva és amely valószínűleg az ambókkal is szoros kapcsolatban állott. A székesegyház *nyugati főkapujának* római sírkövekből faragott bélletköveit, melyek együtt egy harmadik egységet alkotnak, egyelőre az északkeleti toronyban kellett összehalmozni.

A két csoportot igyekeztem szemléltetőleg bemutatni, amennyire csak lehetett az adatok hiánya mellett. Ne várjon itt senki teljes rekonstrukciót, mert az több okból is talán mindörökre lehetetlen. Nincsenek meg már ez egységes műveknek összes alkotórészei. Többszöri pusztításnak voltak kitéve a székesegyház átépítései alkalmával. Jó szerencse, hogy a lebontott épitményeknek

szöbén, s amit látunk, az diadal az anyag fölött.

Az altemplomban, a főapsis két oldalán Székelytől való a Gáza város kapuit a hátán vivő Sámsont és Jónás prófétát a hal gyomrából való menekülésekor ábrázoló két falkép.

Csábító feladat lenne a másik nagy magyar mester, *Lotz Károly* művészetét a pécsi székesegyházban végigkísérni. Beszéljenek azonban az itt közölt képek. Pro memoria közlöm a képek katalógusát. A *Corpus Christi-kápolnában* az ablakközökben van: az élet fáját ültető Úr, Melkizedek, Áron, Dávid király és Illés próféta. A szemközti falon: a kánai mennyegző, az öt kenyér és két hal megszaporítása és a kenyérszegésről Krisztusra ismerő emmausi tanítványok. A Szatmári-pastoforium, — most oltár felett a főfalon az apokaliptikus jelenet: Krisztus mint Isten Báránya, mennyei dicsőségében ülve, fogadja az utolsó napon feltámadó híveit, közöttük a magyar szenteket. A mennyezet alatt körülfutó médaillonsorban 18 szent mellképe. Az orgonakarzat mellvédjén éneklő és zenélő angyalok fríze.

A *Jézus Szíve-kápolnában* az oltár felett; Jézust imádják a pásztorok; az ablakok között: Jézus a Gethsemani-kertben imádkozik; a bejárati falon: Jézust kicsúfolják, Jézus a keresztfán, Jézus megmutatja sebeit a hitetlen Tamásnak. A nyugati falon: B. Alacoque Máriának megjelenik Jézus, megmutatja neki szívét. A mennyezet alatt körülfutó medaillonsorozatban 19 szent mellképét, az ablakok mellett Szent Magdolna és János apostol álló alakjait.

Az altemplom két mellékapsisának boltívére három-három szentet médaillonokban, az alakok két oldalára egy-egy térdelő angyalt festett a mester.

DR. SZŐNYI OTTÓ

A pécsi székesegyház
Magyar Művészet
1929.

Lotz Károly

„Mily jól esik a szemlelőnek Lotz és Székely keresetlen őszintősége.

Ők nem stilizáltak történelmi irányba, hanem művészetiben. És ez a helyes."

Szönyi Otó dr.: A pécsi székesegyház. Magyar Művészet. 1929. 500. l.

4220. Giorgio Barb

A mester sz. Castelfrancoban
† Veneziát

Keresztet vivő Krisz

Mellig látható, kissé
Dicssugarakat szóró fejét tö
szemöldöke és szeme bar
szőke. Lehajtott gallérú fel
díszítik. Jobb vállán keresz

Fa, méretei 48 : 28·1
téke 1000 K. — Néhai gróf
november 14-én (1429–908)
jóváhagyására vonatkozó adat
Bejelentetett 1913 márczius

Kifüggesztésére vonatko
ban. 1913 : 42. *Giorgio Barl*
tet vivő Krisztus.

Jegyzet. Az e festményre

a) a törzsleltárban (19
Palma il Vecchio: Christus
Stiegenhalle);

b) a leltári kivonatb
Jacopo Palma il Vecchio:
29 breit (Im Treppenhaus, I.

c) a hagyományi jegyzél
il Vecchio: Krisztus a tövisk

d) az átvételi okmányb
il Vecchio: Krisztus a tövisk

V.

Hagy. 1912
gr. Palffy

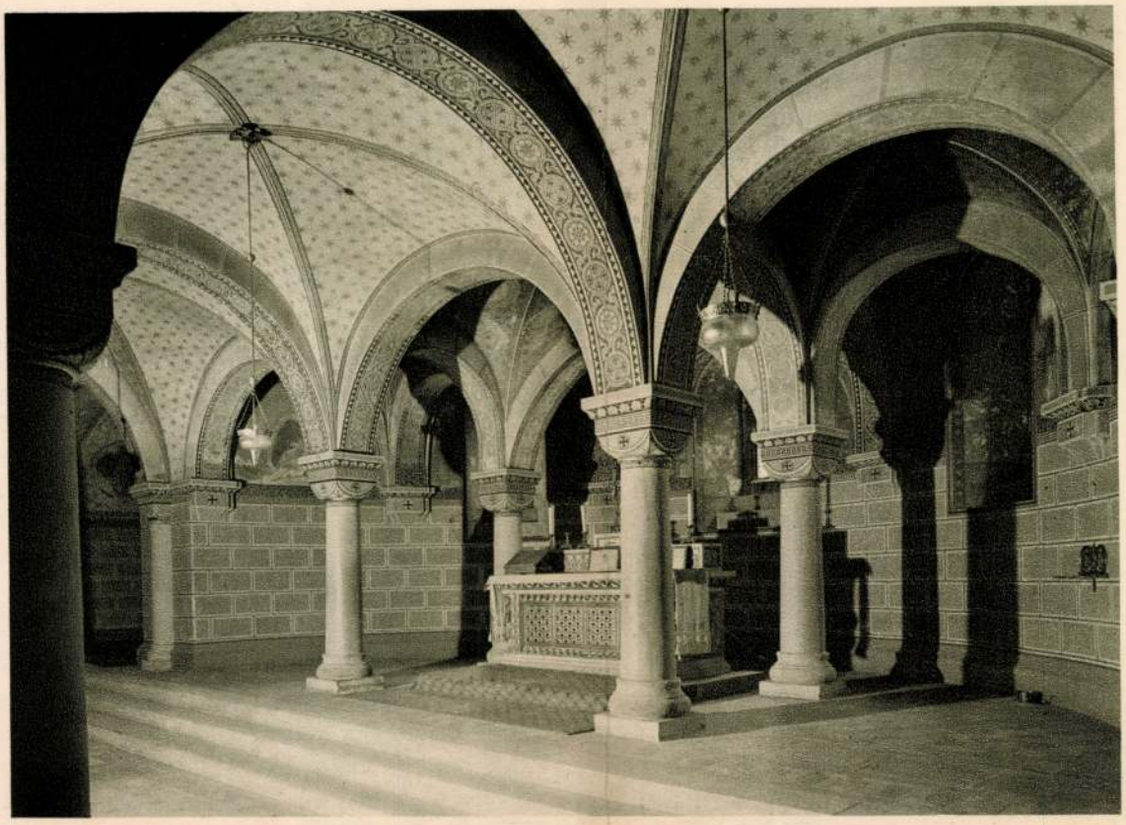

A PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ ALTEMPLOMA FŐOLTÁRA FELÉ NÉZVE

A PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ ALTEMPLOMÁNAK DÉLI APSISA LOTZ KÁROLY FALFESTMÉNYEIVEL

Szőnyi Ottó dr. A pécsi székesegyház
Magyar Művészet 1929.

csúcsíves, renaissance, barokk, rokokó, copf és empire testvériesen megférték egymás mellett, élénk bizonyságául annak a művészettörténeti ténynek, hogy *a XIX. század előtt egyik kornak sem jutott eszébe egy megelőző kor stílusnyelvét utánozni: mindegyik kora maga nyelvén beszélt* s csak arra ügyelt, hogy alkotásaival meg ne bontsa az egységes hangulatot. A stílust nem a történelemben, hanem a művészetben keresték. A pusztításokért, melyeket az utóbb következő kor az előző hagyatékában véghezvitt, kárpótlást nyujtott a maga művészetének alkotásaival. Különben is csak ott pusztított, ahol az elöd munkája úgyis megvénhedt, megrokkant; ami ép és szép volt még, azt megkímélte. Ha nem így lett volna, a pécsi dóm románkori műveiből semmi sem maradt volna. Nem így gondolkodtak a XIX. század közepe óta. A művészettörténelmi tanulmányok föllendülése és a középkorért való rajongás két veszedelmet is zúdított az ilyen vegyes összetételű művészi alkotásokra, amilyen a pécsi dóm volt. Az első az a gondolat volt, hogy a műemléket okvetlenül restaurálni kell, s ezt úgy értették, hogy eredeti, elsődleges állapotukba kell azokat visszahelyezni, vagyis a későbbi toldalékokat eltávolítani és így tökéletes harmóniát teremteni. Az új dolgokat pedig a régi minták szemmeltartásával, az eredeti műtárgy stílusával egyezően kell készíteni. Azt hitték ugyanis, hogy a művész megtagadhatja a saját korát és egy másiknak a fejével gondolkozhatik. A másik baj, mely különösen az egyházi művészetet érte, a különféle stílusok egyházias-ságának mérlegelése volt. Kánonszerű biztossággal kimondták, hogy a román és gót stílus egyházias, a renaissance és barokk világias. Írtó hadjárat indult meg tehát az utóbbiak ellen a restaurálás örve alatt.

Éppen virágkorát élte ez az irányzat, melyet a purizmus kétes dicsőségű nevével illetett a művészettörténelem, mikor *Dulánszky Nándor* püspök a pécsi *székesegyház restaurálásának* tervét, mely már elődje alatt fölvetődött, nagy erélyel mozgatni kezdte. A bevallott cím az volt, hogy a dóm a századok súlya alatt megrokkant, falai kihajlanak a boltozatok nyomása miatt, gyanus repedések veszélyeztetik a közbiztonságot. A közvélemény megdöbbent a terv hallatára; röpiratok, újságcikkek, sőt szakértői vélemények tagadták jogosultságát. A püspök erre az európai hírű restaurátornak, Schmidt Frigyesnek véleményét dobta az ingadozó viták serpenyőjébe és mikor így sem tudott dűlőre jutni, felségfolyamodvánnyal provokált döntést. És 1882-ben megindult a munka.

Természetes, hogy ilyen előzmények után valami nagyot, az előző állapotot túlszárnyaló, a kedélyeket megnyugtató és lenyügöző művet kellett létrehoznia. Dulánszky püspök tudatában volt feladata nehézségeinek s azért a kivitelre elsőrangú erőket szerzett: Schmidt Frigyest, a nagy architektust, hozzá segédül Kirstein Ágostont. Majd mikor az építkezésen túl a díszítésre került a sor, Andreae. Beckerath, Bamberger, *Lotz*, *Székely* festőket, *Kiss és Zala* szobrászokat nyerte meg. Az iparosok közül is csak a legkiválóbbakat alkalmazta. De nem történt egy lépés sem az ő ellenőrzése, sokszor beavatkozása nélkül. Tanácsadókul is nagy tapintattal kiváló férfiakat választott, Czobor Béla itt ragyogtathatta művészettörténeti tudását a rekonstrukciókban. Ennyi nemes buzgalom, kitartó munka, elméleti és technikai készültség latbavetésével kilenc év alatt megkészült a nagy mű 1891-ben. Ekkor még mindig az említett restaurálási irány volt felszínen, legalább is nálunk. Természetesnek kell tehát találnunk azt, hogy a felszenteléskor megjelent méltatások himnuszokat zengtek éppen annak, ami nem történt meg, a kitünő „restaurálásnak". A márványok és festmények bűvös pompája, az egésznek és a részleteknek tagadhatatlanul nagy művészete és harmóniája annyira megfogta, — aminthogy ma is megfogja — a szemlélők lelkét, hogy senkinek sem jutott eszébe bolygatni a kérdést, vajjon mindeme formák valóban a székesegyház eredeti állapotának visszaállításai, vagy egy új, egyéni művészet megnyilvánulásai; vajjon csakugyan ilyen volt e a székesegyház a XI. vagy XII. században, román stílusú korában és ha nem ilyen volt, milyen jogon távolították el a későbbi stílusoknak a románnal egyenrangúan *művészi* részleteit? Mindenki azt mondta, hogy ez a „stílszerű" restaurálás legkiválóbb példája hazánkban. Gerecze Péter könyvet írt erről és mindenki megnyugodott ebben, még az

A PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ CORPUS CHRISTI-KÁPOLNÁJA LOTZ KÁROLY FALFESTMÉNYEIVEL
ÉS SZATMÁRI GYÖRGY PÜSPÖK OLTÁRRÁ ALAKÍTOTT PASTOPHORIUMÁVAL

Szörnyi Okódo: A pécsi székesegyház-
Magyar Szinvészet 1929

Lotz Károly

SZATMÁRI GYÖRGY PÉCSI PÜSPÖK (1505—1521) OLTÁRRÁ ÁTALAKÍTOTT RENAISSANCE SZENTSÉGTARTÓ HÁZA (PASTOPHORIUM) A PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ CORPUS CHRISTI-KÁPOLNÁJÁBAN

Kiadót azonban csak nagy ügygyel-bajjal talált. Végre megalkudott egy antikváriussal olyképpen, hogy a riporter a saját költségén kinyomatta a könyvet és kötelezte magát, hogy legalább kétszáz megrendelőt gyűjt.

— A tiszta nyereség fele az öné, — végezte nagylelkűen az antikvárus.

Mindezekről a fázisokról első forrásból értesült a riporter barátja, a kritikus. Látta, minő gonddal csinálja a lenyomatokon a korrekturát a riporter. Látta, mint veszekszik a nyomdászszal a számla miatt. Végighallgatta a zaklatásokat, amelyek miatt már-már dugába dőlt a kötet. S látta aztán, mint lohol a szegény kolléga az ismerőseihez: gyűjti a megrendelést minden helyen, valahol csak megfordult. Rászóz egy példányt a rendőr-tisztviselőkre. Egy másikat egy kávésra, akinek szeparéi hazárdjáték-szagúak. Egy másikat egy fegyelmi alá került magas hivatalnokra. Mindezek hirtelenül érdeklődni kezdtek a költészet iránt. Mások azonban gorombák és hajthatatlanok maradtak, minden kapacitálás ellenére. Minderről értesült a kritikus, hisz mindennap szomorúan mesélte neki a költő.

Végre aztán elhozták a kész példányokat. Még festék- és enyvszagúak voltak, amint a nyomdászinas oda rakosgatta a riporter asztalára. S a költő hosszu, barátságos pillantással nézett a kollégájára s néma ünnepélyességgel írta az egyik példányba az ajánlást:

„Egyetlen igaz barátomnak."

S átnyújtotta jelentőségteljesen, forró kézszorítással a kritikusnak.

Szörnyü versek voltak. Sőt talán nem voltak még csak versek sem. De egy élet ambiciója tapadt hozzájuk.

A szegény kritikus nagyokat nyelt a tíz első után. Némi remény ébredt benne: hátha hátul a java, elül csak az „ifjukori kisérletek". Visszafelé kezdte olvasni a kötetet. Az száraz volt, mint a puskapor és üres, mint a nürnbergi hordó. Görcsösen lapozgatott: csak egy jó verset találjon! Végre megállapodott abban, hogy elejétől végigolvassa a kötetet s kevésbbé a tartalomra és koncepcióra fogja a súlyt helyezni, mint inkább arra, hogy legalább két-három szép sort találjon. Mert ha megvan benne az a két jó sor, akkor igen könnyü erről nyolcvan sor dicséretet irni.

Hiába, két ilyen sor sem találkozott a kötetben. S múltak a napok.

Nem szólt egy szót sem a riporter, de a kritikus mindennap látta, hogy amikor asztalához ül, tüntetően előveszi a lapot és halkan tanulmányozza benne az irodalmi rovatot. Ez megannyi törszúrás volt. Néma, de jelentős szemrehányás.

A kritikus erre elővett a noteszéből egy antipirint s nagy gesztussal lenyelte:

— Két nap óta borzasztó migrén gyötör. Nem tudok egy okos mondatot leirni.

Egy napra meg volt mentve. De jött a holnap. S még nem volt egy sora sem. Szörnyű háborút vivott a lelkében a kritikusi becsület a barátság géniuszával.

Egy nagybácsinak kellett meghalnia. Aztán szerencsére közbejött egy premiére. Harmadnap nem volt semmi kész excuse-je, de a véletlen kimentette. Nem történt ugyanis semmi a politikában, a főszerkesztő zavartan törte a fejét, hogy mi légyen a vezércikk. Miután nem kinálkozott semmi fontos téma, megkérte a kritikust, hogy jobb hijján irjon valami kulturális vezércikket.

— Pedig épp most akartam a kötetedről irni, — szólt hanyagul, de megkönnyebbülten a kritikus a riporterhez.

Azután egy nagynéni halt meg. Ismét egy választmányi ülés. Egy különkiállítás.

S a riporter nap nap után tüntetőn nézte előtte az irodalmi rovatot.

Végre győzött a becsület. A kritikusnak pedig egy halálos ellenséget szerzett az a meg nem irt kritika.

*

Ilyen gyötrelmes életet élnek a műbirálók. Szívből sajnálom őket, mert a viaskodásuk csakugyan drámai, bár halk és láthatatlan. A mesterségük ezer összeütközést vagy ezer becsület-bukást okoz, anélkül, hogy ők voltaképpen segíthetnének a bajon Csak egy módja van annak, hogy valaki jó kritikus is maradjon, de becsületbeli ügyei se támadjanak a lelkiismeretével. Ezt a recipét egy francia kritikus találta ki, Jules Claretie, aki azt mondta, hogy csak az lehet kritikus, akinek nincs egyetlen személyes ösmerőse sem.

Ő is sóhajtva mondta. Mert fél Páris jó barátja és ellensége.

SZÁMADÓ JÁNOS

A varázs-tükör

Karácsony táján „babonázni" szoktak a leányok. Vagy legalább is „babonáztak" régente, a XVII. meg a XVIII. században. A tükörrel való babonázás divatozott leginkább.

Ma is áll még a sziráki kastély, ahol királyfalvi Róth Johanna, valamikor régen, megálmodta a jövendőbelijét. Jó meleg kandalló tüzénél, így esztendők fordulóján, most is el-elmesélik még ezt a históriát; én is így hallottam régi öregektől.

Gazdag ház gyermeke volt Róth Johanna, s mert nemcsak kivánatosan szép, de nyájas, jámborerkölcsü hajadonná fejlődött, alig rugta le a gyermekcipőket, mint méhraj a kert virágait, úgy lepte el a sziráki kastélyt a kérők sokasága. Róth Tamásné, Watthay Borbála, urasszony meg a leánya esténkint összeülve aztán, megrostálták a jelentkező úrfiakat és mindig azzal tértek nyugalomra: még ez se, még az se az igazi.

— Talán grófot vár a leányod? — incselkedtek Róth Tamás urammal vásárkor, kongregációkor úri barátai, ami ellen azonban rendesen tiltakozott:

— Suba a subával, guba a gubával, — mondotta s ujját fontoskodóan emelte föl, azt értve ezzel a nem egészen igazság nélkül való közmondással, hogy különböző viszonyokban és életsorsban született egyének sohasem törődhetnek egészen egymáshoz . . .

Történt egyszer karácsony táján, amikor a sziráki kastély öblös kandallója mellett álmodozott Róth Johanna, hogy egyik belső leány valami babonáról beszélt neki egyetmást:

— Ha karácsony éjszakáján tükröt tesz a kisasszony a feje alá, meglátja, ki lészen a jövendőbelije.

A jól nevelt protestáns kisasszony csak mosolygott a babonán, de azért, amikor eljött a lefekvés ideje, mégis fogta az ezüstnyelü, kristálylapu kézitükröt és odarejtette habos, csipkés vánkosa alá.

És leszálltak az álom tündérei, álommezét hintettek szeliden lehunyt pilláira. Álmodott Róth Johanna, míg karácsony éjszakáján miriádja a tündöklő csillagoknak szórta fényét le a mulató világra. Álmában aranyos kocsi robogott be a sziráki kastély udvarára, „Gyémánt a küllője, arany fürhéce" — akárcsak a dajkamesékben hallotta kicsi kis gyermekkorában. Négy szénfekete ló húzta a cifra készséget. Csupa virág, libegő-lobogó pántlika a sörényük. Az aranyos, selymes gyeplőt meg egy olyan szép, gavallér ifju tartotta, aminőt a leány még soha életében nem látott.

Kisütött a reggeli nap, amikor Róth Johanna fölébredt álmából, Róth Tamás uramék ebédhez ültek s a gazda éppen az asztali áldást mondta, amikor egyszerre csak kocsizörgés verte föl.

Pécelről jöttek a Ráday-familiától, még pedig három kocsival Csupa fiatalság. Atyafiai, jó pajtásai a péceli uraknak. Az utolsó kocsit négy lobogó sörényü fekete ló vonta, a bakon meg egy nyalka, szép ábrázatu ifju tartotta a gyeplőt.

— Az álom! — suttogta halkan Róth Johanna, amint kinézett az ablakon. Arca meg hol lángolóra gyuladt ki, hol elsápadt, amikor a feketelovas kocsin ülő ifjuban fölismerte azt, akit elmúlt éjjel hoztak elébe az álom tündérkéi. Az idegen fiatal gavallért aztan, mint Teleki József grófot mutatták be és csakhamar megindult a

„lottéria“ meg a „királyka“ játék s más több szelid karácsonyi mulatozás, ahogy ez dívott dédapáink idejében.

Az új jövevény gróf úrfi nagyon módos ifjunak mutatta magát. Sok szép verset, nótát tudott, a ruhája meg olyan finoman illett a termetére, akárcsak ráöntötték volna. Johanna leányzónak valahogy hevesebben kezdett verni a szíve. Teleki is egyre körülötte taposta a földet, amikor pedig búcsúzott, engedelmet instált, hogy újra eljöhessen udvarolni, mielőtt hazamenne Erdélyországba.

De bizony alig fakadt ki a kökörcsén, zsendült meg a fű a sziráki kertben, tavaszra kelve messze Erdélyországból is eljött Teleki József gróf. Róth Tamás nem valami nagyon örült ennek a látogatásnak. Nem mintha nem tartotta volna Telekit derék, nagyeszü embernek, de csak azért, mert ő megmaradt régi elvénél: Suba subával, guba gubával. Ezt hajtotta váltig még akkor is, amikor Johanna vörösre sírta szép szemét. Borbála nagyasszonyom meg egyre ingatta az öregét, hogy az ő Johannája úgysem való lenne holmi reggeltől estig káromkodó, estétől reggelig duhajkodó alpári úrfinak. Éppenséggel ilyen finom nemzetből való emberhez illik. Érzékeny, gyönge természet. Mint valami virágnak, gondos kertész kell annak.

Jó Róth Tamás csak dörgött-morgott még egy ideig, de aztán beadta a derekát, mert nemsokára hangzott a sziráki ág. ev. templom papjának kenetes hangján: Házasulandó hirdettetnek: Méltóságos széki Teleki László gróf és hitvestársa Ráday Eszter grófasszony legényfia József, veszi magának házastársul nemes királyfalvi Róth Johannát, nemes királyfalvi Róth Tamás és hitvestársa vathai Watthay Borbála urasszony hajadon leányát.

A varázstükör babonája tehát ezuttal beteljesedett. Nincs kizárva, hogy más esetekben is, ami aztán lehet egyik, mondjuk: főoka, hogy a leányok annyira szeretik a tükröt. Vagy egyéb oka is volna?

Vayk

Idősb Ábrányi Kornél

Kiváló férfiu költözött el vasárnap az élők sorából: idősb Ábrányi Kornél, a magyar zene kultuszának egyik megalapítója, nyolcvan egy éves korában. Annak a lelkes gárdának volt egyik vezérlő tagja, amely céljául a nemzeti érzület fölébresztését tűzte ki és Ábrányi Kornél a legnehezebb téren vállalta ezt a munkát: a zene és zeneirodalom terén. Magyar zene! ez volt jelszava, zászlaja, ideálja. Ezért küzdött Ábrányi Kornél hat évtizeden át, ez vonzotta őt a diplomáciai pályáról, amelyre dzsentri szülei szánták, a zene szubtilis, de sikamlós világába, ezért hagyta el a szülői házat és vonta magára atyja haragját, ez vitte ki a külföld nagy zenei gócpontjaira és ez hozta vissza gazdag ismerettel megrakodva, finom zenei műveltséggel ellátva — a magyar zene apostolának.

Huszonnégy éves volt, amikor a nagytekintélyü szabolcsi Eördögh-család e lelkes tagja Pozsonyban föltünt és megkezdte apostoli munkáját. Akkorjában, 1846-ban az irodalomban a nemzeti irány diadalait ünnepelte, de a zene még teljesen az

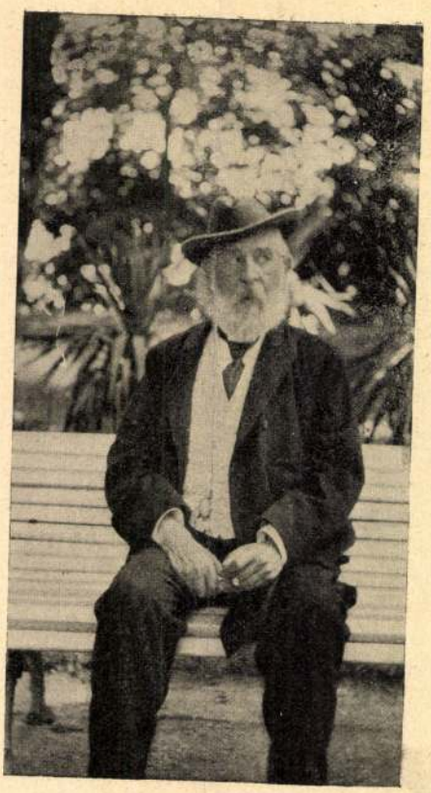

Idősb Ábrányi Kornél

idegen járomban volt és sajnos, még ma sem keletkezett nagy, erős, versenyképes magyar zene. De hogy most már van magyar zenei élet, irodalom és műveltség, abban kiváló érdeme van Ábrányi Kornélnak, aki pályáján családi előnevét, az Ábrányi nevet vette föl. Már Pozsonyban, 1846-tól hangversenyeket adott, amelyekben be akarta bizonyítani, hogy van magyar muzsika és pedig nemcsak múltja van, hanem jövője is. Liszt Ferenc ama keserü kijelentése ellen, hogy nincs magyar zene, mert a mi zenénk cigányzene, senki oly hévvel nem küzdött. A szabadságharc kis időre megszakította művészi akcióját, mert mint Bónis Samu titkára, ő is ott volt a szabadságharc viharaiban és hányattatásaiban. Azonban az ötvenes években, amikor a „száraz ágon hallgatag ajakkal ültek a csüggedt madarak“, Ábrányi Kornél szent lelkesedéssel, az ügy iránt való fanatizmuss al fogott munkához a megalakítandó magyar zeneművészet érdekében. Munkatársai voltak: Erkel Ferenc, Mosonyi Mihály, Reményi Ede, a Doppler-testvérek, Székely Imre, Bartalus István, Rózsavölgyi Gyula, e jelesek, e „virrasztók“, akik a tetszhalott mellett a jövő édes álmait zengték. Ábrányi, Bartalus István, Mosonyi Mihály, Rózsavölgyi Gyula társaságában 1860-ban megindította a Zenészeti Lapokat, amelyet 1876-ig szerkesztett és amely a magyar zene finom izlésü, tartalmas és mindig lelkes propagáló közege volt. Magyar stílus volt a programja és minden művész magyar stílusban írt e szaklapba. Hatása nagy volt. Összegyűjtötte, lelkesítette, a magyar zene érdekében valóságos táborrá alakította a magyar művészeket. Hatása elért Lisztig is, aki Ábrányi ösztönzésére írt magyar darabokat és a nagy művész magyar rapszódiának nagy része e korból való.

Nagy mozgalmat fejtett ki társadalmi téren is. Az ő folytonos agitációjának volt eredménye az Országos Zeneakadémia létesítése és azt a nagy tervet forgatta elméjében, hogy ezt az akadémiát Liszt vezesse. Tömérdek akadályt kellett elhárítani, hogy ez a terv megvalósuljon, de Ábrányi a maga lelkesedését bele tudta önteni kortársaiba is és 1875-ben megérte munkája gyümölcsét: megszületett az akadémia és annak elnöke Liszt Ferenc volt, tanárai: Erkel, Volkmann, Nikolics és Ábrányi. Ennek az intézetnek nemcsak tanára, hanem titkára is volt a nyolcvanas évek közepéig Ábrányi Kornél. De működését nem tartotta kimerítettnek az akadémiában való szereppel: folyton új terv érdekében fáradozott. Már a hatvanas években daloskörőket teremtett, hangoztatta az Országos Magyar Daláregyesület megalakítását és az országos szövetség megteremtése 1867-ben főleg az ő érdeme s ennek vezértitkára volt 1888-ig.

Irodalmi tevékenysége gazdag. A Zenészeti Lapok után megalapította a Zenészeti Közlönyt, sokat írt a napilapokba és a hatvanas évektől fogva számos zenei érdekü művet adott ki. Az öregség sem hátráltatta munkájában és négy évvel ezelőtt kiadta „A magyar zene a tizenkilencedik században“ című óriás munkáját és legutóbb Liszt Ferencről írt vaskos kötetnyi tanulmányt.

Köztiszteletben, a zenemozgalmakban mindig az elsők közt állva, élte aggsága napjait. A Petőfi-társaság rendes, majd tiszteleti tagjává választotta. Öröme telt gyermekeiben is, akiknek egyike, ifjabb Ábbrányi Kornél, fényes tollu publicista, kiváló politikus és mély lelkü költő, a másik, Ábrányi Emil, legnépszerűbb költőink egyike, aki mindenki szívét megkapja lantjával, ragyogó gondolataival, finom képeivel a közönséget régen meghódította.

Munkában eltöltött élet terhével vállain és azzal a tudattal, hogy nemzetének szolgálatot tett, járta a nyolcvanegyéves Ábrányi Kornél az ő Margitszigetének kies útjait, míg most, mindenki szívbeli részvétére, a halál elszólította.

Keve

A hetvenéves Lotz Károly

Tisztes szép korba, a hetvenedik esztendőbe evezett Lotz Károly csöndes hajója. S ma is örömmel, sőt élénk becsvágygyal rajzolja nagy kartónjait, festi freskóit. Művészete sem változott, hű maradt eredeti hitvallásához, amióta elhagyta a magyar puszta életének ábrázolását. Hol széles, nagy freskókat teremt, hol igen előkelő női arcképeket, amelyekből most is látható néhány a Műcsarnok téli tárlatán. E szorgalmas munkálkodás közben érte el a hetvenedik esztendő, amelyet tisztelői és barátai szíves és jól megérdemlett ováció alkalmának használtak fel. Elsősorban tanitványai örvendeztették meg a mestert. Ez az iskola már nem egy szép magyar tehetségét látott a falai közt. Hogy minő pittoreszk benne az élet, arról képet ad egy hevenyészett croquis, amelyet ebben a számunkban reprodukálunk.

Uj Idők 1903. II.

Lotz Károly

Ujmagyarság Vasárnapja
1935 IX. 15.

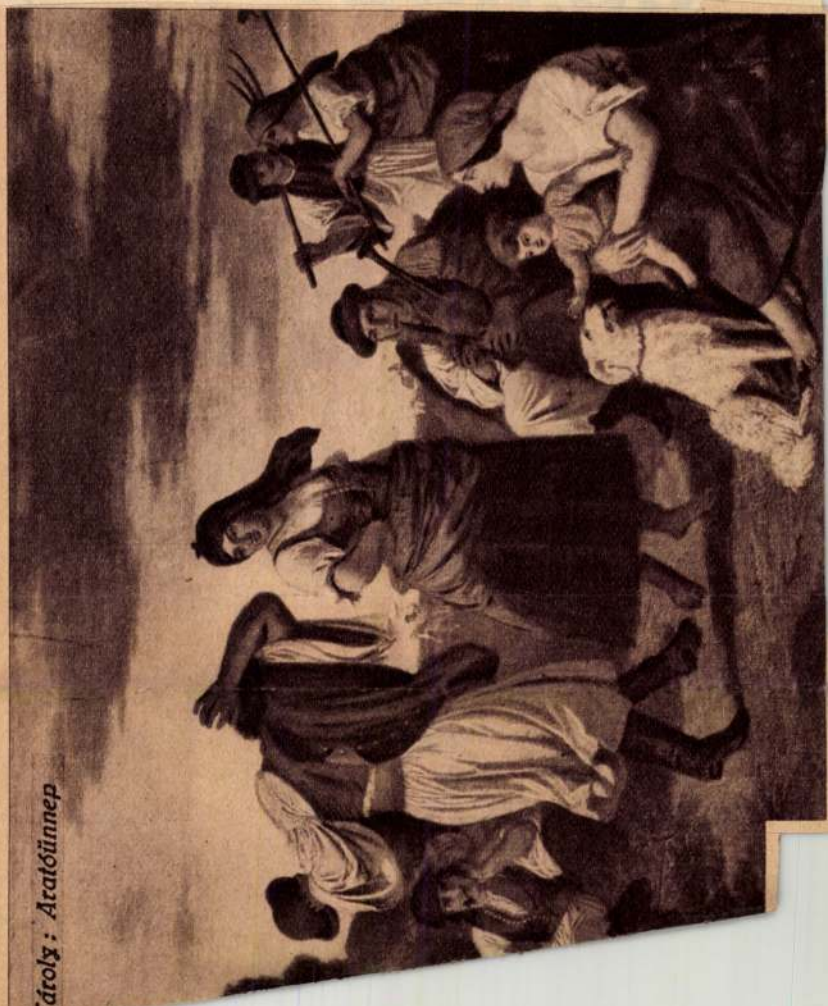

Károly: Aratóünnep

300.000

pengőt
a 73193. számu,

300.000

pengőt
a 79478. számu,

a legnagyobb főnyereményt:

200.000

pengőt
az 5124. számu,

200.000

pengőt
a 38300. számu,

200.000

pengőt
a 71573. számu,

100.000

pengőt
a 47943. számu,

100.000

pengőt
a 17307. számu sorsjeggyel

1936. 17091. LEGRÁDY TESTVÉREK, BUDAPEST

Ragadjuk meg a
Egyedül az osztálys
tőkét nyerhessünk.

Három szere
egyet, vagy többet
sürgősen, **de legké**

Nyereményh

Köztudomásu
elérhető legnagyobb

50

Kisérelje meg
jük, hogy a nagy n
legjobb szerencsekivá

Hivatalos I. osztályu
Egész sorsjegy . .
Fél sorsjegy . . . .
Negyed sorsjegy .

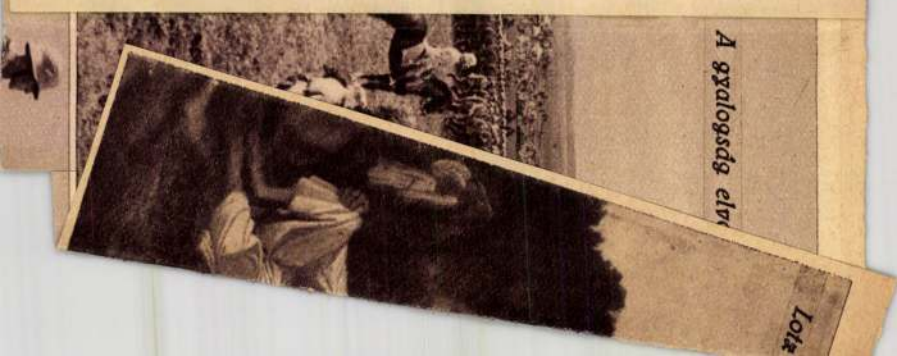

LOTZ KÁROLY FALFESTMÉNYEI A PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ CORPUS CHRISTI-KÁPOLNÁJÁBAN.
(Kánai mennyegző, Krisztus a kenyereket és halakat megszaporítja, Krisztus Emmausban a tanítványokkal és a medaillonokban szentek)

Lotz Károly

A PÉCSI SZÉKESEGYHÁZ BELSEJE, AZ ÉNEKKARZAT FELÉ NÉZVE

jegyzett föl. E szerint a költő emléke korántsem az az irodalomtörténeti füllentés, amelynek föntebb vázoltam. Az idő nem suhant el fölötte, lakóházát nem zárta el hermetikusan. Ulke nem kisért a muzeumok Goethe-szobáiban. Egy fölötte szeretetreméltó, hófehér aggszüz ő, aki miben se különbözik kollégáitól, akik macskákat tartanak, patience-t raknak és örökké selyemben, a vénkisasszonyok mezében járnak. Kertjében apró dombok jelzik elhunyt kutyáit és macskáit, sok keresztgyermeke és még több apró rokona van, akik a névnapján verseket szavalnak és pontosan megkapják érte az ujonvert koronákat. Természetesen nagyot hall és fölötte ájtatos. Levetzov Ulrike Goetheről is beszél s ez már érdekesebb eddigi életrajzi adatainál. Kijelentette, hogy Goethet igen kedvelte, amennyire egy fiatal lány, aki egy világszellemmel szemben áll, kedvelhet valakit, de komolyabb érzések nem füzték hozzá . . .

Ez azután halomra dönti a feltevéseket. Ez a Levetzov kisasszony mégis csak rendkivüli egyéniség s rendkivüli karakter. Ime az egész élete, amely arra hivatva, hogy a Werther-hangulatot uj életre keltse: egy kis lány, aki szerelmes a nagy költőbe, egy kis lány, aki nem megy soha férjhez, hanem holta napjáig megőrzi a hüségét, egy nő, akiben tovább él a Goethe érzelme s aki az egyedüli a világon, akinek jussa van a halott gondolataira. Öreg és törődött, más öröme e világon nem igen van, mint az, hogy a halott érzelmeit maga elé idézze, bennük gyönyörködjék és őket megirigyeltesse s aki mégis nyugodtan kijelenti, hogy Goethet nem szerette, jó barátja volt: egyéb nem. Nincs abban a korban, mikor még szerelmes hajnalok hasadását várjuk s ha egyéb nem, hát a vénség belekergethette volna abba a gyönyörü, irodalomtörténeti arany kalitkába. Az igazoló körülmények itt vannak mellette: nem ment férjhez soha. És hogy a 70 meg a 17 nem viszonylanak? . . . Abban az időben stilizált perverzitások járták, lesütött szemü Werther-olvasó hajadonok utczára olyan ruhát öltöttek, mint a bachánsnők és a fiatal Elsler Fáni, a hires tánczosnő az agg Gentznek csapta a szelet. Ki csodálta volna Levetzov Ulrikot, ha meghódol a hatalmas és végső éveiben is érdekes Goethének?

Ki csodálná ma? Ki nem mondaná azt: hogy *az* a nagyobb póz, lerontani egy történeti hagyományt, mint elfogadni azt a tiszteletreméltó állapotot, melyet az emberek, az események és körülmények adtak? Az öregségnek is meg vannak a maga szükségszerü kötelességei. Az öreg ne szeczedáljon, ne protestáljon, hanem nivelláljon s valamint az öregedő test is egyre több meg több földet visz csontjai helyén, a lélek is alkalmazkodjék a föld csöndéhez, mely csakhamar magához öleli. Igy is lehet okoskodni. De akár igy, akár ugy magyarázzuk a csehorszagi matróna kijelentéseit, kétségtelen, hogy rendkivüli nő s rendkivüli lélek; egy azok közül, akik a *magna ingenia* elvét megvalósitják. Kilenczvenöt éves korában az embernek nincs nagy kedve rá, hogy a »nőiség és a női lélek«-ről disputáljon s azt bizonyitgassa, — hiszen a *minden mindegy* a küszöbön áll. Mégis Levetzov Ulrike akkor mutatta meg, hogy *nő*, mikor már senkise volt rá kiváncsi, senkise kérdezte s mikor már neki is örömet okozhatott volna, hogyha nem lett volna az.

Orlov.

Jegyzetek.

A szépnek nincsen lépcsőzete. Ha van, az csak lefelé vezethet: a rutat fokozzuk benne, mi hozzátapadt. És nincsen tisztább a szép testté vált szép gondolatok között: a koszorunál, mit igazság ihlette nőikéz font oly férfifej köré, mely — mig gondolata követhetetlen magasban járt — szerénységében lefelé hajolt. »Wie zieret den bescheidnen Mann der Kranz!« A Tassót koszoruzó Esztei Leonora herczegnő képe elé visz az emlékezés, ha a nemes ünnepre gondolunk, melyet most egy éve Izabella főherczegnő védnőksége alatt legelőkelőbb hölgyeink Lotz Károlynak rendeztek. Ez ünnepi lelkesülés nem apadt el nyomtalanul; nem emésztette fel magát az ünnepi órán, de emléket emelt önmagának a *Lotz Album*ban. Ritka a könyv, melynek már megjelenése ennyire varázsos; talán azért, mert a legtöbb könyv vásáriassága nincs meg rajta; a kiadója nem kalmár: bizonyos kivételes háziasság, szeretetreméltó aristokratasság árad róla. Lapjai forgatója ugy fogja találni, hogy egyszerü, intim, finom és nagy arányu mű. Egyszerü, a szecesszió korában szinte szecessziósan egyszerü. Husz nagyon szép fénymetszetü táblája a Lotz Károly legnagyobbszerü falfestményeit mutatja be. A Morelli másik husz, elismerést igénylő fametszete a mester kisebb falfestményeit és két csodálatos arczképét hozza elénk. E freskokat és arczképeket ismertetni nem kell már. Alig látogathatunk oly momumentalis épületet — melynek falain figyelmünket magukra nem tapasztanák. Jellemezni, méltatni, tanitani lehetne talán őket? Igen, de a feladat is megtalálta már ez albumban hivatott mesterét. Kell-e megokolnunk, ha azt mondtuk, hogy finomság és bensőség, amit e könyv tartalmaz: mikor két olyan egyaránt szerény, finom és irigylésreméltóan geniális szellem találkozik benne, mint Lotz Károly és Riedl Frigyes — a kiadó hölgybizottság közvetitő jóvoltából. A Lotz-tanulmány, amit Riedl Frigyes a kartonok elé irt — a könyvnek nem kevésbbé értékes fele. Ez a finom szervezetü és finom lelkü, elegáns, karcsu ember, gyönyörü koponyájában az ő gyönyörü gondolkozásával szinte arra született, hogy a szépségeket mutassa és tanitsa az embereknek, szinte arra hogy ilyen nagyon finom és nagyon müvészi kartonokkal babráljon, karcsu könyveket irjon róluk, amelyek sulyosságát világos előadásának művészetével varázsolja könnyeddé. Jól esik róla jót mondanunk, mert igazat mondani jó. Ő, akit munkás szerénysége visszavonultságba köt és aristokratasága soha a piacz közepére nem enged, nemcsak mint tudós páratlan, de mint tanitó is. S mindazt amit róla elmondhatunk, elmondhatjuk e tanulmányáról is. Megvannak benne azok a szubtilitások, amelyek Arany tanulmányát oly gazdaggá teszik — és megvan benne az a teljesség, amiért a tankönyvei az elismerten legjobb tankönyvek. Lotz egész művészetének történetét, értelmét, élete körülményeivel való szövődését, muzsájának természetét — mindezt elmondja, megmagyarázza, s egyénisége szuggestiójával tudásunkba és hitünkbe iktatja. Mindez elismerésnek akkor sem volna sok — ba azt mondanák róla, hogy kevés.

* *

»*A mi szivünk*« *Maupassant*-regény, mely most jelent meg magyarul a Zempléni P. Gyula lelkiismeretes, szép fordításában. Hat éve már, hogy Maupassant a sirban van. Ki tudja mennyi rózsát vitt azóta e sirra »A mi szivünk« hősnője?! Mily furcsa és mégis milyen természetes ezt gondolnunk. De, kell-e nála jobb tanu arra, hogy furcsa és természetes: két békés jelzője az igazságnak. »A mi szivünk« hősnője (sok ok mondja, hogy az ő szivének hősnője volt): egy szépségében, rangjában és lelkében egyaránt előkelő, párisi fiatal özvegy; talán ugyanaz, ki a Maupassant-szobor lábainál elhelyezett karosszékben ül, kezében könyv, szemeiben megkövült merengés . . . Mily remeke volna a gunynak, ha egy éjjel a szobor-csoport életre kapna és Maupassant kocsit hozatna merengő hölgyének! Vagy mosolyogva megkérdezné tőle, mely toilette-problémák bántják kis fejét? Esetleg hazakisérné . . . de az is lehet, hogy féltékeny jelenetben kérné számon szive minden dobogását! És itt abba kell hagyni. Igaza van Lemaitrenek; Maupassantról már csak fecsegni lehet. És van is ingere a fecsegésnek. Van valami ostoba öröm abban, hogy szivünk e nagy hóditójáról felkiáltójelekben beszélhetünk. És kétségtelen, hogy ami objective semmitmondás: a jelentéktelen szavakban egy szív lelkesedésének egész kincse benn lehet. Ha irunk róla, hogy verekednek érte a nagy jelzők tollunk alatt! Pedig kétségtelen,

A Hét 1899

Lotz Károly

hogy ha más névvel, ujra élne, egyszerüen igy jellemezné a »Fort, comme la mort« szerzőjét: Maupassant! S ez az igazság: félünk róla beszélni; csaknem érezzük, hogy ő, ha meghalt is, már előre ismert, értett és megvetett bennünket. Ebből az élő psychologiából nem hiányzott egyikünk esete sem s az ő fatalismussal telitett lelke tul látott a saját halálán és a mi életünkön is. Talán többet látott, mint szabad: azért hunyta oly korán be a szemét. — De mindez csak játék egy kedves név körül, melynek viselője sokat, nagyon sokat szenvedett. — »A mi szivünk« meséje végtelenül egyszerü. Burne asszony és Mariolle André szeretik egymást. Csakhogy nem egyformán. Az asszony hiu, társadalmi ambitiói vannak, a szerelem az ő szivében egy érzés és nem az érzés; a férfiu életét teszi fel e nőre, ki mindene és mégsem teljesen az övé. Ott hagyja, de ismét visszatér hozzá; az asszony a hatalmasabb, egyre jobban föléje emelkedik, nem hogy elhagyja, hanem hogy biztosabban megtarthassa; ura akar maradni neki is önmagának is. E boldog szerelem boldogtalanságát adja elő a regény. Vannak, akik e könyvet Maupassant gyöngébb művének mondják. De nincs igazuk. Vagy ha igen, igazságuk testvére annak a hazugságnak, mely szimpatikus és kevésbbé szimpatikus thémák között különböztetve, a különbséget a művek értékében is megtalálja. Mert az elbeszélés tökéletességét, az igaz alakok hű tükrözését, a történet fejlődésének érdekét, a megfigyelés bámulatosan egyenletes intensivitását és mindent, mi más műveit nagyszerüvé teszi, megtalálunk ebben is. Mintha az igazság kényszere diktálná minden szavát, ugy helyén van, él és jellemez, tehát éltet valamennyi.

* *

Az a testes, zöldfedelü könyv, mely előttünk van, a *Szana Tamás* nagy szorgalmának egy ujabb eredménye. Az alakok közül, kikkel a magyar művészet kérdései, uj tárgyai és régi emlékei körül mindég ott láthatunk, a legagilisabbak és leglelkesebbek egyike ő. Uj könyve oly emberről szól, kit mindnyájan nagyon szerettünk, oly művészről, kinek művei mindenkit érdekeltek és gyakran foglalkoztattak: *Jankó Jánosról*, a nagy gunyképrajzolóról. Életének bő részletrajzát és műveinek szerencsés taglalását találjuk e könyvben, szerzője ambitiosus szeretettel igyekszik hőse nagy tehetségének és nagy munkájának igaz képben méltó emléket állitani.

G—s.

Márk Lajostól, e kiváló fiatal festőművésztől egy csomó karikaturát mutatunk be mai számunkban. E geniális rajzok a művész nagy hivatottságáról tesznek tanuságot e téren is. Igazi esprit jellemzi e drasztikus rajzokat, melyek csaknem megszólalásig adják vissza az erdeti jellemző vonásait. Karikatura-rajzolóink közt jellemzés, ötletek és maró szatira tekintetében kétségkivül első helyet foglal el. Igéretét birjuk, hogy ezentul gyakoribb vendége lesz *A Hét*nek.

Andrássy-ut 29. sz. a. lévő **Excelsior** fényképészeti műterem remek kivitelü képeket produkál, mit a kirakatban levő minta-gyüjtemény is fényesen igazol, miért is felhivjuk a n. é. közönség figyelmét ezen műteremre.

A Hódoló dissfelvonulás

körkép látogatogatóinak *dijmentesen* bemutattatik

Andrée elutazása

az északi sark felé és a

= SZIN-FÉNYKÉPEZÉS. =

(Natural Colour Photographie.)

Bemutatások minden hétköznap délután 4 órakor. Vasár- és ünnepnap d. u. 4 és 5 órakor.

Tavaszi divat.

— *márczius elején.*

Hóval és fagygyal köszöntött ránk mult napokban a tavasz. Igaz, hogy olyan telünk volt, amely fölért a Riviera májusával, nem is az idén először, hanem már évek óta. Ez a szeszélyes márcziusi klima csak a divattermekben nem okozott zavart. Az ollóval és tűvel dolgozó időjósok mindenkor biztosabbak a maguk profécziájában, mint a csillagász jövendőmondók. Tavaszodik, mondják ők és mi nyugodt lélekkel megbizhatunk ebben. A **Monaszterly és Kuzmik utódai** czég, tehát a divatjósok Falbja, erre a most következő tavaszi idényre is bőven ellátta már magát párisi divatujdonságokkal és az izléses tavaszi toilettek egész raja röppen ki nemsokára a mühely kattogó varrógépei alól.

A legdivatosabb művészeti áramlat: a *szeczessió* persze a toilettek honába is bevonult. A divatban — szeczesszió, képtelenség, de annál felkapottabb a *szeczessio-divat*, amely szintén a párisi Worthok mühelyéből indult hóditó körutra. Hölgyeink nyugodtan rábizhatják magukat a *mi* Worthunkra s ha ezt a legujabb stilt a *Monaszterly* czég is szankczionálja: akkor azokon a szeczessió-toaletteken is bizonyára rajta lesz ennek a kitünő hirnevü divatczégnek jól ismert izlése.

Monaszterlyék tavaszi divatujdonságaiból ime felsorolunk egy párat:

Divatosak lesznek a finom angol *derék-kelmék* a legmodernebb szinváltozatokban, minő a rezeda, a couleur moutarde és a kékes szürke.

A tél elmultával lekivánkozik vállunkról a nehéz prém gallér, hogy könnyebb felöltővel cseréljük fel. A legujabb divat szerint ezeknek a galléroknak selyemből kell lenniök. Láttunk egyet *Monaszterly és Kuzmik Utódainál* gyöngyszürke duchesseből, hátul egészen derékig ér, elől két hosszu szárnyban végződik: az egész négy 15 cm. széles ivelt volanttal van boritva. Ezek a volant-ok, valamint a magas álló gallér három árnyalatban szürke mousseline de soie bouillonné val van szegélyezve és ez a gallér egyetlen disze.

Még rövidebbek és csak épp hogy a vállakat fedik a kis három szögletes gallérok, melyeket főkép a polonaise- és princesse-ruhákhoz hordanak.

Az egyszerü posztó-gallérok rendes hossza 80 cm. Ilyen gallérok nemcsak az illető ruha szinében készülnek, hanem gyakran a ruhával egészen ellentétes szinben. Nagyon divatosak azok a gallérok, amelyek hosszában ujjnyi széles posztó-bandeaukkal vannak levarrva és ugyanily bandeauk kötik össze széltében a sugáralakulag varrott bandeaukat. Ezek a gallérok kivétel nélkül fehér atlaszszal vannak bélelve és alul köröskörül szalag-ruche-vel vannak garnirozva.

Nagyon divatosak még a legelegánsabb galléroknál is az ajour-szegélyek, mely czélra a zsinórozás között egy uj tüllt, a tüll craquelé-t használják fel.

Ugyanezt az ajour-tüllt felhasználja Redfern a könnyü tavaszi kabátoknál, még pedig olyképen, hogy ezzel a keskeny tüllel az ujjakat, devant és a hátrészt keskeny mezőkre osztja.

KÖZGAZDASÁG.

A Leszámitoló-bank mérlege. A Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank e napokban tartott igazgatósági ülésében állapitotta meg az 1898-iki üzletév számadásait. A mérleg — az 1897. évi nyereség-elővitel betudásával — 1,932.108 frt 78 kr. brutto nyereséget és az összes üzleti költségek és adók levonása és a leirások foganatositása után 1,293,063 frt 70 kr. tiszta nyereséget mutat ki, mely összeg a 15 millió forinttal befizetett alaptőke 8.6 százaléknyi kamatozásának felel meg. Az igazgatóság elhatározta, hogy e nyereség alapján a március 25-én tartandó közgyülésen azt fogja javasolni, hogy minden 200 frttal befizetett részvény után 14 forint = 7 százalék osztalék fizettessék. A tartalékalaphoz ez évben is 100.000 forint lesz csatolandó. Az igazgatósági tantiémek levonása, valamint a nyugdijalap dotálása után fenmaradó 127.370 forint 43 krajczár pedig uj számlára lesz elővitelezendő. Az előző 1897-iki üzletévben a tiszta nyereség (az elővitel hozzáadásával) 1,311.450 forint 89 krajczár volt, azaz 18.397 forinttal nagyobb, mint az 1898 iki üzletévben; azonban, ha tekintetbe vesszük, hogy az elővitel 1897-ről 1898-ra csak 107.990 forint 29 kr. volt, az azelőtti 176.844 frt 92 krnyi elővitellel szemben, ugy kitünik, hogy az 1898-iki üzletév nyereségtöbblete az előző évvel szemben 50.467 frt 44 krt tesz. A konzorcziális üzletek terén a lefolyt évben csak csekély tevékenység volt kifejthető. A bank a következő üzletekben részesedett: A Magyar Jelzálog Hitelbank uj részvényeinek kibocsátásánál, a Magyar Agrár- és Járadékbank járadékjegyeinek kibocsátásánál, a Budapest székes-fővárosi 4 százalékos kölcsön egy részének opcziójánál, a bécsi nemzetközi villámossági társaság uj részvényeinek kibocsátásánál, továbbá részt vett több bel- és külföldi

Termékenység

Elbeszélés

Tűrhetetlen meleg volt, amikor abbahagytuk a vadászatot. A kukoricákban alig lehetett járni, szinte sütött bennük a megszorult levegő. Vállunkra csaptuk fegyverünket s a fáradt hajtó-csapattal pihenőre mentünk. A vasuti töltés mellett kóboroltunk s ezért a fákkal árnyazott őrházhoz huzódtunk, hogy ott kissé kipihenjünk magunkat s a magunkkal hozott szardiniadobozok tartalmát elfogyaszszuk.

A hajtók lassan kullogtak utánunk s szinte rogyva jártak annak a pár fogolynak súlya alatt, amelyet zsákmányul ejtettünk. Barátom ment elől és besietett az őrházba, hogy egy korsó vizet kérjen számunkra. Ezalatt én elhelyezkedtem az akácok árnyékában és előkészítettem ételünket. Barátom nemsokára visszatért az őrházból s egy parasztasszony jött vele. Az asszony üvegkorsóban vizet hozott. Torkom annyira száradt volt, hogy nem tudtam uralkodni magamon s nem törődve semmivel, elkértem a vizet és mohón ittam magamba az üdítő italt.

Csak amikor visszaadtam a korsót, akkor néztem meg az asszonyt s csodálkozva láttam, milyen tetszetős menyecske. Annyira meg voltam lepetve, hogy csodálkozásomat nem tudtam elpalástolni s megszólítottam az asszonyt.

— Ki asszonya maga? De szép menyecske kigyelmed!

Az asszony jókedvüen fogadta megszólításomat, de csak annyit mondott:

— Az őr felesége vagyok, de menyecske az rég voltam én, ma már csak öreg asszony vagyok!

— Ugyan, hogy lenne öreg asszony, aki ilyen derék termetü fiatal menyecske!

Lotz Károly

Oly tiszteletet éreztem egyszerre ez iránt az egyszerü asszony iránt, hogy egész hangosan kezdtem vele beszélni.

— Nézze, a korsót hoztam vissza, mert meg akartam köszönni a szívességét, ilyen kristálytiszta vizet még sohasem ittam, amely ilyen jól esett volna!

Az asszony mosolygott, fölállt kis ülőszékéről s befelé jött velem, a ház felé, ezalatt oly kedvesen beszélt, hogy minden szavát jól esett hallanom, oly tiszta volt az éppen, mint annak az üde forrásvíznek minden egyes csepje.

— Ott van a kút, nem is nagyon mély, pedig de jó egy forrás fakad ott föl a földből, s azért mindig jó ez a víz, télen-nyáron egyforma hideg!

Érdeklődni kezdtem az asszony sorsa iránt:

— Rég óta lakik már ezen a vidéken?

— Tizenhat éve, hogy itt lakunk, akkor helyezték át a férjemet erre az állásra! Azóta nem is igen voltam városban, egy évben egyszer benézek a vásárra, aztán többet nem mozdulok innét, a faluba sem igen járok, van mindenünk, ami kell, hát csak megvagyunk!

— Nem vágyik máshová? Nem szeretne máshol lakni?

— Nem én, uram! Amikor a vásárra bemegyek, akkor is alig várom, hogy megint itt lehessek. Én miattam lehet sok szép helye ennek a földnek, de én ezt a helyet el nem hagynám sohasem! Tudom, hogy a falu népe elvándorol, átmegy túl a tengeren is, de inkább meghalnék, minthogy ezt a kis tanyámat elhagyjam idegen földért, idegen kenyérért!

— Hát elég jól van fizetve a férje ura?

— Háromszáz forintunk van, majdnem minden napra egy forint esik, de van két tehenem, meg a férjem bérli a szeles földeket itt a vasút mellett, aztán ebből megélünk, — jól megélünk, másra nem vágyunk!

Ezalatt az őrházhoz értünk s a kis házikóból elé-

A Műcsarnok téli tárlatából

LOTZ KÁROLY: ARCKÉP

Horkayné a kaszinóban

Ellesett párbeszédek

azért nem érti meg a nagyközönség, mert nem tanult meg helyesen látni.

(Látta a Nemzeti új darabját, asszonyom?)

— Az Üzlet — üzlet-et? Láttam. Azt hiszem azonban, hogy ez az üzlet — nem üzlet. Pedig igen jól játszottak benne. Az embernek azonban vagy becsületesnek, vagy mulatságosnak kell lennie. A becsületes embernek olykor elnézik, ha unalmas, a mulatságos embernek pedig mindig megbocsátják, ha svihák. Mirbeau úrnak az a hibája, hogy unalmas is meg svihák is. — Mi hír a német császár hangszálairól?

(Már egészen jól érzik magukat).

— Szegény császárom, rajtad is beteljesült az ige: az a testrészed bünhődik, amelylyel vétkeztél Marienburgban! Mondja, barátom, még mindig tart az obstrukció?

(Hát nem szokott lapokat olvasni?)

— Nem. Úgy teszek, mint Barbarossza Frigyes császár, aki tudalevőleg addig alszik, amíg varjúk keringenek a hegy körül.

(Akkor méltóztassék nyugodtan tovább aludni, mert Papp Zoltán ma három óráig keringett a napirend körül.)

— Nincs arra precedens a történelemben, hogy mit kell csinálni, ha egy-két ember megállítja az egész állami gépezetet?

(A régi lengyel országgyűlés alkotott egyet. Ott egyszer nyilt ülésen levágták egy nemes ember fejét. Az illető a nye pozvolimjával megobstruálta az összes határozatokat.)

— Ennek a precedensnek nem vehetjük hasznát, mert a mi obstrukciónknak tudvalevőleg nincs feje.

(Most fog eldőlni, hogy valóban erős kéz-e a Tisza Istváné?)

Lotz Károly

ród

Műcsarnok. 1904. 4. sz.

Rozsaffy Dezso: Deak-Ebner Lajos 73
Fülep Lajos: Paul Cézanne 154
Bárdos Artúr: Kernstock Károly 161
BR.: Andrássy Tivadar gróf 217
Lyka Károly: Márk Lajos újabb festményei . . 281
Lederer Sándor: A Szépművészeti Múzeum olasz mesterei. 2. A milanoi iskola és Leonardo 305, 387
Malonyay Dezső: Jegyzetek Benczúr Gyula rajzaihoz 355
Fieber Henrik: Kacziány Ödön 374
Bayer József: Kazinczy és Oeser 382

SZOBRÁSZAT

Fieber Henrik: A szobrok színezése 6
Lovik Károly: A lovasszobrok lovai 99
Kozmutza Kornélné: Rodin 222
Bölöni György: Rodin művészete 227

A képek lajstromát és a művészek n

Lotz Károly

Lotz Károly. Irta Tardos Krenner Viktor. Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének Értesítője. VIII. 2.

(Művészet 1905. 422. l.)

v á n y i Gyula urnak

B u d a p e s t
VI., Szondy ucca 98/a.

Lotz Károly

Dömötör István: Az új magyar országháza falfestményei. Művészet 1902. 153. l.

Előcsarnok mennyezetén: Törvényhozás, Béke – Minisztéri tanácsterem: Bölcsesség, Erőtjesség, a legutóbbi repr. Művészet 1902 168. l.

Lotz Károly

Lotz utóda (Feszty Árpádról), u. ott.

Akt 1904.
dec. 11.

(Művészet 1905. 70. l.)

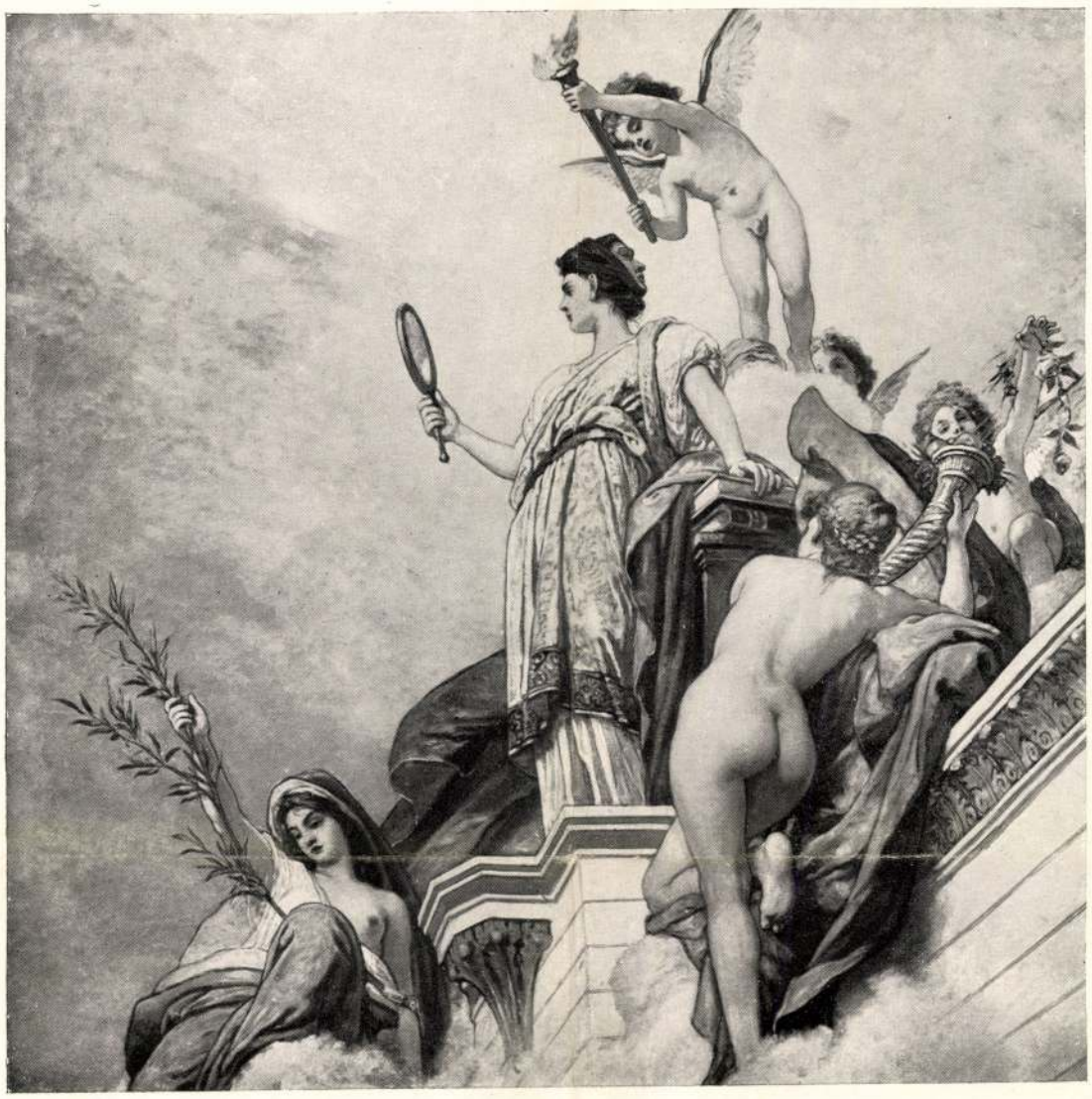

AZ ÚJ ORSZÁGHÁZA FALFESTMÉNYEI
A BÖLCSESÉG
LOTZ KÁROLY FESTMÉNYE

aztán kitünő művészek kezén nemzeti jellemvonásokat öltöttek. Így támadt az angol, spanyol, német, olasz stb. gótika, így a francia, német, németalföldi stb. renaissance-stílus. Persze nem egy éjszakán, hanem lassú felszívási, átalakulási folyamat útján. Szinte azt mondhatnók képletesen, hogy e nagy stílusok mindig a kor művészi eszméit fejezték ki törzsükben, de ágaik, virágaik az egyes népek művészi vérmérsékéről adtak képet.

Hasonló folyamatot jelent ennek a „szecessziós", „új", „modern" művészetnek Európaszerte látható terjedése. Körülbelül mindenütt ugyanaz a magva, törzse: elszakadni a műtörténeti stílusoktól, új kifejezési formákat találni, képet adni a kor általános jelleméről, a mennyiben a művészek nem a régi korok eszméit, hanem a mi korunkéit fogadják el vagy igyekeznek jellemezni. Ez a törekvés, mint már említettük, egyetemes jellegű, mert már eljutott minden országba, a melyben intenziv művészeti élet folyik. Itt kezdődnék most már ennek az általános törekvésnek differenciálódása népek, nemzetek szerint. A törzs most kezdene nemzeti zamatú virágokat nyitni itt is, ott is. Egynémely országban már világosan látni ennek

Művészet 1902

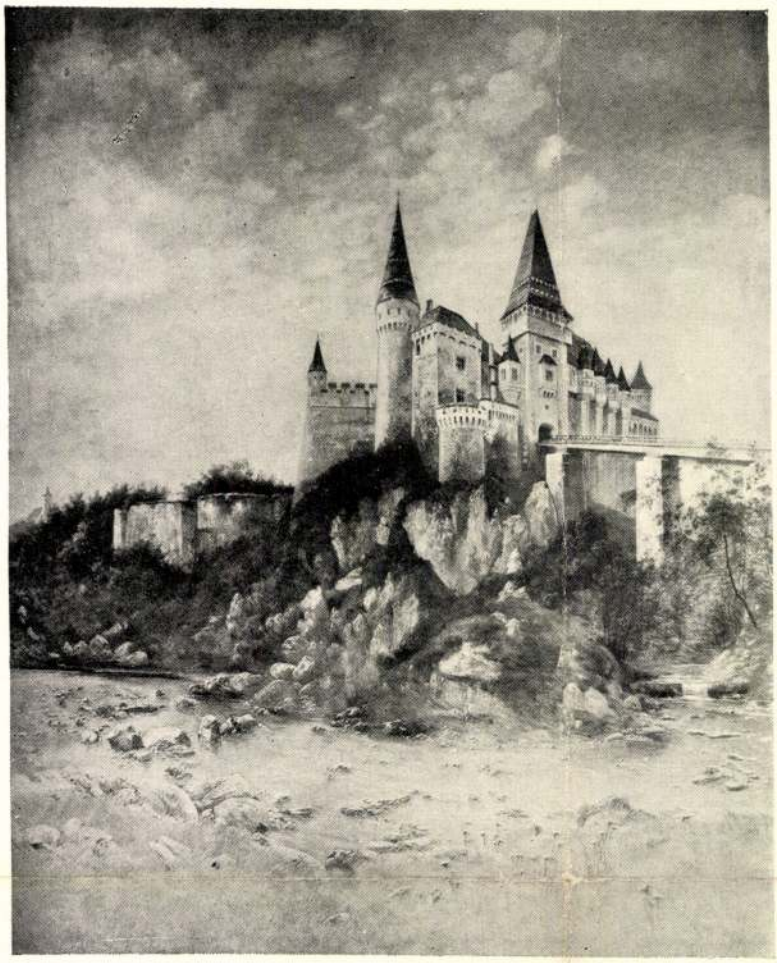

AZ ÚJ ORSZÁGHÁZÁBÓL
VAJDA-HUNYAD VÁRA
K. SPÁNYI BÉLA MŰVE

jeleit, másutt ez a folyamat még csak ezután fog megkezdődni. Itt sem szabad a kialakulást egy éjszaka alatt várni, itt is lassú felszívási, átalakulási folyamatnak révén ölthet igazi nemzeti színt ez az általános európai áramlat. Hogy minő lesz ennek a képe, azt ma még nem határozhatjuk meg és fölösleges munka volna ilyen jövendölésekkel foglalkozni. Csak konstatáljuk, hogy immár van modern angol, modern finn stílus, ha nem is teljes kiforrtságban, de érdekes és értékes kialakulási stádiumban.

Nos, ez az általános, Európa-szerte feltünt áramlat eljutott hozzánk magyarokhoz is. Még pedig szecessziós stílus néven. Hogy ez az elnevezés lett nálunk közkeletűvé, annak Bécs és Németország közelsége az oka. Mi bécsi és németországi szomszédjaink révén értesültünk először ezekről a törekvésekről s azokat először szecesszió névvel hallottuk megjelölni. Azóta sok magyar szakíró igyekezett ezt a nevet mással, például a „modern" szóval helyettesíteni, de a szecesszió szó annyira benn él a köztudatban, hogy alig lehet belőle kiverni. A szakírók azért iparkodtak ilyesmire, mert látták, hogy a szecesszió szó lassankint más tartalmat nyer nálunk, mint a milyennel a külföldön bír. Odakünn modern művészeti törekvéseket jelölnek meg vele, nálunk ma már mindent szecessziónak mondanak, a mi bizarr, bolondos, fura, nevetséges, különködő, abszurd. Hogy tehát a szakirodalom terminus technikusát ne értsék félre s ne téveszszék össze az

HAZAI KRÓNIKA

MŰVÉSZETI TANINTÉZETEINK SORSÁRÓL sok szó esett az utóbbi időben, midőn a freskófestő-mesteriskola Lotz Károly halálával árvaságra jutott. Hirlapok élénken tárgyalták a kérdést, hogy mi történjék most már ezzel az iskolával, művészek memorandumokat szövegeztek ugyanerről a tárgyról. De a vita csupán ennek az egy tanintézetnek a sorsáról folyt.

Alkalmasnak találjuk ezt az időpontot arra, hogy szóvá tegyük összes képzőművészeti iskoláink rendezésének kérdését. Számtalanszor mondtuk s mondták művészek és műbirálók, hogy szorosan vett művészeti iskoláink a mai állapotukban nemcsak, hogy nem érnek semmit, de bizonyos fokig ellenkeznek is az artisztikus nevelés követelményeivel. Mentül alaposabb átalakítás vált kivánatossá. A kérdésnek nálunk már egész kis irodalma van, miért is a mostani rendszer hibáit nem fogjuk újra felsorolni. Az érdeklődő megtalálja azokat temérdek ujságcikkben.

Abban talán mindenféle rendszer híve egyetért, hogy a mai állapotot meg kell szüntetni. De mit tegyünk a helyébe? Mily szellemben volna a reform végrehajtandó?

Semmiesetre sem az ú. n. „intézményes biztosítás“ révén. Amilyen bürokratikus szagú ez a kifejezés, épp oly élettelen az, amit takar. Wlassics kultuszminiszter úgy gondolta a dolgot, hogy szervezzünk művészeti iskolákat s azokba nevezzék ki majd az igazgatókat és tanárokat. Mint valamely gimnáziumban vagy egyetemen. Tényleg ilyformán áll a dolog a legtöbb külföldi, különösen a nálunk még mindig mintaképp szereplő német akadémiákon. Ha Wlassics ismerte volna ezeket a német vagy egyáltalán hivatalos külföldi akadémiákat, bizonyára eszébe se jutott volna ez a gondolat. A külföldi akadémiákra csak olyan emberek mennek, akiket a szegénység visz oda. Csak a tandíj- és modellpénz elengedésének és a szép stipendiumoknak varázsa vonzza őket oda. A mindig zsúfolt párisi Julian-iskola és München temérdek magániskolája azok a helyek, ahol a legszabadabban és legszebben fejlődnek a fiatal talentumok. Csaknem két évtized alatt szerzett tapasztalatunk ez, amelyet a bizonyító példák egész sorával erősíthetünk. A hivatalos akadémiák, amelyek tényleg „intézményes biztosításai“ a művészi nevelésnek, fanyar és szürke refúgiumai a reményvesztetteknek. S nálunk ezt vették követendő előképnek.

Van nekünk is néhány ilyen „intézményesen biztosított“ nevelőnk. Mesteriskolák stb. Ezeknek nem egy tanítványa négyszemközt őszintén megvallotta e sorok írójának, hogy kelletlenül, lelki ellenszenvvel lett az iskola tagjává. Legtöbbjük csak azért, mert ott néhány évig ingyen műtermet kap, modellpénz is jut, sőt esetleg a professzor révén némi szerényebb megrendelés is. Ugyanaz az állapot van tehát nálunk e részben, mint a külföldi akadémiákon. S ezt az állapotot akarta Wlassics „intézményesen biztosítani“.

Ha most már azon gondolkozunk, hogy a jelen helytelen állapotait jobbakkal cseréljük fel, bizonyára oly példákat kell szemügyre vennünk, amelyek a hivatalos akadémiáknál sokkal kiadósabban, sokkal termékenyebben töltik be hivatásukat. Mondjunk le tehát mindenekelőtt az „intézményes biztosításról“, mert ezzel sem a régi, sem a legújabb külföldi akadémiák sem mentek semmire. Hanem igyekezzünk egész képzőművészeti nevelés-ügyünket úgy alakítani, ahogy az a külföldön is bevált.

Az összes mesteriskolákat és a mintarajziskolát is (nem esik e szempont alá a razjtanár-képző) mostani szervezetüktől meg kellene fosztani. Egyetlen iskolát kellene valamennyi helyébe tenni, amelyben minél kevesebb szerep jutna szent Bürokráciusnak. Neveztessék ki ebbe az iskolába öt vagy tíz korrektor vagy tanár, akik közül bármelyiket

Művészet 1905.

nem tudjuk, hogy ez a felismerés nagyobb alkotások létrehozására vezetett-e ? Néhány képtervezetében a tömegelrendezés és a dramatikus cselekvény iránti érzéke meglepő. A kor pathetikus köntöse alatt indulatok és érzések hullámzását rejteti. Ezek után készült művei azonban még lappanganak valahol. A kutatás még sok felfedni valót fog találni.

Elszórt irodalmi nyomok (Wurzbach. Agramer Zeitung 1856. Beiblatt No. 9.) néhány művéről még tesznek említést, ilyen önarcképe is, melyet Langusnak készített ajándékba. Művészete megítélésére nem döntő fontosságú ugyan, de igen komoly alkotás a Lippich Ferencről készített arckép, melyet a bécsi közkórházi klinika nagytermében 1850-ben lepleztek le. Ez a kép ma is az allgemeines Krankenhaus igazgatósági üléstermében függ.

Mindent összefoglalva azt jegyezhetjük fel a magyar művészettörténelem könyvébe, hogy Lippich Terka az a rokonszenvre méltó művésznő, kinek nemzetközi sikerei voltak a miniaturák terén s akinek a sikerek után is volt elég mély érzése visszatérni a nemzeti eszmekörhöz és volt elég nagy tehetsége elküzdeni addig az ösvényig, mely a művészet igazi céljai felé vezet. Azt is bizonyossággal állíthatjuk, ha majdan szerencsésebb kutatások folytán több műve lesz ismertté, hogy művészeti egyénisége is nagyobbra fog nőni. Addig őrizzük kegyelettel emlékét.

Dr. Czakó Elemér

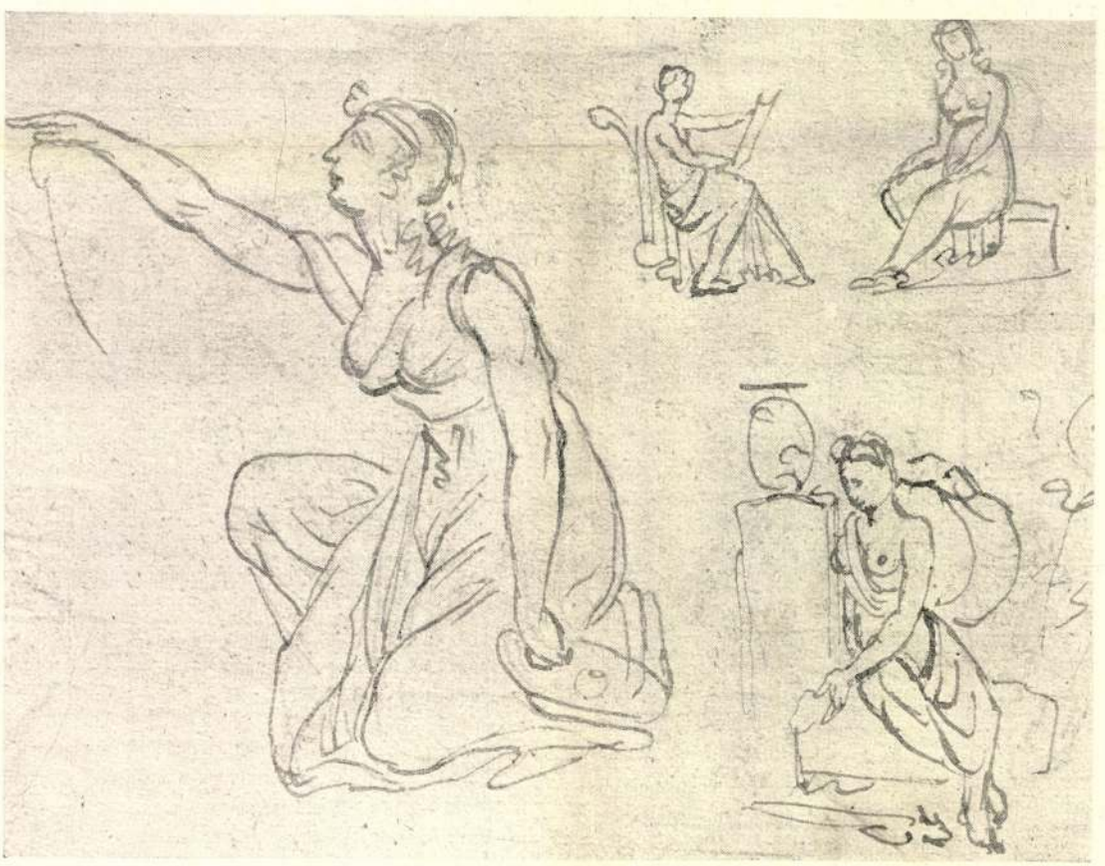

LIPPICH TERKA VÁZLATKÖNYVÉBŐL

felkérhet a növendék a korrekturára, a tanácsadásra. Természetes, hogy a növendéksereg nem egyetlen terembe szorulna: osztályok képződnének, amelyek mindegyike külön karakterűvé válnék a maga tanára vagy korrektora szerint. A növendék ezek közt kiválasztaná a maga hajlamához legrokonabbat s a korrektor is nagyobb eredménynyel működhetne, ha tanítványai ily önkéntes szelekció s nem rideg osztályozás révén jutnának hozzá. Egyéb szervezet nem is kellene az iskolának. Az osztály maga sem jelentene felsőbb vagy alsóbb lépcsőfokot.

Azt a várható ellenvetést, hogy például az egykori Lotz-féle freskóiskola megszüntetésével a magyar fiúknak nem lesz alkalmuk a freskótechnikával megismerkedniök, nem tartjuk nyomósnak. Három-négy derekas freskófestő éppen elég Magyarországnak, ennyi pedig van ma is. Többnek nevelésére kár az ilyen speciális iskola nagyon nagy költségeit áldozni. De kérdjük, hogy az ajánlott új szervezetben nem menne-e a freskóért lelkesülő tanítvány önként is egy oly korrektorhoz, aki freskófestő? A mód tehát meg volna adva itt is annak, aki komolyan akar tanulni.

Az ilyfajta szervezetnek egy lényeges, sőt legfontosabb eleméről még nem szóltunk. Ez az elem a korrektori, vagy ha tetszik (nálunk, a címek hazájában) tanári kar. Minden a tanáron fordul meg. A leggyönyörűbb „intézményes biztosítás" is csütörtököt mond, ha a szabályok és utasítások paragrafusai közé nem lehet igazán talentumos oktatót szúrni. De épp az „intézményes biztosítás" elve a nagy akadály itt. Képzeljük el, hogy ebben a pillanatban csak egyetlenegy élő freskófestő volna Magyarországon s az is gyenge legény. Az „intézményes biztosítás" elve szerint okvetlenül ezt kellene Lotz utódjává kinevezni, mert ha nem teszik, megszűnik a „biztosított intézmény". Egy bürokratikus elvnek tehát feláldoznának egy sokkal fontosabb elvet. Rossz tanítóra biznák kedvéért az iskolát. És sok ezrest, állampénzből való ezreseket, dobnának ki miatta.

Megeshetnék, hogy ugyanekkor igen kitünő, oktatásra termett festőink volnának, de ezek nem teljesíthetnék missiójukat, mert éppenséggel nem foglalkoztak freskóval. Nekik nem szabad tehát tanítaniok, mert a bürokratikus elv értelmében ők ily szempontból fel nem használhatók. Várjanak tehát üresedésre.

Ez a példa megmutatja az utat is, amely a tanári vagy korrektori kar kinevezésénél követendő volna. Ne üresedéseket töltsünk be jól-rosszul, derűre-borúra, hanem válaszszuk ki az oktatásra termett legkitünőbb művészeinket s legyenek azok az ifjúság nevelői. E célból még a tanárok számát sem volna szabad végérvényesen meghatározni.

Ilyformán kellene e nagy szabad iskola keretébe belevonni a szobrászatot és az építészetet is. Erre az utóbbira különös súlyt helyezünk s itt az általunk már ismertetett Lechner-féle építészeti „mesteriskolára" gondolunk. Legyen az is egy osztálya a nagy szabad iskolának, látogassa az, akinek Lechner művészete tetszik. Semmi sem jellemzi jobban a mostani ferde állapotot, mint az, hogy bizonyos művészeti iskolák tanári állásának betöltésénél zavarban van a kormány, mert nehezen talál teljesen alkalmas embert, holott Lechner, mert nincs épp üres kathedra, képtelen egyik legszebb s egészen neki való missióját teljesíteni. A bürokratikus elv, igaz, rendületlenül tovább éli szürke életét, de szenved miatta a mi művészetünk.

Nem mulaszthatjuk el, hogy még egy szempontot ne vessünk fel. Rengeteg sok pénzt emésztenek fel mostani áldatlan iskoláink. Ennek jó részét az ajánlott szervezet életbeléptetése esetén egészséges művészeti célokra lehetne fordítani.

ÚJ KÉPZŐMŰVÉSZETI ARANYÉREM. Dr. Berzeviczy Albert m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter, az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulathoz" 1904 november 29-iki kelettel, 90,335. szám alatt intézett leiratával egy második állami nagy aranyérmet alapított magyar művészek kitüntetésére. Úgy erre az új, mint a már meglévő állami aranyéremre ezentúl nemcsak festők és szobrászok, hanem műépítészek is pályázhatnak. Az újonnan alapított érem csak annyiban tér el a most meglévőtől, hogy ki nem adása esetében helyette két kis állami aranyérem sem adományozható.

A MOST LEPERGETT ESZTENDŐ december hónapjában nem kevesebb, mint tíz művészeti, iparművészeti, műkedvelői stb., szóval anyagánál fogva a művészet körébe vágó kiállítás volt látható egyszerre Budapesten, és örömmel jegyezzük föl, hogy a közönség e kiállítások mindenike iránt, ha nem is túlságos, de számottevő érdeklődést tanusított, ami biztató jele részben a művészet iránt érdeklődő körök állandó tágulásának, részben pedig az érdeklődés folyton fokozódó intenzivitásának.

Ki hitte volna még csak rövid tíz évvel ezelőtt is, amikor egész Budapesten az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulat" volt az egyetlen, mely Andrássy-úti műcsarnokában meghúzódva rendezgette szokott évi kiállításait, ki hitte volna, hogy ez a föllendülés oly gyorsan fog bekövetkezni.

De hát bekövetkezett, és hála legyen érte azoknak, akik ezt a boszorkányságot rövid két lusztrum alatt megcsinálták.

Igaz ugyan, hogy ennek az érdeklődésnek a fölkeltésére az intéző körök helylyel-közzel nem szorosan véve művészi eszközöket is mozgósítottak, de mi az ellenkező vélemények ellenére is egész határozottsággal és legjobb meggyőződésünk szerint azt állítjuk, hogy az elért siker ezeknek az

Lotz Károly

KŐKORSZAK

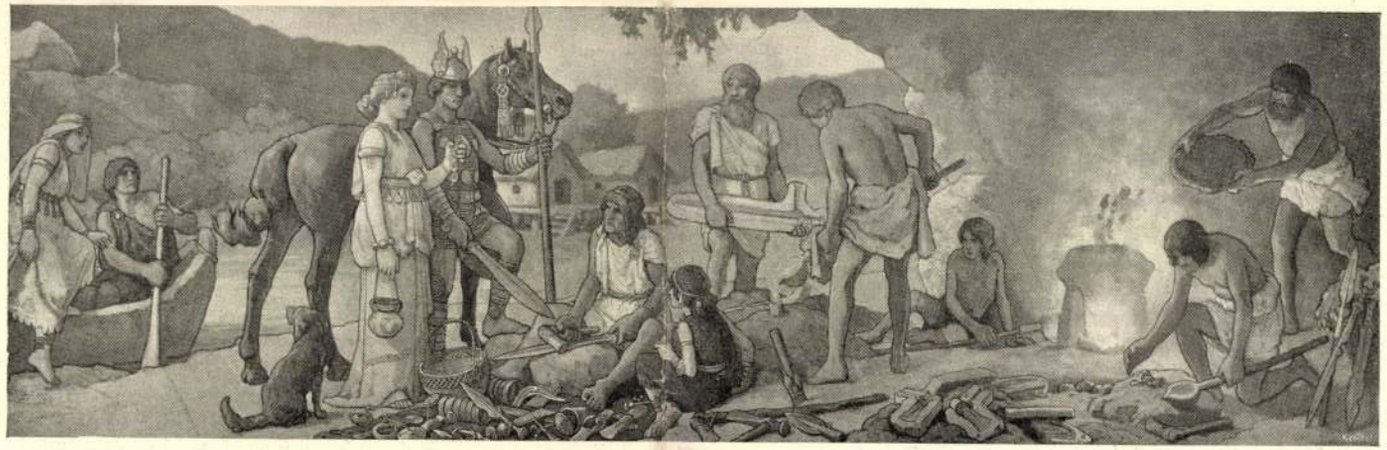

BRONZKORSZAK

LÖSCHINGER HUGÓ FALFESTMÉNYEI A PÉCSI MÚZEUMBAN

háboru», (ára 40 fillér). Az «Olcsó könyvtár»-t a Franklin-Társulat adja ki.

Lotz Károly képeinek és rajzainak kiállítása. A Műcsarnok összes helyiségeiben most a nemrég elhunyt kitünő mester, *Lotz* Károly művészi hagyatékának elrendezésén dolgoznak. Legkiválóbb festőművészeink rendezik a dús hagyatékot és Lotz tanítványai is szorgoskodnak, hogy a mester képei, rajzai szemlélhetővé tegyék e jeles és nagy termékenységű művész pályáját, törhetetlen munkásságát. A kiállításon láthatók lesznek Lotz hires freskóinak kartonjai, sok festménye és rajza. A Képzőművészeti Társulat a nagy mester iránti tiszteletből és kegyeletből, a ki alelnöke is volt, a városligeti Műcsarnokot a legnagyobb készseggel, díjmentesen engedte át a Lotz-kiállítás céljaira az örökösöknek. A hagyatékon kívül ki fogják állítani a mesternek az állam és a magánosok tulajdonában levő alkotásait is, úgy hogy a kiállítás a Műcsarnok összes termeit elfoglalja. A kiállítást február elején nyitják meg és három hétig tartják nyitva. A kiállítás alatt több felolvasó-estély is lesz, melyeken *Beöthy* Zsolt és más jeles esztétikusaink fogják Lotz Károly művészetét ismertetni.

Vigszinház. *Guthi* Soma, a ki Rákosi Viktorral együtt több vidám darabot irt már, a mult héten társ nélkül jelent meg a Vígszinházban a «*Szaharai konzul*» czímű jókedvű bohózatával és szép sikert aratott. Darabjának egyáltalán nincsenek irodalmi igényei, megelégszik azzal, hogy a franczia bohózatot átülteti a főváros területére, de két érdeme mégis van: tisztességes hangú cselekvénye van, mely nem állít mindent feje tetejére, erkölcsöt, szemérmet, józan észt és logikát, és alakjai igazi fővárosi alakok, a fogorvos és technikusa, az önkéntes tüzoltófőparancsnok, az operettbe való szaharai konzul és a labdarugó. A férjek esztelen féltékenységét gúnyolja nagyon mulattatón és ártatlanúl és azzal ér el új komikai hatást, hogy két féltékeny férjet köt össze kölcsönös érdekszövetségben, hogy mivel a magáéra egyik sem tudott eddig vigyázni, mindegyik a másikét figyelje meg. A bohó helyzetek gyakran megkaczagtatták a közönséget; a sikerben ezúttal is a színészek az elsőrangú tényezők. *Hegedüs* Gyula, a ki egy élősdi figurát ruházott föl gazdag komikummal, *Tapolczai* a fogász, *Fenyvessy*, a labdarugó és *Tanay* a fogtechnikus. A nők közül *Varsányi* Irén és *Gazsi* Mariska kis szerepüket figyelemmel és gonddal játszották.*(—n.)*

A Népszinház tetszésre talált eredeti ujdonsága, «*A két Hippolit,*» az eddigi telt házak tanusága szerint tartósan vonzó darab lesz. Van ebben része a szinház uj primadonnájának, egy szép kellemes fiatal lánynak, *Petrás* Sári kisasszonynak, a ki a régibb szinházlátogatóknál élénk emlékezetbe idézte, arczban, mozdulatban és vonzó tehetségében, Pálmai Ilkát, kinek unokahúga.

«*A két Hippolit*» ahoz az eredeti magyar operetteterméshez sorakozik, mely egyre több tért foglal el a fővárosi szinházakban. Szövegét magyar történeti motivumból *Földes* Imre irta, a ki az Akadémián kétszer is nyert már pályadíjat színműveivel. Két vigjátéka szinre is került. Jól folyó versekben irta ezt az operette-szöveget arról a Hippolit ferrarai herczegről, a kit Mátyás király feleségének, Beatrice királynénak unszolására kinevezett esztergomi érseknek, habár a herczeg alig haladta meg a tizenhetedik évét. Mikszáth Kálmán «A kis primás« czimen irt erről jóizű históriát. Földes Imre a történelmi tényeken könnyen túlteszi magát, sőt valószinütlenségeket is visz darabjába. Az operette szövege szerint a kis Hippolit herczegnek nem kell az esztergomi primásság, hanem inkább a kis kertész-leány, Nanetta. A ferrarai udvarnál megjelent magyar küldöttséggel a herczeg nevelője elhiteti, hogy Nanetta az igazi Hippolit. A lányt hozzák Magyországba s az igazi Hippolit is utána jön lánynak öltözve. Budán ebből a ruhacseréből sok botrány támad, bőségesen elég arra, hogy Hippolitból ne legyen primás. Ez volt a czéljuk, és boldogan mennek vissza Ferrarába. A szöveghez *Hüvös* Iván irt zenét, a melyben észrevehető, hogy a «Katinka grófnő» zenéje óta előrehaladt dallamosságban, hangszerelésben. De arra nem érzett ambicziót, hogy Mátyás udvarában magyar dalokat hangoztasson. A dallamos énekek igy is tetszettek. Az előadásban *Petrás* Sárit szivesen fogadta a közönség Nanetta szerepében. *Komlóssi* Emma (Hippolit) frissen játszott, *Hegyi* Aranka a Beatrice szerepében tünt ki. A többi szereplők is megtették a magukét a sikerért.

[illegible] Bécsi Burgban január 17-ikén este zajlott le az udvari bál, a melyre a királylyal együtt valamennyi Bécsben időző főherczeg és főherczegnő, *Gizella* bajor herczegnő, *György* és *Konrád* bajor herczegek, *Miguel* braganzai herczeg, *Illés* Bourbon herczeg, *Lajos* orleánsi herczeg, *Ágost Lipót* szász-koburg herczeg megjelent, továbbá a diplomácziai kar, az udvari méltóságok, a közös miniszterek, az osztrák miniszterek, *Khuen-Héderváry* gróf magyar miniszter. A király a szünet után hosszasan beszélgetett *Storer* amerikai nagykövettel, a kivel előzőleg *Ferencz Ferdinánd* félóráig társalgott. A király kissé fáradtnak látszott, mert a míg a bálok alatt mindig állani szokott, most a zene kezdetekor leült. A bál nagyon fényes, de a szokottnál kevésbbé népes volt. Az osztrák arisztokraták legnagyobb része azt hitte, hogy *József* főherczeg halála oly időben fog bekövetkezni, hogy a bálról le kell majd mondani és ennek következtében nem is igen készülődtek. Ezuttal sem jelent meg *Ferencz Ferdinánd* főherczeg felesége, *Hohenberg* herczegnő. Ferencz Ferdinánd főherczeg a bevonulás alkalmával *Mária Jozefa* királyi herczegnőt vezette karján.

Ünnep a pénzügyminiszteriumban. Január 15-én délelőtt ment végbe az uj pénzügyiminiszteri palota átadása és *Lukács* László pénzügyminisztersége tizedik évfordulójának megülése.

A minisztert az uj palota előcsarnokában *Fellner* Sándor építész fogadta, az építés vezetőivel, üdvözölte és átadta a palota kulcsát. *Lukács* miniszter válaszában azt kivánta, hogy ez a szép épület a mainál boldogabb, szerencsésebb időben legyen a magyar dicsőség hirdetője sok évszázadon át. Ezalatt a nagyteremben összegyültek a pénzügyminiszterium tisztviselői, s itt folyt a miniszter üdvözlése. Diszét emelte ennek a király üdvözlő távirata, mely a legnagyobb elismeréssel szól a miniszter érdemeiről. Gróf *Tisza* István miniszterelnök nagyon meleg hangu levélben üdvözölte Lukács minisztert. A többi miniszterek is mind üdvözölték. Távirat, levél érkezett mindenfelől; Bécsből is a közös miniszterektől. Ezek kifejezésre juttatták az általános rokonszenvet és tiszteletet a pénzügyminiszter személye és működése iránt. A tisztviselők nevében *Popovics* Sándor államtitkár üdvözölte a minisztert, méltatta érdemeit, melyeket az ország pénzügyeinek rendben tartásával szerzett, lehetővé tette a nagy arányu beruházásokat, a minisztériumok,

Vas. Ujs 1905. 60. l.

Csirkét, meg zöldséget hoztak be eladni, s miután dolgukat jól végezték, összeállottak a sarkon egy szóra, annyival is inkább, mert az egyiknek a katona fia, a másiknak meg a villamos kalauz sógora is előkerültek s nagyon szeretnének hazulról hirt hallani. Hát hallhatnak is aztán eleget, kivált András gazdától, a ki máskülönben is nagy politikus. És hogy látja a falakon a gróf Tisza, meg gróf Andrássy plakátjait, annyira neki tüzesedik, hogy hamarjában a szabadelvü és ellenzéki politikáról is tart egy kis magyarázatot; meg sem álmodván, hogy ez alatt a rajzolóművész vázlatot készít róla.

Mi alatt az ország minden sarkában, hegyen-völgyön folyik a szó, futkároznak a kortesek, tömörülnek a pártok, a választási elnökök sem pihennek. Kiszemelik a választási helyiséget, a hol nincs, intéz-

A BUDAPESTI IV. KERÜLETI FŐREÁLISKOLA A SZÉP-UTCZÁBÓL NÉZVE.

Szávay Gyula: «Vitézi ének s más újabb versek.» *Debreczen, 1905.* Szávay Gyulának költői tehetségét erős fejlődésében mutatja ez a legújabb kötete. Nyelve mindinkább nyer színben, gazdagságban, helylyel-közzel olyan szépen cseng, hogy szinte meglepi az olvasót, a ki mostanában annyi sajnos jelét látja a modern magyar költői nyelv elszintelenedésének. Szávay versein megérzik, hogy a költőnek magának is igazi kedve telik nyelve zengzetes, magyaros áradásán, a csillogó, tarka képeken, melyeket felszínre vet, — sőt sokszor mintha csak azért mondana verset,

A hogy a lópatkó szokott;
S képzelem, utána hány asszony esengett,
Ha sarkantyúja pengett.

A fia lova már csak — s épen ez a hiba:
Fűzfából vesszőparipa.
A sarkantyúból, bizony abból is enged:
Ő már csak rímet penget.

De néha, néha, — fellobban benne is azér'
A lovaskatonavér:
Lelkét, mikor a verseit illegeti,
Boldogan, büszkén lóra veti.

S mikor egy-egy ríme szerelmesen eseng,
Érzi, hogy akkor odabent:
Csak lelkének egy rejtett, ezüstből rajtfelejtett
Kis sarkantyúja peng.

Verőfényben. Érdekes könyv jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában: albumalaku, díszes kiállítású könyv; irója és egyben illusztrátora is makói dr. *Makay* Béla, a kultuszminiszterium osztálytanácsosa, a ki e művével egyszerre mint jó tollú iró és művész mutatkozik be a nagy közönségnek. Minden egyes elbeszélésből a természet iránti rajongó szeretet sugárzik, mely az olvasót is magával ragadja. Érezzük művéből a virághímes mező illatát, gyönyörködtet a réten játszó napsugár, merengésbe ringat az erdők csöndje és félhomálya, bolyongunk a nádas és zsombék rejtekében. Illusztrációi szorosan illeszkednek be a czikkek keretébe. Minden kép oly beszédes, mint a czikk, a melyet diszít, s minden czikke a könyvnek oly szines, mint az illusztráló **kép.**

Az «Olcsó könyvtár»-ban, melyet Gyulai Pál szerkeszt, három érdekes uj füzet jelent meg. Ezek egyike *Taine* hires szatirikus regénye, melyben «*Párisi jegyzetek*» czim alatt Graindorge Tamás kereskedő szájába adja a párisi életről tett éles megjegyzéseit. Magyarra *Mikolt* fordította. (Ára 1 korona 40 fillér.) *Theuriet*, «*A rózsakirály*» czímű regénye *Gerő* Attila fordításában a másik füzet. (Ára 1 korona). A harmadik pedig *Gobineau* Perzsiában játszó humorisztikus elbeszélése «*A turkomán*

Uj Idők

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap

Előfizetési ára
Félévre 8 korona

Szerkeszti Herczeg Ferenc

Előfizetési ára
Negyedévre 4 korona

XI. évfolyam 1904—1905 | 1904 október 23 | 4 szám

Az utolsó tekintetes úr

Irta GÁRDONYI GÉZA — Folytatás

— Hát nem a vendéglős fia vagy?

— Nem.

— Hát?

— Az én apám vasuti őr Nógrádban.

— Vasuti őr? Hiszen akkor te kelner vagy!

— Az.

— És ilyen fiatalon!

A gyerek vállat vont. Más vendég érkezett, Két fiatal iparos féle. Leültek a szoba másik sarkába és németül beszélgettek. Az öregúr nézte őket egydarabig; aztán két kisleány jött ki a belső szobából, kékruhás szöszke leányok; az egyik négyéves forma, a másik hároméves. Mind a kettőnél bábu volt, a nagyobbiknál ágyacska is, amely a babához tartozott.

S játszottak a szomszédasztalnál.

Az öregurat elbájolta a két kis fehérarcu gyermek:

— Hogyan hívnak? — kérdezte a nagyobbikat.

— Lenkének, — felelte az föl se pillantva.

— Hát a hugodat?

— Mariskának.

— Hát kell-e szőlő?

Nekik adta a szőlőt. Gondolta majd vesz útközben másikat.

A gyermekek befutottak a szőlővel.

Az öregúr ismét magára maradt.

Unalmában a falon levő avult Rudolf-képet nézegette. A kép szeplős volt a legyek látogatásától és barna a dohányfüsttől. Az öregúr mindazonáltal megismerte, s így gondolkodott:

— Ez is olyan szeplős, mint a vőm.

És erről ismét eszébe jutott, hogy őt bizonyára várják már ebéddel. De hogyan jut haza?

S tünődve nézett maga elé.

— Vissza fogok menni azon az úton, — mondotta végre, — amelyiken jöttem. A szökőkúttól nem lehet messze a kávéház. A kávéházban majd eligazít a legény.

A pipája már kiégett. Letette az asztalra és fizetett. A pénzt egy kövér asszony vette át. Az öregúr ezzel is beszélgetést kezdett volna, de az asszony sietve tért vissza a belső szobába. Az öregúr hát fölkelt és kiballagott. Csak úgy találomra Ujpest felé indult, s ki tudja hova nem kódorog, ha meg nem pillant egy helyen három bérkocsit.

No ennek megörvendett:

— Ihol a kocsi, hazavisz ez gyöngyen!

A kocsisok kalapot emeltek, s kézmozdulattal kínálták.

Megszólította az egyiket:

— Ösmeri-e maga a vőmet, a doktort?

Már nem merte öcsémnek szólítani a kocsist se.

— A doktor urat? — kérdezte nagyot nézve a kocsis.

— Igen, Tardy doktor urat, a vőmet?

— Nem ösmerem kérem, de ha meg tetszik mondani hol lakik, odaviszem a nagyságos urat.

Az öreg gondolkozott, hogy hogyan is kellett címeznie a levelet? A levél-cím, a doktor névjegye, ott volt mindig az íróasztala fiókjában: ahányszor írt, mindig maga elé tette. De eszébe jutott:

— Budapest, nyolcadik kerület, József-körút hatvankettő. De mennyiért visz el?

— Egy forintér nagyságos uram.

Az öregúr a fejét rázta:

— Az sok. És én nem vagyok nagyságos, csak tekintetes.

Lealkudott a díjból két hatost, aztán beült a kocsiba.

Azonban alig haladtak a Király-utcáig, az öreg úr megdörgette a kocsi ablakát:

— Megálljunk csak! Baj van!

A kocsis megállott.

— Vissza kell mennünk a sörházba, — mondotta az öregúr, — ott felejtettem a pipámat!

— Melyik sörházba kéremalásan.

— Amelyiknek olyan új cégtáblája van: egy nagy kancsó sör és mellette nagy sóskiflik.

— Melyik utcában van?

— A jó fene tudja! Magának ösmernie kell a várost!

— Mégis merre felé?

— A Duna felé valahol. Egy kövér asszony a gazda, egy kisfiu meg a kelner.

— Hát, — mondotta a kocsis, — én nem tudom melyik az, de majd a Duna felé megyek, oszt tessék megzörgetni az ablakot, ahol meg kell állnom.

— Jó, — mondotta az öreg, — hát csak lassan hajtson.

IV.

Az öregúr csak estefelé került haza. A pipát persze nem találta meg. A kocsissal is veszekedett, mert öt forintot kivánt a négyórai kóborlásért. Végre is kifizette és bosszankodva lépkedett föl a lépcsőn.

Otthon már aggodalommal várták. A leves dél óta a tűzön respedt. A doktorné minden percben levizsgálódott az utcai ablakon.

Hát nagy örömmel tártak neki ajtót.

— Hol járt? hol maradt?

Az öregúr csak legyintett:

— Ne is kérdezzetek. Minden fiákerost föl kellene akasztani!

Csak arra vidult föl, amikor a ládáját megpillantotta, a nagy lóbőrös ládát, amely valószinüleg már a vasut föltalálása előtt szolgálta a nemes csurgai Csurgó családot. Ott állt a láda az ebédlő sarkában.

— Lássátok, — mondotta az öreg, — eljött a láda utánam. Hiába, össze van szokva velem.

Elővette a ládakulcsot az erszényéből; háromszor is melléje dugta a zárnak, míg beletalált.

Akkor aztán egyenesen a láda fiókjába nyult, és elővett onnan egy nagy, vörösre fakult bugyellárist.

Az asszony ijedten kapott a kezéhez:

— Gyerünk a másik szobába, — mondotta.

Mert a cseléd már terített. Talán a gyerekre is gondolt: nem jó az ilyesmit gyereknek látni.

Bárányné se követte őket.

Az öreg aztán a másik szobában örömmel lapozgatta elő a bankókat.

— Harminc darab ezres, — mondotta a vejének. — Nesztek, olvassátok meg, nincs-e híja?

A vő kezet csókolt és örömtől sugárzó arccal fordult a feleségéhez:

— Öt év múlva ebből százezer forint lesz! Hány percent kamatot kiván édesapánk?

Az öregúr mosolyogva vont vállat:

— Micsoda kamatról beszélsz? A tietek ez kamatostúl.

Erre megint kezet csókoltak az öregnek és megölelgették, az arcát is megcsókolták.

— De most már ebédeljen atyuska!

Eznap este ismét pezsgős vacsora volt orvoséknál. Az öregúr névestéjét ünnepelték. Károly volt a neve.

Hogy délután aludt egyet a nagy fáradságra, este szinte megfiatalodva ült az asztalhoz. Pecsenye és fölköszöntő ma sem hiányzott. Az első köszöntő után megint megölelgették, elérzékenyítették. Ő aztán elmondta töviről-hegyire, hogy mit látott, merre járt; hogyan elszédült a város zúgásától, népnyüzsgéstől. Mindezt mosolyogva hallgatták.

Vacsora után elővette az öregúr a ládájából a pipáját. Régi szép tajték-pipa volt, bárántyérdü, ezüstkupakos.

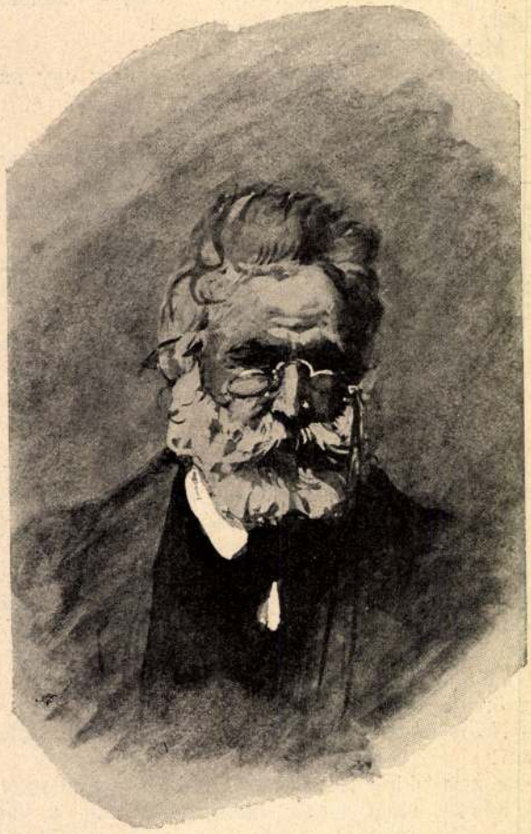

LOTZ KÁROLY ÖNARCRÉPE

Volt neki otthon vagy tíz ilyen pipája, de szétajándékozta. A pap kapta a legszebbet, meg a komája, egy vén siket ember. Magának csak ezt az egyet hagyta meg: nem igen pipázott már, csak ebéd után, vacsora után.

A család mosolygó érdeklődéssel nézte a pipatömést. Ha maga Boszkó tömte volna a pipát, akkor se nézték volna nagyobb érdeklődéssel.

Mert a pipa ismeretlen valami a fővárosban. A pipázáshoz idő kell, s a fővárosi embernek mindene van, csak ideje nincsen. A fővárosi ember mindig siet. Lótásfutás az élete. A pipa csak annak való, aki ráér tömögetni, piszkálgatni, illatos füstjében gyönyörködni.

Dehát mért mosolyogták meg!

Mert az öregúr úgy jelent meg köztük, mint egy ismeretlen világ képviselője; egy ó-magyar, aki kilép a képrámából, s leül az élők közé pipázni.

Hogy a láda nyitva volt, a doktorné fölemelte a tetejét, s nézegette az apja ruháit. Egy gerle-szinü nyári zekét kiterjesztett, körülnézett, s megmosolygott.

— Édes apácskám csak nem fog ezekben járni?

— Hát miért? — felelte az öreg. — Magam is régi vagyok: illenek énhozzám.

Bárányné hegyes orrán megjelent az a bizonyosráncocska, amely mindig egy gondolata elhallgatását jelezte. Csak a második gondolatát szokta kimondani:

— Vidd el a bácsit holnap a szabóhoz, — mondotta az öcscsének, — és végy neki fővárosi ruhát.

Az öreg nyugtalankodott:

— Kell a manónak!

— De apácskám, — könyörgött a doktorné, — lássa az öreg Mayer is mai viseletü ruhában jár, pedig az is magyar ember.

A doktor segített a rábeszélésben:

— Ilyen ruhát senkin se látni itt. Veszünk apám szép téli kabátot, prémeset.

Az öregúr azonban még mindig vonakodott:

— Ez az atilla új, — mondotta a rajta levő fekete atillára. — Ezt akkor csináltattam, mikor a menyegzőtök volt.

— Négy esztendeje, — szólt Bárányné.

— De édesapám, — fakadt ki most már a türelmetlenség hangján a doktor, — ki jár ma atillában! Igazán nem lát senkit.

— Az utolsó fővárosi atilla rég bent van már a múzeumban, — toldotta a szót Bárányné.

Az öregúr kedvetlenül szipákolt.

— Elég baj, — mondotta. — Ma az atillát teszik be a múzeumba, holnap meg az utolsó magyart. No szerbusztok, jojcakát.

Megcsókolta a lánya homlokát s bement a szobájába.

A doktor is a felöltőjéért nyult.

— Elmégy? — kérdezte szeliden az asszony.

— Beteghez. A kaszinóba is fölnézek, — szólt a doktor közömbös hangon. — Adj valamelyes pénzt.

És cigarettára gyújtott.

Az asszony esdeklőn nézett az urára.

— Kérlek ne vidd el mind.

— Adj amennyit akarsz. Elvégre mindegy. Ha játszani akarok, játszhatok pénz nélkül is. A különbség csak az, hogyha pénzem van, meg tudom várni a játék fordulatát.

Bárányné az asztalra könyökölve hallgatott.

— Különös vagy te Imre, — mondotta a szemöldökét fölemelve. — Most itt van újra a kezedben az életed szerencséje, de te nem tartod meg: elviszed a kártyaasztalhoz.

A doktor kifakadt:

— Van nekem magamhoz való eszem: a te bölcsességedből nem kérek kölcsön. Ti csak abba egyeznétek bele, hogy húzzam az igát; abba már nem, hogy egy kissé szórakozzak is.

A doktorné mosolyogva nyújtotta át mind a harminc darab ezrest.

— Itt van mind, Imre. És ha mind elveszted is? A tudományod nem veszhet el.

De a keze remegett, hogy a pénzt átnyújtotta.

— Lásd, — mondotta diadalmasan a doktor a nénjének, -- ez aztán az igazi feleség!

És megölelte a feleségét.

— Nem viszem el mind, — szólott aztán nagylelkűen.— Csak egy ezrest. Nesze kérlek a Wertheim-kulcs. Tedd be a többit. Holnap beviszem a Hazaiba. És ezentúl nálad lesz a Wertheim-kassza kulcsa.

Még egyszer megcsókolta a feleségét és elsietett.

Másnap az öreg ismét hajnalban kelt. Most már a kávéház ajtajából visszafordult és jól megjegyezte a házat, hogy visszataláljon.

A kávé jólesett neki. A pincér már ismerősnek üdvözölte, s hogy más pipát látott nála, fölvette a márványasztalról és megnézegette.

— A magam pipáját elvesztettem, — mondotta az öregúr.

És elbeszélte neki, hogyan megsétálta tegnap a várost.

Aztán nagyelégülten rágyujtott és visszatért a házhoz.

Már ekkor kivilágosodott. A novemberi köd nyirkossága barnította az aszfaltot. A cselédek a szemetet hordták. Ahogy ott állottak álmosan, borzasan és dideregve a kapuban s várták a kocsit, az öregúr is megállt előttük.

— Hát te ki lánya vagy? — kérdezte az egyiket, egy kicsi sápadtat.

— Harsányi Pálé, — felelte az elpirulva.

— De nem idevaló vagy?

— Nem.

Folytatjuk

Lotz Károly

Földi kínjaitól immár megváltotta a halál Lotz Károlyt. Őt a sors nyilván arra teremtette, hogy az életöröm nagy festőjévé váljék, de azért korántsem mondhatnók, hogy élete útja rózsás volt. Visszavonult, szinte félénk természete nem engedte meg, hogy bőven ízlelgesse az öröm kelyhét, mint Makart, akit felülmult művészetével. Világhirüvé sem lett, mint mestere Rahl, akit szintén messze elhagyott. Oly népszerűségre sem tett szert, mint nem egy kortársa, pedig többet s jelentékenyebbet végzett, mint legtöbbjük. Az elismerés soványan rakosgatta le garasait az ő műhelyébe. Diner-Dénes József jegyezte fel róla 1898-ban, amidőn Lotznak zártkörü ünnepeltetésben volt része, hogy tizennégy évvel azelőtt elkészítették emlékérmét, aláirásokat is gyűjtöttek egy emlékiratra s aztán — megfeledkeztek mindezek átadásáról. Lotz sohasem volt a homloktérben álló művész. Kijárt neki a hivatalos és száraz „mester“ titulus. De az emberek nem törődtek vele. Ő sem velük.

Lotz ugyanis vérbeli festő volt és minden nagy vágya akkor teljesült, ha egy jókora darab falat bocsátottak rendelkezésére. Amit magától megvont az életben, azt erre a falra vetítette: a pompát, a fényt, az életörömöt. Nem minden műve egyforma értékü. Legjobb képei azok, amelyeken ez a visszafojtott, ez a félénkségtől visszatartott életöröm teljességgel kitombolhatta magát. Népmeséi és szentjei, bármily kiváló alkotások, mégsem oly meggyőzők, mint azok a képek, amelyeken ragyogó felhők közt diadalukat ünneplik az olimpusi istenek, mutatván gyönyörü testük minden szépségét. A test, a daliás, nyulánk, minden akcióra és mozdulatra menten kész szép test volt festő-vágyainak legerősebbike.

LOTZ KÁROLY A RAVATALON A MŰCSARNOKBAN

Ebből magyarázható talán az is, miért festett oly őszinte elmerüléssel, szinte lovagias önmegadással női arcképeket.

A fresko volt művészetének legkedvesebb előadási formája. Mihelyt tehetsége érni kezdett: erre vetette magát s bizonyára ezért ment Rahl híres bécsi műhelyébe is. Hogy magyar genreképeket is festett, miután Bécsből hazajött Magyarországba, azt múló epizódnak tekinthetjük. Nem egy ily olajfestményén megérezzük a freskofestő széles gesztusát, tömegeket elrendező kezét. Míg ezek az olajfestmények készültek, azalatt nagyméretü kartónokon dolgozott, szinte titkon, megrendelés és cél nélkül, míg aztán megkapta a szükséges falakat részben a Múzeumban, részben az Akadémián s az Operában is. A vérbeli aktfestő, amilyen Lotz volt, egészen és igazában az Operában tombolhatta ki magát.

Ez talán legnagyobb szabásu műve s kiválóan jellemzi őt. Izgatott teremtő-vágya a menyezetre varázsolta a görög isteneket és istenasszonyokat, előkelő gesztussal, a fiatal test szépségében. Ahol ruha borúl az atlétaalakokra vagy az istennőkre, ott az bonyolult és gazdag redőzetével igyekszik egy-egy attitűd jelentőségét emelni. Nagy világos felhőfoltok kapcsolják össze a csoportokat, közöttük elésüt a kék ég.

Lotz egyszerüen lerombolta Ybl mester kupoláját s magát az eget mutatta, lebegő istennekkel telistele. Hogy így nem számolt az építőművész szándékaival, az ismét arra mutat: mily tűzzel és hévvel élt annak a gondolatnak, hogy művészetének főcélja és ereje a derüs világításban szabadon mozgó emberi test.

Egyik tanítványa, Kriesch Aladár, írja róla, hogy tüzes hévvel rajzolgatta az ilyen alakokat kartónjaira s a szenvedély hevében egy nap alatt átkomponálta az egész művet, amelyről pedig mindenki azt hihette volna, hogy immár készen leszűrődött mesterművel van dolga. Ez a hév és szenvedély éles határvonalat von közéje és mestere, Rahl közé, aki Lotzhoz képest nagyon száraz akadémikus.

Ez választja el a párisi opera festőjétől, Paul Baudrytól is. Belső, olthatatlan tűz lobogott ebben a szerény és szürke külsejü művészben: lehet, hogy ezt magyar anyjától örökölte. Mert voltaképpen nem született magyarnak. Hessen-Homburgban látta meg a napvilágot, 1834-ben, de ifjúkora Magyarországon pergett le. Itt, Pesten keveset tanulhatott, Marastoni iskolája akadémikus és sablónos iskola volt.

Mihelyt azonban Bécsbe került, jobb keze lett Rahlnak, aki gyakran vette igénybe segítségét freskoképeinek megfestése közben. Mikor aztán Rahltól visszajött Pestre, az akkor még kisszerü

Lotz Károly temetése október 15-dikén

Békei Ödön fényképei

Kiszer fényképe

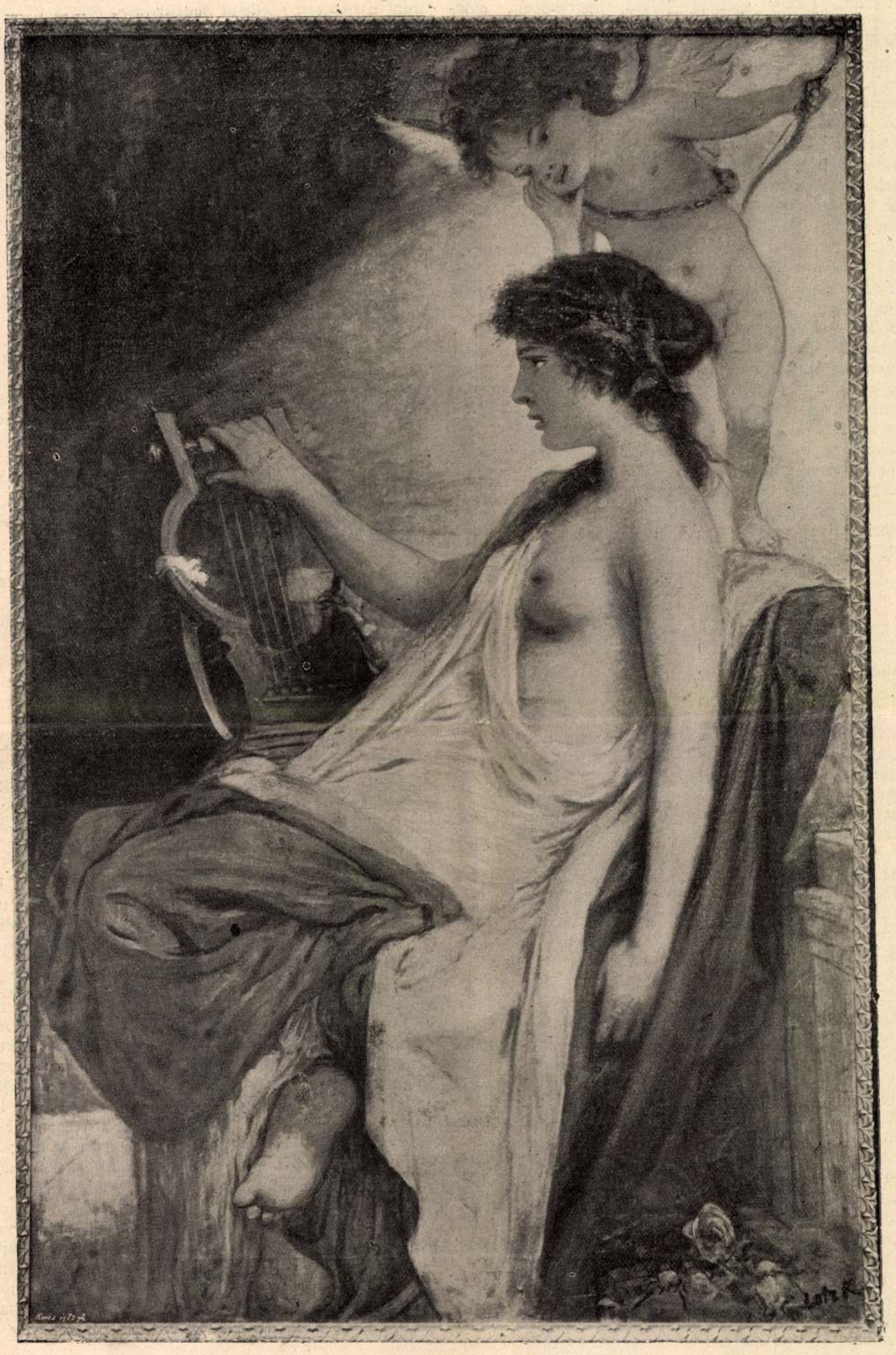

LOTZ KÁROLY: MÚZSA

városba, egy időre el kellett búcsuznia a nagy freskoalakítástól. Ekkor festette alföldi genreképeit, amelyek ma a Múzeumban és néhány magángyűjteményben láthatók. S ebben az időben kezdett illusztrálni is. Mindez azonban múló epizód művészi életrajzában. Báró Eötvös József kormányzatától kezdve ismét hatalmas falmezők fölékesítése foglalkoztatja. Thannal együtt kifestette a Vigadót, azután a Nemzeti Múzeum lépcsőházát, az Akadémiát, az Operát; foglalkozott a pécsi dóm, a Mátyástemplom diszítésével, a ferencvárosi templom, az igazságügyi palota, a parlament freskoinak elkészítésével. Rengeteg munka, pedig Lotz már hajlottkoru volt, amidőn ennek javarészét elvállalta. Eközben korrigált mesteriskolájában s a női arcképek egész sorozatával szerepelt a Műcsarnok kiállításain. A nagy freskók mellett ezek az arcképek ragadják meg figyelmünket leginkább. Egy öreg úr lovagias és halk bókjai az életörömet sugárzó női szépség előtt. Feltünik a beállítás nagy egyszerűsége és a tónus diszkréciója: oly festői elemek, amelyek rokonjellemvonásai Lotznak, az embernek jelleméből is kiolvashatók. Mint festő, a legharmónikusabb életet élte: befelé fordult életet, amely visszahúzódik a piactól s nagy érzéseit a festés közvetlen nyelvén fejezi ki. Meglátszik, különösen oly alakjain, ahol a libretto nem kötötte, hogy egész életének élményeit, minden meggyőződését bennük fejezi ki. Külső életének egyhangu szürkesége így kapcsolódik össze belső életének gazdagságával. Ezt a kincset mind a képeire pazarolta. S e képek folytatják majd Lotz Károly életét.

LYKA KÁROLY

A titokzatos Lily

Jól tudom, hogy ez a cím többet igér, mint amennyit be fog váltani. Azok, akik azt hiszik, hogy a szóbanforgó Lily azért titokzatos, mert sötét és rejtélyes életet él, talán orosz nihilistanő, aki hercegasszonynak öltözve, belopja magát a rendőrfőnök bizalmába, vagy kijátszott szerelmes, aki bosszúból tönkreteszi három nemzedék boldogságát, — mind csalódni fognak. Lilyben vannak ugyan titokzatos vonások, de rémregényt nem igen lehetne belőlük csinálni. A sokatmondó jelzőt csak azért adtam neki, mert ez a jelző ebben az esetben a vezetéknevet pótolja és nekem fogalmam sincs arról, hogy Lily vezetékneve hogyan hangzik. Más szóval, bevallom, hogy Lilyt nem ismerem és még azt sem tudom róla, hogy a szeme kék-e vagy fekete és hogy a haját kontyban hordja-e avagy à la Cleo de Mérode.

A tavaszszal Pozsonyba utaztam és a lehetőséghez képest egyedül voltam a szakaszban. A bécs-budapesti vonalon az ember egyedül akkor ül a szakaszában, ha rajta kivül legföljebb még hárman vannak odabenn, a társasutazás csak akkor kezdődik, ha mind a hat ülőhely el van foglalva, két úr pedig állva várja a kalauzt és fölváltva hol az államvasutakat szidja, hol az utitársainak lábára lép. Ezuttal különösen szerencsés volt a helyzet, mindössze ketten ültek a szakasz másik sarkában. Az angol detektivregények hőse, Sherlok Holmes úr, ha ránéz valakire, mindjárt tudja róla, hogy hol született, hány évig volt Kochinkinában és szárazföldi állatokat töm-e ki avagy magánmérnöki irodában van alkalmazva. Sajnos, ez a tehetség csak keveseknek adatott meg és így nekem mai napig fogalmam sincs arról, hogy utitársaim tulajdonképpen kik voltak. Azt hiszem azonban, hogy az egyik, akit a másik Theonak szólított, dekadens iró lehetett. Erre a föltevésre a következő támpontjaim vannak. A haja mélyen le volt fésülve a homlokába, a körmei gondosan hosszura voltak növesztve és mindjárt az utazás elején egy könyvet vett ki a kézitáskájából és azt úgy helyezte el, hogy mindenkinek föltétlenül el kellett olvasnia a címet. A cím így szólt: „A satanizmus mint a modern szellemi élet alapja".

Visegrádig a két úr halkan beszélt, de Dömös körül a társalgás már hangosabb lett és így alkalmam nyílt arra, hogy Theo úr több nézetével megismerkedjem. Éppen azt magyarázta az utitársának, hogy hogyan hódítja meg az ember csalhatatlan biztonsággal a leggőgösebb leányt is.

— Először néhány napig teljes odaadással foglalkozom vele, — mondotta kissé szenvedő hangon. — Belehatolok a lelki énjébe és azt hozzáláncolom a saját énemhez. Azután — és ez a fontos — teljesen elhidegülök iránta. Nem törődöm vele, nem szólítom meg, sőt egyenesen kerülöm. A büszke leánylélek ilyenkor fájdalmasan vergődik, de előbb vagy utóbb kénytelen alázatosan bevallani saját gyöngeségét. A siker biztos.

A kellemes fiatalember ezzel végigsimított haján és mégegyszer ismételte.

— A siker biztos, ezt elhiheted nekem.

A másik láthatólag elhitte és fokozott tisztelettel nézte barátját. Bizonyára még számos hasonló aranytanácsot kapott a következő félórában, én azonban elszundítottam és csak Tót-Megyer felé riadtam hirtelen föl. A fölébredés pillanatában Theo úr éppen a következő kijelentést tette:

— Óh igen, Lily nagyon, nagyon érdekes probléma.

Megdörzsöltem a szememet és elhatároztam, hogy Lily problemájára én is figyelni fogok. A következő pillanatban már többet tudtam meg Lilyről.

— De az mégsem volt szép tőle, hogy Dénes Gyurkát csak úgy szó nélkül ott hagyta, — mondotta Theo útitársa.

Theo csendesen ingatta a fejét. Láthatólag nem osztotta ezt a fölfogást.

— Egyéniségeket nem szabad a közönséges emberek mértékével megitélni. Lily csak azt tette, amit énje parancsolólag megkövetelt tőle és ezért igaza volt.

A másik nem volt egészen meggyőzve.

— Szép, szép. De engedd meg, az mégis csak különös, hogy egy leány eljegyzi magát, félévig menyasszony, aztán se szó, se beszéd, egyszerre megírja a vőlegényének, hogy igen sajnálja, de a házasságból nem lehet semmi. Szegény Gyurka egészen odáig van, hiszen bolondul szerette azt a leányt.

Theo csak a kezével intett.

— Jöhet is számba az ilyenféle ember, mint Dénes Gyurka, amikor Lilyről van szó. A leány különben nekem mindent elmondott és én teljesen igazat adtam neki.

Sejtettem, hogy Theo nem fogja Lily titkait továbbá is szívébe zárni és tényleg, azonnal megkezdte.

— Igen, Lily mindent elmondott nekem, sőt, bizonyos tekintetben a tanácsomat is kikérte. Talán tudod, hogy mindig igen jó viszonyban voltunk egymással, hiszen én egyike voltam a keveseknek, akik megértették. Én az eljegyzését sem helyeseltem. Akkor azt mondtam neki: „Lily, vigyázzon! Maga nagy, komplikált egyéniség, akit ez az ember sohasem fog megérteni. Dénes egész életében mást sem tett, mint ökröket adott el és zabra alkudott, ő sohasem fog részt venni a maga lelki életében. Valaki lehet igen jeles gazdász és mégsem magának való férj".

— Na, és Lily mit válaszolt?

— Láttam, hogy rettenetes lelki küzdelmeken megy keresztül. Sokáig hallgatott, végre csak annyit mondott: — Mit akar, édes barátom? Talán igaza van, de én már mindenbe belefáradtam. Nem akarok mást, mint nyugalmat, szürke, egyhangu, folytonos nyugalmat. — Biztosíthatlak, hogy kimondhatatlanul szenvedett ebben a pillanatban.

— De hát akkor miért tette meg?

— Miért? Édes fiam, éppen a bonyolulalt női lélek néha óriási, belső válságokon megy keresztül. Ilyenkor

elveszíti minden támpontját és — hogy egy hasonlattal éljek — iránytű nélkül hánykolódik. Ellentállási ereje megszünt, annak hull az ölébe, aki kinyujtja érette a kezét. De ezek a válságok egy bizonyos idő múlva megszünnek, a lélek visszanyeri rugalmasságát és ismét dacolni tud a külvilággal.

— No, és Lily lelke már ismét visszanyerte rugalmasságát?

— Igen, visszanyerte. Mielőtt fölbontotta az eljegyzését, azt kérdezte tőlem: Mit tartana rólam, ha kitépném magamat abból a mesterséges légkörből, amely körülvesz és ismét megkeresném az elvesztett szabadságomat. — Azután hozzátette: nem bírom tovább ezt a hazugságot, nem bírom tovább. — Te, annak a leánynak könyek voltak a szemében.

— Ne mondd!

— Én pedig azt válaszoltam neki: Sokkal nagyobb gyávaságot követ el, ha folytatja ezt a hazug eljegyzést, mintha most egy erős, elhatározott lépéssel véget vet neki. Talán meg fogják szólani, de aki a vénasszonyok pletykájától fél, az nem érdemes arra, hogy egyéniségnek nevezze magát.

— És Lily követte a tanácsodat.

— Jól tette. Most ismét szabad, most lelke ismét visszanyerte üdeségét és erejét.

A másik még mindig nem volt egészen meggyőzve.

— Kétségtelenül, Lily igen, igen érdekes leány. De mégis, a szegény Dénes Gyurka nem tehet róla és gondold meg, egy félévig a vőlegénye volt.

— Úgy kell a gazembernek, — mondotta Theo, — hogy meri ő a szemét egy ilyen leányra fölemelni. Mert van egypár száz holdja, le akar kötni a maga számára egy ilyen gyönyörü, harmonikus lényt, mint Lily. Úgy kell neki.

Theo olyan határozott hangon beszélt, hogy további ellentmondásnak nem volt helye és ezzel, sajnos, a Lily-vita megszünt. Pozsonyig nem is esett többé szó róla és így nem sikerült többet megtudnom erről a titokzatos leányról, aki már majdnem elvesztette a szabadságát és aztán ilyen nagy lelki erővel az utolsó pillanatban mégis visszaszerezte.

. . . A mult héten azonban ismét hallottam Lilyről, mégpedig szintén egy közlekedési eszközön, a földalatti villamoson. A Köröndnél két öreg hölgy szállott be, akik szomszédságomba telepedtek le. Gonoszarcu öreg asszonyok voltak, akik kéjes gyönyörűséggel emlékeztek meg ismerőseikről.

— Hát Tasnády végleg otthagyta? — kérdezte az egyik, akinek fején egy különös színü kalap volt, három nagy tollal, amelyek folyvást mozogtak, mialatt beszélt.

— De ott ám, — a válasz-hangjában mély elégtétel csengett. — De ott ám. Lily kisasszony most majd visszasírja Dénes Gyurkát.

— Teremtő Istenem, – gondoltam, — hiszen ez az én pozsonyi Lilym. Ugyan mi történt már ismét vele?

— Megmondhattam volna neki előre, — folytatta a háromtollas, — Tasnádyt ismerni kell. Körüljár és ünnepelteti magát és ha hirbe hozott egy leányt, hát ott hagyja. Pedig hiába van két milliója, nekem öttel sem kellene. Az olyan figura — no bizony. De hát a mai leányokban már nincsen semmi idealizmus, azok csak a pénzre mennek.

— No, de Lily kisasszony ezuttal ugyan megjárta, — a derék, öreg asszony arca csak úgy ragyogott, mialatt beszélt. — Nagynehezen megfogta Dénest, de telhetetlen volt és mihelyest Tasnády udvarolni kezdett, a faképnél hagyta. Most azután se pénz, se posztó.

— Opera, — kiáltott a kalauz és a két hölgy kiszállt. Én pedig a Gizella-térig a titokzatos Lilyre gondoltam, akinek lelki életében most hihetőleg ismét érdekes válságok mentek végbe.

WOLFNER PÁL

Lecke a kölyöknek

Irta BÁRSONY ISTVÁN

Ősz van és az utóbbi napokban sokat esett az eső. Odakint egy lucsok minden; amikor eláll is a csepergés, a csupaszodó fák ágairól folyvást potyog a szivárgó csepp, amivel rakva van minden galy. A síkság csupa sár; az erdő olyan, mint a spongya, amely tele szítta magát nedvességgel. A lomb pacallá vált. Enekes madár nincsen közte. Csak a pákosztos csirkefajzat bujkál a megritkult lomb között s amint ide-oda röppen, megrezgeti a galyat, esőt ráz le róla akkor is, amikor elállott az eső.

Szomoru a világ és egyhangu. Unalmas még a kutyának is. A kuvasz beveszi magát a pitvar sarkába és összegubbaszkodva lopja a napot; az öreg Morgó, az egykor híres kopó, nem leli helyét, minthogy a meleg konyhából kiebrudalták a pákosztossága miatt, pedig most rossz idekint, mert nyirkos a bundája. Ásít és nyujtózkodik; megropogtatja a derekát s rosszkedvüen nyöszörög hozzá, mintha magában panaszkodnék.

„Millen idő, millen idő!“ — Se vadászat, se semmi. Az erdész bácsi csak káromkodik és szidja a sarat, hogy lám, nem lehet miatta szállítani a fát. A puska elfeledve lóg a zöldposztós fegyver-táblán; még utoljára megrozsdásodik ebben a nedves levegőben. Minden rosszul van,

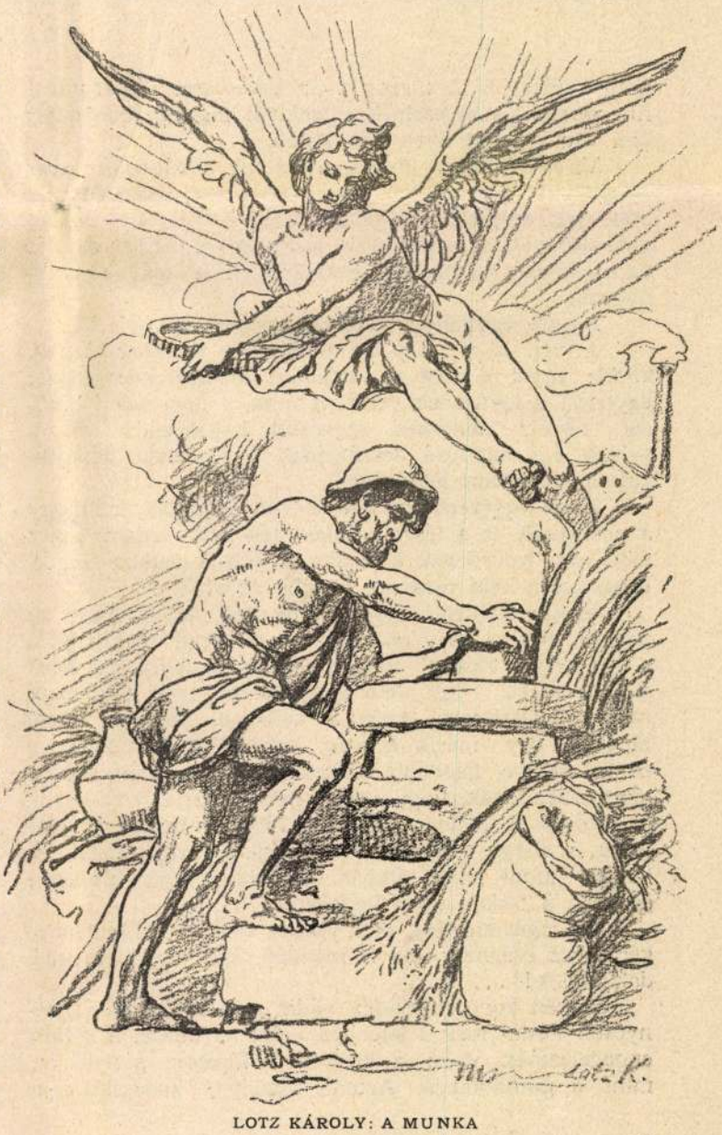

LOTZ KÁROLY: A MUNKA

GÁZLÓ itj. Darkó Ákos amatőr-fényképe

semmi sincs jól. A fürész olyan keservesen sír az udvaron, mintha őt fürészelnék. Ezenkivül alig van más nesz; ami van is, csak ilyen holt lárma.

Vizet húznak a kútból, nyiszorog a kút-ostor; akár magától is nyiszoroghat, ha a szél belekapaszkodik. Ez csak nem az elevenség hangja. Még a tyúkok is némán gubbasztanak az eresz alatt, pedig ha verőfényes az idő: kapargálnak, kotyognak, beszélgetnek a maguk tyúknyelvén.

Jaj, de egyhangu, kiállhatatlan nap ez!

A vén kopót úgy se tűrik meg a meleg tűzhely körül; egyet gondol s megindul oldalgó kocogással; egyenest a kerítésnek veszi az útját, s nem sokat tünődik, hanem nehézkes szökéssel kapaszkodik föl a palánk egy hiányzó deszkájának a nyilásáig, amelyen kiugrik az udvari belsőségből.

Ezzel egyszersmind kint is van a faluból, minthogy a palánknak ez a része a lókert felé esik, amerre nincs több ház. Következik a puszta, a sáros csatakos szekérúttal, aztán nem messzire sötétlik az erdő.

Morgó átbilleg-ballag a sáros úton, ámbár maga se nagyon tudja, hogy érdemes-e a tervezett manipuláció a fáradságra. Éppen, amint óvatosan teszegetné a lábát a puha rögre, hogy elkerülje a tócsát: zajt hall maga mögött. Odapislant. Azon a nyiláson, ahol az imént kiugrott, egy másik kopófej kandikál ki. Csudálkozva és érdeklődve, fölöttébb élénken néz az öreg után, mintha azon tanakodnék, hogy ugyan miből akarja őt kihagyni. A kiváncsi kopófejen rajta van még a bamba kölyökjelleg, s ahogy a nyakát nyujtogatja s a száját nyaldossa hozzá: tudni lehet, ámbár nem látni, hogy hizelegve csóválja a farkát, túl a kerítésen.

Az izgés-mozgás, amit véghez visz, csupa kinálkozó kérdés az öreghez: „én is mennék, apó! vigyél magaddal, kérlek!“ ...

A vén kopó majdhogy vállat nem von, olyan közönyösen fordul meg s kocogva indul az útjára. A kölyök engedelemnek veszi a közönyt s kipattan a nyiláson, mint a gummilapda. Azután aggályos kedveskedéssel inal „apó“ után, akit mindenféle bolondság árán igyekszik megnyerni. Elibe fut s leguggol vele szemközt; majd körülszaladja s hebeg-nyihog hozzá, a fülét hátracsapja, vicsorgó szeretetreméltósággal mutogatja a fogát, mintha mosolyogna. Mindez lekenyerezés és megvesztegetés akar lenni, amit a vénség alighogy figyelemre méltat, jóformán észre sem vesz. Sőt itt-ott nyilvánvalóan jelzi, hogy a bohóc-ugrándozás alkalmatlan neki, mert meg is morogja a nyakába akaszkodó kölyköt.

Az egyoldalu öröm csillapodása után végre nyugodtan mennek együtt, már amilyen nyugodt egy jóvérü kölyök-kopó lehet, aki minden lében kanál. A vén Morgót jóval kevésbbé érdekli egyelőre a környék, amelyet elfog a szürke köd. Mogorván baktat a lókert gilicetüskebokrai közt, amelyek alatt megfekszik néha a tapsifüles. Átlépkedi a kiszáradt ördögszekeret, amit a kölyök bolondul megszaglász, még pedig jó közelről s aztán riadtan kapja el az orrát, ha sikerült beleütögetnie a szúrós tüskébe. Hamar elfelejti az apró balesetet, nekivágtat a vízmosásoknak, az agyag-gödröknek, amelyek messziről vöröslenek s azokat apróra kikutatja. Aközben megfeledkezik magáról s úgy előrúg, hogy mire észretér, az öreget alig látja a messzeségben. Uccu, vesd el magadat! Van száguldás ilyenkor s amint utóléri a „mestert“, szeles rohanásában szinte keresztülbukik rajta.

Ihol van az erdő, ahova a vén kopó igyekszik. Az ég derültebb egy csöppet; foszlik a felhősereg; talán nem lesz már több eső. Egy-egy ponton a kék menyország egy tenyérnyi foltja is kimosolyog a temérdek szürkeségből. A vén kopó, mintha jobb kedvre derülne: elevenebb, gyorsabb. Besurran a fák és bokrok közé, ahol mintha kicserélték volna. Úgy megváltozik, úgy elmulik eddigi közönye. Most már minden érdekli; beleszaglász a sűrűségekbe s a vadszederbokrok alját ugyancsak kifürkészi.

Szorgalmasan „keres“. Nagy öntudattal virtuskodik; holott a kölyök most is bolond és ész nélkül lót-fut; nekimegy fűnek-fának, ahol egeret érez, vadmohó-

világoskékre vannak festve, ami kedves, nyájas, rendkivül megnyerő külsőt ad a városnak.

Májustól kezdve, Havannában már nem vesznek föl az Európába menő hajók utasokat, quarantaine nélkül. Ugy az Egyesült-Államok felé sem.

Én két hétig tartózkodtam ezen a kedves helyen, ahol az ember oly otthoniasan érzi magát, aztán tovább utaztam a mexikói öböl felé...

Özv Mocsáry Béláné Fáy Mária

A Lotz-iskola kérdése

Alig hogy Lotz Károly örök pihenőre tért: sokfelé értekeztek arról az érdeklődők, hogy a fresko-mesteriskolában ki legyen a nagy mester méltó utóda? Két köz-szimpatiának örvendő művészünk nevét vette szárnyára a hír: Feszty Árpádét és Vágó Pálét. Mindakettő kedvence a közönségnek s régi munkása festészetünknek.

Mily könnyü volna ezt a kérdést megoldani, ha volna még egy Lotz Károlyunk, valakink, aki a freskofestésnek épp oly kiváló mestere, mint amilyen ő volt. Minden tétovázás fölösleges volna, magától kinálkoznék a méltó utód.

Erről persze le kell mondanunk. De maga a tézisnek ilyen fölvetése is tanulságos. És világos megoldást kínál.

Ha ugyanis nincs a mai gárdában egy oly kiváló mestere sem a freskonak, mint aminő Lotz volt, akkor hát csukják szépen be a fresko-iskolát. Ez éppen nem volna baleset.

Képzelhető-e, hogy a magyar kormány megteremti ezt az intézetet, ha nem bizhatja azt rögtön Lotzra? Szinte ki van zárva. Az ilyen speciális művészi ág oktatása kitünő specialistát kiván, valakit, aki ebben őszült meg, vagy akinek ez adta élete tartalmát. És csak így volt helyes ezt az iskolát alapítani. A művészeti iskola ott, ahol jó és tényleg nevelő hatásu, mindig személyhez kötött, sőt egy bizonyos egyéniséghez szabott intézmény. A hivatalos művészeti akadémiák épp ez okból mindenütt rosszak. És az összes művészeti centrumokban épp ez okból támadtak személyhez kötött magániskolák, amelyek mindenütt jobbak az akadémiáknál. Mert az akadémiáknak vannak speciális osztályaik, kész szervezetük, előre kifejlesztett tanrendjük és pragmatikájuk. Ha ott „megüresedik" egy „állás", úgy a kormány kinevezi x-et vagy y-t, aki talán egészen másra termett, mint amit az épp megüresedett katedrán oktatnia kell. Az ilyen előre determinált osztályok és mesteriskolák, mihelyst nem egy művész-egyéniség testére vannak szabva, kivétel nélkül rosszak. És roppant sokba kerülnek nekünk, adófizetőknek.

Van ennek az intézményes rendszernek furcsa fonákja is. Így például könnyen elképzelhetnők, hogy e percben Magyarországon nincs egyetlen egy freskofestő sem. De mert a hivatalos szabályzat megkivánja, hát kineveznének mégis valakit a freskoiskolába. S annak a szegény valakinek freskofestést kellene tanítania, bár egy kukkot sem ért hozzá. Igy kivánja a hivatalos szisztéma.

Azt akarjuk e példával is világossá tenni, hogy okszerü művész-nevelésnél utolsórangu szempont az, hogy művésznevelő intézeteinknek minő az előre megállapított szervezete. Sőt eléggé bő tapasztalat alapján merjük állítani azt is, hogy az előzetesen megállapított szervezetek egyáltalán törlendők. Fordítsuk azt a rengeteg pénzt, amibe művészeti iskoláink kerülnek, okszerü művész-nevelésre. S eredményét fogjuk látni.

Mondjunk le a rossz külföldi akadémiák majmolásáról. Azok terméketlenek. Kisértsük meg a külföldi szabad- és magániskolák előnyeit kizsákmányolni. Szüntessük be az összes hivatalos művésznevelő-iskolákat s a rájuk fordított pénz egy részéből állítsunk nagyobbszabásu szabad-iskolát, amely állhat nyolc-tíz műhelyből, ugyannyi korrektorral vagy tanárral. Nem kell itt semmi hivatalos ranglétra, sem a műhelyek, sem a korrektorok közt. Minden tanítvány keresse föl azt a korrektort, aki leginkább megfelel vágyainak, jellemének, temperamentumának, akihez a legbensőbb művészi kapcsolat fűzi. Ha e korrektorok kiváló művészek: épp ez okból nagyon el fognak térni egymástól s lesz nyolc-tízféle, egymástól nagyon is elütő iskola, azok közt a tanítvány bizonyára talál neki megfelelőt. A megmaradt jelentékeny pénzösszeget igazi művészeti célra lehetne fordítani.

Akik e kérdéssel foglalkozni kívánnak, tekintsenek be a párisi Julian-iskolába vagy München jobb magániskoláiba. És sétáljanak át ugyanott az akadémiákra. Látni fogják a nagy különbséget.

Az ily szabad iskolának ne legyen kötött marsrútája. Minden korrektor oly dolgokban járjon a tanítványai keze ügyére, amelyekhez leginkább ért. Ha akad köztük kiváló fresko-festő: az erre vágyó tanítványok bizonyára őt választják mesterül.

Ideje volna művésznevelő tanintézeteinket végre valahára reformálni s reformálni ily értelemben. A szabad, egyéniséghez kötött műhelyrendszer bizonyult eddig a legjobbnak. S e keretben egyesíthetők volnának az összes művészeti technikák is.

Amig a mostani rendszert folytatják, csak kidobott pénzt jelent legtöbb iskolánk budgetje, éppen azért, mert meg van kötve a tanár és a tanítvány keze.

Lyka Károly

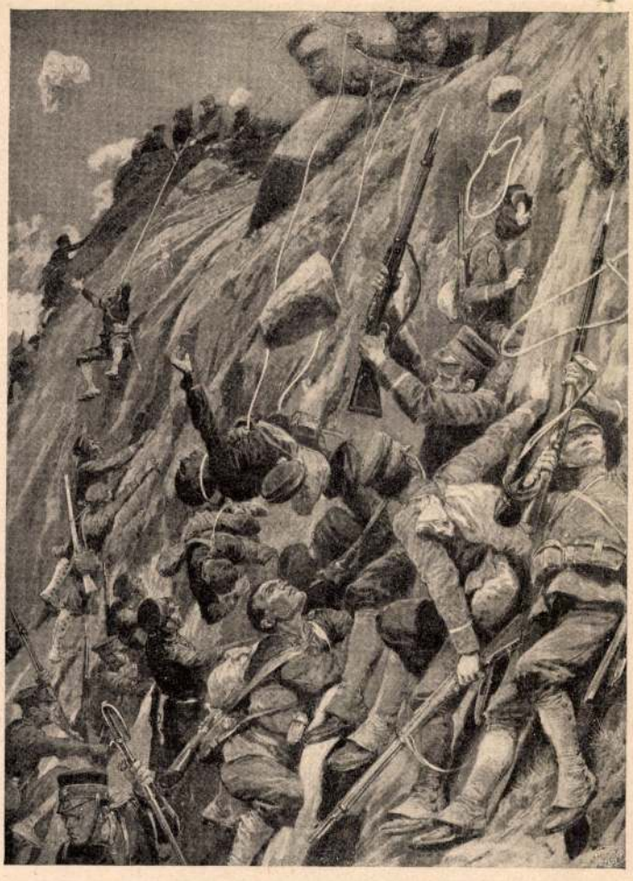

A rézbőrüek hadi taktikája Port-Artur ostrománál. A bástyákon lévő oroszok lasszóval fogdossák a hegyet megostromló japánokat

Uj Idők 1904-5. XI. 15. sz.

Én a hallgatag látványosságokat jobban szeretem. Szeretem a majd mindenütt föllelhető, szép, komoly és hosszu élettörténettel bíró templomokat. Hisz nagyobbára egy darab érdekes megkövesült történelem egy-egy régi templom. Havannának legfigyelemreméltóbb temploma a székesegyház. Itt van Kolumbus emlékköve, amely alatt egykor a nagy fölfedező tetetemei is nyugodtak, amíg a késő hálára ébredő Spanyolország vissza nem követelte. A templom belsejét az emlékkővel együtt lefényképeztem, mivelhogy ezt a fényképet nem kapni, azzal a megokolással, hogy Kolumbus már oly régen meghalt, ki törődnék ma már vele! Egyszóval, Kolumbus azon a földön, amelynek úgyszólván második megteremtője volt — kiment a divatból. A papok azonban jó szemmel néztek munkámat.

Kolumbus szobra az elnöki palota udvarán áll. Talpazata, gyönyörü színes dracenákkal van borítva. Az udvart remek cyasok, pálmák szegik; a kapubejárat különösen szép.

Csodálatos azonban, hogy Havannában a látnivágy mily kevéssé ragadja meg az idegent. Magam is — talán azért is, mert bőven volt időm — félnapokat elüldögéltem balkonomon. Napközben a város kiemelkedőbb pontjait fényképeztem le, estefelé pedig fölültem a villamosra, amely befutja a belvárost. Majd a szép pálmás kertek mellett vitettem magam végig. De mindig legszebb maradt a Morros-castle és Cabanus-fortra néző kikötő. Később ezeket belül is érdekkel néztem meg; lelkem mélyéig megborzadva láttam az ott lefolyt sok emberi kegyetlenség emlékét, a világítótorony mellett pedig azt a helyet, ahonnan a foglyokat egyenesen a leselkedő cápák torkába taszították.

A havannai kikötőt egyikének tartják a világ legszebb, legbiztosabb kikötőinek. A legnagyobb hajókat is nagy számmal fogadhatja be. Mint Nyugot-India legélénkebb kereskedelmi helye, természetesen sok népfajt gyűjt egybe. A szemet érdekli a más-más színü emberekneк ez a keveredése. A fehér faj túlsúlyban van a néger fölött. A város az öböl nyugoti oldalán, Kubának egy félszigetén fekszik.

Néhány szép széles főutca kivételével, a mellékutcák keskenysége bántó. Némely helyütt csak egysorosan vannak a villamos vasutak sínei lerakva, de ott is ajánlatos a gyalogjárónak a falhoz lapulni, nehogy az arra futó villamos, amelynek jövés-menését idegennek kissé bajos kitapasztalni, el ne sodorja. A rendes közlekedés jobbára egylovas kocsikon történik.

A város föltünő szépségei közzé tartozik a Colon-temető. Remek emlékköveket látni. Legtöbbre tartják a tudósokét és a tűzoltókét. A földön pedig még milliókat érő remek, Olaszországból szállított márvány síremlékek hevernek, fölállításra várva.

A kórházak közül, a bélpoklosok San Lazaró nevü kórházát és a Las aminast néztem meg, ahol a Malaria bacillusát fedezték föl. Európai színvonaluak.

A legszebb üzletek a Biscop- (püspök-) utcában vannak, túlnyomólag párisi és spanyol árucikkekkel. Igen díszesek és különösen finom, jóízlésüek az előkelő spanyolok lakásai. A büszke hidalgók vére még nem fajult el, mert a szolgák, sőt a nép is igazán urias kinézésüek. Sajátságos, hogy még a négerek külső magaviselete is minden durvaság nélküli. A havannai nők ugyan valóságos hirre vergődtek azáltal, hogy lépten-nyomon összekapnak az utcán s egész az elrekedésig pörölnek, majd hirtelen megeléglik s egyébről kezdenek beszélgetni — egész barátságosan. A nők viseletében, a finom bisprett fehér krepon kendők tünnek föl: ezt viseli néger, spanyol egyaránt, dajkák, munkásasszonyok, valamennyien s erősen rizsporozzák arcukat.

Havanna környéke, az utolsó háboru pusztulása folytán, nem igen fadús. A királypálma a legotthonosabb.

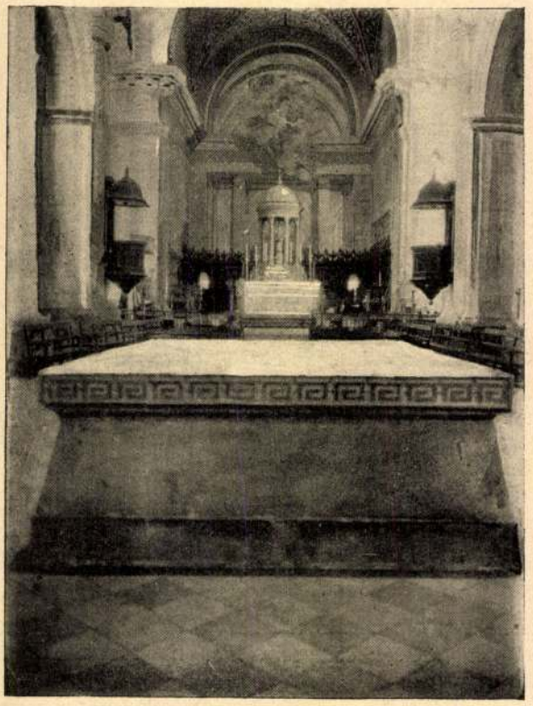

Mocsáry Bélané amatőr-fenyképe

Kolumbus síremléke a havannai székesegyházban

A mezőket helyenként öt-hat méter magas kaktuszsövény szegélyezi. A város közelében virító rózsamezőket láttam méter magas dudva között. Távolabb már szép cukornád-, dohány- és ananász-ültetéseket láttam. A talaj épp oly kemény és téglaszínü, mint Ceylon áldott szigetén az a föld, amelyben a növényzet a legjobban fejlődik. Az ananászültetéseknél egy szalmalevéllel födött bahamába (kunyhó) néztem be. A felügyelő felesége, egy kövér suvikszfekete négerasszony, féltucat lányával igen szívesen látott. Két nagy szobát laktak; egyikében Singer-féle varrógépen szorgalmaskodott a lányok egyike. Mondják tovább, hogy Cuba egész hosszában kitünő termőföldek vannak és az ipar igen előrehaladt. Vidéken, még kocsiba fogva is, többnyire öszvéreket láttam, míg Havanna igen szép lovakkal büszkélkedik.

A havannai utcák, terek, fényesen vannak világítva A Pradó persze különösen kedves, otthonias tartózkodási helye mindenkinek. Még a nyolcórai estebéd után is, sűrűn el vannak foglalva az ülőhelyek; a városiak ott olvasgatnak, beszélgetnek, kézimunkát dolgoznak; az idegenek szemlélődnek, jegyezgetnek, a szinte nappali világosságban. A közbiztonság régebben nem volt híres s ezért oltogatnak még ma is csak hajnaltájban. Az ablakokon sűrű, erős vasrács beszél a régi jó időkről, éjjel pedig a kutyaugatás veri ki az álmot az idegen szeméből. Meglepetve tapasztaltam, hogy a kutyák és baromfiak a háztetőn szállásolnak. Kakaskukorékolás költögetett.

Egy német származásu amerikai hölgy, akivel szállodámban ismerkedtem meg, készségesen világosított föl a havannai látnivalókról, szokásokról, elodázva köszönetemet azzal, hogy ez igen természetes. Az amerikaiaktól egész utam alatt, megnyerő előzékenységet tapasztaltam, ami kellemesen üt el a spanyolok zárkózottságától. A villamosok vezetői, spanyol létükre, szintén előzékenyek, többször a kocsit is megállították kedvemért, ha fényképezni akartam.

Az utcák tisztogatása, amerikai katonai felügyelet alatt, mintaszerüen történik. Némely utcát a háztetőknél, délután öt óráig, függönynyel árnyékolnak s akkor csigán félrehúzzák. Az ajtók, ablakok a legtöbb házon

Lotz Károly

Csákány a freskóban. Lotz Károly festményei a Terézvárosi kaszinóban. Jeltelen cikk. A Nap, dec. 20.

1908.

(Művészet 1909. 69. l.)

a néz. Kezeiben a gyermek Jézust tartja,
Jivél kenyér van. Palást-
ruhája magas. A gyermek teljesen meztelen.

sága 106 c/m.

84.

tába bocsátja kétségkívül nem mindennapi költői tehetségét. Ezt nem teheti egész büntetlenül, mert a költészet nagy dolog arra, hogy egyszerű eszköznek lehessen használni s Csizmadia verseiben nem egy helyen érezzük azt a zavaró hatást, melyet a politikának a művészetbe való benyomulása okoz. Viszont azonban az a mély együttérzés, melylyel munkás-társai sorsát nézi, sokszor valóban erőteljes és bárkit megragadó hangokat csal ajkaira. A rajz, melyet az életről nyújt, elfogult és egyoldalú; még ha elfogadjuk is, hogy a munkás ember sorsa csupa nyomor és szenvedés, jól tudjuk, hogy a többi társadalmi osztályoké sem kizárólag selyempárnákon való heverés és tobzódó gyönyörhajhászat. Ép ezért igazán szép költeményei nem azok, melyekben a gazdagok, az elnyomók ellen dörög; ezekben gyakran bebizonyúl, hogy a lantot nem lehet harsona gyanánt használni. Ezeknél sokszorta többet érnek az olyanok, mint a «Tavasz», «Jolánnak», «Anyám mosni jár,» «Egyedül», «Egy sirhalomnál», a melyekben ha nem tagadja is meg szociálista világnézletét, erősebben szólal meg benne a politizálónál az érző szivű ember. S nevezetes, hogy bár a párt, melynek szolgálatában áll, ellentétbe helyezkedik a nemzeti eszmével, Csizmadia nem tagadhatja meg magyarságát, az alföldi magyar népből való eredetét. Nem zeng hazafias tirádákat, de hisz elvégre nem ez a magyarság lényege, hanem az, hogy képzelete a magyar föld s a magyar népélet motivumaival van telítve, hogy képei, csaknem összes szinei a magyar földből sarjadzottak ki. S ez bizonyítja legjobban, hogy valóban költő: tudatosan vagy öntudatlanúl azt énekli, a mit látott, a mivel a lelke gyermekkora óta megtelt. S nyelve is erőteljesebb, tömörebb és magyarosabb, mint első kötetében volt. — Jelent meg Csizmadia Sándortól egy kötet tárczaczikk is «Munkás emberek» czímmel; vannak ebben is jó megfigyelések, érdekesebb vonások, de nagyjában mégis meglátszik rajtuk, hogy nem igazán az iró lelkéből fakadtak s eredetük inkább külső okokra vihető vissza. Mutatványt ezért a versek közül közlünk, megjegyezve, hogy a verskötet ára 2 korona, a másiké 1 korona 50 fillér.

Tavasz.

Ha a tavasznak enyhe napja süt,
Ha majd hímes virág nyílik a réten,
Ha felragyog az élet mindenütt,
Kihajt-e a remény a nép szivében?
Ha a kikelet friss szellője támad,
Elszáll-e véle a gond és a bánat,
Miként vihar után a fellegek? —
Dalos madaraink, feleljetek!

Karunkban a vér még buzog, meleg,
Minden cseppjében lüktet még az élet;
Szemünkben is tűzszikrák fénylenek,
Ajkunkon még föl-fölzendül az ének;
De arczunkról a hosszu szenvedésnek
Bántó nyomai el mikor enyésznek?
Mire lelkünk oly vágyakozva vár,
Kikelet után eljő-e a nyár?

A termő nyár, mely már nem kér, csak ad,
Kincsét, javát, mind-mind ölünkbe rakja;
Annak terem a föld s érlel a nap,
Kinek munkában telt el éje-napja.
A természet s az ember egybefognak
És változásait az évszakoknak
A nyomor többé nem jelölheti;
Nem éhez, ki a magot elveti.

A szikla ormán, fenn a bérczeken,
A hólepel bomlik, szikrázva olvad,
A télnek, mely azt hittük végtelen,
Még hírmondója sem marad maholnap.
A köd elszáll, a zord idő megenyhül,
A patak is csevegve fut le fentről:
Bokrok alján kaczagva mondja el:
Ki nem csügged, sohase veszhet el.

Szívemben is közelg a kikelet,
Reményeimnek nem hullott ki szárnya,
Ha érnék bár még százszor is telet,
A kétely nálam szállást nem találna.
Keblem kertjébe nőnek a virágok
S ha néha téli köd száll is reájok,
Örök hitem sugárzó tavaszán,
Virágerdő borul mégis reám.

A sok panasz, tudom, majd egykoron
Erős akarattá szilárdul össze,
És a világ, melyről most álmodom,
Valósággá lesz mindörökre.
Hatalmas lángja majd a gyülöletnek
Még fellobog s belőle megszületnek
Az új világ új alkotásai —
Gyönyörködtetve, boldogítani . . .

Ha a tavasznak enyhe napja süt,
Ha majd hímes virág nyílik a réten,
Ha felragyog az élet mindenütt,
Kihajt a remény is a nép szívében.

JÉGHORDÁS A FŐVÁROS HATÁRÁBAN.

Ha a kikelet friss szellője támad,
Majd messze száll vele a gond, a bánat,
Miként vihar után a fellegek —
Édes testvéreim, reméljetek!

A «Budapesti Szemle» most megjelent januári füzete számos tartalmas közleménynyel kezdi az új évet. Első helyén *Jászi* Oszkár ismerteti Herbert Spencernek angolul most megjelent önéletrajzát, tanulságos szempontokból vizsgálva a nagy gondolkodó egyéniségét. *Csengeri* János a Kisfaludy-társaságban tartott székfoglalóját közli ez után a füzet, melyből bizonyára örömmel tudja meg az irodalom iránt mélyebben érdeklődő közönség, hogy e szorgalmas tudósunk és műfordítónk, befejezvén Aischylos-fordítását, most Euripides drámáinak lefordítására készül. A székfoglaló értekezés Euripides «Hippolytos» czimű drámáját taglalja bő fordítási próbákkal. *Mattyasovszky* Miklós a magyarországi öröklési szokásokról ir közérdekű czikket. Új regény közlésébe is kezd a füzet: *Patapenko* orosz iró «A maga emberségéből» czimű *Ambrozovics* Dezső által fordított regényéből adja az első közleményt. *Kozma* Andor «Góbék» czímen mulatságos verses adomát mond el, *Ignotus* pedig *Rosenfeld* Móricz New-Yorkban élő, újabban nagy hírre vergődött zsidó-német nyelven iró költőnek egy versét mutatja be jól gördülő fordításban. *Kropf* Lajos aktuális tárgyat pendít meg «A házszabály és obstrukczió az angol parlamentben» czimű czikkével, *Wlassics* Gyula «Kultur-politikai kérdések» czimén polemizál *Herman* Ottónak egy a deczemberi számban közölt felszólalásával. A gazdag tartalmú «Értesítő» rovatban számos magyar és külföldi könyv ismertetése egészíti ki a füzet tartalmát. A «Budapesti Szemle» *Gyulai* Pál szerkesztésében s a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg minden hónap elsején; előfizetési ára félévre 12 korona, egyes szám ára 2 korona.

Az első Lónyayak. Irta dr. *Karácsonyi* János. A Lónyay család eredetéről, régi történetéről nagyon hézagos és megbízhatatlan ismereteink voltak eddig. Dr. Karácsonyi azonban most oklevelek alapján gondos kritikával kimutatja, hogy az első Lónyaynak, a kikről eddig sikerült oklevéli biztos nyomokat felfedezni, már a XIII. században is előkelő szerepet játszottak hazánk történetében, közéletében s az akkori legelőkelőbb nemzetségekkel — még az Árpádok királyi családjával is rokonságba jutottak. I. Mátyás királynak egyik kedvelt diplomatája volt Lónyay I. Albert, a ki 1487-ben a franczia királynál is járt követségben. A nagy gonddal készült családtörténeti tanulmányhoz 34 oklevél is van csatolva, melyek közül 24 eddig ismeretlen volt. A munka a Szent-László nyomdában jelent meg Nagyváradon, ára 2 korona.

A «Miniszterválság.» *Berczik* Árpádnak új vígjátéka, melyet január 6-án adtak először a Nemzeti Szinházban, nyomtatásban is megjelent, mint az «Olcsó Könyvtár» egyik füzete. Ez a társadalmi vígjáték, melynek háttere a nők politikai stréberkedésének szatirája, 1862 óta tizennyolczadik darabja Berczik Árpádnak, mely a Nemzeti Szinházban szinpadra kerül. A füzetet a Franklin-Társulat adta ki; ára 60 fillér.

Csokonai köszöntése és más beszédek. Különféle alkalmakkor elmondott beszédeit adta ki fenti czim alatt egy kötetben *Szávay* Gyula, az ismert nevü költő. A lendületes, részben hosszasabb beszédek száma tizenhárom. A kötet Debreczenben jelent meg, ára 2 korona.

Rendőri krónikák. Irta *Laky* Imre. A bűnösök, megtévedtek, elzüllöttek világából merítette kötetének anyagát a szerző s nem képzeleti, hanem megtörtént dolgokat mond el rajzok, elbeszélések alakjában. Nagy közvetlenséggel megrajzolt képek, melyek a társadalom sötét oldalát mutatják s különösen a lélekbuvár figyelmét köthetik le. A kötet a *Kimnach* László és *Egri* József rajzaival a «Pátria» irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál jelent meg.

A «Kis könyvtár» czimű vállalatban, mely a magyar irodalom legjelesebb termékeiből az ifjúság számára való szemelvényeket ad ki, most a következő új kötetek jelentek meg: *Tompa* Mihály válogatott költeményei, összeválogatta dr. *Lengyel* Miklós. *Vörösmarty* Mihály, *Czuczor* Gergely és *Garay* János válogatott művei egy-egy kötetben, mind a hármat összeválogatta *Gaál* Mózes, *Tóth* Kálmán válogatott költeményei, összeválogatta *Lengyel* Laura és *Arany* János válogatott költeményei, összeválogatta *Benedek* Elek, a ki az egész vállalatnak szerkesztője. Minden egyes kötet előtt ott van az illető iró arczképe; egy-egy kötet ára 1 korona.

Az új tiszti czím- és névtár. Most jelent meg a legújabb *Tiszti Czím- és Névtár*, a melyet a magyar királyi középponti statisztikai hivatal szerkeszt és ad ki. A hasznos kézikönyvet a hivatal bizományosánál, Kilián Frigyes utóda kögyvkereskedésében lehet megszerezni tizenkét koronáért.

«Tudnivalók a képviselőválasztásra» czimen aktuális érdekű és sokaknak hasznára váló kis könyvet adott ki *Sáfár* László. Megvannak benne a választási eljárásra, szavazati jogra s a választásokkal kapcsolatos dolgokra a szükséges felvilágosítások, a melyeket nemcsak a választásokban közvetlenül érdekelteknek, hanem általában minden választó polgárnak jó tudni. A könyvet a Pallas-Társaság adta ki; ára fűzve 2 korona.

Egy amerikai világkiállítás körül. Irta *Gelléri* Mór. A kereskedelemügyi miniszter kiküldte volt annak idején Gelléri Mórt a saint-louisi világkiállítás tanulmányozására s ez alkalommal számol most be terjedelmes könyvében az ott látottakról, tapasztaltakról, még pedig ugy, hogy ismertetése tájékoztató legyen a nagy közönség számára nemcsak a kiállításról, hanem általában az amerikai viszonyokról is. Érdekes adatokat mond el a kiállítás szervezetéről, bőven kiterjeszkedve a magyar osztályra; aztán az amerikai gazdasági életről, az ottani üzletvilágról, vállalatokról, gyárokról, trösztökről nyujt ismertetést, olyan adatokat sorolva fel, a melyek rendkívül meglephetik az ilyen óriási arányokhoz nem szokott európai embert. Végül az amerikai népről s annak életéről, valamint az ottani magyarokról beszél, mindvégig lekötve az olvasó figyelmét. A kötet ára 5 korona.

Magyar Szinház. *Sztojanovits* Jenőnek új operettje, «*A portugál*» került bemutatóra e héten. A darab szövegirói három csillaggal jelzett inkognitó mögé rejtőztek. Munkájukról a legjobb akarat mellett sem mondhatjuk, hogy felülemelkedett volna az átlag-operettek szinvonalán. Ötletességnek és összefüggő logikus cselekménynek híján van ez a vérszegény mese. A bonyodalom egy kullancstermészetü portugál okvetetlenkedései folytán indul meg és bonyolódik tovább. A mi sikert a darab

TÉL A PUSZTÁN. A Debreczen melletti Aligálló csárda tájéka.

ért az *Sztojanovits* Jenő érdeme, mert Mérey Adolf verseire írt zenéjével enyhítette a szöveg sivárságát. Sok szines hangszerelésű, gracziózus finomság van e zenében, melynek egyes részei, mint a Pattison-lányok belépő dala, a keringő, stb. könnyen népszerüekké válhatnak. A szinház sokat költött a darab kiállítására, nem kimélve a költséget olyan hatáscsináló eszközöktől sem, milyen a léghajó és az automobil. A főszereplők, *Szentgyörgyi* Lenke, *Kornai* Berta, *Ráthonyi*, *Sziklai* és *Heltai* mindent megtettek a darab érdekében.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia janár 2-ikán *Heinrich* Gusztáv elnöklésével tartott ülésén *Katona* Lajos levelező tag «Kedd asszonya» czimű tanulmányát olvasta föl. Fölemlítette, hogy néhai Ipolyi Arnold püspök és régiség kutató «Magyar mithológia» czimű munkájában a magyar elnevezés szerinti hét napjainak nevéről s a hozzájuk fűződő babonákról irván, a *keddről* azt mondja, hogy elavult szóra vagy névre mutat, a hét második, *kettedik* napját jelentvén és hogy sok helyen a *keddi mosást* veszedelmeseknek tartják, mert azt, a ki mos, megbünteti «*Kedd asszonya.*» Ipolyi úgy vélte, hogy a Kedd asszonya elnevezés alatt a Boldogságos Szüz rejtőzik. Kálmány Lajos: «Boldogasszony ősvallásunk istenasszonya» czimű tanulmányában azzal, a mit Kedd asszonyáról mond, közelebb jár a valósághoz. Azt irja ugyanis, hogy Kedd asszonya a közhiedelem szerint a Nagyboldogasszony ugyan, de nem Szűz Máriát, hanem édesanyját, Szent Annát értik alatta. A Teleki-kodex legendái közül egy elmondja, hogy miért szentelik a keddet Szent Annának. A boldogságos Szűz anyja kedden született, kedden szülte Megváltónk anyját és kedden halt meg. Szent Anna és ura, Joákhim húsz évig meddő házasságban éltek, a mi az ó-testamentumi törvény szerint szégyen volt; Isten aztán jámborságukat jutalmazta Szűz Mária s utána több gyermek születésével. Katona után *Gombocz* Zoltán vendég olvasta föl: «A mongol-török hangviszonyról» szóló tanulmányát.

A Földtani Társulat január 4-iki ülésén *Gorjanovicz-Kramberger* Dragomir dr. zágrábi egyetemi tanár előadást tartott az *ősemberről*. Az előadó a horvátországi Krapinán egy barlangban több koponyát, embercsontot és emberi eszközt talált, a melyeknek diluviális korát a mellette fekvő állatfaj-csontok, bizonyítják. Ezeket az embercsontokat mutatta be s bizonyította, hogy az embercsontok a középhelyet foglalják el az ezidőszerinti ember és a majom között. Az ülést *Böckh* Hugó előadása fejezte be, a gömörmegyei Vashegy és Hradek földtani viszonyairól.

MI UJSÁG?

* **A «Vasárnapi Ujság» 1904. évi tartalomjegyzékét** jelen számunkhoz mellékelve küldi szét kiadóhivatalunk.

* **Több felől hozzánk érkezett tudakozódásokra** fölemlítjük, hogy a «*Vasárnapi Ujság*» előfizetői a «*Politikai Ujdonságok*»-at melléklapjával, a «Világkrónika»-val együtt negyedévre 2 korona, félévre 4 korona előfizetési árnak kiadóhivatalunkhoz (Budapest IV., Egyetem-utcza 4. sz.) való utólagos beküldésével még mindig megrendelhetik.

Az országgyűlés berekesztése. A király január 2-ikán este Budapestre érkezett, az országgyűlés ünnepélyes feloszlatására s a trónbeszéd megtartására. Január 4-ikén délelőtt gyűltek össze a budai királyi palota tróntermében a törvényhozás szabadelvűpárti tagjai, az ellenzékből nem jelentek meg. Pontban 11 órakor olvasta fel a király a trónbeszédet s ezzel az országgyűlés véget ért. Délután a király külön vonaton visszautazott Bécsbe. Másnap a hivatalos lapban megjelent az új országgyűlést február 15-ikére összehivó királyi levél. A belügyminiszter pedig elrendelte a képviselőválasztásokat s erre az időt január 26-ikától február 4-ikéig tűzte ki. Most már a választási mozgalom járja át az országot. A fővárosban az utczasarkok és hirdető oszlopok tele vannak ragasztva plakátokkal. A zászlók is mind jobban tarkítják az utczákat és háztetőket. Zászlógyárak és kokárdás tollcsinálók nyitnak boltot mindenfelé s a posta naponkint ezrivel szállítja a tisztelt választókhoz czímezett leveleket a párt-bizottságoktól, a végrehajtó-bizottságoktól.

József főherczeg betegsége. A hét legelső napjain a *fiumei* villájában időző *József* főherczeg egészségéről oly hirek terjedtek el Budapesten, melyek a politikai izgalmak közepette is mély benyomást tettek. Egy pár bécsi lap tudósítása még növelte az aggodalmakat. A később jött tudósítások megnyugtatólag szóltak s azt jelentették, hogy József főherczeg gyöngélkedése az aggkor következménye, aggodalomra azonban nincs komoly ok. A további hirek is megnyugtatólag hatottak.

A főherczeg ezelőtt hat héttel éjjeli utazásban tette meg a hosszú utat Budapesttől Fiumébe. Már akkor gyöngélkedett; de a kertészkedés, a szabad levegőn való tartózkodás visszaadta erejét. Január 2-ikán hirtelen roszúl lett, s ekkor keletkeztek a megdöbbentő hirek. A beteg főherczeget családja ápolja. A karácsonyi ünnepeken *Mária Dorottya* főherczegnő és férje *Fülöp* orleansi herczeg is Fiumében időztek. *József Ágost* főherczeg és neje *Auguszta* főherczegasszony január 4-ikén este Fiumébe utaztak. Ezen a napon a főherczeg már annyira jól érezte magát, hogy mikor leánya *Erzsébet* főherczegnő friss rózsákat vitt neki, azt mondta: «Néhány nap mulva már magam is utána nézhetek kedves virágaimnak.» Január 5-ikén is megnyugtató hirek jöttek Fiuméból a főherczeg állapotáról. Január 6-ikáról jelentik, hogy a főherczeg állapota javulóban van, a mit az is bizonyít, hogy József Ágost főherczeg és neje este visszautaztak Budapestre.

Rákóczi fejedelem és bujdosó társainak hamvai. A magyar kormány megbizásából Konstantinápolyban járt *Thallóczy* Lajos közös pénzügyminiszteriumi osztályfőnök egészen rendbe hozott mindent, hogy II. Rákóczi Ferencz és bujdosó társainak csontjait a tavaszkor hazahozzák. Sőt nemcsak a bujdosók hamvainak hazaszállítására kapta meg a szultán engedelmét, de azt is, hogy a hamvakkal együtt hazavihessék a bujdosók emlékköveit és emléktárgyait is.

A lazaristák Szent-Benoit egyházának főnökségétől okmányszerű biztosítékot nyert, hogy az eddig őrizetében volt tetemeket a magyar nemzetnek átengedi, a minek jeléül Thallóczy a *fejedelemnek* és *Bercsényiné-Csáky* Krisztinának tetemeit tartalmazó sirládákat, valamint *Zrinyi* Ilonának és *Rákóczi* Józsefnek általa megállapított és külön czédrusfa szekrénybe helyezett tetemeit átvette és ideiglenes megőrzés végett a lazaristákra bizta. Gondosan lezárta a ládákat és ezek kulcsait a magyar kormánynak leendő átadás végett magához vette. A Rodostóban eltemetett gróf *Bercsényi* Miklós, gróf *Esterházy* Antal és *Sibrik* Miklós tetemeit az ottani görög egyház hatóságától szintén irásbeli bizonyítással átvette és személyesen vitte Konstantinápolyba és a lazaristák gondozására bizta. Ugyancsak Konstantinápolyba vitte *Thallóczy* a kisázsiai *Iszmidből Thököly* Imre tetemeit. *Thököly* sirja a köztudat, sőt némely történettudós véleménye szerint is ismeretlen volt. *Thallóczy* a *Thaly* Kálmántól vett utbaigazítások és Thököly titkárjának, *Komáromy* Andrásnak irásaiban található utmutatások szerint járván el, ásatásokat rendelt az iszmidi örmény temetőben és fáradságos munka után nem ott, a hol *Thököly* vasrácsos sirhelye van feltüntetve, hanem távolabb egy óriási platánfa tövében három méternyi mélységben lelte meg a tetemeket. A tetem azonosságát bizonyítá a csontok mellett talált nagymenyiségű arany- és ezüst skófiummal kivarrott szövetdarab és különösen az a három gyöngy, mely Thököly süvegét ékesítette, a mint az képein is látható. *Thallóczy* Rodostóban megkereste a Rákóczi maga faragta hat gyertyatartóját, czímerével diszített csengetyűjét, a karosszékét és egy azonkorú misemondó ruhát. Ezek már is utban vannak, hogy ideiglenesen a Magyar Nemzeti Muzeumban helyeztessenek el.

Lotz igazgató-tanári széke a mesteriskolában. A művészvilágban Lotz Károly halála óta élénken foglalkoznak a díszes hely betöltésével. Főleg két jeles festőnk körül csoportosulnak a művészek. A multkor a mesteriskolák, a képző- és iparművészeti iskolák vezetői, és a mesteriskolák tanítványai hosszabb előterjesztésben kérték Berzeviczy közoktatási minisztert, hogy Lotz helyére *Vágó* Pált nevezze ki. A másik művész *Feszty* Árpád, számos történelmi és freskó kép festője. Sok festőművész irta alá a miniszterhez intézett előterjesztést, melyben Feszty Árpádot ajánlják Lotz tanári székére.

Csokonai-kiállítás Debreczenben. Csokonai Vitéz Mihály halálának századik évfordulója alkalmából azzal az irodalmi ünnepélylyel kapcsolatosan, a melyet a Csokonai-kör Debreczenben tart, Csokonai-kiállítást is rendeznek. A kiállítás január 29-én nyílik meg és nyolcz-tíz napig tart, magában foglalja a költőre vonatkozó emlékeket, irásait, levelezéseit, arczképeit és munkáinak többször kiadott köteteit.

A farsang az idén jó hosszú, január 6-ikától kezdve 61 napig tart. Hamvazó szerda márczius 8-ikára esik. Addig mulatságra, vigalmakra bőven van idő. Az ifjúság nem is mulasztja el az alkalmat a mulatságra: jég hátán, fényes parketten, vagy akár a mestergerenda alatti sártapasztáson is mulat és vidámságát megőrzi, akármilyen is a világ forgása s akármilyen borongós a politikai égbolt. *Budapesten* a sok társulat, egyesület, kaszinó, mind rendez farsangi vigalmat. Az első bál a *jogászbál* a Vigadó összes termeiben. Alkalomszerű lesz ugyanott január 8-ikán a *fővárosi kortesek álarczos bálja*. *Január* 14-ikén *protestáns-bál* a Royal-fogadóban; ugyanakkor az *izraelita nőegylet álarczos bálja* a Vigadóban; 22-ikén *Hólabda-bál* az Országos Kaszinóban; 28-ikán *medikus-bál* a Royalban; 31-ikén ugyanott *az épitő iparosok bálja*; *február* elsején *athléta-bál* a Royalban; másnap a *postatisztek tánczestélye* ugyanott; 2-ikán a *vasuti klub estélye* a régi Műcsarnokban; 4-ikén *bölcsőde-bál* a Royalban; és *az országos tisztviselő-kaszinó bálja* saját palotájában; 7-ikén *technikus-bál* a Royalban; 9-ikén ugyanott a *szerb nőegylet bálja*; 11-ikén a *magyar gazdasszonyok honi bálja* a Vigadóban; és a *tiszti kaszinó* jelmezes bálja; 12-ikén a *magyar gazdasszonyok álarczos bálja* a Vigadóban; 25-ikén a *jurista-bál* az Operában; 5-ikén nagy *bolond estély* a Vigadóban és *tréfás estély* a budai Vigadóban. Természetesen a farsang hevében még sok más mulatság is születik hamvazó szerdáig. Az idei farsang legérdekesebb látványossága lesz az az élő sakkjáték, melyet az *Operaházban* rendeznek az országos magyar gazdasszony-egyesület árvái javára. Az Opera szinpadja sakktáblának lesz berendezve és a figurákat festői jelmezben urak és hölgyek személyesitik.

LOTZ Károly

Haraszti Ildikó

Megmenekült Lotz Károly alkotása. Befalazott címer a Siklósnál

Magyar Nemzet, 1986. máj 19. 5.

A Lotz-kiállításból LOTZ KÁROLY: KORNÉLIA

Új Idők 1904-5. XI. 24 2

Az apáca

Irta Herczeg Ferenc

Ezt a történetet egy nagyon rokonszenves és nagyon érdekes asszony mondta el nekem. Korán megőszült, szép asszony volt. Sajnálom, hogy nem tudom visszaadni előadásának diszkrét báját, mosolygó szomoruságát és azt a finom zavart, amely erőt vett rajta, amikor feléje irányultak a pillantások. Pedig ezek a külsőségek voltak talán elbeszélésének legértékesebb része...

*

— Vannak bűnök, amelyeket öntudatlanul követ el az ember, — kezdte. — Egyszer megtörtént életemben, hogy egy segélyt kérő kis gyermekkéz nyúlt felém. Gondolkoztam, hogy megragadjam-e? Olyasmitől tartottam, hogy félreértem, a félre nem érthető gesztust... Mire pedig tisztába jöttem magammal, akkor már elveszett egy emberi élet. Ha mostanába visszagondolok arra a dologra, úgy érzem magamat, mintha bűnrészes volnék egy emberölésben...

Elmondom a kis Hedvig történetét. Ő volt a gyermek, akit nekem kellett volna megmentenem az élet számára.

Azon kell kezdenem, hogy a leányom a küllővári apácáknál nevelkedett. Az apácák főnöknője, Magdolna nővér, bajorországi volt. Volt egy kis unokahuga, szegény árva, kit a kolostorban neveltetett. Ő volt a szóban forgó kis Hedvig.

A leányom a kolostorban nagyon összebarátkozott a kis bajor leánynyal, ahogyan csak iskolásleányok tudnak összebarátkozni. A leveleiben mindig megemlékezett róla. A kép, amelyet Hedvigről a leányom levelein keresztül nyertem, egy bájos és jókedvü kis démoné volt, aki kacagó forgószélként vágtat végig a kolostor csendes folyosóin. Az apácák rettegtek tőle, de egyszersmind imádták is. Ilyenformán voltak vele a növendékek, elsősorban a leányom is.

Rákövetkező nyáron megismerkedtem Hedviggel. Az iskolai szünet idején gyerekbált rendeztünk a gyümölcsösünkben és a leányom rávett, hogy hozassam el erre a mulatságra Hedviget a kolostorból. A dolog nem ment olyan könnyen, mint hittük. Magdolna nővér eleintén hallani sem akart a tervemről. Egy fölötte okos levélben megírta nekem, hogy a kis huga számára, aki teljesen vagyontalan és mindenkitől elhagyatott árva, csak egy életpálya áll nyitva: az apácáé. Ha a kolostor falain kivül keresné boldogulását, akkor szükségképpen elvesztené egyetlen segítőjét, Magdolna nővért. A gyermek egyelőre nem mutat semmi kedvet az apácaélethez. Ő csupa fantázia, tűz és kiváncsiság. A legártatlanabb szórakozás is hónapokra megzavarja bogaras kis fejét. Szóval: Magdolna nővér a kis huga földi és túlvilági boldogulására való tekintettel hevesen ellenezte a tervemet.

A leányom azonban addig könyörgött, míg személyesen be nem mentem Küllővárra és végre is sikerült a főnökné ellentállását megtörnöm. Egy napra ideadták nekem a kis Hedviget. Mikor megláttam, némi csalódást éreztem. Azok után, amiket róla hallottam, azt képzeltem, hogy nagyon csinos leány. Nem volt csinos. Csak a szeme, a nagy, fekete és nedves fényben szikrázó szeme volt gyönyörü. A bajor leány folyékonyan megtanult már magyarul, a kiejtése azonban nagyon különös volt. Tulajdonképpen nem beszélt németesen, hanem valami egészen különös, soha sem hallott dialektust, amely ellentállhatatlan komikumot kölcsönzött minden szavának.

Engem az első pillanattól kezdve édesmamának nevezett. Rögtön értésemre adta, hogy senkit sem szeret annyira, mint engem, még a leányomat sem. A tekintete valósággal lángolt és olvadozott a szenvedélyes gyöngédségtől.

A mulatság pompásan folyt le. Hedvig egész nap mámoros volt a jókedvtől és a boldogságtól. Kecsesen és fáradhatatlanul táncolt, mint egy kis tündér; közbe összebarátkozott mindenkivel, a két fiammal, Gyurkával és Sándorral épp úgy, mint a cselédekkel. Emlékszem, hogy estefelé egy kis botrányt is rögtönzött. A lomtárból valami ócska kacatot hordott elő, azzal fölmaskarázta magát és fölült a vízhordó csacsira. De a vásottságában is annyi kecsesség és ártatlan jókedv volt, hogy nem lehetett rá megharagudni.

Este magam vittem haza a kolostorba. A kapu előtt így szólt hozzám:

— Tudja mit, édesmama? Én nem maradok a kolostorban, mert nem akarok apáca lenni, hanem elmegyek magához és a leánya leszek.

Ezt nevetve mondta, de amikor az arcához szorította a kezemet, úgy éreztem, hogy a szeme nedves.

Az uram később többször is mondta:

— Abból a kisleányból sem lesz apáca soha! Preparandiába kellene adni, és nevelőnőt kellene belőle csinálni. Verekedjék meg az élettel ahogyan tud. De ide is vehetnők magunkhoz!

— Ez volna a legokosabb! — válaszoltam.

Egypárszor még szóba került a dolog, de aztán bizony megfeledkeztünk a kis Hedvigről.

Eleintén sűrűn irogatott. A levelei telve voltak a szenvedélyes szeretet kitöréseivel. Karácsonykor mindig valami kis kézimunkával ajándékozott meg, minőket a kolostorokban szoktak készíteni. Én ritkán válaszoltam a leveleire, olykor azonban a leányom viseltes ruháiból, vagy nyalánkságot küldtem neki. Mikor a leányom elhagyta a kolostort, már csak karácsonykor kaptam Hedvigtől levelet. A leveleiben mindig drága édesmamájának nevezett.

Az évek multak és a leányom férjhezment. Még pedig Bécsbe. Ugyanabban az esztendőben Hedvig arról értesített, hogy fel fogják avatni apácává és engem is meghitt az avatásra. Ekkor már egészen elváltozott az írása. Azelőtt szeszélyes és rendetlen betüket vetett, most olyan volt a levele, mintha litografálták volna. Valódi apácaírása lett.

Mivel éppen ráérő időm volt, elmentem Küllővárra az avatásra. Nem fogom elfelejteni a pillanatot, amikor beléptem a kis kolostor kapuján. A bejárattal szemben

TOLNAI LAJOS.

TOLNAI LAJOS.

1837—1902.

Nagy tehetségű író volt *Tolnai* Lajos, ki e hó 19-ikén hunyt el Budapesten, 66 éves korában. De heves, sőt kiméletlen természete mind írói erejének érvényesülését, mind életének nyugalmát megzavarta. Regényeiben, elbeszéléseiben élő embereket gúnyolt ki, sőt széptani fejtegetéseiben is gyakran a személyeskedés uralkodott. Regényhőseiben, mellékalakjaiban mindig rá lehetett ismerni valakire, környezetére, ismerőseire, a kikben mindig a hibát, a csúfolni valót keresvén, alakjai a regényben kicsinyes, kellemetlen emberek, vagy épen apró gazemberek. De Tolnai külön irodalmi műfajt művelt, eltérőt a széptan és a komponálás szabályaitól. Mindenekfelett szatirizálni vágyott. Éles megfigyelő tehetségével könnyen és biztosan jellemzett. Stílje tömör és erős volt, nyelve magyaros. Néhány műve, melynek irásánál nem vett annyira erőt izgatott közvádlói természete, a legjobb magyar prózai művek közé tartozik. Az életben is olyan volt, mint az iróasztalnál. A vele való érintkezés csakhamar meghozta a szakítást. Életpályája ezért változott és szakadt félbe oly gyakran. Jóbarátja alig volt. Különben nem is kereste senki barátságát. Olykor kellemes is tudott lenni, kivált az első érintkezéseknél; megnyerő a beszédben, sőt figyelmes. Az utóbbi években mint fővárosi tanár, majd igazgató, egészen visszavonúlva élt; keveset is irt. Annál termékenyebb volt a régebbi években, s akkor a Kisfaludy-Társaság és Petőfi-Társaság tagjai közé választotta.

Tolnait családi nevén *Hagymássy* Lajosnak hívták. A tolnamegyei Györkönyben született 1837 január 31-én, a hol apja, Hagymássy Sándor, községi jegyző volt. Gyönkön, majd Nagy-Kőrösön járt iskolába, a hol négy évig volt Arany János tanítványa. A református papnevelőbe került föl ezután Budapestre, s kitünő képességei folytán egész fiatalon a pesti ref. főgimnázium tanára lett. Ekkor, a hatvanas évek elején kezdődött irodalmi működése. Lirai költeményei és balladái, melyek közt több igen jeles is van, hamar nevet szerezték neki, majd kisvárosi életképei, elbeszélései, melyekben az élet és jól megfigyelt alakok tüntek föl. Több műfordítása is megjelent ebben az időben. Önálló kötetben adta ki «Költeményeit» és «Nyomorék» czimű kis regényét. 1868-ban Maros-Vásárhelyre ment ref. lelkésznek; szorgalmasan folytatta itt is irói munkásságát, sőt «Erdély» czimen szépirodalmi hetilapot indított s Apor Károly báró támogatásával megalapította a Kemény Zsigmond-társaság czimű szépirodalmi kört. Mint lelkésznek hitszónoki sikerei is nagyok voltak. Ebből az időből való «Az én ismerőseim» czimű novellakötete és «Az urak» czimű egykötetes regénye, a melyet 1874-ben «Somvári Fényes Ádám úr» czimű hosszabb elbeszélése követett, az első szatirikus munka, a melyet Tolnai irt. Maros-Vásárhelyen nem élt nyugodt életet, villongásba jutott híveivel, egyházi hatóságával és távoznia kellett.

1879-ben a «Tompa Mihály költészete» czimű doktori értekezésével kitüntetéssel szerezte meg a doktorságot, s egyetemi magántanár lett. A haladástól itt is elzárta természete s ő inkább a szépirodalomnak élt, mint tanári hivatásának. Ujabb regényei: «*A nemes vér*», «*A báróné ténsasszony*», az «*Oszlopbáró*» és az «*Uj főispán*»; későbbiek a «*Polgármester úr*», «*A szegény emberek*», «*Eladó birtok*» és «*A falu urai*», mind sötét rajzok a romlottságról, urak, parasztok gonoszságáról. Sokat irt, két-három regénye is folyt egyszerre a lapokban. Végre 1889-ben mint tanár a fővárosnál nyert alkalmazást, néhány év múlva a ferenczvárosi polgári iskola igazgatója lett. Nemrégiben a belvárosi főreáliskolába helyezték át. 1887-ben saját költségén adta ki «Irodalom» czimű kritikai lapját, 1890—1896-ig pedig remekíróinkról irt tanulmányait tette közzé. A következő évben «*A grófné ura*» czimű regénye, 1899-ben pedig «*A nagygyárosok*» czimű novellás kötete jelent meg.

Az utolsó években megtört testi ereje, mely épen nem volt csekély. Hatalmasan fejlett, erős ember volt, ki az egyházi szószéken, gyülekezetekben külső megjelenésével és érczes hangjával azonnal hatást tudott tenni. Nejének nyolcz év előtt történt halála után nemsokára ezredorvos fia is megvált az atyai háztól, megnősülvén. Tolnai ezentúl igazán magányban élt Budapesten. A télen mellszorulása erősödött és az iskolában sem tartotta meg már több hét óta előadásait. De ha testi ereje fogyott is, szelleme rugékony maradt s még a Petőfi-Társaság legutolsó közgyűlésén, január elején, heves polemikus dolgozatot olvasott föl. Sulyos beteg nem volt, folyton olvasott és senki sem képzelte, hogy halála ideje elkövetkezett.

Tolnai, mint a ki korát és a körülte élő alakokat oly erősen — bár sokszor sötéten és túlozva — tudta lerajzolni és jellemezni, mint a stíl és a magyar nyelv kiváló művésze, a magyar szépirodalom egyik jeles képviselője marad.

FERENCZY «POGÁNY GÁBOR»-A.

Ferenczy Ferencz «*Pogány Gábor*» czimű drámáját, a melynek tartalmáról a «Vasárnapi Ujság» múlt heti száma már megemlékezett, a közönség erős érdeklődése mellett adja sűrű egymásutánban a Nemzeti Szinház. Teljesen indokolt az érdeklődés a gyakori ismétléssel együtt. Mert ha nem is elégít ki a végmozzanat, kétségtelenül leköt az ahhoz vezető út. Egy perczig sem hagy közönyös hangulatban, sőt érzésünk igaz húrjait érinti gyakorta. A negyedik előadásról beszélek, a melyből már a darab utójátéka, az ötödik felvonás a szerző egyenes kívánságára, elmaradt. Ilyeténkép megcsonkítva láttam azt először. Rám azonban a megoldásnak ez a módja is zavarólag hatott. Egy kissé kuszának találtam a befejezést. Rendkívüli lekötött figyelmet kiván a kibontakozás megértése azzal a végmozzanattal, a melyet alkalmaz a szerző. Egy hosszadalmas elbeszéléssel dönti el a kérdést. Négy felvonáson át éber figyelmet tud magának biztosítani. Pompásan folynak párbeszédei. Mindenki azt beszéli, a mi egyéniségének megfelel, s annyit, a mennyit ép a helyzet megvilágítása kiván. A drámai mozzanatok találó, finom, úgyszólva epigrammatikus pár szó közvetítésével érvényesülnek, s az előadók és a hallgatóság közt megvan a lelki kapocs még akkor is, a mikor itt-ott egy-egy hatásos jelenetről a csináltság bélyege rí le; mert födi azt a rendkívüli finomsággal érvényesített művészi előadás. Szeretetteljes odaadással adja ki-ki a legjobbat. A végmozzanat azonban e mellett is lanyhuló érdeklődés mellett zárja be a drámát. Mindvégig belső igazság van főalakjaiban, de a végkifejlés már nem hat a meggyőződésnek ezzel az erejével. Hogy végez magával az a fiatal leány, annak boldogulása czéljából, a kit szeret: érthető; mert gyöngéd, érzékeny szálakból vannak összeszőve a lelke húrjai; de a körülmények, a melyekből kifolyólag fölvillan benne az önfeláldozási gondolat, a melyet a tett is nyomon követ, melodramatikus hatásúvá teszik azt.

A dráma tulajdonképen véve nem a Pogány Gábor végzete, hanem ezé a szegény, szerencsétlen fiatal leányé. Mert míg amaz csupán a vagyonát veszti el, de mint dologképes, erős jellemet, nem érinti lelke egyensulyát is megzavarólag a sorsa: addig ez a fiatal leány, lelki egyéniségéből kifolyólag, csakis az útból való félreállásban lát menedéket. Végez önmagával azért, hogy gazdag házassággal üthesse helyre zavarait az, a kit szeret, s hogy ő maga ne kényszerüljön ahoz fűzni életét, a kit nem szeret. Mert hát Pogány Gábornak és neki is jegyese van. Tulajdonképen véve pedig egymást szeretik. Miért nem lesznek hát egymáséi?

Nem annyira a vagyonkérdés választja őket el, mint inkább lelki világuk; a mit a szerző jellemzetesen ki is domborit. Hajthatatlan, nemes büszkeség lakik a férfiban; törékeny, gyöngéd, finom érzésű, önmagába vonúlt lélek a lány. A férfi, mint özvegy édes anyjának egyetlen fia vezeti a házat s a lány mint vagyontalan, távoli árva rokon, ugyancsak az ő családi körükben nyer életfentartást serdülő kora óta. Szép, kedves, jó lelkű s helyzeténél fogva ösztönszerűleg elvonúlt. A férfi művészlélek, irói hajlamokkal; ízig becsületes és nemes. Talál a lelki világuk. Szeretik egymást úgyszólva önmagukra nézve is észrevétlenül; mint a hogy ez az egy

FELEKY MIKLÓS RAVATALA A NEMZETI SZINHÁZ UDVARÁN.

családban élők s naponta érintkezők között történni szokott. Nincs vallomás, mert megvan a folytonos együttlét s a kölcsönös érzés, különkülön mindegyiknek hűségesen ápolt titkául. Mígnem egyszerre közbe jő valami s kipattan a valóság.

Itt két dolog jő közbe. Egyik, hogy Gábor a tönk szélén áll. A rosz évek, a vizár, a védgátköltségek fenyegetik dobveréssel az ősi birtokot. A másik, hogy egy szomszéd földbirtokos megkéri az árvalány kezét s itt a lélektani mozzanat. A lány Gáborhoz fordúl azzal a kérdéssel, hogy igen-t mondjon-e? A kérdés tulajdonképen véve egy lelki finomsággal megnyilatkozó vallomás. Érzi azt a lány, érzi az, a kinek felelni kellene, de egyikben sem tud megtörni a tartózkodás. A lány a férfi ajkáról lesi félve a választ, a mely megtagadtassa vele kérőjének az «igen» szót; a férfi büszkesége meg az ő érzése sugallatából várja a visszautasítást s e mellett egyébbel is küzködik. A lány mit se tud Gábor elkerülhetetlen vagyoni romlása felől, holott őt anyagilag biztosítja czélba vett férjhezmenetele. Gáborra döntő az utóbbi körülmény: erőt vesz magán és hidegségbe burkolt fájó szivvel javasolja az ajánlat elfogadását. A lány tényleges ridegségnek veszi és másnapra két boldogtalan jegyes van a házban. Gábor egy ép náluk tartózkodó dúsgazdag polgárlánynyal vált jegyet. Anna meg a földbirtokosnak mond «igen»-t.

Hogy röviden végezzek, míg a lány napról-napra hervad, Gábor nem nyugszik bele. Gyötri a látvány, miként halmozza el édeskedéssel Annát a vőlegény, s egyszer aztán kitör. Egy rendkívüli finom szerkezetű jelenetben borúl egymás nyakába a két szerető szív. Jellemüknek megfelelő nemes egyszerűség vonúl át a megnyilatkozásukon. Következik a kibonyolítás. De nem kibontást, hanem a kötelékek teljes felbontását hozza a vég. Gábornak három tényezővel kell számolnia. Az anyja nem tudja, hogy tönk szélén állanak, a nagynénje a gazdag polgárleánnyal, Lindner Bertával való házasságot, mint annak összehozója, vagyoni feltámadásúl sürgeti; maga Berta pedig teljes léleknyugalommal számol az adott szóra. Hogyan adja nekik egyszerre tudtul, hogy a szive vonzalmát fogja követni? Egy regénye van készen; Berta rég kéri, hogy mondja el a tartalmát. Együtt az egész társaság és ő elmondja azt; a saját helyzetüket adva elő. Csak Anna és a nagynéni érti meg, hogy róluk van a szó. Itt tudja meg Anna, hogy tönk szélén áll Gábor s hogy a gazdag házasság rá nézve tulajdonképen véve menedékvár. Az előadó aztán kérdést tesz a társasághoz, hogy vajjon mit cselekedjen regényének tönk szélén álló hőse, a ki egy dúsgazdag lánynak eljegyzettje, holott szive egész lángolásával egy másik férfi menyasszonyán csügg és nem tud élni nélküle. A való élettel semmi kapcsolatot sem sejtő mama mosolylyal oda szól, hogy ő úgy fejezné be a regényt, hogy a szegény lány végezzen önmagával s a jóléthez szokott hősnek adja meg a módot a jólétben maradáshoz. Anna kitántorog a szobából s még folyik az eszmecsere, midőn bejönnek jelenteni, hogy szerencsétlenség történt. A kisasszony beleesett a gátról a vizbe. Holttestét a hallgatóság előtt is láthatólag viszik az ablak alatt. És a függöny legördül.

Nem szerencsés módozat a befejezésre. Az összetorlódott ellentétek gyorsmenetű kifejlését várja már a hallgató s végmozzanatúl, elbeszélés útján kapja hű ismétlésben mindazt, a mi négy felvonáson át életteljes drámai alakításban folyt le előtte. Csak lazúlt figyelem követheti az elbeszélést; még ha művészileg kifejezetten tolmácsolja is a színész; a mint hogy csakugyan egész erejét veti latba a czímszerep személyesítője: *Császár* Imre.

Gyönyörű összjátékban érvényesül az a művészi feladat, a melyet *Török* Irmával együttesen old meg, a ki az árvaleány szerepében csal ki könnyeket. Császárban az előkelő, kimért, szenvtelen büszkeség úgyszólva született tolmácsolóra talál. Ezúttal az érzelmi részben is igaz húrokat érint. A sorscsapással nemesen szembe nézni tudó büszke jellemet adott. Az a lelki gyötrődés, a mely szive választottjának mással való jegyben járása nyomán égeti őt, megfelelő fokozatban tört ki belőle; és művészi szép, mikor lelki kinlódásai zokogásba viszik a

Lotz Károly: Női arczkép.

A NEMZETI SZALON TAVASZI TÁRLATÁBÓL.

büszke férfiút, a melynek azonban csak is a négy fal a tanúja.

Török Irma bájos ebben a szerepben. Első megjelenésétől mindvégig egyöntetűen az, a minek az Anna rokonszenves, lekötő egyénisége visszaadásában lennie kell. Csupa szív és lelki nemesség. Egyszerű, természetes mozgással igaz hangokat ad; fájdalma, önfeláldozása együttérzésbe visz s a végjelenet reá háruló nehéz feladatát művészi játékkal oldja meg. Anna vőlegényének szerepében, *Mihályfi* ad egy naiv kedélyű, becsületes gentry birtokost; vidékies modorában s félszegségeiben hű utánzattal mutatva be őt. Pogány Gábor jegyesét, a dúsgazdag polgárleányt, *Maróthy* Margit személyesíti jellemzetes vonásokkal; a vagyoni tönkről mit sem tudó s Pogányvárban lelki nyugodtsággal élő öreg Pogányné *Rákosi* Szidi avatott kezében volt; *Helvey* Laura egy vén leányt adott. a ki előszeretettel intézi a mások dolgait, *Györgyné*nek pedig egy vidéki színésznőből báróPogánynévá lett asszony szerepe jutott azzal az általa jól megoldott feladattal, hogy egykori művészi pályája nyomán kissé kirivó modort érvényesítsen ebben az előkelő társaságban. *Szüry Dénes.*

FEDÁK SÁRI.

A könnyű, a víg Múzsa szolgálatában aránylag nagyon rövid idő leforgása alatt rendkivüli sikerrel tudott érvényesülni *Fedák* Sári, a Magyar Szinháznak ma már nagy népszerűségű, kedvelt primadonnája. Alig egy-két évvel ezelőtt lépett föl először mint kezdő a Népszinházban, a «San Toy» operette egy rövid szerepében s rögtön feltűnt, hogy nem mindennapi tehetség lakik benne. A tánczművészet terén ragadta a közönség egyik részét tapsokra, míg a másik rész túlmerésznek találta mozdulatait. Az utóbbiaké volt némileg az igazság. Csakhogy azok nem számoltak azzal, hogy erős temperamentuma és a kezdet izgalmai gátolták őt mintegy természetszerűleg abban, hogy kellő önfékezéssel érvényesítse művészetét. Akkoriban ő még az öntudatlanság korát élte, mint a ki nincs tisztában, hogy mit, hogyan, mily mérvben érvényesítsen, mint ki csak azt érzi, hogy van benne érvényesítendő valami. Most megtalálta már a terét és korán elérte azt a stádiumot is, a mikor kellő számítást tud tenni a felől, hogy mily határok közt érvényesülhet összhangzatosan művészi tehetsége. A túlmerész lejtéssel fölhagyott és finom mozdulatokkal váltotta föl, s ha még egy-egy testhajlást szelidíteni fog, a mire ráviszi majd a jogosúlt ambiciójával járó önbirálat is, akkor a mellett, hogy a közönség kedvencze lett, az ízlés finomításának is erősebb tényezője lesz. Hogy a közönségre nagy vonzerőt gyakorol, annak nyilvánvaló jele a «Lotti ezredesei». Példátlanúl áll, hogy egy darab folyton telt házakat eredményezzen a hatvanadik előadatásán fölül is, a mely pedig úgyszólva megszakítás nélkül követte egymást.

A darab maga is a legmulattatóbb hóbortok egyike. Félreértéseken alapúl és folyton derült, kaczagtató hangulatban tartja a nézőt. Kitünően is játszák. Sziklay, Boross jóizű komikuma nem téveszti el hatását. Ráthonyi egy fekete rajaht ad és hajlékony, előkelő mozdulataival nyeri meg a nézőt; Fedák pedig egy orfeumi énekesnő szerepében vonzza estéről-estére a közönséget. A táncza finom, az alakítása kiváló. Utánoz a többek közt egy angol és egy franczia énekesnőt, eredeti typusban mutatva be egymástól elütő egyéniségüket. Hangja nem nagy terjedelmű, de ügyesen bánik vele; énekelőadása művészi. Minden szót érthetően ejt ki és megfelelő hangsulylyal kisér. Taglejtés, mozdulat, arczjáték beszédes magyarázója a szónak. A művészi mérséklet szem előtt tartása mellett Fedákra szép jövő vár. —ü—

A NEMZETI SZALON TAVASZI KIÁLLÍTÁSA.

A Nemzeti Szalon új tárlatát márczius 16-án délben nyitotta meg *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter, nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében. A miniszter, kit gróf *Andrássy* Gyula elnök üdvözölt, örömét fejezte ki, hogy a Nemzeti Szalon gyors egymásutánban rendezi sikerültebbnél sikerültebb kiállításait.

Az új tárlat 213 műből áll, ezek közül csak nehány szobor. A régi és újabb festőgárdából sokkal találkozunk s jeles művekben válogathat a közönség. Az volna az igazi siker, ha minél többet válogatnának ki.

Munkácsy Mihálynak is van itt egy kisebb életképe, egy munkába görnyedt, faczipős franczia öreg asszony, a mint kapál.

Lotz Károlytól először látunk képet a Szalonban, egy bájos fiatal hölgy álló arczképét. Kitűnő dekoratív hatású mű. *Székely* Bertalan, kivel az utóbbi időkben ritkán találkozunk a kiállításokon, egy női arczképpel szolgáltatja a Szalon szintén egyik fő díszét. Ujlakyné Madarász Adelin festőművésznőt ábrázolja a mellkép, elegánciával előadva, meleg szinekkel festve.

Több művész egész kis gyűjteményt állított ki, így *Háry* Gyula, *Fényes* Adolf, *Kriesch* Aladár, *Zemplényi* Tivadar, *Szenes* Fülöp.

Háry Gyula, a jeles illusztráló művész és tájfestő szeretetreméltó apróságokban, vázlatokban mintegy beszámol a délvidéken nyert benyomásairól, friss közvetlenséggel. Aquarellek, olajfestések kerültek ki ecsetje alól. Van egy szép női arczképe is és egy női tanúlmány. Egyik arczképe pedig Ujházi Edét, a Nemzeti Szinház művészét ábrázolja, élethűséggel és biztos, nyugodt, előadásban. Festőtársainak is nagyon tetszik a művészi kép.

Mindjárt az előcsarnokban találkozunk *Koszkol* Jenőnek egy aquarell csendéletével, pompás gyümölcsökkel. Van még egy másik ilyen jó képe is. Ott találkozunk *Kriesch* Aladár, *Háry*, *Árkay* Aladár, *Tahi* Antal, *Istvánffy* Gyula nehány finom apróságával. Az első teremben már nagy számmal fértek *Neogrády* Antal, *Vaszary* János, *Zemplényi* Tivadar, *Tölgyessy* Artur, *Bihari* Sándor, *Katona* Nándor, *Stetka* Gyula, *Szenes* Fülöp, *Pálya* Coelesztin, *Pörge* Gergely, *Kézdi-Kovács* László, *Knopp* Imre, *Kárpáthy* Rezső, *Ipolyi* Sándor, *Nagy* Zsigmond, *Beck* Ilona, *Márk* Lajos, *Deák Ebner* Lajos, *Rubovics* Márk művei.

A második teremben *Fényes* Adolf gyűjteménye sok megfigyelni valót nyújt. Történeti hangulattal festette meg *Greguss* Imre «*Kártyázó kuruczok*» czimű képét. *Kann* Gyula, *Szlányi*, *Bruck* Miksa, *Déry* Béla, *Szentmiklóssy* Zoltán, *Ujházi* Ferencz, *Konek* Ida, *Bay* Alajos, *Endrey* Sándor, *Kemenczky* Árpád,

Lotz Károly.

A ferencziek belvárosi templomát nagy költséggel kijavították, mondják, hogy százezer forinttal. Belsejébe kitünő művészünk *Lotz* Károly festett fali képeket. A szentély fölött az első kép azt ábrázolja, a mint a Megváltó átadja sebhelyeit Szt. Ferencznek, a szerzet védőszentjének. A második kép a Porciunkula ünnep alapítását, a harmadik kép Máriát, Magyarország védőasszonyát és a negyedik az első apostoli királyt, Szent Istvánt örökíti meg festői csoport közepette. A főoltár fölött magyar czímer díszeleg, a mi teljesen méltó a ferenczrendi szerzet hazafias hagyományaihoz. A diszesen átalakított új templom fölszentelése julius 2 án, a szerzet védőszentjének ünnepén lesz.

Vas. Ujs 1895. 432. l.

Jozsi.

~~Méltóságos~~
~~Nagyságos~~
Tekintetes

Mincsbékek Országos Bizó
~~úrnak~~

Hivatalból.
Dij átalányozva

Magyar kiállítás. Gulya-itatás a Tiszán. Lotz Károly festménye.

A lakoma véget ért, a vajda még megvizsgálta az őrtanya számadójának rovásait, közben elővezették a hátasát. Az éjjel még néhány tanyát akart meglátogatni. A fél lába már kengyelben volt, mikor eszébe jutott a németek dolga. Magához intette Jusztin atyát.

— Mi a neve annak a szolgának, akit meg akartok tőlem venni?

— Adua a neve, Liuterfred-leánya Adua.

A pogány hirtelen kihúzta lábát a kengyelből és szembe fordult a pappal.

— Hogy mondtad?

Az arca rettenetes volt, a szeme szikrázott . . . Jusztin úr azonban nem ijedt meg, hanem megismételte a nevet.

Folytatjuk

Régi nyári éj

Fekete jegenyék között
Pirosan kelt a nyári hold,
A táj bársonyba öltözött,
A Tisza csöndben szundított.

Majd, mint az ezüst, fényleni
Kezdett a boglyák bús sora.
Az egész földre ráborult
A ragyogó éj mámora.

Szikráztak fönn a csillagok
És lenn a rőt pásztortüzek:
Az ég és föld szerelmesen
Egymásnak titkokat üzent.

JUHÁSZ GYULA

Az indiai alkirályné

— Elbeszélés —

Irta: **Szász Géza**

Vöröses-szőkehajú fiatalember tekintgetett ki izgatottan a hotel oszlopai alól. Főkép az Esplanade-ot figyelte. Ha hazulról jön, arra kell neki jönni!

Szeme újra és újra végigsiklott a széles úton, a szegélyfák sötét árnyfoltjain, a túlemelkedő talipot pálmák síma törzsén, az őgyelgő, üres, emberfogatú laptikákon, a ritka sétálókon, az oda nem illő, londoni ízlésű emlékszobron és leghátul a furcsa, hegyestetejű kis Buddha-templomon. Szeme mindent híven lefényképezett, de agyáig nem jutott el a képből semmi. Csak azt látta igazán, aki nem volt ott.

— Heló, Kingsford! — csapott le a vállára egy nagy, szőrös kéz. — Már megint a lányokat várja? Higyje el, okosabb, ha bejön egy pohár whiskyre.

A fiú nevetett. Nem lehetett haragudni az öreg Scottra, ki minden nap megitta a maga nyolc-tíz pohár whiskyjét és magányosan, agglegényen, kesernyés humorral, nagyszerűen bírta a munkát és a klímát. Az a hír keringett róla, hogy ifjú korában szerelmi csalódás érte, de bizonyosat senki sem tudott a dologról.

— Majd ha megöregszem, Scott. Egyelőre elég meleg a vérem, — felelt tréfálózva.

— Ha megvárja, míg kihül, késő. Na, jőjjön! Tudja, hogy jót akarok, — biztatta, belekarolva az öreg.

Kingsford megnézte az óráját, még húsz perc hiányzott a félhathoz. Csakugyan legjobb, ha bemegy. Minek idegeskedjék itt kint? Úgysem jön félhat előtt.

A bár, a nagy, szellős, nyitott előcsarnok egyik fülkéjébe volt beépítve. Hivatalnokok, néhány környékbeli tea- és kakaó-ültetvényes és egy európai

Uj Idők 1934. XL. 42. 4.

utazó voltak a vendégek. Mindnyájan ismerték egymást. Nevettek, mikor Kingsford limonádét rendelt.

— Még mindig tiltja a fogadalma? — kérdezte a kövér Blake, ki öt év óta hasztalanul vesződött, hogy napi adagját csökkentse.

— Nem tettem én fogadalmat, — mosolygott a fiatalember. — Csak nem kívánom.

— Na, majd meglátjuk, ha jön a délnyugati monszun! — vetette oda kihivóan az egyik ültetvényes. — Mikor az ember a záport, a nedvességet, a vizet a csontjai közepéig érzi! Brr!

Fázósan megrázkódott és nagyot húzott a poharából.

— Hiszen tavaly éppen akkor jöttem, — ellenkezett Kingsford. — Nem rosszabb akkor sem, mint máskor.

— Igaza van. Egyformán rossz mindig, — morgott bele valaki halkan a poharába.

— Ha kibírja, jól teszi, — állt a fiatalember pártjára Blake. — Minket mindnyájunkat a whisky esz meg.

— Azaz, hogy az konzervál, — javította ki mély meggyőződéssel a szikár Scott. — Én csak két embert ismertem a trópusok alatt, aki megátalkodottan tartózkodott az alkoholtól. Mind a kettő roszszul járt. Az egyiknek hirtelen meghalt a felesége. Szép asszony volt, szeretni való asszony. Jól ismertem őket. Jártam hozzájuk. Jamaikában történt. A férfi bánatában inni kezdett. Túl volt a negyvenen. Nem bírta. Két év alatt vége volt. Delirium tremens. A másik eset itt történt. Az idősebbek még emlékezhetnek rá. Spenser. Nem ivott csak teát és limonádét. Büszke volt rá, hogy legyőzte az alkoholt. De idegei évről-évre rosszabbak lettek. Nagyzási hóbort tört ki rajta. Nem érintkezett senkivel sem. Az orvos maga ajánlotta neki a whiskyt. De akkor már késő volt. Nem bírt hozzászokni. Öngyilkos lett, negyvenhat éves korában. Igen, a whisky méreg. De gyógyszer is! A lélek gyógyszere. Én azt mondom, nélküle a fehér ember nem hódította volna meg a világot.

Mindnyájan helyeseltek. Csak Blake sóhajtott.

— Nem tudom, a méreg nem ölt-e meg több embert, mint ahányat a gyógyszer meggyógyított.

A téma mindegyiküknek szívbeli témája volt. Mindenki hozzá akart szólni. Egyszerre többen beszéltek. A nagy zajban Kingsford úgy érezte, mintha valaki kívülről szólította volna. Felkapta tennisz-labdaverőjét és kiszaladt. Őt nem érdekelte a téma.

A hotel előtt nem volt senki. Senki olyan, aki beszólhatott volna érte. De az Esplanade végéről fiús, rugalmas lépésekkel karcsú, fiatal lány közeledett.

A fiatalember elébeszaladt.

— Megéreztem, hogy jön! Mintha tisztán hallottam volna, hogy a nevemet mondja.

— Mondtam is, — mosolygott a lány, — de magamban.

Nem úgy mosolygott, mint máskor. Nem tetszeni-akarással, nem diadalmas örömmel, inkább szomorúan.

— Azt hajtogattam: „Szegény Henry! Szegény Ellen! Holnap el kell válnunk."

— Már holnap! — csodálkozott fájdalmasan a fiú. — Hát mégis haza kell utaznia?

— Igen. Apám írt. Majd elmondom.

Elindultak a ragyogó kis tó partján, a Tennis Club felé. Mind a ketten belebámultak a tó vizébe. Mind a ketten a jövő álomképeinek gomolygását látták a vizen.

— Erre! — mutatott a lány az egyik hegynek forduló útra. — Elbúcsúzunk.

Hangja fátyolos volt, szeme harmatosan fénylett.

Nem először cserélték fel a tenniszezést bujkáló erdei sétával.

A fekete árnyékú, sűrű, nehéz levegőjű erdőt, közel a városhoz, kanyargó, ápolt utak szelték keresztül. Amint elhagyták a tavat, kezük kereste egymást, amint az erdőbe értek, egymáshoz simultak.

Csak gyors, ijedt csókokat mertek váltani. Valaki jöhet.

— Olyan ostoba vagyok! — siránkozott a lány. — Még majd kisül, hogy komolyan szeretem.

— Talán sajnálja? — nevetett a fiú.

— Nem. Nem sajnálom — felelte határozottan Ellen.

Elhúzódott, megrázta hajlékony, kisportolt testét.

— Nagyon jó volt. Már majdnem azt hittem, jelentéktelen flörtöknél nem jutok tovább. Életem legszebb emléke lesz.

— Miért csak emlék? Az egész élet! — hajolt feléje újra a férfi és magához akarta ölelni.

A lány nem engedte.

— Hagyjon! Nem érti.

— Csakugyan. Nem értem, — sértődött meg Henry.

Szótlanul mentek egymás mellett. Egyik kanyarulat után a lány letért az útról. Kerülgetve, szökdécselve, korhadt fatörzsekre lépve haladt előre. A fiú követte.

Húsz méterre az úttól teljesen elrejtette őket az erdő. Egy combvastagságú, fatörzsé alakult, óriási kúszónövény egyik hajlása olyan volt, mint egy lazán megeresztett függőágy. Szorosan egymás mellett ülve éppen belefértek. Ismerték a helyet.

Kérdezősködés, magyarázkodás helyett, csókolóztak. Fékevesztetten, vadul, kétségbeesve csókolóztak. Amíg szinte fájt.

— Elég! — tolta el Henryt erőlködve a lány. Ajka remegve, majdnem sírósan lebiggyedt, szeme káprázatosan megnagyobbodva világított. — Most legyünk megint okosak.

— Higyje el: most voltunk a legokosabbak. Félek attól, amit mondani fog. Mért kell így hazasietni?

— Mert szerdán lesz a tiszti kaszinó bálja és ott akarok lenni.

— Azért? Hiszen eddig is tudta, hogy lesz és azt mondta, március végéig marad.

— Igaz. Ez volt a szándékom. Meg is írtam apámnak. Nagybátyámék is marasztaltak. De nem lehet. A vőlegényem ragaszkodik hozzá, hogy ott legyek.

A fiatalember felugrott. Tágranyílt szemmel nézett a lányra. Levegő után kapkodott. Végre, nagy nehezen kimondta:

— A vőlegénye?

— Ő. Mért csodálkozik? — igyekezett könnyed hangon felelni a lány. — Azért, mert eddig nem szóltam, még lehet...

Megrázta keskeny, gömbölyű vállát, ajka nevetett, de hangjában ott dobogott riadtan a szíve.

— Én... én azt hittem, — lihegett a fiú — hogy én vagyok a vőlegénye. Meg is írtam a szüleimnek, hogy szeretem és el akarom venni.

— Szegény, drága Henrym! Higyje el, én is sajnálom, hogy nem maga a vőlegényem. De nemcsak szerelem van a világon. Jöjjön! Üljön vissza, majd megmagyarázom.

— Nem! Nem ülök le! Magának csak játék volt az egész. Kegyetlen, csúnya játék.

Lotz Károly

A Lotz-kiállítás. Február 14-ikén délután öt órakor nyílt meg Lotz Károly műveinek kiállítása a Műcsarnokban. Fogat-fogat után robogott a ligeti palota elé, s villamoson, földalattin is nagy számmal sereglett a a közönség. A díszes társaság nagy élvezettel nézte végig a mester művészi hagyatékából rendezett gazdag kiállítást, mely a Műcsarnok összes helyiségeiben alig fért el. A nagy kerek teremben, hol máskor szobrokat szoktak elhelyezni, a nagy faliképek kartonjait függesztették föl. *Strobl* Alajos rendezte a körterem hátsó részében a művészi és plasztikus diszítést: egy oszlopot, derekán medaillonban Lotz arczképével, tetején pedig egy kezében pálmaágat tartó géniusz, melynek mintájául Strobl Lotz mester kedves leányát, Kornéliát vette. A megnyitáskor február 14-ikén öt óra felé már alig lehetett mozogni a Műcsarnokban. Kevéssel öt óra előtt érkezett *Berzeviczy* miniszter *Lukács*

fordítás

Vas. Ujs. 1905. 124
125. l.

pénzügyminiszter társaságában. A minisztereket *Feszty* Árpád, a Lotz-kiállítás elnöke üdvözölte, *Berzeviczy* köszönetet mondott a bizottságnak fáradságos munkájáért és örömét fejezte ki, hogy a nagy művész munkáit egybegyűjtve kiállították. Míg a miniszter beszélt, megérkezett *József Agost* főherczeg kíséretével, a kit hangos éljenzéssel fogadtak. *Feszty* üdvözlésére a főherczeg örömét nyilvánította, hogy alkalma van a kiállítást megnézhetni, a melyről már annyi szépet hallott. *Berzeviczy* miniszter erre megnyitottnak nyilvánította a kiállítást és bemutatta a főherczegnek *Lotz* özvegyét, két leányát és a mester főhadnagy fiát, a ki katonásan tisztelgett, mire a főherczeg megszólította: «Gyönyörű a kiállítás, hallottam s a mint látom, ezzel még csak keveset mondottak róla nekem.» A főherczeg *Berzeviczy* miniszter és *Feszty* Árpád kalauzolása mellett nézte végig a kiállítást. Hosszan időzött az oszlopos csarnokban, Strobl szobrász allegorikus szobránál és az Opera mennyezetére festett képek rajzánál, melyek e szobor körül vannak összegyűjtve. A szemle majd egy óra hosszat tartott s távozásakor őszinte elismerését fejezte ki a főherczeg a kiállítást rendező bizottságnak. A megnyitási ünnep este nyolcz óra után ért véget. A kiállítás naponta kilencztől öt óráig van nyitva s a belépő díj egy korona.

Az Ernst-múzeum kiállításából. Lotz Károly: Diana és Endymion

A lélek az Úr elébe megy

Irta TÖMÖRKÉNY ISTVÁN

Az öreg Lefkovicsné árulta tegnapelőtt is a piacon a paplant, meg már az egyéb olyan holmit, ami az ágyba beletartozik. Nem nagyon van rá ilyenkor vevő, nyáron nem kell az ágybeli, de meg pénz sincsen rá, a pénz még benne van a földben, fában, szőlővenyigében, bár hiszen a farsang is eléggé messze van. Lefkovicsné csak álldogál hát a sátor előtt és nézelődik: ráér. Látja, hogy jön a sátor elé egy soványas, szegény, elhagyatott formájú asszony.

— Jó napot, ifiasszony, — mondja csöndesen.

— Jó napot. Mit akar vásárolni, jó asszony?

— Semmit, ifiasszony. Elhoztam az adósságot.

Nyolc forintot nyom a kezébe. Lefkovicsné nézi a nyolc forintot, hogy ez ugyan miféle volna.

— Adósságot? — mondja hitetlenül. — Nem árultam én hitelbe sohase, jó asszony. Nem tartozik énnekem nyolc forinttal senki.

— De . . . — mondja az asszony. — Evvel a nyolc forinttal egy lélek tartozik magának, ifiasszony.

Elhallgat, s magyarázatul hozzáteszi:

— Tizenkét esztendővel ezöknek előtte történt.

*

Ami a lopásokat illeti, a sátorozó vásárosokat ugyancsak gyakran meglopogatják. Az már velejár. A tolvajember első sorban veti rá magát. Nem kell érte kerítést mászni, sem házat ásni. Csak mikor az éjszaka sötétjében gördül az országúton a vásáros kocsija, utána szaladnak, kivágják hátulról a ponyvát és húzgálják alóla kifelé az árút. Vagy magán a piacon is éjjel kivágják a sátor vászonoldalát s viszik, amit lehet. Annak egészen külön ipara volt, úgy gyakorolták. A kocsinjáró vásárosok még vidékenkint is tudták, merre veszedelmesebb az út, ott aztán csoportosan jártak. Ez volt az egyedüli védelmük, mert nevezetes bennük, hogy alkalmas fegyvert nem igen vittek magukkal. Nagy ritkán ha valamely kocsin egy embernél volt egy ócska pisztoly. Ha most már valahol a karaván elején vagy a végén kiabálás támadt, a levegőbe volt szokás sütni a pisztolyt. De nem mindig, mert akkor amazoktól meg kitelt, hogy visszalőttek. Hát hogy ez ne történjen meg, inkább ők se lőttek a kocsik tetejéről a levegőbe. Igy az eljárás nem volt egészen kedélyesség nélkül való. Megtörtént, hogy a haladó kocsiban, az első ülésen (a megrakott szekéren másik nem is volt) valami gyanusat sejt a mesterné asszony. Föláll az ülésre, hátranéz, hát látja, hogy kivágták hátul a takaró oldalát, húzgálja is rajta kifelé a kelmét egy ember. Nosza a mesterné asszony

Uj Idők 1917. XXIII. 19.

ságában megbántott királynő. Vilma, akármennyire nem akarta is, lelkiismeretfurdalást érzett miatta és kedvetlenül mondta:

— Nem örülök egy csöppet sem. Mindjárt első nap megbontom a régi rendet... Sajnálom és rosszul esik...

— Nohát, ezen igazán ne búsulj. Inkább azt mondd meg, hogy tudsz-e piketirozni? Mert ha nem tudsz, megtanítalak...

— Tudok. Kristóf bácsi megtanított...

Káringécz Tódor kártyát szedett elő egy fiókból, aztán szembeült a leányával a leszedett ebédlőasztal mellett.

— Emelj!

Elkezdtek játszani, de a harmadik osztás után Vilmának motoszkálni kezdett a fejében valami, amit az apja mondott az imént.

— Mondja, apa, — kérdezte — hát Sarolta néniék olyan rosszul állnak anyagilag?...

— Ahogy vesszük. Van nekik miből élni, de nincs miből uraskodni. És engem folyton azzal gyötörnek, hogy csináljak egy nagy kiadóvállalatot, aminek persze Lukács lenne a feje... Akkor aztán Sarolta néném irodalmi szalónt tarthatna... Ő legalább azt hiszi.

— És Márton bácsiék?

— Azok gazdag emberek, de ott meg az asszony azt gondolja, hogy én Saroltát pénzelem és ez boszszantja. Ha már ezt nem tudja meggátolni, ő is akarna ugyanannyit... Főképpen pedig dirigálni akar. Beleszól a világon mindenbe és azt hiszi, hogy, mert öt fia van, ő a legokosabb asszony a világon... Jó lesz, ha nem engeded őket túlságosan a nyakadra ülni... Na, ossz!

Megint játszottak egy partit, akkor azt mondta Vilma:

— Csakhogy mégis rájuk vagyok utalva meglehetősen, mert én magam nem mehetek sehová. Egy leány egyedül...

Káringécz Tódor elkomolyodva nézett a leánya szemébe.

— Haj, haj! Bizony nagy önzés tőlem, hogy itt akarlak tartani magam mellett... De hát erre vágytam mindig, nyolc éven keresztül. Talán okosabb volna, ha Kristófékhoz mennél, de látod, nekem senkim sincs, csak te... és ha így kártyázunk együtt, ketten, mint szegény anyáddal annak idején, azt hiszem, hogy talán nekem is van valakim mégis...

Vilma lecsapta a kártyát és könnyes szemmel ölelte át az öreget.

— Sohase fogom itthagyni apát. Soha. Soha.

Káringécz Tódor lemondóan legyintett.

— Dehogy is nem fogsz. Itt fogsz bizony hagyni, ha férjhezmégy... De addig legalább én is hadd örüljek egy kicsit a leányomnak... Mennyid is volt az imént?... — kérdezte aztán, újra a kártyához nyúlva, hogy palástolja az elérzékenyedését.

Jó sokáig játszottak, mikor az öreg végre az órára pillantott.

— Na, még egy osztás! Aztán ideje, hogy aludni menjünk, mert már nagyon kezdesz nyerni! Igaz, ni! Hát a lakásberendezéssel hogy leszünk?...

— Még nem gondoltam meg egészen, de alighanem a kőmívesen kell kezdeni, úgy látom...

Káringécz szétnézett a szobában, mintha keresne valamit.

— Nézd csak, ott a kredencen azt a pakkot. Kétszáz darab szivar van benne. Regália média. Ha egy Csóka nevű fiatal mérnök jönne, olyankor, mikor én nem vagyok itthon, oda kell neki adni... És tőle mindjárt tanácsot is kérhetsz, ha valami építészeti dologról volna szó... De ért az különben mindenhez... Nagyon ügyes ember...

— Hogy hívják?

— Csóka Sándor... Kiváló ember! Csak mosolyogj reá szépen, mert megéri... Nem örmény, az igaz, de majd olyan kedvemre való, mintha örmény lenne...

— Majd odaadom neki a szivart! — felelte Vilma közömbösen és komoly figyelemmel mélyedt a kártyáiba.

Mikor azonban vége volt a játéknak, váratlanul megszólalt:

— Bontha Andrást nem látta apa?

— Bonthát? — kérdezte az öreg meglepetve. — Nem! Nem láttam... Nem láttam Bonthát, hanem holnap majd elmegyek hozzá...

Egy pillanatra habozva állt meg, mintha még mondani, vagy kérdezni szeretett volna valamit, de aztán csak homlokon csókolta a leányát és bement a hálószobájába.

... Vilma hosszú évek óta először hajtotta fejét nyugovóra a szülői házban.

Az Álom azonban sokáig váratott magára, míg végre bársonyos ujjaival lefogta a leány két szemét, ekkor azonban ámulva vette észre, hogy a hosszú, selymes pillák könnyektől nedvesek. Minthogy jó Álom volt, legelőször is ezeket a sós cseppeket csókolta le onnan gyöngéd ajkaival, aztán mindenféle gyönyörű képeket próbált az alvó lelkébe varázsolni. Holdvilágos tájakat, robogó gyorsvonattal, zúgó erdőket és tajtékos hegyifolyókat a vasút mentén. De a legszebb az volt, mikor egyszerre aranyos köd kezdett gomolyogni a virágos rét fölött, s ő ott állt a rét közepén fehér atlasz cipőben. Egy mély férfihang pedig elragadtatva zengte a fülébe:

— Nézze, nézze! Most kél a nap. Folytatjuk

Árnyak fehér processziója...

Árnyak fehér processziója.
Te titkos és halk körmenet,
Mért hoz elém most minden óra?

Ó, jaj, mi ez? Ó, hogy lehet,
Hogy őket én mind elfeledtem,
Hisz társaim, hisz emberek.

Suhognak óriás seregben,
Ködfantomok, bús, vézna nép,
Mind ismerős és ismeretlen.

Egy-egy ember utamba lép,
Hallok sok elnémult, csodás szót
S úgy zeng, ahogy a multba, rég.

Kis társaim, ti porba játszók
Emelve sápadt fejetek
Az őszi kertekből kimásztok.

Hervadva, búsan, réveteg
Lányok merülnek föl az éjben
S nagy, néma szájuk rám mered.

Görnyedten ülök s sírva nézem,
Hogy tünedeznek szüntelen
És száll-lebeg velük fehéren

Az életem, az életem.

Kosztolányi Dezső

Lotz Károly

l. LáBiróHgyűst

20, 23, 58, 59–61. l.

Repr.

Kettős akt.

Női portré

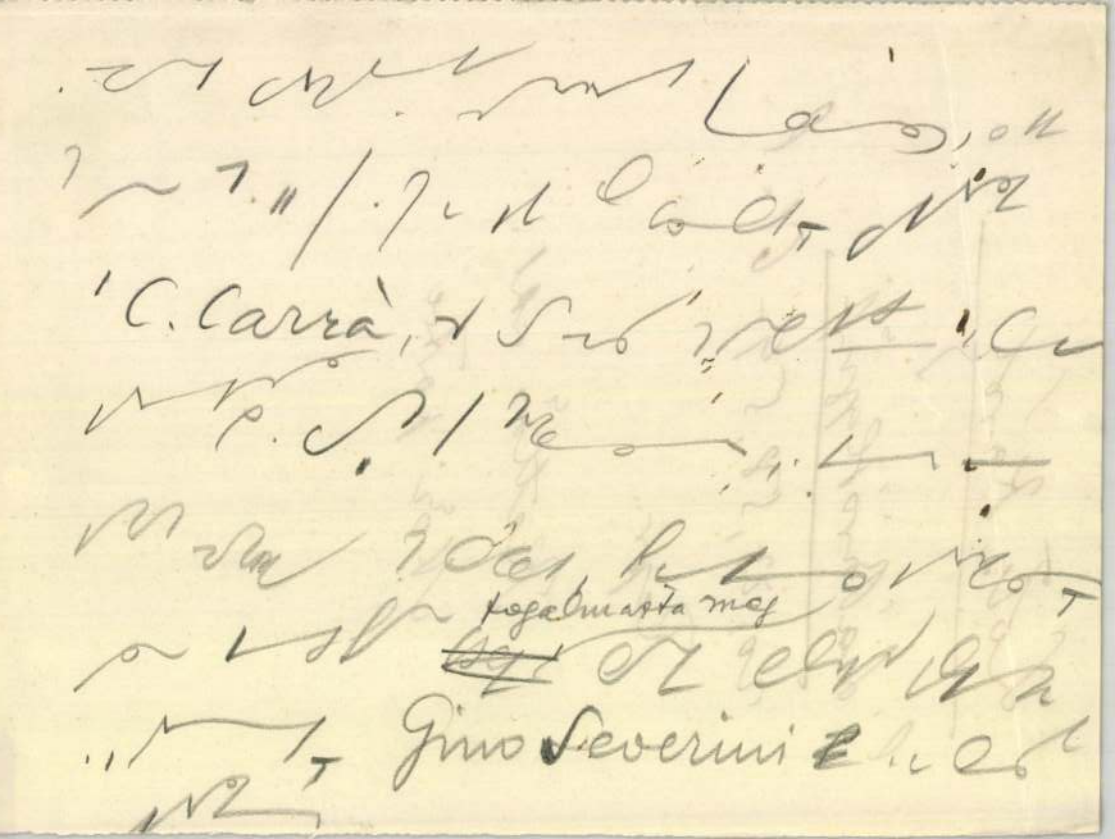

AZ ÚJ IGAZSÁGÜGYI PALOTA NAGY CSARNOKÁNAK MENNYEZETI FESTMÉNYE LOTZ KÁROLYTÓL.

Tapasztaltam továbbá azt is, hogy a kis tojáskák rendes fehér alapszine sokkal halványabb, a fekete pettyek mintha elmosódottak lettek volna rajta, nem is oly hosszukásak, hanem inkább gömbölyüek voltak. Julius 27-én elkezdődött a rendszeres ülés, azzal a különbséggel, hogy a him nem ült ki korán reggel, mint az apja az eresz alá kedvesen csicseregni.

A szülők, két más gyermekükkel minden délután 6—7 óra közt felkeresték a tojáson ülő gyermeket, illetőleg testvért, ott repdestek a a fészek körül, egyik-másik meg is pihent a fészek szélén, és miután jól kicsicseregték magukat, búcsút vettek az igen fiatal anyától.

Augusztus hó 16-án reggel 6—7 óra közt kelt ki az első unoka, délfelé a másik, 2—3 óra tájban a harmadik, este hat órakor pedig a negyedik is. 21 napig tartott az ülés.

Augusztus 24-én, vagyis a kikelés után a 9-dik napra kezdtek a kis fecskék egyes hangokat adni, fejecskéjöket fel-felemelni, augusztus 29-én pedig már annyira erősek és tollasak lettek, hogy sorba ültek a fészek szélén, tolongtak, és tisztogatták magokat az ételhordás szünetelése alatt.

Az etetésnél semmi kivételes eltérést nem tapasztaltam, a szülők nem tettek különbséget egyikök közt sem, szép sorrendben ment az etetés.

Szeptember 5-én mind a négy kis fecskét ki huzgálták a szülék a fészekből. Nagyon nehezökre esett megválni a meleg otthontól, mert több izben vissza-vissza tértek oda, hanem a szülők ismét kikergették belőle.

A kis fecskék etetése a fészekben 21 napig tartott, minden nap egyforma kitartással, odaadó meleg szeretettel. A rendkivüliség meg is látszott kicsi kis termetükön, hangjok sem volt erős, lábacskájukról pedig hiányzott a toll, szájok széle sem volt oly szép világos sárga, hanem inkább barnába hajló; mozgásuk bizonytalan, a hüvösebb idő egészen bágyadtá tette őket, reggelenként annyira összehúzták fészkük szélén magukat, hogy alig lehetett a fejecskéjüket látni.

Szeptember 24-én láttam utoljára együtt az egész családot; 25-én már csak a négy gyermek ült az eresz alatt búsan egymás mellett, várták édes szülőiket, hanem azok fájdalom, már nem mutatkoztak — elhagyták mostoha szülők módjára gyermekeiket. Boldoguljanak a hogy tudnak. — Magoknak kellett fogdosni a legyeket, mert az éhség gyötrelmeit képtelenek voltak kiállani. 26-án végre ezek is eltávoztak, magokban, szülőik nélkül, egy előttük teljesen ismeretlen útra; de talán czélhoz vezérli őket is a természeti ösztön — feltalálják a tengeren túl mostoha szülőiket.

A madarak életében valóban rendkivüli jelenség az, hogy egy július hóban kikelt fészekből kiváljék egy pár, fészket rakjon és augusztusban már költsön, felnevelje és végre szárnyra ereszsze kicsinyeit. Hihetetlennek látszik, mégis, ha figyelemmel kisérjük ama körülményt, hogy bár ritkán, de míg októberben is láthatunk távozó füsti fecskéket, a lehetetlennek látszó természet-ellenesség meg van fejtve. Ha az egész dolog szemeim előtt nem folyt volna le, nem hinném; de miután a legcsekélyebb körülményre is kiterjedt figyelmem, minden valószinűtlenség ki van zárva.

A természet ébredésével rendes lépést tart a madarak szerelmének ébredése is; a verebeknél láthatjuk leginkább, továbbá a pintynél és sármánynál, hogy már áprilisban megkezdik a fészekrakást, többi éneklő madárkáink májusban fészkelnek s költenek. A melyiknek nincs párja, addig repdes csalitról-csalitra, fáról-fára, vidékről-vidékre, míg társat nem talál.

A verebek fészekrakását és költését minden esztendőn megfigyelem, itt is arra a tapasztalatra jutottam, hogy a junius hóban a fecskefészket elfoglalók valamennyien május hóban kikelt fiatal házas társak; a fészekrakáshoz nem értenek, a szivök pedig tele van szeretettel, ez a szeretet készteti őket rabló támadásra.

Soha sem tapasztaltam különben, hogy a verebek májusban ütöttek volna a fecskékre, azt sem jegyeztem fel eddig, hogy az öreg verebek áprilisban helyezkedtek volna el fecskefészekben, hogy ott költsenek, pedig módjukban lenne, mert nem őrzi senki, valamennyi üresen áll, nincsen egyetlen egynek sem lakója.

Vidonyi József.

AZ UJ IGAZSÁGÜGYI PALOTA MENNYEZETI KÉPE.

Lotz Károly falfestménye.

Közintézeteink, nyilvános épületeink ma már általában nem készülnek el a nélkül, hogy diszitésökre a művészeteket is igénybe ne vennék, habár csak a külső ékítésre a szobrászatnak az építészethez tartozó dekoráló segitségét. De még kisebb vidéki középületeken is feltünedezik a szobrászat emelő hatása, habár csak a sablonos terra-cottából égetett girlandokban, czirádákban, stilizált griff- és állat-fejekben, szakállas arczképekben és karyatidekben. A nagyobb középületek külső és belső diszitésénél a szobrászat és festészet érvényesülése már hovatovább nélkülözhetetlen. A közoktatásügyi miniszterek nem egyszer fordultak körlevelekkel a hatóságokhoz, egyesületekhez, hogy épitkezéseiknél vegyék igénybe a művészetet is.

A főváros épitkezéseinél egyre nagyobb tért foglal el, a mit a művészeteknek, a szobrászatnak és festészetnek engednek át, még a magán palotáknál és házaknál is. Középület már évek óta nem is épül a festészet mellőzésével. Az indóházakban, a hivatalokban, iskolákban, közgyülési, vigalmi termekben a festészet kisebb-nagyobb beavatkozását, sőt elsőrendű alkotásait találhatjuk. A mult időkben kopáran maradt múzeum lépcsőházát, az akadémia nagytermét utólagosan látták el művészi falfestményekkel. Ma már Budapesten a közintézetek belseje a hazai képzőművészet számos és nevezetes termékét őrzi.

Az új országház mellett befejezéséhez közeledő *igazságügyi palota*, a legfőbb biróságok székhelye, a legelső monumentális épitkezések közé tartozik Budapesten. Művészi diszitése is értékes. Központi csarnokában pedig *Lotz* Károly ecsetének legújabb mesterműve, mely elborítja az egész mennyezetet.

Lotz, az operaszinház mennyezeti képe, az akadémia freskói és annyi fali kép ünnepelt művésze, a legnagyobb csendben szokott dolgozni. Tanitványain kivül alig érintkezik valakivel, alig jut belőle valami másnak, mint a művészetnek. Egészen azé lelke, keze, ideje: a művészeté. Mihez fog, mit fest, arról keveset hallani, ő nem beszél róla. Az ő műterméről olvasunk legkevesebbet, de kevés művész foglalkoztatja aztán oly mélyen a figyelmet, kevésnek jut az alkotások oly sorozata, mint Lotznak. Ha elkészült egy-egy nagy munkájával, azt hiszszük, most már pihen utána a mester, de nem pihen. Az igazságügyi palota csarnokának mennyezetére festett nagy képét is úgyszólva titokban készitette el.

Ime Lotznak egy kitünő új alkotása ismét!

A csarnok terem felső párkányzatán túl, mintegy folytatás gyanánt tünik föl a nagy kép, világos, fényes levegő távlatát nyitván meg, emelkedő, szálló és röpdeső alakokkal. A kép szélein épitészeti részletek formálnak rámát, párkányok, ives kapuk, melyek a magasodás távlata szerint rajzolva, a mennyezetnek mély távlatot adnak. Ez az arkhitekturai rész is oly pontos, oly finom és könnyű, a mint bele mélyed az áttetsző, tiszta levegőbe.

Allegorikus kifejezői az alakok és csoportok a terem rendeltetésének, hol a törvény és igazság sujt az élet nagy tévedéseire és büneire és itél, hogy elrettentő példát adjon.

A párkányzat egyik ormán az igazság klasszikus alakja emelkedik ki, baljában a mértékkel, jobbjában a karddal, a jog és büntetés jelvényeivel. Mellette balra a bünök csoportja, az előtérben a gyilkos törrel, s alatta a meggyilkolt; aztán a lélekkúfár asszony, ki eladásra kinálja áldozatát, majd a zákmányával elosonó tolvaj s a gyujtogató. Ezekre rátörnek a megtorlás jelképies, szárnyas alakjai, kivont fegyverrel. Fölöttük a levegőben szállnak a furiák, a kik a lelkiismeret gyötrő furdalását személyesitik. A másik sarokban, az igazságtól jobbra, nyugodt, boldog családi jelenet, az anya kisdedével, a férj, az aggastyán, a házi munka, mindez a törvények, az igazságszolgáltatás allegoriai oltalmával védve. A szárnyas nemtők pajzsot, dárdát tartanak fölöttük védelmül, s a felhőkről női alakok tekintenek alá éber szemekkel, a munka és törekvés számára babérágat emelve. Szárnyas angyal száll a magasban, hirdetve a törvények védelmét.

A kép másik oldalán levő párkányzat a törvénybiztositotta rend eleven képe. A földmivelés, kereskedelem, közlekedés alakjai balról, a tudományé és művészeteké jobbról; középen pedig a siker, az eredmény, a boldogulás megtestesitése allegorikusan, a bőség szarvával, az elismerés és jutalom babérját és pálmáját tartó angyallal, a harsonákat fuvó angyalokkal.

Lotz művészetének teljes ereje nyilatkozik e festményen is: a felfogás tartalmassága, az előadás gazdag vénája, költői eszme, festői plasztika. Biztosan, nyugodtan van elhelyezve. Rajta van minden. A mester keze meglátszik a csoportok elhelyezésében, az architekturai részek felhasználásában, az árnyak és világitások felosztásában. A rajzok szépsége, az alakok megformálása, kiemelkedése, a szinek hatása s az egész nagy képnek stilje a kitünő mestert hirdeti, a ki oly termékeny erővel és költői képzelettel gazdagitja és emeli a magyar művészetet.

EGYVELEG.

* **A párisi 1900-iki világkiállitásra** nagyszerű sorsjátékot rendeznek. Egy jegy ára 20 frank, s ezzel nemcsak nyeremények vannak összekötve, hanem más kedvezmények is. A nyeremények főösszege 10 millió frank. Egy jegyért kap a tulajdonos 20 belépti jegyet a kiállitásba, kedvezményes árakat az ottani mulatóhelyeken és közlekedési eszközökön, sőt az idegenek Párisban még szállást is fele áron kapnak.

* **A japáni szinház** nem sokára teljesen elveszti ősi jellegét. A császárné kezdeményezésére az ottani szinházak európai jellegűek lettek, melyekben nők is fognak játszani. A császárné nagy gondot fordít az új szinházra s maga ügyelt fel nehány új darab betanitására.

* **Az angol biblia** javító átvizsgálása, melyen a legelső theologusok 25 éven át dolgoztak, most lett készen. A legutolsó kötet, mely az ugynevezett apokríf könyveket tartalmazza, a jövő hóban adatik ki a nagy közönségnek.

* **A norvégekről** kimutatta a statisztika, hogy átlag hosszabb életűek, mint más emberek. Fő oka ennek a mértékletes élet, de leginkább az a körülmény, hogy Norvégiában az időjárás az egész éven át nagyon egyenletes, pedig a gyors változások ártanak legtöbbet az egészségnek.

* **A Rajna folyóban** emberemlékezet óta nem volt oly alacsony a vizállás, mint jelenleg. A közlekedés teljesen szünetel a felső részeken, sőt némely helyen csaknem száraz a feneke.

* **A Vallombrosa völgy** Florencz közelében, melynek zajtalan szépségeit a költők oly gyakran megénekelték, megszünt magános hely lenni. Mindenütt villákat és fogadókat épitettek az idejövő nyaralók számára, kiket már vasút szállit ide.

* **Ritka óra.** Szent-Pétervártt egy órának 95 mutató lapja van, melyeken nemcsak a földgömbnek 30 különböző pontján lévő időt lehet meglátni, hanem a föld és a többi bolygók mozdulatait is.

* **Mesés árak vannak** Joannisburg dél-afrikai városban; a helyi lap szerint egy tuczat tyúktojás piaczi ára 4 frt, tehát egy tojás majdnem 40 krajczár.

* **Fiatal nagymamák.** Delaware amerikai államban él egy Jakson Klarissa nevű néger nő, ki már 25 éves korában nagyanya volt. 11 éves korában ment férjhez s elsőszülött leánygyermeke 12 éves korában s már egy év mulva anya lett. Chapel-Hillben egy másik néger nő 28 éves korában lett nagyanya. Kaliforniában pedig egy Smithné nevű asszony 32 éves korában nagyanya s 48 éves korában dédanya lett. Aránylag szintén ifju (36 éves) korában lett nagyanyává Erzsébet magyar királyné is. Az angol királynő 40, a walesi herczeg neje 45 évesek voltak, midőn első unokájuk született.

* **Izland szigetén**, épen úgy mint Új-Zelandban, nincsenek hüllők. Kigyót, békát, gyíkot ott még nem lehetett látni.

* **A czethalak korát** a halhéjlemezekről lehet megtudni, melyek évről-évre szaporodnak. Erről tudták meg, hogy 3—400 éves czethalak is vannak s még nagyon élénkek.

* **A dadogást** újabb tapasztalatok szerint költség nélkül s aránylag nem nagy fáradsággal meg lehet gyógyitani, ha a dadogó 10 napig teljesen néma, azután 10 napig csak suttogva beszél s a következő 15 nap alatt fokozatosan használja hangját, de mindig kimélve.

* **Az emberi testnek** egyetlen része a szemlencse, mely állandóan nő, még azután is, midőn a test egészében már megszünik gyarapodni.

* **A lélegzetvétel** egészséges felnőtt embernél perczenként 16—20 izben történik s igy egy nap 20 ezernél többször fordul elő.

Lotz Károly

Hazatérő juhnyáj és Alföldi tanya c. Lepei repr.

Gerő Ödön. A magyar népéletkép. Magyar Művészet 1927. 6 l.

KIADJA AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

Lotz Károly

Vas. Ujs 1905. 107. l.

Lotz képei a Műcsarnokban. *Lotz* Károly hátrahagyott festményeinek és rajzainak nagyérdekű kiállítása február 14-ikén nyílik meg a Műcsarnokban. *Feszty* Árpád elnöklete mellett dolgozott egy bizottság azon a nagy feladaton, hogy a Műcsarnok helyiségeiben elhelyezhessék Lotz hagyatékának óriás anyagát. A nagy művésznek falfestményekhez készült kartonjai maguk oly számosak és nagyok, hogy alig birták helyhez juttatni. Pedig épen ezeket alig ismeri a közönség, mert részint magán helyeken pompáznak, részint a helyek rendeltetésénél fogva figyelemmel nézni sem lehet. Ilyen az Operaház nagy mennyezeti festménye, az Olympus. Ez Lotz fali képeinek legnevezetesebbike, de oly magasságban van, hogy a részletek és rajzok szépségét csak azok az óriás papirsávok tüntetik föl, melyekre a művész alkotó gondolatát lerajzolta. A Műcsarnok minden helyiségét elfoglaló kiállítást *Berzeviczy* Albert kultusz miniszter febr. 14-én d. u. nyitja meg.

A kormány *képvásárló bizottsága* báró *Forster* Gyula elnöklésével ülést tartott a Műcsarnokban, sorba járta a kiállítási termeket és elragadtatással szemlélte festőművészetünk nagy mesterének alkotásait. A szemle után egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy az *egész gyűjteményt az állam számára kell megszerezni.*

A Nemzeti Szalonban [illegible]

„PAT“ PATERSON MOZICSILLAG.

PESTI HIRLAP
SZINES KÉPUNK: LOTZ KÁROLY: TAVASZI FUVALOM.

Pesti Hirlap Vasárnap 1935. 12. sz.

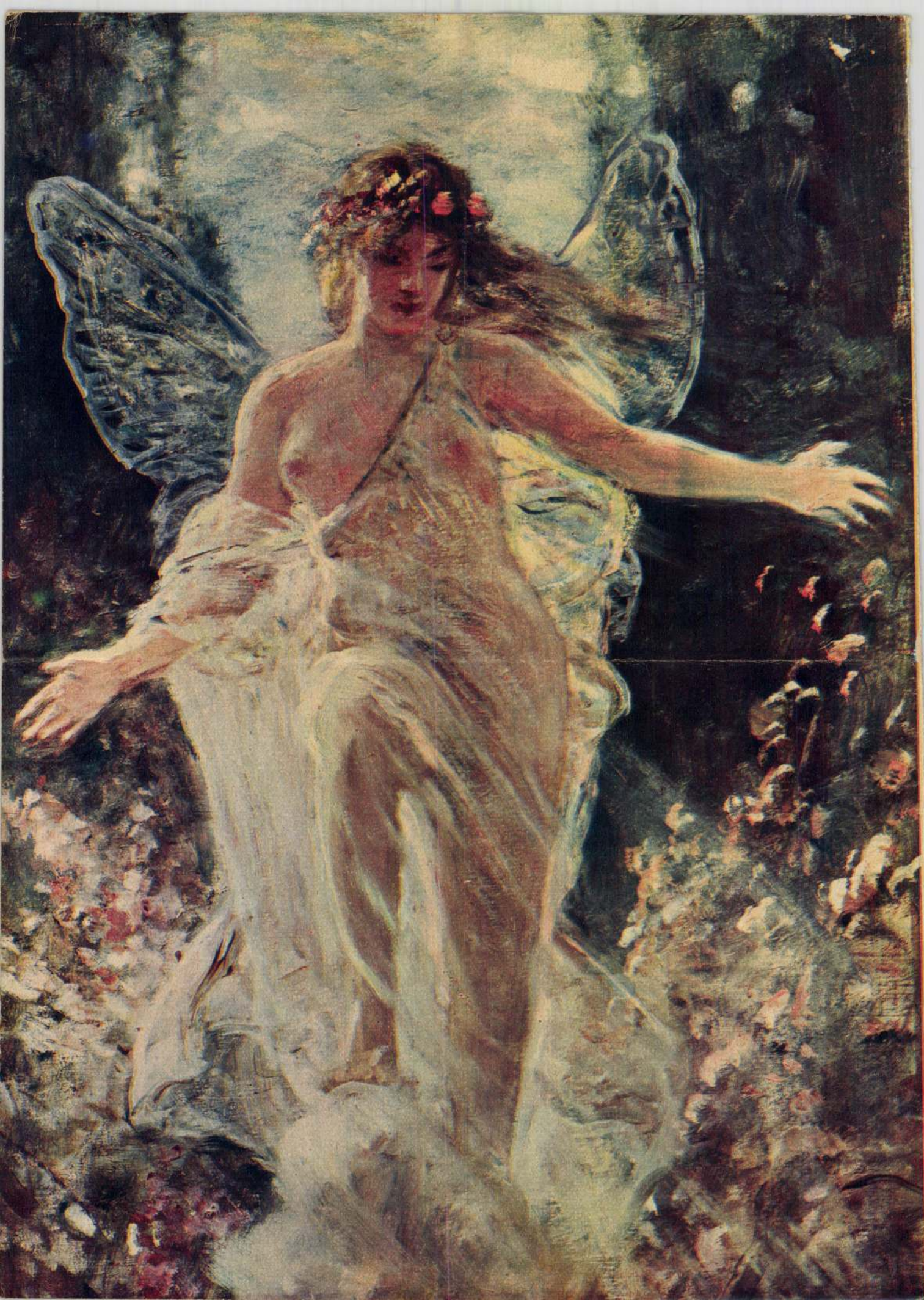

Lotz Károly

az Ernst-múzeum retrospektív kiállításán szerepeltek művei

NM 1930. I. 5.

LOTZ KÁROLY: ÁMOR ÉS PSYCHE

gyógyítási módunk van, amelynek lényegével még a laboratórium sincs tisztában, eredményeiben pedig napról-napra gyönyörködhetünk!

Valami üzletszerü miszticizmus veszi körül az Amerikában oly népszerü Keeley-féle antialkoholista intézeteket is, amelyekről legújabban Jules Huret egy rendkívül élesszemü francia ujságíró ad kimerítő leírást „En Amerique" című munkájában. Ezek az intézetek húszéves fennállásuk óta több mint 300.000 iszákost kezeltek és gyógyítottak ki szenvedélyéből. A kigyógyultak azzal adtak hálájuknak kifejezést, hogy egy Keeley League nevü egyesületet alakítottak. Ez a szövetség az antialkoholizmus és a Keeley módszere érdekében állandóan működik, már 30.000 tagja van és az intézetből valóságos intézményt csinált.

Egyik nagyobb telepük New-York mellett White-Plain helységben egy sürü park közepén épült. Huret elmondja, hogy az odavezető útat keresve egy úriemberrel találkozott, akinek nagy pocakja, borvirágos orra azt gyaníttatta, hogy közvetlen fölvilágosítás nyerhető tőle.

Tényleg úgy is volt.

— A Keeley-intézet? Magam is oda igyekszem, — válaszolt a gentleman. — Betegei közé tartozom és ott kezeltetem magamat.

Az ujságírót ez az őszinteség kissé meglepte és bátortalanul kérdezte tovább:

— Ön alkoholista?

— Az vagyok. Már három hete vagyok itt. Veszettül ittam azelőtt, most már semmi gusztusom az italra és jobban érzem magamat.

— Ugyan mit ivott?

— Naponta egy liter whiskyt és egy félliter ürmöst.

— És a maga jószántából jött ide?

— Azaz, hogy a feleségem és a lányom hoztak ide. Ha nem jöttem volna, már meghaltam volna. Patkányokat és kígyókat láttam mindenütt.

— És azt hiszi, hogy sohasem lesz többé kedve inni?

— Igen, hiszem. Egy barátom, aki épp oly részeges volt, mint én, nyolc esztendő előtt került ki innen és máig sem iszik.

— Hát a kezelés miben áll?

— Napjában négyszer beleszúrnak a karomba és valamit beléfecskendeznek: hogy mit, azt magam sem tudom.

— Sokan vannak itt?

— Lehetünk most vagy húszan.

Egy vörös fából épült házikó mellett elhaladva a páciens figyelmezteti kisérőjét:

— Nézze csak, ebben a házban öt vagy hat asszony lakik, mert a nőknek külön épületük van ám. Szép asszonyok! Vannak köztük egészen fiatalok is. Egyike ivott, másika morfinista volt; most kezelésben állanak.

Mire a főépülethez értek, dr. Boals, annak a fióknak a vezetője fogadta az ujságírót és vezette végig a kényelmes, tiszta lakószobákon, fürdő- és társalgó helyiségeken, amelyek azonban semmi sajátosságot sem mutatnak. Érdekes azonban, hogyan fejtegeti dr. Boals az intézet célját:

— Az iszákosság, — úgymond, — betegség. Akik az ellenkezőt állítják, nem tudják, hogy mit beszélnek. Aki ebbe a betegségbe esett, ép oly kevéssé tud védekezni ellene, mint a tifusz-beteg az ő baja ellen. Kezeltetnie, ápoltatnia kell magát. Keeley doktor fedezte föl a betegség lényegét, ő fedezte föl a gyógyszerét is. Minden ember, aki valamely okból, akár mert az ízlése úgy hozza magával, akár azért, hogy a búskomorságát űzze el vele, akár pedig temperamentuma gyöngeségéből kifolyólag inni kezd, idővel okvetlenül iszákossá válik. Ez azután az idegrendszer egy beteges állapotát hozza magával. Az idegsejtek nem működnek többé, csak úgy, ha az alkohol befolyása alatt állanak s ebből származik az a parancsoló kényszerüség, amely ezeket az embereket a szeszre utalja és amelyet azelőtt meg nem értettek. Éppen úgy könnyü lesz megérteni, hogy amikor az

Ifj. Nerfeld Ferenc amatőr-fényképe

Berzeviczy Albert miniszter megnyitja a szolnoki műtárlatot

egész idegrendszer megkívánja azt, ami létalapjává vált, a beteg föltétlenül enged a szükségletnek és az alkohol-fogyasztásnak rabjául esik, bármit is mondanak neki és bármily szent fogadalmakat tesz is ellene. Hogy tehát meggyógyítsuk az iszákost, vissza kell adnunk szerveinek természetes életfeltételeiket. Ebben áll a Keeley doktor egész titka.

— De ha Keeley doktor erre képes volt, úgy nemcsak nagy túdós, hanem az emberiség jótevője is!

— Tényleg az, — felelte nyugodtan a tanítvány.

— Hogy van az mégis, hogy rendszere nem terjedt el az egész világon, Európában, Angliában, Franciaországban, ahol az alkoholizmus végül éppen oly nagymérvü pusztításokat fog véghez vinni, mint Amerikában?

— Ez tényleg sajnálatos, — hagyta helyben dr. Boals.

— Talán kedvezőtlenül fogadta a kritika a Keeley doktor fölfedezését?

— Csak olyanok kritizálhatják meg, akik nem ismerik.

— Hogy, hogy?

— Az ő szereit nem ismeri senki. Titkosak és szabadalmazva vannak.

Az orvos észrevette, hogy interviewerje e válaszszal be nem éri és folytatta fejtegetéseit:

— Kérem, értsük meg egymást. A mi gyógyszereink Dwightben készülnek Keeley személyes felügyelete alatt és innen küldetnek szét a különböző Keeley-intézetekbe: van ilyen már minden államunkban, New-Yorkban és Massachusettsben kettő is. Az intézetek vezető orvosai megelőzőleg a Keeley laboratóriumában dolgoznak egy darabig. A szabadalmak kiaknázására és a Keeley-féle kettős arany-chlorür előállítására egy hatalmas pénzcsoport alakult és mondhatom, nem vallották kárát.

... Ime az óriási különbség az amerikai és az európai fölfogás között. Nálunk a túdós fizetése legföljebb a dicsőség. De ez sem biztos, mert az egyetlen, ami neki bizton kijár, az intrika s az irigység. Amerikában a tudós is merkantilista, aki azt mondja: rendelkezéstekre bocsátom tudományomat, fölfedezésemet, de csak úgy, ha jól megfizettek érte. Vannak az amerikai orvosok között, akik nem rajonganak a Keeley gyógymódjáért, eljárása kalmárszerűségén azonban egy sem talál kivetnivalót.

De térjünk vissza az interviewhoz.

— Mibe kerül a kezelés?

— Száz dollárba az ellátás, a lakás kivételével.

— És meddig tart?

— Rendesen négy hétig kezeljük az alkoholistákat, négytől hat hétig a morfinistákat és opiumevőket és négy hétig a mértéktelenül dohányzókat, neurastheniásokat.

— A maguk jószántából jelentkeznek fölvételre az önök ápoltjai?

— Magától értetődik. Akarata ellenére nem lehet az iszákosságból kigyógyítani senkit. Akik hozzánk jönnek, azért jönnek, mert megborzadtak önmaguktól, az állapottól, amelybe őket szenvedélyük juttatta, vagy mert úgy érzik, hogy egy lábbal már a sírban vannak. Tudják, hogy el vannak veszve, ha nem tesznek le az italról és maguktól még sem képesek erre, bármennyire is fölteszik magukban. Hisz éppen ezen képtelenségük az ellentállásra az itallal szemben, ez a betegségük. Úgy jönnek hozzánk, mint a mellbetegek a szanatóriumban gyógyulást keresve.

— Hogyan történik ez a gyógyítás? Rábeszélés utján?

— Szó sincs róla. A kezelés tisztán gyógyszeres.

— Be vannak zárva betegeik? Hogyan küzdenek önök a szesz szükséglete ellén?

— Mi nem fosztjuk meg őket az alkoholtól. Az első napokban adunk is nekik mérsékelt mennyiségüt, ha kérnek. De a gyógyulás éppen ezen szükségletnek, amelytől annyit szenvednek, eltünésével, megszünésével megy végbe. Három-négy nap elteltével a szesz utáni vágy teljesen elmulik és a beteg nem kiván többé szeszes italt.

— És miben áll a kezelés?

— Orvosságot kap a beteg, azonkivül befecskendezéseket alkalmazunk. Kétórai időközökben nyolc adag gyógyszert fogyasztanak el naponta, továbbá négy befecskendést kapnak napjában a bőrük alá.

— Ugy-e bár az önök gyógymódjának az is a célja, hogy a beteg képzelőtehetségére hasson, benne illuziókat ébresszen? A befecskendésekhez talán néha vizet is használnak vagy más közömbös folyadékot, amelynek nincs is gyógyító hatása?

— Mint mondottam, a mi kezelésünk tisztán orvosi. Gyógyszereink tudományosak. Mi nem vagyunk szélhámosok.

— Tudom. De vajjon nem képesek az önök gyógyszerei a beteg egészségét más irányban károsan befolyásolni azalatt, hogy kigyógyítják az iszákosságból?

— Legkevésbbé sem, sőt ellenkezőleg. Négyheti kezelés után betegeinkre nem lehet ráismerni. Nemcsak, hogy elvesztették kedvüket a szeszes italoktól, hanem testileg is megerősödtek; szellemi életük tiszta és tevékeny, gondolkodásuk összefüggő, étvágyuk, emésztésük jó, arcszinük üde. Gyakran mondogatják, hogy tíz évvel fiatalabbnak érzik magukat.

— Mely körökből verődnek össze az önök betegei?

— Azt mondhatnám, hogy a társadalom összes rétegei vannak képviselve nálunk. Kigyógyítottunk mi már szenátorokat, képviselőket, ügyvédeket, papokat, minisztereket, katonákat, üzletembereket, munkásokat... mindössze háromszázezret. 17.000 közülök orvos volt.

— Megesik gyakran, hogy valamelyik gyógyult betegük visszaesik?

— Hogyne. Sőt elég gyakran. De erről nem tehetnek a Keeley doktor szerei. Hát akinek hörghurutja vagy valamely bőrbaja volt, nem eshetik-e ismét vissza a betegségébe, amikor már rég ki volt gyógyulva? Ha a páciens nem vigyáz magára, könnyen recidivál kétszer, háromszor is. Éppen így áll a dolog az iszákossággal is. De a nálunk kigyógyult beteg magától sohasem adja magát újra az italra: a társaság, a jóbarátok viszik bele.

— Mindig eredményes az önök kezelése?

— Mindig. Nem tudok rá esetet, hogy valamelyik betegünk úgy távozott volna, hogy ne lett volna teljesen megelégedve az eredménynyel, amelyet elértünk. Különben is betegeink kilenctizedrészét kigyógyult iszákosaink ajánlásának köszönhetjük. A Keeley-liga, amelyet volt pácienseink maguk között alakítottak, a mi legjobb reklámunk.

— Sok a nő betegeik között?

— Sok, de ezek nem mind alkoholisták. Nagyobbik részük morfinista vagy idegbajos. Ezek számára is van egy külön kezelési módunk, amely szintén dr. Keeleytől való.

— Azt beszélik, hogy az önök gyógyszereinek alapját az alkohol quintesszenciája és igen erős étherek alkotják, amelyek oly fokig telítik a szervezetet alkohollal, hogy megutáltatják vele az ő rendes italait.

Dr. Boals mosolygott és csak annyit válaszolt:

— Ez a Keeley doktor titka.

SZERB ZSIGMOND DR.

LOTZ KÁROLY: TÁNCOLÓ PARASZTOK I.

a konyhába hívták, — Boriska pedig kíváncsi érdeklődéssel merült el az utolsó oldalon, ahol az ő erőteljes betüivel a következő pár sor állott:

„. . . A szerelem első föltétele a becsülés. Akit nem becsülünk, azt nem szeretjük. Ha a tilos szerelmet üző asszonyok csak sejtenék is, mennyire süllyednek éppen annak szemében, aki előtt jók, tökéletesek akarnának lenni, soha se adnák magukat a sikamlós pályára.

Ami szépet egy házasember egy másik asszonynak mond, az mind hazugság, pillanatnyi gerjedelem szülte blaszfémia. Az élet, az üdv, a tisztalelkü hű feleség szemében van, aki oly magasan áll a szerető fölött, mint az ég tiszta azurja a mérges gőzökkel telített mocsarak fölött."

Boriska hirtelen becsapta a könyvet. Tetőtől talpig átvonaglott rajta a megsértett női hiuság pokoli kínja. Mire Vilma bejött, már kalap, kabát, keztyü, minden rajta volt.

— Hova oly sietve az istenért? Sándor mindjárt jön, együtt uzsonnálunk — szólott kedvesen Vilma.

— Köszönöm, majd talán máskor, egy sürgős levelet kell még ma a postára adnom.

. . . Az alvó kastély másnap nem nyitotta fel a szemét. A legutolsó kukta is messzejárt, a tizedik határban robogó vonaton.

Itthon pedig kitisztult a lég, Török Sándor föllélegzett, mint aki rossz álomból ébred és ujongó örömmel hintáztatta a borzas kis leányát:

— Hopp Lilike, hopp!

Keeley's Institute

Nem kell a statisztika száraz adathalmazaihoz nyulnunk és nincs szükségünk az antialkoholista-egyesületek kék füzeteire, hogy fölismerjük a végtelenül nagy csapást, amelyet a szesz mértéktelen élvezete évről-évre az egész müvelt és müveletlen világra mér. Csak nyitva kell tartanunk szemünket és egy kissé a dolgok mélyébe néznünk, hogy meglássuk a pusztítást közelben és távolban, fent és lent, az udvarok pezsgőmámoros termeitől, a csatorna árkában fetrengő, kozmapálinkától őrjöngő szerencsétlenig. Nagy út, pedig nem egy tette már meg, vezetője, elvesztője pedig a szesz volt.

Mialatt azonban a külföld már kezd tudatára ébredni, hogy micsoda hatalmas veszedelemmel állunk itt szemben és ennek megfelelően vértezi magát a kék kereszt égisze alatt, nálunk az emberbarátoknak még csak egy lelkes kis csoportja az, amely a küzdelem módjai fölött töpreng, mert a küzdelem eredményes megkezdéséhez hiányzik az, amiről már Montecuccoli megmondotta, hogy nélküle nem lehet háborút viselni.

Az antialkoholista mozgalmaknak nagy gyengesége az is, hogy maguk az orvosok sem ismernek oly módvagy gyógyszert, amelylyel az alkoholistát végzetes szenvedélyének rabságából kényelmesen és biztosan meg lehetne szabadítani. Igy azután érdeklődéssel kell fogadnunk minden közlést, amely a realitás színével bír és nem szabad orrunkat fintorítanunk, ha talán kissé kuruzsló szaga van is, mert az első a beteg érdeke, a fő hogy annak használ-e? Azután az orvostudományra nézve is áll Molière mondása: Je prende mon bien, ou je le trouve. Én édes istenem, hány gyógyszerünk és

Ujdonk 1904. X. 40 sz.

Vilma. Angyalt látott az új barátnőben és csak az fájt neki, hogy Sándor is közömbösen jött-ment, végezte a dolgát a szép szomszédasszony jelenlétében, hogy néha bosszankodott is miatta.

Egy szép augusztusi estén Boriska megint Vilmánál volt. A cseléd későn jött utána s amikor Boriska emiatt túlzott tüntetéssel haragudott, Vilma nyugodtan mondta neki:

— Szívesen marasztallak, de ha mindenképpen menni akarsz, majd hazakisér Sándor.

— Nem, nem! Nagysád oly szívesen látott vendég nálunk, hogy éppen lekötelezettjei vagyunk annak a késedelmező szolgának, — szólt oly feltünő idegenkedéssel Török, hogy Vilma elpirult a méltatlankodástól.

Boriska ellenben, hirtelen felállott és merész kedvességgel fordult Török felé.

— Sajnálom, de nem maradhatok. Csakugyan megköszönöm, ha szíves lesz és hazakísér.

— Rendelkezésére állok asszonyom, — szólott Török, fehérebben mint a frissen meszelt fal.

Egyetlen szót se szólottak az egész úton. De szivük, agyuk tele volt egymást gyűlölő, egymás ellen összeesküvő gondolatokkal. S mégis e néma éjjeli séta, amely tündöklő holdfényben, sűrű parkrészletek árnyas kanyarulatain, virágillat kíséretében tizenöt percig tartott — legékesebb bizonyítéka volt két olyan szív egymásfelé gravitáló, egymást vérig gyűlölő lobogásának, akik között a pillanat durva kézzel tépte föl a régmúltban már lezárultnak vélt szerelmi aktákat.

A két sárkányt ábrázoló rácsos kapu előtt Török egy hideg, fagyos jó éjszakát mondott.

Boriska ajakán gúnyos, diadalmas mosoly vonult végig. És hirtelen, mint a lecsapó villám, a férfi nyaka köré fonta vállig fölhasított csipkeujjából kiszökkenő két gömbölyü karját.

— Miért ez a vergődés Sándor? — suttogta gyöngéd, mámorosító hangon.

— Eresszen el, — nekem semmi mondanivalóm nincs önhöz, — szólt elszédülve Török.

— Nem kívánok egy kétkötetes szerelmi ömlengést, de ajakáról egy szóért, lelkem egész sorvasztó vágyával epedek. Miért késik a kimondásával? Miért tagadja? Holott egész lénye, viselkedése, tartózkodása, minden azt bizonyítja, hogy szeret, hogy most is őrülten szeret.

Török Sándorral forgott a világ.

— Ne, tovább asszonyom, mentsen meg attól, hogy udvariatlan legyek! Menjen be, aludjék jól, hogy holnap még emlékezni se tudjon a mai átkos napra.

Nem fejezhette be. Egy tüzes ajak zárta le ajakát, és ő heves mozdulattal tépte le magáról az asszonyt.

— Ereszszen, — én házasember vagyok, — a feleségem, — a gyermekeim —

Az asszony egy pillanat alatt leeresztette a karját és keserü kacagás csendült föl ajakán.

— Ó milyen ostobák a férfiak! Milyen ostoba vagy te! Hogy te házas vagy, az csupán az én tragédiám. De én szabad vagyok, te engem szeretve senkit se sértesz . . . te boldog vagy . . . neked nem lehetnek aggodalmaid!

A zavar, a meglepetés, a lelki és fizikai fölháborodás e pillanatában Török Sándort megtévesztette ez a hamis szofizma. Az asszony végre is igazat mond. Szabad, szép asszony azt tehet magával, amit akar. A szerelem mesgyéjén tilosba tévedők ennél kényelmesebb morálra nem is akadhatnak. Es ahelyett, hogy futott volna haza, a hű feleséghez, a négy kis csacsogó madárfiókhoz, egyszerre új, zabolátlan, ingerlő érzelmek kötötték ehhez a sárkányos kapuhoz. Most már ő nyújtotta karját az asszony felé, de Boriska egy gyors mozdulattal besurrant a kapun és csak a rácson nyújtotta feléje a kezét.

— Pá kedvesem. Most menjen szépen haza. Holnap is nap lesz. Sok-sok egymás után, édes, gyönyörteljes napok.

Török Sándor ott maradt egyedül, mint az útszéli bálvány.

— Eh mit! Aludjunk egyet. Ez az óra úgy látszik a kisérteteké, holnap majd szembenézünk velük.

*

Csakhogy erre már nem volt ideje. Az asszony újra és újra megjelent és mámorító szépségével, a kacérság ezer alattomos fogásával, matematikai kegyetlenséggel élesztette benne új lángra a régen kialudtnak hitt szenvedély tüzét. Nem telt bele egy hónap és Török Sándor őrült kínok közt állott a kétségbeesés örvényének szélén. Mire eljött az ősz, nem ismert magára és vad kacagás tört elő ajkán, amikor a csókok lázában a mindig elégedetlen Boriska ezt suttogta neki:

— Gyáva vagy. Kishitü vagy. Folyton rémképeket látsz. Nem akarod megérteni, hogy nincs semmi szép, semmi nagy, csak ez a pillanat, amelyben két szerető szív egymásra borul.

Török Sándor mintha csakugyan nem értette volna a lelkére szálló őrült kárhozatot. Reggel esküdözött, hogy feléje se megy többé a szép kisértőnek, de ha jött az este, ha nyúltak az árnyak, ereiben leküzdhetetlen vágy, égető kínok lobbantak föl. Talán meghalt volna, ha nem vehette volna puskáját és séta, vadászat ürügye alatt nem mehetett volna a „Remetesziklánál" váró szép szomszédasszonyhoz. De különös! Amíg távol volt tőle, rohant feléje minden idege; amikor pedig ott állott előtte, szó nem jött ajakára, karja lehanyatlott ha ölelni akart, s ugyane pillanatban őrült táncot jártak körülötte, a könyve, a felesége, a gyermekei képe. Igy aztán ha szerelmes szavakat suttogott is, kíséretül olyan pillantás gyult ki a szemében, amelylyel bátran le lehetett volna ütni az utonálló gonosztevőt.

Boriska már nagyon sokszor megijedt ettől a pillantástól.

— En nem tudom mi lelt! Ha valaki se hús, se hal, akkor maradjon a felesége szoknyája mellett.

Néha javulni látszott a helyzet. De szerelmük hovatovább valami vad, vércseszerü jelleget öltött. Csókjukban benne volt a karmolás gyönyörűsége, ölelésükben egy parázs verekedés minden föltétele.

Boriska egy idő óta ritkította Vilmánál a látogatásait. November közepén, hogy feltünő ne legyen a hosszas kimaradása, mégis átsétált hozzá. Kissé remegve, titkos kíváncsisággal nézett szét a családban, nincs-e egy jel, egy hang, egy árnyalat, amely mutatná, hogy változás állott be a házasok lelkiéletében?

De úgylátszik, vannak süket és vak asszonyok, akiktől zörrenhet a levél, susoghat a haraszt. Ilyen Vilma. Ajkán nyugodt mosoly, szemében vidám derü, halántékán sehol egy átgyötrődött éjszakáról beszélő redőcske. Vajjon csakugyan olyan vak és süket volna?

— Képzeld Vilma, — kezdte merész, kutató pillantással Boriska, — én már el is rendeztem a téli estéinket, amelyek nemsokára beköszöntenek. Természetesen, sakk, zene, könyvek. Én énekelek, az urad csinosan hegedül, majd meglátod mennyit fogsz tapsolni. Apropos! Úgy veszem észre, az urad mostanában sok időt tölt házonkívül.

— Ah persze! kell neki a csend, a magány. Adatokat, gondolatokat gyűjt a készülő munkájához. Te nem is tudod, hogy ő milyen jeles ember. Képzeld, könyvet ír.

— Ah! Regény? Költemények?

— Több azoknál. Komoly tanulmány. De nini! Ami még sohasem történt, most a fiókjában felejtette az kulcsot.

Vilma előkereste az iróasztal fiókjából az írott csomagot és büszkén adta át Boriskának. Vilmát abban a percben

Lotz Károly festő M.D.K.

Müve restaurálva.

Lovak

Csenteryné Nagy Zsuzsa: a MNG az 1959-es évben 200.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

tossággal és erővel. Egy másik arczképet is közlünk ez alkalommal. Ez *Szenes* Fülöp női arczképe, mely élénk, festői felfogásával vonja magára figyelmünket. Többé-kevésbbé arczkép-számba megy *Innocent* Ferencznek «Madrigal» című festménye is, a melyről két éneklő fiatal leány tekint felénk abban a tetszetős szinezésben, a mely a közönség egy részét már rég megnyerte a művész részére.

A *szobrászati* művek közül kettőt mutatunk be. Az egyik, *Damkó* József «Nemzetes asszony»-a a népies művészet barátainak bizonyára tetszeni fog. A másik Szilágyi Dezső domborművű arczképe *Istók* Józseftől. A jeles fiatal művésznek sikerült megsejtetni azt a hatalmas elmét és nagy akaraterőt, mely a nagynevű államférfiú erélyes arczvonásaiban oly félreismerhetetlenül nyilvánult. Az emlékmű a Magyarországi Kárpát-Egyesület megbizásából készült s a tarpataki völgyben egy szikla oldalán fogják felállitani.

A tárlat festményeinek és szobrainak bemutatását jövő számainkban folytatjuk.

A ROMÁN TRÓNÖRÖKÖS CSALÁDJA.

Bukarest, 1903 november.

A román uralkodó-család október 16-án ünnepelte a trónörökös második fiának, Miklós czár keresztfiának: *Miklós Ferdinánd* román királyi herczegnek keresztelőjét Szinajában.

A trónörököspárnak négy gyermeke van már, az első *Károly* herczeg, a ki most tiz esztendős; utána a kilencz esztendős *Erzsébet* herczegnő következik, őt a négyesztendős *Mária* herczegnő követi s végül a legfiatalabb, a két hónapos *Miklós Ferdinánd*.

A trónörökös, Hohenzollern Ferdinánd herczeg, unokaöcscse Károly királynak. Most harmincznyolcz esztendős és a román tüzérség főfelügyelője. Nagyon művelt, a társas érintkezésben is igen kellemes, mégis túlozna, a ki azt mondaná, hogy csak kicsit is népszerű.

Nem sokkal népszerűbb a trónörökösné sem, *Mária* nagybritanniai és irlandi herczegnő, a ki most huszonnyolcz éves, bár kiváló asszony.

A ROMÁN TRÓNÖRÖKÖSNÉ.

A ROMÁN TRÓNÖRÖKÖSNÉ GYERMEKEIVEL.

mégis csak Dolgoruky Miklós herczeget, a főhadsegédét küldte maga helyett Szinajába a keresztelőre. *Sebestyén Ede.*

TIZ ÉVES HEGEDŰMŰVÉSZ.

meghivta az udvarhoz, gyönyörködött játékában s a kis művésznek gyémántos melltűt ajándékozott elismerése jeléül.

Nekünk, honfitársainak, most nyilik először alkalmunk arra, hogy művészetében nyilvános hangversenyen gyönyörködhessünk.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Gróf Széchenyi István összes munkái. Kegyeletes kötelességet teljesít alapítója iránt s e mellett igen nagy szolgálatot tesz irodalmunknak az Akadémia, a mikor — nemrég hozott határozata alapján — most kiadja Széchenyi összes munkáit. A nagy hazafi naplóit, beszédeit, leveleit, uti jegyzeteit, hirlapi czikkeit már régebben kiadta az Akadémia, még életében megjelent s többé-kevésbbé történeti jelentőségűvé vált könyvei, röpiratai azonban könyvkereskedői úton épen nem, antikváriusoknál is már csak ritkán kaphatók. Ezért határozta el az Akadémia Széchenyi-bizottsága, hogy Széchenyi műveit sajtó alá rendezi. Széchenyi összes munkái, a német nyelven irt Blick-et ide nem értve, öt negyven íves, kötetben fognak megjelenni, az Akadémia eddigi Széchenyi-kiadásainak alakjában és betüivel. A két első kötet (Hitel, Világ, Stádium, A Kelet népe, Politikai programmtöredékek) még 1904-ben kerül a könyvpiaczra. Közös előszó gyanánt az Akadémia ujra kiadja *Gyulai* Pálnak «*Széchenyi István mint iró*» című tanulmányát. Minden munkát egy-egy külön tájékoztató előszó fog bevezetni, a munka jellemzésével, hatásainak s a nyomában fakadt irodalomnak méltatásával. A szövegben a Széchenyit annyira jellemző nyelvtani sajátságokat és mondattani különösségeket s a helyesirást is változatlanúl megtartják. A függelékben lesz a Széchenyi-Szótár, a mely az irónak a nyelvújításhoz való viszonyát világítja meg. A tájékoztató előszókat *Kautz* Gyula irja. A műveket *Szily* Kálmán főtitkár rendezi sajtó alá, ugyanő szerkeszti a függeléket.

Versek. *Rákos* István «*Úton, útfélen*» című verskötetében sok mindenfélét találunk: szerelmet, családi érzést, hazafiságot, elmélkedést, — csak épen költészetet keveset. A gondolatok, melyeket a

Lotz Károly: Női arczkép.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

I.

A képzőművészeti társulat mostani kiállítása már a kiállító művészek nagy számánál fogva is méltán számíthat a közönség élénk érdeklődésére. Az ősz mestertől, Lotz Károlytól kezdve egészen a legfiatalabb nemzedék képviselőiig képzőművészeink hosszú sorával találkozunk, habár nehány jelesünk, — köztük különösen Benczúr Gyula — elmaradását lehetetlen észre

Kellemes meglepetést szerez az elrendezésben eszközölt újítás is. A második nagy termet ugyanis négy részre osztották s így négy kis helyiség jött létre, melyek bútorokkal is el lévén látva, barátságos szalonokúl tűnnek fel a tárlat látogatóinak. Úgy ez az új beosztás, mint az egész tárlat hatásos kárpitozása Karlovszky Bertalan jeles művészünk finom izlését dicséri, a ki a legnagyobb készséggel buzgólkodott a kiállítás e vonzó külső keretének megteremtésében.

A kiállított 623 műtárgyról egyenként nem emlékezhetünk meg. Bemutatjuk azonban a tárlat több becses és jellemzetes darabját képben is.

A nagyobb kompozicziók között a legnagyobb *Vágó* Pál festménye, melynek hivatalos czíme: «*Szeged szebb lesz, mint volt*» s mely azt az emlékezetes eseményt örökíti meg, midőn a király 1879-ben megjelent a Tisza árja által romba döntött város kétségbeesett lakossága között s atyai szeretettel kimondotta ama mindenkibe új erőt öntő szavakat. Nagy nehézségekkel járt e feladat helyes művészi megoldása. Föl kellett tüntetni egyrészt a romboló elemnek szörnyű pusztítását, másrészt pedig megjeleníteni a romok fölött a királyi szavakból kelő reménysugárt. Hosszú évek szorgalmának eredményeként előttünk áll Vágó kész műve. Központja a király, kinek kiséretében ott láthatók az ősz Kreminger prépost, mellette Pálffy Ferencz, Szeged város polgármestere, Dáni Ferencz, az akkori főispán, Németh püspök, Dobó kanonok s még számosan, kik között a csoport végén majdnem elrejtőzik Tisza Kálmán akkori miniszterelnök és belügyminiszter jellegzetes arcza. A nagy veszedelemtől oly kegyetlenül sújtottak nagy változatosságban vannak föltüntetve a képen, a mely

tükröződik, a mi a levegő őszies borongásába illeszkedve, a képet megkapó hatásúvá teszi.

Egészen más hangulatot árulnak el azok az alakok, a kiket *Csók* István mutat be nekünk «Oláh czigányok» czímű képén. Ezeknek életében nincsenek különösebb érzelmi pillanatok. Egyformán folyik az ős-idők óta, festői mozzanatokban és szinekben azonban kifogyhatatlan.

Egy másik életkép, a *Poll* Hugóé, a falu csöndes életébe enged bepillantást, a hol «A vizsga» a nagyobb események közé tartozik. A vizsgát tevő apróságok s az eredményre kiváncsi szülők igen hatásosan vannak a képen szembeállítva. Az ügyhöz méltó komolyság minden arczon s a szabad ég alatt lefolyó egész jeleneten a délutáni nap fénye játszadozik.

A napfény festői hatását azonban még nagyobb erővel aknázza ki *Zemplényi* Tivadar, a kinek festményei a biztosság és gondosság mintaképei. «Férj és feleség» czímű képe is a művész minden jelességét mutatja. Sehol egy rajzhiba, vagy bizonytalanság a szinérzékek elosztásában. A magában véve igen egyszerű tárgyú kép — ebédelő fáradt földművelő s mellette a felesége, a ki az ebédet hozta, — a kivitel jelességénél fogva leköti a figyelmet.

Biztosan tartja kezében az ecsetet *Ujváry* Ignácz is és szivesen fog bonyolódottabb feladatokba. Az «Esti porban» czímű festményében a széllel és a porral küzdő, hazatérő libaőrző fiút és munkásleányt ábrázol; úgy ezek helyzetének, mint a sajátos fényhatásnak feltüntetése nem tartozott a könnyebb feladatok közé.

Jendrassik Jenő «Magdolná»-ja nem a bibliai bűnös asszonyt tünteti föl, hanem egy modern nőt, a kinek egész lényét átjárják azok a gondolatok, a melyeket bűnének tudata idéz fel. A keleties külsőségek fokozzák a kép érdekességét.

De hogy a szent történet, a biblia se hiányozzék a bemutatandó sorozatból, itt van *Stetka* Gyula nagy képe: «Krisztus a keresztfán». Minden mellékalak nélkül látjuk a keresztre feszített Üdvözítőt, kinek megtört teste a felülről jövő dicsfény sugaraiban megdicsőűlten áll előttünk. A kép alján látható vöröses fény mint-

Lotz Károly

Irod

B. S. A. beteg Lotz.

Uj Idők 1896. II. 18 sz.

423. l.

d a vizsgálónak. Az okot, a prob-
t, amellyel ezek a vidékek maguk elé
keresni generációk egyéni, alkalmas
Gazdasági ok. Szegénység. Az adó és
ldet, pedig be jó volna egy darabka
z ember, ahol nyomor van jelen, ott
k az a boldog energia, ami minden
tnyi jótékony akciókkal, előkelő tár-
etnek hajtogatni galambpolitikusok,
minden akció csődöt mond, amely
dig nem esztétikai, morális, nem az,
yszerűen gazdasági.
Európában végig az egész vonalon
hiába, kár is szépíteni — a nép-
or, hol mennyire történik ez, ki-
matika. Csak az bizonyos, hogy
almakat, művészeteket s helyébük
n egyéb, mint egy folyvást táguló
agy város, sok más városokkal;
áros közti különbség, hogy viszont
tartozás, a városi emberség nem
egek. Hanem ahová el lehet jutni

MDK

~~Lotz Károly~~

Lotz Károly

Lotz Kornélia arcképe, o.

Ötös fogat, o.

Tájkép, o.

Szépműv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

MDK

Lotz Károly, festő

A Várkert-kioszk Lotz-freskóit
is újjá varázsolták.

Schiffer Ferenc: Az utolsó kártyaszalon

3

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. szep. 4.

Lotz Károly

Székely Bertalan leghedvesebb barátai közé tartozott.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai (Vál. és bev.: Maksay Sándor.) Bp. 1962. Képzőmův. Alap Kiadóv. – 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) – 201. l.

Lotz Károly

vezette a Mintarajztanoda és Rajztanárképezde 1882-ben megalakult „gyakorló festészeti szakontályát", az V. évfolyamot. Keleti Gusztáv, a képezde igazgatója s a felsőbb hatóságok ekkor más belátták, amit Székely Bertalan javasolt, t.i. hogy a bytontosabb festészeti tantárgy, az alakrajz. óráinak száma nevés (napi 2 óra.)

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Maksay Sándó.) Bp. 1962. Képzőmüv. Alap Kiadóv. – 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) Bev.: 21-22. l., 196. l.

Lotz Károly festő

Marastoni taniványa volt

Bodnár Éva: Néhány reformkori uj szerzeményünk 173.1.
A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Lotz Károly

sizjánál tartott székely Bertalan benédet. Ebből, valamint Kunn Kocsárdhoz és a kecskeméti polgármesterhez írt leveliből tünnek ki legszebben a művészet hivatásáról vallott nézetei

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Marsay Tanló.) Bp. 1962., Képzőmüv. Alap Kiadóv. - 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) - Bev.: 12. l.

Lotz

1906-ban Székely Bertalan már egy éve a Lotz-féle II. Mesterisko igazgató-tanára volt.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Maksay Pauló.) Bp. 1962. Képzőmüv. Alap Kiadóv. - 214 l., 321. (A művészettörténet forrásai.) - 197. l.

Lotz

- féle, 1897-ben létesült mesteriskola függetlenül működött a Mintarajztanodától. Székely Bertalan ezt helytelennek tartotta. A minisztérium később belátta, s 1908-ben közös ~~[illegible]~~ adminisztrációs vezetés alá vonta a mesteriskolákat és a Mintarajztanodát, de tanulmányi szempontból továbbra is függetlenek maradtak.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Maksay Tanló.) Bp. 1962. Képzőműv. Alap Kiadóv. – 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) Bev.: 23. l.

Lotz Károly

Székely Bertalan fanáciát gyakran kihéste.

Székely Bertalan válogatott művészeti írásai. (Vál. és bev.: Maksay Ferenc.) Bp. 1962. Képzőmű v. Alap Kiadóv. – 214 l., 32 t. (A művészettörténet forrásai.) Bev.: 31. l.

Lotz

Egy műve nekrepel a BÁV
aukciós kiáhításón

Nemzeti 1966 V. 14 Sold.

M.D.K.

Lotz

"A magyar grafika száz éve" cimmel ir Berend Ilona a Dési Huber-Kör által a Fővárosi Képtárban rendezett kiállitásról.
A több mint négyszáz grafikai müvet a centenáris ünnepségek alkalmából mutatták be, ahol a müvész is szerepel alkotásaival.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. jan. / 6-12. IV. évf
2. sz.

Uj Idők

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap

Előfizetési ára
Félévre 8 korona

Szerkeszti Herczeg Ferenc

Előfizetési ára
Negyedévre 4 korona

X. évfolyam | 1904 október 23 | 43 szám

Az utolsó tekintetes úr

Irta GÁRDONYI GÉZA — Folytatás

— Hát nem a vendéglős fia vagy?

— Nem.

— Hát?

— Az én apám vasuti őr Nógrádban.

— Vasuti őr? Hiszen akkor te kelner vagy!

— Az.

— És ilyen fiatalon!

A gyerek vállat vont. Más vendég érkezett, Két fiatal iparos féle. Leültek a szoba másik sarkába és németül beszélgettek. Az öregúr nézte őket egydarabig; aztán két kisleány jött ki a belső szobából, kékruhás szöszke leányok; az egyik négyéves forma, a másik hároméves. Mind a kettőnél bábu volt, a nagyobbiknál ágyacska is, amely a babához tartozott.

S játszottak a szomszédasztalnál.

Az öregurat elbájolta a két kis fehérarcu gyermek:

— Hogyan hívnak? — kérdezte a nagyobbikat.

— Lenkének, — felelte az föl se pillantva.

— Hát a hugodat?

— Mariskának.

— Hát kell-e szőlő?

Nekik adta a szőlőt. Gondolta majd vesz útközben másikat.

A gyermekek befutottak a szőlővel.

Az öregúr ismét magára maradt.

Unalmában a falon levő avult Rudolf-képet nézegette. A kép szeplős volt a legyek látogatásától és barna a dohányfüsttől. Az öregúr mindazonáltal megismerte, s így gondolkodott:

— Ez is olyan szeplős, mint a vőm.

És erről ismét eszébe jutott, hogy őt bizonyára várják már ebéddel. De hogyan jut haza?

S tünődve nézett maga elé.

— Vissza fogok menni azon az úton, — mondotta végre, — amelyiken jöttem. A szökőkúttól nem lehet messze a kávéház. A kávéházban majd eligazít a legény.

A pipája már kiégett. Letette az asztalra és fizetett. A pénzt egy kövér asszony vette át. Az öregúr ezzel is beszélgetést kezdett volna, de az asszony sietve tért vissza a belső szobába. Az öregúr hát fölkelt és kiballagott. Csak úgy találomra Ujpest felé indult, s ki tudja hova nem kódorog, ha meg nem pillant egy helyen három bérkocsit.

No ennek megörvendett:

— Ihol a kocsi, hazavisz ez gyöngyen!

A kocsisok kalapot emeltek, s kézmozdulattal kínálták.

Megszólította az egyiket:

— Ösmeri-e maga a vőmet, a doktort?

Már nem merte öcsémnek szólítani a kocsist se.

— A doktor urat? — kérdezte nagyot nézve a kocsis.

— Igen, Tardy doktor urat, a vőmet?

— Nem ösmerem kérem, de ha meg tetszik mondani hol lakik, odaviszem a nagyságos urat.

Az öreg gondolkozott, hogy hogyan is kellett címeznie a levelet? A levél-cím, a doktor névjegye, ott volt mindig az íróasztala fiókjában: ahányszor írt, mindig maga elé tette. De eszébe jutott:

— Budapest, nyolcadik kerület, József-körút hatvankettő. De mennyiért visz el?

— Egy forintér nagyságos uram.

Az öregúr a fejét rázta:

— Az sok. És én nem vagyok nagyságos, csak tekintetes.

Lealkudott a díjból két hatost, aztán beült a kocsiba.

Azonban alig haladtak a Király-utcáig, az öreg úr megdörgette a kocsi ablakát:

— Megálljunk csak! Baj van!

A kocsis megállott.

— Vissza kell mennünk a sörházba, — mondotta az öregúr, — ott felejtettem a pipámat!

— Melyik sörházba kéremalásan.

— Amelyiknek olyan új cégtáblája van: egy nagy kancsó sör és mellette nagy sóskiflik.

— Melyik utcában van?

— A jó fene tudja! Magának ösmernie kell a várost!

— Mégis merre felé?

— A Duna felé valahol. Egy kövér asszony a gazda, egy kisfiu meg a kelner.

— Hát, — mondotta a kocsis, — én nem tudom melyik az, de majd a Duna felé megyek, oszt tessék megzörgetni az ablakot, ahol meg kell állnom.

— Jó, — mondotta az öreg, — hát csak lassan hajtson.

IV.

Az öregúr csak estefelé került haza. A pipát persze nem találta meg. A kocsissal is veszekedett, mert öt forintot kivánt a négyórai kóborlásért. Végre is kifizette és bosszankodva lépkedett föl a lépcsőn.

Otthon már aggodalommal várták. A leves dél óta a tűzön respedt. A doktorné minden percben levizsgálódott az u'cai ablakon.

Hát nagy örömmel tártak neki ajtót.

— Hol járt? hol maradt?

Az öregúr csak legyintett:

— Ne is kérdezzetek. Minden fiákerost föl kellene akasztani!

Csak arra vidult föl, amikor a ládáját megpillantotta, a nagy lóbőrös ládát, amely valószinüleg már a vasut föltalálása előtt szolgálta a nemes csurgai Csurgó családot. Ott állt a láda az ebédlő sarkában.

— Lássátok, — mondotta az öreg, — eljött a láda utánam. Hiába, össze van szokva velem.

Elővette a ládakulcsot az erszényéből; háromszor is melléje dugta a zárnak, míg beletalált.

Akkor aztán egyenesen a láda fiókjába nyult, és elővett onnan egy nagy, vörösre fakult bugyellárist.

Az asszony ijedten kapott a kezéhez:

— Gyerünk a másik szobába, — mondotta.

Mert a cseléd már terített. Talán a gyerekre is gondolt: nem jó az ilyesmit gyereknek látni.

Bárányné se követte őket.

Az öreg aztán a másik szobában örömmel lapozgatta elő a bankókat.

— Harminc darab ezres, — mondotta a vejének. — Nesztek, olvassátok meg, nincs-e hija?

A vő kezet csókolt és örömtől sugárzó arccal fordult a feleségéhez:

— Öt év múlva ebből százezer forint lesz! Hány percent kamatot kiván édesapánk?

Az öregúr mosolyogva vont vállat:

— Micsoda kamatról beszélsz? A tietek ez kamatostúl.

Erre megint kezet csókoltak az öregnek és megölelgették, az arcát is megcsókolták.

— De most már ebédeljen atyuska!

Eznap este ismét pezsgős vacsora volt orvoséknál. Az öregúr névestéjét ünnepelték. Károly volt a neve.

Hogy délután aludt egyet a nagy fáradságra, este szinte megfiatalodva ült az asztalhoz. Pecsenye és fölköszöntő ma sem hiányzott. Az első köszöntő után megint megölelgették, elérzékenyítették. Ő aztán elmondta töviről-hegyire, hogy mit látott, merre járt; hogyan elszédült a város zúgásától, népnyüzsgéstől. Mindezt mosolyogva hallgatták.

Vacsora után elővette az öregúr a ládájából a pipáját. Régi szép tajték-pipa volt, báránytérdü, ezüstkupakos.

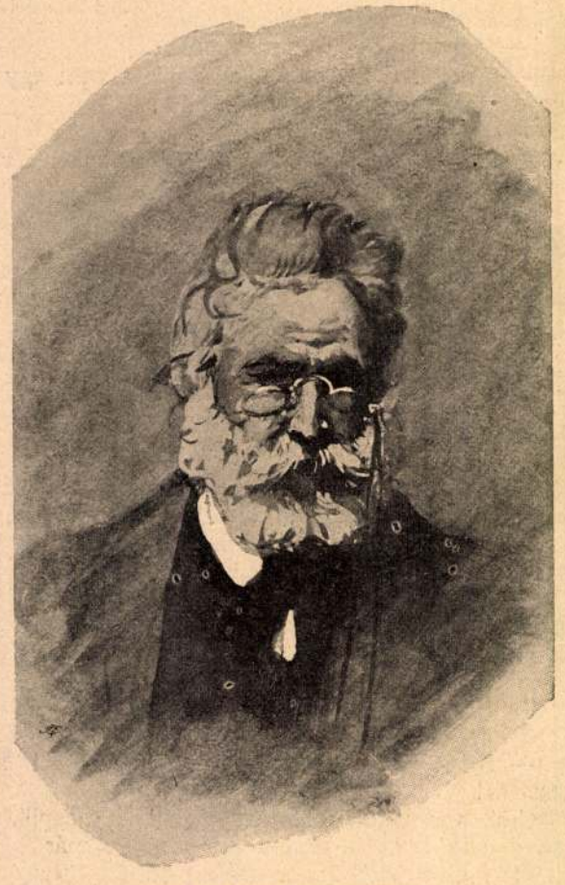

LOTZ KÁROLY ÖNARCRÉPE

Volt neki otthon vagy tíz ilyen pipája, de szétajándékozta. A pap kapta a legszebbet, meg a komája, egy vén siket ember. Magának csak ezt az egyet hagyta meg: nem igen pipázott már, csak ebéd után, vacsora után.

A család mosolygó érdeklődéssel nézte a pipatömést. Ha maga Boszkó tömte volna a pipát, akkor se nézték volna nagyobb érdeklődéssel.

Mert a pipa ismeretlen valami a fővárosban. A pipázáshoz idő kell, s a fővárosi embernek mindene van, csak ideje nincsen. A fővárosi ember mindig siet. Lótásfutás az élete. A pipa csak annak való, aki ráér tömögetni, piszkálgatni, illatos füstjében gyönyörködni.

Dehát mért mosolyogták meg!

Mert az öregúr úgy jelent meg köztük, mint egy ismeretlen világ képviselője; egy ó-magyar, aki kilép a képrámából, s leül az élők közé pipázni.

Hogy a láda nyitva volt, a doktorné fölemelte a tetejét, s nézegette az apja ruháit. Egy gerle-szinü nyári zekét kiterjesztett, körülnézett, s megmosolygott.

— Édes apácskám csak nem fog ezekben járni?

— Hát miért? — felelte az öreg. — Magam is régi vagyok: illenek énhozzám.

Bárányné hegyes orrán megjelent az a bizonyos ráncocska, amely mindig egy gondolata elhallgatását jelezte. Csak a második gondolatát szokta kimondani:

— Vidd el a bácsit holnap a szabóhoz, — mondotta az öcscsének, — és végy neki fővárosi ruhát.

Az öreg nyugtalankodott:

— Kell a manónak!

— De apácskám, — könyörgött a doktorné, — lássa az öreg Mayer is mai viseletü ruhában jár, pedig az is magyar ember.

A doktor segített a rábeszélésben:

— Ilyen ruhát senkin se látni itt. Veszünk apám szép téli kabátot, prémeset.

Az öregúr azonban még mindig vonakodott:

— Ez az atilla új, — mondotta a rajta levő fekete atillára. — Ezt akkor csináltattam, mikor a menyegzőtök volt.

— Négy esztendeje, — szólt Bárányné.

— De édesapám, — fakadt ki most már a türelmetlenség hangján a doktor, — ki jár ma atillában! Igazán nem lát senkit.

— Az utolsó fővárosi atilla rég bent van már a múzeumban, — toldotta a szót Bárányné.

Az öregúr kedvetlenül szipákolt.

— Elég baj, — mondotta. — Ma az atillát teszik be a múzeumba, holnap meg az utolsó magyart. No szerbusztok, jojcakát.

Megcsókolta a lánya homlokát s bement a szobájába.

A doktor is a felöltőjéért nyult.

— Elmégy? — kérdezte szeliden az asszony.

— Beteghez. A kaszinóba is fölnézek, — szólt a doktor közömbös hangon. — Adj valamelyes pénzt.

És cigarettára gyújtott.

Az asszony esdeklőn nézett az urára.

— Kérlek ne vidd el mind.

— Adj amennyit akarsz. Elvégre mindegy. Ha játszani akarok, játszhatok pénz nélkül is. A különbség csak az, hogyha pénzem van, meg tudom várni a játék fordulatát.

Bárányné az asztalra könyökölve hallgatott.

— Különös vagy te Imre, — mondotta a szemöldökét fölemelve. — Most itt van újra a kezedben az életed szerencséje, de te nem tartod meg: elviszed a kártyaasztalhoz.

A doktor kifakadt:

— Van nekem magamhoz való eszem: a te bölcsességedből nem kérek kölcsön. Ti csak abba egyeznétek bele, hogy húzzam az igát; abba már nem, hogy egy kissé szórakozzak is.

A doktorné mosolyogva nyújtotta át mind a harminc darab ezrest.

— Itt van mind, Imre. Es ha mind elveszted is? A tudományod nem veszhet el.

De a keze remegett, hogy a pénzt átnyújtotta.

— Lásd, — mondotta diadalmasan a doktor a nénjének, -- ez aztán az igazi feleség!

És megölelte a feleségét.

— Nem viszem el mind, — szólott aztán nagylelkűen.— Csak egy ezrest. Nesze kérlek a Wertheim-kulcs. Tedd be a többit. Holnap beviszem a Hazaiba. És ezentúl nálad lesz a Wertheim-kassza kulcsa.

Még egyszer megcsókolta a feleségét és elsietett.

Másnap az öreg ismét hajnalban kelt. Most már a kávéház ajtajából visszafordult és jól megjegyezte a házat, hogy visszataláljon.

A kávé jólesett neki. A pincér már ismerősnek üdvözölte, s hogy más pipát látott nála, fölvette a márványasztalról és megnézegette.

— A magam pipáját elvesztettem, — mondotta az öregúr.

És elbeszélte neki, hogyan megsétálta tegnap a várost.

Aztán nagyelégülten rágyujtott és visszatért a házhoz.

Már ekkor kivilágosodott. A novemberi köd nyirkossága barnította az aszfaltot. A cselédek a szemetet hordták. Ahogy ott állottak álmosan, borzasan és dideregve a kapuban s várták a kocsit, az öregúr is megállt előttük.

— Hát te ki lánya vagy? — kérdezte az egyiket, egy kicsi sápadtat.

— Harsányi Pálé, — felelte az elpirulva.

— De nem idevaló vagy?

— Nem.

Folytatjuk

Lotz Károly

Földi kínjaitól immár megváltotta a halál Lotz Károlyt. Őt a sors nyilván arra teremtette, hogy az életöröm nagy festőjévé váljék, de azért korántsem mondhatnók, hogy élete útja rózsás volt. Visszavonult, szinte félénk természete nem engedte meg, hogy bőven ízlelgesse az öröm kelyhét, mint Makart, akit felülmult művészetével. Világhirüvé sem lett, mint mestere Rahl, akit szintén messze elhagyott. Oly népszerűségre sem tett szert, mint nem egy kortársa, pedig többet s jelentékenyebbet végzett, mint legtöbbjük. Az elismerés soványan rakosgatta le garasait az ő műhelyébe. Diner-Dénes József jegyezte fel róla 1898-ban, amidőn Lotznak zártkörü ünnepeltetésben volt része, hogy tizennégy évvel azelőtt elkészítették emlékérmét, aláirásokat is gyűjtöttek egy emlékiratra s aztán — megfeledkeztek mindezek átadásáról. Lotz sohasem volt a homloktérben álló művész. Kijárt neki a hivatalos és száraz „mester“ titulus. De az emberek nem törődtek vele. Ő sem velük.

Lotz ugyanis vérbeli festő volt és minden nagy vágya akkor teljesült, ha egy jókora darab falat bocsátottak rendelkezésére. Amit magától megvont az életben, azt erre a falra vetítette: a pompát, a fényt, az életörömöt. Nem minden műve egyforma értékü. Legjobb képei azok, amelyeken ez a visszafojtott, ez a félénkségtől visszatartott életöröm teljességgel kitombolhatta magát. Népmeséi és szentjei, bármily kiváló alkotások, mégsem oly meggyőzők, mint azok a képek, amelyeken ragyogó felhők közt diadalukat ünneplik az olimpusi istenek, mutatván gyönyörü testük minden szépségét. A test, a daliás, nyulánk, minden akcióra és mozdulatra menten kész szép test volt festő-vágyainak legerősebbike.

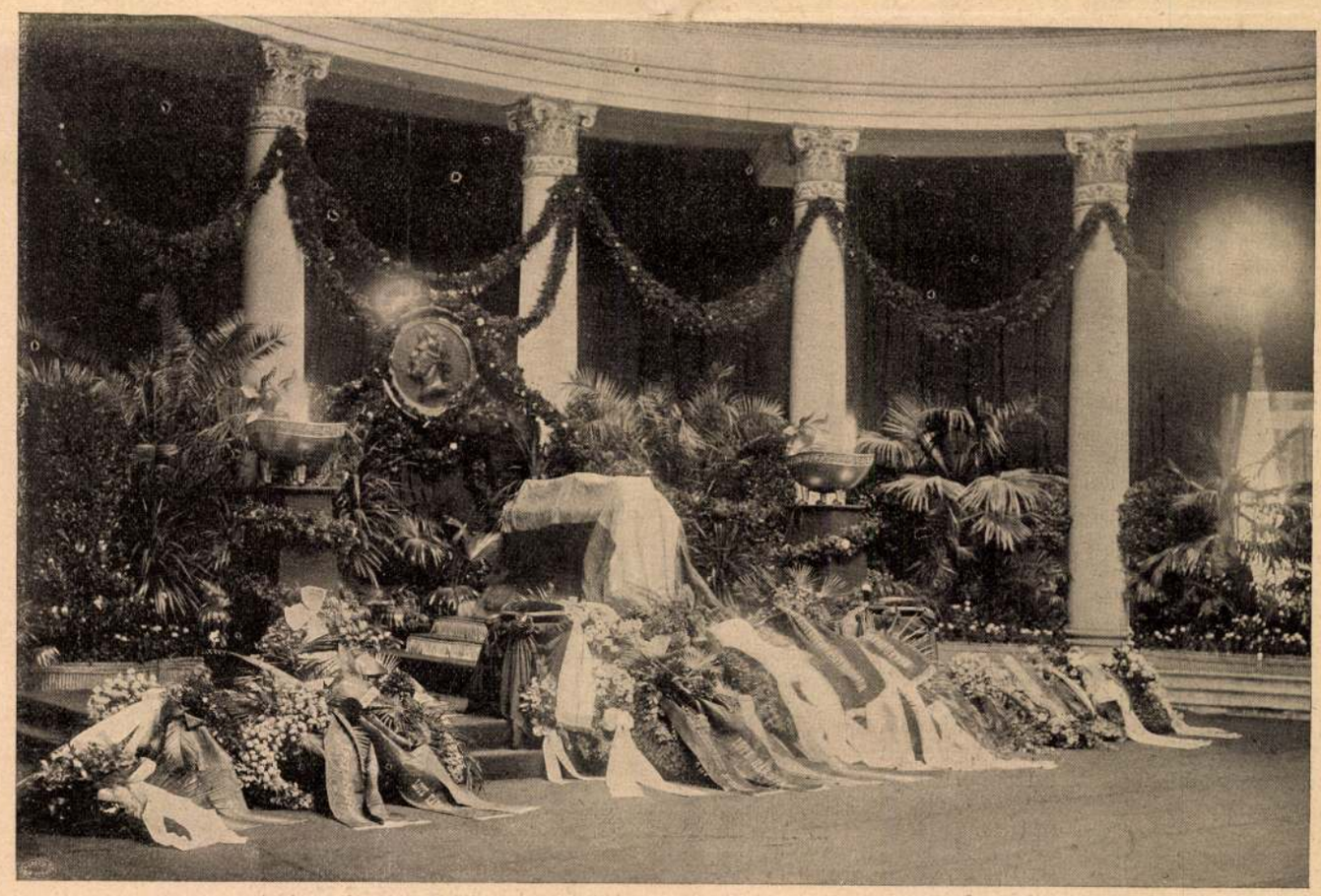

LOTZ KÁROLY A RAVATALON A MŰCSARNOKBAN Kiszer fenyképe

Ebből magyarázható talán az is, miért festett oly őszinte elmerüléssel, szinte lovagias önmegadással női arcképeket.

A fresko volt művészetének legkedvesebb előadási formája. Mihelyt tehetsége érni kezdett: erre vetette magát s bizonyára ezért ment Rahl híres bécsi műhelyébe is. Hogy magyar genreképeket is festett, miután Bécsből hazajött Magyarországba, azt múló epizódnak tekinthetjük. Nem egy ily olajfestményén megérezzük a freskofestő széles gesztusát, tömegeket elrendező kezét. Míg ezek az olajfestmények készültek, azalatt nagyméretü kartónokon dolgozott, szinte titkon, megrendelés és cél nélkül, míg aztán megkapta a szükséges falakat részben a Múzeumban, részben az Akadémián s az Operában is. A vérbeli aktfestő, amilyen Lotz volt, egészen és igazában az Operában tombolhatta ki magát.

Ez talán legnagyobb szabásu műve s kiválóan jellemzi őt. Izgatott teremtő-vágya a menyezetre varázsolta a görög isteneket és istenasszonyokat, előkelő gesztussal, a fiatal test szépségében. Ahol ruha borúl az atlétaalakokra vagy az istennőkre, ott az bonyolult és gazdag redőzetével igyekszik egy-egy attitűd jelentőségét emelni. Nagy világos felhőfoltok kapcsolják össze a csoportokat, közöttük elésüt a kék ég.

Lotz egyszerüen lerombolta Ybl mester kupoláját s magát az eget mutatta, lebegő istennekkel telistele. Hogy így nem számolt az építőművész szándékaival, az ismét arra mutat: mily tűzzel és hévvel élt annak a gondolatnak, hogy művészetének főcélja és ereje a derüs világításban szabadon mozgó emberi test.

Egyik tanítványa, Kriesch Aladár, írja róla, hogy tüzes hévvel rajzolgatta az ilyen alakokat kartónjaira s a szenvedély hevében egy nap alatt átkomponálta az egész művet, amelyről pedig mindenki azt hihette volna, hogy immár készen leszűrődött mesterművel van dolga. Ez a hév és szenvedély éles határvonalat von közéje és mestere, Rahl közé, aki Lotzhoz képest nagyon száraz akadémikus.

Ez választja el a párisi opera festőjétől, Paul Baudrytól is. Belső, olthatatlan tűz lobogott ebben a szerény és szürke külsejü művészben: lehet, hogy ezt magyar anyjától örökölte. Mert voltaképpen nem született magyarnak. Hessen-Homburgban látta meg a napvilágot, 1834-ben, de ifjúkora Magyarországon pergett le. Itt, Pesten keveset tanulhatott, Marastoni iskolája akadémikus és sablónos iskola volt.

Mihelyt azonban Bécsbe került, jobb keze lett Rahlnak, aki gyakran vette igénybe segítségét freskoképeinek megfestése közben. Mikor aztán Rahltól visszajött Pestre, az akkor még kisszerü

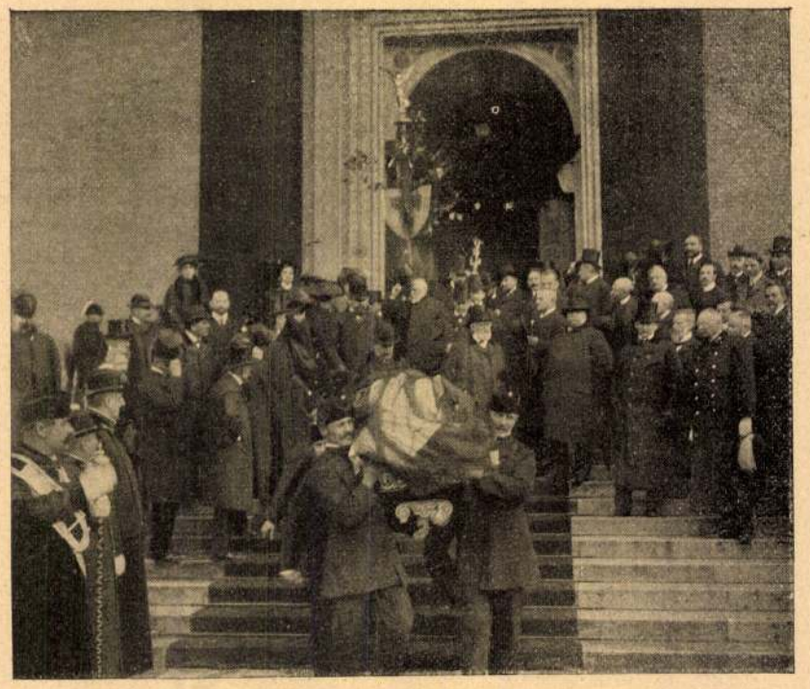

Lotz Károly temetése október 15-dikén

Békei Ödön fényképei

LOTZ KÁROLY: MÚZSA

városba, egy időre el kellett búcsuznia a nagy freskoalakítástól. Ekkor festette alföldi genreképeit, amelyek ma a Múzeumban és néhány magángyűjteményben láthatók. S ebben az időben kezdett illusztrálni is. Mindez azonban múló epizód művészi életrajzában. Báró Eötvös József kormányzatától kezdve ismét hatalmas falmezők fölékesítése foglalkoztatja. Thannal együtt kifestette a Vigadót, azután a Nemzeti Múzeum lépcsőházát, az Akadémiát, az Operát; foglalkozott a pécsi dóm, a Mátyástemplom diszítésével, a ferencvárosi templom, az igazságügyi palota, a parlament freskoinak elkészítésével. Rengeteg munka, pedig Lotz már hajlottkoru volt, amidőn ennek javarészét elvállalta. Eközben korrigált mesteriskolájában s a női arcképek egész sorozatával szerepelt a Műcsarnok kiállításain. A nagy freskók mellett ezek az arcképek ragadják meg figyelmünket leginkább. Egy öreg úr lovagias és halk bókjai az életörömet sugárzó női szépség előtt. Feltünik a beállítás nagy egyszerűsége és a tónus diszkréciója: oly festői elemek, amelyek rokonjellemvonásai Lotznak, az embernek jelleméből is kiolvashatók. Mint festő, a legharmónikusabb életet élte: befelé fordult életet, amely visszahúzódik a piactól s nagy érzéseit a festés közvetlen nyelvén fejezi ki. Meglátszik, különösen oly alakjain, ahol a libretto nem kötötte, hogy egész életének élményeit, minden meggyőződését bennük fejezi ki. Külső életének egyhangu szürkesége így kapcsolódik össze belső életének gazdagságával. Ezt a kincset mind a képeire pazarolta. S e képek folytatják majd Lotz Károly életét.

LYKA KÁROLY

A titokzatos Lily

Jól tudom, hogy ez a cím többet igér, mint amennyit be fog váltani. Azok, akik azt hiszik, hogy a szóbanforgó Lily azért titokzatos, mert sötét és rejtélyes életet él, talán orosz nihilistanő, aki hercegasszonynak öltözve, belopja magát a rendőrfőnök bizalmába, vagy kijátszott szerelmes, aki bosszúból tönkreteszi három nemzedék boldogságát, — mind csalódni fognak. Lilyben vannak ugyan titokzatos vonások, de rémregényt nem igen lehetne belőlük csinálni. A sokatmondó jelzőt csak azért adtam neki, mert ez a jelző ebben az esetben a vezetéknevet pótolja és nekem fogalmam sincs arról, hogy Lily vezetékneve hogyan hangzik. Más szóval, bevallom, hogy Lilyt nem ismerem és még azt sem tudom róla, hogy a szeme kék-e vagy fekete és hogy a haját kontyban hordja-e avagy à la Cleo de Mérode.

A tavaszszal Pozsonyba utaztam és a lehetőséghez képest egyedül voltam a szakaszban. A bécs-budapesti vonalon az ember egyedül akkor ül a szakaszában, ha rajta kivül legföljebb még hárman vannak odabenn, a társasutazás csak akkor kezdődik, ha mind a hat ülőhely el van foglalva, két úr pedig állva várja a kalauzt és fölváltva hol az államvasutakat szidja, hol az utitársainak lábára lép. Ezuttal különösen szerencsés volt a helyzet, mindössze ketten ültek a szakasz másik sarkában. Az angol detektivregények hőse, Sherlok Holmes úr, ha ránéz valakire, mindjárt tudja róla, hogy hol született, hány évig volt Kochinkinában és szárazföldi állatokat töm-e ki avagy magánmérnöki irodában van alkalmazva. Sajnos, ez a tehetség csak keveseknek adatott meg és így nekem mai napig fogalmam sincs arról, hogy utitársaim tulajdonképpen kik voltak. Azt hiszem azonban, hogy az egyik, akit a másik Theonak szólított, dekadens iró lehetett. Erre a föltevésre a következő támpontjaim vannak. A haja mélyen le volt fésülve a homlokába, a körmei gondosan hosszura voltak növesztve és mindjárt az utazás elején egy könyvet vett ki a kézitáskájából és azt úgy helyezte el, hogy mindenkinek föltétlenül el kellett olvasnia a címet. A cím így szólt: „A satanizmus mint a modern szellemi élet alapja".

Visegrádig a két úr halkan beszélt, de Dömös körül a társalgás már hangosabb lett és így alkalmam nyílt arra, hogy Theo úr több nézetével megismerkedjem. Éppen azt magyarázta az utitársának, hogy hogyan hódítja meg az ember csalhatatlan biztonsággal a leggőgösebb leányt is.

— Először néhány napig teljes odaadással foglalkozom vele, — mondotta kissé szenvedő hangon. — Belehatolok a lelki énjébe és azt hozzáláncolom a saját énemhez. Azután — és ez a fontos — teljesen elhidegülök iránta. Nem törődöm vele, nem szólítom meg, sőt egyenesen kerülöm. A büszke leánylélek ilyenkor fájdalmasan vergődik, de előbb vagy utóbb kénytelen alázatosan bevallani saját gyöngeségét. A siker biztos.

A kellemes fiatalember ezzel végigsimított haján és mégegyszer ismételte.

— A siker biztos, ezt elhiheted nekem.

A másik láthatólag elhitte és fokozott tisztelettel nézte barátját. Bizonyára még számos hasonló aranytanácsot kapott a következő félórában, én azonban elszundítottam és csak Tót-Megyer felé riadtam hirtelen föl. A fölébredés pillanatában Theo úr éppen a következő kijelentést tette:

— Óh igen, Lily nagyon, nagyon érdekes probléma.

Megdörzsöltem a szememet és elhatároztam, hogy Lily problemájára én is figyelni fogok. A következő pillanatban már többet tudtam meg Lilyről.

— De az mégsem volt szép tőle, hogy Dénes Gyurkát csak úgy szó nélkül ott hagyta, — mondotta Theo útitársa.

Theo csendesen ingatta a fejét. Láthatólag nem osztotta ezt a fölfogást.

— Egyéniségeket nem szabad a közönséges emberek mértékével megitélni. Lily csak azt tette, amit énje parancsolólag megkövetelt tőle és ezért igaza volt.

A másik nem volt egészen meggyőzve.

— Szép, szép. De engedd meg, az mégis csak különös, hogy egy leány eljegyzi magát, félévig menyasszony, aztán se szó, se beszéd, egyszerre megírja a vőlegényének, hogy igen sajnálja, de a házasságból nem lehet semmi. Szegény Gyurka egészen odáig van, hiszen bolondul szerette azt a leányt.

Theo csak a kezével intett.

— Jöhet is számba az ilyenféle ember, mint Dénes Gyurka, amikor Lilyről van szó. A leány különben nekem mindent elmondott és én teljesen igazat adtam neki.

Sejtettem, hogy Theo nem fogja Lily titkait továbbá is szívébe zárni és tényleg, azonnal megkezdte.

— Igen, Lily mindent elmondott nekem, sőt, bizonyos tekintetben a tanácsomat is kikérte. Talán tudod, hogy mindig igen jó viszonyban voltunk egymással, hiszen én egyike voltam a keveseknek, akik megértették. Én az eljegyzését sem helyeseltem. Akkor azt mondtam neki: „Lily, vigyázzon! Maga nagy, komplikált egyéniség, akit ez az ember sohasem fog megérteni. Dénes egész életében mást sem tett, mint ökröket adott el és zabra alkudott, ő sohasem fog részt venni a maga lelki életében. Valaki lehet igen jeles gazdász és mégsem magának való férj".

— Na, és Lily mit válaszolt?

— Láttam, hogy rettenetes lelki küzdelmeken megy keresztül. Sokáig hallgatott, végre csak annyit mondott: — Mit akar, édes barátom? Talán igaza van, de én már mindenbe belefáradtam. Nem akarok mást, mint nyugalmat, szürke, egyhangu, folytonos nyugalmat. — Biztosíthatlak, hogy kimondhatatlanul szenvedett ebben a pillanatban.

— De hát akkor miért tette meg?

— Miért? Édes fiam, éppen a bonyolulalt női lélek néha óriási, belső válságokon megy keresztül. Ilyenkor

elveszíti minden támpontját és — hogy egy hasonlattal éljek — iránytű nélkül hánykolódik. Ellentállási ereje megszünt, annak hull az ölébe, aki kinyujtja érette a kezét. De ezek a válságok egy bizonyos idő múlva megszünnek, a lélek visszanyeri rugalmasságát és ismét dacolni tud a külvilággal.

— No, és Lily lelke már ismét visszanyerte rugalmasságát?

— Igen, visszanyerte. Mielőtt fölbontotta az eljegyzését, azt kérdezte tőlem: Mit tartana rólam, ha kitépném magamat abból a mesterséges légkörből, amely körülvesz és ismét megkeresném az elvesztett szabadságomat. — Azután hozzátette: nem bírom tovább ezt a hazugságot, nem bírom tovább. — Te, annak a leánynak könyek voltak a szemében.

— Ne mondd!

— Én pedig azt válaszoltam neki: Sokkal nagyobb gyávaságot követ el, ha folytatja ezt a hazug eljegyzést, mintha most egy erős, elhatározott lépéssel véget vet neki. Talán meg fogják szólani, de aki a vénasszonyok pletykájától fél, az nem érdemes arra, hogy egyéniségnek nevezze magát.

— És Lily követte a tanácsodat.

— Jól tette. Most ismét szabad, most lelke ismét visszanyerte üdeségét és erejét.

A másik még mindig nem volt egészen meggyőzve.

— Kétségtelenül, Lily igen, igen érdekes leány. De mégis, a szegény Dénes Gyurka nem tehet róla és gondold meg, egy félévig a vőlegénye volt.

— Úgy kell a gazembernek, — mondotta Theo, — hogy meri ő a szemét egy ilyen leányra fölemelni. Mert van egypár száz holdja, le akar kötni a maga számára egy ilyen gyönyörü, harmonikus lényt, mint Lily. Úgy kell neki.

Theo olyan határozott hangon beszélt, hogy további ellentmondásnak nem volt helye és ezzel, sajnos, a Lily-vita megszünt. Pozsonyig nem is esett többé szó róla és így nem sikerült többet megtudnom erről a titokzatos leányról, aki már majdnem elvesztette a szabadságát és aztán ilyen nagy lelki erővel az utolsó pillanatban mégis visszaszerezte.

. . . A mult héten azonban ismét hallottam Lilyről, mégpedig szintén egy közlekedési eszközön, a földalatti villamoson. A Köröndnél két öreg hölgy szállott be, akik szomszédságomba telepedtek le. Gonoszarcu öreg asszonyok voltak, akik kéjes gyönyörűséggel emlékeztek meg ismerőseikről.

— Hát Tasnády végleg otthagyta? — kérdezte az egyik, akinek fején egy különös színü kalap volt, három nagy tollal, amelyek folyvást mozogtak, mialatt beszélt.

— De ott ám, — a válasz-hangjában mély elégtétel csengett. — De ott ám. Lily kisasszony most majd visszasírja Dénes Gyurkát.

— Teremtő Istenem, – gondoltam, — hiszen ez az én pozsonyi Lilym. Ugyan mi történt már ismét vele?

— Megmondhattam volna neki előre, — folytatta a háromtollas, — Tasnádyt ismerni kell. Körüljár és ünnepelteti magát és ha hirbe hozott egy leányt, hát ott hagyja. Pedig hiába van két milliója, nekem öttel sem kellene. Az olyan figura — no bizony. De hát a mai leányokban már nincsen semmi idealizmus, azok csak a pénzre mennek.

— No, de Lily kisasszony ezuttal ugyan megjárta, — a derék, öreg asszony arca csak úgy ragyogott, mialatt beszélt. — Nagynehezen megfogta Dénest, de telhetetlen volt és mihelyest Tasnády udvarolni kezdett, a faképnél hagyta. Most azután se pénz, se posztó.

— Opera, — kiáltott a kalauz és a két hölgy kiszállt. Én pedig a Gizella-térig a titokzatos Lilyre gondoltam, akinek lelki életében most hihetőleg ismét érdekes válságok mentek végbe.

WOLFNER PÁL

Lecke a kölyöknek

Irta BÁRSONY ISTVÁN

Ősz van és az utóbbi napokban sokat esett az eső. Odakint egy lucsok minden; amikor eláll is a csepergés, a csupaszodó fák ágairól folyvást potyog a szivárgó csepp, amivel rakva van minden galy. A síkság csupa sár; az erdő olyan, mint a spongya, amely tele szítta magát nedvességgel. A lomb pacallá vált. Enekes madár nincsen közte. Csak a pákosztos csirkefajzat bujkál a megritkult lomb között s amint ide-oda röppen, megrezgeti a galyat, esőt ráz le róla akkor is, amikor elállott az eső.

Szomoru a világ és egyhangu. Unalmas még a kutyának is. A kuvasz beveszi magát a pitvar sarkába és összegubbaszkodva lopja a napot; az öreg Morgó, az egykor híres kopó, nem leli helyét, minthogy a meleg konyhából kiebrudalták a pákosztossága miatt, pedig most rossz idekint, mert nyirkos a bundája. Ásít és nyujtózkodik; megropogtatja a derekát s rosszkedvüen nyöszörög hozzá, mintha magában panaszkodnék.

„Millen idő, millen idő!“ — Se vadászat, se semmi. Az erdész bácsi csak káromkodik és szidja a sarat, hogy lám, nem lehet miatta szállítani a fát. A puska elfeledve lóg a zöldposztós fegyver-táblán; még utoljára megrozsdásodik ebben a nedves levegőben. Minden rosszul van,

LOTZ KÁROLY: A MUNKA

Lotz Károly

GÁZLÓ ifj. Darkó Ákos amatőr-fényképe

semmi sincs jól. A fürész olyan keservesen sír az udvaron, mintha őt fürészelnék. Ezenkivül alig van más nesz; ami van is, csak ilyen holt lárma.

Vizet húznak a kútból, nyiszorog a kút-ostor; akár magától is nyiszoroghat, ha a szél belekapaszkodik. Ez csak nem az elevenség hangja. Még a tyúkok is némán gubbasztanak az eresz alatt, pedig ha verőfényes az idő: kapargálnak, kotyognak, beszélgetnek a maguk tyúknyelvén.

Jaj, de egyhangu, kiállhatatlan nap ez!

A vén kopót úgy se tűrik meg a meleg tűzhely körül; egyet gondol s megindul oldalgó kocogással; egyenest a kerítésnek veszi az útját, s nem sokat tünődik, hanem nehézkes szökéssél kapaszkodik föl a palánk egy hiányzó deszkájának a nyilásáig, amelyen kiugrik az udvari belsőségből.

Ezzel egyszersmind kint is van a faluból, minthogy a palánknak ez a része a lókert felé esik, amerre nincs több ház. Következik a puszta, a sáros csatakos szekérúttal, aztán nem messzire sötétlik az erdő.

Morgó átbilleg-ballag a sáros úton, ámbár maga se nagyon tudja, hogy érdemes-e a tervezett manipuláció a fáradságra. Éppen, amint óvatosan teszegetné a lábát a puha rögre, hogy elkerülje a tócsát: zajt hall maga mögött. Odapislant. Azon a nyiláson, ahol az imént kiugrott, egy másik kopófej kandikál ki. Csudálkozva és érdeklődve, fölöttébb élénken néz az öreg után, mintha azon tanakodnék, hogy ugyan miből akarja őt kihagyni. A kiváncsi kopófejen rajta van még a bamba kölyökjelleg, s ahogy a nyakát nyujtogatja s a száját nyaldossa hozzá: tudni lehet, ámbár nem látni, hogy hizelegve csóválja a farkát, túl a kerítésen.

Az izgés-mozgás, amit véghez visz, csupa kinálkozó kérdés az öreghez: „én is mennék, apó! vigyél magaddal, kérlek!“ ...

A vén kopó majdhogy vállat nem von, olyan közönyösen fordul meg s kocogva indul az útjára. A kölyök engedelemnek veszi a közönyt s kipattan a nyiláson, mint a gummilapda. Azután aggályos kedveskedéssel inal „apó“ után, akit mindenféle bolondság árán igyekszik megnyerni. Elibe fut s leguggol vele szemközt; majd körülszaladja s hebeg-nyihog hozzá, a fülét hátracsapja, vicsorgó szeretetreméltósággal mutogatja a fogát, mintha mosolyogna. Mindez lekenyerezés és megvesztegetés akar lenni, amit a vénség alighogy figyelemre méltat, jóformán észre sem vesz. Sőt itt-ott nyilvánvalóan jelzi, hogy a bohóc-ugrándozás alkalmatlan neki, mert meg is morogja a nyakába akaszkodó kölyköt.

Az egyoldalu öröm csillapodása után végre nyugodtan mennek együtt, már amilyen nyugodt egy jóvérü kölyök-kopó lehet, aki minden lében kanál. A vén Morgót jóval kevésbbé érdekli egyelőre a környék, amelyet elfog a szürke köd. Mogorván baktat a lókert gilicetüskebokrai közt, amelyek alatt megfekszik néha a tapsifüles. Átlépkedi a kiszáradt ördögszekeret, amit a kölyök bolondul megszaglász, még pedig jó közelről s aztán riadtan kapja el az orrát, ha sikerült beleütögetnie a szúrós tüskébe. Hamar elfelejti az apró balesetet, nekivágtat a vízmosásoknak, az agyag-gödröknek, amelyek messziről vöröslenek s azokat apróra kikutatja. Aközben megfeledkezik magáról s úgy előrúg, hogy mire észretér, az öreget alig látja a messzeségben. Uccu, vesd el magadat! Van száguldás ilyenkor s amint utóléri a „mestert“, szeles rohanásában szinte keresztülbukik rajta.

Ihol van az erdő, ahova a vén kopó igyekszik. Az ég derültebb egy csöppet; foszlik a felhősereg; talán nem lesz már több eső. Egy-egy ponton a kék menyország egy tenyérnyi foltja is kimosolyog a temérdek szürkeségből. A vén kopó, mintha jobb kedvre derülne: elevenebb, gyorsabb. Besurran a fák és bokrok közé, ahol mintha kicserélték volna. Úgy megváltozik, úgy elmulik eddigi közönye. Most már minden érdekli; beleszaglász a sűrűségekbe s a vadszederbokrok alját ugyancsak kifürkészi.

Szorgalmasan „keres“. Nagy öntudattal virtuskodik; holott a kölyök most is bolond és ész nélkül lót-fut; nekimegy fűnek-fának, ahol egeret érez, vadmohó-

Lotz Károly

irod

Méray-Horváth:

A fővárosi VI. és VII. ker. kör palotája. Művészi Ipar. 1885. 99. l.

FÖLHIVÁS

MŰVÉS

HAVI F

AZ ORSZÁGOS MAGYAR IPARM
IPARMŰVÉSZETI

A vallás- és közoktatásügyi m.

PASTEIN

A nyugati nemzeteknek az ipar
nyében a gyüjtemények, az iskolai int
hathatós tényező szerepét játszszák az i

A körülmény, hogy ezen folyóirat
nyertek, továbbá azon körülmény, ho
eddig a művészetek történetét kizár
inkább tért engednek a gyakorlatibb
a művészi iparra; mind ez félre nem

Lotz Károly

Pipics Zoltán: Régi írások művészetünk céhládájából
Uj Magyarság, 1934. dec. 16.

Meghivó művészkarneválra

Lotz Károly tervezte díszes meghivó örökíti meg az 1865. évben a fővárosi Redout-ban rendezett nagysikerű jelmezbál emlékét, melynek háziasszonyi tisztét az elnök *Andrássy* Gyula gróf felesége, *Kendeffy* Katinka grófnő vállalta. Az allegórikus felvonulás kísérő szövege *Jókai* Mór eredeti kéziratában most is megvan, melyben a főbb szereplőket így jellemzi a nagy regényíró:

Karneval herceg: gazdag, tékozló mecénás, kinek mindenre van pénze, csak a művészetre, meg az irodalomra nincs.

Korszellem: becsületes, jóakaratú uraság; de aki maga sem tud búzájáért pénzt kapni.

Kritikus: egy jó barát, aki fanatikus kedvelője — az ingyen belépti jegyeknek.

A meghívó különben így írja le az allegorikus cselekményt:

— Az előadás kezdetekor a *Korszellem* az *Anyagi* és *Szellemi erővel* együtt a terembe lép s az e célra készült emelvényen elfoglalja trónját. Néhány perc mulva megjelen a magyar *Képzőművészet* is az *Ihlettől* vezetve s a *Reményre* támaszkodva. A *Korszellem* felismeri őt s környezetét nem találván elégségesnek arra, hogy a művészet szelleme eléggé kihatóan működhessék: az *Anyagi* és *Szellemi erőt* felszólítja, hogy vennék pártfogásuk alá. Míg a felszólítot- [illegible] *Korszellem* parancsát teljesítik s a [illegible] *[illegible]vészetet* az emelvényre ve- [illegible] *[illegible]vészeti Jelvények* [illegible] *Festó-*

külügyminiszter ezuttal idegvérü,
pompás judiciumu, az és esé-
lyeket helyesen atának
bizonyult. K való-
ban ke iplo-
m tak
i-
i

tak a K
magyar Képzőmu
zetik: megkezdődik a muv
menete s az Építészet, Szobrászat es
szet munkához fognak. Az építés, faragás
és festés jeleneté egy ál-műértő észrevéte-
leivel kiséri. A Korszellem elismerését nyil-
vánítja s intő szózata után a menet — mely-
hez művészi tanoncok is csatlakoznak
újra megindul s egyszersmind befejezi az
előadást.

Lotz Károly

vad

Czobor Béla dr.:

Egyházi szerelvények a budapest-ferencvárosi r. kath. plébánia-templomból.

Magyar Iparművészet.

1902. 1. sz.

st"

ol-

el-

ik

-

ol-

n-

-

-

st

lt.

-

Lotz Károly

vód

Csók István: Egy Élt nő a magyar művészeti stílusról. Európai Kurír 1935. II. évf. 1. 7.

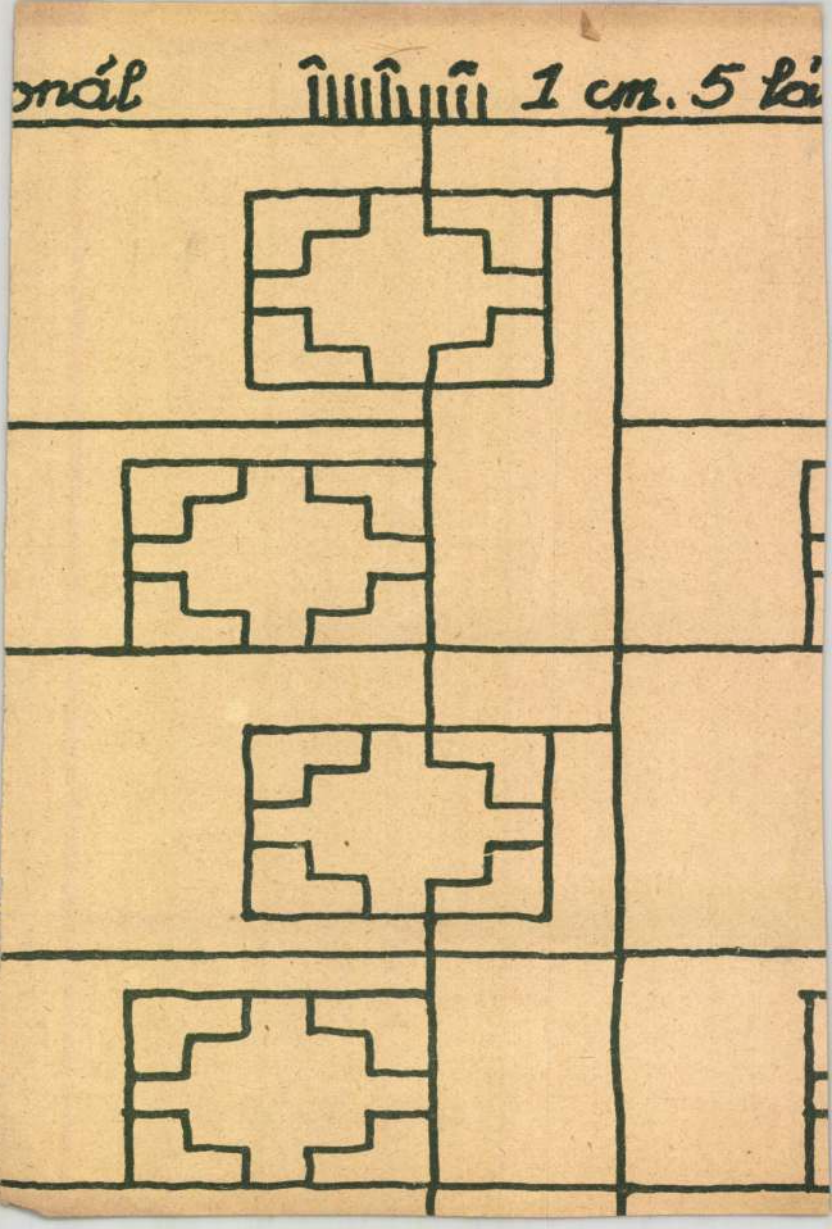
1 cm. 5 lá

Lotz Károly

Az Operaház mennyezet freskója -

rod

Operaház, A magy. kir. — 1884-1909.

Pozsony 1909. 11. l.

Lotz Károly

Arverési csarnok aukció kat.
1933 okt. 3. nam

525.

Lotz Károly

Pipics Zoltán: Régi írások művészetünk céhládájából
Uj Magyarság, 1934. dec. 16.

Meghivó művészkarneválra

Lotz Károly tervezte díszes meghivó örökíti meg az 1865. évben a fővárosi Redout-ban rendezett nagysikerű jelmezbál emlékét, melynek háziasszonyi tisztét az elnök *Andrássy* Gyula gróf felesége, *Kendeffy* Katinka grófnő vállalta. Az allegórikus felvonulás kísérő szövege *Jókai* Mór eredeti kéziratában most is megvan, melyben a főbb szereplőket így jellemzi a nagy regényíró:

Karneval herceg: gazdag, tékozló mecénás, kinek mindenre van pénze, csak a művészetre, meg az irodalomra nincs.

Korszellem: becsületes, jóakaratú uraság; de aki maga sem tud búzájáért pénzt kapni.

Kritikus: egy jó barát, aki fanatikus kedvelője — az ingyen belépti jegyeknek.

A meghívó különben így írja le az allegorikus cselekményt:

— Az előadás kezdetekor a *Korszellem* az *Anyagi* és *Szellemi erővel* együtt a terembe lép s az e célra készült emelvényen elfoglalja trónját. Néhány perc mulva megjelen a magyar *Képzőművészet* is az *Ihlettől* vezetve s a *Reményre* támaszkodva. A *Korszellem* felismeri őt s környezetét nem találván elégségesnek arra, hogy a művészet szelleme eléggé kihatóan működhessék: az *Anyagi* és *Szellemi erőt* felszólítja, hogy vennék pártfogásuk alá. Míg a felszólítottak a *Korszellem* parancsát teljesítik s a magyar *Képzőművészetet* az emelvényre vezetik: megkezdődik a művészeti *Jelvények* menete s az *Építészet*, *Szobrászat* és *Festészet* munkához fognak. Az építés, faragás és festés jelenetét egy *ál-műértő* észrevételeivel kiséri. A *Korszellem* elismerését nyilvánítja s intő szózata után a menet — melyhez művészi tanoncok is csatlakoznak — újra megindul s egyszersmind befejezi az előadást.

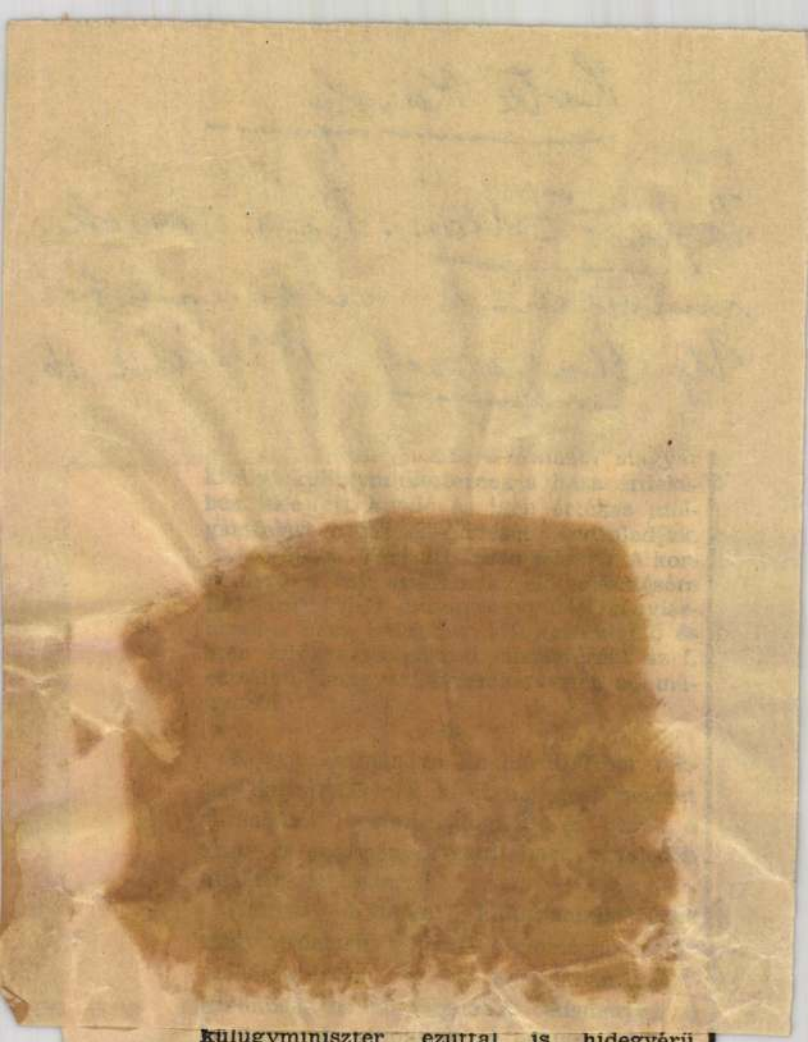

külügyminiszter ezuttal is hidegvérű, pompás judiciumu, az eseményeket és esélyeket helyesen mérlegelő diplomatának bizonyult. Kánya Kálmánnál jobban valóban kevesen ismerik azt, amit a „diplomácia boszorkánykonyhájának" szoktak nevezni, azt a küzdőteret, ahol világpolitikai erők, gazdasági politika és világnézeti célok, egyéni akaratok és becsvágyak összeütközéséből születik a világtörténelem. Gazdag tapasztalatával, rutinjával, emberek és népek ismeretével, saját helyzetünk tökéletes mérlegelésével és a rendelkezésre álló lehetőségek gyors kihasználásával Kánya Kálmán valóban nagy szolgálatot tett a fiatal magyar külpolitikának és a kormányzói elismerés egyaránt szólt tizenötéves munkásságának épp úgy, mint

Lotz Károly

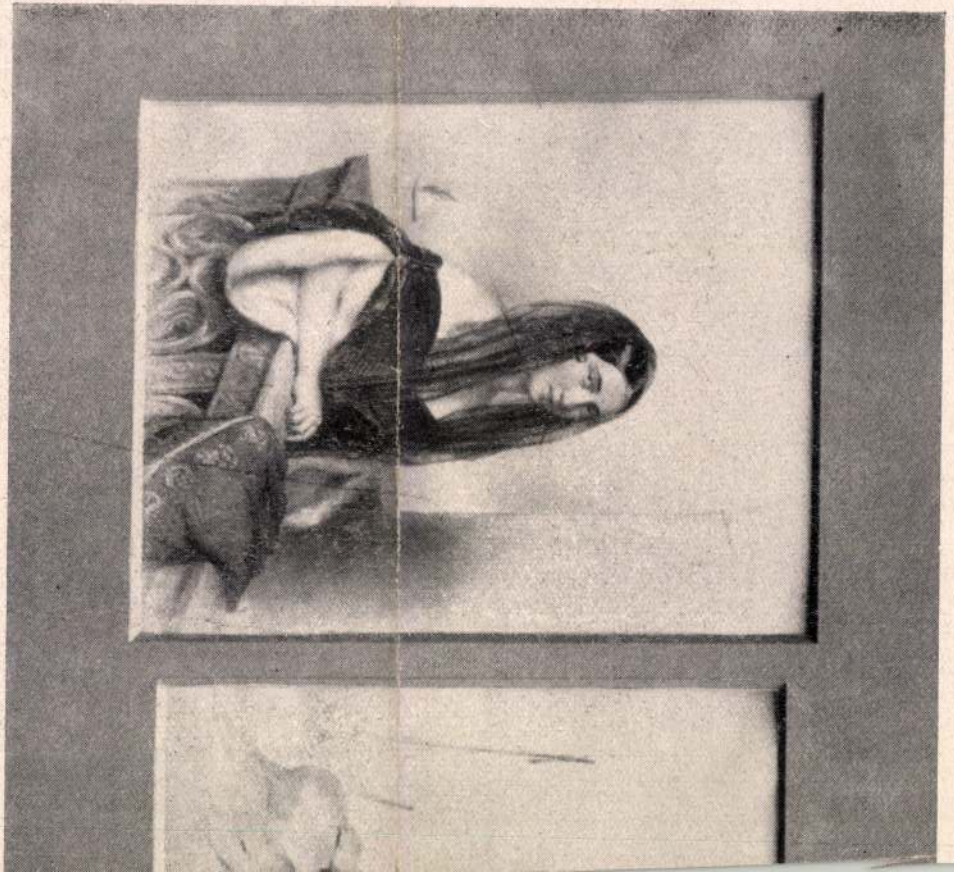

349. Női képmás

Ernst Múzeum aukciói XV (1921)

UJABB MAGYAR EX LIBRISEK.

Alig PÁR hónapja volt az Iparművészeti muzeumban a nemzetközi ex-libris kiállítás, melynek nehezen, sok fáradsággal összeszerzett anyagát német és angol könyvjegyek alkották s ahol csak kevés magyar mű volt, azok is többnyire eredeti rajzok a tervezőktől és nem pedig reprodukciók, — ma csudálatosképen már egy egész légió magyar könyvtárjegy gyarapítja gyűjteményemet.

JÁVOR PÁL RAJZA

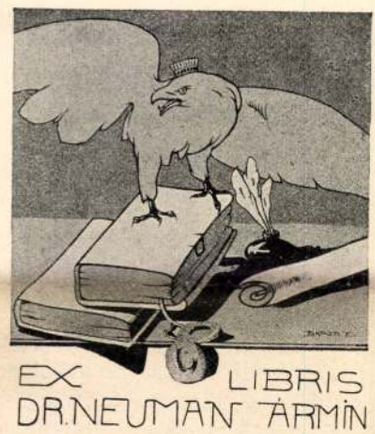

BARTA ERNŐ RAJZA

1901-ben írt első cikkemben, erről a tárgyról, felemlítettem, hogy a külföld nagy piktorai mind alkottak egy-egy kis ilyes műremeket, próbálkozzanak vele a mieink is. Bizony kérem engem kinevettek. Sőt még egy tizedrangú apró piktor ember nevetségesen epés levelet írt nekem, hogy mit gondolok: *ő* és Lotz majd ilyen haszontalansággal töltik az időt.

Ennek másfél esztendeje. És azóta a legjobb nevű művészeink közül is sokan terveztek, rajzoltak ex-libriseket.

Ezek között első helyen kell megemlítenem Udvary Géza saját könyvtárjegyét, amely bátran kiállja a versenyt Riquer, Héroux vagy Klinger dolgaival is. A rendkívül finom és előkelően megrajzolt Lotz-portrait előtt hanyagul odavetett dús babérág van, két oldalt a művészetek hármas címerével, melyeket szalag fon át s azokon a magyar festőművészet két halhatatlan mesterének, Lotz és Székely Bertalan, nevével. Nemesebb, impozánsabb hasonló munkát alig ösmerek. Ez már igazi objet d'art. A rézbe metszés subtilis munkáját Vadász Miklós végezte. Ugyancsak Udvary rajzolta Kapossy Józsefnek, a Stephaneum igazgatójának is a könytárjegyét; ez egy rendkívül szépen megrajzolt an face Dante-fej, szervesen összefüggő betűkkel. A tulajdonos ugyanis szenvedélyes Dante-gyüjtő s biblothekájában a nagy olasz poéta minden kiadása megvan.

Nagy Sándor az utóbbi időben sok oldalról el volt foglalva s aligha hiszem, hogy több ex-librist rajzolt volna, mint az enyémet. Ez olyan, mint minden, ami az ő keze alól kikerül. Csupa báj, sok és mély gondolat s a vonalvezetés hallatlan gráciája. Egy stilizált virág közepén van a mottóm: „A Nap színt ad a virágnak, a Művészet az Életnek.“ A virág szeszélyes vonalai között egy ifjú áll, könyvet olvasva.

Márk Lajos a Szikra-beli pompás humorú ex-libris rajzokon (Széll, Wlassics, Berzeviczy, Hegedüs, Apponyi, Tisza) igen szép két komoly dolgot rajzolt Forró Róbertnek és Lamm Gizellának.

Stein János, a Lotz-iskola clouja szintén nekem rajzolt egy itt leközölt könyvjegyet. Burne-Jones zsenijével rokon egyénisége gyönyörűen oldotta meg az apró könyvdíszt. Egy gyermekifjú szép alakja

hatalmasan lendülő vonalakat fejleszthet, röpülő, merészmozgású testeket tömöríthet koncepciókká; fényben úszó, ragyogó színeket látott s talán mert mindig a magasban járt, mert áttetsző, azuros ég kékjébe illesztette alakjait, sohasem törülhette, amit a falon megcsinált, egy biztos és átgondolt kézrántással kellett festenie mindent: talán magából e festőstilusból, a freskóból magyarázhatni meg az ő egyéniségét, a bölcs és szelídlelkű embert, aki csak szeretni tudott.

Egészen individuálissá fejlesztette ki a stílusát, s amit mesterétől tanult: ezzel a készséggel csak elindult, s elhagyva minden sablónt, későbbi állomásait maga csinálta. Amikor a festők éppen megcsömörlöttek a történelmi páthosztól, amikor fegyveres és kosztümös tablók, anekdótázó zsánerképek helyett kiszabadultak a mezőre, hogy megfessék egy-egy esti alkonyat lágy tónusait, a tömérdek festői variációt, ami odakünn eléjük akad, a napsugarat, fényt, ami szétömlik vibrálva és ezüstös csillogással a tárgyak körvonalain, — a lyra, az intim piktortémák korában ime egy festő támad nálunk, aki hatalmas falakat szánt végig ecsetjével és hinti a ragyogást, és újra folytatja azt, amit a csodásszemű velencei: Tiepolo abbahagyott.

Egy nemes, bensőséges élet az övé, melynek szenzációi a hatalmas kartonok előtt történtek, s a csöndes, áhítatgerjesztő templomok falai közt. A nagy, szélesen fogó ecsetek: ezek voltak a fegyverei, s velük legyőzte a falat, mely megboszulja magát, mihelyt tapogatódzó, erőtlen kéz közelít feléje. Mindig az egészet látta, s ebből fejlesztette ki organikusan a részleteket, minden a szemében volt s a kezében, mely abszolut biztossággal érezte a formát. Odafönn, az összeillesztett állványokon, az elterülő fehér falsíkok előtt, tömérdek nehézség várt rá, de ő szuverén fensőbbséggel uralkodott a matérián: a nagy hadvezérek tulajdonsága ez a föltétlen uralom, kik egy átfogó pillantással felismerik a helyzetet és minden attól függ, hogy semmit se hibázzanak. Aki, mint Lotz, esztendőket tölt így a szürke fal mellett, hogy megoldva egy csomó problémát, ecsetjével káprázatot mutasson nekünk, — az ilyen ember befelé él, bensőséges, elmerülő életet. Ebben a munkában patinát kap a lelke, megnemesül és nem lehet más, csak tiszta és derült, mint az égbolt, melyet bárányfelhők se zavarnak.

Életútját gyönyörű határkövek jelzik, s amit csinált, az csupa halhatatlan akkord: mindezt érezni kell, s hiába próbálnánk szuperlativuszokat keresni számukra. Majd akkor, ha eltávolodunk tőlük, látni fogjuk tisztán, hogy ebben az igénytelen öregben micsoda művészet reprezentálódott, s minő energia tünt el: ez a perspektiva megnöveszti az ő freskóit, s miközben elmulnak a huszonnégyórás szappanbuborékok, — Lotz művészete megmarad, hogy éljen tovább. És ekkor hiába keressük a nagyságos fő-fővezéreket, akik egyre ágaskodtak, hogy megnőjjenek, amíg ő, a nagy, nem akart más lenni, csak szerény, nagyon egyszerű munkás, aki nem egészen véletlenül csinált olyat, aminél könnyebb is van.

Dömötör István.

KÖNYVTÁRJEGY (EX LIBRIS) RAJZOLTA CSÁNYI KÁROLY

között ezekből igen szép példányok találhatók. E cikk kapcsán bemutatott sablonképek is onnét valók.

A japán papirsablonok szövetek megfestésére szolgálnak, többnyire pamut és selyem diszítésére használják a kelmefestők. A sablonok anyaga papir, amelyen poncvasakkal és késekkel állítják elő a mintát. A minta kétféle: pozitív és negatív, amint a szövetre az alapot vagy a mustrát lehet rajta keresztül festeni. Ahol a tervezet szabadabb jellegű, ott a japáni egy szellemes módszert használ. Két egymásra helyezett papirlapon egyszerre vágja ki a mintát, közéjük finom selyemhálót illeszt s összeragasztja. Ezzel legyőzi az anyag korlátozását is; amit ecsettel megfest, azt a sablonnal is kihozza. A szabadon függő csücskök nem kunkorodnak fel s a mustra vonalainak könnyedébb menete biztosítva van. Néhol a selyemhálót emberi hajak pótolják.

A pozitív és negatív mintához hasonlóan a sablonok alkalmazása is kétféle. Először akként használják, hogy ráfektetik a diszítendő szövetre s rizskeményítős merevítő anyaggal átfestik, amely anyaggal érintett helyen a szövet festékmentes marad. A festőkádban való megfürdetés után a minta így fehéren jelenik meg. A másik módszer pedig az, hogy előbb színezik a szövetet, azután sablonozzák rá színváltoztató savas folyadékkal a mintát. A legtöbb sablon mind a kétféle eljárásra alkalmas.

A japáni papirsablonoknak igen nagy mennyisége ismeretes. Az európai múzeumokban is ezerszámra fordul elő, nem egyben a számuk a tízezret is meghaladja. A múzeumi példányok természetesen többnyire már használatban is szerepeltek. Sok sablont vásárolnak Európában a kelmefestő és gyártó intézetek is, ahol a japán mintáknak a rajzolók igen jó hasznát veszik. Az iparművészeti múzeum sablon-gyűjteményét is a budai Goldberger cég révén szerezte be.

E sablonok gazdagsága kimeríthetetlen. S épp az a csodálatos, hogy ha százat és százat átnézünk, azért mindannyia más és más lesz. Mindannyia friss, új és változatos. Sehol ismétlés, manír vagy fáradság nyoma. Végtelen szeretete a természetnek sugárzik le a kivagdalt papirlapokról, amelyek fényesen dokumentálják előttünk a japán néplélek megfigyelő hajlamát és dekoratív tehetségét. Az európai iparművészek számára pedig tanulságul azt vonhatjuk le, hogy ezeket utánozni tárgyilag nem szabad, ellenben kitünőbb mintalapokat a síkdiszítés módszerének elsajátítására képzelni sem lehet.

Czakó Elemér.

LOTZ. †

AZ ŐSZ tavaszi színekben kaczérkodott, elkésve, talán utoljára, amikor minden hamuszínű lett előttünk, mint egy gyászfátyol, s tompa, komor tónusok jöttek elénk, mert halkan adtuk tovább a hírt, hogy meghalt az öreg úr, aki úgy élt, mint az erejükben pompázó reneszánsz-emberek: dolgozott nehezet és sokat. A frissen jött fiatalok, a megvénült erőtlenek közt galambősz hajjal járt és nem tudott megöregedni soha. Akik makacsul védtek egy letárgyalt s idejét túlélt meggyőződést, akik a mi rövid multú magyar pikturánkba új jelszavakat hoztak, szinte mind köréje sorakoztak és vezérnek akarták. Lotz kívül állt a jelszavakon, mert maga volt jelszó. E háborusnak látszó szembekerülésben, mi puskaporossá teszi a műtermek levegőjét, nem szavazott sem ide, sem oda. Csak mosolygott, miként a bölcsek szoktak s míg a nála fiatalabbak közül is sokan észrevétlenül közeledtek a végelgyengülés felé, ő csodálatosképpen megmaradt modernnek, mert sohasem volt más és mindig az lesz: festett, függetlenül mindenkitől és nagyon erős volt, mivelhogy egyedül állt. Amikor meghalt, szinte el se hittük, hogy most már ő nincs többé, a jóságos szemű, örökké mosolygó bölcs, hisz' csak tegnap láttuk, hogy az ifjúságot dicsőíti, vidám és üde színekkel. Nagy falsíkokat festett tele, melyek arról meséltek, hogy az öreg mester még egyre azt csinálja, amit egész életében csinált: problémákat ad föl magának és problémákat old meg.

Munkácsy és Zichy mellé, gyönyörű harmadikul, oda szokás illeszteni az ő nevét. De amíg ketten idegen, viszont: inkább nekik való kulturában fejlődtek, Lotz egy nagy készségű kulturából jött közénk és itthon maradt, pedig a talentuma szinte kikívánkozott abból a miliőből, túlnőtt azon a nivón, mely körülfogta. Bécsben tanult és mestere, Rahl, a legbiztatóbb perspektivát jósolgatta róla, amikor hazahozta Petőfi és egészen a miénk lett. Neki mellékes volt, hogy azokban a szürke napokban, a kedvetlen, művészetre legkevésbbé hangolt közönségben olyan kicsi az érdeklődés: festett, mert enélkül nem tudott élni, festett, mint az igazi művész, akit egy-egy színvagy vonalprobléma izgat, az, hogy megoldjon valami mozgásritmust, visszaadjon tisztán festői jelenségeket s ami ezen kívül van, többel igazán nem törődik. Amikor változnak az idők s arról van szó, hogy freskók kerüljenek középületeink falára, Lotz sorra kap megbizásokat. A fal, ez az ő igazi eleme, hol

Magyar Iparművészet
1904.

Lotz Károly (1833–1904.): Tivatar a puszta.—

(Köre rajzolta ~~Grimm Rudolf~~ Marastoni József

O. Képz. Társ. múlapja 1863 (6.))

Id. Marastoni József

Gulyaitató, 1868. Id. —"—

Lotz Károly

Ligeti Antal (1823—1890).

345. OLASZORSZÁGI TENGERPART. Jelzés lent jobbra: Ligeti A. 1865.
Vászon. 68×99.

Lorrain Claude követője.

346. OLASZ TÁJ HIDDAL. (A 347. sz. kép párdarabja.)
Vászon. 52×71.

Lorrain Claude követője.

347. OLASZ TÁJ ANTIK ÉPÜLETTEL. (A 346. sz. kép párdarabja.)
Vászon. 51×71.

Loth Johann Karl ? (1632—1698).

348. BOTRA TÁMASZKODÓ SZENT FÉRFI.
Vászon. 106×83.

Lotz Károly (1833—1904).

349. NŐI KÉPMÁS. Jelzés lent jobbra: Lotz K.
Vászon. 63×49. Illusztr. XXX. tábl.

Lotz Károly (1833—1904).

350. „MEGY A JUHÁSZ A SZAMÁRON". Jelzés lent jobbra: L. K.
Sepiarajz. 25×42.

Lotz Károly (1833—1904).

351. TANULMÁNYVÁZLAT.
Vizfestmény. 12,5×8,5.

Lotz Károly (1833—1904).

352. LOVAK. Jelzés lent jobbra: Lotz.
Lemezpapir. 28×23.

Lotz Károly (1833—1904).

353. BACCHANSNŐ. Jelzés lent jobbra: Lotz.
Vizfestmény. 22×11.

Lotz Károly (1833—1904).

354. MULATÓ PARASZT. Jelzés lent jobbra: Lotz K.
Lemezpapir. 45×31.

Lotz Károly (1833—1904).

355. VENUS ÉS ÁMOR. Jelzés lent jobbra: Lotz K. — A lap hátán: Női tanulmány.
Vizfestmény. 9,5×17.

Lotz Károly (1833—1904).

356. VENUS ÉS ÁMOR. Jelzés lent jobbra: Lotz. — A lap hátán: Női akt.
Vizfestmény. 17×9.

Lotz Károly (1833—1904).

357. A VÉDANGYAL. Jelzés lent jobbra: Lotz K.
Vászon. 28,5×51. Illusztr. XXXII. tábl.

Ernst Múzeum aukciói
XV (1921)

Landau Alajos, magyar festő (1833—1884).

332. FÉRFI KÉPMÁS. Jelzés lent jobbra: Alois Landau.
Vászon. 43,5×35.

Largillière Nicolos de (1656—1746).

333. NŐI KÉPMÁS.
Vászon. 75×56. Illusztr. XIX. tábl.

László Fülöp Elek (szül. 1869).

334. ÜLŐ PARASZT. Jobbra: László Fülöp T. K. 1893 XI. Kedves barátomnak.
Krétarajz. 43×28.

László Fülöp Elek (szül. 1869).

335. NŐI TANULMÁNYFEJ. Jelzés lent balra: László Tölz 1906. IX.
Krétarajz. 49×34.

Lawrence Sir Thomas (1769—1830).

336. GRASSALKOVICH HERCEGNŐ (szül. Eszterházy hercegnő) KÉPMÁSA.
Ceruzarajz. 18,3×14. (Gróf F. P.-né tulajdonából). Illusztr. XXXVI. tábl.

Lefèbre G. (19. század).

337. CSENDÉLET. Jelzés lent a középen: G. Lefèbre 865.
Vászon. 50×70.

Leiten L. (19. század).

338. REGGELINÉL ÜLŐ NŐ. Jelzés fent balra: J. L. Leiten.
Vászon. 38×24,5.

Lenbach Frans von (1836—1904).

339. CAIRÓI ARABS FÉRFI. Jelzés fent jobbra: F. Lenbach. Cairo, 1876.
Lemezpapir. 95×75. Illusztr. XXI. tábl.

Le Quesne F. (19. század).

340. NŐI AKT. Jelzés lent balra: F. Le Quesne.
Vászon. 18,5×32,5.

Levilly, Singleton után.

341. 2 darab szines metszet:
1. „LE PÈRE ABSENT".
2. „LE PÈRE DE RETOUR".
Mindegyik metszet: 35×27.

Id. Lieder Frigyes (1786—1859).

342. FÉRFI KÉPMÁS. Jelzés lent balra: Lieder pinxit 843.
Vizfestmény. 14×11.

Ligeti Antal (1823—1890).

343. TÁJ PÁLMÁKKAL. Jelzés lent jobbra: Ligeti A. 1886.
Vászon. 48×62.

Ligeti Antal (1823—1890).

344. OLASZ TÁJ. Jelzés lent jobbra: Ligeti A.
Vászon. 32×52.

Lotz Károly (1833—1904).

358. DIANA. Jelzés lent jobbra: Lotz K.
Vizfestmény. 11×6,5.

Lotz Károly (1833—1904).

359. BACCHANSNŐ. Jelzés lent jobbra: Lotz K.
Fa. 13×16.

Lotz Károly (1833—1904).

360. NŐI AKTTANULMÁNY. Jelzés lent balra: Lotz K.
Fa. 19,5×13,5.

Lotz Károly (1833—1904).

361. ANGYALFFY ERZSÉBET FESTŐMŰVÉSZNŐ KÉPMÁSA. (1882.) Lent jobbra a művész jelzése.
Vászon. 57×39.

Lotz Károly (1833—1904).

362. VENUS ANADYOMENE.
Fa. 20×20.

Lotz Károly (1833—1904).

363. BACCHUSI JELENET.
Fa. 31,5×28.

Lotz Károly (1833—1904).

364. SZENT JÁNOS.
Lemezpapir. 45,5×17.

Lotz Károly (1833—1904).

364a. A HÁROM GRÁCZIA. Jelzés lent jobbra: L. K.
Lemezpapir 22×23.

Loutherbourg Jakob Philipp (1740—1812).

365. VIHAROS TENGER.
Vászon. 116×160.

Löffler-Radymno Leopold (szül. 1830).

366. A LÁTOGATÁS. Jelzés lent balra: Leopold Löffler. 858.
Vászon. 49×63.

Lütgendorff-Leindorf Ferdinand Karl (1785—1858).

367. NŐI KÉPMÁS. Jelzés jobbra: Lütgendorf.
Miniatür.

Mabuse (Jan Gossaert) követője (16. század).

368. MÁRIA A GYERMEKKEL.
Fa. 62×50. Illusztr. VI. tábl.

Magyar festő (19. század).

369. ORDÓDY ISTVÁN KÉPMÁSA.
Miniatür. 6×5.

Magyar festő (19. század).

370. NÓI KÉPMÁS.
Miniatür. 5×4,5.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

371. TÁJKÉP. Jelzés lent jobbra: Magyar-Mannheimer G. 1907.
Fa. 30×40.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

372. TÁJKÉP. Jelzés lent balra: Magyar-Mannheimer G.
Fa. 32,5×37.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

373. TÁJ NYUGVÓ NŐVEL. Jelzés lent jobbra: Mannheimer.
Fa. 15,5×23,5.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

374. ORKÁN. Jelzés lent balra: Magyar-Mannheimer G.
Vászon. 32×37.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

375. HEGYES VIDÉK. Jelzés lent balra: Magyar-Mannheimer G.
Fa. 32,5×37.5.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

376. TÁJ FOLYÓVAL. Jelzés lent balra: Magyar-Mannheimer G.
Fa. 35×44,5.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

377. TÁJKÉP. Jelzés lent jobbra: Magyar-Mannheimer G.
Fa. 21×29.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

378. RÓMA KÖRNYÉKÉBŐL. Jelzés lent jobbra: Magyar-Mannheimer G.
Fa. 40,5×28,5.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

379. SABINI NŐRABLÁS. (Vázlat.)
Vászon. 43×43.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

380. ALLEGORIA. Jelzés lent jobbra: Magyar-Mannheimer.
Vizfestmény. 17,5×19,5.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

381. TÁJKÉP. Jelzés lent a középen: Magyar-Mannheimer G.
Fa. 32×40,5.

Magyar-Mannheimer Gusztáv (szül. 1859).

382. TÁJKÉP. Jelzés lent jobbra: Magyar-Mannheimer G.
Fa. 56×45.

Lotz Károly

LOTZ KÁROLY (1833–1904.): Zivatar a pusztán, 1863. — Gulyaitató, 1868. — Ld. Marastoni József. — Az Ország Tükrében több rajza és vázlata után készült litográfia jelent meg.

BUDA
935 FIA

Lotz Károly

vő

Forster Gyula báró

Schulek Frigyes emlé-
kezete. Budapest 1925.
22. l. 23. l.

mány Péter Tudomány-
Történeti és Keren-
i Intézetében Sé-
ri értekezés. —

pest

34.

Kikiáltási ár pengőben

551. —, Borús hangulat. Pasztell. 50×68. J. l. b. . . . . .
552. MAKART, HANS (1840—1884), Diana. Olajf. 164×94. J. l. b. 680
553. MAKOLDY JÓZSEF, Női félakt. Olajf. 42×52. J. l. j. . .
555. MARGITAY TIHAMÉR (1859—1922), Tájkép vadásszal. Olajf. 33×49. J. l. b. 35
556. —, Felolvasás. Olajf. 68×106. J. l. j. 90
557. —, Nő virágokkal. Olajf. 100×65. J. l. j. 90
558. MARKÓ FERENC (1832—1874), Cséplés lovakkal. Olajf. 62×92. J. l. j. 100
559. IFJ. MARKÓ MÁROLY (1822—1891), Szénagyüjtők. Olajf. 27×43. J. l. j. 100
560. —, Tengerparti részlet. Olajf. 16×23. J. l. j. 80
561. MAYR M., Tájkép. Olajf. 42×34. J. l. b. 25
562. MÁRFFY ÖDÖN, Leánderek. Olajf. 24×33. J. l. b. . . .
563. —, Tájkép. Olajf. 29×39. J. l. b. . . . . .
564. —, Tájkép. Olajf. 70×95. J. l. j. . . . . .
565. MÁRK LAJOS, Virágok között. Olajf. 100×70. J. l. j. . .
566. —, A ruzs. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
567. —, Ülő nő. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
568. —, Biedermeier. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
569. —, Ülő nő. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
570. —, Hiuság. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
571. —, Ülő nő. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
572. —, Terített asztal. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
573. —, Nő gyöngyökkel. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
574. —, Nő tükörrel. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
575. —, Csipkeruhás nő. Olajf. 80×60. J. l. j. . . . . .
576. —, Zöldruhás nő. Olajf. 80×60. J. l. b. . . . . .
577. —, Zöldruhás hölgy. Olajf. 80×65. J. l. b. . . . . .
578. MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ BÁRÓ (1852—1919), Fjord. Olajf. 113×193. J. l. j. 500
579. —, Virágos rét. Olajf. 15×22 40
580. —, Tájkép. Pasztell. 30×47. J. l. j. 30
581. —, Lövészárok. Olajf. 19×28. J. l. j. 40
582. —, Téli tájkép. Pasztell. 15×25. J. l. j. 48
583. —, Sebesültek. Olajf. 37×30. J. l. j. 100
584. —, Tájkép. Ceruzarajz. 30×46. J. l. j. 12
585. MEZEY JÓZSEF (1823—1882), Kegyelem. Olajf. 50×63. J. l. b. 60
586. MEZEY LAJOS (1820—1880), Önarckép. Olajf. 48×38 . 40
587. MÉSZÁROSNÉ-KISFALUDY MARISKA, Interieur. Olajf. 69×49. J. l. j. . . . . .
588. MÉSZÖLY GÉZA (1844—1887), Tájkép. Olajf. 30×55. J. l. b. 800

(Illusztrálva a II. táblán)

589. MÉSZÖLY GÉZA (1844—1887) UTÁN WOERNLE, Balatoni halásztanya. Rézkarc. 58×72 10

Kikiáltási ár pengőben

511. —, Nő ékszerekkel. Olajf. 67×54. J. l. j. . . . . .
512. —, Tanya. Olajf. 45×58. J. l. j. . . . . .
513. —, Reggeli álom. Pasztell. 50×60. J. l. j. . . . . .
514. —, Tünődés. Pasztell. 50×38. J. l. j. . . . . .
515. —, Pihenő akt. Pasztel. 45×34. J. l. b. . . . . .
516. —, Hollandi leány. Pasztell. 40×30. J. l. j. . . . . .
517. —, Szendergés. Olajf. 40×30. J. l. j. . . . . .
518. LOTZ KÁROLY (1833—1904), Tájkép. Olajf. 115×180. J. l. j. 800
519. —, Ménes. Olajf. 10×23. J. l. j. 200
(Illusztrálva a VII. táblán)
520. —, Figyelő menyecske. Olajf. 21×11. J. l. j. 200
521. —, Csikós. Olajf. 20×12. J. l. j. 200
522. —, Pihenő ökrök. Olajf. 22×10. J. l. j. 150
523. —, A nyár. Szénrajz 150
524. —, Szamárfogat. Olajf. 10×22. J. l. j. 200
(Illusztrálva a VI. táblán)
525. —, Vénusz tükörrel. Olajf. 150
(Illusztrálva a cimlapon)
526. —, Vénusz tükörrel. Olajf. 150
(Illusztrálva a IX. táblán)
527. LYS, JAN (1590—1629) UTÁN, Judith. Olajf. (XVII. század.) 110×88 500
528. MADARÁSZ GYULA, Csendélet. Olajf. 50×62. J. l. j. . .
529. MAGNASCO, ALESSANDRO (1681—1747) MODORÁBAN, Étkező kapucinusok. Olajf. 40
530. MAGYAR-MANNHEIMER GUSZTÁV, Tavaszi hangulat. Olajf. 23×38. J. l. b. . . . . .
531. —, Zivataros táj. Olajf. 50×40. J. l. j. . . . . .
532. —, Park a tavon. Olajf. 50×40. J. l. j. . . . . .
533. —, Olasz táj. Olajf. 56×52. J. l. j. . . . . .
534. —, Olasz táj. Olajf. 50×40. J. l. j. . . . . .
535. —, Tengeri táj. Olajf. 25×38. J. l. j. . . . . .
536. —, Tájkép. Olajf. 22×28. J. l. j. . . . . .
537. —, Tájkép. Olajf. 22×28. J. l. j. . . . . .
538. MARÓTHI MAJOR JENŐ, Tájkép. Olajf. 23×35. J. l. j.
539. —, Borús hangulat. Olajf. 21×33. J. l. j. . . . . .
540. —, Erdőrészlet. Olajf. 40×50. J. l. j. . . . . .
541. —, Búzakeresztek. Olajf. 34×50. J. l. b. . . . . .
542. —, Tanyaudvar. Olajf. 42×50. J. l. b. . . . . .
543. —, Füzes. Olajf. 35×45. J. l. b. . . . . .
544. —, Mocsaras vidék. Olajf. 35×46. J. l. b. . . . . .
545. —, Nyár. Olajf. 35×45. . . . . .
546. —, Őszi lombok. Olajf. 22×34 . . . . . .
547. —, Esti hangulat. Olajf. 22×34. J. l. j. . . . . .
548. —, Dombvidék. Olajf. 22×34. J. l. b. . . . . .
549. —, Füzes. Olajf. 22×34. J. l. b. . . . . .
550. —, Tájkép. Olajf. 47×34. J. l. j. . . . . .

Árverési Csarnok aukció kat. 1933. okt. (3. 4.)

László Fülöp Elek, szül. (geb.) 1869.

307. A PARK ŐSSZEL (Der Park im Späther
Vienna."
Vászon (Leinwand). 66×53 cm.

Lotz Károly

Lebiedzki, Eduard, szül. (geb.) 1862.

308. KELETI JELENET (Orientalische Szene). Jelezve (Bezeichnet): „Ed. Lebiedzki 1887."
Vászon (Leinwand). 160×260 cm.

Le Nain testvérek köre (Kreis der Brüder Le Nain), 17. század (Jahrhundert).

309. A SZAKÁCSNŐ (Die Köchin).
Vászon (Leinwand). 55×75 cm. Illusztr. III. tábl.

Lendik, F., 19. század (Jahrhundert).

310. SZERELMI VALLOMÁS (Liebeserklärung). Jelezve (Bezeichnet): F. Lendik.
Vászon (Leinwand). 35×45 cm.

Lépine, Stanislaus Victor Edouard (1836—1892).

311. EGY VÁROSKA LÁTKÉPE (Ansicht einer Stadt). Jelezve (Bezeichnet): „S. Lépine."
Vászon (Leinwand). 25×33 cm.

Lépine, Stanislaus Victor Edouard (1836—1892).

312. TENGERI TÁJ (Marine). Jelezve (Bezeichnet): „S. Lépine."
Vászon (Leinwand). 20×27 cm.

Magyar mester (?) (Ungarisch ?) 19. sz. vége (Ende des 19. Jahrhunderts).

340. VELENCEI JELENET (Szene aus Venedig). Kitünő kvalitásu szinvázlat, (Schöne Farbenskizze).
Vászon (Leinwand). 32×45 cm.

Magyar (?) parasztfestő, kb. 17. század, (Ungarischer Bauernmaler ? ung. 17. Jahrhundert).

341. MÁRIA MINT AZ IRGALOM ANYJA (Maria als barmherzige Mutter).
Fa (Holz). 42×33 cm.

Magyar Mannheimer Gusztáv, szül. (geb.) 1859.

342. AKT A SZABADBAN (Akt im Freien). Jelezve (Bez.): „Magyar Mannheimer G. 1915".
Illusztr. XXVIII. tábl.

Lotz Károly (Carl) (1833—1904).

320. MÁRIA TALÁLKOZÁSA ERZSÉBETTEL (Heimsuchung Mariä). Jelezve (Bez.): „Lotz K."
Vászon (Leinwand). 50×29 cm.

Lotz Károly (Carl) (1833—1904).

321. A KANCA (Die Stute).
Vászon (Leinwand). 42×52 cm.

Lotz Károly (Carl) (1833—1904).

322. PATRONA HUNGARIAE.
Vászon (Leinwand). Átmérő (Diameter): 100 cm.

Lotz Károly (Carl) (1833—1904).

323. VÉNUSZ ÉS ÁMOR. A hátoldalon freskóvázlat. (Auf der Rückseite eine Freskenskizze).
Fa (Holz). 10.5×23 cm.

Lotz Károly (Carl) (1833—1904).

324. NŐI ARCKÉP (Damenbildnis). Jelezve (Bez.): f. Lotz K.
Vászon (Leinwand). 147×58 cm. Illusztr. XXVI. tábl.

Lotz Károly (Carl) (1833—1904).

325. TANULMÁNYOK (Studien). Jelezve (Bez.): „Lotz".
Kréta (Kreide). 32×41 cm.

Ernst-Múzeum aukciói 38. sz.
Budapest, 1928.

Lotz Károly (Carl) (1833—1904).

326. 2 darab FRESKÓTERV (Wandmalereientwürfe, 2 Stücke).
Vászon (Leinwand). 122×95 cm.

Lotz Károly (Carl) (1833—1904).

327. 2 darab FRESKÓTERV (Wandmalereientwürfe, 2 Stücke).
Vászon (Leinwand). 122×95 cm.

Lotz Károly (Carl) (1833—1904).

328. ESTI HANGULAT (Abendstimmung).
Vászon (Leinwand). 50×64 cm.

Ernst Museum aukční 38. a.
Brno 1928.

Strobelné archeje

Lotz Károly

Ipolyi vélemenye az Operaház freskóiról. Nem hizelgő Lotzra. Főleg a mitologiai figurákat kifogásolja azzal, hogy nem lett volna egyéb mondani valója a művésznek?

Pór Antal: Ipolyi Arnold váradi püspök élete és munkái vázlata. Pozsony-Budapest, 1886. 98. l.

Lotz Károly

Lotz Károly: „Tájkép"

Vasárnapi Ujság
a BH képes mell.
1936. márc. 22.

ELADÁSI FELTÉTELEK.

Az *eladó művek* árai a kiállítási termek ajtói mellett, vagy a termek sarkában vannak kifüggesztve. A *vásárlások közvetítését kizárólag a főtitkár végzi.* Azok a művek, melyeknek eladási árai nincsenek kiírva, *nem eladók.* Úgy az ajánlatoknál, mint a vétel megkötésekor a vevő egy vásárlási nyilatkozatot köteles aláírni, amely föltétlen fizetésre kötelezi az aláírót a kitüntetett összegig, megállapított határidőn belül. A vételár egynegyed része a nyilatkozat aláírásakor azonnal lefizetendő, a maradvány legkésőbb *tizennégy nap alatt* a Társulat pénztárába készpénzben szolgáltatandó be, a törvényes forgalmi adóval együtt. Ha a felajánlott összeget a művész elfogadta, a mű az ajánlattevő, illetve a vásárló tulajdonát képezi és másoknak el nem adható. *Az eladó művek nagy része havi részletfizetésre is megszerezhető, külön egyezség alapján,* melyre nézve felvilágosítással a titkári hivatal szolgál.

A kiállított és megvásárolt művek biztosításáról azok tulajdonosai tartoznak gondoskodni.

A megvásárolt műveket a Társulat a Műcsarnok helyiségeiben köteles átadni a kiállítás bezárása után, a befizetést igazoló nyugta és az aláírott átvételi elismervény ellenében. Elszállításukról a tulajdonosok tartoznak gondoskodni saját terhükre.

Az 1933 január 31-én túl visszahagyott művekért a Társulat semminemű felelősséget nem vállal.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT IGAZGATÓSÁGA.

Budapesti Hirlap nyomdája.

Lotz Károly

Műcsarnok 1925/26. ősz kiáll.

319. LOTZ KÁROLY: Tanulmány a báró Lipthay-féle palota falfestményéhez. Olajvázlat.
320. LOTZ KÁROLY: Női akt. Olajvázlat.
321. LOTZ KÁROLY: Tanulmány a báró Lipthay-féle palota falfestményéhez. Olajvázlat.

330. LOTZ KÁROLY: Ámor és Psyche.
331. LOTZ KÁROLY: Tanulmány a báró Lipthay-palota freskójához.
332. LOTZ KÁROLY: Homeros ünneplése.
333. LOTZ KÁROLY: Női akt. Olajvázlat.
334. VASZARY JÁNOS: Női akt. Ecsetrajz.
335. SZINYEI-MERSE PÁL: Tanulmány a „Pogányság"-hoz.
336. SZINYEI MERSE PÁL: Tanulmány a „Pacsirtához".
337. VASZARY JÁNOS: Tavasz.
338. FERENCZY KÁROLY: Birkozó fiúk.
339. IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA: Akt-kompozició. Miklós Andor tulajdona.
340. LOTZ KÁROLY: Női akt.

341. LOTZ KÁROLY: Fiú aktok.
442. LOTZ KÁROLY: Kettős akt.
343. LOTZ KÁROLY: Női akt-tanulmány.
344. LOTZ KÁROLY: Férfi akt.
345. LOTZ KÁROLY: Akt-tanulmány.
346. LOTZ KÁROLY: Akt-tanulmány Ámor és Psychéhez.
347. LOTZ KÁROLY: Női akt.
348. LOTZ KÁROLY: Kettős akt.

II. TEREM.

Olajfestmények. Az eladó művek árai a terem egyik sarkában vannak kifüggesztve. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

32. KUNFFY LAJOS: Fekvő akt. Eladó.
33. GLATTER GYULA: Női akt. Eladó.
34. JÁVOR PÁL: Álom. Drucker Géza tulajdona.
35. KERNSTOCK KÁROLY: Szerelem. Dióssy Béla tulajdona.
36. GAÁL JÁNOS: Női akt. Eladó.
37. STRÓBENTZ FRIGYES: Modellek. Államtul.
38. PAPP BERTALAN: Pihenés. Alpár Ignác tulajdona.
39. KÖVESDY GÉZA: A béka. Eladó.
40. BASCH ANDOR: Női akt. Eladó.
41. KÖVESDY GÉZA: Fürdés a Balatonban. Zala Lajos tulajdona.
42. ÉDER GYULA: Bánkódás. Államtulajdon.
43. SZÜLE PÉTER: Félakt. A gróf Andrássy Dénes-alap tulajdona.
44. KÖVÉR GYULA: Tükör előtt. Dr. Klein István tulajdona.
45. KUNWALD CÉZÁR: Női akt almával. Eladó.
46. JÁVOR PÁL: Tükör előtt. Horváth Károly tul.
47. GULÁCSY LAJOS: A modell. Eisler Mihály József tulajdona.
48. SZÁNTÓ LAJOS: Judith. Eladó.
49. KÖVESDY GÉZA: Gyerekek lovakkal a Balatonban. Eladó.

Lotz Károly

Árverési Csarnok aukciói.
1933. okt. 3. szám
524. Szamárfogat c.
képe repr.

Magyar gyüjtők kincsesházából. Ökrösszekér. Lotz Károly festménye, Dános Géza gyüjteményében

— Az. De Verának még sincs joga ahhoz, hogy azt mondja róla, hogy nincsenek érzései. És nincs joga ahhoz sem, hogy csodálkozzék azon, hogy ilyen emberek is vannak a világon. De hát Vera nem tudja . . . Nem is sejti . . .

Egyre izgatottabb lett.

Ismertem Inleyt. Tudtam, hogy el fogja mondani nekem, mi bántja. Másokkal szemben zárkózott volt, de velem szemben soha. Szivarra gyujtottam. Inley követte a példámat.

Néhány percnyi hallgatás után így szólt:

— Ha Miss Bassett nem lett volna, Verát két esztendővel ezelőtt megölték volna.

Ijedtemben kiejtettem kezemből a szivart.

— Megölték volna?

— Meg. Engem pedig . . .

Rám nézett és kezét a nyakára tette. Nino félig nápolyi volt és tudtam, hogy ez a mozdulat Nápolyban azt jelenti, hogy „felakasztottak volna".

Felemeltem a szivaromat, de éreztem, hogy remeg a kezem.

— De hiszen én . . . — kezdtem — én mindig azt hittem, hogy ti ketten nagyon boldogok vagytok.

Amit mondtam, banálisan, sőt nevetségesen hangozhatott. De jóformán azt sem tudtam, mit beszélek, annyira megrémített, amit Nino mondott.

A harangok egyre zúgtak.

— Ilyen dolgokat levélben nem írhat meg az ember, — mondta — és te olyan soká voltál külföldön.

— Közben rendbe jött minden?

Inley bólintott:

— Rendbe. Vera különben soha még csak nem is gyanított semmit.

Közelebb húzta hozzám a székét és éppen beszélni akart, amikor az inasok behozták a kávét.

— Kiért szól a harang, Hurst? — kérdezte a komornyiktól.

— Nem tudom, uram.

A szolgák kimentek, ő pedig folytatta:

— Miss Bassett emberemlékezet óta ott lakott, abban a kis, vörösfedelű házban, a South Lodge-i kapu mögött. Azt hiszem, a házát te is ismered?

Őt magát is ismertem! Ebben a pillanatban ráeszméltem. És magam előtt láttam hosszú, lapos alakját is, sápadt, csontos arcát,ráncos homlokát, gyér haját, furcsa, kagylóformájú kalapját és a hosszú, régimódi aranycsüngőt a fülében.

— Nem az a nő volt Miss Bassett, akit én *Deszkának* csúfoltam? — kérdeztem.

— Deszkának?

Inley gondolkodott.

— Lehet, hogy úgy hívtad. Én ezt már elfelejtettem.

— Mindig húsz perccel az istentisztelet kezdete előtt jelent meg a templomban és mindig leejtette az imakönyvét, ha előkelő vendégek ültek az Abbey-padban.

— Igen, igen! Ő volt. Kis dolgokban, szegény, mindig nagyon ideges volt.

— Most már jól emlékszem rá. És te azt mondod, hogy . . .

Ránéztem és megakadtam.

— Hogy megmentette Vera életét és, közvetve, az enyémet is. Most, hogy minden rendbe jött, elmondom neked, hogyan történt. Verának sohasem fogom elmondani.

A sötétkék selyem-függönyökkel borított ablak felé nézett, mintha a vén templom tornyában zúgó harangot akarta volna látni.

Aztán belekezdett elbeszélésébe.

II.

Tudod, hogy milyen őrülten szerelmes voltam Verába. Velem mindig így van. Szélsőséges vagyok. Vagy jég, vagy tűz. Az esküvőnk után még bolondabb lettem. Megmámorosodtam attól a gondolattól, hogy Vera az enyém és csak az enyém és — ráadásul — Olaszországban voltunk nászúton, a hazámban.

Természetes, hogy amikor Londonba visszajöt-

Az Uj Idők Illemkódexét mai számunkkal egyidejűen tettük póstára.

Uj Idők 1930. jul. 20. (30. szám)

tünk, nem élhettünk csak egymásnak. Látogatásokat kellett tennünk.

Verát bámulták, ünnepelték, körülrajongták. Az ujságok tele voltak a szépségének, az elegánciájának a magasztalásával. Hiszen tudod, hogy van az, ha társaséletet él az ember. Tűrtem, mert azt gondoltam, hogy ennek így kell lenni. Vera szereti a társaséletet. Hagytam, hogy élvezze addig, amíg élvezetet talál benne. Sohsem hittem, hogy ennek súlyosabb következményei is lehetnek.

Párizsba mentünk, onnan Skóciába. Skóciában éltünk, amíg Verának vissza nem kellett vonulnia, mert megszületett a fiam, a kis Hugo.

Boldog voltam, amikor túlestünk rajta. Attól féltem, Vera bele fog halni.

Ebben az időben kezdett hozzánk járni Seymour Glynd. Az, akit most egy éve a vadászaton véletlenül agyonlőttek. Gyerekkora óta ismertem Glyndt. Eszembe sem jutott, hogy gyanakodjam rá. De hiszen rendesen így van ez . . .

Hogy rövid legyek: most két éve, ősszel, Glynd nálunk volt vadászaton. Természetesen rajta kívül más vendégeink is voltak, például: Mrs. Jack, Bobby Elfinton, Lady Bobby — hiszen ismered a társaságunkat.

A vadászat pénteki napon kezdődött és én úgy rendeztem a dolgot, hogy azokkal a vendégekkel, akik nem vadásznak, bemegyek a városba.

Vera nem tartott velünk. Azt mondta, hogy fáradt és péntektől hétfőig pihenőkúrát tart. Most ez a divat. Az ember fogad egy svéd masseuse-t, lefekszik és tejet iszik. Vera is masseuse-t rendelt péntek estére.

Előtte való nap, csütörtökön, Glynd, amikor a répaföldön egy kerítésen átugrott, kificamította a lábát. Legalább is nekem ezt mondták.

A többiek is így tudták, kivéve Verát. Különben lehet, hogy a többiek tudták, mi történt s csak én voltam az egyetlen, aki . . . Dehát most már úgyis mindegy.

Glynd azt mondta, hogy néhány napi pihenés alatt rendbejön és megkért, hogy hétfőig ottmaradhasson a kastélyunkban. Azt feleltem: maradhat, ha nincs szüksége háziasszonyra. Vera ugyanis kijelentette, hogy ő Glynd kedvéért nem zavartatja magát, hanem megtartja tervezett pihenőkúráját.

Glynd fogadkozott, hogy neki nem kell semmi és senki s hogy ő nagyon jól érzi magát egyedül is. Ő tehát ott maradt és mi többiek pénteken délben bementünk a városba.

Szombat reggel, a városi parkban, találkoztam a svéd masseuse-zel, akinek pénteken Verához kellett volna mennie. Ismertem a masseuse-t, mert Vera sokszor elhivatta Londonban is.

— Halló, — mondtam neki, — hát maga nem ment le Inley-Abbey-ba a feleségemhez?

— Nem, uram, — felelte.

— Miért nem?

— Lady Inley táviratozott, hogy ne menjek.

— Táviratozott? — kérdeztem. — Mikor kapta a táviratot?

— Csütörtökön este, uram.

— Talán tegnap este? — kérdeztem, arra gondolván, hogy valószínűleg csak aztán jött közbe valami, amikor mi már eljöttünk hazulról.

— Nem, — ismételte az asszony. — Csütörtök este kaptam a sürgönyt.

Ekkor eszembe jutott, hogy miután Glynd kificamította a lábát és megkért, hogy ott maradhasson nálunk, Vera egyedül kikocsizott. Azt mondta, hogy a pihenőkúra megkezdése előtt egyszer még ki akar menni a levegőre. Biztosan ekkor adta fel a táviratot. Egyszerre sok minden világos lett előttem.

Köszöntem a masseuse-nek, hazamentem és azt mondtam az inasomnak, hogy estére nem jövök vissza.

A vonat este kilenckor érkezett Ashdridge-Stationra. Ott szálltam ki, mert nem akartam, hogy Inley-állomáson meglássanak és csodálkozzanak rajta, hogy mégis visszajöttem. Csomagot úgysem vittem magammal. Amikor reggel az inasom megkérdezte, hogy csomagoljon-e, azt feleltem, hogy ne. Aznap nem is ebédeltem. Már háromnegyedórával a vonat indulása előtt ott voltam a Paddington-Square-en. Alig győztem kivárni a vonatot. Útközben az esti lapokat olvastam, mint a többi férjek, akik este hazamentek a városból. Kevéssel azután, hogy elindultunk Londonból, esni kezdett, aminek nagyon megörültem. A vonat egy kicsit késett. Még akkor is esett, mikor kiszálltam. Fel kellett hajtanom a galléromat. Azt hiszem, senki sem ismert meg az állomáson. Gyalog indultam el Inley felé.

*

Félbeszakítottam az elbeszélést:

— Mi volt a szándékod? — kérdeztem.

— Megmondtam az előbb, — felelte Inley.

Szemébe néztem és elhittem, amit mondott. Aztán Lady Inley finom szépségére gondoltam és könnyedén affektált modorára. Olyan asszony modora volt az övé, akit mindig mindenki csak kényeztetett. És íme, ez az asszony itt él, látszólag nyugodtan, boldogan, egy olyan emberrel, aki egyszer meg akarta ölni. Milyen keveset tudunk is egymásról, mi emberek!

— Elítélsz? — kérdezte Inley hirtelen támadt haraggal.

— Csak arra gondoltam, hogy . . .

— Mire?

— Hogy azokat se ismerjük, akikkel a legbizalmasabb közelségben élünk.

— *Akkor* én is éppen erre gondoltam.

Olyan hangon mondta ezt, hogy egyszerre megértettem és a pártjára álltam. Úgy látszik, észrevette ezt a hirtelen változást, mert a régi közvetetlenséggel folytatta:

*

Nagyon siettem a sötétben.

Késő éjszaka lett, mire Inleybe értem. A hosszú falusi utca kihaltnak látszott. Csak a kocsma és a tanító háza volt világos, de embert ott sem láttam. Egyetlen lélekkel sem találkoztam.

Biztos voltam a dolgomban. Be akartam menni a házba, előbb azonban, a magam igazolására, mégis látni akartam, mi történik ott. Amikor kiértem a faluból, kerekek dübörgését hallottam. Félreálltam. Nehány perc mulva kocsi robogott el mellettem. Láttam a kocsis képét. Nem kastélybeli volt. Messzebbről jöhetett. Csupa sár volt a kocsi és a ló fáradtnak látszott.

Utána mentem a fordulóig.

Éppen a Miss Bassett villájáig, ahonnan keskeny út vezet az erdőkön keresztül Charfield felé.

Az út kezdeténél a kocsi megállt. Én is megálltam. Láttam lámpája csillogását a nedves földön és a lámpák fénykörében a kocsis lehelletét. Láttam, hogy a kocsis lehajolt és nagy ezüstórát húzott ki zsebéből. Megnézte és visszatette. Tudtam, mire vár. Vera el akart szökni Glynddel.

Ez több volt, mint amire számítottam. Ezt nem vártam.

Zsebembe nyúltam, kivettem a revolveremet és odalopóztam a vöröstetejű villa mellé. Az eső közben elállott.

A kerítés mellett élősövény futott körben és a ház felé vezető utakat szederfák szegélyezték. Az élősövény alacsony volt. A kerti út sötét. Gyalázatos dolog volt, amit tenni akartam, de akkor csak magamra gondoltam, az engem ért sérelemre és arra, hogy elégtételt szerezzek. Óvatosan kinyitottam Miss

Lotz Károly

a tihanyi templom freskói részben tőle

irod

Velics László. Az egyházi művészetek tanulmányozásáról. Bpest 1894. 83. l.

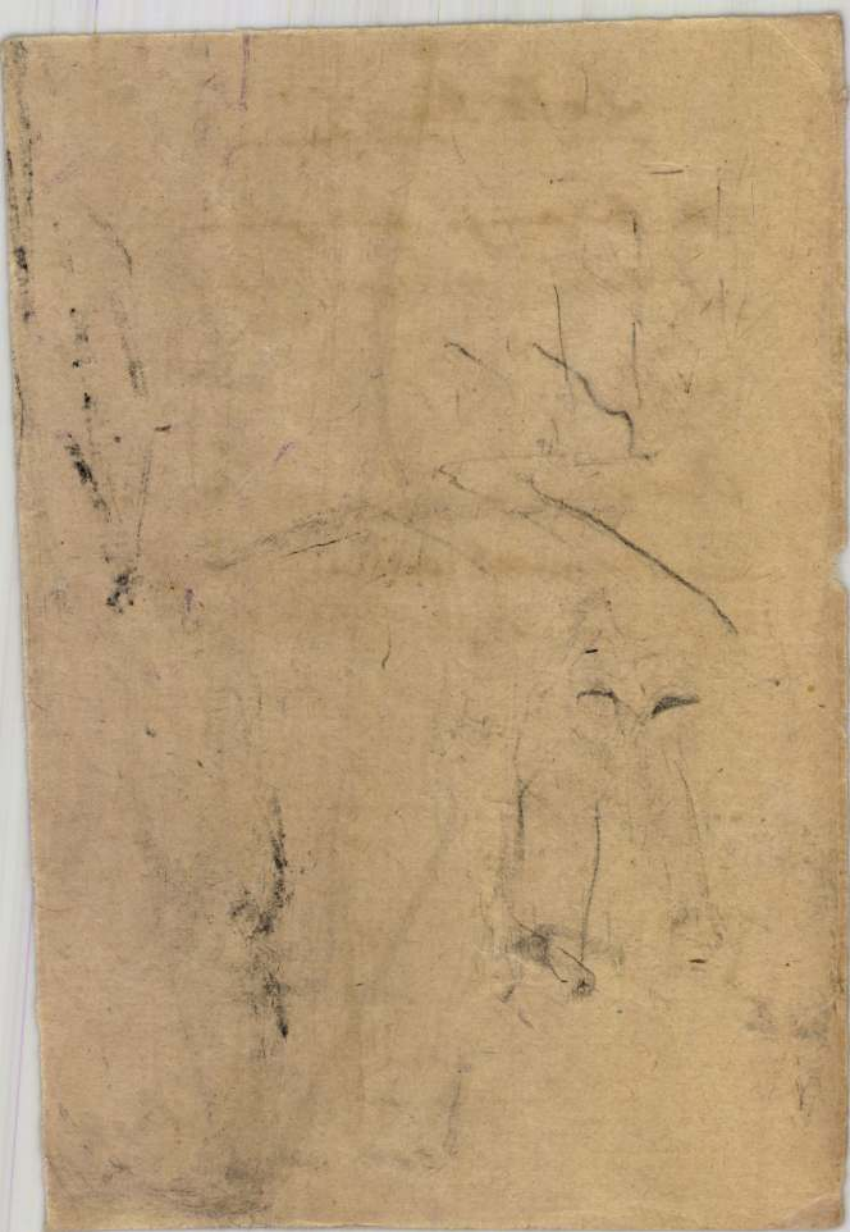

Lotz Károly

Pécs.

Vrod

Velics László: Az egyházi
művészetek tanulmányo-
zásáról. Bpest 1894. 73. l.

Lotz Karoly

vid

Kurtz Vilmos. A

budapest ferencvárosi

Alebánia-templom.

Bpest 1879.

Lotz Károly

Irod

Velics László: Az egyházi művészetek tanulmányozásáról. Bpest, 1894. 64. l.

Lotz Károly

Lnod

Czobor Béla dr.

A történelmi kiállítás.

Pest 1898. 5. l.

sav.

Elnök sajnálattal veszi tud
Előadó bejelentését, de min
egy tag kivételével a többi
hivott megjelent, megtartja
lést, melyet megnyitván a k
kérdések eldöntését kéri :

1./ Kívánatos-e, hogy
emlék, mely az egész környé
rakterisztikusabb épülete, n
tozzék ?

2./ Van-e olyan absolu
mely egy ilyen elvi állásp
törhet ?

3./ Minthogy a Fővár
az épületben kulturházat ak
teni, érdeke-e a Fővárosnak,
patika céljaira átalakitások

Lotz Károly

rod

Liber Baptizatorum

258. l.

Lotz Károly.

Eredete német, tehát eklektikus és analitikus. Következésképpen végtelenül pontos és lelkiismeretes. Művészi nevelése a mult század második felébe esik, az akadémiák virágkorába, melyeknek hagyományai meglátszanak rajta. A jobb hagyományai tudniillik, az örök kánonok tulnyomó uralma, az akt maradandó hatása, a szép vonalvezetés becsülete, s egy szemernyi páthosz, de nem Genelli Bonaventura terjengős páthosza. Szóval a gerincz, mely köré mindenki fölépiti, s a keret, melybe mindenki belerakja a maga egyéni művészetét.

Arczképei gyönyörüek, kecsesek a maguk pontos részleteiben. De nem az a kecsesség ez, melybe a szellemes, zseniális művészek öltöztetik modeljük képmását, hanem melylyel a nagyértelmü, az emberek fölött elnéző, jóságosan leereszkedő, udvarias öreg művészek ruházzák föl a fiatal uri leányokat és asszonyokat.

Lotz monumentális, mert akkora az intelligenciája, hogy az élet köznapibb megnyilatkozásaival nem törődik, s a tájképben sem a részlet kell neki, hanem a vihartól szántott végtelen, beláthatatlan nagy puszta és akkora a rajztudása, hogy ez szinte predesztinálja a freskóra a történelmi nagy momentumoknak, s a mindennapi életre vonatkozásban nem lévő örök emberi vonásoknak a megörökitésére. Oly kitörő nála ez a vonás, hogy még fürdő nője (146.) is csak azért nem freskó, mert nem valami átrium falára van festve.

Lotz művészetének tiszta, nyugodt vonalai nem sejtetnek semmit, hanem pozitive magyaráznak. Nem mos el körvonalakat, nem ismer szinfoltokat, nem tuloz valőröket, hanem kristálytisztaságra törekszik s borzad a wirr-warrtól.

Ezért természetesen »öreg« a fiatal óriások szemében, akiknek az uj művészeti irányok meg nem értett jelszavai bódítják az agyát és mozgatják a fülét.

(Lásd *Lotz* műveit a Műcsarnokban, 82., 142., 143. és 146. szám alatt. És tanulmányozd, ha fiatal művész vagy.)

élet mozdulata. Vagy az a fehér szán, mely átsiklik az éjszakán, egy perczre megáll, puska csillan, s a szán tovább repül. »Hogy mi történt, — Meg se várja, — Eltörött egy — Madár szárnya«.

Kár hogy nem volt senki, aki kitörölt volna a kötetből egypár enervált szinfantazmagóriát s egy csomó értelmetlen képet és lehetetlen jelzőt, a »halvány fenyvest, amely olyan, »mintha a napfogyatkozásban fehér fűzes állna«, s a *kék* napsugarakat és amethyst-palotákat. Nem minden meglepő, ami még nem volt a világon, néha megdöbbentő is lehet. S a nyelvnek minden foltja a gondolatra vet árnyékot.

*

Farkas Imrének éppen az a legjobb oldala, amiben Czóbel Minka a leggyöngébb: a szerencsés stilizálás. Nem affektál csupa uj tárgyakat, de amit mond, finoman és ügyesen formálja. Takarékos szóban is, s a kis témának nem kongat harangot. Hogy egy leány valahol esküvőre megy, egy fiu meg az asztalra borul: elemi antithesis, de Farkas kimért szűken is mondja el. Ez az a vers, amit megirni mindenki jogot vehet magának, ha átélte; Farkas beéri egy sóhajjal. Kedves bizalmassággal beszél szivéletéről, s verseit lapozva, ugy tetszik, mintha néhány sort olvastunk volna egy őszinte szerelmes naplójából. Nem az a szilaj temperamentum, amely megszaggatja a felhőket és csillagokat tépdes; csak a maga szomoruságáról beszél, de amit akar, azt mindig győzi hanggal. Megmarad a valóságban, a maga csendes szenvedései és csendes örömei közt. Álma körül nem szökellnek satyrok és nimfák. Sem a boldogság, sem a csüggedés nem hoz neki képeket, egy leányén kivül, de ez soha sem megy ki az eszéből. Világfelfogása csendes megadás, halk viselése a szomoru napoknak. Mindig magáról beszél, de szerényen, szinte objectiv hiradásokban. Az érzés azért minden versében benne reszket, s egész élete folytonos leplezett elágyulás. A más érzése majdnem ugy meghatja, mint a magáé. Mikor atyja rózsákat vitt édes anyjának, az ő melegségük dobbantja meg a szivét.

gépe mellett összetett kézzel, mindössze arra szorítkozva, hogy mikor a csésze megtelik, azt a tisztelt vevőközönség elé nyujtsa?

Hát ez a kérdés tipikusan magyar kérdés, és bevallom, hogy csak a mi ázsiai tunyaságú mentalitásunkban foganhatott meg. Mert az olasz espresso-vezérigazgatónak nemcsak a hitvány anyag a fontos, amit nyujt, hanem a mód is, ahogyan nyujtja. És mennyivel érdekesebb lesz a portékája, ha az látszik, hogy ő nemcsak únt közönnyel, a megszokás sablonjával löki azt eléd, hanem egész szívét, lelkét beleöntve verejtékezik annak jóságáért. Így hát ő, ha nem tehet mást, ha már minden csapot elforgatott, minden gombot megnyomott, minden fogantyút megrántott, ami csak elforgatható, megnyomható és megrántható volt a gépen, akkor egyszerűen, de szédülten biztos mozdulattal cseréli ki a csapok alatt nyugodtan szunnyadó csészéket, oly módon, hogy ezentúl a bal csapból a jobb csészébe és a jobb csapból a bal csészébe fog folyni a kávé. Ami által — tudom jól, a hitvány materializmus felfogása ez — az espresso valóban nem lesz jobb, különb, ízesebb, bódítóbb; az espresso-fogyasztó azonban (aki ezt a roppant méretű műalkotást potom fillérekért kapja) mégis örök időkre lekötelezettnek érzi magát az espresso alkotója iránt.

A szép gesztusok hazája Itália!

Ezért van, hogy ott a közlekedési rendőr például akrobata-mutatványokkal szórakoztatja a közönséget. A mi rendőrünk jobbra mutat: jobbra szabad a forgalom. A párizsi rendőr felemeli gumibotját: megtorpan százötven autó. A római rendőr nem így csinál. A római rendőr először széttárja karját, mintha keblére akarná ölelni a világot, aztán ebben a nagyszerű pózban lendül át 90 fokot. Most keresztbehull mellén a két kar, aztán mintha rugók löknék szét, megint széttárul, miközben a jobbkézben szorított fehér gumibottal apró kört pörget, olyan formán, mint a tornaünnepélyeken szereplő buzogányokkal szokás. Komolyan mondom, gyönyörű! Könnyed, finom, előkelő. Más kérdés, hogy ez a szép mozgás őrült sok időt vesz igénybe, amit az autósok nem tudnak kivárni, éppen azért, teljesen függetlenül a rendőr gesztikulálásától, saját józan belátásuk szerint közlekednek. Nagy baj nem lehet belőle: a rendőrt annyira elfoglalja a saját szép, ritmikus mozgása, hogy nincs ideje észrevenni és felírni a jelzés ellen közlekedőket.

Ó, a szép pózokért Itália áldozni is képes. Valamennyi műemlék, követség, miniszteriális és középület előtt ott sétál két-két csendőr, tenyérnyi széles vörös (tábornoki) szalaggal díszített fekete pantallóban, hímzett, magasra gombolt frakkban, háromszegletű Napoleon-kalapban. Semmi dolguk, sem karhatalmi, sem közrendészeti szervek, ők csak sétálgatnak és történelmi színt adnak a történelmi helyeknek. Gyönyörű ötlet.

Ilyen l'art pour l'art szépség maga az olasz beszédmód is. Azt a szót, amelyet a magyar közönségesen gyufának, a német tüsszentve Zündholznak, az angol pedig kurtán, recsegve matchnek mond, az olasz lágyan énekelve, halk, fájó melódiával ejti ki: fiammiferi. Abban a hanglejtésben pedig, amellyel a formaggio-t (formadzsó) mondja, több tűz, szenvedély, lobogó indulat van, mint egy közepes magyar drámai színészben egy egész szezón alatt. Pedig ez a szó mindössze annyit jelent, hogy sajt.

Csak néhány, kiragadott példa ez arra, hogy ebben a pálmás és kékeges országban még van valami középkori, előkelő lelkesedés olyan szépségek iránt is, amelyek valóban minden haszon nélkül valók. Persze a biznisz-nemzetek, a nagy, erős északiak egy kicsit gúnyosra torzult szájjal veszik tudomásul ezt az érdektelen szépszeretetet, de például én, aki mindig hajlamos voltam a finom haszontalanságokra, végül is egészen megszokom ezt a stílust, jól esik, és szinte otthon érzem magamat benne.

Csakis ezzel magyarázható, hogy sokszor olyat teszek, amit egyáltalában nem, vagy nem úgy akartam.

Triesztben például kisétáltunk a mólóra, azzal a szándékkal, hogy ott élvezzük a naplementét. Természetesen pillanatok alatt körülgyűrűztek bennünket a motorcsónakosok és áradozva dícsérték csónakjaikat. Egy, csak egyetlenegy idősebb, nemes vonású csónakos állt hátrább, szerényen a tömeg háta mögött, aki sokáig nem szólt egy szót sem. Ez csak akkor szólalt meg, amikor látta, hogy egyik kínálkozó ajánlatára sem reflektálunk. Nyugodt, szép mozdulattal lépett előbbre és mondta búgó bariton hangján nagy tisztelettel, de bizonyos férfias önérzettel:

— Szép kisasszony, nemes uraim, az én csónakomba szálljanak, ha a nap aranyhídjában akarják mélytűzű szemeiket gyönyörködtetni. Tündéri látvány. Én a tarifa feléért csónakáztatom önöket.

Annyi nemes báj és megkapó hangulat volt az ajánlatban, hogy akaratunk ellenére is beszálltunk. És egy óráig csónakáztunk a nap arany levében a hivatalos tarifa egy harmadáért. Mert sajnos, barátom, aki meglehetősen anyagias természetű, nem átallotta, hogy alkuba bocsátkozzék ezzel a büszke tekintetű, szép aggastyánnal. Aki végül is hanyag gesztussal fogadta el a díjszabás felkínált harmadát.

Füredi emlék

Valamikor — tán harminc éve —
Egy ifjú platán lágy tövébe
Belevéstem a nevemet...

Szerelmes voltam. Nevem mellett
— Helyből, időből vígan tellett —
Egy lánynév is kapott helyet...

Ó, de boldogan írt a késem!
Királyfi voltam szép mesében,
Úgy vártam Csipkerózsikát...

Talán nem is volt az valóság,
Mámort leheltek csak a rózsák
S elhitte a bohó diák!...

— Azóta sok lomb nőtt a fámon —
A lány elkelt egy Anna-bálon
S én is megtört, fáradt vagyok...

A platánhoz ha elvetődöm,
Megpihenek a mohos földön
S a négy betű felém ragyog!

BALATONFÜREDI VARGHA JENŐ

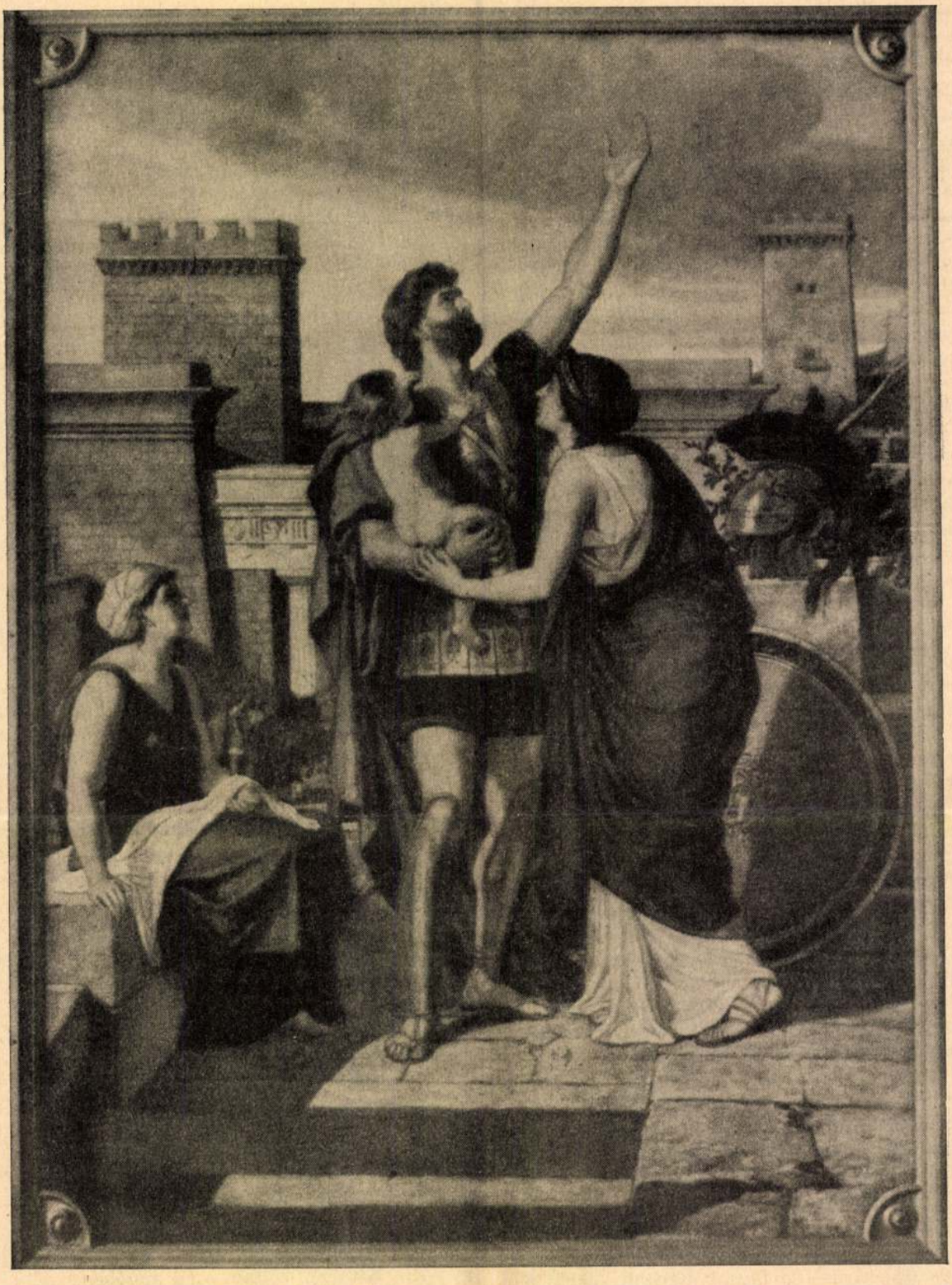

A Berzsenyi Dániel reálgimnázium 75 éves fönnállásának jubileuma. Az intézet falait diszítő falképek egyike: Hektor búcsúzik a feleségétől. Lotz Károly műve

szönhetjük, hogy most előttünk párolog finom, barna habjával a világ legremekebb espressója. Igen, perceken át kínlódott egy tiszteletreméltó szakférfi, csapolta, nyomta, húzta, csavarta ezt a tiszteletreméltó szakgépet csak azért, hogy én és barátom felhörpinthessük ebéd után kötelező feketénket. És tette mindezt mindössze ötven csentiért, a legrosszabb zugkurzuson átszámítva is: húsz magyar fillérért.

Ez az áhitat azonban, mely hatalmába kerített minket az espresso-főzésnél, csak elsőízben lett rajtunk úr. Másodszor, ötödször és huszadszor már jobban szemügyre mertük venni ezt a modern alkimiát és akkor megállapítottuk a következőket: az espresso-masina saját józan önelhatározásából csurogja bele a csészébe sötét folyadékát és akkor is csurogná azt, ha az espresso-kapitány nem döfködné és birizgálná őt minduntalan. Igen ám, merül fel itt önkéntelenül is a kérdés, miért kell akkor úgy igyekeznie és egyszerre kézzel-lábbal gesztikulálnia a főcsővezetőnek? Miért nem áll ő ott nyugodtan

Uj Idők 1933. 42. sz.

Lotz Károly

Mária és Női akt c. képét
a Nemzeti Múzeumnak
hagyományozta Gyula Dóme

Jelentés a magyar Nemzeti
Múzeum 1905. évi álla-
potáról. Bpest, 1906. 80. l.

Lotz Karól

Lovak c. kéje repr.

Árverési Csarnok aukció

kat 39 sz. 1927 okt.

319.

s kissé jobbra néz. Vállaira omló hosszú
, szeme s kis bajusza barna; szakálla le-
já s fekete pettyes fehér prémgallérú s belésű
ürke. Mentekötöjé kék szalag. Felirata alól

atriae et

ari

any de Panasz perp: de Szetin et Liten-
urat: S.C. Rq. M. Dapifer, et Pocill. n.n.
r: Sup: Capit: 1650.

18·6 : 14·8 cm.
ó ajándéka 1824.

RUHATANULMÁNY
LOTZ KÁROLY RAJZA

glomerátuma adja magyarázatát Klinger nagy grafikai tekintélyének Németországban, hol a Schiller-hellenizmus még mindig a műveltség egyik eszménye. Ellenlábasát, a radikális Max Liebermannt a „Fürdő gyermekek" képviselték, legjobb rézkarcainak egyike, melyben nem nyilatkozik meg oly erőszakosan az a tendenciózus sommázás, mely szándékosan nem vesz tudomást arról, hogy részletekből szövődik össze a jelenség nagysága. Ubbelohde, Stuck, Menzel pár lapját láttuk még. Böhle-t, azt a tipikusan német, nehéz tűvel rajzoló grafikust nem szívesen nélkülöztük.

Hollandiában a XVII. századbeli nagy virágzás óta sohasem szünetelt teljesen a grafikai művészet ápolása. Újabb története a „Pulchri studio" művésztársaság alakulásával indul meg, Joseph Israëls, Anton Mauve s a két Maris e téren való működésével. Jelenleg Marius Bauer az, kinek egyénisége messze kimagaslik. Bauer vizionárius, álomlátó. Vonalának improvizáló stilusa az ezeregyéjszaka meséinek pompáját idézi szemünk elé. Tűjét nem akadályozza útjában sem meggondolás, sem habozás, mindig kész eszköze egy kalandos, búja képzelőtehetségnek. A fantasztikus, miszteriózus világban a nagy ős, Rembrandt grafikus esztétikájának elemeit találjuk meg a modern technika előnyeivel párosultan. Az ó testamentum szaga árad ki abból, salamoni templomok nagyszerűsége, a kelet barbár ünnepélyessége, minden azzal a lázas kaparással megjelenítve, mely Rembrandt karcainak jellemző vonása. Vakító napos fénynek és árnyékos éjszakának széles ellentétjeivel Bauer grandiózus hatásokat tud elérni, melyek korunk egyik külön figyelmet érdemlő grafikusává avatják. „Jeruzsálem", „Lovasság", „Felvonulás", „Kapu" című művei kitünően jellemezték geniális művészetét. Pieter Dupont a rézmetszet ölelő vonala által inspirált éles, metallikus lapjai („Abrakoló ló"), kemény mozdulatlanságuk dacára komoly egyéniséggel ismertetnek meg. Jongkind, Zilcken, Wit-

Művészet 1909.

sen és Storm van's Gravesande gondtalan erőteljessége egészítették ki a hollandi grafika képét.

A belga Henry Meunier-t, a heroikus parasztképek mesterét az utolsó téli kiállítás alkalmával jobban élvezhettük Az állítólag magyar származású Félicien Rops sensualizmusát is. Albert Baertsoen mindkét alkalommal jól volt képviselve puha, mélyen hangolt műveivel („Kromboomsloot", „A zsákutca"), melyeken a grachtok nyugodalma, Brugesnek, Gentnek a harangjátékok csengésétől alig zavart álmodozó csöndje honol.

A kiállítás egyik termét a japán grafika töltötte meg, csupa fametszet. E technikában fejeződött ki Nippon művészeinek lelke. Ma már mily könnyen értjük meg ezt a még nemrégen szemünknek idegen világot, dekorativ felületek virágosságát, halkan ringó vonalak rímelését. Oly gyöngédek, oly könnyedek e lapok, oly jólesőn pihen meg rajtuk az európai grafikától kifáradt szem.

Első pillanatra azt hihetnők, hogy nincsen kor- és stíluskülönbség e művek között, hogy egyetlen művész kezétől valók. Amíg a tudós katalogus el nem verseli: Kiyocsune, Kiyomasu, Kiyonobu és meg nem magyarázza „Két alak", „Három nő", „Kilátás a Fuji hegyre". Észrevesszük, hogy a japánoknál a tárgymutató fölmondja a szolgálatot, mellékes is, kitől való a mű és mi a tárgya, elég, ha a szemünk megérti a csengő színt, hajlékony vonalat és szeszélyes távlatokból belepillanthat egy gyönyörűséges mesevilágba. A csilingelő nevű művészek úgyis régen halottak: Masanobu, ki a XVIII. század első felében vágta be a cseresznyefába a japán leányok édes, puha mozdulatait, Harunobu, ki annak második felében rajzolta őket hosszan leomló kimonóval, tánc közben, kertészkedve, a flótát fújva virágos ág alatt, krizantémumok között, Schunscho, kit a színészek érdekeltek és groteszk álarcaik, tanítványa Kiyonaga, a mesterien komponáló és a japán művészet legérdekesebb egyénisége Kitagava Utamaro, egy vérbeli bohém, a Yoshiwara-negyed éjjeli mulatóhelyeinek állandó lakója, a kurtizanok graciózus kedvességének hajladozó S vonalának ábrázolója és dicsőítője, kinek rovarok, virágok, madarak után metszett lapjai, „az apály emléke" című kötete minden idők grafikájának legértékesebb alkotásai közé tartoznak. A sokoldalú Hokusai működése már a XIX. századba nyúlik át. Tizennégy kötetes „Mangva" című műve egy grafikai enciklopédia: nagyvonalú tájképek és mozgalmas színházjelenetek, mondák és háborúk, a falvak és városok képe és a japán nő életének minden legkisebb jelenetei meg vannak benne örökítve. Hiroshige-vel, a tájképmetszővel a mult század közepe táján véget ér ez az egyetlen gyönyörű virágzás, melynek művészetünkben mindenütt megéreztük termékenyítő, éltető hatását. Manet, Whistler, Degas, Monet, az impresszionizmus, egész modern iparművészetünk a japán grafikára vezethető vissza, annak örökségéből él. Összes hangzatos elveink, összes kérkedő frázisaink onnan vannak egyenkint kikapkodva, csakhogy a velünkszületett, szerencsétlen doktrinarizmus a gyöngébb elmúek kedvéért külön-külön nevet ragasztott minden legkisebb japán forgácsra.

*

A mintaszerű angol grafikán belül kettős, párhuzamos evolució folyik: az egyik Legros és a Slade-School puritán nyugodt egyszerűsége, nemes klasszicismus felé törése, a másik Whistler-nek és követőinek kéziratos jellegű, impresszionisztikus „vonalszimfóniá"-ja. A kettő küzd egymással, nem a győzelemért, mert mindkettő máris győzött, de a mind nagyobb erőkifejtést igénylő ellensúlyozásért. Az eredmény az a Souriau értelmében vett „tökéletes vidámság" melynek Jules Dupré egyszer pregnáns magyarázatát adta: „Képet a festők minden órában festenek, vidámban szomorúban, a rézkarctű után azonban csak boldog pillanatban nyúlnak."

Ennek a „sérénité"-nek visszfénye a Műcsarnok egyik kisebb fülkéjének faláról is felénk áradt. A magyar művészi grafika mutatta itt be kevés kivétellel legjavát annak, mit eddig produkált. Bár mi mindnyájan, kik egy tucat esztendővel késve, a külföldi harminchárom hasonló hivatású egyesület között utolsónak, közös lelkesedéssel megalkottuk a „Magyar Grafikusok Egyesületé"-t, érezzük,

Gazdag mulató.

A Becsali csárda pitvarába
Gyenes András mulat egymagába,
Ugy kicsipve, ugy kikenve-fenve,
Mintha csak a szentegyházba menne.

Hej pedig mást .... Hamis a zuzája!
Itcze borért pengő ezüst járja;
Könnyü neki, — árendás az apja
Meg se érzi, ha százával adja!

Csárda előtt hüves akácz árnyán
Kedve olyan, akár a szivárvány;
Tarka, fényes; — szine annyiféle,
Félvilágot átölelné véle.

„Pengesd, Tüttűs, keserves nótámat,
Kössenek fel, mint a nagyapádat!
Azután meg ugy rakd a czifrát is:
Tánczra keljen bőjtben a barát is!“

Pengeti is az a vén czimbalmos,
Soh'se hal meg, hogy ha meg nem hal most;
Nem is hiszem, hogy ne azt fundálja:
Koporsója szögét iszkábálja.

A mikor meg azt a vigat kezdi
S két kezét a frissének ereszti:
A leggyorsabb hétrétü villámlás
Hozzáképest csigabigamászás!

Gazdag mulató — *Lotz* festménye után *Jankó*.

Hurja pattan', — pengetője bomlik,
Karja fárad, — a czimbalma romlik,
Még is üti, tudja, nem lesz kára:
Egy nótának hat huszas az ára!

... S mire mindez, s hogy-hogy épen itten?
'Sz a gazdának hires bora nincsen;
Sem itala, — sem az elesége:
De vagyon szép ifju felesége.

„Csaplárosné, gyöngyvirágom, lelkem,
Csókoljon meg, ha csak egyszer, engem;
Hadd szoritom szép magát magamhoz,
Piros ajkát forró ajakamhoz!

Szerelmes a szemem a szemébe,
Hóvállába, sugár termetébe;
Bodor haja kis hunczutkájába,
Piczi piros sarkos papucsába!“

‚Ej no hires! Hunyja be, ha rám néz:
Nagy szerelme abba' nyomban elvész;
Hogy ha meg a papucsom akarja,
Od'adom, ha elszakadt a talpa.‘

„Tyűh! kesergő kinos szedtevette!
Darázs-karcsu: darázs is a nyelve!
Hálót kötök klárisból, aranyból,
Tudom Isten', — nem szabadul abból!“

‚Fogva tart már engemet a háló;
Kláris, — arany, — ahhoz csak pókháló,
Kegyelmed ezt, drága gyönyörüség,
Nem ismeri; ugy hívják, hogy: hűség!‘

S perdül egyet, — a legényt otthagyja,
Kaczag, mint az erdők vadgalambja,
S el is röppen, — de nem ág fölébe:
Szerető férj szeretett ölébe.

S még csak igy szép, — igy, — a férj ölében:
Hű szeretet ragyogó szemében;
Gazdag legény pironkodva nézi,
Szegénységét még csak mostan érzi!

Győry Vilmos.

Vas. Ujs 1862.

A debreczeni kastély.

Irta JÓKAI MÓR.

Második rész.

(Folytatás.) *)

Szulali korántsem hogy meg lett volna elégedve azzal a jutalommal, a mit elárult titkáért a debreczeni birótól kapott, sőt inkább egyszer azon törte a fejét, miként boszulhatná meg a rajta elkövetett méltatlanságokat; másodszor pedig, hogy egyuttal miként fordithatná haszonra azt a tudományt, a mit neki tán csak még sem hiába adott kezére az a kegyes dzsin, a ki őt a kastélyba elszállitá, s onnan megint visszahozta, mint a Majmúna szellem Badrul Budúr herczeget egy tevebőrön.

Ha nem kellett a titok a hazai elöljáróságnak, majd megveszi azt a váradi basa drága pénzen.

Várad akkori basája, Asszán, igen kegyes ember volt. Minden köntöse tele volt irva belül az Alkorán aranymondásaival; ő valóban testén viselte a török szentirást.

Ez ájtatos hangulat egész a babonáig ment nála, s tudnivaló, hogy a törökök vallásos babonái közé tartozik az, hogy ők az őrülteket olyan szenteknek tartják, kiket a próféta kiválasztott, hogy a saját lelküket kivigye belőlük, s valami dzsinnek a lelkét parancsolja beléjük : azokból tehát angyal vagy ördög beszél, de mindenesetre magasabb szellem, a kit tisztelni és rettegni illik. A kit a tébolyodott megszólit, annak meg kell előtte állni, és kivánságait kielégiteni, gorombaságait eltürni, és semmivel vissza nem torolni, vagy épen megütni : mert akkor egy földfeletti szellemet ütne meg az ember, s az majd boszut állna megverőjén.

Asszán basa tehát, midőn egyszer kapuján ki akarna lovagolni, egy szurtos embert lát maga előtt, ki e szavakkal állja utját.

— Méltóságos ur, én vagyok az a Szulali, a kit a gonosz debreczeniek bezártak a bolondok házába, megkinoztak, kiéheztettek, vizzel csepegtettek, utoljára dudával gyötörtek, hallgasd meg az én szavaimat, mert nagy hasznod lesz neked azokból.

Asszán basa mindjárt leszállt a nyeregből, a mint Szulali azt mondta, hogy ötet a bolondok házából eresztették ki s kérte, hogy parancsoljon vele, mire van szüksége.

Szulali elkezdte előtte mesélni, a mik vele történtek.

Mikor azt elmondta, hogyan jött neki helyébe a kastély, a basa leveté felső kaftányát s szent borzalommal terité a beszélőre.

— Ime, fogadd, legyen köntösöm a tiéd. Mi kell még jámbor őrült?

Szulali mesélt tovább a szelid fenevadakról, a rejtélyes szobákról, az összeesküvők terveiről; s mentül tovább beszélt, annál jobban meggyőződött Asszán basá afelől, hogy neki most itt egy rettenetes felfordult eszü emberrel van találkozása, s csak oldozta le magáról dolmányát, övét, turbántekercsét, azt mind a beszélőre rakta át, még a papucsait is lehuzta lábáról, s azokat is sajátkezüleg Szulali mezitlábos talpai alá rakta. Mikor végre ez ama tervet adá elő, mely által a két császárt ujra egymás ellen akarják ingerelni, akkor könyörögve szólt a basa Szulalihoz :

— Édes atyámfia, jámbor eszeveszett lélek, ha azt kivánod, hogy az utolsó két darab ruhámat is odaadjam magamról, ugymint az inget és a salavárit, akkor kérlek, cseréld meg velem a te alsó köntöseidet, nehogy csufra maradjak itt annyi nép előtt az utczán; mert jól tudom, hogy az Alkorán azt parancsolja : ha pedig egy őrülttel találkozol, add oda neki az utolsó köntösödet is magadról, ha ő kivánja, mert nagy az a szellem.

Szulali most vette még csak észre, hogy itt is mekkora őrültnek tartják ötet? csakhogy a törököknél sokkal keresztyénibb szokások vannak az őrültekkel való bánás dolgában.

Nem beszélt tehát többet Asszán basának, hanem megharagudott rá, és otthagyta. A köntösöket mégis csak elvitte a testén; hogy ha még egyszer valahová megy, be is bizonyithassa tanujelekkel, mi történt vele Váradon, nehogy erre is azt mondják majd, hogy bolond fővel képzelte.

Mert az a szándéka volt, hogy ha nem kellett a kinált felfedezés először szülötte urainak a debreczenieknek; ha másodszor kinálva, nevelő urai a törökök is visszautasiták; majd elmegy vele nagyságos uraihoz a németekhez, a kik vannak a szatmári várban; mert nagy boldogság az, mikor az ember igy válogathat az uraiban.

Parancsol vala akkoriban Szatmáron Stahr Fridrik, wallon kapitány; ki nagyon bölcs és elővigyázó férfiu volt, a mire nagy szüksége is lehetett az ő helyzetében, annyi furfangos magyar, török és erdélyi ellenség tőszomszédságában.

Midőn Szulali a nagyon figyelmes ur előtt megjelent, Asszán basától kapott exoticus köntösében, s kezdé előadni a történteket, egész a legutolsó eseményig, egész a Váradon kapott kantusig, hát a vitéz kapitány ur persze, hogy semmit sem hitt el neki abból az egész beszédből.

— Hát te azt mondod, hogy a kastély hozzád ment?

— Ugy segéljen, uram.

— És azután megint eltávozott töled?

— Ugy segéljen, uram.

— Abban a kastélyban debreczeni polgárok hadra esküdtek egyszerre mind a két császár ellen?

— Ugy segéljen, uram.

— Ezért téged a debreczeni biró megkinoztatott, a váradi basa pedig saját ruhájába öltöztetett?

— Ugy segéljen, uram.

— Ez a ficzkó engemet itten bolonddá tart; hozzátok elő a derest.

Szulali most látta csak át, hogy minden mesének legérdekesebb a harmadik része; esküdött mennyre, földre; nem használt; levetköztették.

A mint a lehuzott kantust kiforditák, rögtön meglátta minden ember, hogy annak a bélése tele van irva holmi török betükkel; azok voltak alkoráni aranymondatok.

„Ez kém!“ kiáltának egyszerre a jelenlevők : Ez Asszán basa kéme!

Azzal lehuzták róla a többi czifra gunyát is, s mindannyit titkos irással tarkázva találván, megerősödének azon hitben, hogy itt egy gonosz kémmel van dolguk, ki már tele is irta titkos jelentéssel a köntöse bélésit; s rövidre fogták Szulalit, hogy vallja be, mik vannak odairva?

A jámbor pedig tevehajcsár korában épen nem tanult török betüket ismerni, s igy a legjobb akarat mellett sem mondhatott egyebet, mint hogy a saját viselte öltözet titkaival merőben ismeretlen. Ő eddig azt sem tudta, hogy azok betük, azt hitte, valami czifraság.

Stahr kapitány pedig nem volt az az ember, a kivel ilyen vastag hazugságot el lehessen hitetni.

— Ha nem tudsz olvasni, majd megtanulsz a deresen.

Szulalit azonban a mogyorók sem taniták meg arra, hogyan kell törökül olvasni. Utoljára, hogy semmi vallomást sem lehetett belőle kiverni, Stahr kapitány megunta a vesszőzést, s azt parancsolta, hogy dobják ki a ficzkót a kapun, s ha még egyszer a vár közelében találják, csak akaszszák fel; azokat a tele irt ruhákat pedig el kell zárni, majd akad egyszer valaki, a ki elolvassa, mi van azokra irva.

Ilyenformán Szulali harmad izben pőrére vetköztetve, jól megpüfölve s kilöketve került elő abból a ritka szerencséből, hogy egy éjszaka tündérek titkait leshesse ki.

Ezuttal aztán tökéletesen meggyőződött a felől, hogy sokkal jobb lesz neki, senkinek sem szólni többet a debreczeni kastélyról; hanem beállani pásztornak a legelső számadó gulyáshoz, a ki egy kopott gubát akaszt a nyakába.

(Folytatása következik.)

*) Lásd Vasárnapi Ujság 16-ik szám.

Pest város ivóvize és levegője.

Szakértők már évek előtt figyelmeztették Pest város hatóságát és lakosait azon, az egészségre fölötte káros következményekre, melyek a fővárosi ivóviz élvezésével összekötvék, és komolyan sürgették egy czélszerü vizvezetés létesitését, mely e bajon segithetne, vagy legalább azt tetemesen csökkenthetné. Néhány hét előtt végre örömmel vettük e hirt, hogy Rottenbiller Lipót elnöklete alatt több szakértő ez ügyben tanácskozmányt tartott, mely alkalommal a vitatás alapját egy, Preysz tanár által előterjesztett tervjavaslat képezé. E javaslat szerint a dunaviz egy, a városhoz közel eső ponton szivattyuztatván, Hamburg példájára egy viztorony segélyével szükséges magasságra emeltetvén, azután saját nyomásánál fogva

Edesapám...

— Lotz Károlyról elmondta leánya: Cornélia —

Ebben az esztendőben lesz száz esztendeje annak, hogy Lotz Károly megszületett.

A nagy magyar mester legkedvesebb modellje a leánya volt: Cornélia, akit közel száz vásznon örökített meg.

A halhatatlan Cornéliát, Magassy Dénes igazságügyi h. államtitkár feleségét felkerestük, hogy beszéljen az édes apjáról.

Az Uj Idők munkatársa nagyon meglepődött: a régi képekre hasonlító, még ma is csodaszép dámával találta magát szemközt, aki fölött az idő éppoly nyomtalanul repült el, mint a róla festett képek felett.

Szobájában a falakon Lotz képek, a XVI. Lajos szalon fehér fájára még Lotz festett pásztorjeleneteket, a vitrinben Lotz pipái, Cornélia játékai, amelyeket édesapja faragott és festett. Az egész lakás: miniatür Lotz-múzeum, amelyben a mester Cornéliája, mint a művészet és a hírneves apa rajongója valóságos kultuszt űz az emlékekből.

— Édesapám volt a legjobb ember, akivel az életben találkoztam, tőle tanultam az életem jelmondatát: *aki lélekben fiatal, nem öregszik meg.*

Emlékek? Kis gyerekkorom óta a legjobb barátom volt, velem töltötte egész napját.

Ha dolgozott a műtermében, én ott ültem, mellette és játszottam. Hallgatag ember volt, félfüllel a csacsogásomat figyelte s egyszer nevetve megjegyezte, hogy: „Azért szeretsz velem társalogni, kislányom, mert Te beszélsz, én meg hallgatok."

Ritkán beszélt önmagáról, de ha néha előfordult, mint kedves emléket, amelyre nagyon büszke volt, említette, hogy ő volt a piaristáknál az első eminens.

„Jó tanuló" maradt egész életében, mindig tanult, olvasott. Faust és Shakespeare volt a legkedvesebb olvasmánya, mint a bibliát forgatta még az ágyban is, elalvás előtt.

Hesseni, német származású volt, de igen büszkélkedett magyar voltával s olyan szépen beszélt magyarul, mint egy alföldi parasztember. Kijavított, ha nem tőzsgyökeres magyar szavakat használtam.

Nagyon elkényeztetett, minden kívánságomat teljesítette. Gyerekkoromban napokig bibelődött azzal, hogy játékokkal lepjen meg, mint nagylánynak minden bálomra más és más legyezőt festett.

Mikor modellt ültem, vigyázott, hogy ki ne fárasszon és ő, aki annyira erős művészegyéniség volt, a kedvemért hol Rembrand, hol Goya stílusban festett le, ha erre kértem, mert megtetszett nekem egy-egy beállítás.

A legkedvesebb figyelmessége az volt, — nem sokkal a halála előtt, betegen tette meg — hogy emlékezetből festett nekem egy ménest ábrázoló képet. Nagy munka volt: emlékezetből tájat, lovakat megörökíteni, de olyan gyönyörűen sikerült, hogy még ma is a legkedvesebb képem.

— Hogyan élt a mester?

— Nagyon korán kelt fel és reggeltől estig dolgozott, gyakran a műteremben ebédelt. Korán feküdt le, társaságba nem járt. Egyetlen szenvedélye az utazás volt, kóborolt Európában és a múzeumokat tanulmányozta. A legkedvesebb képe Tizian: Sírbatétele volt.

Itthon, ha nem dolgozott: muzsikált. Kitűnően zongorázott és ő, aki nem szívesen mozdult el hazulról, koncertra haláláig járt. Egy napon született Beethovennel, amin sokat meditált, hisz Beethoven volt a legkedvesebb zeneköltője.

Elegáns ember volt, bár megtette, hogyha felvett egy új ruhát — festeni kezdett benne, köpeny nélkül.

A zene, az utazás mellett két kis szenvedélye volt: a sakk és a pipa. Székely Bertalan, Strobl Alajos, Mednyánszky Ébner Lajos: a barátai minden vasárnap eljöttek sakkozni. Székely Bertalan volt az egyetlen, aki nem sakkozott, hanem kibicelés közben felvetette a legérdekesebb művészi témákat és vitte a társalgást. Pipaszó, sakk közben társalogtak művészi kérdésekről. Soha, de soha sem hallottam, hogy tréfálkoztak, vagy pletykáztak volna.

Apám nem volt bohém, legföl-

Lotz Cornelia az otthonában, leánykori arcképe előtt.
Vadas Ernő fényképe

Uj Idők 1933. 13 sz.

jebb, ha pénzről volt szó. Mindenkinek adott, aki kért, nem törődve az összeg nagyságával.

Volt egy gyöngéje is, amely akkoriban bizony áldozatot követelt tőlem. Tavasszal a szabadban reggelizett. Minthogy már reggel hatkor megjelent a dunaparti Hangliban, korán kellett kelnem, hogy elkísérjem. Láttam, milyen boldog, ha vele megyek és így álmosan pislogva elkísértem. Bizony gyakran még nyitva sem volt a Hangli, mi zörgettük fel. Itta a reggeli friss levegőt, napsugarakat, frissen sétált a műtermébe dolgozni.

Ezeken a kora reggeli sétákon beszédesebb volt, egy ilyen alkalommal mesélte, hogy gyermekkorában hogyan csapta be édesanyját.

Édesanyja, aki magyar leány volt, tanította zongorázni. Olyan kitűnő volt a hallása, hogy első játszásra kívülről tudta a zongoradarabokat. Persze nem nézett a kottába. Édesanyja emiatt sokat pörölt vele, nem akarván elhinni, hogy kívülről is tud játszani. Ő ettől kezdve úgy zongorázott, hogy a kottára nézett ugyan, de titokban lehunyta a szemét.

Apám igazi grand seigneur volt, szerette a nagyúri háztartást, a finom falatokat. Fogas, pisztráng, rák, articsóka voltak a legkedvesebb ételei, meg a primőr zöldfélék. A tejet utálta, még látni sem tudta.

Nem szeretett társaságban enni és még az udvari ebédekre sem ment el. Egyszer már nem lehetett lemondani, tehát elment ugyan, de oly sietve távozott, hogy elvesztette egy kitüntetését.

Sok megtisztelő ordót kapott, amelyeknek őszintén megvallva nem örült különösen. Nem szerette az ünneplést, a tömeget. Jellemző rá, hogy amikor nagy ünnepséggel megnyitották az Operát, amelynek menyezetét Lotz-freskók díszítik, ő Bécsbe szökött a megnyitás napján.

Ferenc József kérdezősködött utána és mosolygott, amikor jelentették, hogy apám megszökött az ünnepeltetés elől.

— Azért a freskók mégis nagyon szépek — mondta a nagy uralkodó.

Ferenc József kedvelte apámat. Amikor beteg volt számtalanszor érdeklődött hogyléte után. Kitüntette a Szent István renddel is, ami csak azért esett jól apámnak, mert az uralkodó kivételes jóindulatának jelét látta ebben a magas kitüntetésben.

Amikor Ferenc József megtekintette a Kúriát, amelynek a menyezetét szintén apám festette, apám is megjelent, de elbujt egy ajtó mögé. Az uralkodó észrevette és magához intette!

— Örülök, hogy egészséges — mondta.

Akkor láttam először, hogy apám könnyezni is tud: nagyon szerette Ferenc Józsefet és jól esett, hogy betegsége felől is érdeklődik.

A munka, a betegség felőrölte erejét. Türelmesen viselte a keresztet. Csak tőlem fogadott el orvosságot.

Nekem nemcsak apám, mesterem, jó barátom volt, hanem a művészet, a jóság megtestesülése.

Tiszteltem sokoldalúságát, nemességét, nagy emberi tulajdonságait. Nem csoda, ha ma is az ő képei között élek és a sok Cornélia a falon még ma is azt meséli, hogy én voltam a legboldogabb lány, mert egy jóságos apa gyermeke és egy igazi nagy művész modellje lehettem.

Cornélia szép arca elszomorodik, fehér, keskeny keze lapoz a sokszáz Lotz-reprodukció között. Minden kép egy emlék, minden kép: a halhatatlanság egy darabja.

Cornélia, aki ismertnevű zongoraművésznő volt, a zongorához lép és az ötödik szimfónia lassú tételébe kezd. Mintha ez a forró és tragikus melódia a beszélgetés végét is jelentené. A riporter szótlanul, elérzékenyülten távozik.

GYENES RÓZSA DR.

A bérelt gyerek

— Édes-bús történet az 1930-as évekből —

Irta: **Fertsek Ferenc**

1.

A levelezési osztályban megcsörrent a házi telefon berregője. Nyulassy igazgató úr beszélt.

— Kérek azonnal egy német kisasszonyt!

A főnök beszólt a „kis levelezésbe", abba az osztályba, amelyben az idegennyelvű levelezők dolgoztak, négyen. A magyar-német Rácz Magda, a német-francia Kolb Teréz, az angol-magyar Sas úr és Martell kisasszony, a német-olasz.

— Rácz kisasszony! Nyulassy igazgatóhoz — futólépésben!

Karcsú, fiatal lány állt fel a gépe mellől. Egykétszer végighúzta fésűjét a hullámos haján, órájára pillantott: félegy — aztán füzetet, ceruzát felkapkodva kisietett, a páternoszter felé.

A három írógép hangosságát kissé leszerelte a nyitott ablak, amelyen belopódzott az utca lármája.

Félkettőkor a városi telefonon keresték Rácz Magdát.

Kolb kisasszony vette fel a kagylót.

— Magda az igazgatóságnál van — szólt bele.

Majd Martell kisasszony kérdésére közömbösen felelte:

— A vőlegénye.

Rácz Magdáról mindenki tudta, hogy menyasszony. Megszokták. Már három éve. Három esztendő óta viseli a jegygyűrűt a balkeze gyűrűsujján, három esztendő óta minden áldott nap a Harmincad-utca sarkán várja Baranyay Béla, aki az Agráriusoknál van. Egymásra mosolyognak, egymásba karolnak, így mennek át minden áldott nap a Lánchídon, Budára.

Három esztendő óta.

A bankban ezt már megszokták. Mert hát eljegyezkedni szabad. Az még nem tilos. Sok leánynak ott a gyűrű az ujján. De hol van még attól a házasság! Az év utolsó napján a déli órákban meghordozza az altiszt a véres kardot, vagyis körözvényt, amelyben az igazgatóság közli a tisztviselői karral többek közt a jövő évi házasodási kontingenst is. Hogy egy bizonyos fizetési határon felül hány tisztviselő, esetleg hány tisztviselőnő köthet házasságot, amely „egyedül és kizárólag alkalmazottaink érdekeinek szempontjából és a velük való felelősségteljes törődésünkből kifolyólag történik" mint azt minden évben olyan meghatóan okolta meg az ukáz, hogy a sok érdekelt aztán attól reszelt tormát egész évben...

Mert a baj mindjárt a létalapnál kezdődött.

A létalapot tudniillik akképpen állapították meg, hogy — ha Öry gyakornok úr számításai helyesek — a férfiak úgy ötven-hatvan közt, a hölgyek pedig

Lotz Károly

Vrod

Bálint Aladár:
Lotz Károly emlékkiállítása az Ernst-Múzeumban. Nyugat
1916. ápr. 1.

élén Posilovics zenggi püs-
iszteletet Gasparics püspök
zékesegyházban a temetés
z istentisztelet volt, melyet
lt az elhunyt, mint egykori
li kanonoka tiszteletére.
tábornagy, József főherczeg
nestere meghalt febr. 25-én,
rában. A honvédség egyik
tü tagját gyászolja benne.
án 1832-ben született, s
s hadapród lépett egy vér-
anabban az évben a magyar
ak osztotta be a Miklós
mulva visszahelyezték régi
1848/9-ki olasz hadjárat-
ve, 1859-ben őrnagyi rang-
Bagonyán birtoka kezelé-
ideig, de a provizorium
megválasztotta alispánnak,
lséghez őrnagynak nevezte-
épett elő, s József főherczeg
állásában aztán altábornа-
első titkos tanácsosi méltó-
felsége kinevezte a főren-
yászba borult özvegye, szül.
gyermekei siratják.
a magyar kir. földtani intézet
em volt rendes tanára, febr.
nyt. Az elhunyt kitünő geo-
ogiában, paleontologiában,
télynek ismerték nemcsak
lön is. Tagja volt a tudomá-
mos más tudományos társa-

ARTUR, nyug. táborszernagy,
szter, meghalt Bécsben, 70
két évig hadügyminiszter,
lesztésére. A hadügyminisz-
8 márczius 16-ikáig viselte.
ebbi napokban: KARÁCSONYI
városi plébános, temesi alsó
korában, Temesvártt. A bol-
ádi egyházmegye legmagya-
s különösen a népnevelés
erzett érdemeket. — VERES
vei nagykorpádi ref. egy-
lső protestáns egyházat ala-
ekiszkán, 67 éves korában.
dbirtos, Nagy-Kőrös város
megye bizottsági tag, a sza-
őhadnagy, ki N.-Kőrös tár-
pet vitt. — VLADÁR ANTAL,
ró, Beszterczebányán. —
e főmérnöke, Nánán, hol
te a hirtelen halál. — Bo-
mérnok, Boros Béni képvi-
DZIÁN KÁLMÁN, orvos, élte
n. — SZALAY GYÖRGY, ujvi-
th. kántortanitó, életének
SY ZOLTÁN, nagybirtokos,
lőtt vette nőül br. Kemény
ányát, a borsodmegyei Da-
TVÁN, kiskéri nyug. evangé-
ában, Karlóczán. — SIMON
Miskolczon. életének 37-ik
, nyug. számtanácsos, 60
KY ISTVÁN, a ref. egyház ta-
tt. — KÖRTVÉSI VINCZE, pos-
szálláson. — KATZ JOACHIM,
ősebb rabbi, 94 éves korá-
ziási EISENSTÄDTER ÁRPÁD,
Bécsben. — HENSZLER IG-
őrkapitány, Budapesten. —
z egyik érdemes öreg tani-
TH ISTVÁN, a Palavicini-féle
ja, 81 éves, Örkényben. —
ki honvéd tüzér tiszt éle-
falván. A szabadságharcz-
mellett küzdött, s aztán
ősi birtokára tért vissza és

, szül. Almay Irma, egykor
ye, a Konstantinápolyban
kit egyik bécsi elmebeteg
OMAHIDY FERENCZNÉ, szül.
rmegye főispánjának neje,
korában, Nagy-Károlyban,
ték el az angyalosi családi
NÉ, szül. Adamovits Fanni,
je, hosszas szenvedés után,
AI SÁNDORNÉ, szül. Szirmay
ban, Girókuton. — BERECZ
rta, 28 éves korában, SZAT-
ÁGOSTONNÉ, szül. Szepessy
en, Budapesten; ugyanitt
. Kramer Regina, dr. Kár-
a, élete 70. évében. — Özv.
gethy Klementina, 65 éves,
SÁNDOR szül. Bóka Erzsé-
0. évében. — SCHÖNENFELD
Józefa, a facseti járás fő-
facseton. — BAUMGARTEN
főnök leánya, Orsován.

Szerkesztői mondanivalók.

Utolsó rózsája... A serdülő Chloéhoz. Melinda. A két műfordítás figyelemreméltó, de mindkét költemény már jobban le van fordítva nyelvünkre. Az eredeti költeményekből álló cziklusban is észre lehet venni a tehetséget, de egyuttal a meg nem tisztult izlés hibáit is s az erős közeledést a materialismushoz. Legsikerültebb az utolsó kerekded kis dal; ezt közölhetjük.

Ideálhoz. Himfy-dalok. Első kisérletnek is gyöngék, nem látjuk bennük semmi nyomát a költői tehetségnek. Gyönge utánzatai Kisfaludy Sándor szerelmi dalainak; de csak a külsőségeket (hasonlatokat, költői képeket) tudta jól-rosszul ellesni előképétől; még verselés tekintetében is mennyire elmarad mögötte, mintha költészetünk nem előre, hanem hátrafelé ment volna, egy századdal.

Istenemhez. Nem áll irodalmi szivonalon.

Könyörgés. Sorsomnak. Az elsőben volna gondolat s csak a kidolgozás teszi roszszá a versét; a második azonban tartalmilag és formailag egyaránt gyönge.

Az erdő télben. Erdőbe léptem. Völgy és hegy. Az első leggyöngébb, ugy tartalmilag, mint formailag. A második, szép kis dal, csak az utolsó strófát kellene kissé hangzatosabbá tenni. Szép sorok vannak az utolsóban is, de az egész nagyon el van nyujtva és lapítva.

Hazámban. Nagyon dagályos.

«A fehér hold.» (Elbeszélés.) Nem közölhetjük. A kéziratot pár hétig megőrizzük, az alatt tessék rendelkezni róla.

SAKKJÁTÉK.

1643. számu feladvány. Kesl J.-től.

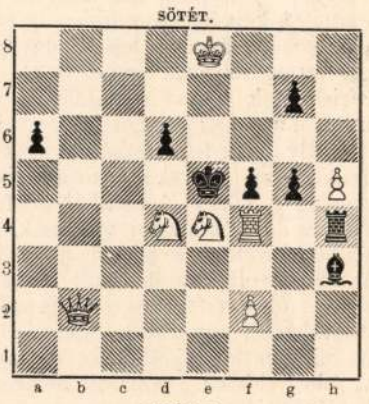

Az 1640. számu feladvány megfejtése

Decker A.-tól.

Megfejtés.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a.*	*Sötét.*
1. Vg5—f4	... Kb6—c5	2. ...	...	... Kc5—d5 : (b)
2. Bg1—g5	... h5—h4 (a)	3. Vf4—d6 †	...	Kd5—d4
3. Vf4—d6	... Hf5—d6:	4. Vd6—d3 mat.		
4. Fh2—g1 mat.				

Világos.	*b.*	*Sötét.*
2. ...	...	... Kc5—b6
3. Vf4—c7 † stb.		

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Kecskeméten:* Balogh Dienes. — *Csáktornyán:* Győrbiró Gergely. — *Kolozsvárt:* Bartsch János. — *Nagy-Kőrösön:* A polgári kör sakk-kedvelői. — *A pesti sakk-kör.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 7-ik számában közölt képtalány megfejtése: *Képtárlat.*

HETI-NAPTAR, márczius hó.

Nap	*Katholikus es protestáns*		*Görög-Orosz*	*Izraelita*
1 V.	D 3 Oculi	D Albin	17 F Hetvenedv.	21
2 H.	Szimplicz hv	Szimplicz	18 Leo pápa	22
3 K.	Kunigunda sz.	Kinga	19 Arkip	23
4 S.	Kázmér hv.	Adorján	20 Leo pk.	24
5 C.	Özséb vt.	Frigyes	21 Timot	25
6 P.	Jéz. 5 seb. eml.	Fridolin	22 Jenői sz.vtk.	26
7 S.	Aqu. Tamás hv.	Tamás	23 Polikárp	27 S. Vaj.

Holdváltozás. ☾ Utolsó negyed 3-án 8 óra 53 pk. este.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Selyem-grenadine, fekete és színes (esti világításhoz is minden színben) **95 kr.** egész frt 9.25 méterenkint (18 minőségben) — szállit ruhánként vitel- és vámdij-mentesen **Henneberg G.** (csász. és kir. udv. szállitó) gyári raktára, **Zürichben.** Minták postafordultával. — **Levelekre Svájczba 10 kr.-os levélbélyeg ragasztandó.**

száz darab arany jutalommal. A zenedarabok között az «Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk» jeligés nyitánynak ítélte oda a jury a 10 db aranyat. A bizottság a jury javaslatát egyhangulag elfogadta. A jutalmat nyert zenedarab szerzője: *Barna* Izsó aradi karmester.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia február 26-iki összes ülésén számos tárgy volt napirenden; a legfontosabb az akadémiai tagválasztásra vonatkozó ügyrend módosítása. Ezt megelőzőleg *Matlekovics* Sándor olvasott emlékbeszédet a mult évben elhunyt Apáthy István egyetemi tanárról, a jeles jogi iróról, ki a váltójogról, a kereskedelmi törvényről stb. a kormány megbizásából törvényjavaslatokat is szerkesztett.

B. *Eötvös* Loránt elnök emlékezetbe hozta az akadémiának, hogy ez év szept. 21-én lesz száz éve gr. Széchenyi István születésének s ezt a napot az akadémia ünnepélyesen megüli. Az akadémia palotájára helyezendő zárkövet is ekkorra készítik el. Ennek költsége 12,000 frtba kerül, s ez össze fog gyülni ama testületek adományából, melyek gr. Széchenyinek köszönhetik alapításukat. *Szily* Kálmán főtitkár meleg részvéttel jelentette dr. Hoffmann Károly m. kir. főgeolog halálát. Ő felsége kamarási hivatala tudatta az akadémiával, hogy a király elhatározása szerint néhai *Rudolf* trónörökös arczképét az akadémia számára *Benczur* Gyula fogja festeni. A nagy diszterem fresko-festményeinek folytatására Lotz Károly jeles művészszel a szerződés megköttetett, s a költségekre a főrapság eddig 2800 frtot adományozott. Remélni lehet, hogy ez év alatt a szükséges összeg teljesen együtt lesz. — *Bertha* Sándor Párisban élő zenész hazánkfia egy nagy illuziót oszlatott el az akadémiához intézett levelében. Bogisich Mihály egyik felolvasásában ugyanis hivatkozott oly adatokra, melyek szerint a párisi nemzeti könyvtárban még a XIV. századból eredő magyar zenedarabok és dalok kéziratai volnának. Az akadémia Berthához fordult, a ki jelenti, hogy ott nincs ilyesmi és nem is volt. Ezután élénk vita indult meg az *akadémiai tagválasztásokra* tett javaslat fölött. Eddig a tagválasztás ugy történt, hogy az egyes osztályokban minden tag ajánlhatott új tagokat; az ajánlottak fölött először az osztály határozott s az osztályok ajánlottjaiból választott a nagygyülés titkos szavazással. Az új ügyrend szerint ezután az osztályokban történt ajánlások kandidáló bizottság elé kerülnek, melyet az osztályok alakítanak. A kandidáló bizottság megalapította liszta kerül aztán a nagygyülés elé. Hogy azonban az egyes osztályokban, melyekben több tudományos ág egyesül, ezen különböző tudományágak szerint lehessen új tagokról gondoskodni, minden osztályban külön csoportot alkotnak a tudomány-szakok szerint, s azok tagjainak száma megállapíttatik. Az új javaslatot Zichy Antal, b. Radvánszky Béla, Pauler Gyula, Thaly Kálmán ellenezték, mig Beöthy Zsolt, Hunfalvy Pál, Fraknói Vilmos, Keleti Károly mellette szólaltak föl, s az összes ülés el is fogadta.

A Kisfaludy-társaság febr. 25-iki havi ülésén nagy hallgatóság jelent meg, s *Gyulai* Pál elnökölt.

Beöthy Zsolt titkár jelentette, hogy az első hazai takarékpénztár az idén is 200 frtot adományozott a társulatnak. Joannovics János a társulat levelező tagja, szép levél kiséretében küldötte be Madách «Ember tragediája»-nak általa készített szerb fordítását. Az első fölolvasó *Szász* Károly volt; két költeményt adott elő nagy hatással, saját művét, és részleteket *Jánosi* Guztáv Tasso-fordításából. Tetszéssel fogadták a Szász Károly «Nyolczvanöt éves» czimű költeményét; édes anyjáról szól benne meghatottan, ki boldogan gyönyörködik gyermekei, unokái, szép-unokái köréje sereglő csapatában, és a mint nő azok száma — nő az ő szeretete is. — *Jánosi* Gusztáv a Tasso «Megszabadított Jeruzsálemét» fordítja magyarra, s a fordításból két részletet hallottunk: Chlorinda és Tankréd párbaját, s Erminia menekvését. *Várady* Antal fölolvasása következett, ki «Egy végrendelet» víg elbeszélését adta elő. Végül *Beöthy* Zsolt mutatta be *Szabolcska* Mihály vendég «Fölebbezés» czimű költeményét, melyet szintén élénk tetszéssel fogadott a hallgatóság.

A Petőfi-társaság febr. 23-ikán tartotta rendes havi ülését Komócsy József elnöklete alatt. Először dr. *Ferenczy* József olvasta fel értekezését «A nevetséges elemről a költészetben;» utána *Abrányi* Emil lépett a felolvasó asztalhoz, és «Az utczán» czimü költeményét szavalta el. Majd *Bercsényi* Béla mutatta be *Palágyi* Lajos vendég «Semiramis» czimü négyfelvonásos drámájának egy részletét.

A magyarországi Kárpát-egyesület budapesti osztálya báró Eötvös Loránt elnöklete alatt a napokban tartotta rendes közgyűlését.

Báró Eötvös Loránt hosszabb beszéddel nyitotta meg az ülést. A touristaság fejlődése, — ugy mond, — egyáltalában új dolog, nálunk még sokkal újabb, mint nyugati szomszédainknál, s azért mint sok más dologban, tőlük ebben is sokat tanulhatunk. Tanuljuk meg mindenekelőtt az[...] lesztése olyan czél, melyet [...] nunk, és a melynek magál[...] kintet nélkül ama szolgál[...] másoknak tesz. Az angol[...] igazít értem, nem azt, a ki[...] buvik, még mindig iskolan[...] ha kérdeznők, mire való [...] akkor, mikor minden e[...] gondatlanul, saját gyönyör[...] ványa, vajha az évnek min[...] tehetné azt. Nálunk sokan [...] hogy a touristaság jogosul[...] gyet kell keresni. Találtal[...] hogy a touristaságnak kult[...] a közvagyonosodást előmo[...] pagandát csinál, az egészs[...] mányt szolgálja. stb. Szinte[...] tést nem tették feladatává. [...] másokat: tudjuk mi jól, h[...] talos utján, a politikai emis[...] deti, az utazó kereskedő, [...] a tudós, mikor különböző h[...] tesz, a beteg, mikor a fürdő[...] lehet, hosszú, szép és költsé[...] azért még sem touristák. [...] azért, mert foglalkozásának[...] nak sokasága közepett álm[...] olyan szebb világ, melybe[...] az ég, magasabbak a hegyei[...] sebbek a házak, barátság[...] a ki ez álomkép eredet[...] nem riadva keresi, s mert h[...] lálja, de azért örömét el ne[...] épen ez a keresés teszi. Kor[...] hászással vádolják, s mégi[...] szépet magáért felkereső to[...] Számuk a müveltség terjed[...] Az olyan vágy, mely annyi[...] bogtatja, nem szorul indo[...] létjoga önmagában, és a ho[...] ott a közös czél elérésére s[...] sülés. A touristák utjait egy[...] tek feladata. Magyarország [...] hetőkké tenni a magyar tou[...] ürügyekkel! Ezt az egyet, d[...] feladatunknak valljuk! [...] tartja a központnak Budap[...] Szép dolog volna, ha az egy[...] mint egy anyának gyermeke[...] bad gyermekei együtt mükö[...]

Hosszantartó éljenzésse[...] Loránd megnyitó beszédé[...] *Gusztáv* terjesztette elő tit[...] az osztály mult évi mükö[...] amateur-fotografiai kiállít[...] rendezett, látogatott felol[...] kirándulást rendeztek, ne[...] tákkal tett sikerült kiránd[...] osztálynak, mely dr. Pattan[...] zésére alakult, immár 100 [...] kítottak Zsolnán is. Az oszt[...] a pénztári kimutatás szerin[...] az 1890. év végén 1226 fi[...] lentését tudomásul vették.

Lóczy Lajos helyébe, a [...] laltsága miatt lemondott, di[...] meg. Még 36 helybeli és 18[...] got is választottak.

MI UJ

Fogadtatás az udvarná[...] estély volt az udvarnál. [...] budai királyi lak termei [...] megnyiltak. Közel nyolczs[...] az udvarmesteri hivatal, s [...] szen megteltek. Az estélye[...] tagja megjelent; igy *Albre*[...] kik katonai tanácskozások [...] ten, *Ferencz Ferdinánd*, [...] herczegek, *Koburg Fülöp* [...] *Dorothea*, *Izabella*, *Kobu*[...] miniszterek, a gyöngélkedő[...] ott voltak, valamint b. *Ba*[...] ter is. A püspöki kart S[...] Mihályi, Pásztélyi, Pável, [...] selték. Az országyűlés min[...] uri családok, a konzulok, [...] a miniszteriumok hivata[...] számban jelent meg. A ve[...] óra után megkezdődött, [...] ték a kocsik hosszu sorát.

A termekben vakító fény[...] zékek közt tulnyomó volt a [...] óra volt, mikor gr. Szapáry[...] ter helyett megadta a jelt, [...] A király a királynét karjá[...] rembe; őket követte Fer[...] bella főherczegnővel, Albi[...] czegnővel, Frigyes főhg.

Lotz Károly

Pásztor János: Lotz Károly siremlike, repr.

Uj Idők 1930. 48. sz

. Yanuár hó 16-án.

n. fizessen Ön ezen első

deresi Béla urnak vagy rendelet é re

zer pengőt

ye számolásba tudósitás

ak

Buzai Lajos.

Lotz Károly

Olvasóink nem felejtették el

Abbie Deal életének történetét. Ezt bizonyítja az az érdeklődés, amit kiváltott mult számunk hirdetése, amelyben a **Külföldi Regények** megjelenését bejelentettük.

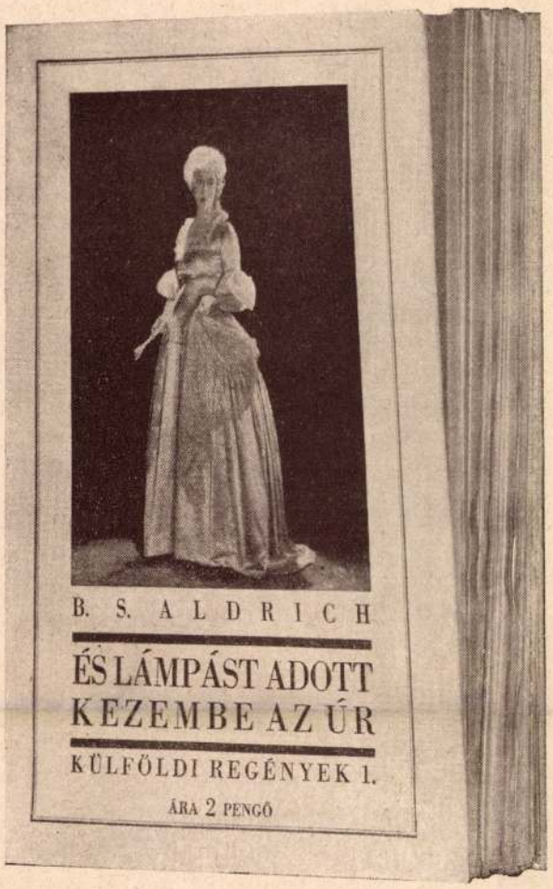

Ára 2 pengő

B. S. Aldrich

„...és lámpást adott kezembe az Úr"

című nagysikerű regénye, a

Külföldi Regények

sorozatának zászlóvivője. Ez az a könyv, amelyet ha elolvasunk, ott őrizzük legkedvesebb ereklyéink mellett és életünk örömeiben, bánataiban úgy lapozgatunk benne, mint az imádságos könyvben.

Abbie Deal életének regénye, a sorozatban való megjelenéskor

döntő sikert aratott.

A Külföldi regények programja:

		Megjelenik
1.	B. S. Aldrich: „...és lámpást adott kezembe az Úr"	Április 1-én
2.	Elisabeth Russell: Szerelem	Április 15-én
3.	Temple Thurston: Az álmok városa	Május 1-én
4.	B. S. Aldrich: Száll a fehér madár	Május 15-én
5.	Ludwig Wolff: Bessel doktor feltámadása	Junius 1-én
6.	Elisabeth Russell: Verőfény	Junius 15-én
7.	Ludwig Wolff: A játékos	Julius 1-én
8.	Temple Thurston: Szomorú regény	Julius 15-én
9.	Elisabeth Russell: Bűbájos április	Aug. 1-én
10.	Ludwig Wolff: Fel a fejjel, Charley	Aug. 15-én
11.	Temple Thurston: Charmeuse	Szept. 1-én
12.	Ludwig Wolff: Smarra	Szept. 15-én

Hisszük, hogy ezeket a regényeket olvasóink örömmel fogadják. Éppen ezértaz egyes köteteket olyan nagy példányszámban nyomattuk, amely lehetővé teszi, hogy a bolti árat a legmérsékeltebben,

regényenkint 2.— pengőben

állapítsuk meg. Szép kiállításban, izléses köntösben, gondos nyomtatásban kerülnek a könyvek forgalomba. Az Uj Idők olvasói a 12 kötet együttes megrendelésénél, a bolti árat: **24 pengőt 2 pengős havi részletekben** is törleszthetik.

Megrendelhető úgy a teljes sorozat, mint az egyes kötetek is, az előző számunkhoz mellékelt levelezőlapon. Egyes kötetek megrendelésénél a megrendelt kötet árát a megrendeléssel egyidőben, vagy a könyv megjelenése előtt néhány nappal kérjük kiegyenlíteni.

UJ IDŐK SZERKESZTI HERCZEG FERENC

XXXVIII. évfolyam, 14. szám
Budapest, 1932 április 3

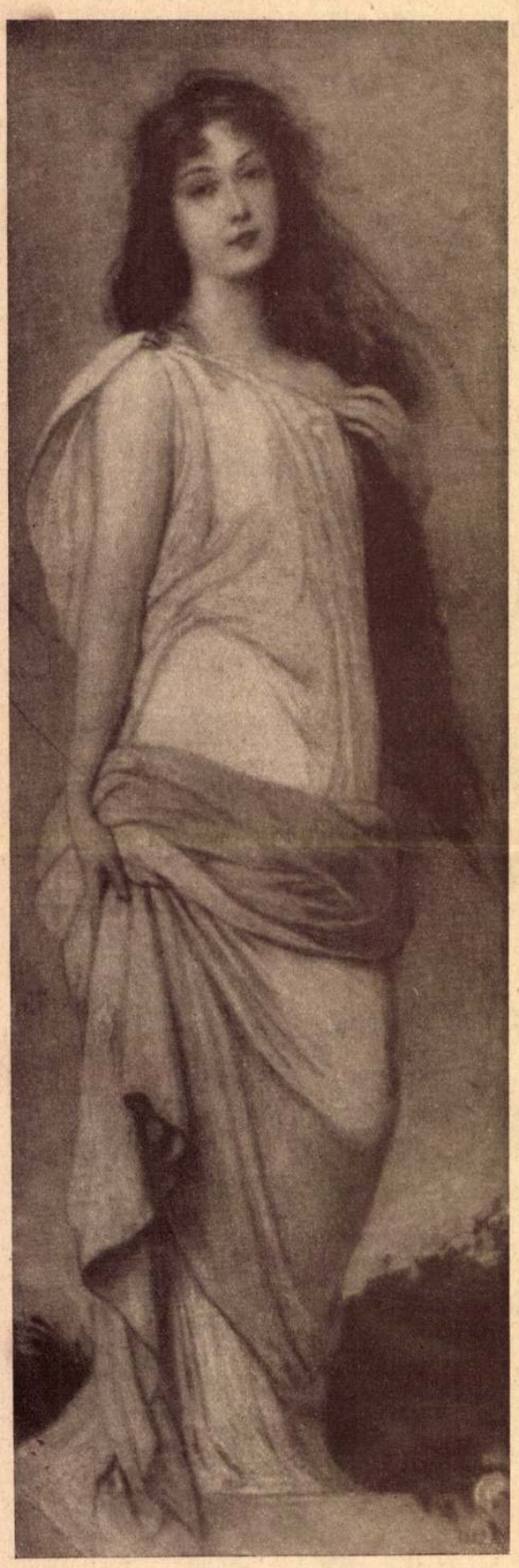

A Műcsarnok kiállításából. Lotz Károly: Női arckép

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrássy-út 16.
Telefon: Aut. 266—83, 245—09.

Negyedévre 6.40 pengő
Félévre 12.50 pengő
Egyes szám ára 50 fillér

Képek a hazai népéletből: XV. A vén halász. (*Jankó* rajza után.)

A vén halász.

Kanyarodik a Tiszának partja,
Arra hajlik merre kedve tartja,
S hogy vizét a rekkenéstől védje:
Árnyat vető fűzek alá
Hűtekezni tér le.

Árnyat vető fűzek oltalmában
Vén halász ül egyedül, magában,
Agg csontjának kemény már a pandal,
Igy bundája éjjel paplan,
Lágy párna meg nappal.

Borus szemmel néz a viztükörre,
Hej! mikor még ezt lapátja törte....
De mi haszna, — öregségre jutván,
Elragadná kis ladikját
Most a szilaj hullám.

Reszket a kéz, elgyöngűle karja,
Kifogott a sebes folyó rajta;
Pedig egykor legény volt a gáton,
Messzeföldön ritkitotta
Párját Tiszaháton.

Régen volt az. — Ha visszagondol rá,
Az elmultat csak álomnak mondná;
Nem csoda, hisz boldog vala akkor,
Csók altatá minden este,
S az költé hajnalkor.

Most pedig még kunyhója is néma,
Többé nem a boldogság hajléka,
Elköltözött belőle az élet:
Az a barna kis menyecske
Régen a siré lett.

Az ember életének legelső szakában.

Minden csiny, pajkosság, mely a gyermekben van, azzal együtt neveltetik föl, s ha a gyermekből egykor gonosztevő lesz, annak oka a rosz nevelésben keresendő. Mert gonosztevőnek épen ugy nem születik senki, mint nemes érzelmünek; ezzé ugy, mint amazzá csupán a nevelés teszi az embert. Azért minden művelt szivű egyén a rosz embert ugy tekinti, mint egyikét azon szerencsétleneknek, kik gonoszságukért kevésbbé felelősek, mint első nevelőik.

Rendszerint, azonban hibásan, az ember neveltetését csak iskolaéveitől kezdve szokták megitélni, minden tekintet nélkül arra, hogy minő bánásmódban részesült gyermeksége első éveiben, holott pedig épen ezen kor a legfontosabb az ember egész jövőjére nézve, ugy hogy az erkölcsösség alapjának sajátlag már a 4—5 éves korig meg kellett vettetnie. A legtöbb szülő, fájdalom, azt hiszi, hogy nevelői tisztének tökéletesen megfelelt, ha gyermekeit iskolába küldi, nem gondolva meg, hogy ott észtehetsége ugyan kiképeztethetik, a valódi nevelés azonban, kell, hogy már előbb otthon bevégeztetett legyen. S a házi nevelés legfőképen az anyát illeti; az ő fel-

Vas. Ujs. 1862. 77. l.

mit tudja ő, hogy [illegible]
fog ilyet tenni.“ Nincs ennél veszedelmesebb elv a nevelésben, mert ha a gyermek esze kinyilt, s meg tudja is különböztetni a jót a rosztól, hiányozni fog benne a jóravaló hajlam, mit az anyának kellett volna jó korán a szivébe csepegtetni. Azután eszébe jut az is, hogy cselekedett ő már hasonlót előbb is, a nélkül, hogy megfenyitették vagy csak megdorgálták volna is érte: mért ne tehetné tehát ugyanazt másod-sőt akár hányad izben is? gondolja magában. Ha pedig egyszer a roszra való hajlam szivében meggyökerezett, nehéz azt már azután onnan kiirtani, vagy épen lehetetlen. A fát, mig fiatal, meg lehet hajlani, de ha egyszer megerősödött, inkább kettétörik, hogysem meghajolna Áll e szabály az erkölcsi világban, az ember nevelésében is.

Vannak oly anyák is, a kik azt hiszik, hogy az ember már születésekor bizonyos határozott vétkeket és erényeket hozhat magával a világra, s hogy ennélfogva az első esetben ugy sem lehetne a bajon segiteni, mig viszont az utóbbi esetben a veleszületett erények és jeles tulajdonok, minden külsegély nélkül önmaguktól is kifejlődnek. Az ily anyák saját és gyermekeik szerencsétlenségére nem tudják, hogy senki sem jónak, sem rosznak nem születik, hanem mind a kettőre megvan benne a hajlam, a képesség, s épen ennek mikénti kifejtése függ a neveléstől. Mi lenne az emberiségből, ha a gonoszságot, erkölcstelenséget már születésünkkor magunkkal hoznók? Lehetne-e akkor a bűnöst igazságosan megbüntetni, oly valamiért, a miről ő nem tehet, mert hiszen csak azt cselekedte, a mit már születésekor magával hozott? Ha bünökkel és erényekkel születnénk, akkor a jó cselekedetet jónak s a roszat rosznak nevezni nem lehetne, mert mindkettőről csak ugy lehet szó, ha a tetteinket szabad akarat vezérlé; pedig ha erkölcsi minőségünk már születésünkkor el volna határozva, ugy szabad akaratból mitsem cselekednénk.

Az ily anyák továbbá nem tudják azt, hogy az ujszülött gyermek hasonlit a mintaanyaghoz, mely a mintász ügyességéhez képest ilyen vagy amolyan idommá alakitható; s hogy kora szoktatás által az ember, ha egészséges szervekkel (különösen ép agyvelővel) született, mind testi, mind szellemi és erkölcsi tekintetben a tökély igen magas fokára emelkedhetik.

A legtöbb anya gyermekei első nevelését, fájdalom, a véletlenre bizza, melynél a dajkák, szolgálók, nagynénék s nagyanyák játszszák a főszerepet; az ily anyák, arra számitván, hogy gyermekeik majd az iskolában megjavulnak, lehető legtöbbet tesznek azok erkölcsi s értelmi tehetségének megrontására. Ha aztán azt tapasztalják, hogy elkényeztetett, elhanyagolt gyermekeik az iskolában nem javultak meg annyira, a mint ők ohajtották, akkor a helyett, hogy a hibát, a mint kellene, önmagukban keresnék, a szegény tanitókat vádolják vele, minden bizonynyal méltatlanul. Ily szülők, fájdalom, igen számosan vannak, még pedig az ugynevezett művelt osztályban is.

Mivel kezdődik sajátlag a ferde nevelés? A csecsemő ide s tova hordozásával, hintázásával, ringatásával stb. Tudniillik a legkisebb gyermek is csakhamar annyira megszokja e mozgásokat, hogy sir, ha azokat nélkülöznie kell. Ha már most a siró gyermeket dajkája vagy anyja a fönnebbi módon igyekszik csititani, a kis porongy csakhamar megtanulja, hogy sirás által elérheti kivánságát, s önfejüvé, durczássá, makacskodóvá válik. A mely gyermek hordozás, ringatás vagy éneklésre sirásával felhagy, bizonyosak lehetünk benne, hogy az már el van kényeztetve, s lehetőleg sietnünk kell, őt e makranczoskodásról leszoktatni; ha csupán rosz szokásból sir, hagyjuk fekhelyén, hadd sirjon, mig kedve tartja, gyermeksirás ne inditsa meg szivünket, nincs abban fájdalom; sőt ha szemlátomást sokáig durczáskodik, nem árt neki, ha egy kicsit megpaskoljuk. Gyermeksirást illetőleg, az anyák tartsák mindig szem előtt, hogy egy jól nevelt, egészséges gyermek csak a következő esetekben szokott sirni: 1) ha éhes vagy szomjas, s ekkor felhagy a sirással, ha megszoptatják; 2) ha fekhelye nedves vagy hideg, s mihelyt ez ok eltávolittatik, azonnal lecsillapul; 3) ha beleiben légtorlódás történt, s ekkor el lehet a gyermeket csititani allövet alkalmazása vagy hasának dörzsölése által. Ha ez okok egyike sem forog fenn, s a gyermek mégis sir, akkor kétségtelen, hogy el van kényeztetve. És ez a tapasztalás szerint leggyakoribb oka a gyermekek sirásának.

Az ember, életének legelső éveiben, minthogy agytevékenysége érzéki benyomások által még kellőleg föl nem ébresztetett, minden öntudat nélkül él, s mozgása és sirása egészen önkéntelen. Csak lassankint érző idegeire és agyára történt ismételt benyomások folytán, tehát megszokás által fej-

gyermekszobába, s bő alkalmunk lesz tapasztalni, mily zsarnok uralmat gyakorolnak a siró gyermekek hozzátartozóik fölött, kik valóságos rabszolgákként sietnek teljesiteni a kis zsarnokok minden veszélyes kivánságait. Hogy lehetne ily nevelés mellett a gyermekben megvetni az erélyesség, szellemi önállóság és jellemszilárdság alapjait? Oly nevelés az önfeláldozás és jótékonyság erényeit is már legelső csirájában elfojtja. Még azt sem szabad a gyermeknek megengedni, hogy maga mellé játszótársat követeljen.

Nagy hiba a nevelésben az is, hogy a szülők gyermekeiket a fájdalmak és kellemetlen érzelmek fölötti önuralmat illetőleg roszul szoktatják, hogy számtalan dolog iránt ellenszenvet keltenek föl bennök s átalában ugy nevelik, hogy minden csekélység meglepi, zavarba ejti s kihozza őket a rendes kerékvágásból. Hanem természetesen e tekintetben maguk a nevelők is ferdén neveltettek, s a gyermek előtt rosz példával járnak elő, midőn mindentől undorodnak, mindentől megrettennek, meglepetésökben lélekjelenlétőket elvesztik sat. Sohasem szabad feledni, hogy a gyermekekben az utánzási ösztön oly nagy, hogy környezetétől ugy a jót, mint a roszat csakhamar eltanulja, megszokja, sajátjává teszi. A példa tesz a gyermeknevelésben legtöbbet.

S ha a gyermekkel bánó nyalakodik, hazudik és csal vajjon a gyermek ezeknek ellenkezőjét fogja-e megtanulni? — Nagyon rosz szokás az is, ha midőn a gyermek elesik, vagy egyébként megüti vagy megsérti magát, fölötte hangosan sajnálkozunk, jajveszékelünk s hogy lecsillapitsuk, szenvedélyesen csókoljuk, czirógatjuk. E helyett inkább ugy mutassuk, mintha észre sem vettük volna, hogy elesett vagy megütötte magát, s legfölebb a körülményekhez képest igyekezzünk megnyugtatni, biztatván, hogy semmi baja sem történt. Ily esetben a gyermek ugyis többnyire csak azért sir, mert megijedt, ijedtségét pedig jajveszékelésünk, nagy sajnálkozásunk által csak öregbitenők. Ha a gyermek roszkedvű, békétlenkedik, fölviditására nincs jobb mód, mint ha folytonosan elfoglalva tartjuk, az az ha elegendő alkalmat és eszközöket nyujtunk neki a játszásra.

Hogy a gyermekek már leggyengébb korukban képmutatókká, hazugokká, sőt mi több, tolvajokká nevelhetők, arról akármely gyermekszobában meggyőződhetünk. Csakhogy itt e bünöket, fájdalom, nem tekintik bünöknek; vannak szülők kik gyermekök csinyjainak még örülnek is, s nem győzik mondogatni, hogy az ő kis fiacskájok (vagy leánykájok) mily okos, mily furfangos, találékony esze van! Mi lesz még belőle, ha az Isten megengedi, hogy nagyra nőjön! A tolvajságot a gyermek rendszerint czukron és más nyalánkságokon szokta megkisérteni, s ha csinyja sikerül és büntetés nem éri érte, máskor is felhasználja az alkalmat a lopásra. — „Ugy-e, kedves angyalkám, te nem tetted azt, ugy-e, nem tetted?“ kérdezgeti a mama kedves fiától mindaddig, mig ez végre csakugyan eltagadja pajkos tettét, mit bizonyára megvallott volna, ha anyja komoly vagy épen szigoru hangon kérdezé vala. Es kész a hazugság, a csalás. — Ha a kis fiu nagyobb testvérétől valamit titkon elvesz, s ez utóbbi sajátját visszakövetelni, ebből sirás, czivakodás támad; most közbelép a mama, s ekként szolgáltat igazságot, a nagyobbik gyermekhez szólván: „Te vén kamasz, már megint kötődöl azzal a gyerekkel? el ne merd tőle venni (azt a könyvet), hadd játszszék vele, nem eszi meg!“ „De mama, nekem tanulni kell, még nem tudom a leczkémet,“ veti ellen a nagyobbik gyermek. A perpatvar közben belép az apa. Ő bizonyára okosabban itéi, gondoljuk magunkban. A mama elmondja a czivakodás okát, mire az apa salamoni bölcseséggel igy itél: „A könyv Sándorkánál marad. Mostanában ő az ur a háznál (!) Ha nem tudod a leczkédet, mért nem tanultad meg előbb? Sándorka most játszani akar a könyveddel. Tudod, hogy milyen követelő, s a mit ő akar, annak meg kell lenni!“ Oh bölcs apa! Nem gondolod meg, hogy mig ezáltal nemcsak gátolod nagyobbik fiadat a tanulásban, hanem szivében testvéri gyülöletet is kelthetsz, s rosz példaadással elhinted benne az igaztalanság magvát; addig kisebbik gyermekedben a más tulajdona iránti tiszteletet első csirájában elfojtod, őt követelővé, önfejüvé, zsarnokká neveled! Efféle jeleneteket csaknem minden háznál láthatni, a hol gyermekek vannak. De az ily ferde irányu nevelés később meg szokta magát boszulni a szülőkön. Ily gyermekek, ha felnőnek, követelésök és önfejüségök által a kiállhatlanságig boszantják, gyötrik szülőiket. — Ha a gyermek csupa makacsságból nem akar enni, az anya azzal ijesztgeti, hogy mindjárt maga eszi meg, vagy testvéreinek adja. Más alkalommal igy szól a kis gyermekhez: „Nézd, mi szépet hoztam neked, ilyen testvéreidnek nincs.“ Ily beszédek folytán a gyermek irigygyé

Lotz Károly

vö.

Kacziány Ödön: Pesti művészélet az ötvenes és hatvanas években. Művészet 1910. 11. l. 14. l. 15. l.

Az ér mellett.

Szombat este . . . . . nyugodalmas óra,
Hajlik a nap már leáldozóra;
Még egy kissé világit az égen —
„Elég mára!“ s nyugodni tér szépen.

„Elég mára, elég err' a hétre!“
S nyugalom száll szántóföldre, rétre;
Kasza-kapa csengő pendülése —
Felváltja azt tücskök czirpelése.

Fenn a légben madarak csoportja;
Ki sebesen, ki csak andalogva,
Alig alig libbengetve szárnyat,
Puha fészek lágy ölére szállnak.

Hogy ez a lányféle mind is ilyen!
Szebb akarna lenni, mint a milyen!
Pedig olyan szép az istenadta,
Férficseléd majd meghal miatta!

Hol szinére szép ezüst haboknak
Terepély fák lombjai hajolnak,
S part virága — mint lány a tükörbe —
Maga — nézve kaczéran tekint be;

S hol a tulpart nádja, rekettyéje
Eleven zöld sövényt fon eléje, —
S kandi szemtől báját óva tartja :
A szemérmes lány leül a partra.

Fehér lábát mártja ér vizébe,
Lágy habocskák futnak mind — feléje;
Hajtják egymást, — mind akar maradni,
Piczi lábát hosszan csókolgatni!

Képek a hazai népéletből : XVI. Az ér mellett. (*Lotz* festménye után rajzolta *Jankó*.) *)

S mint a madár odafenn a légben :
Mező népe hazafelé mégyen;
Az öregje csendes ballagással,
Fiatalja vidám dalolással.

B szél kiki a maga dolgáról :
Gazda földről, széna-szalmájáról;
Nő, menyecske' gondja : bölcső, gyermek;
Fürge lányok tánczot emlegetnek.

„Uram Isten, szép lesz-e a holnap?!“
‚Hogy ne lenne?!‘ „‚Tisztán szállt le a nap!‘“
‚Szép idő lesz!‘ „Délig szentegyházba“,
„‚Délután meg fürge, pörge tánczba!‘“

„. . . Szép Juliska az utról letérve,
Egyenesen megy a tiszta érre :
Gyöngyharmat hull annak a vizébe —
Ragyogó lesz tőle lány szépsége!

„Bohó habok!“ suttog a fa lombja,
A leány hó-vállára hajolva;
És a melyik — csókolván — elérte,
Elevenebb lett minden levélke!

Hab kinálja legszebb halacskáját,
Part od' adná legékesb virágát;
Susogó lomb zengő fülmiléjét :
„Neked adjuk, csak maradj, — ne menj még!“

Haj de a lány nem hallgat szavukra!
„Bandi fürgébb, mint az a halacska!
Szebben szól a legédesb madárnál,
Szebb ezerszer a legszebb virágnál!“

*) Utólagosan kijelentjük, hogy a lapunk f. é. 7. számában közlött „Tiszai halász“ czimü képünket is *Lotz* festménye után rajzolta fára Jankó derék munkatársunk. Mindkét müre felhivjuk olvasóink figyelmét, mint a sokáig elhanyagolt hazai fametszészet örvendetes haladását tanusitó müvekre. *Szerk.*

Vas Műs. 1862.

. . . . Es a lomb, hab s part bármit beszélnek,
Szép Juliska mind ereszti szélnek!
Viztükörbe néz még gyönyörködve —
Megyen aztán — dalolva, nevetve! *Győry Vilmos.*

Gyémánt-kereskedés.

Már a legrégibb időktől fogva a gyémánt a legkitünőbb helyet foglalta el a drágakövek közt, s Keleten maig is babonás véleményt táplálnak róla, melyhez számtalan mese van kötve. A keletiek azt hiszik, hogy némely gyémánt a sötétben világit, s egyes tudósok lámpa gyanánt használják; beszélik, hogy Bagdadban Harun al Rasid uralkodása alatt egy ifjut fedeztek föl, ki egy kis tanulószobában, egy tyuktojás nagyságu gyémánt világa mellett a Koránt olvasta. A mi e gyémánt nagyságát illeti, azt nem mondhatjuk épen tulzottnak, mert egy, Kolvorban talált gyémánt, mielőtt kikö-szörültetett volna, a bagdadinak nagyságra nézve keveset engedett.

A gyémántkereskedés bár gyakran igen jövedelmező, csak aránylag rövid idő óta képez külön kereskedelmi ágat, s a forgalomban még most is ritkán választatik el más drágakövektől, habár a kereskedés ezen ága annyi ügyességet, pontos ságot és tapasztalatot igényel, hogy csak azok űzhetik nagyobb siker reményével, kik magukat kizárólag e szakmának szentelik.

A kövek e legnemesbikét hegyekben és sikságokon, szántóföldeken és mocsárokban, India-, Sziberia- és Braziliában, s a Borneo szigetén találják kisebb nagyobb mennyiségben, s mióta csak ismeretes, nem volt még oly időszak, melyben a fejedelmi pompa legkedveltebb kiegészitő részének, s a varázsló szépség netovábbjának ne tartatott volna.

Keleten a fejedelemnő öltözékét nem tartja tökéletesnek, ha derekáról a gyémántok hiányzanak; ugyanez ékitvény ragyog hollófekete hajfürteiben s gyöngysorokkal övezett nyakán. Még a zultánok és főnökök is gyémántokkal és más drágakövekkel rakják meg öltönyüket, ezek ragyognak tőrük markolatán és kardjuk hüvelyén, hogy alattvalóikra annál nagyobb benyomást gyakoroljanak, s tekintélyöket emeljék. Ez izlés, habár csekélyebb mérvben, Európában is uralkodik.

A müveltségi fok változása szerint emelkedik vagy csökken a drágakövek nyilvános értéke is. A gyémánt ugylátszik, legnagyobb varázserővel birt a 15. 16. és 17-ik században, midőn az annak titokteljes sajátságaiban való hit az egész keresztyén világban el volt terjedve. Akkoriban egyes kereskedők bebarangolták az egész Keletet, gyémántvásárlás végett, kitevén magukat éhségnek, szomjuságnak, s minden kigondolható kellemetlenségnek; ily módon e vállalkozók roppant vagyonnak jutottak birtokába, nagy terjedelmü jószágokat vásároltak, s hatalmas családoknak vetették meg alapját. Ha valamely gyémántkereskedő Európából Keletre utazott, s e szándokát előre közzétette, a fejedelmek és más hatalmasok részéről, különösen Persia és Törökországból mindig annyi megrendelést kapott, hogy Golkonda indiai városban, a drágakövek vásárpiaczán is alig birt elegendő drágakövet összevásárolni, hogy megbizóit kielégithesse.

India gyémántbányái legnagyobbrészt a Kistnah és Pennar folyamok közt, sok pedig ez utóbbinak mindkét partján terül el. A drágakövek uszadékföldben vagy ujképződésü sziklákban s oly helyeken találtatnak, melyek magassága a tengerszinét nem igen mulja fölül. A gyémántkeresés ugy történik, hogy egyes üzérkedők megvásárolnak a kormánytól egy darab földet, melyet alacsony keritéssel vesznek körül s azon belől folytatják a kutatásokat. Drágakövek nagyobb darabokban ritkán találtatnak, s ha ily eset jő elő, értékök $^1/_3$-részét a kormány magának követeli. Hajdanában, nevezetesen a 17-ik században ez nem volt igy, mert akkor a kormány megelégedett az érték két száztólijával.

A drágakövek sajátképeni története még eddig nincs megirva. Mitsem tudunk azon vegytani működésről, mely által azok a természet ölén képződnek, nem ismerjük az anyagot, melyből állanak; mert mindaz, mit kisérlettételek által fölfedezni birtak, csupán arra szoritkozik, hogy a gyémánt az erős tűzben elenyészik, s az is kétségen kivül van elyezve, hogy a földnek, melyben találtatik, természetéből különféle sajátságokat vesz magába.

Ha a gyémánt jóféle, szine a legtisztább vizhez hasonlit s keményebb a legkeményebb fémnél is, ugy hogy e tekintetben az eddig ismert összes testek közt a legelső helyet foglalja el. Gyémánttal mindent meg lehet karczolni, a gyémántot semmivel. Ha belseje köszörülés által a világosságnak kitétetik, a beleeső napsugarak megtörnek s egy másik részén különféle szint játszva visszaverődnek, a mi varázsszépségü látványt nyujt. A vizszin, gyémánton kivül van még számtalanféle szinü, egész a tökéletes feketéig, mikor aztán átlátszó ébenfához hasonlit. Ha a gyémánt esetleg századokon vagy ezredeken át mocsárban fekszik, az édle (beril), topáz vagy halvány zafir alakját veszi föl. Szinét Európában napvilágnál kémlelik, ellenben a hinduk e foglalkozásra az éjt tartják alkalmasabbnak, a midőn a falra egy nagy lámpát függesztenek föl, s ez elé állva, a gyémántot ujjaik közt a világosság felé tartják s ily módon belsejében a legkisebb csillámot is fölfedezik.

Azon rendkivüli ügyesség, melyet a gyémántkereskedők szakmájokban tanusitanak, s mely az idegeneket bámulatra ragadja, az ő nevelésökben nyeri magyarázatát. A kereskedők fiai már hat éves korukban megkezdik ebbeli tanulmányaikat, de nem iskolákban, hanem a nyilvános vásárpiaczon. E gyermekek az egyletek egy nemébe vétetnek föl, melynek élén a tagok legidősbike áll. Mindegyikök egy erszénynyel és mértékkel van ellátva, s igy felszerelve, keresztbe rakott lábakkal egy körben ülnek és szótlanul várják az eladók érkezését. Mihelyt valaki drágakővel megjelenik, átadja azt az egylet fejének, ki ismét a korra nézve hozzá legközelebb álló gyermeknek nyujtja át, s ez ismét tovább adja, mindaddig, mig a drágakő az egész kört meg nem kerülte. Ezen idő alatt a gyermekek sem egy szót, sem egy pillantást nem váltanak egymásközt, hanem a kő átnyujtásakor mindegyik kéznyomás által tudatja szomszédjával a feletti kedvező, vagy kedvezőtlen véleményét, melyszerint aztán a drágakövet megmérik vagy visszavetik. Számadásukat naponkint elkészitik s a nyereséget felosztják maguk közt, mely alkalommal a legidősb gyermek némi ráadást is kap.

A borneoi gyémántbányákban a hallgatás sajátságos babonával van összekötve. Az ottani munkásoknak ugyanis tiltva van a hangos beszélgetés, mert azt hiszik, hogy ezáltal megsértik a bánya legfőbb urát, a ki aztán nyugalma ilyetén háboritása miatt megtagadná tőlük a gyémántot. Azonban nem minden hang ébreszti föl haragját, sőt egy szép leány éneke egészen elbájolja, s akkor nagy bőségben adja a drága köveket.

Valóságos forradalom támadt a gyémántkereskedésben 1844-ben, a sincurai bányák fölfedezése által Braziliában. Századok óta tudva volt, hogy e birodalomban gyémántok találhatók, a fönnebbi évben azonban egy véletlen feltárta a braziliaiak vállalatának az ugynevezett nagy gyémántmezőket, melyek nem épen helytelenül Sindebad völgyéhez vagy Aladdin drágakőkertjéhez hasonlittatnak. A termesztők elhagyták földjeiket, a kereskedők irodáikat, a matrózok hajóikat, sőt sok elpuhult nemesember is abban hagyván kéjelgéseit, a gyémánytbányákba sietett, hol egy ideig rakásra szedték a drágaköveket. A meggazdagodás ezen uj forrását egy rabszolga fedezte föl, ki miután temérdek drágakövet gyüjtött össze, azokat eladandó odább utazott. Ez fölébreszté a hatóságok pénzszomját, a rabszolgát elfogták, tömlöczre vetették, s nem épen humanus eszközökkel akarták a gyémántbánya fölfedezésére kényszeriteni. Azonban a néger makacsul megmaradt titoktartása mellett. Mit tettek tehát a braziliaiak? Szándékosan nyujtottak a fogolynak alkalmat a szökésre, de titkon nehány indiánt küldtek utána, a kik őt éjjel nappal vér-ebekként nyomozták, mig végre a singorai hegy tövében, épen midőn gyémántot keresett, véletlenül meglepték. Hogy mi történt azután a szegény négerrel, nincs tudva, de alig hogy a drágakövek ottani nagy bőségének hire terjedt, a lakosok száma hirtelen, mintegy csuda által annyira megszaporodott, hogy nehány hónap alatt a 800 főnyi népesség 30,000-re növekedett. A hatóság minden jövevénynek szabad keresést biztositott, ezek pedig a legveszélyesebb tolvajokat, rablókat és gyilkosokat fogadták föl vállalatukhoz. Minthogy rendőrség nem létezett, a rendetlenség és erőszakoskodás iszonyuan lábra kapott, mig végre egy szervezett rendőrség ez ügyet czélszerüen rendezte.

A sincurai gyémántkivitel $^3/_4$ része Angolországba szállittatott, a maradék pedig Franczia- és Németország közt osztatott meg, ugy hogy Európa összes gyémántköszörülői nehány éven át ennek feldolgozásával foglalkoztak. De bármily gazdagok is a braziliai gyémánt-bányák, az itt talált drágakövek fényre és nagyságra nézve a keletieknek utána állanak. Keleten ugy tapasztalták, hogy a mérsékelt meleg a gyémánt vizszinét emeli, és sötétzöld vagy berilsárga szinét átlátszó fehérré változtatja.

A gyémánt metszése és köszörülése a különböző országokban különböző módon történik. Néhol a köszörült éleknek adják az elsőséget, mig másutt hosszukás lapos felületeket igyekeznek előállitani, melyek a világosság sugarainak szabad behatást engednek a drágakőbe, s ezek ott más sugarakkal találkozván, szemkápráztató fényt idéznek elő. Ez uttóbbi mód ellen azt a kifogást szokták tenni, hogy ezáltal a kő sokat veszit sulyából, habár tündöklése gyarapodik is. Egy velenczei gyémánt köszörülőről beszélik, hogy egy fejedelem által, ki gyémántját metszés és köszörülés végett rábizta, halálra itéltetett, mert igen sokat elköszörült abból A velenczei, ez eset lehetőségét előrelátva, a mintát csak üvegbe metszé, a gyémántot pedig sértetlenül a zsebében tartotta, honnan aztán, hogy a fejedelem dühét csillapitsa, előhuzván azt, győző okokkal bebizonyitá, hogy a gyémánt, az üvegminta nagyságára szoritva, sokkal nagyobb értékü, mint köszörületlen állapotban. Most tehát maga a fejedelem bizta meg, ugyanazt tenni, a mi azelőtt életébe került volna. Később gyakran szokta tréfásan mondani, neje nyakkötőjére mutatva: „Ez az, a mivel egy király a fejemet egyértékünek tartá.“

Történelmi kalászatok.

Magyar oklevél a XVII. századból.

VI.

Munkács regényes, festői vidékén feltünő a szőlő- és tölgyfával koszoruzott, Csernek nevü hegy oldalán diszlő görög egyesült, „Vazul-rendü“ szerzetesek nagyszerü kolostora. *) Fekszik ez a várostól észak-keletre a vereczkei hegyszorulatokról leözönlő Latorcza folyam jobb partján, terebélyes hársfák méla árnyékában . . . Az ős monda szerint e dombon üté fel ragyogó sátorát Álmos, midőn a Kárpátokon keresztül, a vereczkei vadon, szük völgyeken keresztül éjnek idején Munkács sik téreire hatalmas seregével megérkezék. Ő, a rege szerint, a nap feltünte előtt, hajnalban azon kupalaku hegyre, melynek tetején most a vár diszlik **) s a kolostortól m. e. fél mérföldnyire a folyó balpartján emelkedik, a sereg főpapja által tartott áldozatra fényes kiséretével felnyargala, s negyvennapi itt mulatása alatt a

*) Lásd a képet a V. U. 1856. 39. sz a.
**) Lásd V. U. 1856. 39. sz. a.

Lotz Károly

Budapest, 1913. sept. 30.

Pusztuló Lotz-freskó.—
Barbárság az Operában.

(Művészet 1913. 362. l.)

Lotz Károly

Mücsarnok

1930. Szt Imre kiáll.

2, 49–52, 65–70, 221, 223, 225, 227, 229, 233, 276, 277–288, 294–316.

Mihalik József I. 109

1906 Oct. 22.

A délmagyarországi történelmi és régészeti muzeumnak-
az T. Sándor ezár 2 cs. és kir. gyalogezredparancsnokság
megkeresése megküldetik azzal, hogy a részmetszetre vonat-
kozó metaláni felvilágosítások közvetlenül az ezredparancs-
nokságyal közlendők (5/4/906)

Lotz Károly

1916 Március 18-án Lotz Károly műveiből rendezett kiállítását nyitotta meg az Ernst-muzeum. Szükségtelen kiemelnünk, hogy ebbeli munkája kulturális jelentőség dolgában mennyire hasznos. Lotz emléke távolról sincs ugyan még elmosódóban, de az újabban felnőtt generáció már nem ismeri annyira teljesen, százfelé lévő

műveihez sohasem férhet oly közel, hogy egy ily kiállításra ne legyen időnkint szinte didaktikus szüség. Ettől eltekintve, Lotz egy-egy kollekciója közt időzni mindig öröm, sőt sátoros ünnepnek nevezhetjük, ha a jobb ízlésű közönség oly mértékben élvezheti Lotz művészetének varázsát, mint ezúttal az Ernst-muzeumban. Csak az a Lotz nincsen itt, amelyik nem is lehet: a falfestő. Egyébként meglehetős teljességgel idézi a kiállítás Lotz különböző piktori területekre benyuló s mindig egyéni veretű művészetét, amely egy polgári arckép megfestésénél is mintha emelkedett régiókban járna. Kezdve az ifjúkori kisérletektől, a gyűjtemény egyformán reprezentálja a decens előadású arcképek mesterét, a dekorativ finomságokkal eljátszó, a női testet egyszer idiilikus hangulatban festő, másszor annak érzéki szépségét bámuló s hirdető művészt. A képek magángyűjteményekből kerültek ki, nem egy volt köztük, amely kiállításon most szerepelt először. Az Ernst-muzeum jó dolgot cselekedett, hogy felidézte Lotz Károly emlékét, akinek gyönyörűen humanista szellemű, örök fiatalságú művészete éppen a mai napokban nemcsak vigasztaló, hanem erőt is nyujtó kulturánk további építéséhez.

Nemzet 1916. 26. I.

Faragó Árpád

kobráy

kárados ut

műveztelep

Műcsanok

1922. őszi Erall

Lotz Karoly

l.

Va Hö Ernst gyűjt

műverek mutatója.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezekb
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mikl
királyság megváltó eszméjének. És fegyv
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát é

Ezért fordulok barátaimhoz, hiveimh
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomiáj
sok ezer embertársamon, joggal kérhetem
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszme

nek semmit, amig igazolt embereim

Griger Miklós és az én nevem szer

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda, Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

MŰTÁRLAT.

A műcsarnokban e napokban nyitották meg a tavaszi tárlatot. Az igazgatóság pour l'honneur du drapeau azt nyomatta ugyan a katalógusokra, hogy ez a tárlat *„magyar művek tavaszi kiállítása“*, de mi azt hisszük, és hisszük a magyar művészet érdekében, hogy ez voltaképen mégsem más, mint *Lenbach* és *Checherewski* képeinek kiállítása egy kis magyar garnirunggal. És milyen garnirunggal! Az ember igazán nem tudja, melyik fogyatékosságán botránkozzék meg előbb. Az elrendezés rendszertelen és értelmetlen voltán? Az izléstelen sujet-ken? A még izetlenebb czimeken? Azon-e, hogy a huszárhatvágással próbálkoznak olyanok, akik az ecsetfogásnak még az en-garde-jához sem értenek? Vagy azon, hogy képzeleti erő és studiumra való szorgalom hiányában a hétszer fölmelegitett káposzta elvét viszik át egyes urak a festészetre? Vagy azon, hogy mitsem vétő szegény magyar parasztokat, németalföldi földalatti korcsmákba, németalföldi sárga félhomályba ültet bele egy excentrikus magyar piktor? Vagy azon, hogy a szinekkel elérendő plasztikát a festménybe csempészett faléczczel pótolja valamelyes naturalista ecsetfi? Vagy? .. De igy többet foglalkoznánk a tárlat e részével, semmint megérdemli. A sok helyett tehát csak egyet, a legfeltünőbbet. Ez a tavaszi tárlat visszaesés negyven-ötven esztendő előtti időkre és tónusra. Különösen a tájképekben. A kiállitott tájképek — egy téli kertrészletet kivéve — emlékeztetnek azokra a novellákra, a melyek az *Auróában* jelentek meg s azokra a költeményekre, melyekkel a *Honderü* andalitotta el olvasóit. Czukrosak, szentimentálisak, hazugok, kipepecseltek. Teljesen a festészeti Claquehutes-káté szerint vannak megalkotva Fáikat csak fel kellene aprózni, hogy édes gyökérül árulhassák füszeresek az iskolás gyermekeknek; réteiken laboda terem fü helyett; patakjaik limonádé-források, amelyekből éppen abban a perczben iszik.... vajjon kicsoda?... természetesen egy tikkadt vadász, akinek oldalán az a bizonyos hű kutya kunczorog.

Micsoda egészséges fájdalom és nyomoruság ezekhez képest, de önmagában is az, amely a lengyel Checherewskinek *„Szibéria felé“* czimü képén szürke, egyszerü, de hatalmas szinekben borong. Egy jelenet, ahogy megfestette volna Dosztojevszkij, ha véletlenül fest és nem ir, ahogyan látta azt Kennan és megrázta leirásával egész Európa és Amerika közvéleményét.

És mennyi tudás, milyen erő, milyen pszichológia van *Lenbach* Ferenczneк, ennek a tömör, velős bajor elménck most kiállitott tizenkilencz portraitjében! Mindegyiken rajta van egy izmos, de rapszodisztikus tehetségnek a melege és eredetisége. Tudása bámulatos, rajzban tökéletes, de nincs türelme, hogy megfesse arczképeit ugy, amint elgondolja és megvázlatozza. Tudós festő, aki, mikor fest, tudja, mit tenne abban a pillanatban Tizián, mit Rembrandt, mit Rubens, mit Velasquez és a többiek. És akkor merészen beleolvasztja a maga egyéniségébe egy jellemző szinét vagy fogását valamely művésznek vagy iránynak, hogy szinte kaczérkodón mutassa meg a maga megtörhetetlen eredetiségét a plágiumban. Igaz, hogy néha aztán nem sikerül a tréfa és egy pompás másolati tipuson kivül nem kapunk egyebet, amint azt női arczképei közül a 3-as számu tiziáni aranyával, meleg bársonyával elég világosan dokumentálja és a Heyse Pál arczképe rembrandti elfajulásával siralmasan jellemzi. A csontos, őserejü bajor Lenbachra is áll, bár megforditva, a goethei-szó: »Du gleichst dem Geist, den du begreifst.« Vagyis: azt a szellemet érti át, amelyhez hasonlit. És ezért oly hihetetlenül tökéletesek és elevenek Bismarck-képei. A 2-ik számu portrait igazán Bismarck Ottó; egy kanczellár vasból, de még inkább vaskeménységü, kocsikerék alatt sem zuzódó, eszméket és sulyokat egyaránt könnyen emelő idegekből, izmokból és csontokból. Vetélytársa e képnek Döllinger-páternek naturalisztikus portraitje sárga, fonnyadt arczával, állatias szájával. Ellenben Liszt Ferencz arczképén a bibircsókon kivül semmi jellemzőt nem találtam.

És hogy magyar festőkkel, de ne ugy fejezzem be, ahogy kezdtem, megemlitem *Lotz Károly* gyönyörü leányarczképét, *Meissl* friss, levegős, genreképét és *Angyalffy Erzsinek* két női arczképe közül az egyiket, mely csodás szép szemével, melegen viszonozza tekintetünket.

g. d.

KÉPTALÁNY.

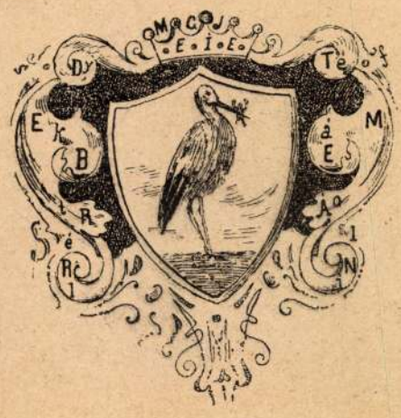

A 13. számban közölt képtalány megfejtése:

Szomoru perczek.

Helyesen fejtették meg; Horváth Lidi, Hellner Margit, Csillag Teréz, Svoboda Jenő, Mérő Jolán, Szathmáry Ernőné, Kovács Tercsi, Paksy Nándorné, Englert József.

HETI POSTA.

Mariska. Kedves, szellemes mint mindig. Kiszedettük és a jövő szám menujébe felvettük. Szivélyes üdvözlet.

Budapest. X. A legkeményebb kritika az agyonhallgatás.

Java. *Pocrahaia, Báró B. K.* Kiadóhivatalunk a jelentékeny porto hozzáadásával egész évre 13 frt 50 krba számitja a lapot és a jelen számmal már meg is inditotta. A külföldön Amerikában és a tropusok alatt élő magyarok kiváló elismerésben részesitik lapunkat; annak veszszük azt is, hogy Ön reánk gondolt első sorban. Üdvözöljük a nagy világ vándorát.

Temesvár. *Innocens.* Lassan a testtel! Ha minden héten egy-egy poémával kedveskedik nekünk a vége az lesz, hogy megúnjuk, szó nélkül elsülyesztjük, holott ha nagyobb időközökben küld be valamit, jobban figyelemmel kisérhetjük.

Miczi. Az nagyon kedves Öntől, hogy lapunk érdekében annyira fáradozik. Még az is lehetséges, hogy megérdemeljük. Mert »nem azért szeretünk valakit mert szeretetreméltó, hanem megforditva: mivel szeretjük, lesz szeretetreméltóvá«. Küss die Hand!

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **KISS JÓZSEF**
VII., Erzsébet-körut 6. szám.

A Hét 1893. I. felév.

Nyersselyem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyönként 10 frt 50 krért és jobb fajtájuakat is — valamint **fekete fehér** és **szines** selyemkelméket méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig** — sima koczkázott, csikozott, mintázott és damasztolt stb. minőségben (mintegy 240 fajtában 2000 különböző szin s árnyalatban) szállit; postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 3

Zongoravásárlóknak különös figyelmébe ajánljuk a **KLINGER**-féle zongora- és pianinótermeket Erzsébet-körut 1. sz. a hol a világ legjobb gyártmányai közöttük Ehrbar, Peine Lyra, Erard stb. zenei szakismerettel gondosan kiválasztva cz időben legolcsóbban eladók és bérelhetők. Budapesten, Erzsébetkörut 1. sz.

A pesti hengermalom-társaság ma délelőtt tartotta meg évi rendes közgyülését bélavári Burchard Konrád elnöklete alatt. Az évi tiszta nyereség 49.212 frt volt, melyből 5%-os osztalékra 40 000 forintot forditanak. A 32. számu szelvényt 20 frtjával már április 1-én beváltja a magyar általános hitelbank. A felügyelőbizottsági jelentés fölolvasása és a fölmentvény megadása után a közgyülés hozzájárult az igazgatóságnak ahhoz a javaslatához, hogy a váczi hengermalmot kezelésbe vegyék át. Ezzel a váczi malom részvényeinek egy részét is átveszik. Végül a az igazgatóságban megüresedett helyre Rajner Kálmánt választották meg.

COGNAC

GRÓF KEGLEVICH ISTVÁN PROMONTOR,

mely kizárólag csak a legmagasabb kitüntetéseket nyerte, saját-töltésü palaczkokban **mindenütt** kapható.

1061 **A gróf Keglevich István-féle cognac-gyár promontori igazgatósága Budapesten.**

Legjobb fűmagvak

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

Főüzlet: Andrássy-ut 23. BUDAPESTEN Fióküzlet: Koronaherceg-utca 18.

M. kir. államvasutak.

Folyó évi április hó 1-től a szombathely-pinkafői h. é. vasuton I. oszt. kocsik fognak forgalomba helyeztetni, minek következtében ezen h. é. vasuton jelölt naptól kezdve uj személydijszabás lép érvénybe, melynek egyes példányai a m. kir. államvasutak dijszabási osztályában 10 krért megvehetők.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága közzéteszi, hogy a kereskedelemügyi m. k. miniszter ur ő nméltósága a régi fuvarlevél ürlapoknak a magyar korona belforgalmában és az Ausztriával való forgalomban való használhatására f. évi április 1-ig kitüzött átmeneti időt f. évi julius 1-ig meghosszabbitotta.

Budapest, 1893. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

A Magyar Asphalt Részvénytársaság

Budapest, Andrássy-ut 30.

elvállalja — vidéken is — udvarok, folyosók, istállók magtárak, járdák, vágóhidak stb.

asphalttal burkolását,

valamint nedves falak (lakások stb) **gyökeres szárazzátételét,** jótállás mellett legolcsóbban. Ajánl: elismert, legjobb minőségü asphalt-anyagot és gép-olajat. **Telefon.**

Tisztán kölcsönös, részvényesei nincsenek.

THE MUTUAL

Az összes nyeremény a biztositottak javára esik.

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSITÓ TÁRSASÁG.

— ALAPITTATOTT 1843. —

826 millió frank biztositéki alapjával a legnagyobb pénzintézet a világon. Biztosit emberi életet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módozatok szerint. Prospektussal és tüzetesebb felvilágositással szolgál a vezérigazgatóság Magyarország és a szomszéd tartományok részére

Budapest, Bécsi-utcza.

1077

Budapest, 1893. Nyomatott az »Athenaeum« irodalmi és nyomdai r. társulat betüivel.

Lotz Karoly

Strobl Alajos archeol.
Ernst gyűjt

Magyarmuvészkepem

17. l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szállítam szemb
mely a mai veszedelmes külpolitikai he
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább kü
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gazd

Én tehát felveszem a harcot, an
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Ki

Lötz Károly

Wéber Antal építész
képmása
Ernst-Gustemeg

Magyarország
15. l.

be a kormánnyal, hogy megállítsam azon az uton,
lyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
viselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

aggodalom és választóim ezreivel való személyes
zdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
lasági megélhetést veszélyezteti.
na eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

us zászlaját a fővárosban!

rályért, Hazáért"

Lotz Károly

Lásd

Magyarországon

6, 76, 87. 77 -

JUH

8,500,000

SZARVAS

MARHA

7,500,000

SERTÉS.

7,500,000

Lotz Károly

Tavaszi fuvalom
e. képének szines repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1935. márc. 24.

Tárgysorozat:

Dr. Procopius Béla ny. rk. követ és meghat. miniszter:
Emlékbeszéd.

Dr. Huszár Lajos magy. nemz. muzeumi segédőr:
II. Rákóczi Ferenc pénzverése.

Bemutatásra kerülnek a nagy fejedelem által veretett pénzek és emlékérmek.

AZ ELNÖKSÉG.

Az ünnepély után társasvacsora.

„Turul"-nyomda, Budapest.

Lotz Károly

Wien

Fleischer Becs 19. l.

Magyar

A folyó hó 2-i n

Követelésemből a Rizsho

660.- P-őt átír

Az átírásról érte

Lotz Károly

A koronázó templomban lévő freskóinak restaurálásáról szól az alabbi cikk. (Királyfalvi Kraft és Veress Zoltán)

A Pesti Hirlap Vasárnapja 1930 nov. 1. (Az idő vasfoga. Képekkel.)

1.

Jelöltek:

Ide kell tenni a keresztet így:

Jelöltek:

Dr Györki Imre ügyvéd. országgy. képv.
Nay Zoltán, kereskedő
Dr Farkas Zoltán, ügyvéd
Dr Szőllős Henrik, orvos
Dr Korányi Dezső, ügyvéd
Dr Kaszás József, orvos
Dr Salgó Károly, ügyvéd (Győr)
Dr Goldmann Lajos, orvos (Sopron)
Dr Balla Ignác, ügyvéd (Pécs)
Dr Fischer Miklós, orvos (Eger)
Gombos Zoltán, igazgató (Debrecen)
Dr Sternberg Géza, ügyvéd
Dr Gárdi Jenő, orvos, stb.

Összesen 36 orvos, ügyvéd, kereskedő, mérnök

A kerületi pénztár választmányának a választásánál ugyancsak a

2. számú kockába kell irni a keresztet.

Ne hagyjuk jogainkat elveszni!

Toth Károly festőművész

Fővárosi lapok 1867. VI. 17. 554.

Hir a Képz. Társulat kiállításáról

Lotz Károly festő

Magyar Sparmüvészet, 1902

1. sz. 1–11. o.

Czobor Béla: Emházi vezelvények a bp. ferencvárosi r. kat. plébánia templomból.

Toth Károlynak Arany János verseihez készült illusztrációiról

Fővárosi Lapok 1867. VI. 19. 559.

Hír

Katz Károly fest.

Pesti Hirlap. 1885. aug. 20. 3

Festőművészek Körében

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap: 1885. apr. 3. 10

az országos kiállitásról

Katz Károly festő

Pesti Hirlap. 1884. okt. 10. 3

Katz Károly festőművész...

Lotr, festőművész, tanár

Pásztortúr, 1926. 7 sz.

146 l.

Szokolay Béla: Stein János festőművész

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1884. aug. 5. 11

a nuttermekből

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1884. szept. 24. 4

a mitennek ből

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1884. szept. 28.2

Műveszestély Munkácsy Mihálynál

Lotz Károly festő

Pesti Hirlap. 1884. okt. 4. 3

a Képzőművészeti tanulat választ-
mányi ülést...

LOTZ KÁROLY: A NYÁR.
Schiffer Miksa úr tulajdona.

LOTZ KÁROLY: AZ IFJÚ BACCHUS.
Wolfner Gyula úr tulajdona.

LOTZ KÁROLY: MÚZSA.
Hegedüs Lorántné úrnő tulajdona.

Lotz Károly (1833–1904)

tású, ami Than freskóin teljesen hiányzik és Lotz későbbi freskófestészetének egyik jellemző sajátsága lesz.

A múzeumi freskók közül »Az alpári csata« lendületes vonalvezetésével és élénk színeivel a drámai feszültség fokára emelkedik. Lotz pályájának kétségkívül első remekműve. A száguldó lovak a zárt síkterületen is a csata-jelenet izgalmát érzékeltetik olyan kompozíciónális biztonsággal, aminek később Lotz egyik legnagyobb mester lesz.

Az Operaház allegórikus freskóiban tér el véglegesen a Rahl-féle sablóntól. Itt egyszerre az olasz barok freskófestészet ihlete tűnik föl és háttérbe szorítja a Rahl-féle klasszicizálás vaskos, nehézkes, merev formáit. Lotz Olimposzának lakói elveszítik húsos tömörségüket, karcsúkká lesznek, bár még mindig izmosak. Ezek az istenek átszellemült álom-képek, nem pedig izom-monstrumok, mint Rahl Olimposzán. Ami a bécsi mesternek nem sikerült, azt Lotz teljes diadalra vitte: az olimposzi derű ábrázolását. Kétségtelen, hogy ez a derű ott szunnyadt Lotz lelkében akkor is, amikor együtt dolgozott Rahllal, de az olasz freskóművészet tanulmányozása keltette életre. A német-magyar származású művész lelkében a germán nehézkességet legyőzte az olasz könnyedség.

Mindamellett Lotz stílusának átalakulását nem lehet teljesen Tiepolo hatásának tulajdonítani.[1]) Kétségtelen, hogy Tiepolo is hatott Lotzra, de a legmélyebb hatást rá mégis csak az egész olasz művészet szelleme gyakorolta. Az a szellem, amely a kiegyenlített, harmónikus ábrázolására törekszik, olyan ábrázolásra, amely az optimizmust árasztja magából. Tiepolo szertelen fény-árnyék-hatásait hiába keresnők nála. Ez a túláradó festői pátosz nem felelt meg Lotz lelkének. Az ő szelíd és vidám lénye inkább vonzódott Correggio derűs érzékiségéhez.

A Mátyás-templom történeti freskóin előttünk áll a Rahl hatásától megszabadult és az olasz művészet hatása alatt kialakult uj Lotz-stílus. A két triptichon hat kompozíciójának tárgyát a művész Szent László életéből vette. Az egyes jelenetek a következők:

Az oltártól jobbra: Szent László a sziklából vizet fakaszt, a cserhalmi ütközet és a váradi templom építése.

Az oltár fölött: szekér viszi Szent László tetemét Nagyváradra, Szent László tetemének fölvétele, eskütétel Szent Lászlóra.

Az olasz hatás nyilvánvaló úgy az építészeti elemek alkalmazá-

1) *Péter András*, i. m. II. 107.

Balaistöstfest 36–40.l

A 39–40. oldal Madarász Viktor compagjába

sában, mint az egyes alakok mintázásában. A legolaszosabb benyomást az »Eskütétel« kelti: Az eskütevő férfi alakja és a síremlék építészeti formái határozottan az olasz reneszanszra utalnak.

A freskón a művész kettős törekvése nyilvánvaló: egyrészt hangsúlyozottan monumentális igyekszik lenni és ugyanakkor drámai mozgalmasságra is törekszik. E tekintetben a szekér-csodát ábrázoló jelenet a legjellegzetesebb. A vonalak lendületes ritmusa olyan drámai lüktetést ad a képnek, amellyel ritkán találkozunk falfestményen anélkül, hogy ez a falfestmény nagyvonalúságának ne ártana.

A Mátyás templom történelmi sorozata a magyar történeti festészet legkiválóbb alkotásai közé tartozik. Mindenek előtt: freskószerű. Inkább vonalas kompozició, mint festői. A kevés alakú elrendezésnek rendkívül világos a megoldása. A mozgás-ábrázolások természetes közvetlensége mellett a dekoratív leegyszerűsítés adja meg valamennyi kompozicíónak azt a szelíd lirai hangulatot, amely Lotz festészetének általában egyik legjellemzőbb sajátsága. A lelkiállapotnak tükröződését nem annyira az arcvonások részletes hangsúlyozásával éri el, mint inkább a testnek, főképp pedig a fejnek jellemző tartásával.

Egészben véve, az előkelő mértéktartás e kompozíciók legföltűnőbb ható eszköze. A történelmi kompozíció lényeges kelléke ez a mértéktartás és ebben Lotz egy színvonalon áll a legnagyobbakkal. A történelmi eseményből kiválasztja azt a pillanatot, amelynek ábrázolásához a lehető legkevesebb alak elegendő és ezt a kevés alakot a legvilágosabban, a legkönnyebben érthető kapcsolatba hozza egymással. Ez volt mindig és különösen a régi olasz művészetben az eseményes ábrázolás helyes megoldása.

Az a formai leegyszerűsítés és nagyvonalúság, amely a freskófestés egyik velejáró föltétele, s amely a Mátyás Templom Lotz-képeit is jellemzi, még teljesebb kiegyenlítettségben jelenik meg a művésznek a Tudományos Akadémia számára festett történelmi tárgyú freskóin. Ezek valamennyien egy-egy történelmi korszakot illusztrálnak, nem drámai jelenetek keretében, hanem a korokat reprezentáló kíváló egyéniségek szimbolisztikus csoportosításával. A hat festmény Szent István, Kálmán, Nagy Lajos, Mátyás, Pázmány Péter és Bethlen Gábor korát idézik az utókor elé. (8. tábla.)

A semmiféle eseményhez nem kötött, szabad figurális kompozíció különösen megfelelt Lotz művészi egyéniségének. Az ő lirai természete nem volt alkalmas a drámai feszültség megérzékítésére. Eseményes jelenetein is mindig a lelki hangulat visszaadására törekedett inkább, mint magának az eseménynek dramatizálására. Ezért

27. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) | SZERKESZTŐ NAGY MIKLÓS. | FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. | BUDAPEST, JULIUS 2.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre 24 korona, félévre 12 „ | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 16 korona, félévre 8 „ | A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre 10 korona, félévre 5 „ | Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldíj is csatolandó.

KÉPEK AZ ORSZÁGHÁZBÓL.

Az újabbkori műépítészetnek párját ritkító alkotása a magyar parlament épülete, mely hatalmas kupoláival büszkén kimagaslik a főváros balparti részének háztengeréből. A kik először látják, csodálva gyönyörködnek nemes arányaiban, impozáns nagyságában, de a kiket naponta arra visz az útjuk, azok se állhatják meg, hogy egy-egy gyönyörködő pillantást ne vessenek arra az alkotásra, a melyhez hasonlóval kevés más nemzet parlamentje dicsekedhetik. A mostani nagy válság még jobban fokozza az országháza iránti érdeklődést, hiszen itt dől el a válság sorsa, itt folytak és itt fognak folyni azok a tanácskozások, a melyek eredményét oly nehéz szivvel és izgatottan várja az egész nemzet.

Mint általánosan ismeretes, hosszú évek szakadatlan munkájának eredménye az óriási méretű palota. Az első kapavágást 1885 október 12-én tették meg s tengersok költség és munkaerő használódott föl, míg a palota elkészült. Fölemlítünk két adatot, melyek fogalmat nyujtanak az építési munkák terjedelméről: negyven millió darab téglát hordtak össze az épülethez, s a vasneműek sulya, melyeket az építésnél fölhasználtak, 28,368 métermázsa.

De nemcsak arányainál s építészeti szépségénél fogva nevezetes ez óriási épület, hanem művészi diszítésével is, melyen jeles festőink és szobrászaink egész sora dolgozott. Az előcsarnokban láthatók a magyar freskófestés nagymesterének, *Lotz* Károlynak a törvényhozást allegorizáló, «al tempera» modorban készült képei. Az épület külsején és belsejében sorakozó szobrok a magyar nemzet vezéreit és királyait ábrázolják, a falfestmények pedig kiváló művészeink ecsetje alól kerültek ki. A miniszteri tanácsi teremben is a mennyezetről *Lotz* ecsetjének színpompája ragyog le. A főrendiház és képviselőház társalgójának falaira *Vajda* Zsigmond festett képeket. Ugyancsak e művésztől valók a képviselőház üléstermében, az elnöki emelvénytől jobbra és balra levő falsikok képei, melyek az *1848-iki országgyűlés megnyitását* és az *1867-iki koronázást* ábrázolják. Ezenkívül a főrendiház üléstermében, a delegációk termében, az étteremben, Jantyik Mátyás, Kriesch Aladár, Krenner (Tardos) Viktor, Dudits Andor, Spányi Béla művészeinktől találhatók faliképek.

A kormány gondoskodott arról is, hogy egy diszes kiállitásu, az épülethez méltó ismertető munka jelenjék meg az országházról, mely szakértői tollal irva ismerteti meg a közönséggel az épület minden szépségét. E diszmű szerkesztésével *Ney* Béla építészt és miniszteri tanácsost, jeles műszaki irót bizták meg, kit e munkában többen támogatnak az országházi építésvezetőség tagjai közül, a diszmű tekhnikai kiállítását és kiadását pedig *Divald* Károly műintézete vállalta el. A diszmű ivrét alakban 50—55 fénynyomatú, 6—8 szinnyomatú, pompás kiállítású lapot fog tartalmazni s diszes kötésben ez év november vagy deczember havában jelenik meg. A szöveg magyar, német és franczia nyelven kiséri a műlapokat, s a mű ára 150 korona. A magyar közönség előtt bizonyára szives fogadtatásra talál ez a nagyszabású munka, a külföldön pedig be fogja mutatni a magyar művészetnek rövid idő alatt elért haladását. A munka egyik részletét, mely

Divald Károly fényképe.

AZ ORSZÁGHÁZ DUNAI HOMLOKZATÁNAK ÁRKÁDRÉSZLETE.

Divald Károly fényképe.

AZ ORSZÁGHÁZ MINISZTERI TANÁCSTERMÉNEK EGYIK MENNYEZETI KÉPE, LOTZ KÁROLYTÓL.

az épület beosztását s elrendezését ismerteti, a következőkben közöljük:

A főrendek és képviselők nagy üléstermeinek, a hozzájuk tartozó bizottsági termeknek s egyéb hivatalos helyiségeknek és még a magyar delegáczió üléstermének ugyanegy palotában leendő elhelyezése, az Országház alaprajzának megoldásakor, szimmetrikus elrendezésre vezetett úgy, hogy a két nagy ülésteremnek az épület külső alaki csoportosításában is egyenlő sulylyal kellett érvényesülnie.

Hogy azonban a külső alakítás összhangzatos legyen s az épület szilhuettje a művészeti igényeknek megfelelően fejlődhessék, szükség volt az épület most említett két legfontosabb alkotórészét, a két nagy üléstermet szervesen egybekötő kapocsra. Ez a kupola, melynek építőművészeti szerepén kívül még szimbolikus jelentősége is van, a mennyiben a két Házat egyesítvén, hatalmas, gigantikus méreteivel a nemzet erejének, a magyar állameszme egységének, fönségének és hatalmának a jelképezője.

Az Országház létesítése körül közreműködött minden tényező hivatását úgy fogta föl, hogy föladata nem csupán az, hogy az emelendő épület gyakorlati czéljainak minél tökéletesebben megfeleljen s az építés munkája gazdaságilag is kielégítő megoldást nyerjen, hanem valamennyiüknek mindig szemük előtt lebegett, hogy ez a ház: az ország első háza, mint ilyen, magának az állameszménynek megtestesülése s magát a hazát és a nemzetet kell — úgy, a mint az fiai erejétől és képességeitől legjobban telik — képviselnie.

Az Országház tehát nem csupán gyakorlati czélú termek sorát magában foglaló épület, hanem a nemzet erejének, fényének, szellemi és anyagi képességeinek, ezeréves multjának, jelenének, sőt életerejéből fakadó, a jövőbe vetett bizalmának tárgyi kifejezése is.

Az épület egész kiterjedésében összefüggő és megszakítás nélkül való folytonosságban létesített beton-talpra van fektetve, melynek területe 19,525 négyszögméter. Erre a betontömbre, románczement-habarcsba vannak rakva a tömör tégla-alapfalak.

Az utczai homlokzatok kővel, az udvariak sajtolt téglával és szines majolika (pyrogránit) diszítéssel vannak burkolva, a belső csarnokok és termek építőművészi diszítésére pedig különféle szines márványnemeket is használtak.

Az udvarfalak sajtolt tégla-burkolata sárgaszinű, mely szin a majolika-részletek érvényesülését jobban elősegíti, mintha az erőteljesebb vörös színt alkalmazták volna.

Az Országház úgy van a térbe beállítva, hogy hossztengelye a Duna-folyammal párhuzamos, keresztengelye pedig az épület város felőli homlokzata előtt levő térre torkoló Alkotmány-utcza tengelyével a főkapuzat közepén ferde szög alatt metsződik.

Az alsó rakodópart a kocsiközlekedésre szabad maradt, a felső kőpart ellenben az épület hoszszában gyalogközlekedésre alkalmas.

A helyiségek rendeltetése szempontjából az épület három főcsoportra oszlik. A Duna folyását tekintve, az alsó vagyis a déli szárny a képviselőház, a felső, vagyis az éjszaki szárny a főrendiház helyiségeit foglalja magában, a középső részben pedig a közös helyiségek vannak. Mind a három részhez külön főbejárók, előcsarnokok és lépcsők vezetnek. A képviselők és főrendek rendszerint a déli, illetőleg éjszaki főbejárót és az ott levő főlépcsőket használják, hogy termeikhez jussanak. A város, illetőleg tér felőli főbejáró, nagy előcsarnok és díszlépcsőcsarnok csak díszülések és ünnepélyek alkalmával használtatnak.

A város felőli főbejáró hármas kapuja, valamint a kocsialáhajtók kapui is a tágas előcsarnokba vezetnek. Innen a főemeletbe a díszlépcsőcsarnokon át, a felső előcsarnokba jutni, a melyből jobbra és balra a főrendiházi, illetőleg a képviselőházi ruhatárba van a bejáró, szemközt pedig a kupolacsarnok fogadja az érkezőt. A kupolacsarnoktól jobbra a főrendiház, balra pedig a képviselőház nagy társalgócsarnokai, üléstermei és az azokat körülövező folyosók, stb. vannak elhelyezve, míg szemközt a mindkét Házhoz egyaránt tartozó étterem és társalgó termek nyertek elhelyezést. A nagy étterem dunai oldalán tágas, nyitott loggia vonul végig, a melyről szinte páratlanul szép kilátás nyilik a közvetlenül az épület alatt hömpölygő Dunára s a szemközti hegylánczra és a várhegyre, tetején a királyi várpalotával s a koronázó, u. n. Mátyás-templommal.

Az üléstermek mellett az elnökök és háznagyok dolgozó-, fogadó- és hivatalhelyiségei vannak beosztva, míg a miniszterek szobái, a melyekhez külön lépcsők vezetnek, a főkapuzat fölött levő delegáczió-terem körül csoportosulnak. A miniszterelnök szobája mellett a miniszterek tanácsterme nyert elhelyezést.

Az épület éjszaki és déli homlokzatán nyiló kapuzatok, a mögöttük levő előcsarnokokkal és lépcsőházakkal (kettő-kettő) együtt a főrendek, illetőleg a képviselők mindennapi használatára szolgálnak, az elsők a főrendiházhoz, az utóbbiak a képviselőházhoz s az azokhoz tartozó, a földszinten és félemeleten elhelyezett irodákhoz és segédhivatalokhoz, továbbá a gyorsirók és hirlaptudósítók helyiségeihez és a Házak tanácskozó-, illetőleg osztálytermeihez vezetnek.

Az épület dunaparti középső szakaszának földszintjét és félemeletét a könyvtár foglalja el, melynek nagy csarnokterme két emeletsoron nyúlik át. A pinczesor végre a fűtő és szellőztető berendezésekhez szükséges helyiségeket, a raktárakat, a cselédség, küldönczök szobáit, a tűzőrség és rendőrség tanyáit, a kapusok és szolgák lakásait, meg az étteremhez tartozó konyhahelyiségeket foglalja magában.

Az épület hoszsza a két szárny végén alkalmazott födött kocsimegállókkal együtt 270 m., legnagyobb szélessége pedig, a főbejáró előtti nagy szabad-lépcsőzet nélkül, 123 méter.

Az Országház előtt elfoglalt terület 17,745·45 négyszögméter, a melyből az udvarok 2417·53 négyszögmétert foglalnak el úgy, hogy a ténylegbeépített terület nagysága 15,327.92 négyszögméter.

A dunai tornyok magassága a rézből domborított zászlótartó-szobrokkal együtt 72·60 méter, a kupola végződésének magassága pedig 96 méter a felső rakodópart gyalogjárója fölött.

Az Országház a mellett, hogy a törvényhozás két Házának székhelyéül szolgál, a nemzet legkiválóbb fiainak pantheonjául tekinthető egyúttal, a mennyiben az épület külsején 90 kőszobor áll, valamennyi baldachinum alatt. A szoborhelyek betöltésekor az az eszme volt irányadó, hogy a szobrokban mintegy a nemzet története nyerjen kifejezést.

ESTÉK.

Ha mikor egy-egy nap
Rosszat cselekedtem,
Valami gyarlóság
Lett urrá felettem;
A kiket szeretek
Akaratlan szóval
Talán megbántottam:
— Akkor este nekem
Szomorú sorsom van!

Nem izlik az étel,
Nem izlik az álom,
Hasztalan vidítgat
Vidám kis családom.
Akkor este nekem
Láthatatlan kezek
Tövisre ágyaznak . . .
S kegyetlen, kietlen
Rosz álmaim vannak!

S ha mikor egy-egy nap
Szépet, jót tehettem,
Valami szenvedő
Terhén könnyíthettem:
Akkor este mintha
Melegebbé válnék,
A szivem verése,
S a kis gyermekeim
Csókja, ölelése!

Akkor este mintha
A világ szebb lenne,
S a mi kis házunk egy
Tündér-sziget benne.
Akkor este mintha
Lágy rózsasziromból
Vetnék a párnámat,
S álmomba angyali
Dallal ringatnának!

Szabolcska Mihály.

A CSODA.

Az érettségi biztosának
Reggel kopognak ajtaján
S belebben rajta elfogódva
Egy rózsás arczu, barna lány.

Kis szoknyácskáját tépegetve
A zord nagy úr előtt megállt
És elhaló hangon rebegte:
Ne buktassák meg Petki Pált.

Keveset tud még a latinból . . .
S a görög? Gyöngén megy ez is.
A történelem nemkülömben,
Valamikép a mathezis.

Oh, de hogyan tud korcsolyázni,
S hogy tánczol! . . . Szinte tova száll!
Legjobb tornász az iskolában
S oly csinos fiu Petki Pál.

Nem is volt ideje tanulni,
Mert a reggel s az alkonyat
Ott érte . . . oh most már bevallom
Virágos ablakunk alatt.

Napoleon-karrikaturák

Ujabb sorozat a nagy világhódító Napoleonról száztíz év előtt közzétett angol karrikaturákból — kronológikus sorrendben.

A Napoleon egyre nagyobbodó hatalmára féltékeny angolok akkor, mikor az oly sokáig legyőzhetlennek hitt francia hadvezér már az angol partok felé tekintgetett, érthetően nem éppen barátságos hajlamokkal: úgy ábrázolták Napoleonnak a brit félszigetre leendő átkelését, amint azt a jeles *Gillray* 1803 junius 10-én megjelent rajzában kifejezésre juttatta. A karrikatura címe: „Francia invázió — avagy Buonaparte partraszáll Nagybritanniában." A gyerek-játékszerü francia hajók nagy büszkén közelegnek az angol partok felé s fölfegyverkezett emberekkel megtöltött naszádokat bocsátanak a vízre. Az óriási kalappal és irgalmatlanúl kolosszális fringiával ékeskedő Napoleon egy nagyobb csapattest kíséretében már szerencsésen partra is lépett s a francia lovasság is éppen a szirtekhez ért. Igen ám, de mielőtt még Napoleon tovább haladhatna: néhány szál jól megtermett angol tüzér — mindkét kezében egy-egy ágyúnak is beillő impozáns mordállyal — rajtuk üt. A franciák tüstént holtra ijednek s magukévá teszik a „szégyen a futás, de hasznos" elvét. Ez a *sauve qui peut.* Termetes fringiáját eldobva, megiramodik maga Napoleon is, és a sereg menekedik, egy részét pedig az az egy-két angol tüzér lelövöldözi...

Szintén Napoleonnak az angolokkal szemben való erejét igyekszik kellőképpen kifigurázni egy másik jeles rajzolóművésznek: T. *West*-nek 1803 junius 13-án közzétett karrikaturája, ezzel az aláírással: „Britannia javítja a rendetlen fiut." Jól ismert motivumok a jóakaratú apai elnadrágolások idejéből. Az ellentmondást nem türő, félelmetesen szigorú ábrázatú Britannia-néni erélyesen a két térde közé kapja a sivalkodó Napoleongyereket s derekasan csépeli egy jól suhogó nyirfa-vesszővel, amelyen ezt a fölírást olvashatjuk: *„United Kingdom"*, míg az engedetlen fiu bőgve tapogatja a páholás nyomait. Napoleon — természetesen — kétségbeesetten esdekel a haragos asszonyság markai közt, imigyen:

— Oh, drága néném, bocsáss meg nekem ez egyszer s én soha sem fogok többé így cselekedni! Oh édesem, oh édesem! te teljesen tönkre teszed az én... tekintélyemet (honors of the Sitting)! Óh, jaj de fáj! . . .

De a felbőszült Britannia-néni csak tovább püföli és így ripakodik Napoleonra:

— Nesze! — nesze! — máskor jobban vigyázz rá, hogy föl ne ingerelj! . . .

Napoleon nagyravágyását akarja nevetségessé tenni *Ansell*-nek 1803 junius 15-én megjelent rajza, melynek ez a címe: „A korzikai koldús lovagol az ördöghöz." A sikerült karrikatura a pokolbéli szörnyeteget ábrázolja középkori fölfogásban,

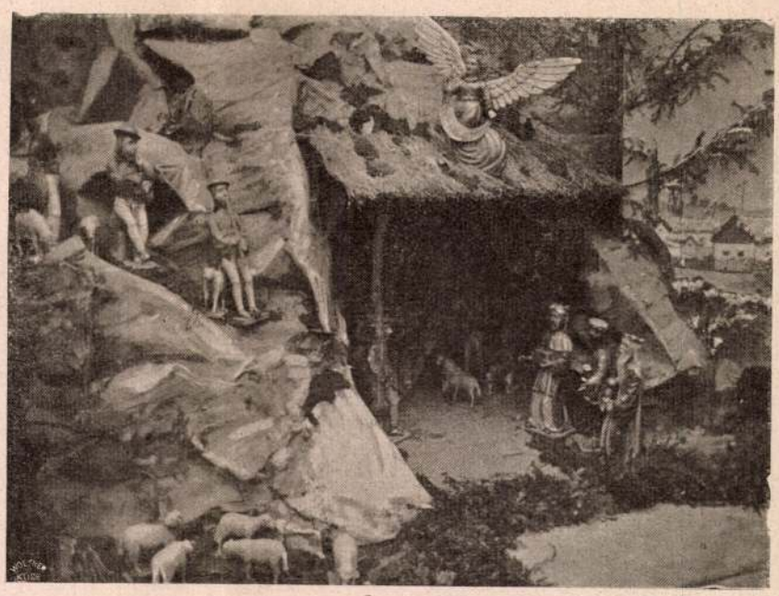

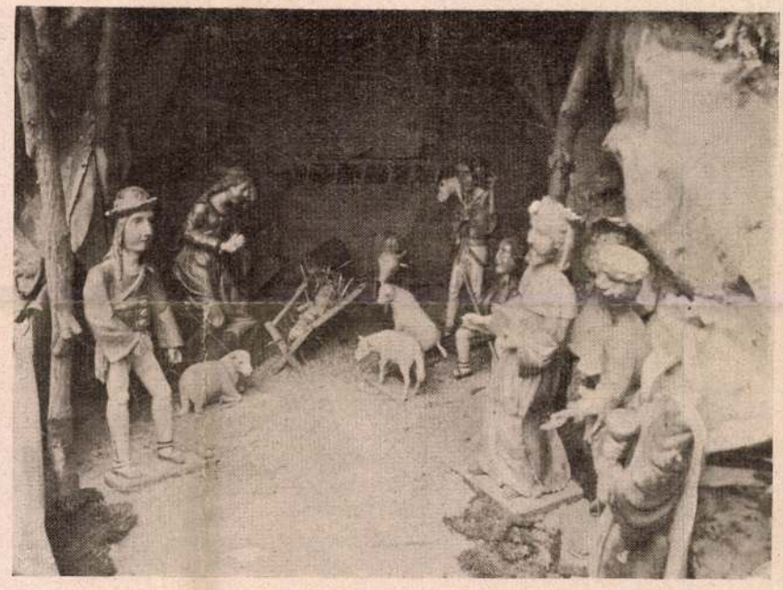

Az árvamegyei trsztenai templomnak hires Betleheme. Fából faragott alakjaival a XVIII. századbeli gorál művészet legszebb alkotása. A fővárosban rendezett jótékonycélu karácsonyi vásárral kapcsolatos betlehemes kiállításon volt látható

óriási groteszk, sárkányszerű fejjel, szétátott állkapcsokkal, melyek közül félelmetes lángnyelvek törnek elő. A roppant kalapú kis Napoleon egy fehér igáslovon egyenesen feléje üget, miközben imigyen monologizál, önelégült testtartással:

— Bizonyosan meg fognak engem választani császárjuknak!

Két rémségesen csúnya ördög nagy vigyorgással fogadja a rátartós Napoleont. Az egyik ördög ekképen vélekedik:

— Ő föltétlenül biztos a jövetelében. No, mi majd megcsorbitjuk a te nagyravágyásodat!

A másik ördög vigyorogva kiált az előbbihez:

— No csak fogadd és mutasd be őt!

Anglia és Island személyesítői távolabbról szemlélik ezt a fogadtatást. Island ezt kérdi John Bull-tól:

— Hé Johnny, ki ez?

Mire emez így válaszol:

— Ez Boney, aki állomáshelyére megy a pokolba, Patrick bátyám!

Ezenközben pedig a nagytarajú gall kakas, a szemétdombján kukurékolva, ezt kiabálja:

— Ebben nincsen semmi új dolog!...

A jó ángliusokban száztíz évvel ezelőtt bőséges mértékben megvolt a hajlandóság arra is, hogy Napoleont, amennyire csak lehet, leszállítsák arról a magaslatról, melyet ő a világtörténelemben kétségtelenül kivívott magának. Ime, itt van a Gillray karrikaturája 1803 junius 26-ikáról, ezzel az aláírással: „Brobdingnag királya és Gulliver." Az óriások

Tinódi Lantos Sebestyén. Lotz Károly festménye

ménkű nagy királya az egyik roppant felületű tenyerén tartja a parányi kis Bonapartét s hatalmas látcsövén át nagy figyelemmel vizsgálgatja. A nagy csizmáju, még nagyobb kalapu kis Napoleon láthatóan szepeg, bár szurkolásának kellő elpalástolása okából méltóságteljes pózba igyekszik vágni magát, ami a nagymarkú óriást nem kis mértékben mulattatja. Vizsgálgatás közben aztán igy beszél Napoleonhoz Brobdingnag termetes királya:

— Kis Grildrig barátom, te egy fölöttébb csudálatraméltó dicshimnuszt tákoltál össze magadról, meg az országodról, — ámde én mindabból, amit csak a te atyafiságodról és embereidről megtudhattam s mindama tájékoztatásokból, melyeket felőled oly sok fáradsággal és vesződséggel sikerült kipréselnem és kicsikarnom, — csakis arról győződhettem meg, hogy te egyike vagy a legártalmasabb kis ádáz csúszó-mászó állatoknak, melyeket valaha a Természet eltűrt, hogy a föld felszinén mászkálhassanak!

Napoleon ezt a humor palástjába öltöztetett kritikát annak idején aligha olvasta örömmel . . . *Zsoldos Benő.*

Pöröl a ládika. Rózsafából faragott kicsi ládikában tartogatta meséit Holló Sári és sokáig nem mesélt a gyerekeknek. De egy éjszaka pörölni kezdett vele a ládika, hogy miért nem mond többé mesét és Holló Sári most könyvben is kiadta a rózsafa-ládika meséit. Kedves, magyaros lelkü mesék ezek, a gyermekvilág bizonyára örömmel is fogadja majd, mint eddigi könyveit. A szép könyv ára 2 korona 40 fillér.

Egy régi bohém

A hajdankor híres-neves krónikásának, Tinódi Sebestyénnek, akit Lantos névvel ruháztak föl, érdekes ereklyéire bukkantak. Előkerült a nemesi levele, az a bizonyos kutyabőr, amelyre ma is büszke sok ember s amelyet a jó Tinódi is legalább annyira értékelt, mint azt a hírnevet, amelyet a lantja adott neki. Mert Tinódi nem a békésen elvonuló lantpengetők közé tartozott, az ő oldalán több volt dísznél a kard. Vitézül megforgatta a török ellen s amikor a csatában kapott sebe bénává tette a balkarját és harcképtelenné vált, az énekeivel fu't harci riadókat és élete végéig tüzelt a török ellen való küzdelemre.

Természetes, hogy ez az örök hadakozó költő nagy súlyt helyezett arra, hogy a nemessége körül ne legyen hiba. Bár köznemesi családból származott, de azért kikérte Ferdinánd királytól nemesi levelét. Ez az irás most ugyancsak előkerült a nemesi levéllel együtt. Ékes latin nyelven fogalmazta meg Tinódi a királyhoz intézett levelét s a következő büszke aláírással látta el: *„Sebastianus Literatus de Thynod"*. Literátusnak nevezte magát, megkülönböztetésül az alsóbbrendü hegedősöktől, mert ő *deák-tudományt* szerzett ifju korában s a legelőkelőbb világ embereinek: Török Bálintnak, Verbőczy Imrének, Báthory Andrásnak, Nádasdy Tamás nádornak volt udvari lantosa.

A latin kérelmező levélre saját maga rárajzolta a nemesi címerét, jellegzetesen, úgy, ahogy ő arra csakugyan rá is szolgált: az egyik mezőbe lantot pingált, a másikba kardot, amelyet egy erős kéz tart. A címert koronázó sisak fölött megismétlődik ez a kardos kéz.

Mint Ferdinánd király nemesi levele mutatja, a kedvelt költő kérése teljesittetett. Tinódi megkapta, amit kért s a saját maga által rajzolt címer is az övé lett. A nemesi levél baloldalán, fenn, ott az üresen hagyott hely a címer számára, amelyet Tinódinak kellett volna hozzáértő művésszel beléfestetnie. S itt látszik meg, hogy milyen volt Lantos Sebestyén mint ember. Türelmetlenül várta a királyi levelet, bizonyára boldog büszkeséggel gyönyörködött el benne és — a cimert nem festtette meg. Halogatta, mint ahogy a költők még ma is halogatnak, talán módja sem volt hozzá éppen akkor, mikor a király levelét megkapta. De azután bizonyosan volt mód, alkalom és festő, de a nemesi levél bal sarka csak nem akart kiszinesedni. Meg is halt azután Tinódi s a kutyabőr úgy maradt csonkán és úgy van máig is kedves dokumentumaképpen egy régi-régi bohémnek.

S ez a középkori bohém, utóbb derült ki, nagyon sok hasznos szolgálatot tett. Nem is annyira mint költő, hanem mint históriai krónikás. Az akkori életnek számos adata az ő keze nyomán maradt meg. Egy egész ujságot pótolt s ennek az ujságnak az anyagát rendkivüli fáradal-

Tinódi Lantos Sebestyén nemességet-kérő levele I. Ferdinánd királyhoz

mak árán, mérhetetlen útakat megtéve hordta össze. Hogy szemtanu lehessen, elment harcmezőket megnézni, ott volt mindenfajta nagyobb eseménynél s amit látott, megirta dalban. Sőt, amit lehetett, ki is nyomatott s ezért nem sajnálta például: Kassától Kolozsvárig megtenni az útat. Igazán nagyon mellékes, hogy a verselésen úgy segitett, hogy a sorok végén egymásután „vala" volt a rím s hogy a kegyetlen kritikusok most évszázadok után nem értékelik ezért eléggé. A kedves, a bohém Lantos Sebestyén tulajdonképpen ujságíró volt, a legveszedelmesebb haditudósitások, a hősi küzdelmekkel megközelített ünnepi alkalmak krónikása.

Igy látjuk őt legnagyobbnak, amikor most az ereklyéi az utókor elé jutottak az Ernst-múzeum egyéb értékei között, ahol ott áll Tinódi Lantos Sebestyén pompás olajfestményü képmása is úgy, ahogy *Lotz* Károly mester keze megalkotta.

Csalavári Csalavér. A vidám ravaszdi koma, aki éppen úgy meghódította a magyar gyermekifjúságot, mint Tányértalpú koma, a bundás nagyúr, most újra megszólal legnépszerűbb gyermekujságunk hasábjain, Az Én Ujságomban, ahol *Móra* Ferenc elmondja új és kacagtató kalandjait. *Pósa* Lajos eleven, kedves gyermekujságja hétről-hétre gazdag tartalommal jelenik meg és azonfelül minden évnegyedben még külön ajándékkönyvekkel is kedveskedik előfizetőinek. Legutóbb *Cooper* világhirű „Bőrharis-

Uj idők XX. 1914. 14. szám

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Lotz Károly
JÖVŐ MÉRNÖKE

1964 DEC 14

1021

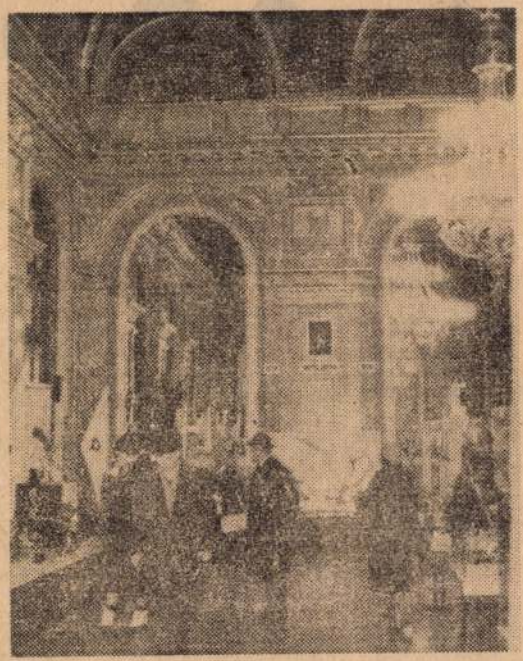

Felújították a Lotz-termet

1964. XI. 30-án nyitotta kapuit az újjávarázsolt DIVATCSARNOK.

Felújítása meglehetősen sokáig tartott, aminek során új, modern bútorozást, korszerű világítást, légkondicionáló berendezést, olajfűtést stb. kapott, s felújították az ú. n. Lotz-termet, amelynek freskóit Lotz Károly (1833—1904) kiváló festőművészünk festette. A díszes termet állandó árukiállítások, divatbemutatók rendezésére használják, így is hangsúlyozva díszterem-jellegét. A terem felújítása egyébként 1,5 millió forintba került, amelynek aranyozott faldíszei, freskói, csillárai impozáns látványt nyújtanak.

ÉKME nyertes oktató pályaművek

Az előadás hatékonysága a hiányzások tükrében

Az előadások hatékonyságát az eddigi gyakorlatban csak szubjektív tényezőkkel mérték. A dolgozat matematikai módszerrel egy olyan új mérőszám megállapítását teszi lehetővé, melynél a szubjektív tényezők ki vannak küszöbölve, és alkalmas arra, hogy az egyes előadások hatékonyságát összehasonlítsuk.

A dolgozat abból indul ki, hogy az üzemi termelés hatásosan használja fel a matematikát és a statisztikát a termelési színvonal emelésében. Az oktatási munka területén hasonló módszereket lehetne alkalmazni. Így például a statisztikai adatok azt bizonyítják, hogy a sokat hiányzó hallgatók gyengébb eredménye is lényegében egy matematikai képletekkel jól kifejezhető törvényszerűséget mutat. A dolgozat levezetése szerint a törvényszerűség képlete:

$$y = \frac{1}{1-e^{-\alpha T^2}}\left[(Q-1)e^{-\alpha t^2} - Qe^{-\alpha T^2} + 1\right]$$

ahol:

y a vizsgaeredmény

t a hiányzás összidőtar-

hatékonyságának α tényezője kiszámítható. Ugyanazon évfolyamnál a külön előadás-

dés, hogy egyáltalán lehetséges-e a tantargyat levelező formában oktatni. Az előadások szemléletessé tételét elsősorban ezeknél a tantárgyaknál kell anyagi eszközökkel támogatni.

c) Kiderülhet, hogy egyes előadások csak az időt raboljak, mert a hiányzók vizsgaeredménye jobb, mint az előadást látogatóké.

d) Rávilágíthat az α tényező az egymás után következő évfolyamok képességeire, az egymás utáni félévekben előadó tanárok eredményességére, valamint a hasonló tárgyak előadóinak helyes vagy helytelen módszereire.

A fent említett α tényezőn kívül más hasonló tényezők kidolgozása együttesen jól jellemezheti az oktatás helyzetét és módol-

A Dun

A Dunamenti Erőmű jelen rövid ismertetése nem lehet teljes, mivel a 150 MW-os blokkokból álló rész tervezése még folyik, másrészt a tárgyalás csak az erőmű újszerű és jellegzetes egyedi megoldásait mutatja be.

A Dunamenti Erőmű kiépítésében kereken 600 MW teljesítőképességével legnagyobb eddig tervezett, illetve megvalósítás alatt lévő erőművünk. A tervezésnél alapvető szempont volt a beruházási költségek és a tüzelőfogyasztás minél nagyobb mértékű csökkentése.

A beruházási költségek csökkentése érdekében a gépegységek és kazánok teljesítőképessége a lehető legnagyobb; az üzembehelyezési határidők és beszerzési források szabta lehetőségek figyelembevételével. Az automatizálás fokozásával a dolgozók létszámának lényeges csök-

Letz Károly

B.H. 933. XII. 24.

Lotz Károly

B.H. 933. XII. 24.